

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01309022 0

UNIVERSITY
OF
TORONTO
LIBRARY

sa Roum.
A366nz

VASILIE ALECSANDRI

OPERE COMPLETE

PARTEA ANTÉIA

TEATRU

VOLUMUL II
VODEVILURI

(al Opereilor complete Vol. IV)

EDIȚIA II, NEVARIETUR

118/18
13/9/11

EDITURA LIBRĂRIEI SOCECU & COMP., BUOURESOI

1903

Atelierul grafic I. V SOCECŪ, București

VODEVILURI

RĂMĂȘAGUL

PERSOANE :

ACTORI :

Teodoreanu, particular bogat	D-nul <i>Teodorini</i> .
Smărăndița, femeea lui	D-na <i>Masse</i> .
Tinca, vara Smărăndiței	D-la <i>Gabriela</i> .
Nicu, tînăr	D-nul <i>Luchian</i> .
Madam Franț, guvernantă	D-la <i>Dimitriu</i> .
Un lacheu	*

RAMAŞAGUL

RAMAŞAGUL

PROVERB CU CĂNTICE ÎN 1 ACT

Representat pe teatrul național din Iași, în beneficiul artiștilor români, 1845.

Teatrul reprezintă un salon elegant. Ușă în fund ce duce afară. În stânga altă ușă care se deschide în apartamentul Smărăndiței. În dreapta o a treia ușă ce dă într'un cabinet. O fereastră, aproape. În mijlocul scenei o masă rotundă, pe care este așezat un servis bogat de ceai, sfeșnice de bronz, ș. c. l. Lângă masă o canape și două jilțuri.

SCENA I.

Teodoreanu, Smărăndița, Tinca, (șed înpregiurul
mesci și beu ceai) Lacheul (stă lângă ușa din fund).

Teodoreanu. — (citind o gazetă) «Și așa, bărbatul a fost înșelat de femeea lui cu atâta ghibăcie, încât el a mărturisit că este biruit»... Ear bărbatul înșelat!.. Mă mir ce au scriitorii din Țiua de astăzi cu bărbații?... Nu citesc un roman... nu vezi o comedie, în care se nu întâlnesc un bărbat înșelat și luat în rîs!

Smărăndița. — (zîmbind) Sciū eū?

Teodoreanu. — (citind) Încheere. «Spiritul femeesc este alcătuit de trei părți din Iad și una din Raiu... De aceea, un bărbat cu minte trebuie să se păzască de a da nevestei sale pricină de al înșela, căci proverbul dice: *«femea hotărășce și Satan împlinesce»*. Ha, ha, ha!... Se vede că autorul acestui articol îi însurat și se teme de vr'o pacoste căsătorească.

Smărăndița. — Socoți?

Teodoreanu. — Eă unul, dacă 'l-ași întâlni, 'i-ași dice așa: domnule, nu tăgăduesc că femeele aă mare istețime... dar, tot o dată, sînt încredințat că numai bărbatul cel prost se lasă ca să'l înșele; ear un om cu luare aminte și cu oare care ispită... nică o dată,

Smărăndița. — Eă, din potrivă, 'i-ași dice: domnule, ai toată dreptatea!.. femea poate oră și când să înșele pe bărbat, fie bărbatul cât de isteț, pentru că oră și care femeie are câte un drăcușor mititel care o slujesce.

Teodoreanu. — Ca Deă? (cătră Tinca) Și tu, Tincă, tot așa gîndescă, ca vara ta?

Tinca. — Eă încă nu's măritată... nu pot să sciă.

Smărăndița. — Are dreptate Tinca; dar, lasă să se mărite, ș'apoă să veă de-a cuă opinie a fi.

Teodoreanu. — Cu cine ai ținea atunci, Tincă?... cu Smărăndița, oră cu mine?

Tinca. — (zimbind și coborînd ochi) Cu vară-mea.

Smărăndița. — (ridînd) Nu 'ți spuneam eă?

Teodoreanu. — (ridînd) Bravo! frumos!.. v'ați pus două înpotriva me.

Smărăndița. — Pentru că avem dreptate!

Teodoreanu. — Vorbă'i?... Eă; cu toate că eă sînt singur... cred ca nu 'mă-ar fi greu să vă biruesc.

Smărăndița. — Cum?

Teodoreanu. — Puind oră ce rămășag îți voi, că,

păn' în 24 de ceasuri, nu m'îi putea înșela... măcar că'ți sînt bărbat.

Smărăndița — Nu te juca cu focul.

Teodoreanu. — Pe mine m'a ustura, de m'oiu frigul... ții rămășagul?

Smărăndița. — Ascultă: Miculi a adus un șal negru care 'mî place foarte mult...

Teodoreanu. — De m'îi înșela ori și prin care chip, mâne să te primbli cu șalul.

Smărăndița. — Trimit dar să 'l și aducă.

Teodoreanu. — Nu te grăbi, că încă nu 'l-ai câștigat. (se scoală) Câte ceasuri sînt? opt și jumătate... Îi vreme de bal-masqué... Nu mergi, Smărăndiță?

Smărăndița. — Nu pot merge că aū s'îm vie nisce visite... dar, tu, te duci?

Teodoreanu. — Mă duc puțin să mă întîlnesc cu un prietin (cătră fecior) Gheorghe!... ți veseuleuî să tragă la scară.

(Lacheul iese).

Smărăndița. — Ai să întîrzi mult, Teodorene?

Teodoreanu. — Vr'o două ceasuri... mai mult nu.

(Își ie pălăria).

Smărăndița. — Nu uita să treci pe la Miculi ca să spuî s'îm aducă șalul.

Teodoreanu. — (ridînd) Încă nu m'ai înșelat... La revedere (sărută pe Smărăndița și iese prin fund)

SCENA II.

Smărăndița, Tinca.

Tinca — Verișoară, ce 'i-a abătut bărbatului tău să'ți propue un astfel de rămășag?

Smărăndița. — Nu știu; dar... lasă-l că 'l-oiu învăța eu cum să judece femeile.

Tinca. — Da bine... ce fel ai să 'l înșeli?..

Smărăndița. — (zimbînd) Îi videa.

Tinca. — Cum? 'ți-ai și închipuit planul?

Smărăndița. — Nu 'ți-am spus că femeile au câte un drăcușor care le povățuesce? (sună clopoțelul).

(Întră un fecior).

Smărăndița. — Dute de poftesce pe madam Franț guvernanta, să vie sus.

(Feciorul iese).

Tinca. — Spune-mi și mie verișoară ce ai să faci? Mă rog matale.

Smărăndița. — Am să 'l fac pe bărbatul meu să se înamorese de mine.

Tinca. — Cum se poate?

Smărăndița. — Îți pare greu lucru?

Tinca. — Ba nu... D'apoî...

SCENA III.

Smărăndița, Tinca, madam Franț.

Madam Franț. — Ce poftesci, cuconiță?

Smărăndița. — Dragă madam Franț, am să te rog să 'mi faci o slujbă.

Madam Franț. — Poruncesce-mi ce 'ți-a plăcea.

Smărăndița. — Să ai bunătate ca să te duci până peste drum, la croitorul ce vinde costumuri de bal-masqué, și să 'mi ieși un domino negru de catife; dar să ții că 'i pentru d-ta.

Madam Franț. — Dar eu n'am fost de când sînt la bal-masqué.

Smărăndița. — Că nici cer de la d-ta ca să te

trudesci pe la bal, ci din potrivă, voiū să merg eū însămī.

Madam Franț. — Așa? Foarte bine. Mă duc îndată la croitor.

Smărăndița. — Dar se nu întârđiī?

(Madam Franț iese).

SCENA IV.

Tinca, Smărăndița.

Tinca. — Paremi-se, dragă Smărăndiță, că 'ți-am înțeles planul.

Smărăndița. — Dacă 'l-ai înțeles ... cu atât mai bine, pentru că n'oiū fi silită să 'ți'l tălmăcesc.

Tinca. — Auđi, șirata, cum s'ascunde de mine?

Smărăndița. — D'apoī tu nu te ascunđi de mine, ca se citesci rēvașul ce 'ți scrie Nicu Tolinescu?

Tinca. — (turburându-se) Cine? .. Nicu?

Smărăndița. — Par' că eū nu sciū? dar se lăsăm vorba asta ... Ea ascultă, Tincă: cum voiū eși de-acasă, se dai poruncă tuturor slugilor să se culce și să stingă toate luminările de prin odăi, pentru ca se fie întuneric preste tot locul când m'oiū întoarce.

Tinca. — Dar pentru ce?

Smărăndița. — Pentru că 'mī-ai înțeles planul. (trage clopoțelul).

(Lacheul intră)

Smărăndița. — Dute de adă o trăsură bună și se'ī đici se stee la poartă.

(Lacheul iese).

Tinca. — Ai se eși? .. și mult ai se întârđiī, Smărăndiță?

Smărăndița — Nu știu; dar să nu cumva să te gădesc deșteaptă ... audî?

Tinca. — Nu te teme, că eu acuș mă culc.

SCENA V.

Tinca. Smărăndița, Madam Franț.

Madam Franț. — Eaca domino, cuconiță.

Smărăndița. — Al foarte mulțemes, madam Franț.

Madam Franț. — Ce se mai mira croitorul, când 'î-am cerut un costum! .. Se uita la mine și nu voea să creadă că eu aș fi avut de gând să merg la bal-masqué ... Par'ca bătrânele nu măi aū inimă și gust de joc.

Smărăndița. — Croitoru'î un obraznic.

Madam Franț. — Asta 'î-am ȑis și eu.

Smărăndița. — Haî cu mine să mă 'nbraci, madam Franț.

Madam Franț. — Haide, cuconiță.

(Smărăndița ȑesă prin stînga; Madam Franț o urmează până la uşă, și pe urmă se 'ntoarce ȑute de dă un răvaș Tincai).

Madam Franț. — Ține, dragă duducă, un răvaș de la cuconu Nicu.

Tinca. — Al când ȑi l'a dat? .. îmi vine să te sêrut de bucurie.

Madam Franț. — (fugind) Acum, acum. (în parte) Ea așa eram și eu când eram tîneră. (intră în stînga.)

SCENA VI.

Tinca.

Dragu Nicu! .. Să videm degrabă ce'mî mai scrie?
(deschide răvașul și citește).

«Duducă Tincă!

«Scii cât te iubesc din ceasul acel prea fericit în
«care am jucat cu d-ta la revelion! Scii că sînt gata
«a jertfi tot ce am mai scump pe lume, pentru a
«împlini poroncile ce ai bine-voi să'mi dai!.. Scii că
«cea mai prețioasă dorință a inimei mele, este de a
«te numi într'o ți, scumpa mea soție!.. Dă'mi voie
«să mă întîlnesc cu d-ta macar un ceas, pentru ca
«să'ți spun din viū graiū toată dragostea ce ai însu-
«flat robulū d-tale.»

Nicu Tolinescu.

Ah ce plăcere, ce bucurie,
În al meu suflet acum simțesc!
Curînd aice are să vie
Nicul, pe care de mult iubesc.
De când, la Curte,
Făcîndu-mi curte
Dulcī complimente 'mī-a adresat,
De fericire
Și de uimire
Inima'mī bate neîncetat.
'Mī-aduc aminte
De-a luī cuvînte
Ce la mazurcă taīnic 'mī-a ȑis,
Ș'a luī privire
Cu mulțemire
De-atuncī adese o vîd în vis!
Ah ce plăcere, ce bucurie,
În al meu suflet... ș. c. l.

SCENA VII.

Tinca, Madam Franț, Smărăndița, (îmbrăcată în domino și ȑiind o mască de catifea neagră în mână).

Smărăndița. — (înrînd) Eată-mē's gata.

Tinca. — (în parte, ascunȑînd rêvașul) Verișoara!..

Smărăndița. — (apropiindu-se de Tinca o sărută pe frunte) Cu seara bună, verișoară. (încet) Ce'ți mai scrie Nicu?

Tinca. — Nicu? ..

Smărăndița. — Ha, ha, ha! .. Nu 'ți-am spus că știu tot?

(Feciorul intră)

Feciorul. — Trăsura'î la poartă.

Smărăndița. — Bine .. Să te duci acum îndată la Miculi, să ceri un șal negru și să'l aduci aici.

(Feciorul iese).

Smărăndița. — (în parte) A! Teodorene! .. puț ră-mășag cu femeile, când îi treaba pe înșelat? .. Bine, bine! .. (tare). Seară bună, madam Franț... Tinco, nu uita ce 'ți-am spus. (iese prin fund).

SCENA VIII.

Tinca, madam Franț.

Madam Franț. — Ei, ducă, ce'ți mai scrie cu. conașu Nicu? .. Dar pare că ești supărată? .. Ce ai? ..

Tinca. — Ce să am, dragă madam Franț? .. Am, că nu știu ce să fac.

Madam Franț. — Cum?

Tinca. — Nicu mă roagă ca să'i dau voie să vie să mă vadă siugură! .. și nu știu de se cuvine...

Madam Franț. — Numai atâta'i? .. Da primesce-l să vie, că n'are să te mănânce.

Tinca. — Deu? .. pot să'l primesc, dragă madam Franț?

Madam Franț. — Poți, ducă, pentru că cuconul Nicu îi tîrî detreabă și vrea să te iee ... Hei?

să mă fi vădut pe mine când eram mai tîneră, cum
mă întâlneam cu bietul Franț, Dumnezeu să'l ierte!..
pe fereastă... Sermanul! cum mă iubea!.. În toate
serile 'mă aducea chipfe proaspete... A! (plînge)

Sermanul Franț cât mă iubea!
Cu chipfe, Deu, el mă hrănea,
Și dăua toată'n cinstea mea,
Bere și vin mereu el bea.
Dar într'o zi... Ah, ce păcat!
Atât de mult a închinat,
Încât pe loc a rămas lat...
În bere Franț s'a înecat!

Tinca. — Nu mai plînge, dragă madam Franț.

Madam Franț. — A!.. De ce n'am murit și eu?

Tinca. — Dar dacă muriăi, cine 'mă-ar fi fost gu-
vernantă mie?

Madam Franț. — Bine ȳici, ducă Tincă. (o sîrută)
Nu băga 'n seamă cele ce spun... Ea, o babă ne-
bună și eu... Mai bine să vorbim de cuconașul Nicu.

Tinca. — El 'ți-a dat scrisoarea?

Madam Franț. — Dar; 'l-am întîlnit la poartă,
când mă duceam să ieș costumul cuconiței, și când
ai sci cât m'a rugat ca să te fac să'l primesci!..

Tinca. — Oare cum să'i dăm de scire?

Madam Franț. — D-lui 'mă-a ȳis că va cînta
din flaut pe sub tereastă, și că dacă va videa o lu-
mîinare pe la geamuri, atunci s'a sui; ear de nu, s'a
duce a casă măhnit.

(Se aude un flaut sub fereastă).

Tinca. — Ea auȳi, madam Franț...

Madam Franț. — El îi, ducă.

 (Stău amîndouă de ascultă.)

Tinca. — Sărmanul Nicu!.. va înghițea afară.

Madam Franț. — Cred și eu, că'i tare frig.

Tinca. — Ce se facem, dragă madam Franț?

Madam Franț. — (luând o luminare și purtând'o pe la fe-reastă) Eaca ce se facem.

(Flautul tace).

Tinca. — Ah! cum înîi bate inima de tare (se pune pe un jilț).

Madam Franț. — Nu fii copilă, ducă Tincă, că nu te-oii lăsa singură.

Tinca. — Să ședî cu mine, madam Franț.

Madam Franț. — Bine, bine; nu te teme. (în parte) Draga Duducă!.. cum s'a îngălbenit!.. Ea așa tremuram și eu... în vremea lui Franț.

SCENA IX.

Tinca, Madam Franț, Nicu, (întrînd cu sfilă).

Nicu. — (se închină și stă lăugă ușă cu ochii în jos).

Tinca. — (se scoală, se închină și se pune ear pe jilț neuitându-se la Nicu).

Madam Franț. — (îi privesce pe amîndoi cu dragoste).

Nicu. — (făcînd cîteva pasuri, ȳice încet) Mademuaselă...

Tinca. — (arătînd uu jilț lui Nicu) Poftim monsîu Nico.

Nicu. — (ședînd) Mademuasela'î sănătoasă?

Tinca. — (încet) Mersi.

Nicu. — (sucindu'și pălăria în mână) Da vara d-tale 'î să-nătoasă?

Tinca. — (sucindu'și basmaoa) Sănătoasă!

Nicu. — Se vede că a eșit de-acasă.

Tinca. — Dar... măi dinioare.

Nicu. — S'a fi dus poate la bal-masqué...

Tinca. — Nu cred... poate.

Madam Franț. — (în parte) Văd că eu sînt de pri-SOS. (se furișează și iese).

Tinca. — (vădînd'o că se duce) Madam Franț...

Madam Franț. — (de afară) Vin' acuș.

SCENA X.

Tinca, Nicu.

(Mică tăcere. Nicu și Tinca se suceșc pe scaune, se uită pe sus și oftează).

Nicu. — Ce friguri afară!

Tinca. — A fi înghețat pe ulițe.

Nicu. — A înghețat, dar... De abia pot merge caii... lunecă, Doamne feresce!

Tinca. — Săracii! cât îi mai chinuesc!

Nicu. — Calul unui droșcar 'ș-a rupt piciorul, în colț la Petrea bacalul.

Tinca. — Sărmanul!

Nicu. — Ce mă plîngea bîetul lipovan!

Tinca. — Cum n'a plînge?

(Mică tăcere).

Tinca. — N'ai fost astă seară la bal-masque, monsîu Nicule?

Nicu. — Nu, mademuaselă.

Tinca. — Dar ai de gând să mergi mai târziu?

Nicu. — Ba, nu cred.

Tinca. — Pentru ce?

Nicu. — Nu'mi plac balurile unde...

Tinca. — Cum se nu'ți plac d-tale... care jocuri?

Nicu. — Vreă să ȳic, că nu'mi plac soarelele unde... nu ești d-ta.

Tinca. — A!... (coboară ochii).

(Mică tăcere. Nicu și Tinca sînt foarte turburați).

Nicu. — Aî fost mai dăunădî la teatru, mademua-selă?

Tinca. — Am fost de am vëdüt Iașiî în carnaval.

Nicu. — Și cum 'ți-a plăcut?

Tinca. — Am rîs foarte mult.

Nicu. — Am auđit că s'a mîniet un comisar asupra autorului?

Tinca. — Pentru ce?

Nicu. — Din pricina șatrarului Săbiuță.

Tinca. — Ha, ha, ha!

Nicu. — Ȋdice că de ce se numească pe comisar șatrarul Săbiuță și nu șatrarul Sabie.

Tinca. — Ha, ha, ha! . . Ce nebun ești, monsîu Nicule.

Nicu. — (prinđënd la curaj) Cu adevărat sînt nebun, ducă . . . dar cînd aî sci . . . (vëđënd pe madam Franț, în parte) Tronc! . . cînd era să mă declar și eu . . .

SCENA XI.

Nicu, Tinca, Madam Franț (aducënd un șal).

Madam Franț. — Eacă șalul de la Miculi, ducă Tincă.

Tinca. — (sculându-se) Ea s'îl vëd.

(Nicu se scoală asemenea și se apropie de masă unde madam Franț a aședat șalul)

Madam Franț. — Ce frumos șal! . . Trebuie să facă vr'o sută de galbenî.

Tinca. — Tare'î elegant! cum îți pare monsîu Nicule?

Nicu. — Îmî pare minunat . . dar ași dori s'îl vëd pe umerile unei dame, pentru ca să judec ce efect face?

Madam Franț. — Ea, cearcă'l d-ta, ducă Tincă?

Nicu. — Bine ȳice madam Franȳ . . . Cearcă'l d-ta, ca sȳ scim de se prinde pe o talie elegantă . . .

Tinca. — Dacă vreȳi numai de cât, bucuros.

Madam Franȳ. — Vină de'mă ajută monsieu Nicule, ca sȳ'l întindem.

(Nicu și Madam Franȳ s'apucă de întins șalul, dar Nicu se greșesce și'l întoarce pe dos)

Madam Franȳ. — Nu așa, că'l daȳ pe dos.

Nicu. — Da cum? . . Nu'ȳ bine?

Tinca. — Dă la mine, monsieu Nicu, sȳ'l strîng eȳ, că d-ta nu sciȳ.

Nicu. — Poftim; dar cu astă condiȳiune, că sȳ 'ȳi'l pun eȳ pe umeri.

Tinca. — Bine.

(După ce madam Franȳ și Tinca aȳ îndoit șalul cum se cuvine, Nicu ȳe șalul și'l pune pe umerile Tincăȳ).

Nicu. — (ȳn parte, puind șalul Tincăȳ) Ce talie! . . (oftează).

Madam Franȳ. — A! . . Ce fumes iȳ șede, du-ducă Tincă. Doamne! . . când aȳ sci cât eȳ de frumușică? . . Nu 'ȳ așa, cucoane Nicule?

Nicu. — (cu jumătate de glas) Dar. (oftează)

(Tinca se primblă cu cochetărie pe dinaintea lui Nicu).

Tinca. — Cât de bine are sȳ'i parȳ verișoareȳ! . . și ce bine are s'o prindȳ!

Nicu. — Dacă a prinde-o așa de frumos ca pe d-ta mademuaselă, cred că 'ȳ-a părea foarte bine.

Tinca. — Mai ales la Copoȳ, trebuie sȳ facȳ un efect minunat.

Madam Franȳ. — Sciȳ ce? Haȳ sȳ ne închipuim că sȳntem la Copoȳ și că ne primblăm cu toȳii pe earbă verde . . d-voastră la braȳetă amȳndoȳ și eȳ ȳn urmă.

Tinca. — Ha, ha, ha! . . Ce ideȳ poznașe aȳ câte odată madam Franȳ.

Madam Franȳ. — Da Dȳu! . . Haȳ sȳ mai rȳdem

puțințel. (luând pe Nicu de mână) Vină încoaci monsîu Nicule. (se apropie de Tinca) dă brațul ducăi... Așa... acum hai să ne primblăm.

(Nicu și Tinca se primblă rișînd. Madam Franț 'î urm-ază).

Tinca. — Doamne . . . ce nebună ești madam Franț!

Madam Franț. — Ea uitați-vă ce de mai dame frumoase, ce de mai cavaleri plăcuți se uită la d-voastră . . . De nu v'ar deochial . .

Nicu. — Da bine, că'î veselă de tot madam Franț! (rișînd) Ne face de rîdem ca nebuni.

Madam Franț. — Ei; primblați-vă împreună, că eu sînt cam ostenită și trebuie să mă odihnesc puțin; dar să luați seama la trăsuri.

Tinca. — Ce? . . ear te duci madam Franț.

Madam Franț. — N'ai nici o frică că ai un cavalier cu d-ta. (în parte) Ear încep a fi de prisos . . . mă duc să mă culc. (îesă)

SCENA XII.

Nicu, Tinca.

(Îndată după ce se duce madam Franț; tinerii ear se turbură, tac, caută într-o parte, dar nu încetează de a se primbla).

Nicu. — (peste puțin) Nu găsesc, mademuaselă, că sînt lucruri în lume care n'ar trebui să aibă sfîrșit?

Tinca. — Care lucruri?

Nicu. — De pildă . . . primblarea asta care o facem împreună.

Tinca. — Da nu te temi c'ai osteni?

Nicu. — O! mademuaselă . . . cu d-ta m'ași primbla toată viața mea.

Tinca. — (zîmbind) Pe jos?

Nicu. — Și pe jos . . . și 'n trăsura . . . și cu vaporul . . . Numai să fiu cu d-ta.

De-ar fi cu puțință,
 De-aș^î avea noroc
 Cu a ta ființă
 Să fiu la un loc,
 De-orî ce 'npotrivire
 Eă 'm^î-aș^î bate joc,
 Și cū-a ta iubire
 Aș^î trece prin foc !
 (Se aude o trăsură)

SCENA XIII.

Nicu, Tinca, Madam Franț (vîind îute).

Madam Franț. -- Fugî dducă, că vine cuconița.

Tinca. — (aruncînd șalul pe canapea) Vaî de mine ! . . dar Nicu ? . .

Madam Franț. — Trebuie să se ascundă undeva, până se vor culca boerii, ș'apoî va eși.

Nicu. — Unde să m'ascund ?

Madam Franț. — A ! aici, în cabinetul ista . . .
 Întră degrabă că 'î aud suind scările. (Îl împinge pe Nicu în cabinetul din dreapta).

Tinca. — Să stingem lumînările. (le stinge)

Madam Franț. — Haî degrabă, să nu te găsească aici. (îesă amêndouă îute prin stînga).

SCENA XIV.

(întuneric).

Teodoreanu, (cu ochii legați) **Smărăndița** (în domino).

Smărăndița. — (trăgêadu'î de mână, dice cu glasul schimbat).
 Eată-ne însfîrșit ! . . am ajuns !

Teodoreanu. — A ! slavă Domnului ! că s'a sfîrșit
 acest voîaj prin întuneric, ce facem acum de vr'un ceas !

Smărăndița. — Îți pare rău că l'ai făcut?

Teodoreanu. — Ba nu, scumpul meu domino... dar ași voi să știu ce idee ai avut, ca să'mi legi ochii în tinda teatrului, și pentru ce m'ai silit să jur că n'oiu face nici un chip de a afla cine ești?

Smărăndița. — Ți-am spus, domnule Teodorene, la bal-masque, că de mult eu am un capriciu pentru d-ta... că de mult 'm'ai plăcut, și că de mult doream să am o întâlnire cu d-ta... însă o întâlnire astfel, ca d-ta să nu poți aci cine sînt... De aceea 'ți-am și legat ochii în tinda teatrului, pentru ca să nu vezi în ce trăsură aveai să te sui... prin care uliți erai să treci, și în care casă erai să întri... D-ta ca un cavaler bine crescut, ai primit toate condițiile și 'm'ai jurat că te'i supune la toate voințele mele, în vreme cât vom fi împreună.

Teodoreanu. — Toate aceste sînt adevărate; dar de ce să mă lipsesc de fericirea de a te privi, pentru că... sînt sigur că ești prea frumoasă.

Smărăndița. — Dar; sînt destul de frumoasă... și nu cred că te'i căi c'ai venit cu mine, dacă m'ai cunoasce.

Teodoreanu. — Auzi d-ta?... și să fiu eu silit a fi cu ochii legați dinaintea unei frumuseți!... asta'i de nesuferit... și Deu, mai că'mi vine să'mi calc jurămîntul.

Smărăndița. — Adu-ți aminte că 'm'ai dat parola de onoare.

Teodoreanu. — Ard'o focu parolă!... Încăi fie'ți milă de mine... mă mîngâe de orbirea la care m'ai osândit.

Smărăndița. — (luându'l de mână îl duce lângă canape, unde se pun unul lângă altul) Am mult de spus... Vin să ne punem pe canape.

Teodoreanu. — (în parte) Ce fericire!..

Smărăndița. — Purtarea me trebuie să ți se pară foarte curioasă.

Teodoreanu. — Din potrivă...

Smărăndița. — Dar... ce mă mângâie este că sintem amândoi vinovați.

Teodoreanu. — Tot astfel de vinovații s'e'mi dee Dumnezeu.

Smărăndița. — Cum?... nu te mustră cugetul că ești necredincios femeii d-tale?

Teodoreanu. — Femeea me?... Dar bărbatul d-tale? Ha, ha, ha...

Smărăndița. — Bărbatul meu? Ha, ha, ha. Oare... ce-or fi făcând acum amândoi?

Teodoreanu. — Smărăndița?... Sînt sigur că 'și închipuesce planuri ca să mă înșele.

Smărăndița. — Cum?

Teodoreanu. — Am pus rămășag amândoi pe un șal.

Smărăndița. — Și în loc să te înșele ea... tu o înșeli berbantule... ha, ha, ha.

Teodoreanu. — Ha, ha, ha. Așa sintem noi!.. aî dracului.

Smărăndița. — Nu toți.

Teodoreanu. — De pildă, bărbatul tău.

Smărăndița. — Bărbatul meu e bun la suflet, dar se socoate prea cu cap.

Teodoreanu. — Sînt sigur că trebuie să fie cam prostuț.

Smărăndița. — A! Teodorene, nu'mi ocări soțiorul.

Teodoreanu. — Eă nu 'l ocărăsc, dar nu pot tăgădai adevărul... Sînt încredințat că 'î prostuț s'er-manul!

Smărăndița. — Ha, ha, ha . . . ce n'ași da să te audă.

Teodoreanu. — Nu 'i așa? Veđi c'am găcit? . . . Unde se află el acum?

Smărăndița — S'a dus de dece dīle la moșie.

Teodoreanu. — Bine-a făcut . . . Ce ȑiceam eă că'ī prost? . . . Din potrivă, el īī foarte isteȑ, de vreme ce te-a lăsat singură . . . cu mine . . . și lângă mine . . . scumpa me mască. (vrea să o īee de talie).

Smărăndița. — (sculându-se) N'ai auȑit o trăsură?

Teodoreanu. — Unde?

Smărăndița. — În ogradă.

Teodoreanu. — Nu. . ȑi s'a părut.

Smărăndița. — Ba nu . . . Ea să mă duc să ved . . . Șeȑi aici să vin acuș. (īesă prin stānga).

Teodoreanu — Stăī, īubita mea, nu te duce . . .

SCENA XV.

Teodoreanu (singur).

Ce īntēmplare curioasă! . . . Mă duc la bal-masque, și preste cătă-va vreme, o mască elegantă se apropie de mine, mă īee de braȑ, īmī vorbesce de Italia, de Franȑa . . . și īntr'un cuvēt . . . mă īncântă! . . . Cerc să o cunosc . . . īn zădar! . . . În sfīrșit, īmī propune să merg cu dīnsa, dar cu condiȑie că să 'mī lege ochiī īn tinda teatrului . . . Am prīmit . . . și după ce am trecut prin o mulȑime de uliȑe . . . nicī nu sciū care . . . eată-mē's . . . īntr'o casă necunoscută și lângă o persoană pe care nicī macar nu o prepun . . . Ce īntēmplare plăcută! . . . și cu atāt mai plăcută, că 'ī plină de taīnă.

Amorul în taînă mă 'ndeamnă aice
 Să gust a plăcerei favor mult ȳbit !
 Ah ! sune măi ȳute minutul ferice,
 Căci sufletu'mă arde de-un dor nesfârșit !
 Amorul, plăcerea sînt paseri ușoare
 Ce cîntă ș'așîță a inimei dor ;
 Nebunul și prostul le lasă să sboare,
 Ear omul cu minte le prinde din sbor.

SCENA XVI.

Teodoreanu, Smărăndița.

Teodoreanu. — A ! par' că aud foșăind un domino . . . D-ta ești ?

Smărăndița. — (tot cu glasul prefăcut) Țist . . . Tacă, pentru numele lui Dumnezeu ! că a venit bărbatul meu de la țeară.

Teodoreanu. — Ce ȳică ?

Smărăndița. — Trăsura ce am auzit'o măi dinioare, a fost a lui.

Teodoreanu. — Ei ; și vrea să ȳică, trebuie să mă duc ? . .

Smărăndița. — Negreșit . . . Ah, ce nenorocire !

Teodoreanu. — (smulgându'și batista dă pe ochi) Pe unde să fug, că nu vĕd nimic ?

Smărăndița. — Nu fugi încă . . . Așteaptă aici în salon până s'or liniști oamenii din ogradă, ș'apoă oiă veni eă să'ȳi daă drumul.

Teodoreanu. — Dar dac'a veni bărbatu d-tale aici ?

Smărăndița. — Nu te teme, că'ȳi trudit de pe drum și are să se culce îndată.

Teodoreanu. — Și nu 'șă-a rupt încăă gâtul pe drum ?

Smărăndița. — Ah, Teodorene, cât 'mî pare de rău!.. Sărută-mă macar odată păn'a nu ne despărți...

Teodoreanu. — (în parte) Nu prea am gust de sărutat, cu bărbatul la spate. (o sărută)

Smărăndița. — Stăi pe canape și nu face vuet, că sîntem perduți... Adio, scumpul meu... Adio, sufletul meu! (îesă prin stînga).

SCENA XVII.

Teodoreanu, Nicu (în cabinet)

Teodoreanu. — (pe canape) Scumpul meu, sufletul meu!.. Foarte mulțemesc de dragoste... Mai bine făceam eu de mă întorceam binișor acasă; încaî acum n'aș fi cu frica 'n spate... Da mîncal'ar moliile de bărbat!.. tocmai acum 'șî-a găsit să vie? Nu putea să se prăvale pe drum și să-și rupă un picior?... Ea așa sînt bărbații... când nu te aștepți nici de cum, țop, îți cad în cap... Ce să fac acum?... Cu întunericul ista nu pot vide nici cât o palmă dinaintea mea... De-oîu căuta să găsesc ușa, pot să dau vr'un scaun jos, să fac vuet și să deștept bărbatul. Mai bine s'aștept... dar pînă când s'aștept?... Și eu țiceam că'i întemplare plăcută!.. ba că chiar!..

Nicu. — (deschiđend ușa cabinetului, în parte) Nu se mai aude nimic.

Teodoreanu. — (auđind ușa cabinetului deschiđendu-se, se aruncă în fundul canapelei și țice în parte) Par' c'am auđit că s'a deschis o ușă... Oare nu'î el?

Nicu. — (auđind canapeoa scârțîind) O scârțîit ceva... (întîă degrabă în cabinet).

Teodoreanu. — De când sînt nu mi s'a bătut inima așa de tare... (căutând înprejur) Nu se zărește nimic... se vede că mi s'a părut... (auzînd ușa) Ear?

Nicu. — (deschidînd ușa) Oare se fie cineva în salon? Ea s'ascult... (ascultă).

Teodoreanu. — Ce se fie? (ascultă).

(Mică tăcere).

Nicu. — A fi vr'o mătă culcată pe canape.

Teodoreanu. — Negreșit că 'î vr'un șoarec... Uf!.. m'am săturat de ședut... Ea se cerc se găsesc ușa. (se scoală de pe canape, merge încet și pipăind prin casă).

Nicu. — Acum socot că mă pot duce. (se pornesc asc-mene spre ușă).

(Bojbăind amîndoi prin întuneric, se ating cu mînile și stau încrămeniți).

Teodoreanu. — }
Nicu. — } (în parte) Par' c'am atins o mână

de om!

(împreună, în parte).

Teodoreanu.

Am asudat
 Ș'asud mereu,
 Parc'am intrat
 În feredeu!
 Simt că slăbesc,
 Mă 'ngălbenesc,
 Și mă topesc;
 Valeu, valeu!

Nicu.

Am înghețat
 Și 'ngheț mereu,
 Parc'am intrat
 În ghîț, Deu.
 Mă oțlesc,
 Mă 'nvinețesc,
 Mă 'nțepenesc;
 Valeu, valeu!

Teodoreanu. — Astfel asud, că pare că mă topesc.

Nicu. — Mi s'a tăiet picioarele de tot.

Teodoreanu. — (preste puțin) N'aud nimic . . . poate a fi fost vr'o mobilă.

Nicu. — (asemene) Ce mai staū pe gânduri . . . Haide într'un noroc.

(Se pornesc ear amândoi și ajungând lângă ușa din fund, se lovesc și se apucă de guleri).

Teodoreanu. — (tare) Să nu dai, că dau de tot.

Nicu. — (asemene) Că și eu dau de moarte.

Teodoreanu. — Da nu strînge așa de tare, că te gâtuī pe loc.

Nicu. — Orī tu pe mine, orī eu pe tine.

(Se sgâlție amândoi).

Teodoreanu. — Nu strînge, îți ȃic, că sē n'am parte . . .

Nicu. — Îți spun că nu's vinovat . . . A ! luptă vreī ? . .

Teodoreanu. — Măī omule, n'am venit aici pentru ce socotescī tu . . . A ! vreī sē mē trântescī ? . .

(se luptă grozav).

SCENA XVIII.

Teodoreanu, Nicu, Smărăndița, Tincă.

(cu lumînări în mână).

Toți. — Ce este ? Ce vuet îi aici ?

Teodoreanu. — Ea bărbatu d-tale . . . (cunoscēnd pe Smărăndița) Ce vēd ? . . Smărăndița !

Smărăndița. — Ha, ha, ha . . . Smărăndița, care te-a adus de la teatru, acasă la tine.

Teodoreanu. — Smărăndița ! . . (în parte) Frumoasă 'mī-ai jucat'o, și mare gogoman sînt !

Smărăndița. — Mai pui rămășag cu mine, Teodorene ?

Teodoreanu. — (vedând șalul pe canape) Eaca și șalul?... Iea șalul și-l pune pe umerile Smărăndiței) Aî câștigat, dragă Smărăndiță... Proverbul are dreptate.

Smărăndița. — Femeea hotăresce și Satan împlinesce.

Teodoreanu. — (în parte) Și bărbatul plătesce.

Smărăndița. — (veselă) Mângâie-te, Teodorene, că tu ai fost înșelat cu ochii legați, când mulți alții sînt înșelați cu ochii deschiși.

Teodoreanu. — (vedând pe Nicu) Da bine, domnu Nicu Tolinescu ce caută aici ?

Smărăndița. — Cu adevărat (cătră Tinca, zîbind) Răspunde tu...

Tinca. — Verișoară...

Nicu. — Domnule Teodorene, am venit aici ca să cer mîna ducăi.

Teodoreanu. — Prin întuneric?... Ha ha ha... asta 'î modă nouă.

Smărăndița. — Nu face nimic; noi primim cu bucurie... Să videm Tinca dacă vrea?... (cătră Tinca) Tu primesci ?

Tinca. — Dacă primiți d-voastră...

Teodoreanu. — Ei; nu mai coborî ochii și ți că vreî, să se sfîrșească comedia. (luând o de mînă) Nicule, eată mînă Tincăi... Dar să ieî seama la rămășaguri...

Nicu. — (cu bucurie) Tincol.. noaptea asta îi dîua cea mai fericită pentru mine

Smărăndița. — (în parte) Ș'a perdut calendariul, bie-tul băiet!..

(Întră lacheul).

Lacheul. — Poftim la masă.

Teodoreanu. — Eaca venim. Nicule, dă brațul Tincăi... Smărăndițo (îi prezintă brațul).

Smărăndița. — Acuș... Să dau mai ântâi un sfat prietinelor.

Smărăndița (cătră public).

Vă feriți, iubiții mei
 Însurăței
 Și holtei,
 De rămășag cu femeî.
 Când e treaba pe 'nșelat,
 Orî ce bărbat
 Diplomat
 Rămâne-ades rușinat.
 Ear de vreți să câștigați
 V'arătați
 Delicați,
 Și la dame șaluri dați,
 Că așa, Deu, le'nșelați.

TOȚI

Dar, de vreți să câștigați
 V'arătați
 Delicați... ș. c. l.

(Ușele din fund se deschid și se zăresce o masă bogată cu candelabre aprinse).

(Cortina cade).

PEATRA DIN CASA

PERSOANE:

ACTORI:

Căminarul Grigori Pâlcîu . . .	D-nul <i>N. Teodoru.</i>
Comisul Nicu, fiul seî	» <i>Luchian.</i>
Cucoana Zamfira, văduvă . . .	D-na <i>Sterian.</i>
Mărghiolița, fiica ei	D-la <i>Gabriela.</i>
Leonil, vărul Mărghioliței . . .	D-nul <i>Neculau.</i>
Her Franț Birman, doctor . . .	» <i>Teodorini.</i>
Ioana Țiganca	*
Un fecior	*

PEATRA DIN CASĂ

PEATRA DIN CASA

COMEDIE CU CĂNTICE, IN UN ACT

Representată pe teatrul național din Iași, în beneficiul artiștilor din București, în 3 Mai 1847.

Teatrul reprezintă o odaie simplă mobilată. Ușă în fund, care duce afară; altă ușă în stânga, care se deschide în odăile cucoanei Zamfira. — O canape în fața scenei de-a stânga, și scaune. — Un dulap mare în fund cu două uși.

(Scena se petrece în Iași, la 1845).

SCENA I.

Cucoana Zamfira (pe canape), **Ioana**.

Zamfira. — (cercând dulceți într-o tăbăluță) 'Ți-am mai spus Ioano, că nu's destul de legate dulcețile ... privesce, nu aū coardă nici de cum ...

Ioana. — Cum, Doamne eartă-mă, cucoană? că de ađi dimineață le țin pe foc. De le-oiū măi pune pe jaratic, mă tem că din belte s'or priface în balmuș.

Zamfira. — Ea, tacī, dobitoaco, că nu scii ce ȑicī. Dute de le măi dă o fertură până s'or lega cum se cade.

Ioana. — (în parte, voind să ieasă prin stânga) Ardă-le focu dulceți, că'mi scot sufletul!

Zamfira. — Ascultă... ce face Marghiolița?

Ioana. — Duduca?... drângănește din ghitardă.

Zamfira. — Dascalu de joc o fost ađi după masă?

Ioana. — Care? Cel uscat ca un ȋr?... o fost.

Zamfira. — Și cel de franțuzesce?

Ioana. — Ș'acel pleșuv... Sărmăna duducuța!... toată ȋiua o necăjesc fel de fel de șonȋi!... În calte de s'ar mărita o dată, se scape...

Zamfira. — Ei, nu mai clenȋeni, ȋioară, și eși afară.

Ioana. — (eșind prin stânga, în parte) Crapă de ȋudă cu-coana, că nu'și poate mărita fata.

SCENA II.

Zamfira. — (primblându-se pe gânduri) Bine ȋice Ioana!... Măcar de s'ar mărita Marghiolița mai degrabă ca se scap de-o grijă... Dar unde'ȋ găseci ađi bărbaȋi ca mai înainte!... Nu'ȋ veȋi că fug de însurat, ca dracu de tămie?, . S'aũ scumpit miriȋ ca vămile... Of, of! de cât ai avea o fată mare în casă, mai bine șapte turci.

Of, of, of! ce supărare,

De-a avea o fată mare!

Te silescȋ

Ca s'o crescȋ

Ș'apoȋ trebuȋ se pornescȋ

La vȋnat

Prin cel sat,

Ca se 'ȋ cauȋ un bărbat.

De 'ȋ flăcău

Nătărău,

Te închinȋ la duhul sȋu;

De 'ŷ ghebos,
 Uricŷos
 ŷŷ ŷicŷ cĂ 'ŷ foarte frumos ;
 ŷi 'ŷ zimbescŷ,
 ŷl slăvescŷ
 Ca sĂ poŷŷ sĂ 'l ginerescŷ !

 Of, of, of ! ce supĂrare
 De-a aveĂ o fatĂ mare !

SCENA III.

Zamfira, Her Franŷ (intrĂ prin fund).

Franŷ. — M'am ŷchinat cu sĂrut mĂna, cucoanĂ ZamfiriŷĂ. Cum merge sĂnĂtatea ?

Zamfira. — Ah ! nu prea bine, monsŷu Franŷ.

Franŷ. — Nu bine ? .. (pipĂindu'ŷ mĂna) Cu adevĂrat, turburare mare ... Scoate limba puŷintel.

Zamfira. — CĂ doar nu's balnavĂ cum socoŷŷ d-ta.

Franŷ. — Da cum ?

Zamfira. — Am boala grijeŷ.

Franŷ. — Boala grijeŷ ? .. Nu cunosc ...

Zamfira. — Nu ŷnŷelegŷ cĂ sŷnt ŷngrijitĂ pentru MarghŷoliŷĂ ?

Franŷ. — A ! ha, ha, ha. EĂ mĂ spĂriesem cĂ Ă friguri.

Zamfira. — Mai bine aŷŷ avea friguri, lungoare, gĂlbĂnare, de cĂt fatĂ mare ! .. Ah, monsŷu Franŷ, nu sciŷ ce sarcine 's fetele la casa omuluŷ !

Franŷ. — (oŷtĂnd) Ah ! cucoanĂ ZamfiriŷĂ, cum sĂ nu sciŷ !

Zamfira. — CĂ ŷicŷ ? .. Aŷŷ ŷi d-ta vr'o MarghŷoliŷĂ ?

Franŷ. — Ba m'a ferit Dumneŷeu ! Dar, sciŷ cĂ

'mă-ai poroncit să aştept până s'a mărita mademuasel
Mari, şi 'mă-ai făgăduit că atunci te'i cununa cu mine...

Zamfira. — Cu adevărat, monsîu Franţ, 'ţi-am fă
găduit... dar cine scie dacă s'a împlini vr'o dată!

Franţ. — (cu foc) A!.. de ce nu? Nu 'ţi-am spus
că te iubesc de două-şeci ş'atâţi de ani?... tocmai
din vremea volintirilor?... De ce să nu 'ţi fie milă
de patima mea?..

Eă, vestitul doctor Franţ,
Care 'n târg vînd sănătate,
De când m'ăi prins mata 'n lanţ,
Sufăr boale 'nfrişate!
La ochi simt o turburare,
În pept ferbinteală mare,
La suflet melanholie
Şi la crieri nebunie!
Deă, sînt vrednic de-a ta jale,
Vindecă'mî patima grea...
Eă sînt doftorul matală,
Ah! fîi doftoroaea mea!

Zamfira. — Cum n'aş vrea să fiu doftoroae, monsîu
Franţ!.. Dar, ce folos, dacă nu pot găsi un bărbat
Marghioliţei!.. D-ta mai căutat'ai prin târg?

Franţ. — Am umblat toate uliţele, toate casele,
toate...

Zamfira. — Şi ai găsit ceva?

Franţ. — He, he... (Îe tabac) Pottesci cucoană Zam-
fira?

Zamfira. — (luând tabac) Foarte'ţi mulţemesec... Ş'aşa
dici că ai găsit?..

Franţ. — He, he... (strănută).

Zamfira. — Să 'ţi fie de bine! (strănută)

Franţ. — Foarte'ţi mulţ... Să 'ţi fie de bine.

Zamfira. — Amin, şi într'un ceas bun!.. Da ea
spune'mi mai degrabă...

Franț. — (în taînă) Cunosci pe cuconu Grigori Pâlcu?

Zamfira. — Căminarul Grigori?.. Cum se nu 'l cunosc? Era bun prietin cu răposatu soțul meu, Dumnezeu să 'l erte!

Franț. — Sciî că are un băet?

Zmafira. — Îl sciû... Nicu... Îl cam tăcut... cam prostuț.

Franț. — Prostuț... dar holteiû!..

Zamfira. — Bine ăci... și are stăricică bună tată-seû.

Franț. — Și 'l-a făcut Comis mai dăunăđi.

Zamfira. — Almintrele seamănă a fi cam detreabă tănăr.

Franț. — Cu atât mai detreabă, că 'i bun de însurat.

Zamfira. — Trebuie să fie de vr'o 22 de anî?

Franț. — 'Î-a împlinit la Crăciun.

Zamfira. — Dar... socoți că a vrea?

Franț. — Dacă n'a vrea el, tată-seû vrea.

Zamfira. — Ce ăci, dragă monsîu Franț?.. 'i-aî și vorbit?

Franț. — Mă mai întrebî, când sciî că te iubesc de două-ăci ș'atâți de anî?.. tocmai din vremea...

Zamfira. — Și ce-a răspuns Căminarul?

Franț. — 'Mî-a ăis că a veni deseară cu feciorul seû să petreacă aici câteva ceasuri și să se înțeleagă cu d-ta asupra foaiei de zestre.

Zamfira. — Ah, monsîu Franț! și nu 'mî-o spuî mai degrabă?.. Îmî vine să te sêrut de bucurie.

Franț. — (cu dragoste) Fă'ți pomană, că te iubesc de două-ăci ș'atâți...

Zamfira. — Oare?.. Mări, tot o se ne cununăm împreună... (îl sêrută).

Franț. — (în parte) Ah!

Zamfira. — Dute acum degrabă Frănțișorule în târg și 'mî cumpără o oca de zaharicale pe deseară.

Franț. — (cu foc) Orî ce'î dori... poroncesce'mî, că eă de-acum sînt a matale de vecî.

Zamfira. — Și eă a matale, tij, scumpul meă Franț!

Franț. — (în parte) Scumpul meă!.. A, Birman, Birman!.. *Du bist ain huntgemainer Don Fian!* (iesă îngânfat prin fund).

SCENA IV.

Zamfira. — Însfirșit am sē scap de-o grijă!.. am sē mē cotorosesc de fată! Slavă ție Doamne, că'mî urnescî peatra din casă! (strigă la ușa din stînga) Marghiolițo, Marghiolițo... vin' degrabă sufletul meă.

SCENA V.

Zamfia, Marghiolița (se arată la ușa cu o ghtară în mână).

Marghiolița. — Ce vreî neneacă?

Zamfira. — Vină 'ncoacî.

Marghiolița. — Acuș... numai sē leg o strună la ghtară.

Zamfira. — Da lasă'ți cobza la o parte și vină ađi cînd te chîem.

Marghiolița. — (între mînioasă și aruncă ghitară pe un jîlț) Of! eată-mē c'am venit... ce vreî?

Zamfira. — Dec!.. ce te răstescî așa la mine, ju-pineasă?.. Aî uîtat cu cine vorbescî?

Marghiolița. — Cine să răstescē?.. Îți spun c'am venit.

Zamfira. — Te vēd eă, că doar nu's chîoară; dar te poftesc sē'ți mai ții clanțul, c'apoî...

Marghiolița. — (cu mînie, în parte) Apoî ce?

Zamfira. — Ascultă-mē... Deseară aă sē vie sē petreacă aici, cuconu Grigori Pâlcîu cu fecîorul sēă... cu fecîorul sēă... mē 'nțelegî?

Marhiolița. — D'apoi bine . . . deseară 'mă-ai făgădui să mergem la teatru.

Zamfira. — Vom merge altă dată, că nu pere lumea.

Marghiolița. — Altă dată, altă dată . . . Tot așa mă porți cu vorbe.

Zamfira. — Lasă, fata mea, că după ce te'î mărita, tot teatru îi videa.

Marghiolița. — (în parte) Macar de-ar da Dumnezeu să mă mărit, ca să scap de-aici !

Zamfira. — Bucurate dar și te veselesce, dragă Marghioliță, că în curând ai să ieși și tu în lume . . . ai să fii cucoană.

Marghiolița. — (rușinoasă) Să fiu cucoană ? ..

Zamfira. — Ei, las' . . . nu'ți mai cârni nasul, că știu că'ți pare bine. Vină mai bine de'mi sêrută mâna, că 'ți-am găsit un bărbat.

Marghiolița. — (veselă) Dău ? .. care, dragă nenecuță ?

Zamfira. — Nicu . . . feciorul Căminariului Pâlcu ?

Marghiolița. — Nicu ? .. Nu'l cunosc . . . dar 'mă-a spus vêru Leonil, că'î prost de tot.

Zamfira. — Vêrul tău Leonil îi un nebun și un obraznic, și dacă l'oiu mai videa pe-aici, am să'î rup urechile.

Marghiolița. — Vorbesce încăi franțuzesce ?

Zamfira. — Nicu ? .. A fi rușând și el vr'o două vorbe ca toată lumea.

Marghiolița. — Dar . . . la balurile de la Curte merge ?

Zamfira. — Cum nu ? .. îi Comis !

Marghiolița. — Merge ! Cât 'mă pare de bine ! Vrea să dă oiu juca și eu la Revelion ?

Zamfira. — Ba încă și la sfântu Neculae.

Marghiolița. — Și 'mă-a lua șilojie la teatru, la benuar ?

Zamfira. — Ce la benuar ? .. la rëndul ântei.

Marghiolița. — Și mai bine, ca să moară de ciudă cele-l-alte fete . . . Ah, nenecută, cât ești de bună !

Zamfira. — Vezi cum mă îngrijesc de soarta ta ? . . De aceea și tu trebuie să faci ce te-oîu sfătui eu.

Marghiolița. — Ori ce mi'î porunci, nenecută . . .

Zamfira. — Sè te gătesci, dintei frumos : sè te stringi în corset și când va veni Nicu, sè'î dai pricină de vorbă . . . însă franțuzesce ! Să te uiți la el cu ochi galiși, sè'î zimbesci, sè'î cânti din gitară marșul lui Napoleon, și înstirșit sè faci ori ce'î sci, pentru ca sè'l amețesci.

Marghiolița. — Las pe mine, nenecută, că m'oiu pricepe eu.

Zamfira. — Haide, apucă-te de'ți fă părul, că acuș însărează. Eu mă duc în târg ca sè'ți cumpăr o rochie de nuntă . . . dar caută sè fii gata când m'oiu întoarce.

Marghiolița. — Bine . . . dragă nenecută.

Zamfira. — A ! . . sè nu uiți ca sè aduci aici ghergheful cel cu turcu călare, pentru ca sè'l vadă Nicu.
(Iese prin fund).

SCENA VI.

Marghiolița (veselă).

Baluri la Curte și lojie la teatru ! Cât sînt de fericită ! Toate câte le-am dorit, oîu sè le am . . . și înstirșit oîu sè ies în lume, sè fiu slobodă, sè scap de cușca asta în care mă usuc.

I.

Cât îmi pare bine
C'am sè mă mărit !

Ce noroc pe mine!
 Ce vis fericit!
 Oiū sē am capele,
 Horbote, brațele,
 Rochiī de Paris!
 Și caī și trāsură
 Care nu'mī trecură
 Nicī macar prin vis.
 Tra, la, la, la, la,
 De m'ași mărita,
 Sē cânt tot așa:
 Tra, la, la, la, la.

II.

Am sē'mī cumpēr șaluri
 După gustul meū;
 Sē mē duc la baluri
 Și sē joc mereū.
 Eară, când la Curte
 Îmī va face curte
 Vr'un tēnēr frumos...
 Dacă bărbățelul,
 Dacă suflețelul
 Va fi mănios,
 Tra, la, la, la, la,
 Și m'a descânta...
 Î-oīū rēspunde-așa:
 Ha, ha, ha, ha, ha.

SCENA VII.

Marghiolița, Leonil (între prin fund pe furiș, se apropie de

Marghiolița ș'o sērută pe umēr).

Leonil. — (sērutând'o) Tra, la, la.

Marghiolița. — (spărietă, țipă și fuge în odaia din stânga).

Leonil. — (alergând după ea) Stăi verișorică, că eū sînt...

Leonil, verișorul matala cel drăgălaș.

Marghiolița. — (din întru) Fugi, obraznicule, că m'aī spăriet.

Leonil. — (voind să deschidă ușa) Te-am spăriet... Apoi dar deschide'mi ca să vii să'ti descânt de spaimă.

Marghiolița. — (țiind ușa) Ba mai bine'ti caută de nevoi și 'ți ie tălpășița până nu vine neneaca ca să te dea de urechi afară.

Leonil. — Am mai pățit'o și altă dată... Nu'mi pasă, macar să'mi și rupă urechile... Mă jertfesc pentru mata! (trage de ușă).

Marghiolița. — Da lasă ușa în pace, nebunule.

Leonil. — Ba nu... am s'o scot din țîtîni, cum mai scos și mata din sărite.

Marghiolița. — Apoi cearcă, de vrei să vezi pe dracu.

Leonil. — Dar... vreună să'l ved cu coarnele în papilote, și să'l sêrut și să'i spun că'l iubesc peste măsură.

Marghiolița. — Ha, ha, ha, cât îi de obraznic!

Leonil. — Obraznicu mănâncă praznicu... Deschiđi, ori stric ușa?... Pân' în trei ori... una... două... două și jumătate...

Marghiolița. — Ba te rog, Leonituțe, nu te-apuca de pozne.

Leonil. — Ei, dacă te rogi, se schimbă. Te las, însă cu condiție să'mi dai o guriță.

Marghiolița. — Ai nebunit?

Leonil. — Ba nu'mi e mult... și drept dovadă, mă jur să n'am parte de mătușica, dacă nu dau păretele jos. (împinge tare ușa).

Marghiolița. — Of, Doamne, ce necaz... Ei, ședți binișor că'ti dau... Întinde botul.

Leonil. — L'am întins.

(Ușa se deschide pe jumătate. Obrazul Ioanei se ivesce... și Leonil îl sêrută, fără a lua de samă. Îndată după aceasta, ușa se închide întă și se aud risuri în întru).

Marghiolița. — (ridând) Să'ți fie de bine, verișorule.

Ioana. — (asemenea) Și la mulți ani, cuconașule.

Leonil. — (depărtându-se de ușă furios) Am pățit'o!

O! ce foc
M'a trăsniț
Staă pe loc
Înpetrit!

Îubeam un ânger, o porumbiță
Și de la dînsa ceream guriță;
Când va! în cîudă
Soarta mea crudă
Schimbă pe ânger într'o țigancă,
Pe porumbiță în trup de stancă;
Și 'n loc de mîiere
Ah! gustaiū fîiere!
Și 'n loc de buze de verișoară
Sêrutăiū gingaș... un plisc de cîoară!
O! ce foc
M'a trăsniț!
Staă pe loc
Înpetrit!

Ce sê fac?... Sê stric ușa și sê daă năvală în odac
ca sê 'mî rêsibun, cu șapte-deci de miî de milioane de
sêrutări... Dar... alta nu'mî mai rêmâne. (se repede spre
ușă, dar de o dată se opresce, auzînd glasul Zamfirei afară). Sêracul de
mine! ce-am auzit? glasul mătușicăi?... De m'a găsi
baba aici, apoi chiar că rêmân făr' de urechi! mai
ales că 'mî a hotărit sê nu'î mai calc în casă, de cînd
'î am đis că se dă cu roș... unde sê fug? unde sê
m'ascund?... A!... în dulapul ist cu rochiî. (între în dulap)
Nu's călcate rochiile, dar le-oiū călca eă. (le calcă în
picîoare)

SCENA VIII.

Leonil (în dulap), **Zamfira** (aducând o rochie albă), **Her Franț** (cu o hârtie de cofetură).

(Până a nu intra pe scenă, Zamfira și Franț țin următoarele cuvinte tocmai când vrea Leonil să se arunce asupra ușei ca s'o strice).

Zamfira. — D-ta ești, Her Franț? dă'mă hrațul să suiș scările.

Franț. — Poftim pe cel din stânga că'i din partea inimei.

Zamfira. — (intrând) Of!.. batăle cucu marșan-de-mode, că mare scumpe's!.. Auđi d-ta, opt sute de lei pentru o rochie gata de nuntă?.. Nu face mireasa cât rochia.

Leonil. — (în parte, deschidând puțin dulapul) O rochie de nuntă!

Franț. — După cum îi și mireasa... dar când mireasa se numesce Zamfira, nu'i nimic destul de scump pe la jidană.

Zamfira. — (zimbînd) Berbantule! tot așa mă ademenesci cu vorbe dulci.

Franț. — (dându'i cofeturile) Și cu zaharicale, ca pe un canaraș.

Zamfira. — (luându-le) Tacă, dimoni, că mă scoți din minți. (merge spre dulap).

Leonil. — Auđi'i cum se ciugulesc? (vădînd pe Zamfira, închide iute ușa). O!

Zamfira. — (cercînd să deschidă dulapul) Ce dracu are dulapul ista de nu vrea să se deschidă?

Franț. — Da ce vreă să faci?

Zamfira. — (întorcîndu-se către Franț) Vreă să închid rochia de nuntă a Marghioliței.

Franț. — Ea să cerc eă, că's vîrtos. (cearcă, dar nu poate să deschidă).

Zamfira. — (ridând) Eî; monsîu Franț, așa mi te lauđî? Ha, ha, ha . . . (imtiând pe Franț) Ea sê cerc eũ, că's virtos! Ha, ha, ha . . .

Franț. — (necăjindu-se în zadar) *Tertaiŕfel!*

Zamfira. — Ea sê'ŕi ajut ŕi eũ, că 'ŕi-ai uĩtat vĩr-tutea acasă.

(Fecĩorul intră).

Fecĩorul. — Cucoană; o venit o trăsură cu doi boeri.

Franț. — (depărtându-se de dulap) Negreŕit că'ĩ cuconu Grigori Pâlcũ cu fiul sêũ.

Zamfira. — (ĩntorcẽd spatele la dulap) Cuscrul ŕi gine-rele? Postesce'ĩ sus ŕi adă lumĩnări degrabă, că'ĩ ĩn-tuneric.

(Fecĩorul iese.)

Leonil. — (furios) Pâlcũ ginere! O!

(Zamfira pune rochia ŕi cofeturile pe un scaun lângă dulap ŕi se apropie de Franț. În vremea asta Leonil deschide uŕa dulapului ŕi fură cofeturile).

Zamfira. — Acum ĩĩ acum, dragă monsîu Franț.

Franț. — N'ai nicĩ o grijă, cucoană Zamfiriță.

Zamfira. (alergând la uŕa din stĩnga) Marghĩoliță, eŕtĩ gata?

Marghĩolița. — (din odaie) Număĩ pantofi sê mi'ĩ leg.

Zamfira. — Caută sê ĩntri ĩn salon când oiũ tuŕi.

Marghĩolița. — Bine, nenecuță.

Leonil. — (mĩncând zaharicale) Veriŕoara sê fie Pâlcĩoe! O!

(Fecĩorul intră aducẽd lumĩnări aprinse).

Fecĩorul. — Boeriĩ se suie pe scări. (pune lumĩnările pe masă ŕi iese).

SCENA IX.

Ceî dinainte, Caminarul Grigori. Pâlcîu, Nicu.

Pâlcîu. — Cu plecăciune.

Zamfira. — Sluga d-tale, cucoane Grigori... Da de unde şi până unde pe la noi?... De atâta vreme de când nu ne-ai mai dat obraz...

Pâlcîu. — Mă eartă, cucoană dragă, c'am fost tot cam bolnav.

Zamfira. — (arătând pe Nicu) D-lui îi cuconaşul d-tale?... Nicuşoru?

Pâlcîu. — Dar... nu'l cunoscî? (lui Nicu) Sărută mâna cucoanei.

Nicu. — (Săru'ă mâna cucoanei Zamfirei, care îl săruta pe frunte).

Zamfira. — Ba că bine ăică, cucoane Grigori... Ea privesce'l cum o crescut de mare! S'o făcut holtei.

Pâlcîu. — Hei!.. aşa cresc bobocii.

Leonil. — (în parte cu gura plină) Bobocii!

Zamfira. — Da... ea poftim de şedî, cucoane Grigori, să mai vorbim de vremile noastre.

Pâlcîu. — (şedînd pe canape lângă Zamfira) Sărut mâna... Eată şi domnul Franţ, prietinul nostru. Unde nu găndescî, acolo 'l gădescî.

Franţ. — (şedînd pe un jilţ) Eă sînt ca buruiana cea rea.

Pâlcîu. — Ba nu, Birmănaşule dragă, eşti ca buruiana cea de leac.

Zamfira. — Pentru că'i doftor? Ha, ha, ha... Tot vesel eşti, cucoane Grigori! (ride tuşind şi cîntînd spre odaia din stînga).

Pâlcîu. — Hei!.. cum dă Dumneău şi cel codru verde, cucoană Zamfiră. Noi, bătrîni cîutăm să veselim ceasurile cîte ne mai rămîn de trăit, pentru ca să ne mîngîiem de cele care aă trecut.

Zamfira. — Și bine faceți, bine faceți.

Pâlcîu. — (luând pe Zamfira de mână) Bine facem cu adevărat, cucoană dragă, pentru că cine scie?.. mână, poimână poate... alivanta 'n groapă.

Franț. — Fără voia doftorilor?

Pâlcîu. — (ridînd) Ba cu toată îputernicirea lor.

Zamfira. — Ha, ha, ha. (tușesc) Da ce nu șești, cucoane Nicule?

Nicu. — (se pune pe un scaun).

Pâlcîu. — Mări, nu'l mai tot cuconi, că s'a diochia.

Zamfira. — (ridînd și tușind mai tare) Bată-te norocu că poznaș mai ești, (în parte) Nicî c'a veni drăcoaica.

SCENA X.

Cei dinainte, Marghiolița.

Pâlcîu. — 'Hei!.. eată și duduca Marghiolița, fata moșului cea frumoasă.

Zamfira. — Vești cât o crescut?

Pâlcîu. — Ba ce crescut!.. bre, bre! când era numai de-o schioapă.

Leonil. — (în parte furios) Schioapă... verișoara!

Pâlcîu. — Vin' încoaci, fata mea, să te sêrute moșu.

(Marghiolița se apropie de Pâlcîu, care o sêrută pe frunte. Zamfira și Franț 'și fac semne de bucurie. Nicu se scoală pe picioare și se uită pe furiș la Marghiolița).

Marghiolița. — (în parte) Of!.. că m'o înghimpat cu mustețele.

Pâlcîu. — Îți aduci aminte, Marghiolița, când 'mî diceai mosu Pâlsiu, mosu Pâlsiu?... Par' că nu 'mî vine-a crede că 'i ea, cucoană Zamfira. Dintr'atâtica, s'o făcut coșcoge fătoiū!

Leonil. — (cu gura plină, furios) Fătoiū!

Pălciu. — Eată și Nicu, fiul meu, dragă Marghioliță... Nu'ți aduci aminte când te giucaî cu dînsu de-a Baba-oarba?

Nicu. — Ba nu băbacă... de-a Puea-gaea.

Pălciu. — Vin de'î sêrută mâna, Nicule.

Nicu. — (Sêrută mâna Marghioliței ș'apoî se întoarce la locul lui și stă tot în picioare).

Leonil. — Îi pupă mâna prostu... O!

Marghiolița. — (Se uită cu ochi galiși la Nicu în toată scena asta. Nicu se turbură).

Pălciu. — Ce mai ȑică și d-ta, mosîu Franț?... Așa'î că de-acum o venit vremea să dăm rîndul copiilor?

Franț. — Așa'î pravila Naturei, cucoane Grigori. Bêtrîniî înpreună și tineriî earăși înpreună... mai ales când se gălesc doi cari se potrivesc...

Zamfira. — Adevêrat grăescî, monsîu Franț... Nimic nu'î mai nostim de cât doi hulubași... păreche.

Păciu. — Atunce'î fericire 'n casă.

Leonil. — (În parte) Ba în hulubărie.

Zamfira. — Cui o spuî, cucoane Grigori?... Eată-mê's eû... am trăit 17 anî cu rēposatul soçu meu, Dumneȑeu sê'l erte!... și nicî odată nu ne-am sfădit... Sêrmanu! ce bujor de om era! Cât oiû trăi, l'oiû tot boci!... (plînge).

Sêrmanu bărb'țelu !
 Sêrmanu suflețelu.
 Ce om, ce om era !
 Supus l'a mea voință,
 Plecat l'a mea dorință
 În veci el s'arăta !
 Eû îl numeam Luluță,
 El mă numea Mumuță
 Cu glasu'î drăgălaș,
 Și îmi ȑicea : « Firiță !
 « Tu ești o porumbiță,
 « Și eû un porumbaș. »

Ah, va! ş'amar de mine!
 Ah, dragul meu bărbat!
 Mumu! după tine
 Va plânge ne 'ncetat!

(Marghioli!a şi Fran! îşi şterg ochii. Nicu trage din buzunar, o basina lungă şi 'şi suflă nasul tare).

Pălcu. — Aşa şi eu cu băta răposata, Dumne!eu s'o erte!.. Ah, ce femei scumpă şi iconoamă!.. Of, of!

Sărmănica
 Mititica!
 Cât de mult ea mă iubea!
 Sărmănica
 Mititica!
 Ce dul!ei bune făcea!
 Ce locmale
 Baclavale,
 Învărtite şi bohaci!u!
 Ce vut!ei bune,
 De minune,
 Cu miros de odogaci!u!
 Amar mie!
 Ce so!ie,
 Ce comoară-am prăpădit!
 Ah! ce via!ă.
 Ce dulce!ă,
 Moartea crudă 'm!-a răpit!

Leonil. — (în parte) Bre!.. c'au să înece mahalaoa.

Zamfira. — Of, of!.. Marghioli!o, dute de !i s'a-ducă dul!ei de cele care ai făcut tu astă!i.

(Marghioli!a îses! prin stânga).

Zamfira. — Cucoane Grigori, am s'e!i dau s'e gu!i dul!ei de-a Marghioli!ei.

Pălcu. — De 'i-or sēmēna ei, trebuie să fie foarte plăcute. Aşa'i Nicule?

Nicu. — (răsărind) Dar băbacă; îmi plac.

Zamfira. — Da ce nu şedî, cucoane Nicule?

Nicu. — (se pune pe scaun) *Mersi.*

Zamfira. — Trebuie să ştii, cucoane Grigori, că nu se află mai bună gospodină pe faţa pămîntului. De'î nevoe în casă de dulceţi, de pînză, de păstrămuri, de orî ce însfirşit. . Marghioliţa poartă de grijă de toate. Ea dă de bucate; ea ţine cheile de la cămară şi de la pivniţă, încât eu sînt silită a sta cu mânele legate.

Franţ. — Halal de bărbatul ce-a avea!

Zamfira. — Halal, Dău! Şi să veţi cum coasă la gherghef, să te minunezi. . . (strigă) Marghioliço, trimite'ţi ghergheful aici.

Leonil. — (în parte) Audî telăliţa, cum îşi laudă marfa?

(Ioana aduce ghergheful, îl dă lui Pălcu şi iese).

Pălcu. — Aferim. . . frumos de tot! . . Da cine'î, mă rog, turcul ist călare?

Fran — Îi Ali-Paşa.

Pălcu — Cel care o tăiet volintirii? . . bre, bre! . .

Zamfira. — Tocmai. . . Poftescî să veţi şi d-ta, cucoane Nicule?

Pălcu. — Ear îl cuconescî? . . Eă vėd c'ai s' mî diochî flăcăul.

Nicu, — (ie ghergheful şi rămăne cu el în mână).

(Între Margbioliţa şi după dînsa Ioana, purtând tablaoa cu dulceţi).

Zamfira. — Adă aici, Ioano.

(Ioana merge cu tablaoa d'ântei la Pălcu, pe urmă la Nicu şi însfirşit la Franţ, care nu ie dulceţi. Marghioliţa o urmează şi dă paharele cu apă).

Pălcu. — (gustând dulcelele) Cu adevărat că's minunate. . . Aşa belte! (amestecănd greli) Aşa. . . bel. . . te. (în parte) Valeu, că mi s'o încleiet falcile.

Marghiolița. — Să'ți fie de bine.

Pâlcîu. — Să . . . rut . . . ochișo . . . oriî . . . fata . . . mea.

Zamfira. — Poate că n'aũ coardă destulă!

Ioana. — Da cum, Doamne eartă-mel că de ađi dimineată le ferb pe foc.

Zamfira. — (căutând s'acopere vorba Ioanei, tușesce) Poftescî, cucoane Nicule? (în parte) Eî lasă, cîoară, că 'ți-oîu rupe eũ pliscul.

(Când vine tablaoa dinaintea lui Nicu, el se scoală, pune ghergheful pe scaun și ie dulceți multe!.

Marghiolița. — dându'î paharul) *A vo suhe*, monsîu Nicu.

Nicu. — (încându-se cu dulceți) *Mersi* . . . (tușesce)

Pâlcîu. — Ce dracu! ear te-ai înecat, măi tălălău.

Leonil. — (în parte) Moașă 'n pod.

Nicu. — (turburat, se pune peste gherghef și răsare îndată).

Pâlcîu. — Na, c'ai spart ghergheful? Eî, da m'ai rușinat urît, măi badeo!

Zamfira. — (sculându-se) Nu'î nimică, nu'î nimică.

Marghiolița. — (rîde).

Nicu. — (uîtându-se la gherghef) Numai nasu 'î spart, băbacă.

Pâlcîu. — (sculându-se foarte supărat) Și poate că nu'î destul să spargî nasu lui Ali-Pașă?

Zamfira. — Nu te supăra, cucoane Grigori, că Marghiolița măi face și alți turci în ceea-l-altă ooaie.

Pâlcîu. — Țeũ? . . Haî să'î videm. Nu poți crede căt mi's de dragi Turciî . . . de lână.

Zamfira. — Poftim, cucoane Grigori. Viî cu noi, monsîu Franț?

Franț. — Bucuros.

(Pâlcîu intră în stînga)

Zamfira. — Marghiolița, șeđi cu cuconu Nicu.

(încet Marghioliței) Nu uita să-î cântî marșul lui Napoleon. (se duce spre ușa din stînga și, până a nu eși, ȳice încet lui Franț). Acum 'i vreme de pus la cale... Să dai pricină de vorbă, monsîu Franț. (iesă).

Franț. — Las' pe mine, cucoană Zamfiră. (iesă).

Leonil. — (în parte) Se duc să deschidă ȳarmarocul.

SCENA XI.

Leonil (în dulap), Marghiolița, Nicu.

Marghiolița. — (după o mică tăcere) Monsîu Nicu...

Nicu. — (cu jumătate de glas) *Cheschevu madmuasel?*

Marghiolița. — *ȳe vu pri...reste* pe canape.

Nicu. — (se pune pe un jîlt) *Pardon.*

Marghiolița. — (în parte, ședînd pe canapea) Par'că nu prea scie franțuzesce. (mică tăcere).

Leonil. — (în parte) Ce pardon 'i-ași trage la ceafă.

Marghiolița. — Monsîu Nicu, ȳți aduci aminte de *notr anfans?*

Nicu. — *Cheschevu?*

Marghiolița. — *De notr anfans.*

Nicu. — *Pardon.*

Marghiolița — (în parte) Se vede că alte vorbe nu mai rupe. (tare) *Vu parle franse, monsîu Nico?*

Nicu. — *Parle, madmuasel.*

Marghiolița. — *E bien...parlon* ȳmpreună.

Nicu. — *Parlon.*

(Mică tăcere. — Marghiolița se uită cu dragoste la Nicu, care coboară ochii, se succe pe scaun și'și suflă nasul tare).

Marghiolița. — N'ai fost la Paris, monsîu Nicu?

Nicu. — Nu dar cât pe ce era să mă trimeată bābaca.

Marghiolița. — Și de ce nu te-o trimis?

Nicu. — S'o temut să nu'mă perd legea și să mă 'ntorc înapoi păgân.

Marghiolița. — Numai pentru atâta?..

Nicu. — 'Î-o mai fost frică că m'oiu face și eă ca Iorgu de la Sadagura.

Marghiolița. — Păcat că te-o giudecat așa de rău!.. Dacă mergeai la Paris, videai teatru... în-
vățai să gioci polca; auđiai opere frumoase... mar-
șul lui Napoleon... Cunoscă marșul lui Napoleon,
monsău Nicu?

Nicu. — L'am auđit odată din cobza lui Barbu.

Marghiolița. — Îi tare frumos! Eă il sciă.

Nicu. — Din cobză?

Marghiolița. — Ba din ghitara... Ha, ha, ha!...
auđi?... din cobză?

Nicu. — Barbu te-o învățat?

Marghiolița. — Cine?... Barbu?... Ha, ha, ha!..

Nicu. — (în parte) Am scăpat vr'o gogomănie... Ea
s'o dreg. (tare) Mata, dducă, trebue să'l cântă negreșit
mai bine decât Barbu, și dacă ai vrea...

Marghiolița. — Vrei să 'l auđi? (se scoală și merge să ăe
ghitara).

Nicu. — Ce se potrivește!.. *pardon madmuazel.*
(se răpede s'aducă ghitara, o ăe în mână și o cearcă) Da... bună ghi-
tară! (rupe o strună) Tronc! (rămâne înpetrit).

Marghiolița. — (supărată) Na!.. Pas acum de'ă mai
cântă marșul lui Napoleon.

Nicu. — (după o mică tăcere) Să'mă plesnească ochiă, dacă
am vrut s'o rup... *Pardon* de ertăciune, dducă.

Marghiolița. — Ba nu; nu vreă să te ert, până
nu 'ă face ce 'ăi-oiă ăice eă.

Nicu. — Ce poroncesă?

Marghiolița. — Poroncesă să'mă cântă o romanță.

Nicu. — (rușinându-se) Da... ăă! nu sciă să cânt.

Marghiolița. — Nu te cred.

Nicu. — Doar s'ești cânt de dragoste.

Leonil. — (în parte) Auđit'aî Pâlcîu cum se obrăznicesce!

Nicu. — S'ești cânt de dragoste, duducă?

Marghiolița — (coborând ochii) Cântă.

(Nicu își drege glasul; începe dar nu nimeresce tonul. După câte-va încercări el cântă pe ariă: Cumetriță dragă, ș. c. l.)

Orî cine trăesce
Pe Amor slăvesce;
Orî care jivnă
De amor suspină!

Gâscășoara găgâesce,
Rățișoara hăcăesce,
Stăncușoara cârâesce,
Harmasarăl nechezesce,
Motănașul mîorlăesce,
Cucoșul codcodăcesce...

Și eă, plin de jale,
Îți rostesc matală:
Duducuță dragă,
S'a trecut de șagă!

Marghiolița. — Ha, ha, ha.

Leonil. — Ha, ha, ha.

Nicu. — Dec! . . (se uită cu mirare la Marghiolița ș'apoî începe și el a rîde tare).

SCENA XII.

Cei dinainte, Pâlcîu, Zamfira, Franț.

Pâlcîu. — (întîînd mînios) Așa, dragă cucoană . . . dacă nu vreî s'adaogî încă două sălașe de țigani în foaia de zestre, apoî nu pot nicî eă s'ești daă băetu.

Zamfira. — (mânioasă) Nicî un suflet mai mult. Dacă 'ți place... dacă nu, alții mă rog.

Pâlcîu. — Pot să te roage; dar flăcăi ca al meu nu se prea găsesc pe toate ulițele.

Zamfira. — Ei! dragă cucoane Grigori; tot țiganu 'și laudă cîocanu.

Pâlcîu. — (atîns) Care vrea să ȑică... eă sînt țigan și Nicu cîocan?... Foarte 'ți mulțimesc.

Franț. — (căutînd să 'i înpace) *Aber* nu 'i așa, cucoane...

Pâlcîu. — Ean las' neamțule... nu te-amesteca unde nu 'ți ferbe oala... Cât pentru d-ta, cucoană Zamfiră, fiind că te scumpesci pentru două sălașe de țiganî, pune'ți pofta 'n cui despre cuscrie cu mine... Mă duc...

Zamfira. — Călătorie sprincenată!

Pâlcîu. — Auđi, țigan!.. cîocan! (luî Nicu) Haî cîoc... Nicule de aici. Haî cu tătucu, că 'ți-oîu găsi eă ne-veste aiurea... Auđi, țigan, cîocan!.. (iesă prin fund, furios).

Nicu. — (jalnic Marghioliței) *Bonsuar madmuazel.* (iesă după tatăl său).

Leonil. — (cu bucurie) Se vede că nu s'aă ajuns cu târgul.

SCENA XIII.

Leonil, Zamfira, Marghiolița, Franț, (și mai pe urmă **Ioana.** — (unică tăcere).

Franț. — (viind între amîndouă) Ce să facem acum?

Zamfira. — Of! of! am rămas ear cu peatra 'n casă! Of!.. ameteșc... leșin... (leșină în brațele lui Franț).

Franț. — (spăriet) *Vas ist?*

Marghiolița. — Eă, peatră 'n casă!.. Ah! mor.
1 cșină ascemenea în brațele lui Franț).

Franț. — (și mai spăriet) *Vas ist?*

Tertaifel! Was ist das?
Main Got, main Gott! ah vai!

Îmî vine sê le las,
 Sê cadê *ale zvai*.
 Cucoană Zamfiriță
 Duducă Marghioliță
 Am obosit de tot
 Și, Dêu! că nu mai pot.
 Cucoană Marghioliță,
 Duducă Zamfiriță

Treziți-vê că Dêu!
 Leșin pe loc și eû ...
Tertaifel! was ist das?
Main Got, main Gott! ah vai!
 Îmî vine sê le las
 Sê cadê *ale zvai*.

(Strigă) Ioană, Ioană, adă degrabă oțet, colonie...
 ce 'î găsi, că aû leșinat cucoanele.

Leonil. — Marghiolița leșinată! Hei, că nu sînt în
 locul șoacăței.

Franț. — (strigă ear) Ioană, Ioană.

Ioană. — (alergând cu un șip) Sêracan de mine!... ce aû
 pătit

Franț. — Dă-le iute la nas... *Tonerveter!... grele's!*

Ioana. — (le pune șipul sub nas).

Zamfira. — (rêsărind) Pil ce putoare!

Marghiolița. — (asemenе) Fi! *chel orîor!*

Franț. — (scăpând) Uf!

Zamfira. — Ce șip îi aîsta?

Franț. — Colonie.

Ioana. — Ba terpentină.

Zamfira. — Terpentină? Ah! ear leșin.

Marghiolița. — (alergând lăngă Zamfira) Nu o lăsa, mon-
 sîu Franț.

Zamfira. — (furioasă) Tu ești? stahio! lipsescî din
 ochii mei sê nu te mai vêd... că'mî otrăvescî dîlele

Franț. — (voind s'o liniștească) Cucoană Zamfiriță...

Zamfira. — Fugi și d-ta; dă'mi pace. (șipând) Dăți'mi pace cu toții... Nu mai vreū să vĕd pe nime; nu vreū să mă mai mărit, nici să caut gineri... ardē'i focu sē'i ardē!.. Mă duc de mână la călugărie cu fată cu tot.

Marghiolița. — La călugărie! Ah! amețesc!

Zamfira. — Ba să lipsesci, îți ȑic, că 'ți-oiu da acuș nisce marghioliț de nu l'eī putea duce.

Marghiolița. — (întă plângēnd în stānga).

Leonil. — A apucat'o istericale pe babă.

Franț. — Cucoană Zamfiră, liniștescete... Ce vrea să ȑicē...

Zamfira. — Mări, caută'ți drumu și mă lasă 'n pace... (șipă) Of!.. 'mī-o eșit perī albī de cānd am fată mare! (întă furioasă în stānga).

Franț. — Fa, Ioană, dute de-o înpacă și'ī fă apă caldă de picioare. Auȑi, fa, Ioană?

Ioana. — (luānd luminările) Ean nu prea fa, și mai jupîneasă... Auȑitum'aī sucitule? (ȑesă după Zamfira).

Franț. — (prin întuneric) *Saperment aîn mal!*.. toată casa 'ī cu capu 'n jos... Cum sē dreg trebile? (gāndesce) *Tonerveter!*.. nu'mī vine nici o ideē. (de odată se opresce și se bate cu palma peste frunte ca cānd ar fi găsit vr'un chip) A!.. (schimbānd ideēa) Ba nu așa. (se bate încă odată și mai tare) O! am găsit!.. Mă duc să mă tălmăcesc cu cuconu Grigori. (ȑesă prin fund lovindu-se de mobile) *Tertaifel!* că întuneric 'ī!

SCENA XIV.

(întuneric).

Leonil. — (eșind din dulăp) Uī!.. Slavă Domnuluī, c'am scăpat din temniță!.. Bre, bre, bre! Multe pozne am mai vĕȑut de cānd locuesc în dulapul ista!.. Dra-

goste șvăbească, cochetărie băbească, gogomănie pâl-
cîască, târguire căsătorească, și . . . fudulie țigănească !
Dar din toate aceste n'am înțeles alta, decât ca baba
a căpchiet, pentru că nu 'și poate mărita fata, și că
vrea s'o trimeată la monăstire pentru ca să scape de
dînsa. (cu mânie) Verișoara la călugărie ! Nu voiū suferi
nici odată o asemenea nelegîuire . . . Dar cum să fac
ca s'o scap de comănac ? (găndesc) S'o fur în astă noapte
și s'o trec peste Dunăre ? . . Dar ; planu 'i minunat,
numai de ași putea intra în odaia Marghioliței ca să
'i dau de scire să fugă. Însă cum dracu să trec prin
etacul cloanței, fără ca să mă bage de seamă ? . . O !
îmî vine o idee năstrușnică. (se rochiea adusă de cucoana Zam.
fira la scena VIII și o arată publicului, dicînd) : Oiū să mă schimb
în fată mare ! (între în dulap).

SCENA XV.

Leonil, Marghiolița (Iesă încet din odaia din stînga).

Marghiolița. — tristă) La călugărie ! . . Auđi ? să mă
dee la monăstire pentru un cusur de două sălașe de
țigani ! . . Mai bucuroasă voiū intra în fundul pămên-
tului . . . Mai bine voiū fugi unde m'or duce ochii,
departe de casa părintească în care sînt sarcină !
(plăngînd) Pentru că m'o făcut Dumneđu fată, maică
mea nu mă poate suferi, par' că eū sînt vinovată . . .
O ! cât sînt de nenorocită !

Ah ! plâng și suspin
Și suspin mereū,
Și sufăr un chin
Un chin foarte greū.
În furtună rea,
Ca frunđa plutesc !
Și 'n durere grea
Cu amar trăiesc !

(Stă tristă cu batista la ochi).

Leonil. — (eșind din dulap în rochie și oprindu-se în fund) Eată-mă 's gata! De m'a zări mătușica, va socoti că 's Ioana țiganca, și voiū putea lesne să întru la Marghiolița . . . Ha! într'un noroc! (face un pas și se opresce zărind pe Marghiolița) Ce zăresc acolo? . . o matahală neagră? . . trebuie să fie Ioana, care vrea să închidă ușile. (se dă după dulap).

Marghiolița. — (stergându'și ochii) Haideți, cum a vrea Dumne-deu, păn' a nu se trezi maică-mea. (mergând spre dulap) Să'mi ție capela și mantela.

(Marghiolița deschide dulapul. De-odată Leonil o ridică în brațe fără veste și o închide în intru).

Leonil. — Să nu cârcnesci, cîoară, că te-am prăpădit. (depărtându-se de dulap) Ișala! . . am închis baragladina! și de-acum pot, fără nici o frică, să trec prin etacul babei. Acum chiar că m'a lua de Ioana. (se pornesc în stînga rîdînd încet) A dracului măi sînt! (ajungînd la mijlocul scenei, se opresce) Cine măi vine?

(Ușa din fund se deschide și Nicu vine bojbind prin întuneric).

SCENA XVI.

Leonil, Nicu.

Nicu. — (intrînd) Doftorul Franț m'o sfătuit ca să viu înapoi să fur pe duduca Marghiolița . . . (se lovesce de un scaun) Valeu! . . dar întuneric îi! (înaintează incetisor spre Leonil).

Leonil. — (în parte) Nu cumva 'i doftoru?

Nicu. — (în parte) Par'că zăresc o rochie . . . Oare nu 'i duduca Marghiolița?

Leonil. — Ba 'i tocmai șoacăța! (se depărtează în dreapta).

Nicu. — Ba 'i tocmai duduca! (fuge în stînga) Îmi vine să fug. (sta puțin amîndoi și ascultă).

Leonil. — Cum dracu să mă disbăr de dînsul?

Nicu. — Hei! de-ași avea curaj... ce' ți-ași mai spune prin întuneric!

Leonil. — O!... să mă prefac că 's baba! (lui Nicu, încet) Pst!

Nicu. — (în parte, cu mirare) Aud?

Leonil. — Pst, Pst.

Nicu. — (asemene) Par'că mă chiamă? (lui Leonil) Pst.

Leonil. — (cu glas schimbat) D-ta ești?

Nicu. — (încet) Eă.

Leonil. — (cu dragoste) Ah!

Nicu. — (asemene) Oh!

Leonil. — Dragul meu...

Nicu. — (apropiindu-se de Leonil) Scumpa mea!...

Leonil. — (în parte) Mâncate-ar moliile!...

Nicu. — (prindând curaj, tare) Scumpa mea ducă Marghîoliță!...

Leonil. — (cu mirare, în parte) Ce-am auzit! glasul lui Pâlcîu?... Ce caută prostul!

Nicu. — N'ași fi îndrăznit nici odată să mă apropiu de mata, ducă, dar de vreme ce 'mî-ai făcut pst, nu te mînie dacă 'ți-oîu spune că sînt a matale pre plecată și supusă slugă, căci din ceasul cum te-am văzut, ducă Marghîoliță, m'ai agîuns la inimă... fiind inima me a matale drept care și eă asemenea v'oiu fi tot de-a-una fericit de a mă supune matale căci... (tot frasel acesta îl ăice dintr'o suflare).

Leonil. — (imitând glasul Marghîoliței, în taie vorba) Destul, monsîu Nicu, că te'î înăduși.

Nicu. — Nu te îngriji, ducă, că eă așa sînt... Când mă pornesc odată nu mă opresce nici dracu.

Leonil. — Ce ăici?

Nicu. — Pre legea me!... Nu căuta că's rușinos dinaintea oamenilor... îs tare cu duh când sînt singur, saă cu altul... și mă ales cu alta.

Leonil. — Atunci ești obraznic?

Nicu. — Poroncă?

Leonil. — Vreă să ȋdic că atunci îți arăți arama?

Nicu. — Dar; atunci mă disvălesc; și drept dovadă, ȋeu ȋndrăzneală ați spune că te ȋubesc peste măsură.

Nicu.

Te ȋubesc peste măsură.

Leonil.

Cheschevu ?

Nicu.

Pre legea me.

Leonil.

Tu mă 'nșeli... ah! tacȋ din gură.

Nicu.

Eă?... *pardon.*

Leonil.

Vreman ?

Nicu.

Jame !

Leonil.

Ah! și eă te ȋubesc foarte.

Nicu.

Cheschevu ?

Leonil.

Parol; mă jur.

Nicu.

Ah! de-acum până la moarte
Sînt al tău.

Leonil.

Vreman ?

Nicu.

Tujur.

Nicu. — (cu foc) Duducuță, s'e'mî sară ochisorii dacă se află un alt om mai fericit decât supusa sluga matală, drept care, hai să fugim împreună, fiind că părinții noștri se scumpesc pentru două sălașe de țigani.

Leonil. — Ce ȕici? Vrei să mă turî? (în parte) Auđi prostu?

Nicu. — Fără doar și poate... Ah! fie'ți milă, duducuță, de flacăra unu' muritor care 'î... înflăcărat! Spune'mî, fugi cu mine, orî... orî fug singur?

Leonil. — (în parte) Dute draculuî!

Nicu. — Aud? primescî?... Ah! dducă, îți sêrut mânele. (sêrută mânele lui Leonil).

(Se aude strênuțând în stînga)

Nicu. — Poroncă?

Leonil. — Aî auđit?

Nicu. — Ce?

Leonil. — Vine neneaca.

Nicu. — Eleî!

Leonil. — Și de ne-a găsi împreună, sîntem prăpădiți.

Nicu. — Elei!

Leonil. — Ascunde-te degrabă.

Nicu. — Unde?

Leonil. — În dulapul ista până ce s'a duce neneaca, că oiū veni eū sē'ti deschid mai pe urmă.

Nicu. — Și după ce mi'i deschide, îi fugi cu mine?

Leonil. — Te mai îndoesci, tiranule?

Nicu. — Ba 'ți sērut mînușițile.

Leonil. — (cu dragoste) Sērută și pei! . . (îi dă mîna și Nicu o sērută de multe ori).

Nicu. — (mergînd spre dulap) M'am dus. (întrînd în dulap) Ah! duducuță, crede că m'ai băgat în raiū.

Leonil. — (închidîndu'i) Ba în dulap, prostule, și se nu crîcnesci, că ești mort. (Acele cuvinte le ȳice cu glas fir-se).

Nicu. — (din dulap spăriet) Elei!

Leonil. — (vînd în mijlocul scenei) Hup și altul. (rîde) L'am inchis pe prostu cu Ioana țiganca! Ha, ha, ha . . . Aibă parte unul de altul. Acum ceasul fericirei a sunat pentru mine. Dragă verișoară! am se te scap, pentru ca sē'ti dovedesc cāt te iūbesc de mult . . . Haide! . . (face cîteva pasuri spre ușa din stînga și se opresce spăriet). Ear o dihanie!

(Se deschide ușa și Zamfira întră prin întuneric).

SCENA XVII.

Leonil, Zamfira (în toaletă de noapte).

Zamfira. — (în parte) În cotro o apucat jupineasa Marghiolița? . . De un ceas de cînd am auȳit'o eșind, și încă nu s'o întors în odae.

Leonil. — (în parte) Aud foşnăind fuste... Cine se fie?... Baba doarme; Ioana 'i în dulap. Îi verişoara, negreşit. (tare) Tu eşti, Marghiolito?

Zamfira. — (în parte, cu mirare) Ce?

Leonil. — (apropiindu-se de Zamfira) Nu'ţi fie frică, verişoară, că eu sînt... Leonil?..

Zamfira. — (în parte) Leonil?..

Leonil. — Am hotărit să te fur în astă noapte, pentru ca să te scap de babă şi de călugărie.

Zamfira. — (în parte, supărată) Babă!

Leonil. — Nu'i e ruşine băborniţei să nebunească la bătrâneţe, şi se vrea să'si facă un blestem ca aista... să te călugărească!.. Îi bună, Dău, de închis la Golia.

Zamfira. — (în parte, cu mânie) La Golia, eu?

Leonil. — Gîndesce cât îi de ră cu tine! par' că n'ai fi copila ei, ci o țigancă!.. Gîndesce că eşti socotită de dînsa ca o sarcină, ca o peatră în casă!.. şi hai să fugim împreună, până nu se trezesce stahia.

Zamfira. — (în parte, furioasă) Stahia! (apucând pe Leonil de urechi) A! blestematele... sînt stahie, eu?

Leonil. — (spăriet) Valeu!.. am pătit'o.

Zamfira. — (trăgându'l de urechi) A! berbantule, vreî să 'mî furî fata?... dîci că's băborniţă, că's stahie, că's bună de închis la Golia?... Ei, las' moţpane, că te-oiu învăţa eu. (strigă) Ioană, Ioană, adă lumînări.

Leonil. — Mătuşică, dragă mătuşică... (în parte) Oiu să rămîn fără de urechi... (se luptă cu Zamfira; scapă şi vrea să fugă) La fugă, băete. (aleargă la uşa din fund, dar de odată se opresce auzind glasul lui Pălcu şi a lui Franţ, dîcînd afară următoarele cuvinte:)

Pălcu. — } Degeaba 'ţi baţi capul, monsîu Franţ.

Franţ. — } Fă'mî hatîrul de vină cu mine.

(Dîcînd aceste, Pălcu şi Franţ intră prin fund).

(Leonil se întoarce înte înapoi și fuge spre ușa din stânga ; dar aici întâl-
nindu-se cu Ioana, care vine cu lumînări, aleargă la dulap, îl deschide și caută
să între în întru ; însă Nicu îl împinge cu picioarele și vrea să tragă ușa dula-
pului. Luptă comică între ei).

Zamfira. — (În toată vremea asta, alungă pe Leonil) « Așteaptă
tălharule, că 'ți-oiu da eu stahie, 'ți-oiu da eu băbor-
niță, 'ți-oiu da eu fete de furat. »

SCENA XVIII.

**Zamfira, Leonil, Pâlcu, Franț, Marghiolița,
Nicu, Ioana** (aducând lumînări).

Pâlcu. — }
Franț. — } Ce este ? Ce gălagie ?

(Se apropie cu toți de dulap, care stă deschis).

Zamfira. —	} (foarte rapide)	} Ce 'mă vędură ochii ! Verișoara cu Pâlcu ! Închiși într'un dulap ! Prin întuneric !
Leonil. —		
Pâlcu. —		
Franț. —		

Ioana. — Și cuconașu Leonil în rochie de nuntă ?
Ha, ha, ha.

(Staă cu toți încremeniți în fața dulapului, unde Marghiolița și Nicu se ascund
cu mânele la ochi).

Leonil. — (viind în fața scenei) Mare poznă am făcut !

Zamfira. — (furioasă) Ce cauți în garderob, diavo-
loaico ?

Pâlcu. — (furios) Ce 'mă boscorosești prin dulap, măi
tălălău ?

Marghiolița. — Neneacă . . .

Nicu. — Băbacă . . .

Zamfira. }
 Pâlcîu. } (împreună) { Ce ?
 { Ha ?

Marghiolița. — Văru Leonil m'o închis aici, ne-neacă.

Nicu. — Și pe mine tot el, băbacă.

Zamfira. }
 Pâlcîu. } (împreună) { Leonil !

(Se reped și apucă pe Leonil de brațe)

Zamfira. — Tu, blestematule ?

Pâlcîu. — Tu, berbantule ?

Leonil. — Ho țeară!.. încet... Vreți să știți ce caută Marghiolița și Nicu în dulap?... Ei caută să găsească cele două sălașe de țiganî, pentru care d-voastră ca nisce părinți buni, nu v'ați putut agiunge cu târgu... Ați înțeles acum ?

(Zamfira și Pâlcîu îl las de mână și se întorc spre Franț).

Zamfira. }
 Pâlcîu. } (împreună) { O nebunit ?

Leonil. — Ba nici de cum... Și mai bine de cât să fie țiganii o pricină de neunire între familii... mai bine, ca nisce creștinii adevărați, ați da ertare robilor!.. și ca nisce părinți buni, ați face fericirea copiilor !

Ioana. — Să trăesci, cuconașule !

Franț. — Bravo, Leonil ! (cătră Zamfira și Pâlcîu) Ați auzit?... faceți cum vă dice el. (silindu'i să-ș' deee mânele) Dați-vă mânele și diceți: Noroc să deee Dumneđe !

Zamfira. — (căutând cu dragoste la Franț) Fie cum vreți, monsîu Franț. (luă Pâlcîu) Noroc să deee Dumneđe !

Pâlcîu. — Amin !

Leonil. — (viind între între amândoi) Întocmai ca la iar-maroc. Eată dar și o rochie de nuntă drept aldamaș.

(cătră Marghiolița și Nicu) Săriți acum din cuib, hulubașilor!
și veniți de'mi mulțemiți mie pentru fericirea voastră.
(în parte) Cu toate că, de-ași fi știut...

Nicu. — (sare din dulap și dă mâna Marghioliței ca să se scoboare).

Marghiolița. — (scoborându-se) *Monsiu Nico.*

Nicu. — *Cheschevu r*

Marghiolița. — *Ești contan r*

Nicu. — *Je.*

(Vin amândoi lângă Pălcu și Zamfira).

Zamfira. — (în parte) Înstîrșit sînt slobodă să mă
mărit și eu!

(cătră public).

'Mă-am urnit peatra din casă,
Am scăpat de dis plăceri,
Și la nuntă 'mă și la masă
Vă postesc cinstiți boeri.

Leonil. — (tăindu'i cânticul) Tacă, mătușică, că te aude
lumea, și'i rușine! În ochii părinților, fetele trebuie să
fie ca petre scumpe, ear nu ca petre 'n casă.

(cătră public).

Eă primesc fără' de rușine,
Dacă spun acum minciună,
S'aruncați cu petre 'n mine
Aici, în loc de cunună.

Pălcu. — (curmându'i cânticul) Da vorbă'i?... s'arunce
aici cu petre ca să ne spargă capetele! Nu'i destul
cât ne le-am stricat în astă seară cu căsătoria copiilor?..

(cătră public).

Cu adîncă pleacățune
Mă închin, cinstiți boeri.
Maă întăi...

răgușesce și nu măi poate urma înainte).

Franț. — (dându'l de o parte) Destul, cucoane Grigori, c'ai răgușit; mai bine dute de bea ceaïu de soc.

Pălciu. — Dec ! că mare obraznică'i șoacăța !

Franț (cătră public)

Eă sînt doftor cu sciință

Cunoscut de mult în Iași, ș. c. l.

Pălciu. — (luându'l de braț și trăgându'l în fund). Dacă ești doftor, vin de mă tămăduesce de răgușeală și le dă pace boerilor.

Franț. — *Aber das ist aîne incovenentișes...* (se sfădesc încet amêndoï în fund).

Nicu. — (înaintează, rușinându-se, cătră public, și ținînd cu o mână pe Marghiolița, ear cu cea-l-altă sucindu'și pălăria).

Nicu.

Dacă scumpa mea mireasă

Ca și mie v'a plăcut...

Marghiolița.

Dacă Peatra cea din casă

Spaîmă chîyar nu v'a făcut...

Nicu.

Primiți cu bucurie,

Domnilor, sê ne fiți nunți.

Marghiolița.

Pentru-a noastră cununie

Aruncați două cununți.

Toți în cor.

Primiți cu bucurie,

Domnilor, sê le fiți nunți.

Și pentru-a lor cununie

Aruncați două cununți.

(Cortina cade).

NUNTA ȚĂRĂNEASCĂ

PERSOANELE:

Alecu Leonescu.

Chir Gaitanis Loghiotatos.

Moş Trohin Păcală, fruntaş.

Ilenuşa, fata lui.

Frunză, puşcaş.

Un vornicel de nuntă.

Un privighitor.

Ţărani, ţerance.

NUNTA ȚĂRĂNEASCĂ

NUNTA ȚĂRĂNEASCĂ

TABLOU NAȚIONAL ÎN UN ACT

Representat în Iași, în ajutorul săracilor, în 3
Februariu 1848.

Teatrul reprezintă o priveriște de țeară. — În stânga, casa lui moș Trohin. —
În mijlocul scenei, spre fund, un scrânciob. — În dreapta, copaci.

SCENA I.

Alecu (în costum de vânător, vine alergând din dreapta, cu pușca în mână),

Frunză (intră după Alecu).

Alecu. — N'o lăsa Frunză!.. n'o lăsa să scape.

Frunză. — Ce să nu las, cuconașule?

Alecu. — Prepelița.

Frunză. — Ce prepeliță?.. Prin sat vrei să uciđi
prepeliți?

Alecu. — Ei... măi badeo! se vede că de ađi di
mineață ai prins prepelița de coadă, dacă n'ai zărit'o
mai dinioare când ne-a sburat înainte?

Frunză. — Ean lasă, cuconașule! că doar n'am
orbul găinelor.

Sciū că prepelițe
 Sînt multe prin sat,
 Albe, drăgălașe,
 Bune de vînat.
 Dar acele paserî,
 Nu s'ascund, nu sbor,
 Ci staū făr' de frică,
 De 'îi însuflă dor;
 Și'n loc de-a le prinde
 Bîetul vînător,
 Dese orî se vede
 Prins în lațul lor!

Alecu. — ^{supărat} Eî; aî vorbit de te-ai pripit.

Frunză. — D'apoî veđi că bine ȑice moș Trohin: vrabia malaiū visează!.. Așa și d-ta, cuconașule, de cînd aî scăpat de la dascalu Gaitan, tot vînat veđi pe toate cărările.

Alecu. — Mări, nu 'mî mai pomeni de cațaonul cel de dascal, lual'ar năbădaîcele! că m'am săturat de dînsul ca de mere acre.

Frunză. — Că mare cîof îi, batē'l circuea!.. Cât ți 'î ȑiulica de mare, îl auđi răcnind prin ogradă: Mo Frunză! mo puscasi, nu mi lasa ta curcania si fuga pe porta, mo!.. Par'că eū sînt pușcaș, ca sē păzesc curcaniî lui! mânca'i-ar friptî sē'i mănânce!

Alecu. — D'apoî eū, măi Frunză, ce mai pătesc cu el de cînd mi'l-a pus pe cap tatăl meū ca sē mă procopsească!

Frunză. — Ce sē facē?.. Sē te pricopsească?

Alecu. — Toată ȑiua mă silesce sē ȑic: tipto, tiptis, tipti...

Ce necaz pe mine! Ah, ce supărare!
 Sē ȑic toată ȑioa, tot în gura mare:
 Tipto, tiptis,
 Tiptis, tipti!

Pipto, piptis,
Piptis, pipti.

Ardē'l focu dascāl ! cum mă necăjesce
Ca sē mă învețe greco-păsăresce !

Frunză. — Tipto, tiptis ? ha, ha, ha ! pare că se bat caliciī în gură. Tipto, tiptis . . . ha, ha, ha.

Alecu. — Apoi . . . pas de nu iubi mai bine vênatul la păsēri, de cât limba păsērească . . .

Frunză. — Că ai și dreptate, cuconașule. Ce este mai frumos de cât vênatul ?

O ! ce bucurie
Simt în pept de-odată,
Când vęd pe câmpie
Că mi se arată :
Căprioare fugătoare,
Prepelițe sburătoare,
Păsērele cântătoare
Ce mă chem la vênătoare.

Atuncī trag cu pușca, le culc la pămēnt.

Alecu.

Și eū trag ca tine ; dar trag tot în vânt !

² (Chir Gaitanis strēnută în culise, în stânga).

Alecu. — (rēsērind) Ai auđit, Frunză ?

Frunză. — Ce ?

Alecu. — O prepeliță sburând ? (face câte-va pasuri spre fund și caută între culisele din stânga).

Frunză. — (urmând pe Alecu) Sburând ? .. ba strănutând vreī sē ȑici.

Alecu. — Oare ce dihanie se vede colo, din dosul garduluī ? .. am s'o hultuesc cu ploae. (întinde pușca și trage).

(Chir Gaitanis țipă între culise și ȑice): *Aman ! me scotosen ! Aman !*

Frunză. — Na! c'ai făcut moarte de grec!

Alecu. — Moarte de grec? ha, ha, ha. L'am lovit pe chir Gaitanis! ha, ha!.. tipto, tiptis, *ton etipsa*.

SCENA II.

Alecu, Gaitanis, Frunză.

Gaitanis. — (intrând prin stânga) Ah! vah! *me scotosan!* (vădând pe Alecu) *A! esi, catergari, mi a traso cu tufechi la ipochimeno a me?*

Alecu. — Nu'i vina mea, chir dascale... Te-am luat de o capră sălbatică.

Gaitanis. — Capra, crapa! Se crapi *me to capra su, me olo.*

Frunză. — Jupâne dascale...

Gaitanis. — Zupine esti tu, mozicule; *ego sinto loghiotatos!* auđitu mu, mo?

Alecu. — (strîmbând pe Gaitanis) Auđitulul mo?

Gaitanis. — Lasa, lasa, *cateramene*, că v'oiu dreze eă pe amundoï chind a veni cuconu Leonescu, babacato dimitale de la Iasi... am si ți... am si ți... (strănută).

Alecu. — Ișala!

Frunză. — Și la mulți ani!

Gaitanis. — Merzi la diavolo cu isala, che nu stiu çine, mi-a mestecato piperi *mesa is to tabacheri*.

Alecu. — (încet lui Frunză) Eă 'i-am vërsat aseară o solniță întreagă.

Frunză. — (încet lui Alecu) Să'i fi pus și un pipăruș de ceï roși.

Gaitanis. — Ce ȑicï?

Alecu. — Cum? Ȑău, dascale, 'ți-a pus piper?

Gaitanis. — Făte che nu stii, moțpanopulos çe esti...

Da, a veni el tatato dimitale la mosia aiçe . . .
(în parte) Am si 'î trago un falanga ca la dascalo Chiriacos.

Alecu. — Mări haî, Frunză, la vênat, că ear 'î-aû venit toanele ghîujuluî.

Gaitanis. — (furios) Ghîuzi ! . . mi a điso ghîuzi: (vrea să alerge după Alecu, dar se opresce văitându-se de șale) Astepta si te ghîuzuesco eû, berbanti.

Frunză. — Nu te da, cașcaval !

Gaitanis. — Cascavali ! . . (se răpede după Frunză).

Alecu. — Îuruș, palicari ! . . ha !

Gaitanis. — (cu desnădăjduire, în parte) *Kirie eleison !* mi vine se turbezol !

Alecu. — Haî Frunză, mergî cu mine ?

Frunză. — Ba, nu pot, cuconașule, că's vornicel de nuntă astăđî.

Alecu. — Da cine se mărită ?

Frunză. — Fata luî moș Trohin, Ilenuța.

Gaitanis. — I Ilenuța si marita ?

Frunză. — Dar, jupâne șiret; o îe Trotușan Mocanul.

Gaitanis. — Chir Gaitanis, mozicole, nu sireto. (în parte) Si marita !

Alecu. — Eî bine, Frunză, rămâi tu la nuntă, că oiû veni și eû maî pe urmă să gîioc o horă.

Gaitanis. — Ba si merzi acasa, si înveți to țeaslovu. Auđitu-mu ?

Alecu. — Auđitu-mu . . . (în parte) Culcă-te pe acea ureche.

Gaitanis. — *Oriste ?*

Alecu. — O priză de tabac . . . *se paracalo.*

Gaitanis. — Taba . . . a . . . (strănută).

Alecu. — *Megas* postelnicos !

Gaitanis. — Țe-a điso ?

Alecu.

*Calispera, spera,
Cachisu inera;
File, ti mandata ?
Psomi che salata.*

Gaitanis.

Am si-țî rupo to urechi
Che 'mî-a traso cu tufechi;
S'aî facuto frica mari
La voînico palicari.

(împreună) **Alecu și Frunză** (rîdînd)

Văî sêrmanu dascal !
Veđi'l cum pufnesce.
Ochiî se aprinde,
Nasu'î se roșesce.

Gaitanis.

Çe blastamația !
Çe enițaria !
Deû crepo de çuda
Crepo de mânia.

(Alecu iese rîdînd prin fund în dreapta ; Frunză în stînga).

SCENA III.**Gaitanis.**

Ghidi, ghidi puschi nerusinato . . . Mi a scoso din
țiținia ! uf ! . . In çe vremi am azunso ! . . I puschi de
baeți se îe la riso pe loghiotati !

I.

S'a dus vremea cea frumoasă
 Chind un dascalos grecos
 Înarmat cî-o varga grosă
 Paradosă *faneros* ;
 Aritmetichi,
 Me gramatichi,
 Che istorichi
 Ap'edo 'pechi.
 Ma acum lumea se strică !
 Si de ris uoî am remas ;
 Căci băeți, fara frica,
 Ne dau nouă piste nas !

Înainte chind intramo în școală cu sprințenele sbur-
 lite, toți băeți tremura ca varga ... ca varga ce se
 clatina pe capă a lor ; si chind țigean odata : *sopate*
diavole ! nu aușiaî niți chiric. Pe urmă chind chie-
 mamă vr'o unu ca se'si spue matima, intra șapte țeșci
 de drați în el : (făcînd ca un dascal grec în școală),

— Bre, Burduzane, *ela do*.

— (făcînd ca școlarul) *Oriste didascale*.

— *Ela do ; pes mu : Posa ine ta meri tu logu ?*

— *Ta meri tu logu ? .. decapente !*

— *Decapente ? .. decapente fores na scasis, anoite*.

Și începeam se'l croesc cu varga ; *che dos tu, che*
dos tu ... pîn'ce învața posa ine ta meri tu logu !
 Căci atunci :

II.

Atunçi varga pe spinare
 Tipto, tiptis arata ;
 Si falanga la piçoare
 Chîr din talpă'i învața
 Aritmetichi,
 Me gramatichi,
 Che istorichi
 Ap'edo 'pechi.

Ma acum lumea se strica,
 Si de ris noi am ramas !
 Căci baeții fara frica,
 Ne dau nouă piste nas !

De aceea vino lacuste in țeara ! de aceea nu creste
 griu che papusoi. Ma ce stați eu de vorbesc de
 papusoi, chind si marita Ilenuța ! ah, *kirie eleison* ! ea
 si marita cu altu țineva de prost, si eu remuni cu
 lacrimi pe mustați ! Eu care o iubesc ca *matia mu* !..
 Eu care m'am calicito hranind'o cu roscovi si cu
 halvas indirnetico !.. Ama ! *ohi*, bade Trohine ... *ohi*,
 zupinesa Ilenuța !.. n'a fi cum socotiți voi ... mai sint
 si eu pe aițe ... si nu laso se mi sufla niste țaranoi
is to borsi *mesa* ! *Ohi*, bade Trohine ! mi esti dator
 cu 500 de lei, de asta earna, si daca nu mi'i plati
 paraluți, *tora, tora, gligora*, pe sin, pe sin, am se'ți
 puno ecsecuția, si se'ți opresco nunta. (bate la ușa lui Trohin)
 Trohine, moi, Trohine, bre ! *ela do* !

SCENA IV.

Gaitanis, Trohin (eșind din casă).

Trohin. Aud ? .. Cine mă chîamă ?

Gaitanis. — Ea vino 'ncoace, mo.

Trohin. — (în parte) Găitanu ! m'o prins în laț ...

Gaitanis. — Ma rog, zupune bade Trohine, cum in-
 draznesti se faci nunta, pân'a nu'mi plati cei cinci
 sute de lei ? .. ha ? ..

Trohin. — (în parte) M'a strîns cu ușa grecu, dar oi
 să mă fac surd.

Gaitanis. — Auđitu mu, ha ?

Trohin. Cine ? țapul cel mare care te-o înpuns
 astă earnă de-ai picat pe ghiață ? .. o murit sêracu !
 d-ta să fii sănêtos !

Gaitanis. — Țe Țap? .. Eă Ți vorbesco de bani.

Trohin. — Aăa, aăa ! bietul Balaban ... el sëracu! ..

Gaitanis. — Eă! apoă sě nu te făă zaratico? .. Eă i đico bani, si el mi raspundi Balabani. (tare) Țină sute de lei? ..

Trohin. — (în parte) Sbeară tu, grecule, căt 'Ți-a Ținea gura ... (tare) Aud?

Gaitanis. — Unde's baniă meă? .. Unde'ă Ilenuă?

Trohin. — Măriuă? baba Măriuă?

Gaitanis. — *Na tos!* acum mi pomeneste de baba Mariuă? Ma chind aă asurđito aăa, bre, *hondroche-fale?* (strigă tare la urechăa lui Trohin) Ilenuă ... Ilenuă ... surdole!

Trohin. — (răsărind) Ho! că m'ăă spăriet.

Gaitanis. — Ho! .. (în parte) Mi a điso ho, ca la *vodia!* ... (furios) *Esi, ise,* ho, bovole! *ma ego ime loghiotatos, apo to Tenedosi!* auđitumu? .. *apo to Tenedosi!* si am se'Ți puno ecsecuă ca se'mă platesti datoriea! auđitumu? Ma duco s'aduco aice pe privighitori! .. Auđitumu? .. Privighitori! ..

Trohin. — Că privighitorile nu măă cântă acum, jupâne.

Gaitanis. — Ba chinta, chinta. (bătěnd în pumnă) Si aă se chinta si tu, acus ... Acus?

Aă si chinta,

Aă si chinta

Si se manină o plaăinta

Chiparata

Si sarata

Cum n'ăă muncat niă odata!

Trohin (în parte).

Văă de mine!

Văă de mine,

C'a sě'mă făă vr'o ruăine!

Ce păcate !
 Ce păcate,
 Va! de mine'm! cad în spate!

Gaitanis (bătând în pumni).

A! se chin! a! se chin! ca un cuc	} bis.
Neschi!	
Si se merz!, si se merz! cu butuc,	
Neschi!	

(împreună)

Gaitanis.

A! se chinta,
 A! se chinta
 Si se manin! o plăcinta
 Chiparata
 Si sarata
 Cum n'a! muncat ni! odată!

Trohin.

Va! de mine !
 Va! de mine,
 C'a s!m! fac! vr'o rușine!
 Ce păcate !
 Ce păcate,
 Va! de mine'm! cad în spate !

(Gaitanis iese furios prin dreapta. Se aud chiote de nuntași, în stânga.)

SCENA V.

Trohin. — Eaca și nuntași... S!racul de mine ! am pășit'o tocmai astăzi, când îmi mărit fata!.. și din păcate n'am nici un ban ca să mă pot plăti de grec, că am pus tot ce-am avut în zestrea Ilenușei. Doamne, doamne! adică să te ferească Dumnezeu de holeră, de locuste și de... Găitan! (între în casa lui).

SCENA VI.

Nuntașii, (mai pe urmă) Trohin.

(Doi vornici de nuntă, cu pălăriile înpodobite cu flori, intră din stânga, înainte, ținând în mână câte un baston alb, câte un colac și câte un buchet de flori. — După ei vine mirele încungiuat de țărani cari chiuesc. Toți se opresc în mijlocul scenei, în fața casei lui Trohin).

(În vreme ce intră Nuntașii, orhestrul cântă aria nnnții)

Vornicelul. — (cătră mire) Ei, măi Trotușane! . . Eată-ne agiunși la casa Ilenuții! . . Dar păn'a nu bate la ușa ei, sē ne cânti un cântic de cele bētrânești, de care ai audit de la tată-tēu.

Trotușan. — Bucuros . . . Sē vē cânt cânticul Tătarului.

Toți. — Dar, dar!

Trotușan. — Apoi, ȃice că, pe când năvălea Tătarii în țeară, strēmoșii noștrii care erau puī de viteji, le cânta așa, de pe ist mal a Nistrului:

I.

Măi tătare, ține'ți calul!
 Măi tătare, stringe'ți frâul!
 Măi tătare, lasă malul,
 Nu cerca a trece riul;
 Că, pe crucea sfinteī lege!
 De voi doī, peste hotare,
 Nimic, ȃeū! nu s'a alege,
 Măi tătare, măi tătare! . .

Dacă Tătarii era oameni de cuvēt, și se întorcea înapoi, Româniī îi lăsa în pace; ear de nu, apoi strēmoșii noștri le vorbea încă odată cu binele și le ȃicea:

II.

Măi tătare, dă-ne pace!
 Măi tătare, stăi, nu trece!

Măi tătare, nu mă face
 Să-ți fărâm capul în dece.
 Că, de sus, de pe movilă,
 De-oii svêrli ghîoaga cea mare,
 Singur 'îi-oii plînge de milă,
 Măi tătare, măi tătare !

După asta, dacă 'l împingea păcatul pe dușman să treacă în țeara noastră, apoi îl videa Dumnezeu ! Românul perdea răbdarea, rîdica ghîoaga, și 'l turtea pe tatar la pămînt, și 'l da la corbî ! Pe urmă 'l prohodea așa :

III.

Măi tătare, unde 'îi e pâla ?
 Măi tătare, unde 'îi e calul ?
 Măi tătare, unde 'îi e fala ?
 Nu 'îi-am spus să nu treci malul ?
 Nu sciaî, tu, măi vecine,
 Ce 'i Românul în turbare ? ..
 Corbul mușcă-acum din tine,
 Măi tătare, măi tătare !

Toți. — (chiuesc vesel) Să trăești Trotușane.

Trotușan. — Noroc să dea Dumnezeu, să se ne facem și noi ca strămoșii noștri !

Toți. — Ura ! ..

Vornicelul. — Hai de-acum să începem nunta. (Se apropie de casa lui Trohin împreună cu cel-l-alt vornicel, și bate la ușă).

(Orhestrul cântă în surdină).

SCENA VII.

Nuntașii, Trohin (eșind pe pragul ușei).

Trohin.

Oameniî bunî, bine-aî venit !

Vornicelul.

Moșule, bine-am găsit !

Trohin.

Ce vreți la bordeiul meu ?

Vornicelul.

Să-ți agiute Dumnezeu ! . .
 Sîntem oameni călători,
 Călători și vînători ;
 Și cătăm o căprioară
 Tinerică, sprintioară,
 Cui ochisorî de porumbele,
 Cu cosițele 'n inele,
 Și cu salbă de mărgele.
 Și 'î frumoasă, vorbitoare,
 De trup gingaș ca o floare
 Păsărica cîntătoare
 Care cîntă, fără' să sboare. . .
 Rogu-te, moșule, spune :
 N'ai vădut așa minune ? . .

Trohin. — Ba am vădut'o, fețiî mei. Mai dinioare trecea pe aici și o întrat în casa mea. Așteptați să v'o aduc. (întră în întruși se întoarce aducând o babă scurtă și urtă). Asta v'e minunea ce cătați ?

Toți. — (ridînd) O ! . .

Trotușan. — Ba, ferească Dumnezeu ! . . asta'î Știrba-baba-cloanța ! . .

Trohin. — (ridînd) Veți poznaî în loc să pun mîna pe o căprioară, am pus mîna pe-o bufnișoară. (întrînd car în bordeiu).

Vornicelul. — Da mare hătru'î moș Trohin ! Ha, ha, ha ! . .

Toți. — Mare hătru'î !

SCENA VIII.

Nuntașii, Trohin, Ilenuța, Țrance.

Trohin. — (eșind înainte) Eaca, mai flăcăi, căprioare sprintioare, pasărele cântătoare, floricele frumoșele... Pe care o cătați voi?

Trotușan. — (alergând la Ilenuța) Pe Ilenuța, pe Ilenuța!

Ilenuța. — (cu bucurie) Trotușan! (vin amândoi în fața scenei).

(Împreună, aria: *căruța poștei*).

Trotușan.

Dulce ȳubită,
A mea ursită,
De-acum cât lumea vreă să trăesc;
Căci în uȳmire
De fericire,
În raău, cu tine, simt că plutesc!
(împreună).
Ah! în uȳmire
De fericire,
În raău, cu tine, simt că plutesc!

Țeraniă.

Veăă ce uȳmire
De fericire.
În a lor suflet acum simăesc!

Ilenuța.

A fi ȳubită
Ș'a ta ursită,
E tot ce 'n lume de-acum doresc;
Căci în uȳmire
De fericire,
În raău, cu tine, simt că plutesc!

(Împreună).

Ah! în uîmire

De fericire,

În raîu, cu tine, simt că plutesc!

Țăranii.

Veđi ce uîmire

De fericire,

În a lor suflet acum simțesc!

Vornicelul. — (dispărîndu'î) Bine, bine; lasă că vĕ veți drăgosti mai pe urmă. Acum, haî se tragem o horă de nuntă.

Toți. — Hora, Hora!

Vornicelul. — Vino, moș Trohine, de gîoacă cu noi; haî, doar ți'î mai scutura din cele bătrănețe.

Trohin. — Bucuros, fețiî mei! Haî se gîucăm hora Ilenuței... știți ceea:

Haî Ileană, la poeană,

Ileano, Ileană.

(Orhestrul cîntă hora Ilenei; toți se prind la gîoc și cîntă)

Cor general.

Haî, Ileană la poeană,

Ileano, Ileană!

Sĕ săpăm o buruîană,

Ileano, Ileană!

Buruîana măculuî,

Ileano, Ileană!

Ca s'o dăm bărbatuluî,

Ileano, Ileană!

SCENA IX.

Cei dinainte (jucând), **Gaitanis, Privighitorul.**

Gaitanis. — Ha, ha! voi chintați si zucați?

Trohin. — (vădând pe Gaitanis) Na, c'am pățit'o, sêracul de mine!

Gaitanis. — Chintați *tin* Ileana *is tin* poeana... Ma nu trebui si chintați asa, dar ea asa:

Ha! țerane, la 'nchisore
 Bade Trohine!
 Cu butuți la pișore
 Bade Trohine!
 Pân' ce'î plati paraluți
 Bade Trohine!
 A lu! chir Gaitanuți
 Bade Trohine!

(Hora se strică).

Toți. — (spărieți) La închisoare!

Gaitanis. — *Neschi*, la închisore său la groso, cum 'ți-a plăcea mai bine. Mo! privighitori, pune muna la gât a lu!

Trohin. — Mă rog, jupâne dascale...

Gaitanis. — *Loghiotatos*, bre!..

Trohin. — Fie și ghiotatos... Nu'mi face o rușine ca asta, tocmai dinaintea satulu!

Gaitanis. — Sat, mat, *che* pasat... nu mi pasa. Pune muna la gât a lu!

(Privighitorul apucă pe Trohin de braț).

Trohin. — Lasă măcar până mâne, cucoane Găitane... până după ce s'a stirși nunta Ilenutei.

Gaitanis. — Nunta Ilenutei!.. *Ohi!*.. De o suta de ori *ohi!*.. aușitumu? Platești pe sin indată? ori te puno la butuco.

Trohin. — (în parte) Butuc sê te faci! (tare) Da'î păcat de Dumneșu sê strici bunătate de nuntă ca asta... Fă'ți milă macar de biata fată, dacă nu ți'î milă de bêtânețele mele... Ilenuto, vino de'l roagă

și tu, fata mea, doar s'a îndupleca. (în parte) Îndupleca-l'ar draci!...

Ilenuța. — (viind lângă Gaitanis) Chir Gaitanis, mă rog d-tale, nu te 'ndura, fi! cum te-arată chipul.

Gaitanis. — (în parte) Acu, sirata? (tare) *Ohi*, necredinșosa serpoaica ce esti; nu vre! nu vre! se fi! ca obraz a mea.

(Arie: *of, of, of! ce superare; din Peatra din casa*).

Ilenuța

Of, of, of! te rog, a! milă
De-un sorman și de-o copilă!
Ve! că plâng și suspin;
Fie'! milă de-al meu chin!

Gaitanis.

Ba, nu, nu, sirato, ba!
Eu nu sint de dandana,
Se me'nseli cu amori
S'apo! se'm! da! cu piçori,
Si de mine tu se ri!
S'apo! semi fa! biz!

Ilenuța.

Ah! te rog...

Gaitanis.

Fuz!, nu vre!.

Ilenuța

Ah! te g!ur pe Dumne!eu.
Nu fi! r!u...

Gaitanis.

Na, na, na!
Fevghe, fevghe, Satana!

Ilenuța.

Of, of, of! te rog, ai milă
De-un sorman și de-o copilă!

(Cade în genunchi).

Gaitanis. — Deziaba te culchi la pamunto, che nu me
maî inseli. Privighitori, umfla pe dimialuî. (arată pe Trohin).

(Privighitorul apucă pe Trohin și vrea să'l ducă).

Toți. — Cucoane Găitane . . .

Gaitanis. — *Sopa*, bre! La Ispravniție!

(Ilenuța rămâne plângând în dreapta. — Trotușan stă lângă dînsa de
o mângâie. Gaitanis stă în stînga, în fața scenei, și face semn privighitorului ca
să ducă pe Trohin).

SCENA X.

Ceî dinainte, Alecu (în costum bogat de țeran, vine din fund și se
întâlnește cu țărani, în mijlocul scenei).

Alecu. — Ce este, oameni buni? . . Ce ați pățit?

Trohin. — Ce vîd? cuconașul! . . Dumne-deu te-o
trimis!

Alecu. — Da, ce este?

Trohin. — Ce să fie, cuconașule? Ea, păcate! Ju-
pânu Găitan vrea să ne strice nunta.

Alecu. — Pentru ce?

Trohin. — Pentru că 'î sunt dator cu 500 de lei.

Alecu. — Aude Gaitanu draculuî! Ea stați, stați
oameni buni.

Gaitanis. — Ce? . . cine îndrazneste se poroncasca
aiçe?

Alecu. — *O dulosas tapinos.*

Gaitanis. — Alecu! . . *me* strae țaranesti! Ce cauți
aiçe *catergari*? ha?

Alecu. — Am venit să gîioc la nuntă, în cîuda mataluți.

Gaitanis. — Acus? . . Mo, mo Frunța, pune muna pe dimialuși și'l adă acasa cu de-a sila ca să învețe *to matimatu*.

Alecu. — (furios) Auđi țapu! (cătră țărani) Pe dînsul, flăcăi! . . Eū vĕ poroncesc! . . Unflați'l pe sus și'l puneți în scrîncîobul ista, de'l învĕrțiți păn' ce-a ȑice, aman.

Gaitanis. — Ȑe, ȑe? . . bre . . . ȑe puschi!

Trohin. — Dacă poroncește stăpănu . . . pe dînsul copii!

(Țărani se arunc asupra lui Gaitanis, îl unflă pe sus și'l pun cu de-a sila în scrîncîob .

Gaitanis. — (sbucîumăndu-se furios) Cum indrazniți, moș? . . pe m ne! . . pe chiar *Tenedosi apo to Gaitani* . . . *Cacohrononachi* moziȑe . .

Alecu. — Ha, ha, ha . . . Nu te da, palicari . . . *Ela more* . . . ha!

Gaitanis. — (în scrîncîob) Lasa, lasa, che a veni el babacato dimitale *apo to Iasi* . . . Auđito asa *cater-gari*! . . *Enas loghiotatos is to scrinȑobo*? . . Am se'ți trago ȑinciȑ decî la talpe.

Alecu. — La talpe? . . mie! . . Întoarceți scrîncîobul, flăcăi.

(Țărani încep a întoarce scrîncîobul, în vreme ce cîntă horul următor
Gaitanis se sbucîumă furios în scaun).

Alecu (arie: *Patru-deci de arnăuți*).

Uȑa, uȑa, căpitane.
Uȑa, uȑa, Găitane.

Toți.

Uȑa, uȑa, tot aȑa,
Măi, voînice, nu te da!

Gaitanis.

Aman, aman ! che nu măi pot,
 Aman, aman ! che mor de tot. } bis.

Toți.

Ușa, ușa, căpitane,
 Ușa, ușa, Găitane, ș. c. l.

Gaitanis. — (răcnind) Stați, che mi sfirsesc de ȕile.

Alecu. — Opriți scrîncîobul pușintel.

(Țăranii opresc scrîncîobul)

Gaitanis. — Uf, aman !

Alecu. — Ei ! chir Gaitanis ! măi vreî sê strici nuntile oamenilor ?

Gaitanis. — Nu măi vreû se strico nimica . . . lasa se mi scoboru, che 'mî-a venito virtizelu la capo.

Alecu. — Da, baniî luî moș Trohin îî măi cerî ?

Gaitanis. — *Ta pentacosia grosia ? . . Malista, malista* îî çer, și acum pe sin îî çer . . .

Alecu. — Așa ? . . Ei ! flăcăi măi dați'l pușintel în scrîncîob, că încă nu s'a săturat.

Gaitanis. — (turbat) Blastamați . . . Diavoli . . . Eniçari ! . .

(Țăranii încep ear a'l întoarce, cîntînd ca măi înainte).

Ușa, Ușa, căpitane, ș. c. l.

(Se aude în stînga în fund un răcnet de surugiû și pocnete. Țăranii opresc scrîncîobul. Frunđa șesă prin stînga.

Alecu. — Oare ce poștă s'aude ?

Gaitanis. — Çe posta ? . . Ha, *cacoriziche !* țî'i frica acumu che vine babacato de la Iasi. (fiecîndu'sî mînile de bucurie) Ha, ha ! a venito vremea se mi resplatesco de toți. Am se vi aratu eû ușa, ușa.

Alecu. — (în parte) Că de-a veni tată-meu... am pătit'o!

Frunză. — (întrând) Eaca, cuconașule, un răvaș de la Eși.

Alecu. — (luând răvașul) Da... cine l'a adus?

Frunză. — Ce ved?... Tatăl meu mă cheamă la Iași ca să mă trimită la Paris!... Vivat!... am scăpat de Gaitanis!... la Paris!... la Paris!...

Gaitanis. — Țe? Țe?... la Pariso?... a nebunito *che* tataso!

Alecu. — (plin de bucurie) Oamenii buni! nu mai aveți nici o grijă de nimic, că eu mă fac nunul Ilenuții, și'i dau 2000 de lei zestre.

Trohin. — Să trăești, cuconașule! și să'ți dee Dumnezeu sănătate și bucurie... Hura! strigați hura, copii!

Țăranii. — Hura!

Alecu. — Cât pentru chir Gaitanis, fiind că a îndrăsnit a pomeni de bătae la talpe... îl osândesc să stea în vârful scrînciobului, păn' ce s'a sfîrși nunta.

Gaitanis. — (furios) Satana!...

Trohin. — Ba nu, cuconașule; dacă socoți, să'l întorcem în scrînciob până ce 'mă-erta cei 500 de lei.

Toți. — Ha! să'l dăm! ha! să'l dăm!

Gaitanis. — (spăriet) *Ohi, ohi*, stați bre, *varvari*, che ertu tot.

Alecu. — Așa mai vii de-a casă... dar să gîoci cu noi.

Gaitanis. — Ma nu știu de cât *to* piperi.

Trohin. — Lasă că te-oîu învăța eu.. Acuș, așteaptă!

(Ilenuța se apropie de Trohin și'i șoptește, arătând pe Alecu).

Gaitanis. — (vine în fața publicului) Piperi cu tabaco am traso! nasu mi s'a rosito! ranito de pusca la *ipochimeno* am fost! în scrîncobo m'am dato! paraluți am prapadito! pe Ilenuța am prapadito, și acum se mai zoco

și la nunta ei!.. Eă! Gaitanis, *loghiotatos*, *apo to ostrovi Tenedosi*!.. Bine ȋice un filosof, nu știu care: *mateotis mateotiton, ta panta mateotis*! (se trage mal ȋn fund).

Trohin. — (ȋiind pe Ilenuȋa de mână, vine lângă Alecu) Cuconașule! eaca hina d-tale care vrea s'ȋi facă o rēgea.

Alecu. — Ce doresci, hinișoară dragă?

Ilenuȋa. — Să gȋoci cu mine, cuconașule.

Alecu. — Din toată inima, dragă Ilenuȋă. (ȋn parte) Îȋ bine ca boerii s'ȋi dee mână și s'ȋie frăție cu țeranii!

(Alecu ȋe pe Ilenuȋa de mână și o aduce ȋn faȋa publicului).

Ilenuȋa (cătră public).

Sărăcimea mângăiată prin al vostru ajutor

Cătră voȋ acum ȋnalȋ glasul ei mulȋmitor.

Fiȋ cu toȋȋ veselȋ, mândri de-a voastră faptă bună:

A sēracilor ȋubire, pe bogaȋȋ ȋȋ ȋncunună!

(Jocul se ȋncepe. Alecu joacă cu Ilenuȋa. Trotușan cu o fată din sat. Trohin cu Gaitanis).

(Cortina cade)

CHIRIȚA IN IAȘI

saŭ

DOUĂ FETE Ș'O NENEACĂ

PERSOANE :

ACTORI:

Cucoana Chirița	D-l <i>Milo.</i>
Grigori Bârzoiu, soțul ei	» <i>Teodoru.</i>
Aristița } fetele lor	{ D-la <i>Chiclu.</i>
Calipsița }	{ » <i>Bibiri.</i>
Pungescu, coșcar bucurescean	D-l <i>Teodorini.</i>
Bondici, coșcar iașan	» <i>Neculau.</i>
Guliță, copilul Chiriței	» <i>Luchian.</i>
Văduva Afin	D-na <i>Sterian.</i>
Luluța, copila ei	D-la <i>Nini.</i>
Sărdarul Cuculeț, director de Agie	D-l <i>Boncu.</i>
Un fecior boeresc	» <i>Bosie</i>
Ioana țiganca	D-na <i>Ralița.</i>
Un slujitor de barieră	D-l <i>Apostoln.</i>
Un surugiū	D-l <i>Handoca.</i>
Un neamț cu orga	» <i>Halepliu.</i>

Poftiți la bal. — Slugi. — Surugii. — Cai de poștă.

CHIRIȚA ÎN IAȘI

CHIRIȚA ÎN IAȘI

saă

DOUA FETE Ș'O NENEACA.

COMEDIE CU CÂNTICE, ÎN 3 ACTE.

Representată pe teatrul național din Iași, în beneficiul artiștilor români ia 1850.

ACTUL I.

Teatrul represintă ulița Păcurarii plină de omët; în stânga, în fund se vede bariera închisă. — La ridicarea cortinei se aud chiote și pocnete surugiescî. Bariera se ridică și încep a trece în fund vr'o 16 cai de postă, cariî trag o trăsură veche pusă pe tălpi de sanie. Caii întră în culisele din dreapta, dar trăsura rămâne troenită în mijlocul scenei. În coada trăsuriî sînt aninate o mulțime de sipete și de cutiî; ear pe deasupra lor șede o țigancă învelită într'o cergă strenteroasă; ea ține în mână o cutie cu bonete. Pe capră stă un fecior boeresc, țîind altă cutie. În intru se afla cucoana Chirița, Aristița, Calipsița și Guliță Bărzoî. — Începe a însera și a ninge.

SCENA I.

Chirița, Aristița, Calipsița, Guliță, Țiganca, Feciorul, Slujitorul de barieră. un surugiû.

Slujitorul. — (alergând după trăsura, ȳce țigancei din coadă). Cine dicî că'î în trăsura?..

Țiganca. — Cucoana Chirița.

Slujitorul. — Cum? .. Crița?

Țiganca. — Chirița ... surdule.

Slujitorul. — Chirița Surdule? .. Da cască'ți pliscul mai tare ... cîoară, și cârâe mai disghețat ... Ce cucoană 'î în trăsură?

Țiganca. — Dute pîrli! că doar n'am sê'ți toc la ureche până mîne.

Slujitorul. — De! Baragladină, te-ai pichirisit?

Țiganca. — Baragladină ești tu, guleratule!

Slujitorul. — Ean veđi moachia, că s'o fudulit ...
(asvêrle în țigancă cu omê) Hîșî, cârâitoare.

Țiganca. — Șeđi binișor, blăstematule, că te ie dracu.

Slujitorul. — Hîșî, cîocănătoare! ..

Țiganca. — Batê-te pârdalnicu, sê te batê! .. șeđi binișor.

Slujitorul. — Hîșî, duh de baltă...

Chirița. — (scoțînd capul și primînd omêtul în obraz). Ce este? ce-ați pătit... carnacsî! că era sê mă chîorască! .. Cine-asvêrle cu bulgări? .. (cătră țigancă). Ce te-o apucat mă rog, coțofano, de cârâi ca cîoara 'n par? .. Îe sama la lucruri bine, și tacî din plisc. (întorcîndu-se cătră fecior) Și tu, mojiule, ce stai în capră ca un degerat și nu đicî surugiilor sê meargê? .. Vai, batê-vê crucea man-gosiților, c'o sê'mî faceți đile fripte! ..

Slujitorul. — (la oblon) Cucoană ...

Chirița. — Ce'î?

Slujitorul. — Cum îi numele d-tale?

Chirița. — Cum mi l'o dat nînașu ... Lipsești de-acole.

Slujitorul. — Așa știu și eă... d'apoî veđi, cu-coană, că trebue sê te trecem la catastiful barierîi.

Chirița. — Sê mă trecî la catastif pe mine? .. da

ce sînt eă, s  mă trec  la isvod? . . . Au   vorbă! . . . M  !
că obraznică m  s nt guler    i   cu s biu e . . .

Lipsesc  moji e !
Lipsesc  de-aice,
Că'  sar în p r
 i te bat m r.
Au   d rzie! blăstămăție !
Obr znicie
 i moji ie !
 n catazt fur  el să mă scrie ;
Să'mă facă mie
Catagrafie,
Par'e  aș fi mar   de băcălie,
Bra ovenie
Sa  lipsc nie !

To  

Lipsesc  moji e !
Lipsesc  de aice,
Că'  sar în p r
 i te bat m r.

Slujitorul. — (astup ndu- i urechile) Ho  ear ! . . că doar
n'am urech  de s ftian . . . Cucoană, avem poroncă să
nu lăsăm pe nime 'n t rg, p n'a nu'l întreba de nume.

Chirița. — E ? c'or să'mă scoat  sufletu! . . Du-te
de scrie c'o venit în Ia  : cucoana Chirița a banulu 
Grigori B rzoiu , de la Bârzoienî, cu Aristița, Calip-
si a  i Guliță, copi  lor.

Slujitorul. — ( n parte) Mă! . . ce pomelnic! (tare) Cum
 ise  , cucoană?

Chirița. — Eaca surdu! . . (r pide) Chirița, Aristița,
Calipsița  i Guliță B rzoiu  ot Bârzoienî. (la surugi ) M na  ,
m  ,  i lua   seama la cov  ele. ( n parte) Aice 'n capi-
tal  e    tot cu  ilele 'n m n .

Slujitorul. — ( n parte) Crița, R sti a, L ps  a  i Gur-

luiță Brânzoiu!... da... a dracului numel!... par' că se bat babele 'n gură... Mă duc să'î torn în catastif. (merge spre barieră) Gurluiță, Lăpșița... Crița... (îesă).

Chirița. — (la surugii) Pornit'ați, jârpanilor?

Surugiul. — îndemnând caii) Hi, hi, hi; hi, copii... nu mă lăsați... Hi, hi, tătucă... Hi, hi, mâncav'ar lupii (pocnesce) Hi Iudă... Hi, jupitule. Eaca mă! c'or să mă lase 'n troian... Hi, hi, da hi... luav'ar dalacu... prohodiv'ar cîoarele!...

Chirița. — (scotînd capul rapide) Tacă-vă gura, bețivilor, că vă aud copilele.

Surugiul. — Ean lasă-ne, cucoană hăi... nu ne mai necăji, că destul necaz avem noi cu rădvanul ista, ardă'l focu!...

Chirița. — Ba să te ardă pe tine focul... auți?... rădvan!... trăsura mea de nuntă, nouă, noușoară!... de abia din vremea bejăniei!... Haî, mînați și numai faceți vorbă.

Surugiul. — Hi, hi... odată copii cu toți!... Hi! lăsav'ați oasele cîoarelor și pelea vamișului... Ha, ho, ha, ho, tbr... degeaba!... de-acum ne-am troenit...

Chirița. — Ne-am troenit?... Eaca! na, și 'alta acum... chîiar colac piste pupăză! (feciorului) Ce stai ca un butuc în capră, mangositule... coboară de-agîtută la trăsură... Ean veți'l, mă rog, par'că'î un boeriu!... nu'î bun nici de o treabă...

Feciorul. — (leneș) Dacă'î chîiar în zădar... nu ne scoate de-aici nici dracu...

Chirița. — Sărmene, Sărmene... 'ți-oiu arăta eu acuș pe dracu, somnorosule... dă... dă!...

Feciorul. — (scoborîndu-se) Somnoros, da! și eu n'am închis ochii de două nopți!

Chirița. — (sărînd din trăsură) Ean auți'l că și răs-punde!... (lunecînd: Carnaci! că era să'mi rup șelele! (împingînd feciorul) Ea colo... colo la rēzor, tontule... pune

umăru de 'npinge, că ești coșcoge... (la surugiū) Hai măi, opintiți vîrtos.

Surugiul. — Hi, hi, svêntav'ar vîntu și v'ași vinde păstrama!

Chirița. — Tacă-vă gura, blăstemaților! că vă aud copilele! (la fete) Astupați-vă urechile! (în parte) Îi un păcat cu niște ghîorlanî. (la țigancă) Da tu, cheramo, ce stai acolo par' că clocești ouă... dă-te gîos să se mai ușureze trăsura.

Țigancă. — Cuconiță, nu mă pot scoborî făr' de scară.

Chirița. — Scară?... 'ți-oîu da eū la scară, coțofană... deschide'ți aripele și saî la pămînt... da doar mi'î strica cutiea... c'atâta'tit rebuie.

Țigancă. — (sărînd) Valeū!.. că 'mî-am scrintit picîorul! valeū! (sărînd, scapă cutia, care se strică).

Chirița. — Tronc! par'că 'nadins 'î-am ȑis să 'mî-o strice!.. Of! sêraca 'n de mine! că 'mî vine să țip și să ieū câmpii!.. Mult oîu să măi staū în drum? (aleargă la oblon și lunecă) Ȑarnacsî! că 'mî-o plesnit șireturile de la rochie!.. Aristițo, Calipsițo, dați-vă gîos și voi, doar ne-om distroini măi degrabă... ea așa... frumos... încet, să nu lunecați.

(Aristița și Calipsița se cobor. Guliță vrea și el să ieasă, dar Chirița îl opresce).

Guliță. — (cepeleag și alintat) Să mă cobor și eū cu țîțacele?

Chirița. — Ba nu, Gulița mamei... nu, drăguță; mata ședî în trăsură ca să nu râcești.

Guliță. — El... nineacă, vreū să mă cobor... na...

Chirița. — Ba nu, suflete... dacă mă iubești... ședî mătăluță loculuî, pufulu, și te învêlește cu con-tășu băbacăi.

Guliță. — Ei ; m'am săturat de contăș ; vreă să mă dau pe ghiață...

Chirița. — Ba ... să nu faci poznă, Guliță nineacăi, c'apoî s'a mânia nineaca (și nu 'ți-a mai cumpăra minavet ... știî mata ... minavetu care ți'l-am făgăduit ...

Guliță. — Așa ! de triî anî de când mă porți cu făgăduința...

Chirița. — (sărutându'l) Guliță mameî!.. că nostim ești ... nu fiî de diochi ... (îchide oblonul și ȳice surugiilor) Haî flăcăi de-acum, că vë făgăduesc bacșiș bun ... câte un fîfîrig de om ... (căutând în culise) Eaca poznă ! da unde's surugii !

Feciorul. — Or fi fugit !.. cine știe ?.. la vr'o crâșmă poate ... (în parte) Heî, că n'us și eă cu dînșii !

Chirița. — O fugit și m'o lăsat lată în mijlocu drumuluî !.. bre ! c'o să mă lovească ceva ! (furioasă) Ei ; apoî să nu te-apuce șapte-zeci de năbădăici ?.. *Chirie eleison !* (vine îute în fața publiculuî) Mă rog, cine ține poștele ?.. cine'î otcupcicul ghipcănilor ?.. să dee ochi cu mine, dacă l'î ține curăoa ... să'î ȳic două vorbe ... da vorbe !.. să le pominească cât o trăi ... știî ?.. cole ... engolpion de anul nou 1844.

I.

Ean să'ți spun, otcupcic dragă,
Vel otcupcic de ghipcăni !
Toți motaniî, fără gă,
Nu'ți plătesc nicî ch ... două banî !
Of ! mări frate
De aî păcate,
Cu caî de poștă să ... pornescî ;
De multă cîudă
De multă trudă,
Te simți
Ba

Nicî căpițele
 Ba ștreangu'î putred de ars în foc ;
 Hi, plîosca, trosca,
 Hi, trosca, plîosca ! .
 Sluga 'n pricină... estî tot pe loc !

II.

Drept sê 'î spun, otcupcic dragă,
 Vel otcupcic de ghipcanî !
 To'î motaniî, fără șagă,
 Nu'î plătesc nicî chîar doî banî !
 Căcî dacă pleacă,
 Colbul te 'neacă;
 Giodu'î lipsesce benghîuri pe nas;
 Bicîl pocnește
 De te-asurdește,
 Și caiî posteî alerg... la pas !
 Ba staî la dealurî;
 Te daî de malurî;
 I'î sfarmă trupul de nu mai poî !
 Și de nu'î pasă,
 Ajungî acasă,
 C' un ochîu, c' o mână, și cu treî roî !

Chirița. — (alergînd în fund) Poftim poște ! .. dacă nu merg caiî, fug surugiî ! .. Da unde s' o înfundat blăstămațiî ? (între în culisa din dreapta din fund) Vaî ! că buni's de spîndurat în iarmaroc ! . Auî ! .. carnacsî, că lune-cuşu'î ? . Valeû ! .. (se aude cădînd pe ghîață).

Aristița. — } Vaî de mine ! a cădît nineaca pe
Calipsița. — } ghîață ! ..

(Alerg amîndoa după Chirița și se aud picînd și țipînd în culise).

Valeû ... Valeû ...

Feciîrul. — (căutînd în dreapta) Haîta ... buf ... na, c' o cădît și duducile ... Ha, ha, ha ... una piste alta ...

(În vremea aceasta Gulița se coboară furiș din trîsură și începe a sê da pe ghîață).

Gulița. — Uîta ... a ... a ... Bine'î de dat de-a să-

niișul... Uța... a... a... Nineca s'o dus... bine 'mă pare?

Țiganca. — (ghemuită în cergă lângă coada trăsurei) Da astêmperă-te, conașule, că'i căde gîos, și ți'i sparge capu.

Guliță. — Tacî, coțofano... nu cârâi.

Țiganca. — Haîde, haî, că te-o vede ea cucoana acuș.

Guliță. — Tacî, îți dic, c'apoi știi... (cătră fecîor) Măi, fecîor boeresc, vin de te dă pe ghîață cu mine.

Fecîorul. — Ce sê fac?... că doar n'am ȑece capete de stricat...

Guliță. — (mânios) D'apoi dacă'ți poroncesc eũ?... nu vreî?... Eî las, măi bade, că te-oîũ dreg eũ.

Fecîorul. — (în patre) Ba'î dreg tu pe cine aî măi dres, sfrijitule.

Guliță. — Uța... a... las că te-oîũ spune eũ și bu-nicăi și mătușicăi și băbacăi și nineacăi... Uța... a...
(Se aude dincolo de barieră un sunet de zurgălăi și un glas de jidov strigând

vio, vi).

SCENA II.

Fecîorul (lângă oblon), **Țiganca** (lângă coada trăsurei)
Guliță (dându-se de-a săniușul pe dinaintea ei), **Bondici, Pun-gescu, Un neamț cu orga și Slujitorul.**

Bondici. — (la barieră) Mă! cel cu trăsura... fă îna-inte... Ce-aî închis șoseaoa!

Fecîorul. — (căutând în stînga) Dec? cum oiũ sê fac îna-inte, dacă ne-am troenit?

Bondici. — Ce'mî pasă mie?... dă-te în lături că n'am sê șed aici toată noaptea pentru hatârul tîũ.

Fecîorul. — Măi omule, da n'auđi că ne-am troenit?

Pungescu. — (asemene la barieră) Înhamă-te pe tine și trage sdreavăn până ce'i eși din zăpadă.

Feciorul. — Ba'ți pune pofta 'n cuiu.

Pungescu. — Haîtl o pășirăm de la roate ... Ei; ce facem acum?

Bondici. — Haî să lăsăm harabagiul și să ne suim într'o sanie de birjă.

Pungescu. — Fie ș'așa ... haîtl ... vină și tu, neamțule, cu noi.

Neamțul — *No gut ... maîne heren.*

(Bondici, Pungescu și Neamțul cu orga, întră pe la barieră. Slujitorul îi opresce).

Slujitorul. — Cum îi numele d-voastră, domnilor?

Bondici. — D-luî îi spătarul Hațmațuchî, și eû aga Crastavețovicî; amêndoî cu ședutul și cu avutul în Focșanî ... Cât pentru d-luî Neamțul, îi vestitul *baron fon Șonțberg*, care vine de la Podul-Iloaeî ca să dee concerturî instrumentale în folosul sêû. Drept care avem cinste a ne închina d-tale cu tot respectul, noi, sus pomenițî și jos iscălițî: spătarul Hațmațuchî, i aga Crastavețovicî, i *baron fon Soacășenberg*. (se închină și vine în fața scenei) Ȑi, cruce-agîută, și dă înainte la catastih dacă poî, cenușerule.

(Slujitorul rămâne încremenit și șueră de mirare. Neamțul începe a cânta din orgă și se trage în fund lângă trăsura. Bondici și Pungescu vin în fața scenei).

Pungescu. — Ha, ha, ha! .. răpide mi'l luași pe bietul dorobanț, nene ...

Bondici. — Nume vroîa? nume 'î-am dat; să se sature.

Guliță. — Îra! .. Eaca un minavet de canariu, cum vreû eû. (aleargă lângă neamț, împreună cu feciorul și cu țiganca).

Bondici. — Eaca neamțul draculuî! .. nicî n'o apucat a intra în Iași și o și început a rupe urechile Iașenilor. Nu'î destul că ne-o asurđit pe noi în hara-

baoa cea jidovească, de la Roman și tot drumul... Ea se vede cum o s'îm gologănească sinpatrioți!. Păcat numai că n'are vr'o momiță saă vr'un urs, că s'ar face stup de banî.

Pungescu. — Ce spuî, vere?... care vrea să ȑică... dobitoacele aci în Iași?..

Bondici. — Haî, haî!..

Pungescu. — Aî oî dar... ne-am sfințitără noi doî?...

Bondici. — *Nibolsa*, fricosule... nu mi te da păcătosome... dar, ea lasă vorba asta... se venim la treaba noastră. Am scăpat din Focșani cum am putut... cu nepus în masă... că de punea mîna ispravnicul pe noi, ne trîntia poate la gros...

Pungescu. — Vreaî să ȑică la pușcărie.

Bondici. — Și asta din pricina ta; dacă ești prost și lași se te prindă la cărți cu mîta 'n sac?..

Pungescu. — Ce pisică 'n sac, neneo? vina mea 'î dacă s'o găsitără alt cartofoi mai ȑeapăn decăt mine și m'a zăritără cînd am tras pe riga de desubtul cărților?

Bondici. — Însirșit, ce-o fost s'o trecut... am scăpat de-acolo; acum ne rămîne se ne păzim aici vr'o cîtă-va vreme, pîn'ce s'o face lucru mușama... De aceea trebuie mai ântei se ne prifacem numele; se le mai lîngim. Tu, te'î chîema de aȑî înainte Pungescovicî și eă Bondicescu.

Pungescu. — Eî ș'apoî!.. despre traiă cum a s'o ducem?... că numai cu *escu* și cu *ovicî*, tot covrigi, tot spanac.

Bondici. — Despre traiă?... helbet!.. feți logo-feți de soîul nostru, cu meseria stosului și a bancului, nu per în Iași.

Pungescu. — Se poate, nenîșorule... dar mai bine m'ași închîorchîoșa eă în Bucuresci.

Bondici. — Pentru ce, neică ?

Pungescu. — Pentru ce ? ..

De-ai umbla întreaga lume ;

De-ai călca pe rënd anuine :

Țeara englezească,

Țeara franțuzească,

Țeara spaniolească,

Nemțească, leșească,

Italienească,

Păn' și cea grecească,

N'a' găsi ch'iar într'o mie

Așa târg vestit să fie

Pentru boscărie,

Pentru stosărie,

Pentru coțcărie,

Matrapazlărie,

Și rușfetărie

Și potlogărie !

Bondici. — Nu dic ba, neiculiță ; dar apoi și târgul nostru ... când ai sci. (caută împrejur).

Pungescu. — Spune, că nu ne aude nime.

Bondici. — Iașul nostru 'i ch'iar de gemine cu Bucureștiul vostru.

Pungescu. — (cu bucurie) Aoleo !

Bondici. — Ce'ți spun eă.

Pungescu. — Care vrea să dică ... de om lua treaba de la mertepea ș'aci, am înfundată ră pă dracu ?

Bondici. — Ba încă și pe tată-său ... c'apoi vești tu, neiculiță ... vieța'î un stos de la început păn' la sfirșit, și lumea o masă de cărți. Tot meșteșugul îi să pontarisescă la vreme și să gădescă ruteoa norocului, ca să faci roi ...

Pungescu. — Prea bine ... dar dacă ai goană de fante ?

Bondici. — Fură o carte, ș'asa îți dregi bosuțocul.

Bondici.

Nenco, mă crede, vieța'î un stos ;
 Lumea o masă cu postav verde.
 Tot meșteșugu'î de-a juca gros ;
 De-a punta bine și... de-a nu perde !

Pungescu — Ei, apoi halal de mine.

Bondici.

Halal de tine dacă veî sci
 Să'î spoescî bine fruntea, obrazu,
 Și fără frică, de-a te roși,
 Să facî transportu'î... cu cinstea mazu !

(împreună).

Halal de tine dacă veî sci.
 de mine dacă voiî
 Ș. c. l. ș. c. l.

SCENA III.

Cei dinainte, Chirița, Aristița, Calipsița.

Chirița. — Of!.. 'mî vin istericale grecești!.. am alergat prin toate crâșmele și surugii... tufă... Oi! cine 'mî-o ȃis să mă pornesc eu de la Bârzoienî?...

Aristița. — Nineacă... nu te tulbura, că ear te-o dure rastul.

Chirița. — Cum să nu mă tulbur, Aristițo dragă... dacă m'o lăsat în mijlocul drumuluî, cu cățel... cu... Ce-o să facem acum?..

Bondici. — (în parte) O nineacă cu două fete... (încet lui Pungescu) Aȃinete, muntene, c'aici'î pe treabă...

Pungescu. — (scoțînd rapide o păreche de cărți, tale rapide un stos) Pă trebuliță?... hareciû!.. stos!..

Chirița. — (cu desnădăjduire) Și nici un bărbat... nime ca să ne vie într'agăitor... Îmî vine să mă trîntesc la pămînt, ca jidanii.

Bondici. — Un bărbat!... eată-mă's... porocă. (înaintează spre Chirița).

Chirița. — Ce'mî vîdura urechile și ce'mî audiră ochii!... Slavă ție, Doamne, că eată înfârșit un creștin!..

Pungescu. — Doi hristianî, cocoană... că sînt și eă p'acilea.

Chirița. — Foarte vă mulțemes... dar, mă rog, să mă fericesc cu numele dumilorvoastră!..

Bondici. — D-luî, prietenul meu, este spătarîul Pungescovicî.

Pungescu. — Și d-luî, aga Bondicescu, al meu amic...

Chirița. — (în parte) Un spătar ș'un agă! (încet și rapide fetelor) Țineți-vă mai drept și zimbiți nurliu.

Bondici. — Dar, mă rog, cucoană, să ne norocim și noi...

Chirița — Eă sînt cucoana Chirița a banuluî Giori...

Bondici. — Și dducile?..

Chirița. — Bârzoii...

Bondici. — A! Bârzoii?.. și dducile?..

Chirița. — Ot Bârzoienî... (se închină).

Bondici. — Am întăles... dar dducile?

Chirița — Copilele mele... Aristița și Calipsița. (încet fetelor) Faceți tali frumos. (tare) Le-am adus la Iasi, drăguțile, ca să pitreacă cășlegile; și puneți-vă în gînd, boerilor, că după ce ne-am necăjit pe drum două dăle și două nopți, când s'agîngem la gazdă... ne fug surugii tocmai la capătul tîrguluî.

Bondici. — Cum se poate?

Chirița. — Așa, Dău... am pățit'o chiar ca cela care s'o inecat la mal.

Bondică. — Ei!.. las' că-oîu spune eă asta vărului meu...

Chirița. — D-lui ține poștile?

Bondică. — Dar.

Pungescu. — (încet lui Bondică) O tăiași groasă, nene...

Bondică. — Tacă, nerodule...

Chirița. — Să'ți spun drept... dar să nu'ți fie cu supărare... vărul d-tale n'are nică un haz cu poștile d-sale... Lehamete și de parale.

Bondică. — Da de câte ori 'i-am spus'o eă însumă, cucoană dragă... Ce folos însă!.. nu înțeleg de cuvânt... (încet lui Pungescu) Ce dăci de fete, măi?

Pungescu. — Aă zestre oare?

Bondică. — Așa 'mă mirose... (cucoanei Chiriței) Cucoană Chiriță, noi amendoă sîntem gata la poroncile d-tale, și prea fericiți de a te pute înlesni la ori ce'i dori la târgul nostru...

Chirița. — Bunătatea d voastră...

Bondică. — Ce se potrivesc!.. Primiți de o cam dată brațele noastre, ca să vă ducem la gazdă, și cât pentru trăsură, n'ai nică o grijă... om trimite boii noștri ca s'o aducă.

Chirița. — Bucuros!.. (în parte) Ce cuconași de treabă!.. când ar fi și holtei! (încet fetelor) Dați brațul și mergeți pupuică... tot pe vârful scarpilor...

Toți

Haideți împreună
Vesel să pornim,
Și 'ntr'o casă bună
Să ne găzduim.

Bondici (Aristiței, dându'î brațul).

Demuaselă dragă, sînt pre fericit,
Că s'e'î daî eu brațul m'am învrednicit !

Pungescu (Calipsiței, asemenea).

Demuaselă scumpă, în veci n'oiu uita,
C'astă'dî la brațetă, merg cu dumneata !

Chirița (în parte)

Unul țice'î agă, cela-l-alt spătar ;
De 'î-așî prinde ginerî, 'î-așî lua în dar
Unul țice 'î agî, cela-l-alt spătar ;
De 'î-așî prinde ginerî, așî da sărindar !

Toți

Haideți împreună
Etc. etc. etc.

(Bondici, Pungescu, Aristița și Calipsița ies la brațetă prin dreapta. Chirița 'î urmează puțin și se opresce Neamțul care a stat tot în fund, începe a cânta din orgă)

SCENA IV.

Chirița, Guliță și celu l-alt.

Chirița. — (oprindu-se) Da ... Guliță? *Chirie eleison!* ... că era s'e'mî uit odoru 'n trăsură ... (se întoarce și găsește pe Guliță lângă Neamț).

Guliță. — Nu pe aista, monsîu neamțule ... cântă pe cel-l alt ... (bate din picior cu mînie) Nu pe aista, pe cel-l alt.

Neamțul. — *No! lasenzi şon geen,*

Chirița. — Ce'mî vędără ochiî!.. O eşit dimonu din trăsură!.. şi făr' de blană!.. saraca 'n de mine c'o fi înghecat!.. (aleargă la Guliță) Ce faci aici, diavoli?... Nu 'ți-am spus să nu eşi din contăşul băbacăi?..

Guliță. — Ei; m'am săturat de contăş ca de mere acri.

Chirița. — Auđi?... Ean priveşte cum i s'o roşit nasu!.. par' că 'i o sfeclă digerată! (îi şterge nasul cu batista) Doamne! Doamne! ce păcat cu nişte plođi! Măi Ioane, adă blana din trăsură... l'o lovi un giunghiū şi 'mî-o fi mai mare beleoa. (feciorul aduce o blană din trăsură).

Feciorul. — Eaca şuba cuconaşului...

Chirița. — Şi voî... chîorî ați fost de 'l-ați lăsat se iewă disvălit?... vină se te 'nbrac, păcatule... Ei; vină ađi şi nu mă supăra.

Guliță. — Nu mă supăra nici mata.

Chirița. — Auđi plodu?... las' că 'ți-oiū arăta eū... (il înbracă cu deasila) şeđi binişor... nu crâcni... țist... se nu'ți aud gura...

Guliță — (sbătându-se) Nu vreū, nu vreū. (plânge) Las' că te-oiū spune eū băbacăi...

Chirița. — (trăgându'l tîrîit) Ce face?... Of! c'o se mă nebunească dimonu... par'că vęd că ear are se m'apuce rastu... Ascultă, Gulița nineacăi: haî că ne-aşteaptă țîtacele.

Guliță. — (trântindu-se la pămînt) Nu'mî pasă mie de țîtace... nu merg.

Chirița. — Ei; bine că'ți cumpăr minavetu cela... ştiî mata...

Guliță. — Cumperî?... dacă'î aşı... iewi'l pe-aista, a lui monsîu neamțu. Vină cu noi, monsîu neamțule...

Neamțul. — *Gut... Gut... ser bevol.*

Chirița. — (în parte) Las' se te vęd eū acasă, păca-

tile, c'apoî 'ți-oîu da un minavet de nu'l îi putea duce... Măi Ioane, rămăi aici cu țiganca ca să păziți lucrurile, pân' ce-or veni boii să rîdice trăsura... da doar îți perde vr'o cutie... c'apoî sfântu Neculaî îi gata. (pleacă cu Guliță spre dreapta).

SCENA V.

Cei dinainte, Văduva Afin, Sărdarul Cuculeț.

Afin. — Ce minune!.. Cucoana Chirița?

Chirița. — Cucoana Nastasiica!

Afin. — Bine-ai venit.

Chirița. — Bine-am găsit. (se sîrută).

Afin. — Da ce vînt te-o adus pe la noi, soro dragă?

Chirița. — 'Mî-am adus fetele de câșlegi, după obicei. (încet) Da d-ta cum te întîlnesc singură... lângă barieră?..

Afin. — Am eșit puțin ca să mă primblu afară din târg, că pin tîrg îi potop... te ferească Dumnezeu!..

Chirița. — Da, bine... pe gîos?... ha?... Ei; dă... nu te roși, soro dragă... Lumea 'î lume, și tine-reța... Ce te sastisești?... între noi...

Afin. — Da nu mă sastisesc, soro, nici de cum... Mă primblu pe gîos, pentru că așa 'mî place. Am venit cu sărdarul Cuculeț.

Chirița. — Cu sărdarul? (în parte) Hm! mititica...

Cuculeț. — Sîrut mânele, cucoană Chiriță.

Chirița. — Plecăciune, arhon sărdar. Tot la Agie ești?

Cuculeț. — Director și supusă slugă.

Chirița. — Și la măi mare.

Cuculeț. — Amin.

Afin. — Da ... unde's duduile?

Chirița. — Îra! ... ba că chîar! ... unde's?

Afin. — Ha, ha, ha ... pe mine mă 'ntrebî?

Chirița. — Bine ȳică, s'erutaț'așî ochîr ... S'o pornit de-aicî la brațetă cu doî cavalerî.

Afin. — La brațetă? ... cu doî cavalerî?

Chirița. — Precum ȳică, soro: unul, aga Bondicescu și cel-l-alt, spătarul Pungescovicî ... doî bujorî, surioară, două zarnacadele!

Cuculeț. — (în parte) Bondicescu? Pungescovicî? ... mare poznă! (scoate un răvaș și-l citește).

Afin. — Eî bine; și 'ncotro o apucat truspatru?

Chirița. — Hoîsa, pe șoșe ...

Afin. — Dar, îi cunoșteai mai de mult?

Chirița. — Ba, cât hăciu! ... 'Mî-o eșit în drum s'e 'mî dee agîutor; că nu știî, soro, ce-am pățit? ... m'am troenit! ... și s'e veđî d-ta: M'e pornesc de la Bârzoienî... și încă bărbatu meŭ îmi ȳicea: Soro dragă, nu te porni ... stăî ... când ce s'e veđî? ...

Afin. — Apoi bine, cucoană Chirița, se poate s'e țî lașî copilele pe mîna unor necunoscuțî? ... Cine știe ce berbanțî? ...

Chirița. — Pușche pe limbă'țî ... vai de mine! că începe a mă umfla grija din-tălpî ... mă furnică sudorî pe spate ... Eaca pozna gata! ... Nu cumva se zăresc pe șoșe? (se apropie de culise și caută în întru).

Cuculeț. — (în parte) Sameșul din Focșanî îmi scrie, cu poșta de astăđî, despre un Bondicî și un Pungescu: doî coțcarî care o desbrăcat lumea pe-acolo ... și mă sfătuește s'e î privighez de aproape ... Oare tocmai eî s'e fie?

Chirița. — Nimică! tufă! ... o întrat fetele 'n pămînt ... Vai de mine! Arhon sărdar, nu mă lăsa ... de-a afla bărbatu meŭ, ȳeŭ, am s'fecilito! ... Ioane,

aleargă; ba... ba... stăi la trăsură... Arhon sârdar... ridică toată Agia în picioare... sêraca 'de mine!.. așa poznă!.. s' mî fure fetele de la ochi!.. Hai degrabă cu toții să le căutăm... Biata Aristița!.. biata Calipsița! Sfinte Mina... să știți că'ți dau șapte paraclisuri...

Chirița

Degradă, degradă,
Cu toți s'alergăm;
Să mergem îngrabă
Să le căutăm.
Vaî, bițele fete!
Că le-am prăpădit,
Și le-am dat pe bete...
De-acum m'am topit!..

(Neamțul începe a suna un valț).

Chirița. -- (furioasă, aleargă de împinge pe Neamț) Da dute pârlîi, șonțule, cu țîrlîitoarea asta. (luncă) Carnacsî! că era să mă prăbușesc!

Toți.

Degradă, degradă,
Etc. etc. etc.

(Toți alerg în dreapta; Chirița trage de mână pe Guliță, care trage asemenea pe neamț de poala surtucului. Feciorul boeresc și țigancă rămân lângă trăsură).

Cortina cade.

ACTUL II

Teatrul reprezintă o odă mare cu patru uși: una în fund, care dă în tindă; una în stânga, pe al doilea plan, care duce în etacul Chiriței: două în dreapta, dintre care una, cea pe întâiul plan, se deschide în apartamentul Aristitei și Calipsitei, iar cea de mijloc în fund, în odăa lui Guliță. În față cu ușa apartamentului fetelor, este așezată, lângă perețele din stânga, o măsuță cu o besacă deschisă și cu gavanoșele de dresuri, puișoare de făcut sprincenele și un buș de carton. În dreapta, lângă ușa din fund, o masă mare cu rochiile întinse pe dâsa. Scaune, etc.

SCENA I.

Chirița (șede dinaintea toaletei și își face sprincenele). **Țiganca** (calcă rochiile, în fund).

Chirița (cântă).

Ochi și sprincenile
Fac toate pricinile...

(Se aude în odaia lui Guliță un minavet)

Chirița. — (trăsărind) Ear!... o să mă năucească trântor cu minavetu lui!... Cât îi Țiulica de mare tot Țirleşte... de urlă câni mahalalei... Fa, fa Ioană dute de Ți cuconașului să tacă, că m'am săturat de mojiacă de mere pădurețe... îmi vine acru... (Țiganca intră în odaia lui Guliță) Așa mi se cade, dacă mă potrivesc eu de Ți cumpăr minavetu cela de la neamț. Las' că ține cât dracu pe tată-său. Tronc! că m'oi dat nucușoară'n ochi... fa... fa... (Țiganca vine înapoi).

Țiganca. — Aud, cuconă.

Chirița. — Mă rog, ce Ți-am spus când Ți-am poroncit să m'oi gătești puișoare cu bumbac pentru sprincene? aud?...

Țiganca. — Mă-ai Țis...

Chirița. — Nu Ți-am Țis să m'oi le faci subȚiri?... Ean veȚi cum m'oi le-aȚi meșterit... par'că's buzdugane de vel Armaș din vremea Domnilor greci!...

Țiganca. — Da lasă, cuconiță, că's tocmai cum trebuie . . . doar 'ți-am mai făcut eu pământufuri și badanale de sprincene.

Chirița. — Cum ai cârâit ? . .

Țiganca. — Nicî o dată nu 'ți-ai făcut așa de frumoase sprincene . . . par'că's două lipitori umflate . . .

Chirița. — Înghinate's cum trebuie ?

Țiganca. — Disghinate . . . disghinate . . .

Chirița. -- (strănutând tare) Pe brațe ! . . M'o fi pomenind d-lui, ^{fr} Ioană.

Țiganca. — Te-o fi pominind, cucoană.

Chirița. — Când ar fi fața sufletețelul, să mă vadă . . . cum 'și-ar mai răsuci mustețile ! . . (ear strănută) Ear mă pominește !

Ochiî și sprincenile
 Fac tôte pricinile,
 Și cu foc și cu pîrjol
 Pe amor îl daŭ de gol.
 Când un tinerel îți place
 Ș'amorez voescî a'l face,
 Cât mi'l ȳeî puțin la ochî,
 L'aî trecut cu dediochî.
 Cât îi jocî și din sprincene,
 De amor se umflă 'n pene.
 Cât din buze mi'î zimbescî,
 Chîar pe loc îl nebunescî.
 Ear de'î facî ș'asa din mînă . . .
 Îî călare pe prăjină !

(Se aude ear minavetul în odaia lui Guliță).

Chirița. — Ear ! Ear ! . . Valeŭ ! că mare păcate c'un plod ! . . îmi vine să latru, (aleargă la ușa lui Guliță) Țîșt, diavoli, că mă bagî în ipohondrie.

Guliță. — (din odaie) Las', nineacă, că învêț mujica.

Chirița. — 'Țî-oîŭ da eu acuș o mojiică, trântorule, de nu'î putea'o înghiți ! (intră în odaie).

Țiganca. — Vai de mine ! ce păcate pe capu meu

de când am venit în Eșul ista!.. ba înbracă pe cucoana... ba gătește duduile... ba calcă rochiile de bal... ba arde nucușoară de sprincene. Mă mir cum nu s'o săturat de sbântuit!.. Eri o fost la fteatru și 'n astă seară merg la bal, la Afinoaea; ș'apoî și alt păcat! că încep a se 'nbraa de pe la toacă... Îmî vine, Dău, se ieū câmpii...

(Se aude dând palme în odaia lui Guliță și Guliță plângend).

Chirița. — (intrând) Ea așa... mă bine 'î scânci tu, decât oîu turba eū... Ce mirosă-aici a pîrlit?... arde ceva, vr'o petică?... (aleargă la masa cu rochiile de ridică una și o arată arasă în poale). Eaca poznă? c'o lăsat cîoara feru pe rochiile... destulă treabă!.. Ean privește... rochie de bal îi asta?... Ei! apoî se n'o uciđi în bătae! bunătate de rochie cumpărată la Leiba Grosu cu o mulțime de bani: două-șeci ș'atâți de jumătăți de irmilici noi!.. (aruncă rochia în obrazul țigancei). Na! stahie 'npelițată... mănânc'o friptă cum îi... și lipsești din ochiile mei că întru acuș într'un păcat.

Țiganca. — Cuconiță...

Chirița. — Lipsești, îți dic... piei, că te sgăriu... (țiganka fuge în odaia Chiriței).

Chirița. — (plimbându-se furioasă) Uf! că nu mă este de suferit!.. de când am venit în Eși ca se'mî mărit fetele... am prins la istericale ca o cherațiță... Pof-tim!.. Cu ce-oîu să mă duc eū acum la balul Afinoaei?... trebuie ear se'mî pun rochiea cea de catife roșie și turlubanu cel cu pene stacojii... ca se mă aud ear vr'un obraznic dicend, că seamăn cu Nastratin Hoge, ca mă dăunăđi, la bal-masque... Nu'i de suferit, nu'i de suferit și pace!

Dumneđeă se te ferească
De cutremur și de foc,

De ghipcanî ce staî în loc
 Și de slugă țigănescă.
 Și de-acele slugî plecate
 Ce se'nchin, te lingușesc
 Pîn' ce'î sar de-odată 'n spate
 Și ca corbiî te cîupesc.
 Așa slugî le e de fugă
 Saî de ele singur fugî...
 De nu vreî s'ajungî chîar slugă
 La așa plecate slugî...

(Se aude afară următorul dialog).

Afin. — Acasă'î cucoana ?

Feciorul. — Acasă ; dar sê ghilosește acum.

SCENA II.

Chirița, Afin, Luluța.

Chirița. — Auđî, tontu ? (aleargă la ușa din fund și o deschide).
 Cucoană Nastisiică ... poftim ; nu te potrivî...

Afin. — Poate că te deranjarisesc, cucoană Chiriță ? ..
 dar n'am vrut s'î trec pe la poartă ca o străină...

Chirița. — Cum sê mă rânjarisești tocmai d-ta ? ..

Luluța. — (în parte) Rânjarisești ? .. ha, ha, ha ...

Chirița. — Eaca și Luluța ! .. Aî scos'o din pasion
 astăđî ? ..

Afin. — Dar ; pentru că mîne îî Duminică.

Chirița. — Da veđî ce frumușică'î, diavoloaîca ! îți
 vine s'o mănâncî de vie.

Luluța. — Sê mă mănâncî ? .. *mersi* (în parte) Și n'are
 macar nicî dinți.

Chirița. — Ha, ha, ha .. Bat'o norocu ! Nostimă'î ! ..
 vină sê te sêrute mătușica, Luluță dragă... (o sêrută).

Luluța. — Aleî' mîman ... ce-o pățit mătușica de
 'și-o pus lipitori pe frunte ? (arată sprincenele Chiriței). O doare
 capu ?

Chirița. — Eă, lipitorî?..

Afin. — Ce lipitorî?.. unde veđi tu lipitorî?..

Luluța. — Ha, ha, ha... ba's sprincene... și una'î numai pe jumătate!

Chirița. — Ha, ha, ha. (în parte) Cum 'î-ași suci gātu când ar fi a mea!

Luluța. — Maman, sě'mă cumperî și mie o pă-reche de sprincene din târg, ca sě le pun păpușei de anul noă.

Afin. — Bine, bine, 'ți-oău cumpěra; tacă din gură.

Chirița. — Da de ce sě tacě, soro? las' sě vor-bească copila... că ăice tot niște lucruri... Se cu-noaște că învață la pasion.

Luluța. — Pansion, mătușică... nu pasion.

Chirița. — Fie și pansion, că doar nu m'o crescut mama cu gubernată, ca sě știu nemțește.

Luluța. — Guvernantă, mătușică, nu gubernată... Da bine, mătușică, așa vorbiți pe-acolo, prin pro-vincie?..

Guvernanta, ne-a spus nouă
Că vorbiți o limbă nouă:
Când e vorba de parchet?
Điceți curat că'î pichet.
Când e de tapiserie?
O numiți patiserie.
Când de botine de glanț?
Điceți botoae cu clanț.
Un ceasornic hronometru?
Îl numiți cu barometru.
Ș'orî ce lucru de bonton?
Monton, zebon sau triton!

Chirița. — Ha, ha, ha! Ce giuvaer î! ha, ha, ha.
(în parte, furioasă) Ce triton 'ți-ași trage eă, trântorule...
(tare) Ha, ha, ha! are un duh cât șapte, și dă dintr'însa niște vorbe... ha, ha, ha.

Afin. — Mă rog, să nu 'mî-o diochî...

Chirița. — (scuipând) Ptu... ptu... ptu...

Luluța. — (culegînd un pău, jos) Na! că 'țî-o sărit un dinte, mătușică.

Chirița. — (spăriată) Un dinte? (se răpede și ie păul) Ce dinte?... un pău!..

Luluța. — Altă dată se sciî, mătușică, că aici în Iași nu este obiceiul să faci ptu, ptu în obrazul altora... nu'î frumos...

Chirița. — Auđî, păcatu?... auđî cum m'o înșălat? de 'mî-o sărit inima din loc!.. Să'ți spun drept, soro dragă, 'ți'î hazlie Luluța... dar îi cam obrăznicuță... adică, să nu te superî.

Afin. — Mademuazelă, cere pardon, mătușicăi.

Luluța. — Baîu... baîu...

Afin. — Nu vreî?... când îți poroncește maman?... apoi, se te duci degrabă la caraul și se nu crâcnești...

Luluța. — *Mersi*, maman. (se închină, în parte). Tot mă dureau picioarele; mai bine-oîu ședea pe scaun. (se duce de se pune pe scaun înaintea toaletei, și în toată vremea scenei următoare, se apucă de face sprincene și musteți bustului de carton ce este pe masă... îi pune roșu și'î așează zuluŝi).

Chirița. — (în parte) Bine 'i-o făcut. (taré) Da de ce treabă, soro dragă?

Afin. — Las' să mă prindă la minte, că'î pre nebună... Da ea spune'mî, mă rog, ce fac copilele d-tale?

Chirița. — Aristița și Calipsița?... se gătesc de bal pe deseară, la mata.

Afin. — De pe acum?... De abie o tocat...

Chirița. — Știi mata cum sînt fetele când se gătesc de bal... Ba le trebuie una... ba alta... și când te trezești, o înopțat de tot... De aceea'î mai bine să se apuce de tualetă încă cu ăiuă... povestea vorbeî: însuratul de vreme și mîncarea de dimineață...

Afin — Apropo de însurat... nu s'o înfăçoșat nici un holteiu ca să cee duduile?

Chirița. — Of! batě'i concina holteii!... că asta mă mănâncă pe mine... Ai fete, soro? ai și perii albi... ȳice că este la fteatru un cântic cu of, of, of..

Afin. — Îl știu. . cel din *Peatra din casă*...

Chirița. — Nu știu din ce peatră o fi; dar, nu'ți uita vorba... l'am auȳit odată la Botoșeni, și de-atuncă 'mă huește necontenit în cap cu un bondarău... Am să ȳi'l cânt:

Of, of, of, ce supărare,
De-a avea o fată mare!

Afin. — Da, îl știu, soro... l'am auȳit...

Chirița. — Nu'ți uita vorba...

O hrănescă
Ca s'o crescă,
Ș'apoă trebue să pornescă
La vênat
Prin cel sat
Ca să'ă cauă uu bărbat.

Afin. — Și cele-lalte; destul... îl cântă și țiganiă de ne asurȳesc.

Chirița. — Nu'ți uita vorba.

De'ă flăcău
Nătarău
Te închină la duhul său.
De'ă ghebos,
Uricăos,
Îă ȳicăi nostim și mimos;
Și'ă zimbescă
Îl slăvescă;
Doar să'l poăă să'l ginerescă.

(împreună)

Chirița.

{ Of, of, of, ce supărare
De-a avea o fată mare!

Afin

{ Of, of, of, ce supărare
Că-o nebună ce leac n'are!

Chirița. — Ei; apoi închipuește'ți acum, soro... dacă cu o singură fată ai atâte supărări, dar cu două?... când ai două cucoare mari ca mine?..

Luluța. — (în parte) Are cucoare, mătușica?... am să'î cer să'mi dea una mie.

Chirița. — Îra!.. surioară dragă... eu te țin de un ceas în picioare... alei!.. ea, așa pătesc de câte ori gândesc că am fete de măritat; îmi perd mințile. (aduce scaune) Postim de ședî, mă rog... și mă eartă.

Afin. — Foarte'ți mulțumesc... că trebue să mă duc îndată acasă pentru ca să port de grijă despre cele trebuincioase pentru bal.

Chirița. — Da, can mai ședî... pentru hatîrul meu... Să mă veđi moartă... să mă 'ngropî de te'î duce.

Afin. — (în parte) Vai de mine! că 'mî-am găsit be-leaoa... (șede).

Chirița. — (puindu-se pe un scaun) Ș'asa cum îți spuneam: ȕic într'o ȕi boeriului: Frate! știi c'avem două fete mari? — Ba ce mari, îmi răspunde suflețelul, coșco-gea!.. cât niște sdragoni! (Bărbatu meu îi tare mu-calit, bat'e-l-ar norocu c'un car de galbeni!) — Ei bine, îi ȕic eu, gândit'ai dragă, să le mărităm? — Haî, haî! le-am găsit doi bărbați șucada. — Care și care?

— Paharnicul Brustur și căminarul Cocîurla, vecinii moșiei noastre. — Brustur și Cocîurlă?... Elei, frate!... cum o s'îmi dau fetele după niște boerinași de țeară?... Fete frumușele... tinerele... curățele... hârnicele... cu franțuzasca lor... cu ghitarda lor... cu cadrilu lor... gospodine bune... iconoame... cetite... gîucate... pricopsite... s'le fac eu, pe una Brusturoae și pe cea-l-altă Cocîurloae!... atunci s'agîungă!... — Ea, Brusturoae... ea, Cocîurloae... mai bine decât or mocni ș'or înbetrâni în casa părintească... Brustur și Cocîurlă au moșioare bune; au bănișori buni... au vitișoare bune. — Ei! și pentru că au vite, de aceea s'îmi fac eu blestemul ca să le dau copilele?... ba, cât îi cucu!... 'și-or pune d-lor pofta 'n cuflu. — Ba nu 'și-or pune-o, pentru că le-am făgăduit. — Ba 'și-or pune-o. — Ba nu 'și-or pune-o. — Ba 'și-or. — Ba nu. — Ba 'și-or. — Ba nu. — Ah... Ah! ș'am leșinat!...

Afin. — Ai leșinat?...

Chirița. — Fără doar și poate... da știți? Iată!... Când m'am trezit, bîetu sufleteiului își smulgea mustețile de desnădăjduire! și pentru ca să mă liniștească, 'mî-o făgăduit s'eu lase ca să vin în cășlegi la Iași cu fete, cu tot... pentru ca să cerc doar le-ași pute uărita aici... însă 'mî-o hotărît ritos: ca de n'oiu isbuti să prind gineri prin Eși, până la sfîrșitul cășlegilor, apoi îmi hrusturește și 'mî cocîurluește odoarele, ca mai bine.

Afin. — Ei; și pîn' acum nu s'o arătat nime?

Chirița. — Cum nu?... Înțelegi că îndată ce-am sosit aici, 'mî-am scos fetele la ivală... pe ia steatru, pe la suarele... ghilosite, gătite, înpopoșonate, înbrăcate tot după modă... Ce dracu s'eu faci?... dacă ai giuvaeruri trebuie să le arăți.

Afin. — Și în sfârșit...

Chirița. — Însfârșit am prins doi în căpcană... dar însă nu 'mî-o pominit nici bechiu de Isaiea dântuește.

Afin. — Cine și cine?

Chirița. — Aga Bondicescu și spătarul Pungescovicî!.. știi tinerii cei doi care porniseră cu copilele la brațetă, când ne-am troenit în Păcurari, și care 'i-am întîlnit întrînd truspatru la han la Pîrlita?... Bondicescu, soro, și Pungescovicî!..

Afin. — Da, îi știu... 'i-am zărit, când 'ți-ai luat fetele înapoi. (în parte) Sărdarul Cuculeț 'mî-o vorbit de ei ca de niște berbanți...

Chirița. — Aud?...

Afin. — Mă rog... îi cunoști?

Chirița. — Cum nu?... vin în toate ȕilele să ne vadă. (încet) Și știi una?... Pare-mi-se că li s'o aprins călcăile...

Afin. — Aș!

Chirița. — Ce'ți spune Chirița.

Afin. — Da n'ai cercetat... ce sînt?... de unde's?... ce stare au?

Chirița. — Ce atîta cercetare... când unu'i agă și cel-l-alt spătar... Ș'apoi tineri, soro... cu vorbă, cu ighemonicon... cu tabîeturi... ear nu ca Brustur și Cocîurlă... groși în ceafă și morocănoși... Așa gineri mai vin de-acasă, și se veđi... (vorbește la urechîa Afinoaei)

Luluța. — Uf! m'am săturat de caraul.

Afin. — (apropiîndu-se de Luluța) Da ce te-ai apucat acolo de făcut?

Luluța. — Maman, am gătit păpușa de bal... 'i-am făcut sprincene... am boito cu roș... 'iam pus benghiuri ca la mătușica... ea veđi cât îi de...

Afin. — Sprincene?... benghiuri?... roș?... da de unde le-ai găsit toate aceste?

Luluța. — În besectea mătusicăi.

Chirița. — (furioasă) Ha? în besec... eaca dimonu... că 'mî-o cotrobăit toate lucrușoarele... (merge de ascunde gavanoșele în besecte).

Afin. — Mademuazelă, nu'î frumos... (pufnesce de ris).

SCENA III.

Cei dinainte, Guliță.

Guliță. — (alergând cu un rêvaș din odaia lui) Nineacă, nineacă... eaca un rêvaș de la băbaca. (se opresce rușinat, vîdînd pe Afinac și pe Luluța).

Chirița. — Un rêvaș de la d-lui?... adă'l încoacî... (îe rêvașul și'l deschide) Cu voia matală, cucoană Nastasiică...

Afin. — Poftim...

Luluța. — (în parte) *Ah mon Dieu!... quel drôle de Monsieur.*

(În toată vremea cetirei scrisorei, Guliță se uită la Luluța și umblă înpregîturul ei. Luluța îl privește cu dispreț).

Chirița. — Cum îmi bate inima!... par'că 'mî vestește ceva... (citesce) «Sêrut gurița matală, scumpă Chiriță. Mai ântêi, nu lipsesc a cerceta despre întregimea sănătății matală și a copiilor, ca aflând că se află așa precum dorește inima mea, nu puțin sê se bucure sufletul meu de soț și de părinte; al doile vei ști că din mila Proniei cerești mă gădesc și eu sănêtos... însă Fifița o rêposat de jigărae!» (vorbit) Fifița o rêposat?... mare minune!...

Guliță. — O crăpat!... bine-o făcut, că mă mușca tot de nas.

Chirița. — Tacî, varvarule!... bîata Fifița!... cînd ai ști, cucoană Nastasiică, ce cățelușă... numai atâ-

tica ; și când hămăța, nici nu'î auđia! glasul . . . ea așa : ham, ham, ham . . .

Luluța. — (în parte) Auđi cum latră ?

Chirița. — (ștergându-și ochii) Îsfirșit așa 'i-o fost scris ; toți sîntem muritori ! (citesce) « Al triilea, te înștiințaz că cășlegile se apropie de sfirșit . . . drept care îți porncesc s'e'ți ie! catrafusele și se vi! înapoi îndată la Bârzoien! , ca se facem cununiea cu paharnicul Brustur și cu căminaru Cocuirlă, căci la din potrivă vin eu însum! la Iasi ca se v! unflu pe sus cu nepus în masă. Al d-tale soț supus și iubit . . . Grigori Bârzoiu ot Bârzoien!. 15 Ghenarie 1844 ».

Gulița. — Băbaca are se vie aici !.. El bine 'm! pare !.. am se'! cînt toată ziua din minavet . . .

Luluța. — (Caută la Gulița cu mirare și pe urmă îi întoarce spatele).

Gulița. — (Luluței) Din^{ce} minavet . . .

Chirița. — Ai v!duț, dragă cucoană Nastasiică, ce'm! scrie d lui ?.. Ce m! sfătuești se fac ?

Afin. — Știu eu ?..

Chirița. — Știi ce ?.. îmi vine se'! string cu ușa pe Bondicescu și pe Pungescovic! ca se'm! hotărască odată ce gânduri au ?.. Mi'! ca m'o! trezi de-odată cu bărbatu meu, țop în spate . . . ș'apo!, așa'! c'am codălg hito ?..

Afin. — Fă cum îi socoti, dragă cucoană Chirița . . . dar eu una te stătuesc se nu te grăbești până nu'! afla lămurit cine sînt tinerii.

Chirița. — Ele!, dragă !.. da nu 'ți-am spus de atâte ori că unu'! agă și cel-l-alt spătar ? (în parte) Nu cumva vre se'! păstreze pentru trântorul ei ?..

Afin. — Însfirșit, îi treaba d-tale. Eu m! duc . . . dar năd!jduesc că nu'! lipsi deseară la bal.

Chirița. — Cum, Doamne eartă-m! se lipsesc ?.. cînd am fete de căsătorit ?

Afin. — Hai, Luluță, și ȕi *bonjur* mătușicăi.

Luluța. — (făcând compliment) *Bonjur*.

Chirița. — (imitând'o) Îi poznă de nostimă!.. (o 'sêrut...)

Luluța. — (în parte) Știrba-baba-cloanța.

Chirița. — (în parte) Ce-o ȕis?... Hei că nu ești a mea, păcatule!

(împreună).

Chirița, Gulița.

Adio! în astă seară
Vom veni cu toți la bal
Să 'ngropăm în veselie
Acest vesel carnaval!

Afin, Luluța.

Adio! în astă seară
V'așteptăm pe toți la bal
Să 'ngropăm în veselie
Acest vesel carnaval!

Afin.

Să nu mă dați de sminteală...

Chirița.

N'ai, soro, nici o îndoială,
Căci am fete, fete mari:
Două june porumbițe,
Două blânde cănărițe...
Și le caut doi canari.

Luluța.

Mătușică, dinioare,
Ai ȕis că-ai două cucoare...

Chirița (în parte).

Pa'i, ce drac înpelițat!

Luluța.

Ah! te rog, dă'mă una mie...

Guliță (Luluței).

Poate-o vreă de jucărie?

Luluța (în parte)

Oh! *le drôle de petit fat!*

(împreună)

Adio! în astă seară

Ș. c. I. ș. c. I.

SCENA IV.

Chirița, Guliță și pe urmă Feciorul.

Chirița. — Ei! de-acum hai degrabă la înbrăcat... Guliță, dute de-ți pune straele cele de anul nou și te fă pupuica, sufletul meu.

Guliță. — Da nu pot să mă 'nbrace singur, ni-neacă...

Chirița. — Aude, coșcoge calindroiu? Doamne! că alintat ai mai fost!.. Măi ficior...

Feciorul. — (îmbrăcat în livre strîmtă) Aud, cucoană. (vine pe ușa din fund).

Chirița. — Eaca țuțuianu... 'și-o pus livrea... Ean să videm bine-o lucrat'o jidanu?

Feciorul. — Mă cam strînge la coate și 'n spate.

Chirița. — Da ce vreă?... să bălălăești ca într'un sucman?... așa'i moda 'n Eșă.

Feciorul. — Nu știu ce mîncare o fi moda ceea... dar știu că mă strînge moda 'n spate de 'mă ies ochii... par' că m'o pus în teasc!

Chirița. — Tacî din gură... și mergî de 'nbracă cuconașu. — Guliță, sê nu mă dai de sminteală.

Guliță. — *Lezebon*, maman... eû acuș sînt gata... cât ai bate 'n palme. (Iesă cu feciorul și întră în odaia lui).

Chirița. — Acum, ean sê'mî vîd și fetele... (strigî)
Aristișo, Calipsișo...

SCENA V.

Chiriță, Aristița, Calipsița.

Aristița. — } (crăpînd ușa odăiei lor) { **Aud, maman.**
Calipsița. — }

Chirița. — Da veniți încoaci... Ce Doamne eartă-mă, de 'mî faceți ițiîu?

Aristița. — } (coborînd ochii) { **Maman...**
Calipsița. — }

Chirița. — Ce-ați pătit astăzi de vî fasoliți așa?..

Aristița. — }
Calipsița. — } Nu sîntem încă înbrăcate.

Chirița. — (în parte) Bîetele copile!.. Ce rușinoase's!.. veđi dacă le-am crescut cum se cade?... ear nu ca dimonu cela a cucoanei Nastasiicăi, care dă la om fără băț. (tare) Ei! cătați de vî 'npodobiți frumos și puneți-vă nasul în talgere cu apă rece sê se disroșească; haî. (fetele închid ușa) Doamne!.. Doamne! de cînd m'o adus pîcatele aici, am obosit ca un cal de poștă; ș'apoî ce folos!.. cuconașii din Eșî nici nu catadicsesc sê se uîte la bîetele copile, par'că ei sînt cu steoa 'n frunte.

Ce folos, vaî! că am fete,
Porumbițe cucuîete,
Tinerele, framușele,
Curățele, hărnicile:

Cu cadrulul lor
 Franuzeasca lor,
 Stăricica lor
 Și ghitarda lor!
 Ați bonjuriți cu lungi plete
 Fug de fete cucuțete
 Și 'ngroziți de soțiți rele
 Fug de ele ca de țele!

(Se aude bătând în palme în odaia fetelor).

Chirița. — Bat în palme copilele . . . (bate și ea în palme)
 Ioană . . . Ioană! . . . nici c'a veni ați surda! . . . Ioano!
 fa? . . . se vede c'o adorănit strigoaica . . . mai știți ce? . .
 Eau să videm . . . (intră în odaia ei. Se aude dând o palmă și zicând)
 Na! somnoroasă . . . să te 'nvăț eu.

Aristița. — } (din odaie) { Ioano . . . Ioano.
Calipsița. — }

Țiganca. — (eșind din odaia Chiriței cu pânza sburlită și intrând
 în odaia fetelor). Eată-mă's . . . eată-mă's . . . Ce este? . .

Chirița. — (din odaie) Ioano . . . Gheorghi . . .

Feciorul. — (eșind din odaia lui Guliță) Aude, cucoană.

(Aleargă până la ușa Chiriței și se întoarce înapoi la ușa lui Guliță; pe urmă
 face îndărăpt și intră la Chirița).

Giuliță. — (din odaie) Gheorghi . . . Gheorghi . . .

Chirița. — (din odaie) Ioană . . . Ioană . . .

Aristița. — } (din odaie) { Na! coțofană. (se aude dând
Calipsița. — } palme).

Țiganca. — (eșind amețită, aleargă când la o ușă când la alta și
 înșfârșit intră ear la fete, care în toată vremea asta o tot chiamă) Mare
 păcat! . .

Guliță. — (încălțat cu o singură ciubotă, aleargă după Gheorghi și intră
 după el în odaia Chiriței). Gheorghi . . . Gheorghi . . . da vină
 de 'mă pune ciubota . . .

SCENA VI.

Pungescu, Bondici.

Bondici. — (deschizând ușa din fund încet) Nime în tindă, nime în odae; tufă ca 'n punga noastră... (deschizând ușele). Poftim, arhon spătar, că aici sîntem la locul nostru.

Pungescu. — Poftim d-ta ântêi, arhon agă.

Bondici. — Ba... mă serească Dumnezeu?... poftim.

Pungescu. — Ce se potrivește... (întră odată amîndoi rîdînd).

Bondici. — Ne poftim ca oare cine la temniță.

Pungescu. — (răsărind) Ea... nu pomeni de temniță, neneo, că mă 'nfior pân' în unghiș... .

Bondici. — Pentru ce, neîculiță?... pentru că ai pîrjolit măi deunădî la cărți pe sărdarul Cuculeț?

Pungescu. — Precum dîci?... acest onorabil sărdar e director la Agie și am însemnat că el ne urmăresce ca umbra peste tot locul... Nu cumva oare vrea să ne joace vr'o coțcă?

Bondici. — Pân' la coțca lui, fora tu înainte cu coțca ta și dî: bunî patru-deci.

Pungescu. — Cu urma cînci-deci... o sciû! dar 'mî-e frică... de! ce se fac... 'mî-e frică.

C'un director de agie
Nu e lucru de glumit,
Căci el poate 'ntr'o mînie
Să te pue la dubit.

Bondici.

Pentru ce s'îi fie frică?
Nu ești, neneo, vel-spătar?

Pungescu.

Ađi spătar e chĭar nimică...

Bondici.

Înțeleg... fiĭ agă dar.

Pungescu.

Agă ? agă ? bine, fie !
Rangu'ĭ nobil și'l primesc,
Însă...

Bondici.

Însă...

Pungescu.

De agie,
Eă mă tem și mă feresc.

Bondici. — Eă geabal nică c'oău să pot să-l fac om... Da, oare unde să fie cucoanele de gazdă?

Pungescu. — Poate c'o fi dormind după prânz... obiceiul pămîntului.

Bondici — Aș! obiceiurile cele bune se perd pe toată ăiva... însă, apropo... cum mergă tu cu curtea?

Pungescu. — Cu Curtea... îi trag opoziție pē sdreavēn păn' ce oău prinde un os... tot obiceiul pămîntului.

Bondici. — Ha, ha, ha!... Eă te 'ntreb de curtea ce faci demuaselelor?

Pungescu. — Merg țeapēn... da tu?

Bondici. — Vîrtos... Eă; apoi ce facem?... ne însurăm?

Pungescu. — Zestre este?

Bondică. — Trebuie să fie, că's de la țară... și
sciî tu că la țeară se 'ngrașă bobocii.

Pungescu. — Bobocii?... vreaî să dîcî gâscănașii?

Bondică. — Bine-ar fi să ne luăm de... vorbă în-
sfîrșit cu cucoana Chirița, cu nineaca.

Pungescu. — Bine, da!.. începe tu, că ești mai
ischîuzar.

Bondică. — Numaî de s'ar înfăcișa. Oare unde să
fie?... Ea caută pîntre uși.

Pungescu. — Să trag o rîpide aruncătură de
ochi?... bine. (se apropie de ușa Chiriței și caută în întru).

Bondică. — (în parte) Altă nu ne rămîne decât să ne
însurăm, pentru ca să scăpăm de creditorî și de lipsa
de toate dîilele... Duducile's cam... dar apoi vorba
ceea: rău cu rău, însă mai rău făr' de rău!.. (se
apropie de besecte).

Pungescu. — Aoleo! ce'mî vădурă ochii!.. baba
'și pune boea 'n pîr?... Al naîbiî! (merge la ușa fetelor de
caută în odae).

Bondică. — Bre! ce de gavanoșele cu dresuri...
și alb, și roșior, și negru... (deschide besectea și găsește o
hîrtie) Se vede că zugrăvesce cucoana...

Pungescu. — Ha, aferim, frumos... așa 'mî mai
vine la merchez... (trimite sîrutări în palme).

Bondică. — (citind hîrtia) Ce vîd?... o foaie de zes-
tre!.. Neîculiță... neîculiță, vin degrabă să veđi...

Pungescu. — Ce?..

Bondică. — (citind iute) Șaluri... stropitorî... afumă-
torî!.. (vorbit) Bunî patru dîcî!

Pungescu. — Cu urma cincî-dîcî... sciû, da ce'i?

Bondică. — Ascultă: (citesce) «Foaia de zestre a fîi-
celor mele Aristița și Calipsița!»

Pungescu. — Aoleo!.. dî 'nainte... cruce-ajută.

Bondici. — «Bocălalêcul : două șaluri».

Pungescu. — Bun ! unu mie, unu ție !

Bondici. — «Două blane de jder ; două de vulpe».

Pungescu. — Bun ! jderu mie...

Bondici. — Ba vulpea ție. — «Patru rochiî de satintur... două de grudinap... două de micaton!»

Pungescu. — Adică : satin turc, gro de Naplă și micoton... provincialism !

Bondici. — «Argintării... două afumători de argint în formă de mere domnesci».

Pungescu. — Sciû c'o sê ne dăm fumuri...

Bondici. — «Două stropitori, tij, de argint în formă de pere cu frunzi poleite, 12 linguri de vermilion, patru chisele de cristal cu hulubi poleiți pe dinsele, 12 pahare săpate cu slove nemțesci».

Pungescu. — Ce chefurî ! ce tabieturi !

Bondici. — «Tingiri, castroane și sahan»...

Pungescu. — Treci dincolo de bucătărie.

Bondici. — «Două oghealuri de cutnie, patru perne de puf și opt prostiri cu marginile cusute la gherghef»...

Pungescu. — (răsucindu'și mustețile) *Cheschevu*, monsîu Bondici ?...

Bondici. — (împingêndu'l cu umêrul) Dute naîbiî. — «Două apărători de păun».

Pungescu. — Aferim... sê ne apere când om dormi după masă.

Bondici. — «Două prosoape de mire, berbelăcuri pentru ras, cusute de copile la gherghef. — Două chisele de tutun, tij, cusute de copile cu fluturi. — Două tocuri de peptine de catife, tij, cu fluturi. — Două calăfurî de imamele cu mușunachi, tij, cusute cu fluturi de copile».

Pungescu. — Aoleo ! ce dă mai fluturi ! o sê părem chîar grădinî cu flori dă mac.

Bondici. — «Și însirșit câte 1500 galbeni de fată; bani înaht, înpărătești și cu zinuți».

Pungescu. — 1500 galbeni!.. ișala! mașala!.. m'am făcut chîabur!

Bondici. -- Mai bine era mai puțin fluturi și mai mulți galbină.

Pungescu. — Lasă, neneo, că's bun și aia... cu 1500 galbină capital, îmi fac stare... stos, parolă, chit a dublu, setleva, chensleva și nevasta mazu!.. s'a mai vădutară de alea... Da, can spune'mi... ceva suflete de țigană nu's în foac?...

Bondici. — (întorcînd fila) Ba, stăi... (citesce) «Mai adaog la această foac de bun proeresul meu: dece suflete de țigană lingurări... Și încheiîu dîcînd: sê le fie de bine copilelor, ginerilor și tot neamului lor... iscăiit, banu Grigori Bârzoii, ot Bârzoienî».

Pungescu. — (cu entusiasm) O! Bârzoii!.. nu tē cunos... dar pre-a mea lege! te-ași băga în sin dac'ai încăpea dē urechi!.. Îmi vine s'î meșteresc un ștaer... (joacă).

(împreună)

Vivat! vivat! pentru noi
Soarta 'ncepe-a fi cu nurî!
Vivat! vivat! amîndoi
Ne-am făcut boeri chîaburi.

SCENA VII.

Cei dinainte, Aristița, Calipsița.

Aristița. — } (eșînd din odaca lor, se opresc, zărint străini, și
Calipsița. — } cobor ochi). A!

Bondici. — Sêrutăm mânușitele și picioarele du-
ducilor...

Aristița. — }
 Calipsița. — } (încinându-se ca copile mici) Monsiū ...

Bondici. — (încinându-se) De ce vă siiți de noi care am fost tot-deauna, sîntem și vom fi în veci supusele slugi a nineacăi d-voastră și ...

Pungescu. — Și chîr adoratoriî copilelor nineacăi.
 (în parte) Haît!.. le-am turnat'o dă la mertepea.

Bondici. — Dar... adoratoriî cei mai înflăcărați !
 (încet luî Pungescu) Pe care o ieî tu ?

Pungescu. — Pă Calipsița.

Bondici. — Treci dincolo, lângă ea.

Pungescu. — Haît... (trece lângă Calipsița).

Bondici. — (Aristiței, cu foc) Nu mă îndoesc, duduca Aristiță, că din ceasul ce 'ți-am dat brațul la Păcurări... ai înțeles că te iubesc?..

Calipsița. — *Ui monștu...*

Pungescu. — (Calipsiței, cu foc) Sper, domnișoară, că...

Aristița. — *Ui monșto...*

Pungescu. — *Ui ?*

Dar *siarmanta* demuaselă
Anima'mî de columbela
 În etern te va iubi !

Calipsița (în parte)

Chel bonior !..

Pungescu.

Aud ?

Calipsița.

Mersi.

Bondică.

Și eă, tij, o l duducuță,
Să fiă bufnă, să fiă cuță
Dacă nu te voă slăvi...

Aristița.

Pur tujur ?

Bondică.

Tujur !

Aristița.

Mersi.

(Bondică și Pungescu se pun în genunchi)

Toți.

Ce mulțămire !
Ce fericire
Dă peste mine...
(strănută odată cu toți).
Fie'ți de bine !

SCENA VIII.

Ceă dinainte, Chirița.

Chirița. — (eșind din odăea ei și vădând scena de mai sus, vine rapide și întinde mâinile de-asupra lui Bondică și a lui Pungescu). **Amin !**

Aristița. — }
Calipsița. — } (uămite *Maman...*)

Chirița. — Ce maman ? .. ce vă sstisiți ? par' c'așă fi caă ! .. Vă iubiți ? să vă fie de bine ! .. doar nu's vitrigă... Ce doresc eă ? .. fericirea voastră... inima

mea de mamă... eu v'am crescut... (plânge) v'am hrănit... Luați-vă... însurați-vă... cununați-vă... împărecheți-vă... ca hulubașii și ca cărăbușii... Eu vă dau blagoslovenia mea... acum și pururea și în vecii vecilor... (în parte) Of! slavă ție Doamne că m'am cotorosit!...

Bondici. — Cucoană Chiriță... sîntem pătrunși până în suflet!.. și crede că ne-om sili de a fi ginerii cei mai supuși... cei mai... (își șterge ochii, în parte) Căci n'am o frunză de ceapă!

Pungescu. — (suflându'și nasul tare) Cucoană soacră... las' pe noi... atâta'ți dic...

Chirița. — Te înțeleg, fătul meu... dragă arhon spătar... noroc bun!

Toți.

Ce mulțămire!

Ce fericire

A dat pe mine!

(strănută odată cu toții)

Fie'ți de bine!

Chirița. — Amin și într'un ceas bun!

SCENA IX.

Ceș dinainte, Guliță, Feciorul.

Guliță. — (eșind cu feciorul din odăa Chiriței, numai cu o ciubotă). Nineacă... nineaca... și feciorului s'e mă'nbrace.

Chirița. — Da cum? încă nu te ai înbrăcat?

Feciorul. — D'apoi când era s'e'l înbrac, că păn' acu m'ai ținut de 'ți-am pus boieoa cea neagră pe cap.

Chirița. — Ești afară, tontule!.. Guliță, mergi degrabă de te gătește, că se întărdie.

Guliță. — *Lezebon*, maman... (intră în odăa lui cu feciorul).

Bondică. — Da unde merg cucoanele? la teatru?

Chirița. — Ba nu... la bal, la cucoana Nastasiuca a banului Afin.

Bondică. — Afin? vreî să ȑică Dafin?

Chirița. — Ba Afin.

Bondică. — Ba Dafin...

Chirița. — Dafin?... s  vede că acu'î moda de a i anina un dobru?...  ns r it fie  i Dafin... Dumnevoastră veni i la balul Afinoaei?

Bondică. — Mai t r i  ... poate...

Pnngescu. — ( ncet lu  Bondic ) D'apo  nu s ntem po i i, neneo.

Bondică. — ( ping ndu'  cu cotu) Să ne da i voe a vă  tov r  i p n  acolo.

Chirița. — Bucuros... Lipon, ha  să ne pornim...
Guliță. ... **Guliță.** ...

Guliță. — (din oda ) Aud, nineacă.

Chirița. — Gata e i, suflete?

Guliță. — Ca  'un purces... eată-m 's.  es  din oda  cu minavetu în spate!.

Chirița. — Ce'mă v  dur  ochi  ... Cu minavetu vre  s  merg i la bal?

Guliță. — Cu minavetu... ca să le c nt cucoanelor.

Chirița. — A  nebunit?... lasă dulapu din spate...

Guliță. — E  ... nineacă.

Chirița. — D '  g os, c'apo  te las acasă cu Ioana  iganca... au i! cu minavetu?... s  părem că mergem cu col nda prin sat... Ha de i de acum...

To i.

Ha de i to i cu veselie,
Ha  la bal s  alergăm;
 i 'n plăcerea cea mai vie
P n  m n  să tot juc m.

Țiganca. — (singură) Slavă Domnului, că s'o dus . . . ș'am scăpat. . Decât ai avea stăpân, mai bine șepte slugi. (se pune pe scaun).

Chirița. — (viind înapoi cu fetele, ȳice ȳ la cantonade). Așteptați puțin în scară, că ne întoarcem îndată . . . (fetelor) Veniți încoaci degrabă să vă pun puțintel roș . . . ea așa ; să fiți mai înbobocite . . . și ceva benghiuri . . . așa . . . dar ean să vă spun : doar îiți fi morocănoase ca mai dăunădi . . . cătați să mai zimbiți . . . să mai faceți cochetărismosuri ca la Eși, că așa se mărită fetele.

Bondici și Pungescu. — (întrând) Poștiți, cucoană Chiriță?

Chirița. — Eaca . . . ea . . . Fa, Ioană, ȳe sama la focuri . . . și doar îi adormi . . .

Țiganca. — (în parte) . . . Ei ba nu, că 'mă-a fi rușine . . .

Chirița. — Haideți de-acum.

Toți

Haideți toți cu veselie,
Haȳ la bal să alergăm ;
Și 'n plăcerea cea mai vie
Până mână să tot jucăm.

(Pungescu și Bondici dău brațul fetelor. — Chirița îi urmează și feciorul cu livre, le deschide ușa).

Țiganca. — (picând pe scaun ostenită). Uf !

(Cortina cade).

ACTUL III.

Teatru reprezintă un salon elegant cu trei uși mari în fund, care dau în alt salon mare de joc. — Ușa în stânga pe al doilea plan, care duce în apartamentul văduvei Afin. În dreapta o canapea și scaune așezate în rând până în fund. — În stânga, pe întâiul plan, o masă de cărți cu toate cele trebuincioase; sfeșnice cu lumânări aprinse, cărți și cele-l-alte. — Prin pereții salonului, candelabre pregătite pentru bal. — La ridicarea cortinei, ambele saloane sînt încă neluminate.

SCENA I.

Văduva Afin, Luluța, Feciorii în livrele.

(Arie din *Baba-Hârca*: Tanana).

Feciorii.

Las' pe noi
Las' pe noi,
Că sîntem biv-vel cîocoî.

Afin.

Să vă ved acum la treabă,
De sînteți feciori detreabă,
Și 'y așa cum diceți voi,
Că sînteți biv-vel cîocoî!

Feciorii.

Las' pe noi
Etc. etc.

Afin. — (la cîocoî) Ați înțeles bine ce v'am poruncit?
Să aprindeți lumînările peste un ceas, și dacă a veni Barbu cu tarafu lui, să'l puneți la scară.

Luluța. — Ca să'l bată? .. da de ce, sîrmanu bietu moș Barbu?

Afin. — (ridînd) Ba ca să cînte, când or veni mușafirii. (feciorii ies prin fund).

Luluța. — Maman . . . eă sã gîoc, dacã m'a pofti cînc-va ?

Afin. — Sã gîocî . . . (în parte) Audî d-ta întrebare ? . . . Un pecat cãt o schîopã de micã . . . ştiî cã, Dëu, numai sînt copii în çiuva de ađî ? . . .

Luluța. — cu bucurie) *Plaît-il ?* . . . Îmî daî voe ! . . . *quel plaisir ?*

Afin. — Da bine, Luluțã, tu ştiî sã gîocî ?

Luluța. — Cum sã nu ştiî ? . . am învățat la pan-sion și valțu, și cotilionu, și polca, și mzurca, și ca-dril . . . toate danțurile.

Afin. — Frumos ! . . dar ceva carte ai învățat ?

Luluța — Și nemtește, și italienește, și franțuzește . . . toate limbele.

Afin. — Afarã de limba ta, limba româneascã ?

Luluța. — Apoi dacã nu ştie nici madama . . .

(Se aude afarã cãntãnd lãutariî).

Afin. — Ce este ? . . cine vine la bal de pe acum ? . . de abie o înserat și nici macar nu s'o aprins poli-candele.

(Se aude glasul Chiriței çicënd) Carnacsî ! . . cã era sã fac bîca !

Luluța. — Maman, maman . . . vine mãtușica . . .

Afin. — (cu mirare) Cucoana Chirița . . . de pe acu ?

SCENA II.

Ceî dinainte, Chirița, Aristița, Calipsița și Guliță.

(Toți în toaletã de bal, întrã prin fund).

Chirița. — Oî ! slavã Domnului, c'am agîuns cu capul teafër . . . Sêrut ochișoriî, cucoanã Nastasiică . . . Doamne ! da rëu îî pe ulița d-tale !

Afin. — Ca pe toate ulițele.

Chirița. — Lehamete!... am venit păn' aici cu ȱilele 'n mână... uliȱi ȱs aiste?... pave ȱȱ asta?... Nu poȱi face doi paȱi, făr' a fi... povestea vorbeȱ: cȱnd cu capul de peatrȱ, cȱnd cu peatra de cap... Ș'apoȱ vȱ mai lȱudaȱi cu Eșul dumilorvoastre... Ci cȱȱ capitalie... aș capitalie!...

I.

Acest tȱrg ce'ȱ ȱic ȱn lume
 Uniȱ lașul, alȱȱ Eșȱ,
 ȱnsușȱ el, prin al sȱȱ nume,
 Te poștesce ca sȱ eșȱ,
 Ș'are, ȱȱȱ, mare dreptate,
 Cȱcȱ ȱn sȱnu'ȱ de-aȱ intrat,
 Creȱȱ cȱ multe'ȱȱ pȱcate
 Chȱr ȱn ȱad te-o cufundat!

Afin. — Pentru ce aș asprime asupra luȱ, cucoanȱ Chiriȱȱ?

Chiriȱȱ. — Pentru ce?... mȱ mai ȱntrebȱ pentru ce?

II.

Aicȱ glodul, colbȱriea
 Pe pȱmȱnt și 'n cer domnesc!
 Șȱ fȱnarel' Eforiea
 Tot ȱn lunȱ nȱzuesc
 Prin urmare 'n vecȱ Eșeniȱ
 Pȱn' ȱn gȱt sȱnt ȱnglodaȱȱ,
 Șȱ ca buȱne, ca vedenȱȱ,
 De lumine depȱrtaȱȱ.

Afin. — Frumos ne zugrȱveșȱ!

Chiriȱȱ. — Adicȱ... sȱ nu bȱnueșȱ.

III.

Ear de vreȱ sȱ vedȱ pavele
 Saȱ de peatrȱ, saȱ de bard,

Viu de cearcă, de aî şele,
Cum se află şi 'n ce grad.
Vaî de tine ! de trăsură !
De voescî plimbare . . . tronc !
Dinţii toţi îţi sar din gură
Într'un vecinic hodoronc !

Afin. — Ha, ha, ha . . . Soro, tare te-ai mâniet pe bîetul Iaşi.

Chiriţa. — Aşa, soro, dacă vă place ? tot ştiţi a vă bate gîoc de provincie şi nu vedeţi în ce păcat de coclaură trăiţi.

Luluţa. — Mătuşică . . . poate că 'ţi-o mai sărit un dinte pe drum ?

Chiriţa. — Ba n'a sări, că 'i-a fi ruşine, cu paveoa asta pocită . . . 'Mî-am muşcat limba de vr'o şapte orî păn' aici.

Guliţă. — Şi eă 'mî-am muşcat limba.

Aristiţa. — Şi eă . . .

Calipsiţa. — Şi eă . . .

Chiriţa. — Eaca şi bîetele copile 'şî-o muşcat limba, sîrmănelele ! . . . dar nu'ţi uita vorba, cucoană Nasta-siică . . . par' că nu vîd încă pe nime la bal ?

Afin. — D'apoî încă nu'î vreme . . . Aice 'n Iaşi, pe la noi, lumea se adună de-abîa pe la nouă ceasurî . . . ş'acum îs de-abîa opt.

Chiriţa. — Eleî ! . . . măcar . . . nu mă mir . . . aice 'n Eşî, pe la d-voastră, toate lucrurile se fac pe dos . . . dar pe la noi, în provincie, ne apucăm de gîoc cum amurgeşte . . . şi slavă Domnului, precum veđî d-ta, nu ne merge prea rău. (îşi arată talia).

Afin. — (zimbind) Cu adevărat.

Chiriţa. — Da bine . . . ce-o să facem noi acum pănă la nouă ceasurî ? . . . sî şidem aşa, cuc, amîndoă ? . .

Afin. — Nu vreţi să mergeţi la teatru ? . . . este lojia mea.

Chirița. — La ftiatru ? .. da ce parastuește în astă seară ?

Afin. — O piesă nouă... *Două fete ș'o nineacă.*

Chirița. — Eî! mă duc, că drept se'ți spun ... mă nebunesc de rîs la cel ftiatru.

Afin. — Dacă poștești să mergi... trăsura mea 'î gata. (bate în palme. — Un fecior intră) Ți se tragă la scară.

Chirița. — Sêrut ochisorîi... Aristițo, Calipsițo... veniți cu mine.

Guliță. — D'apoî eû, nineacă, se nu vin ?

Chirița. — Mata, puîule, rêmâi aici ca să nu rêcești pe drum... ședî cu duduca Luluța... (în parte) Mai știî pozna ? .. poate se ne încuscrim mai târđiû cu Afinoaea. (tare) Haî, fetelor.

(Înpreună)

Chirița, Aristița, Calipsița.

Haîdeți, haîdeți cu grăbire
La teatru românesc,
Unde relele din fire
Necruțat se bicfuesc !

Afin, Luluța, Guliță.

Mergeți, mergeți cu grăbire
Etc. etc. etc.

(Chirița, Aristița, Calipsița se pornesc spre fund).

Chirița. — (întorcîndu-se îute din salonul din fund) Știî una, dragă cucoană Nastasiică ? .. 'î-am pus la mână...

Afin. — Pe cine ?

Chirița. — Pe aga și pe spătarul. 'Î-am prins mai dinioare cu oca mică, la picioarele fetelor în genunchî... și tronc ! 'î-am strîns cu ușa. De-acum poți să 'î privești ca ginerîi meî... Ce ȑici... așa'î că's volintiroae ?

Afin. — Și, Ȑeû, îți plac străiniî ceî doî ?

Chirița. — Disperați tinerî ! .. Tocmai ce'mî tre-

bue... ca și Aristița și Calipsița îs disperate fete... Doamne ferește!

Afin. — Dacă'ti plac... ce să ȃic? să dee Dumneȃu numai să nu te căești mai târȃi.

Chirița. — Da vorbă'i!... să mă căesc că m'am cotorosit de o nevoe... (în parte) Ași vra eȃ s'o vȃd cu două manine ca a mele. (tare) Cu plecăciune.

(împreună).

Chirița, Calipsița, Aristița.

Haȃdeȃ, haȃdeȃ cu grăbire ș. c. 1.

Gulița, Afin, Luluța.

Merȃeȃ, merȃeȃ, ș. c. 1.

(Chirița cu fetele ȃesă prin fund. Afinoaca întră în stănga).

SCENA III.

Luluța, Gulița.

Luluța. — (în parte) *Oh! la drȃle de figure!* (rȃde încet)

Gulița. — (în parte) Când aș ave în calte minavetu aici!... aș dura un corȃent, de-ar țiu urechile.

Luluța. — (în parte) *La drȃle de figure! mon dieu! la drȃle de figure!* (rȃde tare).

Gulița. — (în parte) Dec!... ce se tot uȃtă la mine!...

Luluța. — (se apropie de Gulița) *Monsieur Gulița?*... mai sint mulți ca d-ta în provincie?... Ha, ha, ha!

Gulița. — (în parte) Rȃde de mine? (tare și mânios) Ba nici unul... auȃitu-m'aȃ?

Luluța. — Par' că te-aȃ mâniet?

Gulița. — Sȃ știȃ că m'am mâniet. Ce aȃ să rȃȃ de mine?

Luluța. — De cinci-spre-dece . . .

Guliță. — Trei-spre-dece ?

Luluța. — Cinci-spre-dece . . . *quinze* . . . (îi dă trei tifle)
Cinq . . . dix . . . quinze . . .

Guliță. — (furios) Îmă dai tifla ! .. Ean ascultă, mamzelă . . . pre legea mea . . .

Luluța. — (apropiindu-se de Guliță) Ce ? mă rog, ce ? .

Guliță. — (domolindu-se) Nimic . . .

Luluța. — Ha, ha, ha ! .. Ear te-ai uitat drept la mine.

Guliță. — (în parte) Eă, Dăă, mă duc acuș acasă . . .

Luluța. — Ear te-ai supărat ? .. da ăute ești . . .

Guliță. — Să știi că's ăute . . . ca hreanu . . .

Luluța. — Hai să ne ănpăcăm . . . vreă ? .. dă'mă mână 'n coace.

Guliță. — (îi dă mâna, în parte) A dracului fetiță ! .. mă sucește ca pe-un titirez.

Luluța. — Acum . . . fiind că sîntem prietini, hai să cîntăm și să gîucăm . . . Vreă, monsiu Guliță ?

Guliță. — Bucuros . . . dar ce să cîntăm ? .. *frunză verde* ? ..

Luluța. — Ba nu . . . lasă să'ți cînt eă un cîntic care 'l-am auăit la guvernanta . . . cu gîoc la sfîrșit.

Guliță. — Să te văd . . . adică să te-aud . . . ămă deschid urechile 'n patru.

Luluța. — Dacă's destul așă cum sînt . . . ăs deschise căt opt.

Guliță. — Ha, ha, ha ! m'o păcălit.

Luluța. — (în parte) *C'est un bon garçon* . . . (tare) Ascultă . . .

Guliță. — Da cum ăi dăc cînticului ?

Luluța. — Drin, drin, drin . . .

Guliță. — Drin, drin, drin ? .. par' că's zurgalăi de sanie . . . (în parte) Ce păcat că n'am minavetu aici ! .. 'ă-ăși trage un corăent de cele tătărești.

(În vremea scenei următoare, feciorii aprind luminările de prin candelabre. — Salonul se luminează).

Luluța.

1-iul cuplet.

Aici, în Iași, de vreî să aî răsuneț,
La toî sî placî și sî fiî chîyar slăvit,
Cel mai bun chip e sî producî un sunet,
Un sunet viû și de toî pre îubit :

(sunând o pungă).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Drin, diririndrin, drin, drin, drin,
Drin, drin, drin, drin, drin,
Drin, diririndrin, drin.

Luluța și Guliță.

(făcînd balanse de cadril).

Drin, drin, drin, drin, drin.
Etc. etc. etc.

Luluța.

2-lea cuplet.

Aici, ades, când e vr'o cununie,
Orhestru 'n bal răsun' armonios.
Dar pentru mirî cea mai dulce-armonie
E, drin, drin, drin, sunet scump și voîos :
Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

(împreună).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

Luluța.

3-lea cuplet.

De vreî amor, dă'î ochiî peste spate
 Și la prilej fiî cam obraznicel;
 Ear de voescî sê aî în vecî dreptate
 Cel maî bun chip e sê facî frumușel:
 Drin, drin, drin, drin, drin,
 Etc. etc.

(împreună).

Drin, drin, drin, drin, drin.
 Etc. etc.

(Trece un fecîor cu o tabla de cofeturi).

Guliță. — Îra! eaca cofeturi! (aleargă la tabla și'și umple buzunările). De cele cu fîstîci sînt?...

Luluța. — (alergând la tabla) Da lasă'mî și mie *mon-sieur* Guliță... nu le lua pe toate.

Guliță. — Pentru mata le-am luat, Luluță...

Luluța. — *Mersi.* (în parte) *C'est un charmant garçon.* (tare) Dacă'î așa, haî sê giucăm ș'o polca.

Guliță. — Haî ș'o polcă... eî sînt gata sê fac ce 'î-a plăcea... (în parte) Tare mi'î dragă fetița asta! (se prind la polcă și joc cîntînd).

(împreună).

Polca, polca, vesel joc,
 Polca, polca, te iubim!
 Polca, polca... plî de foc
 Vesel noi te dînuim!

(Îes amîndoi în fund, jucînd și înping pe sîrdarul Cuculeț, care intră).

SCENA IV.

Cuculeț (între prin stânga în fund).

Na ! că era să mă dee găos diavoli ! .. se vede că balul s'o și început, de și n'o sosit încă nici un musafir ... Eă sînt cel d'ântei ... dar ca prietin vechiu a cucoanei Nastasiicăi, îi de datoriea mea să vin odată cu lăutarii ... Am adus de la agie vr'o doi epistați ca să șeadă la ușă ... după formă ... că în ziua de astăzi un bal fără slujitori la scară și 'n tindă, n'are nici ifos, nici ighemonicon.

SCENA V.

Cuculeț, Afin (iesă din odaia sa, dicînd à la cantonade).

Afin. — Diceți lui domnu Timofti să gătească limonada. (vădînd pe Cuculeț) A ! sărdarul Cuculeț ! ..

Cuculeț. — Eă ! .. cel ântei și cel de pe urmă ... dar pururea credincios și supusă slugă.

Afin. — Cel ântei ? .. ba astăzi te-ai trezit prea târziu, arhon sărdar.

Cuculeț. — Cum ?

Afin. — O venit alții înaintea d-tale.

Cuculeț. — Și cine ?

Afin. — Cucoana Chirița cu tot neamul ei ... Încă nu apucaseră feciorii a aprinde lumînările și dumnee, top ! .. o și fost aici.

Cuculeț. — Mare poznașă ! ! .. Da unde'î, te rog ? ..

Afin. — Am trimes'o la teatru ca să petreacă până ce s'a începe balul.

Cuculeț. — La teatru ? .. Da se vede că nu știi ce găoacă în astă seară ?

Afin. — O piesă nouă ... *Două fete ș'o nineacă* ... nu'î asta?

Cuculeț. — Aî făcut pacostea!..

Afin. — Ce pacoste?..

Cuculeț. — Apoi are să se mânia foc cucoana Chirița ... pentru că'î chiar piesa ei.

Afin. — Mări, lasă 'ncolo, arhon sărdar ... Dacă pentru cel mai mic lucru ar fi să se tot mânia unii și alții, când se gîoacă vr'o piesă, apoi n'ar mai fi chip de-a avea Teatru național.

Teatrul este o școală
Unde 'nveți ridînd voios,
A te feri ca de boală
De-orî ce nărav uricîos.
Acolo e criticată
În deobște fapta rea,
Dar persoana'î respectată
Fie bună, fie rea!

Cuculeț. — Să dee Dumnezeu să gîudece și cucoana Chirița ca d-ta ... dar par'că nu'mî vine a crede.

Afin. — Apropo ... știî pe cine 'șî-o ales gineri cucoana Chirița?

Cuculeț. — 'Șî-o găsit gineri însfirșit?.. Slavă Domnului!.. că mult o mai umblat căutându'î cu lumina-rea, blata femeie!.. da pe cine dișeșî?..

Afin. — Pe berbanții cei doi de care 'mî-aî vorbit mai dîunăđî.

Cuculeț. — Bondicî și Pungescu?.. Ce di-ci?

Afin. — Așa frate ... o ales o ales ... păn' o cules.

Cuculeț. — Da bine, soro ... aceia's niște târâie brâu de n'aû marginî ... O fugit din Focșani ca să scape din mâna administratorului, fiind că disbrăca-seră lumea cu teșmecheriile lor ... De când îî pasc

eū ca doar 'î-oīu prinde cu oca mică și sē'ī trântesc la dubă... Până și maī alaltăerī m'am pus eū înadins la cărți cu eī...

Afin. — Și nu 'î-aī prins cu vr'o coțcărie?..

Cuculeț. — Nu... se feresc de mine, ca dracu de tāmīe... și mi 'ī maī mare cīuda că 'mī-o luat vr'o cincī-spre-dece galbinī.

Afin. — Din baniī d-tale?

Cuculeț. — Aș!.. nebun sīnt?...dar las' că nu scapă eī de Cuculeț... nu... de-oīu ști că s'or strecura toți baniī agieī, am sē'ī înhaț... Da... ean spu-ne'mī: nu cumva's poftiți în astă seară la bal?

Afin. — Nu...

Cuculeț. — Pēcat!

(Se aude în fund lăutariī).

Afin. — Eaca... musafiriī încep a veni... Arhon sărdar, primește d-ta boeriī... că eū oīu primi cucoanele.

Cuculeț. — Bucuros... (în parte) Maī bucuros ași primi cucoanele. merg amēdoī înaintea damelor și a cavalerilor, carī întră prin salonul din fund).

SCENA VI.

Afin, Cuculeț, Poftițiī la bal.

Poftițiī.

Eatā-ne cu toți la bal!
Venim vesel, ne-adunām,
Ne-adunām ca sē urām
Mult plăcutul carnaval.
Vivat ceī carī daū bal
În plăcutul carnaval!

O damă (Afinoaei).

Doamna mea, îți mulțescim.
Balu 'ți este minunat !

Un boer bătrân.

Drept s'ți spun, Dău, aferim !
Par' că 'i halima, curat.

Toți.

Vivat cei cari dau bal etc.

(Damele se pun pe scaune de lângă canape, care rămâne slobodă. Cavalerii se pun în fund).

SCENA VII.

Cei dinainte, Chirița, Aristița, Calipsița, Bondici și Pungescu, (coșcarii dând brațul fetelor, le aduc spre canape).

Chirița. — (Intrând furioasă și făcându'și vânt cu basmaoa). Auți d-ta așa batgiocură!.. așa catigorie!.. așa catahrismie!..

Afin. — Ce este, cucoană Chiriță?.. Ce-ai pățit?..

Chirița. — Ce-am pățit?.. Foarte'ți mulțesc de lozniță și de ftiatru. M'am englendisit de minune...
(în parte) Îmi vine să plesnesc... na !

Afin. — Cum ? .. cum ? ..

Chirița. — Vai!.. bat'e! concina de auftor... care-a fi acela... da ce are el cu fetele mele, de se leagă nitam nizam de dînsele?.. Auți! Două fete ș'o ni-neacă?.. Eū cred, ca o proastă, că'i vr'o istorie cu moral ca din *Apotichi ton pedon*... și mă duc frumos la ftiatru, fără ca s'e'mi treacă măcar pin gând că oū s'e mă v'd parastuind chīar pe mine...

Afin. — Pe d-ta?

Chirița. — Da știi?... bucatică tăetă... Ba încă ce?... să mă arăte la o mulțime de boeri, cum m'am troenit în Păcurari, și cum îmi fac sprincenile, și cum mă sfădesc cu Ioana țiganca, și cum mă chinuesc că să 'mă mărit fetele!.. da ce are el cu mine?... ce are el a împărți cu copilele mele?... aud?..

Afin. — Lasă, cucoană Chiriță... nu'ți mai închipui lucruri de pe ceea lume... Ce te superi degeaba?..

Chirița. — Îmi închipuesc lucruri de pe ceea lume, eă?... da l'am vădut pe ahtoru cela... făcându'și sprincenile dinaintea oamenilor. Așa 'mă-o venit un parac-sîn, că am eșit din lozniță... și noroc c'am găsit în scara ftiatrului pe spătaru Pungescovică și aga Bondicescu, care m'o întovărășit aici. (arătându'î) Eată'î amêndoi...

(Bondică și Pungescu se închină).

Afin. — (în parte) Cine 'î-o poftit la bal?

Cuculeț. — (în parte) Eaca voinicăi mei... am să le ieă urma toată seara ca un prepelicar.

Chirița. — Doamne!.. de s'ar face Guliță mai mare, ca să scrie și el pesă de ftiatru... am să'l pun să toarne o pesă auftorului... da știi? să se sature.

(Un fecior aduce înghețate).

Afin. — Ei bine, bine... treacă'ți mânia acu... și ie o înghecată, doar te'î mai răcori... De care poștești?... de alămăe?..

Chirița. — Ba nu, că'mă strepezesc dinții... dă'mi de cea roșie că'mă bate mai bine la ochi. (se înghețată) Răce'î, mămulica mea!.. ca o gheçerie. (sufă în farfurie) Mă furnică nu știu ce pin vârful nasului... Pune'ți în gând, soro, că mai an țerț la earmaroc, la Fălticenă, mă duc la un cofetar ca să ieă înghecată; el îmi tri-

mite răspuns că s'o mântuit înghețatele pe diua aceea. Îl poftesc atunci la oblonul trăsurii și 'i dîc ritos : monsîu cela, mai destupî o putină pentru hatîrul meu!.. și el s'o mîniet dîcînd că nu'î de la Gogo-măneștii!.. Curiozî îs nemțîi iștia!

(Toți rîd cu hohot).

Chirița. — Dec!.. ce 'î-o apucat? Eaca frate!.. mă rog, boerî, de mine rîdeți d-voastră?.. Eî, apoi să vă arăt eu cum se rîde... (rîde cu spascuri) Măi că mare nu știu cum îs boerii Eșenî!

(Merge de se pune lângă Aristița și Calipsița în fața publicului).

Cuculeț. — (cătră Bondici și Pungescu) Domnilor, nu meta-hirisiți în astă seară un stosișor ceva?

Bondici. — Cu mare plăcere, domnule director. (încet lui Pungescu) Pil Pungescule, și pe urmă aport...

Pungescu. — (încet lui Bondici) Oare?

Bondici. — (asemene) Dă colb agiei pē sdreavēn.

Pungescu. — (asemene) Dē la mertepea?

Bondici. — Țeapēn...

(Se pun la masa de cărți).

Cuculeț. — (în parte) Doamne, de 'i-ași prinde cu vr'o coțcărie!

(În vremea acestor cuvinte orhestrul începe a executa o polcă en sourdine, care ține neconținut. — Cavalerii pe rînd poftesc damele la joc și merg în salonul din fund. — Chirița, Aristița și Calipsița rămân pe canape).

Chirița. — (în parte) Na ... că se începe staeru! (fetelor) Țineți-vē frumos, și nu fiți așa de posomorîte, c'o să vie cavalerii să vă poștească ... mai zimbiți ... mai zimbiți, soro dragă ... mai trageți cu coada ochîlului... ca altele. (în parte) Doamne! de n'am păți ș'acum ca pe la cele-lalte balurî... Sē stăm pe loc, și cum dîc aice :

să facem patiserie... (arătând damele care joc) Ean privește!.. toate moachele 's poftite pe rînd... numai a mele șed locului par' că's înfipite... Se veđi că n'or să se misce toată noaptea! (se scoală).

Un filosof fără minți
A fost, ci că, de părere
Că la casă de părinți
Copii mulți sînt o avere!
De 'î așa, eu pot să ȑic
Că's bogată, am comoare,
Că de și n'am banii nici chic..
Am averi nemișcătoare! (arată fetele).

(Merge în fund în salonul de joc).

Pungescu. — Ștos!

Cuculeț. — Mare noroc ai, domnule!

Pungescu. — Nu fi dē diochi... mă paște bine norocul cărților.

Cuculeț. — Sē gîuri că 's măsluite.

Pungescu. — *Oriste?*

Bondici. — Ha, ha, ha! că șăgalnic mai ești, arhon sărdar.

Chirița. — (în parte, apropiindu-se de masă) Îra! da eu uita-sem că am doi gineri... numai bunī ca sē 'mī gloace fetele. (tare) Arhon spătar...

Pungescu. — Poroncă?

Chirița. — Este o pēsoană care ar dori foarte mult sē gîoace o poalcă cu d-ta.

Pungescu. — Cāt de rău îmi pare... dar mă strînge o cismă dē mă usuc ca o prună pē streșină.

Chirița. — (în parte) Tronc! (tare) Arhon agă?

Bondici. — Poroncă?

Chirița. — Nu metahirisiți poalca?

Bondici. — Cum nu, cucoană?... dar îs cernit.

Chirița. — Ai perdut vr'un neam?

Bondici. — Pe străbunul meu.

Chirița. — Dumnezeu s' 'l erte.

(Se apropie un cavaler de Aristița și Calipsița, ca cum ar căuta damă de joc și după ce le privesce prin lornion se depărtează).

Chirița. — (zărind cavalerul) Ha! .. eaca un cavaler ... dă Doamne! par' că cată damă de gîoc? .. dar ... slavă ție Doamne! c'o s' 'mî poștească o fată. Ba nicî hîcî? .. vai! bat' 'l cucu miliord ... cu orbu găinilor... Uf! ear o s' facem patiserie! (se pune pe canapea).

(Un fecior trece cu cofeturi).

Pungescu. — Ștos!

Cuculeț. — Nu pot s' bat măcar o carte! .. ce ghinion! .. ștece galbinî pe valet!

Pungescu. — (întorcînd cărțile) Plie!

Cuculeț. — Ear plie?

Bondici. — Aî goană d' fante, nenișorule.

Cuculeț. — (În parte) Haide, haî, că 'îi-oîu da eî acuş goană.

Chirița. — (feciorul cu tablaua) Măî fecior, vină 'ncoace ... (întinde basmaoa ș'o umple de cofeturi) Ea așa! încalte n'oiu șideia o noapte întreagă degeaba la bal ... păcat că nu mai am o basma! .. Altă dată am s'aduc o față de perină și s'o umplu cu vîrf.

SCENA VIII.

Cei dinainte, Guliță și Luluța.

Guliță și Luluța (joc).

Polca, polca, vesel joc,
Polca, polca, te iubim!
Polca, polca ... plinî de foc
Vesel noi te dînțuim!

Chirița. — Eaca Guliță! cum gîioacă de frumușel, dragu mamei!.. par' că 'î un titirez!.. Numai voi stați locului ca turnu Trisfetitelor... Guliță... Guliță...

Guliță. — Aud, nineacă... (vine lângă Chirița).

Chirița. — Vină, Guguleo, de'î gîioacă țîțacele...

Guliță. — Bucuros... Haî, țîțacă Aristișo...

Aristișo. — Baiu.

Guliță. — Baiu?.. Haî mata, țîțacă Calipsișo.

Calipsișo. — Baiu.

Chirița. — Baiu. baiu?.. Ean veșile că se și fa-soleasc acu?.. Mări, ean sê vê arăt eû cum sê gîioacă polca. Vin' încoace, Guguleo... ce atâtea marafeturî... (joacă cu Guliță, cîntînd).

Polca, polca, vesel joc,
Etc. etc.

Luluța. — (cu mirare lui Pungescu) *Monsieur... monsieur...*

Pungescu. — *Mademuasel?*

Luluța. — De ce aî tras acu pe riga dedesubtul cărților? (se depărtează).

Pungescu. — (tulburat) Eû? (în parte) M'a zăritără gân-ganica!..

Cuculeț. — Aud?.. Ha! coțcarule, cu de-aste 'mî umbli?.. bine că te prinseiû...

Pungescu. — Ce?... Ce vorbe sînt alea, domnule?

Cuculeț. — Ce vorbe?... da de cînd vê pasc eû cu prăjina?..

Bondici. — Domnule! numai bobociî se pasc cu prăjina... Auđitu-m'aî?... și boboc e fecioru tătâni-těu...

Pungescu. — Boboc?... ba đî, neneo, coșcoge gâscan.

Cuculeț. — Gâscan eû?... gâscan? (dă o palmă lui Pungescu) Na, gâscan!.. Sê te 'nvêț eû a batgîocori oa-meniî stăpîniriî.

Pungescu. — Aoleo!... 'mă-a scăpărată ră pe din-
ainte... (fuge de la masă și vine în dreapta, dregându'si frizura).

Toți. — (viind din fund) Ce este? ce s'o întâmplat?

Pungescu. — (amestecându-se între musafirii) Cine a dată ră
o palmă?... Cine a primită ră o palmă!... aud?... o
palmă?... breă!... breă!... ce scandal!...

(Împreună)

Poftiții.

Va! ce întâmplare!
Sta! încremenit,
Așa scandal mare
Nu s'a pomenit.

Bondici și Pungescu

Va! ce scandal mare!
Sta! încremenit,
De cîudă, turbare,
Mă simt amețit.

Cuculeț.

Ah! ce bine 'mă pare
Că 'l-am căptușit.
Fie scandal mare;
Eu 'mă-am răsplătit.

Bondici. — Domnule... satisfacție se ne dai.

Cuculeț. — Satisfacție?... Ean așteaptă...

(Șueră tare. — Vin doi epistați).

Chirița. — (astupându'si urechile) Carnacsî!.. că m'o asur-
dit... par' că 'l în codru.

Cuculeț. — (epistaților, arătând pe Bondici și pe Pungescu) Pu-
neți mîna pe d-lui și pe d-lui.

Bondici. — (în parte) Am codălghit'o!

Pungescu. — (asemene) *To esfeclisa!*

(Epistații pun mîna pe amîndoi).

Chirița. — Pe arhon aga și pe arhon spătar!..
ce catahris îi aista, arhon sărdar?..

Cuculeț. — Nu 'l nicî un catahris, cucoană... Am
poroncă de la Departament se 'l opresc.

Toți. — Da pentru ce?

Cuculeț. — Pentru că unu 'i Bondici și cela-l-alt Pungescu: doi coțcarî vestiți din Focșani.

Chirița. — (șipând) Coțî... Vaî de mine?

Cuculeț. — Care o disbrăcat lumea cu teșmecherii și cărți măsluite... Ați înțeles acu?..

Chirița. — (șipând) Coțî... Coțî... ginerii mei?... Va-leul am dat cinstea pe rușine... Ah! Ah! (leșină).

(Afinoaie, Aristița, Calipsița și Guliță, pun pe Chirița pe canape și caută s'o desleșine. Damele vin lângă canape. — Cuculeț, Bondici, Pungescu și epistații în stânga. — Fundul scenei îi slobod).

(Reprisă).

Corul.

Vaî! ce întâmplare! etc.

Cuculeț.

Ah! ce bine 'mî pare. etc.

Bondici și Pungescu.

Vaî! ce întâmplare!
Mă simt prăpădit
Groaza 'mî este mare...
De-acum m'am topit!

SCENA IX.

Ceî dinainte, Bârzoii.

Bârzoii. — (întrând prin salonul din fund) Care 'i cucoana de gazdă aici?..

Guliță. — (alergând la Bârzoii) Băbaca!.. băbaca!.. o venit băbăcuța!..

Bârzoiu. — Gugulea băbacăi... (îl sărută. — Cu glas tare). Care'î cucoana de gazdă?... cea cu balul?..

Afin. — Cine răcnește așa?... (întorcându-se) Ce vîd?... cuconu Grigori Bârzoiu!..

Bârzoiu. — Eă și cu mine, cucoană dragă!.. Unde mi'î Chirițușca cu puî?

Guliță. — Nineaca?... o leșinat, băbacă.

Bârzoiu. — Ce ăci, Guguleo? ear o leșinat?... mări, ce 's marghîoliile aiste? (merge la Chirița) Ama!.. ha! frumos îi mai șede!.. Ean feriți într'o parte, că eă îi sînt popa. Acuș o s' nvie ca o muscă de earnă... (îl bate în palmă cît poate).

Chirița. — (răsărind) Carnacsi!.. Ce vîd!.. d-luî?...

Bârzoiu. — (serios) D-luî... banul Grigori Bârzoiu ot Bârzoienî... și soțul d-tale tocmai din vremea volintirilor.

Pungescu. — (luî Bondicî) ăsta 'î socru, nene Bondicî?

Bondicî. — (ostînd) *Neschi.*

Pungescu. — Urît tată a mai avutără.

Bârzoiu. — Întelegî, cucoană, de ce mă aflu aici în Eșu, pe la ceasul aista, în loc de a horăi boerește la moșie... după obicei?...

Chirița. — (tulburată) În... țe... leg. (în parte) Îmî vine leșin la inimă.

Bârzoiu. — Potrivit rēvașului ce 'ți-am scris din 15 a următoareî, anul 1844, am venit să te umflu din Eș cu nepus în masă... Haî... că Brustur și Cocîurlă ne așteaptă cu preoții...

Chirița. — Brustur și Cocîurlă!.. scăpătații ceia?... niște rădășî!.. Nu ți'î greu să vorbești, frate?

Bârzoiu. — Ean tac'ți gura cu fleacuri de aiste... euđî cuvinte?... scăpătați!.. rădășî!.. da noi ce sîntem? împērați cu steoa 'n frunte?... scoborîți cu hârzobu din cer?...

Chirița. — Hârzob saŭ nehârzob... nu știu... dar cât pentru familia lui Brustur și Cocîurlă... mă închin cu plecăciune... rădêși și altă nimică.

Bârzoii. — Cucoană Chiriță... se ști d-ta, că rădêșii din ȃiua de astă-ȃi, aŭ fost cele mai mari familii în vremea veche. Ei aŭ apărat țeara și aŭ scăpat'o cu peptul lor din mâna dușmanilor, pentru că pe atunci tot românul era viteaz și tot viteazul era boeriu... boerit pe câmpul resboiului în fața Patriei întregi...

Chirița. — Ei! ear ai să începi cu litopisițu... Mă rog, agiung'e'ti...

Bârzoii. — În sfîrșit... vorbă multă sărăcie!. Brustur și Cocîurlă sînt feciori de oamni cu moșioarele lor, cu bănișorii lor...

Chirița. — Cu vitișoarele lor... le știu...

Bârzoii. — Gospodari buni și nedatori cu nimic nimêruî... înțelesu-m'ai, cucoană?... nu 's datorî nici c'o lețcae, pentru că nu 'și rîdică nasul mai sus de cât se cuvine... ca de-alde d-ta, care vrei să te 'nalți ca cîocârleia... și vii pin Eș, cale de ȃce poște, ca să 'ți faci fetele de rîsul lumei... și ca să le găsești bărbați ca de-alde Bondici și Pungescu... niște târâe brâu, ce sorb zestrele cu lingura...

Pungescu. — (lui Bondici) Aoleu! ne-a pocnitără în pălărie.

Bondici. — (asemene) Ghîuju dracului!..

Bârzoii. — (luând pe Chirița de mână) Haî la Bârzoienî, la locul nostru... și nu mai umbla după cai pe păreți.

Chirița. — Sufletele...

Bârzoii. — Haide 'ți ȃic astă-ȃi și nu mai lungi vorba... Trăsura ne-așteaptă la scară cu lucruri, cu tot.

Guliță. — (în parte) Și cu minavetu meŭ? (iesă cu fugă).

Chirița. — Tiranule!..

Bârzoiu. — Așa... dacă'ți place... altă dată se știu de la mine o vorbă bătrânească: Nu te 'ntinde mai mult de cât ți'î oghealu... Haide...

(Guliță vine înapoi cu minavetu).

Chirița. — Ear letopisițe?... destul!.. eaca vin... mai stăi că doar nu dau Tătarii... se 'mă ieșu măcar ziua bună de la prietini... măi!.. că avan mai ești! (vine în fața publicului și face compliment) Cu plecăciune, boeri d-voastră... copilele le-ați văduț: eată-le's... Aristișo, Calipsișo... (fetele vin lângă dînsa) Aiste's, cum le-am propocpsit de două-șeci ș'atâți de ani... Una 'î de 16 pe 17, și una de 18 pe 19... îi împlinesc la lăsatu secului... Precum le vedeți... îs tinerele, frumusele, curățele, hărnicile, cu ghitarda lor, cu cadrilu lor, cu franțuzasca lor. *Parle françe, madmuzel?*..

Fetele. — *Ui, maman.*

Chirița. — Le-ați aușit?... ca apa! (fetelor) *Le plese vu, monsîo cavalier din Eșî?*

Fetele. — *Ui, maman.*

Chirița. — Ei! minciună v'am spus?... Ce dîceți? vă place?... Ascultați-mă pe mine, eă eu știu ce știu... nu perdeți chilipiru de la mână.

Fetele 's bune
De măritat
Îs de minune...
V'o spun curat.

Toți

Ha, ha, ha, ha.

Chirița (la public)

Frunză verde măcieș
Pân' a nu pleca din Eș

Spune-i'mă, mă rog. îndată,
 De vă place vre o fată,
 Cuscră 'n Eș ca să mă fac
 Lu' Bârzoii să 'î vin de hac.
 Eată-le's bibici hazlie,
 Pupuice ... seamăn mie.
 Vre'î său ba soacră să fiu ?..
 Fora 'n palme ca s'o știu.

Bârzoii — D'apo' vină ađi.

To'î.

Fetele 's bune
 Etc. etc.

(Bârzoii apucă pe Chirița de mână și o trage spre ușa din fund. — Gu-
 liță, Aristița și Calipsița îi urmează. — Cuculeț face semn epistaților ca să ducă
 pe Bondici și pe Pungescu. — Poștiți la bal se închină la familia lui Bârzoii,
 rîdînd cu hohot).

(Cortina cade).

CHIRIȚA IN PROVINCIE

PERSOANE :

ACTORI :

Cucoana Chirița	D nul <i>Milo</i> .
Grigori Bârzoiu, soțul ei	» <i>Teodoru</i> .
Guliță, copilul lor	» <i>Luchian</i> .
Luluța, orfană	D-la <i>Gabrielă</i> .
Safta, sora lui Bârzoiu	D-na <i>Săftica</i> .
D-nul Șarl, profesor francez	D-nul <i>Gatino</i> .
Leonaș, ténér Iașan	» <i>Bosie</i> .
Ion, fecior boeresc	» <i>Stefanachi</i> .
Trei țărani	» * * *

Țărani. — Jandarmî. — Pcfiți la masă. — Un curcan.

CHIRIȚA ÎN PROVINCIE

CHIRIȚA ÎN PROVINCIE

COMEDIE CU CĂNTICE, ÎN 2 ACTE.

Representată pe teatru național din Iași, în beneficiu d-ului
Milo, la 1852.

ACTUL I.

Teatrul reprezintă o ogradă de curte boerească la țeară. — În stânga casa Chiriței cu cerdac și cu ferestre pe scenă. — În dreapta, lângă cuiisele planului I-iu, o canape de earbă încunjurată de copaci. — În fund ostrețile și poarta ogrădei. — Lângă casă o porțiță în zaplaz, care duce în grădină. — În depărtare se vede satul.

Scena se petrece la moșia Bârzoienilor.

SCENA I.

Chirița. — (În costum de Amazonă intră călare pe poartă încunjurată de țeranilor)

(Arie din *Scara marelui* : Tălharilor).

Țeranilor.

Dreptate, dreptate
Ne fă.
Cucoană, dreptate
Ne dă!

Chirița.

Ce vreți voi? .. dreptate?

Țăranii.

Așa.

Chirița.

Cu biciul pe spate
V'oți da!

(împreună).

Țăranii.

Dreptate, dreptate
Ne fă.
Cucoană, dreptate
Ne dă!

Chirița.

Cu biciul pe spate
V'oți da.
V'oți da eu dreptate
Așa.

Chirița. — (amenințând țăranii cu cravașa) Tacă vă gura, mo-
jicilor.

Un țăran. — D'apoi bine, cucoană... păcat de
Dumnezeu se ne lași a fi de batgîocură?

Chirița. — Ce batgîocură? Ce batgîocură?... Cine
v'o batgîocorî?

Țăranii. — Cuconașu Gurluiță.

Chirița. — Guliță?... minciună spuneți... Ce v'o
făcut?

Un țăran. — 'Mă-o ucis un vițel la vînat.

Altul — Și mie 'mă-o dat foc bordeiului cu ciu-
bucu cel de hîrtie.

Altul. — Și eu 'l-am prins țiind calea Măriucăi.

Chirița. — Țist, bețivilor... bine v'o făcut sufle-
țelu... De ce nu vă păziți viteii și Măriucele?... Așa
se pățiți... Haî, lipsiți de-aici.

Un țeran. — Da'î păcat, cucoană, să nu lași păgu-bași... Dă! dacă nu ne-om jălui la d-ta care ne ești stăpână vecinică.., la cine să ridicăm glasul, să-racii de noi!

Altul. — Am ajuns mai rău decât țigani!

Chirița. — Auđi'î?... auđi'î, țopârlanii!.. Eî; apoi să nu'î ieî la măsurat cu prăjina de falce?... Afară moșicilor, că vă știu eu de mult că sînteți bunî de gură și răî de lucru... Afară.

Țeranii. — Cucoană...

Chirița. — Perii din ochii mei... că vă ieî de fugă cu calul. (răpede calul spre ei).

(împreună)

Țeranii, (fugînd)

Dreptate, dreptate

Ne fă.

Cucoana, dreptate

Ne dă!

Chirița, (furioasă).

Cu biciul pe spate

V'oiu da.

V'oiu da eu dreptate

Așa.

SCENA II.

Chirița, după ce a alungat țeranii călare, se întoarce și vine în fața scenei).

Vai de mine cu niște țeranoî, că n'ai cap să trăești de răul lor!.. De abîea am eșit puțințel la primblare ca să mă mai răcoresc... și par' că dracu 'î-o scos în cale 'mî să mă tulbure... Ear m'oiu fi făcut roșie la față ca un stacoș. (strigă) Ioane... Ioane!.. ș'apoi ast-fel hurducă și gloaba asta, că m'o apucat de vr'o șapte ori sughitu p'n'acu... (strigă ear Ioane... Ioane! Eaca somnorosu că ear o fi adormit în podul grajdului... și nici c'o să vie să mă coboare de pe cal. . Ioane... Ioane... mă!.. sêracan de mine c'or să mă lase să

șed toată ziua călare ca un jăandar... (strigă furioasă)
Ioane... Guliță... Luluță... monsîu Șarlă... Cum-
nățică...

SCENA III.

Chirița, Guliță, Șarl, Safta, Ion (Ion vine alergând dintre
culisele din dreapta. Cealaltă iese din crasă și se cobor din crădac).

Guliță. — Cine mă chîamă?... nineaca!

Safta. — Ce este?... Ce este?

Șarl. — *Qui diable?... Ah! madame!...*

Ion. — Aud, cucoană... Eaca, ea...

Chirița. — Da veniți ați de mă coboriți de pe
cal... Ce, Doamne eartă-mă!... ați adormit cu toții?

(Ion se pune dinaintea calului și-l apucă de zăbale ca să-l ție. Cealaltă se
adun înprejurul Chiriței).

Guliță. — Ba nu, nineacă... dar învățam Telemac
cu monsîu dascalu.

Safta. — Și eu făceam dulceți în cămară, cumnă-
țică.

Ion. — Și eu...

Chirița. — Tacă din gură... că ești încă cu ochii
plină de somn... Ține calu...

Șarl. — (apropiindu-se de Chirița) Madam cocona... sari în
brați a me.

Chirița. — (cochetând) În brațele d-tale, monsîu Șarlă?...
Ești foarte galant... însă mă tem...

Șarl. — *O! non te tem...* că sunt vurtos.

Chirița. — Nu de-aceea... că și eu îs ușurică ca
o pană; dar apoi... să sar în brațele unui cavaler...
nu știu de se cuvine?..

Șarl. — Dacă *non* vre la mine, sari la Ion... (în
parte) *F'aime mieux ça.*

Chirița. — Ei; dacă vroești numai decât, monsîu Șarlă... aține-te că sar.

Șarl. — *No... poftim... une, deux, trois.*

Chirița. — (sărind) Hup.

Șarl. — (în parte) *Cristi!* ușuric ca un pan... *merci.*

Chirița. — (în parte) Îi nostim franțuzu... (tare) Ați vădut agilitaia mea? Ioane... du calu la grajdîu și'l adapă; dar se nu'i scoți șaoa... Auđi?

Ion. — (căscând) Aud. (duce calul între culisele din dreapta).

Chirița. — Ho... că par' că'i se ne 'nghiți... face o gură cât o șură.

Guliță. — Nineacă... las' se mă suîu și eû pe cal.

Chirița. — Ce face?.. ca se te trântescă?... ba nu, Gulița mamei.

Guliță. — Pe mata cum de nu te trânteste?

Chirița. — Eû am învățat la Eș, la manejarie... (în parte) Numai eû știu câte bușituri am mâncat... d'apoî dă!.. dacă 'i moda...

Guliță. — (scâncindu-se) Eî... nineacă, las' se mă primblu călare... măcar numai pin ogradă.

Chirița. — Baiu... 'ți-am mai spus odata că nu vreî... Nu mă supăra mai mult. Mai bine, apucă-te de 'ți învață franțuzasca cu monsîu Șarlă... că mă ții o mulțime de parale, trântore.

Guliță. — Baiu și eû... M'am săturat de carte.

Șarl. — *Monsieur Goulitze... taisez vous quand poroncec madam nenec.*

Guliță. — *Madam nenec...* (în parte) franțuz stropșit.

Șarl. — Ce spus? (în parte) *Cré moutard... il m'a-gace toute la journée.*

Chirița. — Nu te potrive, monsîu Șarlă, că 'i copil încă.

Șarl. — *Oui...* copil... obraznic.

Chirița. — Ce se'i faci dacă are duh, Gulița ninea-

căi... (sărută pe Guliță) Îmî seamănă mie... bucătică tă-etă. Haî, dute cu domnu profesor de învață frumușel, că 'ți-oîu face strae de moda nouă.

Guliță. — Da... cal mi'î cumpăra?

Chirița. — Cum s'a face băbacă-tëu ispravnic.

Șarl. — *Allons, Goulitze... venez donc.*

Guliță. — Eaca, mosîu... *je vene.*

(Șarl și Guliță se primblă împreună prin ogradă, citind pre o carte și din vreme în vreme ȃic tare: *Calypto ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse*).

Chirița. — Uf! Doamne! că mare cald îî!.. Haî sub copaci, cumnăȃico. (merge în bosquet).

Safta. — (urmând pe Chirița) D'apoî și d-ta, soro, aî minte s'alergî călare în luna lui Iuli? îî păȃi ceva în-tr'o ȃi.

Chirița. — Ce se fac, soro, dacă'î moda... și dacă 'mî place... Oîu ȃice și eî ca Ferchezianca:

Hop, hop, hop,
 La galop,
 Când alerg călare,
 Hop, hop, hop,
 La galop,
 Inima mea sare.
 Hop, hop, hop,
 La galop,
 Când sînt *armozoana*;
 Hop, hop, hop,
 La galop,
 Îeî lumea de goană.

Ce plăcere de-a fugi în fuga mare
 Pe-un cal sprinten, ușurel ca un ogar.
 Câte-o dată alivanta pe spinare...
 Dar ce'mî pasă... dacă 'î moda, n'am habar.

Hop, hop, hop,
 La galop,
 Etc. etc. etc.

Ș'apoi trebuie să știți, cumnătică, că de când m'am desbărat de Calipsița și Aristița... de când însfirșit le-o măritat bărbatu-meu cu Brustur și Cocîurlă... pare c'am întinerit de 20 de ani... îmi vine tot să sburd... că, Doamne!.. mult m'am mai necăjit prin Eș; cela ca să 'mă gădesc gineri... știți?..

Safta. — Știu... căduseși în mânilor unor coțcarî?...

Chirița. — Cine dracu să 'i cunoască? acu toți is înbrăcați într'un fel... și nu poți alege care 'i boer, care 'i coțcar... Dar ce-o fost s'o trecut. De trii ani de când m'am întors la moșie la Bârzoieni... 'am și uitat.

Safta. — Bine-ai făcut.

Chirița. — Hei!.. când ar da Dumnezeu să mi se împlinească gândul... ași da șapte sărindaruri.

Safta. — Ce gând, soro?

Chirița. — Ah! cumnătică, să mă fac isprăvniceasă!.. alta nu doresc pe lume!.. Isprăvniceasă cu jandari la poartă și 'n coadă.

Safta. — De ce nu?... Te 'i face și d-ta ca alte multe... Doar a isbuti el frate-meu la Eș unde 'l-ai trimis...

Chirița. — Așa nădăjduesc... că și noi... Dumnezeu știe câte-am pătimit la 48... ca patrioți... Las' că ne-o perit vr'o dece capete de vite; dar apoi îți aduci aminte ce friguri o avut Bârzoii... și cum m'o durut măseoa care am scoso!..

Safta. — Așa... așa...

Chirița. — De aceea 'l-am silit pe bărbatu-meu să meargă la Eș ca să cerce a căpăta isprăvnicia de aici din ținut... Doară și el are drituri... ca patriot... ca pătimit... Nă 'i vezi, acu, care de care are pretenții să între în slujbă... sub cuvânt că 'i-o fost frică la 48?... Helbet! dacă 'i pe-aceea... apoi

și noi avem temeuri... Adă-ți aminte ce groază 'l apucase pe Bârzoiu... că striga și pin somn c'o venit zavera.

Safta. — Așa... așa...

Chirița. — I!... când s'e'l vîd de-odată întrînd pe poartă cu doi jîndari... știi?... 'î-ași sări în cap.

Safta. — D'apoî eû...

Chirița. — Maî tras'aî în cărți, cumnățico?

Safta. — Tras, soro... că alta nu fac toată ziua...

Chirița. — Și ce ȑic cărțile?

Safta. — Menesc a bine... 'Mî-o eșit ȑece ochi de caro... bucurie... lîngă riga de trefli... frate-meû, și dedesubt trii ochi de cupă... drum... trebuie s'e vie negreșit astă-ȑi... și s'e'ți aduc'e veste bună.

Chirița. — S'e te-aud'e Dumneȑeû... Atuncî s'e veȑi, soro, căpățîni de zahăr... s'e nu poȑi dovedi cu dulceȑile...

Safta. — Eaca pozna, că eû 'mî-am uȑtat beltea pe foc... și m'am luat cu vorba...

Chirița. — Nu'î nimică... o belte maî mult saû maî puȑin pentru o isprăvniceasă... nu'î cea pagubă... Ean spune'mî, te rog... (îi vorbesce încet, în vreme ce scoate un port-ȑigar din busunar).

Șarl. — (în fund) *Dis donc comme moi, Goulitze: Calypso ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse.*

Guliȑă. — *Calypso ne pouvait d'Ulysse.*

Șarl. — (în parte) *Crê gamin!.. il m'agace joliment!..*

Safta. — Ear îî s'e tragî tîutîun, soro?... Par că te vîd ear c'aî să te înbolnăvești.

Chirița. — Ba nu, soro, c'așa'î moda. Dacă sînt armazoancă, trebuie s'e m'e deprind cu ȑigărele...

Safta. — M'e mir ce gust poȑi găsi s'e pufuești din gură ca un neamȑ?

Chirița. — Ce gust?

Toată lumea ađi fumează,
 Scoate fum pe nas, pe gât;
 Unii moda imitează;
 Alți fumează de urât.
 Omenirea 'i o țigară
 Care se prefacă 'n scrum;
 Și amorul cel cu pară
 Arde și se schimbă 'n fum...
 Numaî fumuri veđi aice
 La femeî și la bărbați.
 Toți fumează... poți dar dice:
 Că 's mai toți înfumurați.

Safta. — Cum înfumurați?... vreî să dici afumați?

Chirița. — Și una și alta... dar... ean spune'mi, cumnățică, ce face Luluța?

Safta. — Îi în grădină.

Chirița. — Bieta copilă!.. De când o murit cu-coana Nastasiica Afinoae, nineacă-sa, și am luat'o sub epitropiea noastră... mi 'i drăguță ca o noră.

Safta. — Mai știți?... poate s'î fi soacră cu vreme.

Chirița. — Țist; așa am chibzuit treaba cu bărbatu meu... Luluța are zestre bună... Guliță asemine... mai potriviți unde s'î găsești?..

Safta. — S'î cauți cu lumînarea...

Chirița. — Numaî atâta mă îngrijește că Luluța nu bate nici de cum cu Gulița... și'î tot tristă de când o rămas orfană... ba încă câte odată par' că se perde... nu'î în toate mințile.

Safta. — Nu băga de seamă, că încă'î tână.

Chirița. — Ce tână?... că 'i de vr'o 15 ani... când s'o născut Guliță, era de un an... imi aduc aminte ca acu... la Sân-Chetru... (vorbind își caută chibriturile). De oare ce 'mă-am făcut chibriturile?... Haît... că le-am prăpădit pe câmp (tare) Monsiu Șarlă?

Șarl. — (înaintându-se). Poroncesc madam.

Chirița. — Nu cumva ai fosfor cu d-ta?

Șarl. — (aprinzând un chibrit) *Voila madame (în parte) Elle fume comme un caporal.*

Chirița. — (aprinzându-și o țigară groasă) *Merci... Voulez vous aussi boire une cigarette?*

Șarl. — (în parte) *Aie... aie... elle va recommencer ses traductions libres...*

Chirița. — *Ils sont de minune... cigarettes de Halvanne...*

Șarl. — (luând o țigară) *Merci, madame.*

Guliță. — Țigare de halva? .. nineacă, dă-mi și mie o țigară.

Chirița. — Auđi?... atâta ar mai trebui... cuconașii nu trag țigări.

Guliță. — Ei... mata de ce tragi dacă ești cucoană?

Chirița. — Tăce-ți gura, plodule... Monsiur Șarlă... ean dites moi, je vous prie: est-ce que vous êtes... mulțemit de Guliță?

Șarl. — *Comme ça, comme ça... mulțemit et pas trop.*

Chirița. — *C'est qu'il est très... sburdatic... mais avec le temps je suis sure qu'il deviendra un tambour d'instruction.*

Șarl. — (cu mirare) *Tambour?...*

Chirița. — *Oui... adică, dobă de carte... tambour... nous disons comme ça en moldave.*

Șarl. — (în parte) *Ah bon!.. la voila lancée.*

Chirița. — *Et alors nous l'enverrons dedans.*

Șarl. — *Où ça, madame?*

Chirița. — *Dedans... în întru... nous disons comme ça en moldave.*

Șarl. — (în parte) *Parle donc le moldave alors, malheureuse.*

Chirița. — *Et voyez vous, monsieur Charles, je*

ne voudrais pas qu'il perde son temps pour des fleurs de coucou ?

Șarl. — *Pour des fleurs de coucou ?*

Chirița. — *C'est-à-dire : de florî de cuc... nous disons comme ça...*

Șarl. — *En moldave... (în parte), Cristi... qu'elle m'agace avec son baragoin !*

Chirița. — *Aussi, je vous prie... quand il se parressera... de lui donner de l'argent pour de miel.*

Șarl. — *Comment?... que je lui donne de l'argent ?*

Chirița. — (rîdend) *Non... Să'i dai banî pe mîere... de l'argent pour du miel... c'est correct... nous disons comme cela...*

Șarl. — *C'est convenu... en moldave... Vous parlez comme un livre.*

Chirița. — *Merci... j'ai apprendé toute seulette le français... pre legea mea.*

Șarl. — *Est-ce possible!.. C'est extraordinaire... Hé bien, votre fils vous ressemble... il a une facilité!.. dans quelques années 'il parlera aussi bien que vous.*

Chirița. — *Quel bonheur ! Gugulea nineacăi... Audî ce spune monsîu Șarlă... dice că ai să vorbești franțuzește ca apa... N'est-ce pas monsieur Charles, qu'il parlera comme l'eau ?*

Șarl. — *Comme?... Ah oui, oui... vous dites comme ça en moldave. Oui... oui.*

Chirița. — *Da ean să'î fac eû un ecsamen... Guliță, spune nineacăi, cum se chîamă franțuzesce furculița ?*

Guliță. — *Furculision.*

Chirița. — *Frumos... dar friptura ?*

Guliță. — *Fripturision.*

Chirița. — *Prea frumos... dar învêrtita ?*

Guliță. — *Invêrtision.*

Chirița. — Bravo... Guliță... bravo Guguliță...
(îl sîrută).

Șarl. — (În parte furios) *Gogomanition, va !..*

SCENA IV.

Ceî dinainte, Ion (viind pe poartă).

Ion. — Cucoană, cucoană... Eaca un rîvaș de la Eș.

Chirița. — (tresărînd) De la Eș? A fi de la d-luî... cine l'o adus?

Ion. — Un jîndar de la Isprăvnicie... Ci că'î grabnic.

Chirița. — Grabnic?... adă... (vrea să îce rîvașul și se opresce)
Da așa s'aduce rîvașul, măî oblojitule?

Ion. — Apoî cum?

Chirița. — Cum?... Nu 'î-am spus c'acum îî moda
sê s'aducê rîvașele pe talgere?... Ha?

Ion. — Eaca... par' că rîvașele's alivencî.

Chirița. — Ce-ai đis?... lipseștî de-aici... și doar
nu mi le'î aduce acu îndată după modă... c'atîta'î
trebue.

Ion. — Da unde sê gîsesc eî talgere, cucoană?...
că nu's sofragiî.

Chirița. — Dute sus la jupineasa de cere un talger
ș'un șervet.

Ion. — Și șervet?

Chirița. — Și după ce'î pune șervetu pe talger, și
rîvașu pe șervet... sê mi'l prezentezî frumos... ai
auđit?

Ion. — Am auđit, (se duce îî casă đicînd) Sê pun talgeru
pe șervet și rîvașu pe șervet... ba șervetu pe rî-
vaș... ba...

Safta. — Bine, soro : cum ai răbdare s'aștepți, când îi revaș grabnic de la frate-meu poate?

Chirița. — Fie măcar de la Poriu împărat... am hotărît să introduc în provincie obiceiurile din Eș, doar ne-om mai roade puțintel și noi... N'am dreptate, monsîu Șarlă?

Șarl. — Mult dreptat, mult... în care pricin ?

Chirița. — În predmetul civilizației.

Șarl. — *Civilisation*... cu *serviette*?

Chirița. — Pe *assiette*.

Șarl. — *C'est l'etiquette* ?

Chirița. — Cu *serviette*.

Guliță. — Pe *assiette*.

Șarl. — *Au fait*... (în parte) *Je n'y suis pas du tout*.

SCENA V.

Ceț dinainte, Ion, (viind din casă și aducând revașul acoperit sub șervet și sub talger).

Ion. — Cucoană... eaca revașul de modă.

Chirița. — Adă'l încoaci... (căutând în talger) Unde'î, că nu'l vîd în talger?...

Ion. — Cred și eu dacă'î dedesubt.

Chirița. — (rîdicînd talgerul) Dedesubt?... Așa te-am învîtat eu?... Nu'î nici sub talger... Ce-ai făcut cu revașu, tontule?

Ion. — Decl... se face că nu știe... îî sub șervet... ca de modă... Nu 'mî-ai spus?...

Chirița. — Sub șervet?... (asvîrle șervetul și găsește revașul în palma lui Ion). Bată-te cucu, mangositule... Ean vîdeți, mă rog, c'o făcut cu totul din potrivă... (Iea revașul.)

Ion. — Ei!... par' că eu am fost de gemine cu moda... așa 'mî-ai poroncît, așa am făcut.

Chirița. — Ai noroc că'î răvaș grabnic de la bărbatu meu ... că 'ți-ași arăta eu ...

Safta. — Da lasă'l încolo, cumnățică, și citește ađi ...

Chirița. — Ean să videm. (citesce adresa răvașului).

«Isprăvnicia ținutului cătră prea iubită mea soție, Chirița Bârzoiiu ot Bârzoienî.»

Șarl. — *Comment? .. Madam est maritat c'nu Ispravnicie?*

Chirița. — (zimbînd) Ba mi se pare că c'un ispravnic nou ... Cumnățică, ce semn îi când îți ține urechea stângă?

Safta. — Semn bun, soro.

Chirița. — Să videm ... Cruce-agîută. (citesce).

«Cu frățească mă închin și te sêrut dulce, iubită
«Chirițo. — Însfirșit, cu mila lui Dumnezeu, m'am
«isprăvnicit! .. Neamul nostru s'o înălțat! .. Îe-o pe
«acolo cam pe mare cu megieșii, că pe-aici las' pe
«mine. — Scoalâte îndată și vină în târg cu toată
«gospodăria și cu tot neamul ... dintre care nu uita
«a'mi aduce curcanul cel bătrân, c'am sê'l pun în
«slujbă. — Scrisam.»

Al d-tale ca un soț

«*Grigori Bârzoiiu.*»

Chirița. — *Chirie eleison!* .. eată-mă's isprăvniceasă? .. (neună de bucurie) Cumnățică, Guliță, monsîu Șarlă, Ioane ... îs isprăvniceasă!

Toți. — (cu bucurie) Isprăvniceasă!

Chirița. — (jucând singură de bucurie). Tra, la, la, la, la ... sînt isprăvniceasă ... Cumnățică, vină să te sêrut. (sêrută pe Safta) Guliță, vină și tu să te sêrut. (sêrută pe Guliță) Monsîu Șarlă, vină și d-ta să te ... (coboară ochii rușinată).

Șarl. — *Si'l vous plait?*

Chirița. — *Pardon* ... Ioane, Ioane ...

Șarl. — (în parte) *Comment ? .. Ion aussi ? ..*

Chirița. — Ce era să'ți spuu ? .. am uitat'o de bucurie ... Ha ... dute de spune surugiiilor să inhame poștalioniî la trăsura cea galbănă ... degrabă ... degrabă, că o să ne pornim la târg.

Toți. — La târg ?

Chirița. — Dar ... destul am mocnit la țeară ... ean să măi fantacesc și eă pin târg, ca altele ... doar îs isprăvniceasă ... Nu că adică m'am fudulit dintr'-aceasta ... săă că'mi-ar fi făcut vr'o mulțemire măi deosebită ... Nu ... nu se sparie Chirița așa lesne ... cu una cu două ... Dăă, nu ... minciună nu știu să spun, că nu's ipo ... ipocondră ... M'am isprăvnicit ? să'mi fie de bine ... Dacăm dorit'o ... am dorit'o numai de-o ambiție care am ... ear nu de alta. Ioane ... trimis'o boeriu vr'o ceată de jândari ca să meargă pe lângă obloane ?

Ion. — O trimes o ceată întreagă; doi slujitori.

Chirița. — Numai ? .. spunele să se gătească ... Haî ... cară-te ...

Ion. — Eacă mă car, cucoană isprăvniceasă ... măriea ta ! (fese).

Chirița. — Isprăvniceasă ! .. de-acum să vedeți bon-tonuri și tenechele ... am să'î durez ș'un voeaj la Paris.

Safta. — Tocmai pe-acolo ? .. în țeara nemțească ? ..

Guliță. — Să mă ieî și pe mine, nineacă.

Chirița. — Te-oîu lua, puîule ... și pe monsîu Șarlă ... și pe Luluța ... Par' că văd pe pas-port: baroana Chirița ! .. am să mă daă și eă de baroană, cum oîu trece granița ... să spariîu Nemți ! ..

Șarl. — (în parte) Îi lipsește un dog.

Chirița. — *Qu'est-ce que, monsîu Șarlă ?*

Șarl. — *Je partage votre bonheur, madame.*

Chirița. — *Ah oui, monsieu Șarlă... je suis heu- reuse par dessus la mesure...*

Șarl. — *Je comprends...* peste masur.

Chirița. — *Tout à fait...* Ha! ȳute să ne gătim, ca să plecăm cu  iu ... Ha!.

(Se aude glasul Luluței în grădină, c nt nd).

Guli . — Au !  ineac , glasu Luluței?

Chirița. — Eat'o, vine 'ntr'acoac ... Sta ! loculu!.

(se opresc l ng  bosquet)

SCENA VI.

Căi dinainte, Luluța ( ntr  pe porti a grădinei c nt nd
 i alung nd un flutur cu un n vod mic de bari ).

Luluța.

(Arie din *B ba-H rca* «E!    , tare 'm  pare bine...»)

Fluturaș vin' l ng  mine...
Ah, ascult'al me  cuv nt,
Că  i e  sînt ca  i tine
Singuric  pe p m nt!
Nu sbura, nu sbura, stă!...

Guli  (c ut nd pe sus).

Eată!  at !   m !  m , m !  m !

Luluța.

Tare'  sprinten  i frumos,

Guli .

C nd pe sus  !  , c nd pe jos.

Luluța.

Nu sbura, nu sbura, stăi...

Guliță.

Eată'l, eată'li măi, măi, măi

Luluța.

Dău, te-oii prinde... de-a te prinde

Un dor mare mă cuprinde.

Vin' cu mine fără frică

Că's și eu o fluturică...

În zădar fugi pe 'nprejur;

De-a te prinde eu mă jur.

În zădar sbori așa tare...

Na, te-am prins... Ce bine'mi pare!

(Luluța trântesce năvodul în capul lui Guliță și'l prinde în întru).

Luluța. — 'L-am prins... 'l-am prins.

Guliță. — Da ședî binișor, Luluță, că te spun ni-neacăi...

Luluța. — Vai de mine!.. în loc de flutur, am prins un cărăbuș... Ha, ha, ha, ha, ha.

Cărăbuș, cărăbuș,

Pe-a cui mână încăpuși.

Toți. — Ha, ha, ha, ha...

Guliță. — mâniaș Cărăbuș!.. audî, nineacă?.. dice că's cărăbuș.

Chirița. — Nu te mânia, Guliță, că suguește Luluța... Luluțo, vin' încoaci la mătușica s'e'ți spun o veste bună.

Luluța. — Ce veste?..

Chirița. — M'am făcut isprăvniceasă.

Luluța. — Ei... ș'apoî?

Chirița. — Apoî... nu sarî în sus de bucurie?

Luluța. — Nu.

Chirița. — (supărată, Saftel) Îți spun eu, că câte-odată se perde (tare) Ei dar gătește-te Luluță, c'o să mergem la târg.

Luluța. — (cu bucurie) Unde?... la Eș?

Chirița. — Ba cole alături cu Bârzoienii... undeam mai fost an earnă.

Luluța. — (tristă) Orî acolo... orî aici la țeară... tot una'î.

Chirița. — D'apoî... veđi d-ta... te-ai deprins tot la Eș... Mai șeđi și prin ținut, că nu'î muri.

Luluța. — (plângend) Ba oiū muri...

Chirița. — Îndărătnico!..

Șarl. — (în parte) *Pauvre enfant!*

Chirița. — Hai, se ne gătim de drum... Monsiū Șarlă..., *je vous prie à la bracette.*

Șarl. — (dându'î brațul) *Trop heureux, madame.* (dă cel-l'alt braț Saftel) Madam cucoana Safta, *non* poftesc?

Safta. — Bucuros, domnule...

Șarl. — (în parte) *J'ai l'air d'une cruche à deux anses... tableau!*

(Chirița, Safta, Șarl și Guliță intră în casă).

SCENA VII.

Luluța. — Doamne!.. tare mi 'î urît aici... nu știu ce se mă fac toată ȗiua... N'am pe nime care se mă ȗubească de când o murit bġata ninecuța... Mătușica 'î prea bġtrână și Guliță prea tġnġr... nu mă pot înȗelege cu ei, cum mă înȗelegeam cu nineaca și cu Leonaș... dragu Leonaș!.. unde-o fi el acu?... de trii anġ de când nu 'l-am vġđut, o fi srescut mare și m'o fi uġtat poate... da eu una știu că nu 'l-oiu uġta nici odată... că 'l ȗubesc din copilărie.

(Ar ie din *Insurașei*: Dile dintăi ale 'nsoșirei)

Scump suvenir de fericire
 Cu glasul tău de nălucire
 Alungă ades a mea măhnire
 Și mă îngână vesel, ușor.
 Ah! vin' acum vis de plăcere
 Ca să'mă aduci o mângăere
 Și, ca prin vis, a mea durere
 Să 'mă-o rîdică în al tău sbor!

SCENA VIII.

Luluța, Guliță (viind pe porțița grădinei).

Guliță. — (în parte) Am fugit pe ușa din dos și am dat prin grădină ca să scap de dascal... Acum... hai la grajdău... Tot oiă se încalec, în ciuda ninea-căi... mă duc să fur calul de la esle... Ea așa!... de ce nu mă lasă de bună voie. (dă cu ochi de Luluța)
 Luluța!

Luluța. — A!.. eaca și monsîu cărăbuș...

Guliță. — Ear mă faci cărăbuș!.. Ean ascultă, Luluță... aici nu sîntem la Eș ca să mă ieși în rîs... Acu 's mare! și dar, te poftesc...

Luluța. — Mare?... vrea să ȑică: ești cărăbuș de cei cu două coarne?

Guliță. — Ba nică cu două... nică cu unu... îs cavalier!.. învăț pe Telemac...

Luluța. — Ȑău!.. ai agîuns păn' acolo... Nu te cred!

Guliță. — Nu mă cređi?... Ascultă dar să ți'l spun pe de rost... *Telemaque ne pouvait d'Ulysse dans sa douleur...*

Luluța. — Destul, că doar nu's profesor... să'mă spuă lecția.

Guliță. — Păcat, Luluță... că nu ești mata în lo-

cu lut monsîu Șarlă... că Dēu, mai mult ași învăța cu mata...

Luluța. — Da de ce, Guliță?

Guliță. — Nu știu bine de ce... dar cu mata 'm'ar fi dragă cartea.

Luluța. — (în parte) Bietu copil!

Guliță. — Mata îți tot bați gîoc de mine... nu înțeleg pricina pentru care... dar cu toate aceste... nu pot să mă mîniu pe mata cu tot dinadinsul., că 'mă ești drăguță... na.

Luluța. — Drăguță!

Guliță. — Pre legea mea!

(Arie: *Căruța poștei*).

Îmî plac arșiciî și zmeu 'mî place;
'M'e drag cu mingea de-a arunca.
Dar lângă tine, ah! cum se face
Că 'mî trece gustul de-a mă juca?
Nu știu, Luluță, cum Dēu se face
Că 'mî trece gustul de-a mă juca.

În puf sînt meșter și suflu tare;
Dar când pe tine eî te zăresc,
Rēmân de-odată fără suflare
Și nu pot jocul să 'l isprăvesc.
Când vreî să suflu... n'am răsufare;
Și banî și minte, tot prăpădesc!

Luluța. — Bietu Guliță!.. Eî te 'nțeleg... dar ce folos, că ești încă copil!

Guliță. — Copil?... Ean să veđi acuș dacă 's copil... când oiî alerga călare.

Luluța. — Cum?... ce fel?

Guliță. — Pe calu nineacăî... da să nu spuî, Luluță... Așteaptă aici. (aleargă în culisele din dreapta).

SCENA IX.

Luluța, pe urmă Guliță și Ion.

Luluța. — (singură) Auđi, mă rog? Guliță... un copil de erî, de-alaltaerî, cum ȝice mătușica... Cine ar fi creșut?... Ȑeđu, că nu măi sînt copii astă-ȝi pe lume... Ce huet s'aude?..

(Se aude în culisele din dreapta sfadă între Ion și Guliță).

Ion. — (în culise) Da lasă calu 'n pace, cuconașule?

Guliță. — (asemene) Tacî, Ioane, că 'ți-oiu da bacșiș... Hi... cal... hi... cal...

Ion. — Ce bacșiș?... Să mă bată cucoana?..

Guliță. — Hi... cal... hi cal... (strigă surugiesce).

Ion. — Eaca pozna!.. nu lăsa, măi! Săriți de opriți calu!

Guliță. — (răpit de cal vine în scenă, spăriet și țipând) Valeu!.. valeu!.. nu mă lăsa, Ioane, că mă trânteste. Valeu!.. valeu!.. (iesă călare cu fuga pe poartă în dreapta).

Ion. — (alergând dintre culise) Vaî de mămulica mea!.. de-acum 'mî-am găsît arșagu cu cucoana... Haît... l'o umflat rusaliile... (iesă prin fund, strigând) Săriți... săriți...

Luluța. — Ha, ha, ha... par' că era făt-logofăt din poveste. (cade de rîs pe canape).

(Se face sgomot în sat. — Chirița, Safta și Șarl ies în cerdac.)

SCENA X.

Luluța, Chirița, Safta, Șarl, Țărani.

Chirița. — }
Safta. — } Ce este?... foc?... tîlhariî?

Guliță. — (trece pe la poartă, din dreapta în stânga, în fuga calului strigând :) **Nineacă... monsîu dascăl... nu mă lăsați... valeu!...** (Căți-va țărani alerg după el; alții intră pe scenă).

Chirița. — } **Vaî de mine!.. Guliță călare?**
Safta. — }

Șarl. — *Grands dieux!.. il est perdu, courons.*
 (se coboară rapide din cerdac).

Chirița. — *Perdu!.. mon odor?.. Ah!.. vah!.. săriți... alergați...* (se coboară cu Safta în scenă).

(Arie din *Baba Hârca*: Săriți... Săriți!).

Chirița.

Săriți sătenî, argați,
 Cu toți alergați.
 Săriți și'mî ajutați
 Copilu s'e'mî scăpați!
 Eată-ri's în disperare!
 Săriți, săriți, alergați.
 Guguliță'y în perđare;
 Săriți de mi'l scăpați!

Cor.

Săriți sătenî, argați,
 Cu toți alergați.
 Săriți de-o ajutați
 Copilu s'e'y scăpați!

(Toți aleargă pe poartă și apucă pe urmele calului).

Luluța. — (singură) **Vaî de mine!..** Se vede că 'î în primejdie!.. Mă duc să caut colonie, că poate se leșine mătușica... (întră în casă).

SCENA XI.

Leonaș (ivindu-se la poartă) *și pe urmă Luluța.*

Leonaș. — Ce 'î-o apucat de aleargă ca niște nebuni?... Să gîurî că o lovit strechiea pe tot satu... Ean privește cum se'ntrec... Ce vîd? două cucoane cu dînșii?... Ce să fie oare?... Ean să întreb la curte...
(vine în scenă).

Luluța. — (eșind în cerdac) Eaca colonia... Haî degrabă după dînșii. (se coboară rapide și se întâlnește cu Leonaș).

Leonaș. — Luluța!

Luluța. — Leonaș!... Leonaș aici! A! (se aruncă cu bucurie în brațele lui).

Luluța.

Tu ești, iubite Leonaș?

Leonaș.

Eă sînt, iubite îngeraș.

Luluța.

Nu'î vis?... îmi vine, Deu, să plîng.

Leonaș.

Nu'î vis... în brațe'mî eă te strîng.

(împreună).

Ah, ce fericire!

Ce veselă simțire

Simt acum, că te-am găsit

O! scump odor iubit.

Dulcea mîngăiere

Gonește-a mea durere,

Și 'n raîu mult așteptat

Par' c'am intrat,

Luluța. — (sărind de bucurie) I!.. cât îmi pare de bine c'aî venit, Leonașule... știî? îmi vine să rîd și să plâng tot odată... De mult nu te-am vădut!

Leonaș. — (cu dragoste) De mult, dragă Luluță... toc-mai de când te-o luat cucoana Chirița sub epitropiea ei și te-o adus la Bârzoienî.

Luluța. — (ștergîndu'și ochii) Așa... de la moartea nî-necuteî.

Leonaș. — Nu mai plînge, Luluțică... că, Dău, acuș plâng și eu.

Luluța. — Cum n'oiu plînge, dacă de triî anî de dîle mă găsesc printre străînî care, pentru că mă vîd tristă și pe gîndurî, dîc că dau semne de nebunie... Ei nu pot întelege că mi'î dor de nînecuța.

Leonaș. — Ce spuî?... Vrea să dîcî ești nenorocită î'n casa Chiriței?

Luluța. — Apoi gîudecă tu însuți de pot fi fericită... singură, orfană!.. depărtată de toți prietînî copîlărieî mele... de tine, Leonaș, care eram deprînsă să te vîd î'n toate dîlele î'n casa maîcă-mea!..

Leonaș. — Biată Luluță!.. De ștîam una ca asta... nu mă duceam peste graniță.

Luluța. — Cum?... aî făcut voîajurî?

Leonaș. — De cum ne-aû despărțî întîmplărele... m'am pornît la Peris, și am ședut acolo triî anî...

Luluța. — Triî anî!.. încaltea gîndît'aî vr'odată la mine?

Leonaș. — Nu odată... dar tot-deauna... Și cum m'am întors î'n țeară, cea ântîî dorînță a mea o fost, ca să te găsesc și să te vîd.

Luluța. — Ce bine 'mî pare!.. De acum cred că'î ședea tot cu mine.

Leonaș. — Numaî de 'mî-o da voe cucoana Chirița

Luluța. — De ce nu? .. Ce poate s'o supere șederea ta aici?

Leonaș. — Poate să nu'î vie la socoteală, pentru că, după cum am aflat la Iași de la sărdarul Cuculeț, se vede că Chirița plănuiește ca să te mărite mai târziu cu Guliță.

Luluța. — Cu Guliță? .. Ha, ha, ha, ha ... Da nu 'l-aî vădut cum merge călare? Ha, ha, ha! ..

Leonaș. — Cum? .. Ce are a face?

Luluța. — După dînsu aleargă acu tot satu ... îl hăituește.

Leonaș. — (cu mirare) Nu te înțeleg ... dar oare ce s'aude?

(Sgomot afară).

Luluța. — Or fi hăitașii lui Guliță ... (merge în fund și caută între culise) Dar eată'î ... ei sînt ... aduc vînatul aici ... Haî degrabă, Leonaș, să ne ascundem cole în bosquet (merg amîndoi în bosquet).

SCENA XII.

Luluța și Leonaș (în bosquet), **Țăraniî** (aduc pe Guliță leșinat și 'l așază pe un scaun în fața publicului), **Chirița, Safta, Șarl, Ion**, (vin plîngînd împrejurul lui Guliță).

(Aria din *Bala-Hârca*: «Bobiî haî, bobiî na»).

Cor.

Vaî de el! a murit!

Eată'l.

Calul rău 'l-a bușit!

Eată'l.

A murit, a murit,

Eată'l!

Chirița (cu desnădăjdure).

A murit Gugulea meu !

Cor.

Erte'l, erte'l Dumneșe !

Chirița. — (bocind) Gulița mamei ! .. Gugulița nineacăi ... cât era el de frumusețel ... cât era de sprintinel, ș'acum eată'l țeapăn ... bujorașu mamei ... 'lam perdut ! ..

Luluța și Leonaș. — (în parte, spărieți) O murit !

Șarl. — (apropiindu-se de Guliță) *No ... tac !* madam cona ... că el nu'i murit ... traesc bine. (caută să'l desleșine).

Chirița. — N'o murit ! .. ești sigur monsîu Șarlă ? .. Ah, aș fi în stare să mă duc la Ierusalim pe gîos cu traista 'n cap. (bocind cu bucurie) Îngerașu mamei ! .. n'o murit ...

Șarl. — Destul țipat acum ... asurdit la mine ... Apă de colonie este ?

Chirița. — Na flacornul meu ... dă'i la nas ... Gugulița mamei ... (furioasă) Eî las', bade Ioane, că te-oiu drege eu.

Șarl. — (puind flaconul sub nasul lui Guliță) *Enfin ! .. voila qu'il revient, son nez remue !*

Chirița. — *Son nez remue ? .. quel bonheur ! .. Cher Goulitze ! .. il a mangé une terrible ... comment dites vous en français ? .. une terrible ... trântă !*

Guliță. — (trezindu-se, cu glasul slab) *Trântision.*

Toți. — A ! ..

Chirița. — *Trântision ! .. o învîiet franțuzește !* Gugulița nineacăi ... (îl strînge în brațe).

Leonaș. — } (în bosquet) *Trântision ?* Ha, ha, ha, ha.
Luluța. — }

Chirița. — Cine chicotește aici ? .. (aleargă furioasă la bos-

quet) Luluța cu un cavaler!.. Ce faci aici dimoni?... și d-ta, cuconașule, cine ești?... ce cauți? ce vrei?

Leonaș. — (eșind din bosquet) Cucoană Chiriță... mai ântêi mă închin cu supunere.

Chirița. — Și al doile?

Leonaș. — Al doile nu lipsesc a cerceta despre întregimea fericirii sănătății d-tale, ca aflând...

Chirița. — de tot furioasă) Și al treile?

Luluța. — Al treile vei ști că d-lui îi Leonaș, prietinel meu din copilărie.

Chirița. — Leonaș?... Al d-ta ești domnu Leonaș?... mă bucur... Ești afară din ogradă, nerușinatele.

Luluța. — Să easă?... de ce să easă?

Chirița. — Te-oiu învăța eu să rîdî de Guliță... Auđi, mă rog?... Vine pe furiș în casa mea, și în loc să mă mângăe la supărare... îi vine chef de rîs?... ghidi ștregar!

Leonaș. — Cucoană Chiriță... mai ântêi...

Chirița. — Ântêi, al doile ș'al treile... ești afară... cară-te... cât e treaba cu cinste... să nu te mai vîd... Auđi? un chichirneț acolo!..

Leonaș. — (mânios) Ean ascultă, Bârzoaeo, ai noroc că ești de când Papură Vodă... c'apoî...

Chirița. — Minciună spuî... că tocmai erî am împlinit 35 de ani.

Șarl. — (în parte) *Oh! elle est bonne celle la.*

Leonaș. — 35 fără Mercuri, fără Vineri și fără Sâmbete.

Chirița. — Ce-ai ăis?... îmi lipsesc Sâmbetele? (cătră țeranî) Mări ean împingeti'l, măi, de spate pe poartă, să'l învîț eu a vorbi cu isprăvnicesele.

(Țeranii vor să se repeadă asupra lui Leonaș).

Leonaș. — (scoțînd un pistol) Să nu vă mișcați, că dau.

Guliță. — (ascunzându-se după Chirița) Nineacă... ne 'n-pușcă!

Chirița. — (ascunzându-se după Safta) Va! de mine, c'aista 'i volintir!

Safta. — (ascunzându-se după Șarl) Nu lăsa, monsîu Șarlă!

Șarl. — (alergând înaintea lui Leonaș) *Arretez monsieur...*

Luluța. — (lângă Leonaș) Leonaș, te rog... nu face vr'o nenorocire.

Leonaș. — N'ai nici o frică, Luluță; cât pentru d-ta Chirițaoe... scrie 'n frunte ce'ți spun: de ađi înainte te așteaptă la toate șotiile din partea mea.

Chirița. — Nu'mi pasă, că's isprăvniceasă.

Leonaș. — Tu, Luluță dragă... fii liniștită, c'oiu privighe totdeauna asupra ta. Adio... (sărută pe Luluța și se depărtează spre fund) Să ne videm sănătoși, Bârzoae.

Chirița. — Ba să te ved când te-oiu chîema cū...

(împreună).

Leonaș.

(Arie din *Baba-Hârca*: «Dar ce este, ce 'ntemplare»).

Lasă, lasă, Chirițaoe,
Babă cloanță, ră strigoae.
Îi păși tu, va! de tine,
Multe șoti! de la mine!

Chirița și Corul.

Cale bună, sprincenată,
Merg! la dracu, s'îi fii plată;
Și să nu da! ochi cu mine
Că'î păși, Dău, o rușine

Luluța (căutând se împace pe Leonaș)

Merg!, iubite, 'n cale bună...
Nu te pune c'o nebuună.

Șarl (căutând să înpace pe Chirița).

Non te super de mânie...

Non te-apuc' l'apoplecsie

(împreună).

Leonaș.

Lasă, lasă, Chirițoae, etc.

Chirița și Corul.

Cale bună, sprincenată, etc.

(Leonaș esă).

SCENA XIII.

Cei dinainte, afară de Leonaș.

Chirița. — S'o dus volintiriū ?

Țărani. — S'o dus.

Chirița. — De-acum hai să ne ducem și noi la târg ca să ne punem în siguranție... Ioane, gata's trăsurile ?

Ion. — Gata, cucoană.

Chirița. — Dute de ți jăndarilor să vie aici cu săbiile scoase... (Ion esă) Cumnățică, pune la cale să ducă lucrurile la trăsură... (Safta intră în casă) Și voi, na doi fîfirigî... să beți în sănătatea boerîului.

Țărani. — Să trăască boerîu ispravnic !

Chirița. — Amin !

(Jandarmii intră pe poartă cu săbiile scoase și stau în fund. — Safta vine aducând șacpa lui Guliță și capela Luluței. — Câte-va slugi es tot odată din casă purtând geamandanuri, cutii și saltele și se îndreaptă spre poartă).

Chirița. — Eaca și jăndari... eaca și lucrurile... sîntem gata ca ș'un purces... Haideți de-acum...

Guliță, dă brațul Luluței... *Monsieur Charles, je vous prie à la braccette.*

Șarl. — *Comment?... vraiment, nous partons?*

Chirița. — *Oui, nous lavons le baril.*

Șarl. — *Le baril?*

Chirița. — (cu nerăbdare) *Oui... nous lavons le baril... spălăm putina... quoi... nous disons comme ça en moldave.*

Șarl. — *Ah!* (în parte) *C'est égal, elle m'agace de plus en plus.*

Guliță. — Nineacă... da nu ție ș'un curcan fript la drum?

Chirița. — Eaca că era să ție curcanu cel bătrân... Ioane, ție curcanu să'l ducă boerîulu.

Ion. — (esă) Îndată, cucoană... (vine aducând un curcan în brațe).

Chirița. — Ha!... (cu entusiasm) La isprăvnicie!

Cor.

(Arie: *Sonne la trompe 'ntrepida*).

Chirița, Safta, Șarl, Guliță.

Ha! la isprăvnicie,
În slavă, avuție
Și 'n lungă veselie
De-acuma să trăim!

Țăranii.

A voastr' isprăvnicie
Ferice să vă fie.
Bună călătorie
Cu toți! vă dorim.

Chirița.

Ah ! sînt isprăvniceasă !
 Par' că's împărăteasă.
 Aferim, moțpăneasă !
 Chirițo, aferim !
 Ah !

(În reprisa corului, jandarmii pornesc înainte ; după ei Luluța cu Guliță ; pe urmă Șarl dînd brațul Chiriței și Satei și înșfîrșit Ion purtînd curcanul. — Marș general — Țăranii arunc cușmele în sus).

(Cortina cade).

ACTUL II.

Teatru represintă salonul Chiriței, cu cinci uși: una în fund care duce afară, și câte două de fie-care parte, -- O canape în stînga pe planul 1-iu jilțul, scaune, ș. c. l.

(Scena se petrece într'un tîrg din ținut)

SCENA I.

(Air: des Compliments).

Chirița (pe canape).

Eată-mă-s isprăvniceasă !
 Dorul meu s'a împlinit.
 Ce vis (bis) frumos și fericit !
 M'am făcut cea mai aleasă
 Și tot neamul 'm'am mărit.
 Ce vis (bis) frumos și fericit !
 Toată lumea mi se închină
 Căci aice eu domnesc,
 Și din orî care pricină
 Eu înteu mă folosesc.
 Pastrăvi bunî și căprioare,
 Căpăține de zahar,

Juvaerurî, banî, odoare ...
 Toate le primesc în dar !
 Eată-mă's isprăvniceasă !
 Ș. c. l. Ș. c. l.

SCENA II.

Chirița, Ion (în livre).

Ion. — Cucoană ... cucoană ... jidoviî ceî cu pricina de erî o adus ȝece căpăținî de zăhar.

Chirița. — Numai?.. tîrtaniî draculuî... tot șaferî!.. de unde făgăduise 12 căpăținî... Las' că 'mî-or mai căde eî la mână...

Ion. — Să le primesc?

Chirița. — Auȝî vorbă?... du-le în cămară.

(Ion esă și începe a căra căpăținele prin fundul scenei câte două, două.
 El le duce în odaea din fund în stînga și de câte orî trece, numără tare căpăținile, ȝicînd : două, patru, șese, opt, ȝece).

Chirița. — (în parte) Dulce 'î vieața de isprăvniceasă!.. zăhărită vieață!.. Aî jăndarî la poartă, la scară, la ușă... și când eșî la primblare, aî alaiî pe lîngă trăsură... Cu toate aceste, de m'așî porni mai degrabă la Paris!.. că m'am săturat de Moldova... of! de-ar veni aȝî monsîu Șarlă de la Eș se 'mî aducă pasportu, m'așî porni cu nepusă masă... Pune'ȝî în gînd efect ce-oiû să fac în Paris ca isprăvniceasă!.. Oiû să le par franȝuzilor cât...

Ion. — trecînd prin fund) Două!

Chirița — (întorcîndu-se) Ce?

SCENA III.

Chirița, Bârzoii (esă din odaca din stânga cea de pe planul I-ii.

El poartă șapcă de aghiotant și un palton cu bumbi mari cât nisce farfurioare).

Bârzoii. — (intrând) Ardă-le focu strae nemțești, că 'mă vin de hac!

Chirița. — Da bine, frate, încă nu te-ai mai dus la cancelarie?

Bârzoii. — Apoî dă!.. de când m'ai scos din minte ca să mă schimosești în strae strimte, pun câte două ceasuri până mă 'nbrac... și ean privește ce seamăn... cu bumbii îști mari?... Par' că 's un negustor de farfurii.

Chirița. — Ean tacî, tacî... că de-o mie de ori te prinde mai bine așa, decât cu anterior și cu giubeoa... Încalte mai seamenî a ispravnic... dar înainte par' că eraî un lăutar din tarafu lui Barbu... știî? cel cu naîu.

Bârzoii. — Ai vorbit de te-ai prichit. Măcar!.. ce'mă mai bat eî capul să te-aduc la cunoștință!.. De când te-ai făcut isprăvniceasă... nu 'ți-o rămas fire de minte în cap nicî măcar...

Ion. — (trecînd Patru.

Chirița. — (mânioasă) Ce face?

Bârzoii. — (vedînd căpătinile) Ce's aeste, Ioane?

Ion. — Peșcheșu jidovilor celor cu pricina... dece căpătinî.

Bârzoii. — (Chiriței) Socot că nu te 'î mai jălui că n'ai zahar... Haî, apucăte de dulceți.

Chirița. — Eî? să fac dulceți?... Ai nebunit?

Bârzoii. — D'apoî cine?... eî?

Chirița. — Facă cumnățica Safta, soră-ta... da eî știî că nu 'mă-oîu pîrli fața la foc.

Bârzoii. -- Ce față?... ce față?... Da pîn' acum,

mă rog, cum 'ți-ai pêrlito ca toate celelalte gospodine din târg?

Chirița. — Păn' acu nu eram isprăvniceasă... de asta... înțelesu-m'ai?

Bârzoii. — Ardo focu isprăvnicie!.. că mare belea 'i pe capul meu!.. De când m'o înpins pécatele se fiu în slujbă... tot dojane primesc de la Departament...

Chirița. — Dojane?

Bârzoii. — Asta n'ar fi nimică... dar ați căpchiet cu toții în casă... ba încă m'ați căpchiet și pe mine!

Chirița. — Ce te-o apucat ați?

Bârzoii. — Las' că d-neeî cucoana nu se mai catadicsește să caute de gospodărie... să facă cozonaci, pască, păstrămurî, dulceți, vutci, vișinapuri... ca la casa omului... său măcar să 'mî facă la masă vr'un cheșchet, vr'o plachie, vr'o musaca, vr'o capama, vr'o paclava... vr'o cîulama... bucate creștinești... sănătoase și ușoare... unde!.. șede toată ziua pe tandur, la tauletă, și din blanmanjele, din bulionuri, din garnituri nemțești nu mă slăbește... auți?... blanmanjele?... bulionuri?... Borș și alivenci... că cu astea am crescut în casa părintească...

Chirița. — Ear o început litopisișu!

Bârzoii. — Ș'apoî și alt păcat... o luat obiceiū să aducă la sfîrșitul mesei păhăruțe verđi cu apă caldă... cică așa 'i moda la Eș... de 'și spală gura uniî dinaintea altora... și nu 'i ăi în care se nu mă 'nșel... și se nu beu apă caldă!

Chirița. — publicului, arătând pe Bârzoii cu dispreț) Priviți'l, mă rog.

Bârzoii. — Și când ar fi numai atâta... d'apoî de-acole... cheltueli, nu șagă... pe mobilî nouă cu lastic... pe trăsuri de cele cu fundu la pămînt...

pe strae cu fir la slugă... pe lampe de cele cu apă... pe fleacuri... capele... rochiile cu jăletce... cușme jidovești de ascuns mânilor earna... conțerturi de strîns talia... Cine le mai poate înșira?... Da 'i lipsă de păsări în ogradă... da 'i cămara pustie... aș!.. ce 'i pasă cucoanei!.. când o cauți... unde-o găsești?! la șandra mandra.

Chirița. — Șandra mandra?

Bârzoii. — Dar... cea care vinde rochiile și capele... Sermană Chiriță! ai nebunit la bătrânețe, fata mea!

Chirița. — Ean... nu mai bodogăni... că par' că ești o moară stricată... Mai bine dute la cancelerie, că te-or fi așteptând înpricinații.

Ion. — (trecînd) Dece!

Bârzoii. — (tresărind) Dece înpricinații?..

Chirița. — Ha, ha, ha, ha... S'o spăriet ispravnicu de treabă multă. Hai... carăte și vină mai de vreme acasă, că astă-zi avem musafiri.

Bârzoii. — Ce musafiri?

Chirița. — Ai uitat să dăm masă mare astă-zi... de ziua bună că mă duc la Paris și că logodim pe Guliță cu Luluța?

Bârzoii. — Ba că se dăci... altă nebunie!

Chirița. — Nebunie?

Bârzoii. — Guliță 'i prea tîner.

Chirița. — Cu atîta mai bine... însuratu de dimineață și mîncatu de vreme...

Bârzoii. — Și Luluța 'i bolnavă... pățimașă... are toane de nebunie. N'o vezi toată ziua cum necăjește biata mîță din casă?... Cum o se 'mî dau eu băetu... bunătate de odor în mînilor ei?

Chirița. — Cu adevărat îi cam lipsită acu... dar 'i-a trece... Când o ave un bărbat n'a mai bate mîțile.

Bârzoii. — Da de unde știi că s'o îndrepta?

Chirița. — Știu, că doar și mie 'mă era dragi mâțile păn' a nu mă mărita . . . și cum te-am vădut pe d-ta, nu m'am mai uitat la ele . . . Ș'apoi s'o îndrepa, nu s'o îndrepta . . . vreî să perdem zestrea Luluței de la mână?

Bârzoii. — Ei, bine . . . treacă pentru logodnă . . . , dar la Paris ce ai să cauți?

Chirița. — Să mă primblu . . . să mă mai răcoresc, că m'am uscat aici în provincie.

Bârzoii. — (pufnind) Ba că chiar . . . se vede că nu te-ai uitat de mult în oglindă?

Chirița. — M'am uscat îți dic . . . și de nu m'oiu porni degrabă . . . să știî că 'mă vine ipohondrie . . . (șipënd) Of! că nu mai pot trăi în țeara asta! . . .

Bârzoii. — Tacî, soro . . . nu răcni așa, că te-aude musafirul . . . Dute și la Beligrad dacă vreî.

Chirița. — Musafiriu? oficeriu? . . . cu adevărat? . . .

Bârzoii. — Detreabă ofițer, s'ți spun drept! . . . De aseară de când o tras în gazdă la noi . . . tot părinte ispravnice 'mă-o dis.

Chirița. — Nu 'ți-o spus cu ce treabă o venit aici?

Bârzoii. — Nu . . . dar 'l-am priceput eă . . . Pare-mi-se că 'i trimes teptil ca să cerceteze starea isprăvnicilor.

Chirița. — Dacă 'i așa . . . de ce ședî și nu te duci la cancelerie? . . . că 's aproape de 12.

Bârzoii. — Eaca mă duc, mă duc . . . doar nu dau Tătariî . . . însă ean ascultă, soro: cată să fie masa gata mă devreme, că eă nu's deprins nemțește.

Chirița. — Înainte de 5 ceasuri nu se poate.

Bârzoii. — La 5? . . . când se pun boeriî la cărți?

Chirița. — Așa 'i moda la Eș.

Bârzoii. — Staî-ar în gât cine-o măî scornit'o! . . .

(eă furios prin fund).

Chirița. — (singură) Ei! . . . geaba, geaba! . . . cât îmi

bat eă capul să 'l mai c  oplesc... să 'l mai chilesc...
pace!    stă rugina de-o   ch  ap   la cea  . Ce deosebire
cu musafir  u nostru!    cuno  ti c  t de colo că
'   civilizat... Eaca de pildă aseară, c  nd am luat
cea  u... ofi  er  u '  -o pus frumușel z  haru 'n cea  c  
cu cle  tele cel de argint... da d-lu  i... las' că bodo-
g  ne  te că n'ar trebui să dee cea  u la Iuli, pe c  l-
dur  i... dar ce face?..   e z  haru cu degitele din z  -
harni  t     'apo  i    pune în cle  te...   nc  t   m   vine a  a
paracs  n!..   m   era mai mare ru  inea de ofițer
aseară... (cătră public) mai ales că...   ti  i una?   m   face
curte mo  panu... ce vă spune Chiri  ta.

SCENA IV.

Chiri  ta, Leonaș (  nbr  cat în uniformă de ofițer   i purt  nd musteți
mincinoase, es   din odaea din dreapta, cea de pe planul I-  u).

(Arie din *R  m   ag*; Am   nghe  at).

Chiri  ta (  n parte).

Eată'l, vale  !
Fără să vre  
Simt acum, de  ,
Că mă ro  esc!
Mi   de furnică
De tricolic  
De v  rcolic  
Va  ! m   muncesc!

Leonaș (  n parte).

Eat'  , vale  !
Fără să vre  
Baba mere  
O   nt  lnesc.
M   jur aici,
Ca tricolic  
Ca v  rcolic  
Să o muncesc!

Chiri  ta. — Buna diminea  ta... *bonjour monsieur*...
Cum ai petrecut noaptea?

Leonaș. — S  rut m  nile... c  t se poate de bine...
mai ales că am avut un vis de minune.

Chiri  ta. — (cochet  nd)   i fi visat poate că te-ai făcut
Ghin  rar.

Leonaș. — Atâta nu'î nimică.

Chirița. — Craiu poate ?

Leonaș. — (apropiindu-se și luând pe Chirița de mână) Craiu?. cum o înțelegi vorba asta, cuconișă ?

Chirița. — Cum 'ți-a plăcea mai bine d-tale.

Leonaș. Dar... dacă 'mă-ar plăcea să mă fac puțintel ... craiu ... în minutul acesta ... nu te-ai supăra ?

Chirița. — (coborând ochii și trăgându-și mâna) Vai de mine că reci ți's mânila ...

Leonaș. — Dovadă că mi'î inima ferbinte.

Chirița. — A fi, că'î lumea ră... dar, ce vis ăci c'a'î avut ?

Leonaș. — O basaconie din ceea lume. Pune'ți în gând că par' că mă furase o zină și mă dusesese într'o grădină plină de păsări galbine.

Chirița. — Or fi fost canari.

Leonaș. — Canari ... ganguri ... nu'ți pot spune ... dar ce'î curios, că toate se închina la mine și 'mă cânta ea așa : (imitând un canar) chiriririiiița ... chiriririiiița ...

Chirița. — Chirița ? .. Ei, apoi era canar ... și ăeă, pomenea numele meu, Chiriririiiița ? ..

Leonaș. — Te îndoești ? .. (caută cu dragoste la Chirița și oftează).

Chirița. — (coboară ochii) Ba ... nu ... din protivă ... mai vârtos ... dar mă mir de unde și până unde ? .. nu pot înțelege ce însemnează ...

Leonaș. — Nu înțelegi că am adormit cu gându la mata ?

Chirița. — Asta mă flatarisește ... domnule ... (cu pudoare) însă nu se cade să 'mă-o spuî nitam, nisam ... tronc în obraz ...

Leonaș. — (făcând că'î desnădăjduit) Vai de mine ! .. poate că te-am supărat cu vorbele mele ? ..

Chirița. — Ce se potrivește!.. Nu se supără Chirița cu una cu două... dar trebuie să socotești că's o ființă gingașă... impresionabilă... sentimentabilă...

Leonaș. — (în parte) Eaca frate!.. și ea vorbește limba cea nouă cu bibiluri.

Chirița. — Trebuie să socotești că cuvintele d-tale pot să mă scoată din sărite și se'mi pricinuiască un nicsis...

Leonaș. — Un nicsis?.. Ah, scumpa mea cucoană Chirița hăi!.. crede-mă că de când sînt în lume n'am întîlnit un ipochimen atât de nostim ca mata...

Chirița. — (cu dragoste) Să mă vezi moartă?

Leonaș. — Să te ved... și când ai ști!.. când ai pricepe sguduiturile inimei mele!.. știi?.. par' că se tot cutremură pămîntul!

Chirița. — (cu dragoste) Să mă vezi pe năsele?

Leonaș. — Să... M'ai fermecat... m'ai scos din simțiri... căci când te zăresc... ea așa 'mă scapără pe dinaintea ochilor... să gîuri că ești un fulger... o trăsniță...

Chirița. — Trăsniță?..

Leonaș. — Ba un trăsniț... m'o luat gura înainte... Ah! Chirițoe, ești o zină.

Chirița. — (cochetînd) Ean las'.

Leonaș. — Uu muțun...

Chirița. — Ei...

Leonaș. — O zarnacade.

Chirița. — (bucuroasă) O acade! O zarnacade? ah!

Leonaș. — Chirițoeo, Bârzoaeo... dacă mă iubești... dă'mi portretul matale.

Chirița. — Da cum, Doamne eartă-mă?.. așa îndată?

Leonaș. — Dămi'l... or mă 'npușc în ochii matale ceî verzi... (scoate un pistol de ciocolată).

Chiria. — (spărită) Vai de mine că avan mă ești!..

(scoțând un portret mare din sin și dându-l lui Leonaș). Na, frate, și nu face păcat.

Leonaș. — Ah!.. Chirițoae... să fii blagoveștită în vecii vecilor că m'ai scăpat de la moarte...
(mușcă pistolul, în parte) Bună cîocalată!

Chirița. — (în parte) Ei, apoi mi'i draguț și pace...

(Arie: din *Doi morți*: «Ia țiganka maladaea»).

Leonaș (cu foc).

Ah, Chirițo, scumpă zină,
De-acum ești a mea stăpână,
Și 'n veci te-oiu iubi!

Chirița (cu dragoste).

Ah și eă, deă, tot odată
Cu-a mea dragoste 'nfocată
Nicî că te-oiu slăbi.

(Se înbrăcișează cu foc).
(împreună.)

Leonaș (în parte)

Va! băborniță bătrână,
Bine că te-am pus la mână.
Cum te-oiu mai suci.

Chirița (în parte).

Bine că 'l-am pus la mână...
De-acum sînt a lui stăpână...
Cât 'loiū^u mai iubi!

(Leonaș o strînge tare pe Chirița în brațe. — Chirița se smucesce rușinoasă).

Chirița. — Ah... Leonaș... te rog... menajariseștemă... nu face abus de slăbiciunea unei gingașe finți; dacă mă iubești... dacă'ți sînt scumpă... fii

delicat... nu mă opri mai mult... lasă-mă să fug...
că mă muncește cugetul... (se tot trage îndărăt).

Leonaș. — (fără a se mișca din loc, în parte). Dute la Bender, rusalie.

(Împreună).

Leonaș.

Va! băborniță bătrână.

Chirița.

Bine că 'l-am pus la mână.

(Chirița iese în stânga, fugând și aruncând o sêrutare lui Leonaș
care pufnesce de ris).

SCENA V.

Leonaș. — Ha, ha, ha, ha!... încă așa babă stretchietă!... Auzi?... ha, ha, ha... Cică se nu fac abus!.. (imitând pe Chirița) Ah, Leonaș... dacă mă iubești... menajarisește-mă... lasă-mă să fug... mă muncește cugetul... Ha, ha, ha... bine că 'l-am prins portretu la mână... de-acum îi la cheremul meu... A! Chirițoe, m'ai alungat de la Bârzoieni?... te-oiu învăța eu... Am giurat să'i gioc feste peste feste... și ved că pân' acum 'mă merge bine... Baba nu mă cunoaște sub uniforma asta militărească... ea mă crede că 's ofițer... minunat!.. De m'ași putea încalte întelni cu Luluța... A!... eato... (se trage mai de-o parte în fund și privesce cu dragoste la Luluța).

SCENA VI.

Leonaș, Luluța (între pe ușa din fund fiind o mătă în brațe).

Luluța. (dismerdând mătă și nevedând pe Leonaș).

(Arie nouă) :

Frumușică mătăsoară,
Cu-a ta mică unghișoară
Apără-mă ne'ncetat
De orî care-amorezat.
Dar pe cel ce'mî place mie,
Pe ȳbitul Leonel,
Să'l dismerdî cu bucurie
Și să'î torcî, torcî frumușel.
Fă'î mîaŭ, mîaŭ, pisică dragă
Că-a lui ființă 'mî este dragă...
Că ne'ncetat gîndesc la el.

Leonaș. — (în parte) Draga Luluță!.. gîndește la mine... (tare) Mîaŭ, mîaŭ...

Luluța. — (tresărind) Ce'î?.. (vedând pe Leonaș se uimesce)
D-nul ofițer!..

Leonaș. — Eă... Luluță... nu mă cunoști?

Luluța. — (cu sfială) Nu... domnule...

Leonaș. — (scoțendu'și mustețile) Uită-te bine la mine.

Luluța. — (veselă) Leonaș! (se aruncă în brațele lui) Tu aici?... în uniformă?... (scapă mătă).

Leonaș. — Mai încet... să nu ne-audă baba... Am împrumutat straele unui prietin ca să pot intra în casa Chiriței și să mă apropii de tine.

Luluța. — Și nu te-o cunoscut mătușica?

Leonaș. — Nu... că almintere mă da afară... ca la Bârzoienî, ...îți aduci aminte, dragă Luluțică?... Știi tu că de-atunci îs șese luni?

Luluța. — Cuî o spuî, Leonaș dragă?... Am numărat ȳilele pe degite în toată vremea cât nu te-am vedut.

Leonaș. — D'apoî eă !... Ce n'am' cercat să te pot înțelni !... dar, în zădar !... Se vede că te ține baba de aproape... închisă ca într'un harem ?

Luluța. — Așa... se teme să nu'î scape zestrea de la mână.

Leonaș. — Cum ?

Luluța. — O hotărît, precât am înțeles, să mă cunune cu Guliță.

Leonaș. — Să te mărite pe tine... cu țincariu ei ?

Luluța. — Dar... vrea dintîi să ne logodească... ș'apoî peste doi ani să facă cununiea... Aista'î planul Bârzoilor... și chîiar astădî aă de gînd se facă logodna.

Leonaș. — Și tu... primești, Luluță ?

Luluța. — Eă ?... ast-fel primesc de bine, că de două luni de dîle de cînd le-am aflat planul, mă fac din vreme în vreme că am toane de nebunie... pentru ca să le gîoc o festă de cele frumoase chîiar la logodnă.

Leonaș. — Bravo, Luluță... să nu te dai... dacă mă iubești.

Luluța. — Îi videa.

Leonaș. — Cu toate aceste... știî una ? Ce'î în mână nu'î minciună... Haî să fugim împreună.

Luluța. — Bucuros, Leonaș dragă... cu tine m'ași duce 'n fundul lumeî; dar cum să facem ? că's păzită din toate părțile...

Leonaș. — Foarte lesne... Haî să eșim pe poartă, la braț... ca cînd am merge la primblare... și cum om scăpa în uliță, ne facem nevêduți... Vrei ?

Luluța. — Vreă ce'î vrea tu...

Leonaș. — Haideți dar să nu perdem vreme... și să nu dee stahiea peste noi.

Luluța. — Haî... de-acum mă'ncred în dragostea ta.

Leonaș. — (strângend'o în brațe) Draga mea Luluță !

(împreună: Arie nouă).

Ah! de-acum în fericire
Soarta vrea ca să trăiesc,
Și în dulcea ta iubire
Rațul se găsesc.

(Leonaș ridică pe Luluța în brațe și o sărută).

SCENA VII.

Leonaș, Luluța, Ion, Guliță.

(Guliță și Ion intră tocmai când Leonaș sărută pe Luluța. — Guliță îi înbrăcat după modă: pantalonî foarte strimți, jiletcă scurtă, frac cu talie și cu coșile scurte; siong mare la cravată).

Guliță. — (încrămenit) Aî vădut, Ioane?

Ion. — Am vădut, cucoane!

Leonaș. — (Luluței) Cine 'î strijitu ista?

Luluța. — Guliță.

Leonaș. — Al... (pufnesce de râs, încet).

Guliță. — (răpöindu-se) Domnule... ce făceaî aici cu Luluța?

Leonaș. — (disimerdându'l) Ce'ți pasă mătăluță, mon-siū Gurluiță?..

Guliță. — (sărind înapoi) Nu mă chîem Gurluiță... da Guliță.

Leonaș. — Ba Gurluiță.

Guliță. — Ba Guliță, îți dic!... auđitu-m'ai?

Leonaș. — Ei... fie și Gărgăriță, dacă vreî... Ce te rătoești așa?

Guliță. — Mă rătoesc pentru că vreū sē'mî dai santifacție... duel... auđitu-m'ai?

Luluța. — Duel?

Leonaș. — Gugulea băbacăi... că nostimu'î... Vrei santifacție?.. Ei, poftim o giucărică de ciocolată.

Guliță. — (svêrlind ciocolata jos) Nu mi'i foame...

Leonaș. — Nu?... ai păpat zăcuscă astăzi?

Guliță. — Domnule... știi d-ta că eu când mă mâniîu, mă fac leu?

Leonaș. — De care?... leu... bătut?

Guliță. — (furios) Ai auđit, Ioane?

Ion. — (mâncând ciocolata) Îi bună, cucoane.

Guliță. — Ba leu, paraleu... auđitu-m'ai... și ca să 'ți-o dovedesc, îți cer duel.

Luluța. — Ha, ha, ha, ha.

Guliță. — Ce riđi d-ta?... Vreū duell! așa să știi.

Leonaș. — Foarte bine... cum vreī să ne batem?... de-a mingea, ori de-a Baba-oarba?

Guliță. — Ai auđit, Ioane?

Ion. — Am auđit, cucoane.

Leonaș. — Dacă postești almintere... trebue să'ți fac cunoscut că cu pistolul am ucis mai deunăđi cinci nagâți... cu sabia dece curcani și cu pușca opt șoldani... În care număr vreī să te pun?... în rândul nagâților, în rândul curcanilor, ori în a șoldanilor?... alege...

Guliță. — (slăbind) Cu pistolu vreū să mă bat!

Leonaș. — A!.. te puī în rândul nagâților?... Prea bine... îi fi al 6-lea la număr.

Guliță. — Ai auđit, Ioane?

Ion. — Am auđit, cucoane.

Guliță. — Ba cu sabia.

Leonaș. — Și mai bine... te-oiū face curcan.

Guliță. — Ba... cu... pușca.

Leonaș. — Minunat... te-oiū șoldăni dintr'o chiteală.

Guliță. — Ba... cu pistolu.

Leonaș. — Eī! hotărăște-te acu... saū nagăț, saū curcan... ori cum a fi, sīnt sigur că te trimit în raiū cu cerga 'n cap.

Guliță. — Aî auđit, Ioane?

Ion. — Am auđit, cucoane.

Guliță. — (făcându'și curaj) Cu cerga 'n cap?... ba tu te'î duce 'n raiu... Auđitu-m'ai?

Leonaș. — Om videa care...

Guliță. — (răcnind) Te oiū învêța eū sê sêruți pe Luluța...

Luluța. — Și ce'ți pasă d-tale... cherapleșule?

Guliță. — (furios) Cherapleș!... Aî auđit, Ioane?

Ion. — Am auđit, cucoane... Cherapleș... (iesă după sfîrșitul ariei)

Arie din Chirița: Văi ce întemplare.

npreună).

Guliță.

Ce obrăznicie!
Staū ułmit pe loc.
Și, Dêū, de mânia
M'am făcut chȳar foc.

Ceia-l-alți.

Veđi'l de mânia
O'nlemnit pe loc.
Făța 'Y stacoșie
S'a aprins de foc.

SCENA VIII.

Ceî dinainte, Chirița.

Chirița. — Ce este?... Cine se sfădește?

Guliță. — Nineacă, nineacă... ofițeriu o sêrutat pe Luluța.

Chirița. — Domnu ofițer?... (cunoscând pe Leonaș) Ce'mi vêđură ochiî? Leonaș!

Guliță. — 'Î-am cerut d'uel.

Chirița. — Duel!.. sê te omoare... (furioasă) Ce cați aice 'n casa mea, berbantule?

Leonaș. — Ce sê caut, cucoană?... o zarnacade..

Chirița. — 'Ți-oiu da eu acuș o zarnacade de nu'î puteao duce, nerușinatule... că te dau pe mânele jandarmilor (în parte) Audi? sê mē facē a crede... că'mi face curte!

Leonaș. — Eaca ȳes; (imitând pe Chirița) dar, te rog, nu face abuz... de slăbăciunea unei finți sentimentabile... lasă-mē sē fug... cugetul mē muștră... Ha, ha, ha, (vrea să ȳeasă)

Chirița. — Haȳducule!..

Luluța. — Leonaș... Leonaș... nu mē lăsa singură aici. (aleargă lângă el).

Leonaș. — (încet Luluței) N'ai grijă, că oiū găsi eu vr'un chip sē vin eară.

Chirița. — Ce faci acolo, gȳupineaso? îȳi plac ofiȳerii?... încoace sē vii... (o ȳe de mână și o dă de-oparte).

Leonaș. — Adio, Chiriȳoae Bârzoae...

Chirița. — Eșit'ai aȳi?

Leonaș. — Adio, zînă... adio, muȳun... Portretul teū nu se va deslipi nici odată de la sinul meū... Ha, ha, ha.

Chirița. — Portretul meū? (în parte) Vaȳ de mine!.. Ce-am făcut!.. M'am dat în mânele haȳduculuȳ!

(Înpreună)

Chirița, Guliță.

Ce obrăznicie!
Etc. etc.

Leonaș, Luluța

Veȳi'ȳ de mânia
Etc. etc.

Chirița.

Ah! ce nebunie!
Staū uȳmită 'n loc.
Și Dēū, de mânia
M'am făcut chȳar foc.

(Leonaș ȳeșă pe ușa din fund, în dreapta).

SCENA IX.

Ceț dinainte, afară de Leonaș. — Bârzoii și Ion

(Întrând prin fund).

Bârzoii. — Ce spui, măi Ioane, de duel? .. Guliță? .. duel! .. unde'î!?. A! eacătă!... (Îl iese în brațe),
Gugulea băbacăi! .. unde'î duelgiu s'î trântesc la gros?

Guliță. — O luat tălpășița, băbacă.. 'l-am spăriet eū.

Bârzoii. — Viteazu băbacăi, viteaz! .. Da bine, Chirițo, pentru ce era s' se pue în primejdie odoru?

Chirița. — Pentru că o prinse pe d-nei, duduca cea crescută în pansioane, s'erutându-se cu ofițerii.

Bârzoii. — Ealei!

Luluța, (făcându-se nebună).

Dice că era o babă,
Băta babă ș'un moșneag,
Ș'amêndoî când n'aveau treabă,
Se rezemaū pe toeag...

(Imitând posa moșnegilor răzemați pe toeag).

Ea, așa... și dau din cap... așa (dă din cap tremurând)
unu la altu... par' că se tot mustraū... Ha, ha, ha, ha...

Bârzoii. — Eaca pozna, soro, că ear 'î-o venit toana nebunieî.

Chirița. — S'racă'n de mine! .. tocmai ađi în ȃiua logodniî?

Bârzoii — Tacî...

Luluța.

Baba ȃcea : Moșulică,
Vreū o noră precum nu'î.
Moșu ȃcea : Băbulică,
Îȃi mai pune pofta în cuȃ.
(rîde perdută).

Bârzoiu. — Sărmana copilă ! .. mult o ține când o apucă ?

Chirița. — Câte-o ȃi întreagă...

Bârzoiu. — Par' că nu'î lucru curat ! .. Haî, Chirițo, sê o lăsăm singură... poate că 'șî-a veni în cunoștinți.

Chirița. — Haî... (în parte) Țeă, că'mî vine și mie sê nebunesc de ciuda ofițerîului... Sê mē îee în trei parale... coșcoge isprăvniceasă ! .. Așa rușine de când sînt n'am pățit !

Guliță. — Haî, nineacă.

Chirița. — Ba nu, Guliță... mata șeđî cu Luluța de o păzește sê nu facê vr'o nebunie... șeđî cu dînsa că ȃi'î logodnică...

Guliță. — (în parte) Dacă mi'î logodnică, de ce'mî ȃice cherapleș ?

Arie : Vaî ce întêmplare, din *Doi morfi vii*,
(împreună).

Bârzoiu, Chirița, Guliță.

Sărmana copilă,
Ce patimă grea !
Mê apuc'o milă
Când privesc la ea.

Luluța (în parte)

Cât îmî pare bine
C'asa'î amăgesc.
Sê rîd, Țeă, îmî vine
La eî când privesc,

(Cântând, Bârzoiu și Chirița se trag încetișor îndărăt și intră în odaia lor)

SCENA X.

Guliță, Luluța (pe canape).

(Mică tăcere — Guliță caută sê se apropie de Luluța și nu îndrăznește. — Luluța îl urmărește cu coada ochîului, zîbind).

Luluța. — (în parte, zîbind). Așteaptă... așteaptă... cocolitule... te-oîu pune eă la cale și pe tine acuș.

Guliță — (cu jumătate de glas) Luluță...

Luluța. — (în parte) Ce are de gând să'mi spue?

Guliță. — (mai tare) Luluță...

Luluța. — (tresărind) Aud?... cine mă chîamă?... A!.. monsîu Guliță... Ce poștești?

Guliță. — Fi... Luluță, fi... nu'î frumos să lași ca să te sêrute ofițerii.

Luluța. — Eă?... care ofițer?

Guliță. — Cel căruî am cerut duel... Nu te face a uita.

Luluța. — Ha!.. cel care te-o făcut nagăț?

Guliță. — Hî, hî...

Luluța. — M'o sêrutat el pe mine?... Nu'mî aduc aminte.

Guliță. — (în parte) Se vede că era într'o toană de nebunie și nu știea ce făcea.

Luluța. — Ba... îmi aduc aminte... că 'ți-am ȑis, mi se pare... cherapleș.

Guliță. — (supêrat) Ear?

Luluța. — Da nu trebuie să te superî, monsîu Guliță, pentru că cîte-odată nu știu ce spun... Îmi vine așa ca o amețeaă cu furie... ideile mi se tulbură... ochiî mi se aprind... și atunci dacă nu m'ași stăpâni, ași bate și ași sgâria și ași mușca pe toți.

Guliță. — (stând pe loc, în parte) Eaca... eaca...

Luluța. — Atunci cea mai mică înpotrivire mă mânie... mă turbează și, Ȑeă, mă tem să nu fac vr'un pecat într'o ȑi.

Guliță. — (trăgêndu-se înapoi) Eaca!.. eaca!..

Luluța. — Da unde te duci?

Guliță. — Mă... chîamă nineaca.

Luluța. — Nu'î adevêrat... Stăî aici cu mine.

Guliță. — D'apoî...

Luluța. — Nu vreî?... (făcênd că se mânie) Valeă!..

eaca 'mă vine... îmi vine să sgăriu... Tare așa bate pe cineva...

Guliță. — Nu te tulbura că șed... (în parte) Par'că'i o mătă.

Luluța. — Așa mai vii la socoteală.. Ean spune'mă, Guliță, știi că o să ne logodim astăzi?

Guliță. — Știu.

Luluța. — Și îți pare bine?

Guliță. — cu foc) Îmi!

Luluța. — Și mie... Nu poți crede cu ce nerăbdare aștept să fiu logodită și mai ales măritată... c'apoi atunci ai să fi toată ziua cu mine... pe mâna mea... Știu c'oiu avea pe cine sgărie și mușca.

Guliță. — (în parte) Auți așa gust? Ba să ferească Dumnezeu...

Luluța. — Ei; de vreme ce ai să'mă fi soțior... fă'mă puțintică curte. Spune'mă că mă iubești, că mă slăvești... că ești fericit... Dă!.. să te ved.

Guliță. — (cu sentiment) Luluță... te iubesc... te slăvesc... sînt fericit...

Luluța. — Și mă gîr... și după mine...

Guliță. — Și mă gîr.

Luluța. — Să fac tot ce'i poronci.

Guliță. — Să fac tot ce mi'i poronci.

Luluța. — Parol?

Guliță. — Parol?

Luluța. — Da nu... eă te întreb... Parol că'i fi supus la toate?

Guliță. — Parol.

Luluța. — Dă'mă parola cu degitul.

Guliță. — (dându'i parola) Poftim.

Luluța. — Bravo..., așa te vreă,, Acum ean cântă'mă o bucată din Lucia... știi?... frumos...

Guliță. — Să cânt?... da... is răgușit...

Luluța. — Ce poate nu vreî? .. (îi arată uughiiile).

Guliță. — Ba vreî. (în parte) Când ar veni nineaca să mă scape!

Luluța. — (cu nerăbdare) Haî... începe ađi.

Guliță. — Eaca încep... s'îmî dreg glasul...

(Guliță cântă o bucată din Lucia cu un chip comic. — Luluța pufnesce de ris în batistă).

Luluța. — (bătînd în palme) Bravo; bravo... bravisimo!

Guliță. — (îngînfat) 'Ți-o plăcut?

Luluța. — Minunat... I! ce puîsor de bărbățel oiî s'î am!... îmi sare inima cînd mă gîndesc... dar a-propo, ean gîoacă...

Guliță. — Cum?.. s'î gîoc?.. așî nitam nisam?... Aî nebunit?

Luluța. — Ce?... nu vreî?

Guliță. — Nu.

Luluța. — Nu!.. (sculîndu-se de pe canape) Vină 'n coace s'î te mușc... s'î te mînînc...

Guliță. — Vaî de mine!.. mare bele'î fata asta!..

Luluța. — Te oiî înv'îța eî s'î nu vreî, cînd porncesc eî... îi arată unghiiile și dinȚiî).

Guliță. — S'îracul de mine!.. îi în stare s'î mă mînînce de viî... S'î nu r'îmîe nicî o bucăȚică băbacăî... LuluȚo... liniștește-te. (aleargă prin odaie pe după canape)

Luluța. — (cîrșîind din dinȚiî) Ba nu... c'îm s'î te mînînc...

Guliță. — Ba nu mî'î mînca.

Aria polcaî.

Luluța (alungînd pe Guliță înaprejurul canapelei).

Ba te-oiî mînca.

Guliță.

Ba nu, nu mî'î mînca,

Luluța.

Ba te-oiu mânca
Și nu'Y scăpa.

Guliță (în parte)

Tare mi'Y frică, valeu! valeu! valeu!

Luluța.

De-a lui figură 'm vine să rîd, Dău!

(împreună).

Luluța (alungînd pe Guliță).

Dău, te-oiu mânca
Întreg, întreg eă te-oiu mânca.
Și nu'Y scăpa
Tot nu'Y scăpa.

Guliță (fugînd)

Nu mi'Y mânca
Dău nu, Dău nu, nu mi'Y mânca...
Că oiă scăpa,
Tot oiă scăpa.

Guliță. — (fugind în odăa tătăneseu) Valeu... lupu, lupu!

Luluta. — Ha, ha, ha, ha... (îesă alergînd pe ușa din fund)
L'am desgustat de logodnă.

SCENA XI.

Ion, Leonaș, (înbrăcat în costum de bricicar)

Ion. — (între pe ușa din dreapta în fund) Întră, întră... nu'ți
fie frică.

Leonaș. — Da oare cuconu ispravnic acasă'î?

Ion. — Acasă... ai vr'o treabă cu d-lui?

Leonaș. — Am, logofete Ioane... Am venit să mă jăluiesc.

Ion. — Bine-ai făcut... că boeriu'î om drept și cu frica lui Dumnezeu; dar... adus'ai vr'un peșcheș?

Leonaș. — Ba nu... n'am știut că'î plac peșcheșurile.

Ion. — Nu?... apoi cară-te... N'are vreme să te primească boeriu.

Leonaș. — Da bine, logofete Ioane... unde să caut eu acu peșcheș?... păcatele mele!... Dă!... că cu toată sărăciea mea...

Ion. — N'ai nimică?... nici hîrzob de păstrăvi?... nici caș de munte?... nici căprioară?... nici vr'o căpățînă de zahăr?...

Leonaș. — Doar nu's băcal.

Ion. — (la ureche) Nicî bătuți?

Leonaș. — Da bine... boeriu metaherisește și?...
(face semn de numărat bani).

Ion. — Huf... Ean caută bine 'n pungă, că'î găsi poate vr'o carboanță ruginită.

Leonaș. — O carboanță am... (scoate o carboavă din pungă).
Unde'î ispravnicu să 'î-o dau îndată?

Ion. — Nu așa, că'î prea puțin ca să primească... almintere.

Leonaș. — Cum?

Ion. — Așteaptă că'î vide... avem alte tertipurî pe-aici... Așteaptă. (Iesă pe unde a intrat).

Leonaș. — (singur) Aferim ispravnic! adună și cu carboanța... Bine c'am aflat'o și asta.

Ion. — (intră serios aducînd un curcan) Veđi d-ta curcanul ista?

Acest curcan bătrîn
În țeară e vestit,

Din el al meu stăpân
 Își trage bun venit.
 Curcan plin de noroc,
 El, ca ne alți curcani,
 Scăpând de ori ce foc...
 A fript mulți gogomanî.

Leonaș. — Cum asta? logofete?

Ion. — 'L'am vândut pân'acum de 57 de ori pe la înpricinați, și o slujit pân'acum de 57 de ori ca peșcheș

Leonaș. — Nu te pricep bine.

Ion. — Eaca: când vine cineva cu jalobă și cu mâ-nile goale... de pildă ca d-ta... eă, din poronca boerîului, mă ațin la ușă cu curcanu, îl vând pe o carboanță... și pe urmă duc carboanța ispravnicului, și ieă eă curcanu înapoi de la jăluitar... ca poclon... înțelegi?

Leonaș. — Care vrea să ăică curcanu ista ține până acum 696 lei?

Ion. — În capăt.

Leonaș. — Bună moșie.

Ion. — Îl cumperi?... ori te îndrept spre calea 'ntoarsă.

Leonaș. — Cumpăr... na carboanța.

Ion. — Na curcanu... (le curcanu și dă carboava lui Ion).

Leonaș. — Noroc să dee Dumnezeu!

Ion. — Amin... și la anu cu bine!.. Mă duc să dau carboanța boerîului, și să'i spun că ești aici. (în parte, întrând la Bârzoii). 58 cu asta... am s'o trec la răbuș.

Leonaș. — (singur) Așa, părinte ispravnice?... bine că 'ți-am aflat coțcăriile și curcăniile... Ne-om răfui mai târziu... Dar oare unde'i Luluța?... (caută prin prejur) M'am schimbat în strae de cărucer, ca să pot eă

între aici... să mă 'ntâlnesc cu Luluța... De-ar veni... am lua tălpășița amândoi pe ușa asta de din dos... Bricica mea 'i la portița grădinei... ne-am sui ȳute într'însa, și nici Tătarii nu ne-ar prinde... Cine vine? A! Ispravnicul... Ce minciună s'î durez?..

SCENA XII.

Leonaș, Bârzoii, Ion.

Bârzoii. -- Unde'î jăluitorul?

Ion. -- Eacătă'l, cucoane.

Leonaș. -- (îchinându-se) Eă sunt, măria ta.

Bârzoii. -- Ce cauți?.. Cine ești!

Leonaș. -- Picău bricicariul... s'ă nu'ți fie cu bănat, măria ta...

(Arie din doă morți vii: Îi mare cu cei mici).

Eă sînt vestitul Picău
Ce n'am decăt un biciă
Ș'un cal străin, cădă,
Ș'o brică de 'nprumut.
Dar, vaă ș'amar de cine
Mă ie la drum pe mine!
Îi duc în fuga mare.
Cu poșta... și maă tare...
Dar îi paveoa rea?
Da'Y muștereul greă?

(Bate din biciă și ăice: *Ce'mă pasa .. mișcă copile*).

Nică brică nu'Y a mea
Nică drumul nu'Y al meă;
Că sînt vestitul Picău
Ce n'am decăt un biciă
Din care tot pocnesc,
Cu care mă hrănesc.

Bârzoii. -- Picău bricicarul... de la Eș?

Leonaș. — Dar, măria ta ... știți? ... din colț de la sfântul Spiridon ... Picîu bricîcarîu ... Întreabă pe cine vrei și 'ți-a spune de mine ... Câte giupinese cu testemeluri ... câți logofiței cu vipiscă ... tot Picîu îi bălăbănește hurduz, burduz, prin toate rătăcăniile ... ba pe la vii ... ba pe la Rădiu ... ba pe la Sprăvale-babă ... ba pe la clănțălărie ... și tot cam pe datorie ... că despre bătuți? .. vorba ceea: 'i-o bătut vîntul de mult! și când mă trezesc? .. tufă 'n pungă, tufă 'n busunar ... afî! .. Dar ce'mî pasă! .. Picîu se trăească! treacă de la mine ... că doar îs român ... îs creștin ... slavă Domnului ... din toți negustorii și meșterii din Eș, numai eă am rămas din neam curat ... și un bîet halvițar ... și un bîet brahagiū ... și un bîet cojocar ... toți cei-l-alți îs cu percîuni. (toate aceste le ȕicc foarte răpide).

Bârzoii. — (astupându-și urechile) Mă! .. ce daradaică hodorogită ... destul ... stăi ...

Leonaș. — Ha, ho ... tbrrr ... am stătut.

Bârzoii. — Spune acu ce cauți!

Leonaș. — 'Ți-am adus un curcan, măria ta, tot-măi de la Eș ...

Bârzoii. — (în parte) Auđi Picîu? .. și'i curcanu meu cel de pripas ...

Leonaș. — Și mă rog, măriei tale, se'l primești drept peșcheș.

Bârzoii. — (făcînd că se supără) Adică ... fără peșcheș nu puteai să vii?

Leonaș. — Apoi dă, cucoane ... nu te supăra ... obiceîul pămîntului.

Bârzoii. — Ei! fie ... dă'l la fecîor.

Ion. — (apropiîndu-se de Leonaș) Adă'l în coace.

Leonaș. — Na ... (dă curcanu lui Ion).

Bârzoii. — (încet luî Ion, de ceea parte) Unde'î carboava, hoțule?

Ion. — (dându'î carboava pe din dos) Eaca. (în parte) Pil.

Bârzoii. — (luând carboava) Bine, bine, fătul meu ... Spune acu ... ce pricină ai la Isprăvnicie!

Leonaș. — (în parte) Oare ce dracu se'î înșir! (stă puțin pe gânduri).

Ion. — (eșind, în parte) 58 cu asta! De-a mai ținea isprăvnicia câtă-va vreme, ne suim la sută ... (sărutând curcanul) Vai! drăguțu-mi'î ... mânca'l-așî fript ... (iesă).

Bârzoii. — Ei; dă! ... spune ađi ... că n'am vreme de perdut ... Ce ai?

Leonaș. — Apoi ... ce se am, măria ta? Ea păcate! .. M'am pornit de la Eș c'o actoriță ... și după ce-am adus'o aici numai într'o fugă de cal ... când la plată? .. vrea se'mî mănânce dreptul, sub cuvânt c'am prăvălit'o de cincî orî.

Bârzoii. — O actoriță! .. de la fteatru?

Leonaș. — De-acolo ... de la denia cea nemțească.

Bârzoii. — Și unde-o tras în gazdă?

Leonaș. — La pitarîu Chirculici ... știî ... de la vale peste drum ... Dacă'î avea bunătate se mergî d-ta se'î grăești ... ca părintele Ispravnic ... poate că nu m'ar lăsa păgubaș ...

Bârzoii. — Bucuros, fătul meu ... mă duc (în parte) N'am vădut nicî odată actorițe ... îs curios se vęd ce lighioae sînt. (tare) Mă duc ... (își caută șapca).

Leonaș. — (în parte) Călătorie sprincenată ... De-așî putea se'î depărtez pe toți de-a acasă ... 'mi-ar veni la socoteală ... ca se fugim cu Luluța.

Bârzoii. — Eaca șapca ... Vină cu mine, Picîule.

Leonaș. — Mergî înainte, cucoane ... că te-agîung.

Bârzoii. — Bine. (vrea să iese).

SCENA XIII.

Leonaș, Bârzoii, Chirița, Guliță (acești doi Yes din odăa din stânga, plannl I).

Chirița. — Unde te duci, frate?

Bârzoii. — Vin' acuș... Me duc pân' la vărul Chirculici... să mă 'ntâlnesc cu 'n ipochimen care-o tras acolo 'n gazdă.

Chirița. — La Chirculici? .. da Chirculici s'o por-nit de trii zile la moșie... ș'o pus să'î grijască ca-sele.

Leonaș. — (în parte) Tronc!... c'am codălghit'o!..

Bârzoii. — (luî Leonaș) Apoî... ce dârdâiaî tu, măi bricicarule?

Chirița. — Care bricicar?.. (cunoscând pe Leonaș) Ce vîd?.. ear hoțu cel de Leonaș?

Bârzoii. — Leonaș?

Guliță. — Dar, băbacă... aista'î ofițerîu care-o sêrutat pe Luluța.

Bârzoii. — Duelgiu?.. (luî Leonaș) Ce însemnează dar?.. grăește... acu ofițer, acu bricicar?..

Leonaș. — Eaca, măria ta... Am voit să vîd cu ochiî cum faci dreptate în Isprăvnicie... și cât țin curcaniî isprăvnicești.

Chirița. — Vaî de mine!.. că aista'î Pepelea!

Bârzoii. — Așa? care vrea să ȑică... ești șpion d-ta?.. Apoî, așteapă... dacă'î așa să'î dau o ră-fuîală isprăvnicească pe spinare. (strigă) Măi jăndarî.

Chirița. — Jăndarî.

Guliță. — Jăndarî.

Leonaș. — Așa'î socoteala?.. apoî... ean aștep-tați și voi să vî 'nvîț eu galopu...

(În vremea cât cântă, îi lovesce cu biciușca peste picătoare. Chirița, Bârzoii și Guliță, sar prin casă în măsura muzicii).

Aria galopului.

Leonaș.

Hi, hi, bălan . . . Hi, hi, jărpan.

Bârzoii, Chirița, Guliță.

Va! ce hoț! ce fără!

Leonaș.

Hi, hi, bălan . . . Hi, hi, șoldan.

Bârzoii, Chirița, Guliță.

Va!, că m'o pișcat eară,

Bre! ce om șugubăț!

Da ședî, mă!, binișor.

Leonaș.

Ba nu . . . vreî să vî 'nvăț

Galopu 'ntr'un picior.

Hi, hi, bălan . . . Hi, hi, jărpan.

Bârzoii, Chirița, Guliță.

Va! ce hoț! ce fără!

Leonaș.

Hi, hi, jărpan . . . Hi, hi, șoldan.

Bârzoii, Chirița, Guliță.

Va! că m'o pișcat eară!

(Leonaș ieseă rîdînd, pe unde a intrat, în vreme ce Luluța intră pe ușa din fund).

SCENA XIV.

Bârzoii, Chirița, Guliță, Luluța.

Luluța. — Da ce-ați pățit de săriți drăgaica prin casă ?

Chirița. —	} (sărind neconținut)	Luluță... ăi! se șeade binișor.
Bârzoii. —		
Guliță. —		

Luluța. — Cine ? .. cui ?

Chirița. —	} (oprindu-se)	Lu! Leonaș. Unde'î ?
Bârzoii. —		
Guliță. —		

Luluța. — Leonaș ?

Chirița. — Bre ! ce înpușcă 'n lună !

Bârzoii. — Bre ! ce ienicer !

Guliță. — Am să'î cer ear duel !

Luluța. — Da tăceți din gură că vă vin musafirii la masă.

Chirița. — De pe-acu ? .. unde's ?

Luluța. — 'Î-am vădut întrând pe poartă... Ea-cătă'î.

SCENA XV.

Cei dinainte, Musafirii.

Arie din Hârca : Tanana.

Musafirii.

Plecăclune cucuete !

Eată-ne că am sosit.

Ha! la masă, căci de sete

Și de foame am murit.

Chirița.

Mă închin și sînt voșasă
 C'ați venit cu toți la masă,
 Și sperez că bucuros
 Îți mîncă și'ți bea vîrtos.

Musafirii.

Plecăciune cucuete!
 Eată-ne că am sosit
 Ha! la masă, căci de sete
 Și de foame am murit.

Chirița. — Cred, boeri d-voastră, că vi s'or fi cam lungit urechile de foame, pentru că pe aici obicînu-iți a mîncă pe la amiață... dar noi metahirisim evropienește... pe la 5; nu vă fie cu supărare... Peste o jumătate de ceas or da bucatele pe masă... Vă rog să îngăduiți.

Musafirii. — S'rut mînile.

Chirița. — Astăzi vreă s'mî ieă ăia bună de la d-voastră... fiind că mă duc la Paris.

Musafirii. — La Paris?

Chirița. — Dar... și nădăjduesc că îți chili vîrtos în sănătatea isprăvnicesei d-lorvoastre.

Musafirii. — N'ai nică o îndoială, cucoană.

Chirița. — Însă păn' la masă... dacă poștiți cîte un păhăruț de rachiū?... Ioane... adă rachiū.

(Ion intră cu o tablă plină de păhăruțe de rachiū și se duce de dă ântăiă cucoanei Chiriței și pe urmă pe la mosafirii).

Chirița. — (bînd) Să trăiți... întru mulți ană... și se ne videm sănătoși!... Bun rachiū... îi pe cursă... ca la Eș... Pofitim boeri, Ioane!... dă la d-lui... dă la d-lui... dă și la d-lui... (arată un mosafir mal rușinos).

(Ion după ce dă rachiul, Yesă).

Chirița. — Ș'așa cum vă spuneam boeri d-voastră... peste vr'o trii zile vă las cu lacrimile pe obraz... aștept numai pașportul.

SCENA XVI.

Ceî dinainte, Șarl (cu pașportul în mână dă busta în salon).

Șarl. — Pașport ?.. *Voilà.*

Toii. — Monsiū Șarlă ?

Șarl. — Present !

Arie du : Royal tambour.

*Me voici ... am sosit
Moulu, bouillant de rage
Pour câte-am pătimit
Am pătimit dans ce voyage.
En un caroutze affreux.
On m'a conduit hurduz-burduz.
Les surugi riaient entre eux
Disant : Draco franțuz !*

(Închinându-se la Chirița).

*Mais pour vous, cocona
On irait en enfer ...*

Chirița (făcând tali)

Ah ! vous êtes juvaer.

Șarl (În parte, făcând semnul gaminilor din Paris).

*Tiens ! v'la pour toi ... voilà !
Quel bonheur ! am sosit
Enfin dans ce village ...
Ma câte-am pătimit ... etc.*

Șarl. — *Madame*, am împlinit comision d-tale ... Am scos pașport.

Chirița. — (cu bucurie) Unde'î?

Șarl. — *Voilà.*

Chirița. — Dămi'l degrabă...

Șarl. — *Pardon...* trebuî un farfuri... s'e'l prezentez pe farfuri... *à la mode.*

Chirița. — Bine zici... Ioane!

Șarl. — *Non* strigat... Am găsit farfuri... *Monsieur* barbat d-tale, port un duzen la surtuc. (se apropie de Bârzoiu, și îi taie un bumb de la surtuc). *Vous permettez?*

Bârzoiu. — Ce faci, neamțule?

Șarl. — *Non* faci *attention*... Am trebuinț un farfuri... *et voilà!* (arată bombul și pe urmă pune pasportul pe dînsul ca pe un talger de'l prezentează Chiriței).

Musafirii. — Ha, ha, ha, ha... a dracului franțuz!

Șarl. — (în parte) *Voilà une mode commode...* *On porte toute une vaisselle sur soi...* (tare) *Madame la baronne de Chiritza...*

Chirița. — *Merci*, monsîu Șarlă... când ai ști ce mulțămire 'mî-ai făcut... *Vous m'avez frotté le cœur avec du miel.*

Șarl. — *Quoi?*...

Chirița. — *Oui...* *avec du miel...* m'ai uns la inimă cu mîere... *Nous disons comme ça...*

Șarl. — *En moldave...* *suffit.* (în parte) *Folie langue!*

Chirița. — (deschidînd pasportul) Ascultați boeri d-voastră... (citesce) «D-neeî Baroana Chirița Bârzoiu, care merge peste graniță în staturile Evropei...»

Toți. — Baroană!

Bârzoiu. — Baroană... tu... baroană?..

Chirița. — De ce nu?... dacă'î moda.

Guliță. — Nineacă... da eû nu's baron?

Chirița. — Ba și tu ești, Guliță... ești baronaș.

Guliță. — Vra s'e dîc'e și băbaca îi baronoiu?

Bârzoiu. — Ba... mă ferească Dumnezeu!

Chirița. — Da ean mai spune-ne ceva de la Eș, monsîu Sarlă?... Ce mai fac Eșeniî?

Șarl. — Toți Eșeniî s'o făcut bulangeri... chitarî.

Toți. — Pitarî?

Șarl. — *Farbleu !* .. Plămădesc glodu earna, ca s'e'l înghită vara.

Chirița. — Bine ăică... îmi aduc aminte când am fost acolo cu Aristița și Calipsița...era să mă înec!

Șarl. — (în parte) *Ah bah ! un tonneau... ça flotte toujours.*

Chirița. — Da despre teatru ce știî?

Șarl. — Est opera italian... am vădut *Robert le diable !*

Chirița. — Nu mă nebuni... și cum o fost?

Șarl. — Formos... tare formos.

Chirița. — Ei parastuește și nouă piesa aceea... c'am audît că'i cu o mulțime de drăciî.

Șarl. — Dacă poroncesc *madame cocona*... bucross.

(Toți se așează pe canape și pe jilțuri. — Șarl în mijlocul lor, cântă cântice-lul : *Titî à la repres, de Robert le diable.*)

Toți. — (sculându-se) Mare minune ! Nemțiî ceîa îs cu dracu, Dău !

SCENA XVII.

Cei dinainte, Ion și pe urmă Leonaș (în toaletă femească)

Ion. — Cucoane... cucoane... o vinit o madamă de la Eș... și cere să între aici.

Bârzoîu. — Cine'î ?

Ion. — Cică'î actoriță.

Toți. — O actoriță ?

Leonaș. — (întrând rapide) Plecăciune, boerî... Mă rog

de ertare, că dau busta 'n casă, nitam, nisam... dar având treabă cu părintele Ispravnic, am luat îndrăzneală... Care'i părintele?..

Bârzoii. — Supusă sluga d-tale, madamo.

Leonaș. — D-ta se fii sănătos.

Bârzoii. — Sărut mânil.

Chirița. — (în parte) Mare minune! cum seamănă cu Leonaș!

Leonaș. — Pune'ți în gând, părinte Ispravnice, că am un frate, care de câteva zile s'o făcut nevăduț de la Iași... și pre cât am aflat de ici de cole... am prepus că'i ascuns aici în târg... și că'i amoretat de o duduică care'i dăc Luluța.

Luluța. — (în parte) De mine?

Chirița. — Luluța?... și cum îl chăamă pe fratele d-tale, cheramo?

Leonaș. — Leonaș... de nu'ți-a fi cu bănat, cucoană.

Chirița. — Nicăi cât pe-o măsură... se erți... Și d-ta dăci că ești actriță?

Leonaș. — (făcând compliment femeesc) La teatru național... se erți.

Chirița. — Se fii d-ta sănătoasă... dar cât pentru fratele d-tale... cine-a fi acela... nu avem cînste...

Leonaș. — Bunătatea d-tale... dar mă rog... pe duduica Luluța nu știți unde-ași puteao găsi?

Chirița. — Nu departe... Dacă vrei s'o vezi? eat'o... O logodim astăzi cu Guliță, fiul meu...

Leonaș. — Să'ți trăească.

Chirița. — (cu dispreț) Plecăciune.

Leonaș. — (care în toată vremea asta a întors spatele Luluței) A!... dumneei îi duduica Luluța? Tare'i frumușică! Dă'mi voe dragă, se te sărut și se te fericesc de odorul ce-ai se capeți. (sărută pe Luluța și'i dăce încet) Eu sînt, Luluța, eu Leonaș... oprește logodna.

Luluța. — (șipând A !..

Toți. — Ce'î?

Luluța. — (făcându-se nebună) Vai de mine! se învêrtește casa cu mine. Toate le vîd pe dos... Eaca mătușica sîd de-a tumba... ha, ha, ha, ha...

Chirița. — *Chirie cleison !..* cî ear 'î-o venit nebunia... și tocmai în ceasul aista!.. Luluțo...

Luluța. — Fugiți... fugiți... dați'mî pace... cî'mî vine-a mușca... Unde'î Guliță sîl sgîriiî?.. unde'î sîl mușc?

Guliță. — (ascunđendu-se după tatî-sîu) Nu mî lîsa, bîbacî, cî mî mînîncî.

Luluța. — Ha, ha, ha, ha... Am sî mî mîrit cu îubitul mîu, pe care'l îubesc din copilîrie... Eatî-mî's la nuntî... orhestrul începe valțul, valțul!... Unde 'î mirele sî gîoc cu el?

Valsul.

Luluța vîlsuînd singurî).

Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Astîđî chiar mî mîrit,
Mî mîrit, mî mîrit !
Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Chîar astîđî mî mîrit
Cu al mîu îubit.

(Se cîpresce din joc, plîngînd).

Ah, ah, ah, ah, ah, ah !
Dragul mîu nu mî vrea...

Corul.

Sîrmana, vaî de eal (bis).

Luluța ritând

Ha, ha, ha, ha, h̃a, ha!
Ba mă vrea, ba mă vrea.

Corul.

Sărmana! va! de ea!
Va! de ea!

(împreună).

Luluța (jucând

Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Astădî chiar mă mărit,
Mă mărit, mă mărit...
Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Chiar astădî mă mărit
Cu al meu iubit.

Corul.

Sărmana fată!
Priviți-o, eată,
Eată c'a 'nebunit,
Nebunit, nebunit!
Sărmana fată,
Ma! bine 'ndată
Îndată-ar fi murit
Ar fi murit!

(Luluța se aruncă în brațele lui Leonaș).

Luluța. — A!... eaca logodnicul meu... eată'l, eată'!!

Chirița. — Cine?.. Madama?.. logodnic!.. (cătră musafiri) S'o perdut de istov!

Luluța. — (șipând) Aista'î, aista'î... vreî să mă măritați cu dînsul... că de nu... nebunesc...

Chirița. — Să te mărităm cu madama? .. altă belea acu! ..

Șarl. — *No . . . faceți caprisu Luluței. . . non trebuie contrarier un malade.*

Chirița. — Bine ȳică, monsîu Șarlă. . . Eî. . . fie, Luluță dragă. . . dacă ȳi'î drag dumnealui? .. ȳeȳi-l. . . Noî ȳi'l dăm (cătră Leonaș) Mă eartă, madamă, că te super. . .

Leonaș. — Da unde, cucoană! .. din potrivă. . .

Luluța. — Dacă mi'l daȳi. . . logodiȳi-mă acu 'n-dată cu el.

Chirița. — Fie ș'acu, numai nu te tulbura. . . (cătră Leonaș) Madamă. . . facem abuz de bunătatea d-tale. . . dar apoi veȳi în ce stare'î bîata copilă. . . Fîi bună, te rog, și primește a te logodi cu dînsa. . . ne'î îndatori peste măsură.

Leonaș. — Cu mare bucurie. . . Cea mai mare dorinȳă a mea este ca să vă îndatoresc. . . poftim inelul meū.

Chirița. — Foarte mulȳănesc. . . Luluȳo, eaca inelul d-sale. . . dă 'î acum pe-al tēū. . . și să vă fie logodna într'un ceas bun. . . amin!

(Leonaș și Luluța schimb inelele).

Luluța. — (veselă) M'am logodit. . . m'am logodit! De-acum ȳiceȳi să cânte musica. . . sē'nceapă balul. . . la bal. . . la bal. . .

Chirița. — Bal înaintea mesei?

Șarl. — (încet Chiriȳei) *Ne la conctrariez donc pas . . . puisqu'elle est folle* (tare) *En avant la contredanse.*

Chirița. — (căutând cu dragoste la Șarl) Fie, monsîu Șarlă. . . *Vous serez mon cavalier?*

Șarl. — (în parte) Crac.

Chirița. — Haî, boeri. . . să vă vēd. . .

(Orhestrul cântă contredansul. Chirița joacă cu Șarl în fața cu Guliță, care joacă cu Luluța. Leonaș slujesce de damă lui Bârzoiu și joc amândoi vis-à-vis cu doi musafiri. — Musafirii mai în fund).

Toți (jucând).

Ah, ce plăcere de-a juca
Și de grijă a să scutura.

Chirița.

Ah ! monsîu Șarlă . . . te rog îmi spune
Dacă joc frumos cancan ?

Șarl.

Ah ! que des graces ! Jocî de minune
(în parte) *Elle danse comme un urs blanc.*

Toți.

Ah ! ce plăcere de-a juca
Și de grijă a să scutura.

Chirița — Destul, c'am obosit !

Leonaș. — (strângînd pe Luluța în brațe) Ah ! dragă Luluță . . . de-acum ești a mea, și nimic nu ne mai poate despărți . . .

Chirița. — (cătră mussafiri) Vedî, dacă'î actriță . . . cât de bine'sî gîlocă rolu.

Leonaș. — De-acum festa'î gîucată ; pot să m'arăt fără grijă.

Chirița. — Festa ? .. ce vra să ăică asta ?

Leonaș. — (scoțîndu'sî capela) Mă cunoști, Chirițoae, cine sînt eă ?

Chirița. —
Bârzoiu. —
Guliță. —

} Leonaș !

Leonaș. — Eă ! .. v'am gîucat'o bună ?

Chirița. — (cădând pe un scaun) Ah! ne-o giucat'o Pe-pelea!

Bârzoii. — Ean stăi, moțpane . . . dacă'i pe feste... apoi se 'ți-o gioc eă mai sărată și mai chipărată . . . doar am puterea 'n mână . . . doar îs Ispravnic! . .

Leonaș. — Ba te șterge pe guriță, boeriule . . . Eaca demisionul d-tale (îi dă un pachet).

Bârzoii. — Demisionu?

Leonaș. — Așa . . . măi dinioare am primit un plic de la directorul Departamentului, care mi'î prietin, și în întru am găsit demisionul d-tale.

Bârzoii. — Da se n'am parte de Chirița dac'am gândit vr'o dată s'mă dau demision (citesce) «Demisionul ce ai dat din postul de Ispravnic, se primește . . . și se poroncește d-tale ca se încredințazi trebile ținutului, d sale d-lui Leonaș, noului diregător». — Am sfeclit'o! (cade pe un scaun de altă parte) Da bine . . . pentru ce?.. care 'î pricina?

Leonaș. — (încet) Curcanu cel bătrân 'ți-o giucat festa . . . Ce se faci?.. s'o trecut vremea curcanilor! . . Ear cât pentru logodna mea cu Luluța, de nu'î încuviința'o acu îndată . . . spun lui Picîu bricîcarîu sê dee jalbă că 'i-ai luat o carboavă chîiar de haram.

Bârzoii. — Încuviințaz . . . încuviințaz; numai tacî.

Chirița. — (pe gânduri) Sê'mî trecê p'între degite bunătate de zestre?.. nu se poate . . . (tare) nu se poate!

Leonaș. — (încet Chiriței) Ba se poate, căcî almintire . . 'l-oîu ruga pe prietinul meă, pe ofîcerîu cel de ađi dimineață, sê arâte portretu d-tale lui Bârzoii . . . Se poate acum?..

Chirița. — (plecând capul) Se poate!

Leonaș. — Care vra sê ăicê . . . toate s'o pus la cale . . . Acum, boerî d-voastră, fiind că un Ispravnic trebuîe să fie un om așêdat . . . vê postesc la nunta

mea cu Duduca Luluța. Dumneeî cucoana Chirița și cuconu Grigori, prea iubitul ei soț, s'o primit a ne fi nunți mari... așa este?

Bârzoii. — } Cum nu?... cu mare
Chirița. — } (zimbind mânzesc) bucurie.

Leonaș. — Cât pentru monsîu Guliță, dacă tot voiesce duel?...

Guliță. — Baîu!

Șarl. — *Comment! tu refuses, malheureux!*

Guliță. — (cu nerăbdare) *Qu'est ce que vous voulez?...*

Omorision?

Șarl. — *Fricosion... va!* (în parte) *Quel petit cretin!*

Ion. — (întrând) Cucoană... sê dee bucate?

Chirița. — Strigă sê dee.

Ion. — (la ușa din fund strigă chiuind) Mă Postolachi... mă!... dă bucate la masă... mă!

Chirița. — Carnacsî, că ne-ai asurđit! Boerî d-voastră... poftim... d-le Leonaș, ce-o fost s'o trecut... nădăjduesc că nu ne'î refusa de-a șide cu logodnica d-tale la masă.

Leonaș. — D'inprotivă, cucoană dragă. (încet) și drept dovadă că sînt prietinul d-tale, poftim portretul.

Chirița. — (încet, luând portretul) Sê'ți spun drept... mare comedian ai măi fost!

Leonaș. — Apoî... nu știi că lumea'î un teatru plin de comedienî?

Chirița. — Bine ăici... blagoslovită sê'ți fie vorba!... tocmai asta eram s'o spun și cî d-lorsale... (arată publicul și înaintează spre el).

Credeți-mî mie; ceî mulî în lume,
Fie din Londra sêî din Focșenî,
Fie cu stare, cu rang, cu nume,
Joc ades rolurî de comedienî.
Cela ce strigă că țara pere
Pân' ce apucă vre un cîolan;

Și cât îl róde, stă în tăcere...
Cine nu'l șcie că'î comedïan ?

Guliță.

Cel care vecinic se tot fălesce
Că'î de neam nobil cât un Sultan...
Și 'n faptă'î neamul și'l necinstesce...
Îi prost sërmanul ! prost comedïan !..

Șarl.

Celui qui tourne cum bate vântul,
Fiind ađî jidov, mânĭ moldovan...
Est un . . . non trouve au juste cuvântul;
Une girouette . . . un comedïan.

Luluța.

Cel ce caut'o ăstre mare,
De și el poate nu face-un ban ;
Și ădice feteĭ că'î dragă tare...
Are ĭubire de comedïan.

Leonaș.

Cel care jacaș fiind de moarte .
A luat pelea de pe sërman...
De'l veđĭ de-odată blând, smerit foarte...
Să fugĭ de dĭnsul că'î comedïan.

Chirița.

Ast-fel e lumea... o comedie !
Ear noĭ, artiștiĭ care-o jucăm.
N'avem dorință alta mai vie
De cât aplauđĭ să merităm.

Toți.

Ast-fel e lumea... o comedie !
Etc. etc. etc.

La sfîrșitul cupletelor ușele din fund se deschid și toți se pornesc spre masa
care se vede d'incolo de ușă).
Cortina cade.

DOÎ MORTÎ VII

PERSOANE :

ACTORI :

D. Ghiftuî, proprietar bogat	D-nul <i>Milo</i> .
Banul Hagi-Flutur, bătrân ridicol . . .	» <i>Luchian</i> .
Acrostihescu, ténér poet	» <i>Neculan</i> .
Egor, lipovan	» <i>Teodorini</i> .
Şatrarul Talpă-Lată, arendaş.	» <i>Teodor</i> .
Tiţa, orfană.	D-la <i>Gabriela</i> .
D-na Ferchezanca, actriţă	D-na <i>Sterian</i> .
D. Cărcioc, candidat de judecătorie . .	D-nul <i>Bossie</i> .
Ion, lacheii a lui Ghiftuî	D-la <i>Nini</i> .
Un băet de ţeran	* * *

Prietenii a lui Ghiftuî. — Țărani. — Jandarmi.

DOI MORȚI VII

DOI MORȚI VII ¹⁾

VODEVIL IN 2 ACTE

Representat pe teatrul național din Iași, în beneficiul artiștilor români, la 1851.

ACTUL I.

Teatrul reprezintă un salon bogat. În dreapta pe planul I-iu o ușă deschisă ce dă pe un balcon fără grilaj. — În fund, în dreapta, o ușă cu geamuri și perdele, care duce într'un salon mic. — Alte două uși cu geamuri în fund, care se deschid în grădină. — În stânga pe al 2-lea plan, o oglindă mare și lângă acesta o ușă ascunsă ce duce asemenea în grădină — O canape așezată în stânga privitorilor, un scaun lângă oglindă, și alte două scaune între ușele din fund.

(Scena se petrece la Ghiftueni).

SCENA I.

Ion (scuturând mobilele).

(La ridicarea perdelei se aude în salonul cel mic din fund, corul următor, cântat de Ghiftuț, Hagi-Flutur, Acrostihescu și prietenii lui Ghiftuț):

Prietin' bun', sê bem și sê mîncăm,
Căcî poate înîmî vom da de ceas amar !

¹⁾ L'homme blasé, par Duvert et Lausanne.

Haï de pe-acum voïos să ne'necăm
 Într'un antal de vin bun de Cotnar.
 Glu, glu, glu, glu, să bem, să mâncăm;
 Glu, glu, glu, glu, și să tot cântăm
 Glu, glu, glu, glu, glu.

Ion. — Ean auđi boeriï cum se veselesc de ąiua stăpănu-meű, d-nu Ghiftuï!.. O poftit tot Tărgu-Frumos aici la moșie, la Ghiftuenï. pe banul Hagi-Flutur, pe d-nu Acrostihescu, pe d-nu Sgărcilă... și alții; și acum de treï ąile, o țin tot una cu mesele și cu lăutariï.

(Se aude în salonul cel mic ąiocnete de pahare și chiote de veselie: să trăească Ghiftuï!.. în sănătatea lui Ghiftuï!.. vivat!..)

Ion. — căutând pe fereasta ușei salonului) Gâl, gâl, gâl... înghite-Agachi... dușcă băïete!.. (viind în fața scenei) Par' că vėd c'or să cadă bolnavi, de mult ce 'nghit la sănătăï!

Arie: *M'o pus tata se 'nveș carte, din Trăntorul.*

De treï ąile de când beű
 Și mănâncă tot mereű,
 Cred că dobă s'aű făcut...
 Numaï bună de bătut.
 Plan, plan, plan, plan, plan,
 Plan, plan, plan, plan.
 Ce-așï maï ride, ride, Deű,
 De-așï putea c'un melesteű
 Sě'l măsor în lung și 'n lat,
 Și trivoga 'n ei sě bat:
 Plan, plan, plan, plan, plan,
 Plan, plan, plan, plan.

SCENA II.

Ion, Egor (vine din fund de-a stânga și aduce grilage de fer pentru balcon)

Egor. — (în fund) *A! ąito t i tam ?.. barabancic ?.. harașol!*

Ion. — A! d-ta ești, pan Egor?

Egor. — Da, da, eă pan Ivan.

Ion. — 'Ți-am mai spus că nu mă chîamă Ivan, că doar nu's lipovan ca tine.

Egor. — A! *dușinca* Ivanușca!.. nu chîamă la tine Ion?... *no*, Ion *po lipovanțchi*... Ivan.

Ion. — Nicî Ion, nicî Ivan... m'ai înțeles?

Egor. — *Nîet* Ion, *nîet* Ivan?... *a cîto*?

Ion. — (cu mîndrie) Gîon!

Egor. — Gîon. (ridînd) A! *pojalosti*, *dușinca* moăa.. Gîon *nîet* hristian.

Ion. — Puçin îmi pasă. Stăpînu-meă, cuconu Dumitrachi Ghiftuî, 'mî-o poruncit să mă numesc de-acum înainte Gîon... pentru că sunt gîocheă.

Egor. -- *Cîto*? cîocoîă?

Ion. — (mînios) Gîocheă, măi... mere murate...

Egor. — Înțeles... cîocoîă... *harașo*, *harașo*... Dar să lăsăm vorba asta, că n'am vreme de pierdut. Am venit de la Tîrgu-Frumos ca să așed ostrețile aiste la balcon. Pot să m'apuc de lucru?

Ion. — Poți; haî, așadă-le mai degrabă, că Dău, cînd gîndesc că balconu'î fără ostrețe... mă umflă spaîma.

Egor. — Pentru ce, pan Gîon?..

Ion. — D'apoi n'ai vădut, că casa 'î zidită chîar pe malul eazuluî, în cât de-ar căde cineva din balconu ista... (arată balconul) s'ar duce de-a dreptu în împărăția broaștelor?

Egor. — *No*... mai bine... că ar învăța a cânta, (face ca broascele) și ar da conțert la fteatru.

Ion. — Ean las, *pan* Egor, că nu'î de șuguit cu cazu ista.

Egor. — Da adînc îî?

Ion. — De triî stînjini!.. mai ales cole sub bal-

con... dice că n'are fund. Hai, mergi de pune ostrețile, ca să se nu se întemple vr'o primejdie... (în parte) Boerii s'o cam chefeluit ș'ar putea foarte lesne să facă huștăluic...

Egor. — Aista'i balconu cu pricina? (arată în stânga).

Ion. — Țe sama bine să nu cați.

Egor. — (eșind pe balcon) *Ni boïssa.*

Ion. — Să măi vęd ce fac boerii. (merge la ușa salonului celui mic și privesce în întru).

Egor. — (în balcon bocănesce tare și cântă):

Ța țiganca maladața,
Paulița mastavața,
Znăațu varajiti (bis).
Palajiti denche vrucțu
Palajiti barin vrucțu,
Znăațu varajiti (bis).

Ion. — (alergând la ușa balconului) Tac, măi omule, că asurdești boerii. Nu poți să puț ostrețile făr'a bocăni?

Egor. — *Net.*

Ion. — Ei, las dar, pենă s'or scula boerii de la masă.

Egor. — viind în scenă) *Harașo... harașo.*

(Se aude ear în salonul cel mic chiote de veselie, și corul de la începutul scenei I).

Prietinți bunți, să bem și să mănăcăm,
Căci poate minți vom da de ceas amar!
Etc. etc. etc.

Egor. — (căutând pe fereasta ușei salonului A! *boji moi!* că nu sunt și eu cu dinșii, să facem la mine, glu, glu, glu.

(Se aude în salon glasul lui Ghiftuț, strigând: Gion! Gion! adă șampanie).

Ion. — Îndată, cucoane. (deschide ușa salonului și întră în el).

(Se zăresce în salonul cel mic o masă încunjurată de Ghiftuț, Hagi-Flutur, Acrostihescu, etc.).

Egor. — (vine pe gânduri în fața scenei) Uvâi! uvâi! dacă n'ași fi pățit ce-am pățit, acum ași ave și eu casă și masă! ași ave și eu cai și trăsură... ca mai înainte. Ași fi tot birjar... ear nu negustor de harbujî și de ferăriî în Târgu-Frumos?

Arie lipovenească :

Uvâi! uvâi! ce-am pățit!
Când eram birjar vestit,
Toată ziua mă primblam...
Cuconaș par' că eram!
Dar acuma calc pe jos,
Glodul din Târgul-Frumos!
Vînd căldări, harbujî, zêmoșî,
La Târgovețiî-frumoșî!..

Frumoșî... frumoșî... vorba vine, pentru că's din Târgu-Frumos... dar almintire... (stă pușin pe gânduri) *Boji moi!*... acu un an, eram la Eș... birjar la ulița mare. Avem o droșcă de Brandmaier și doi cai iuți ca chi-periul! unu Malerchi și cel-alt Ichim!... când le strigam: *paîdi Malerchi*... jidanîi de pe uliță dice *avei!*... Toți cuconașii vra să se primble cu Egor la Copoș și 'mî plăte câte trii sorocovovția pe ceas... dar mai ales unu cu plete lungi... care socoteam că'i cuconaș... și el era un coțcar... După ce m'o purtat pe datorie două luni... o fugit, fără să 'mî plătească... Ah, *ti padleț* cuconaș!... de l'oiu prinde vr'o dată, am s'î satur de droșcă... s'î trag o hurducătură... s'o pomenească!..

Arie lipovenească :

Am s'î ieș la hățuit
Ca pe-un cal rău, nestrunit:
Și din bicîu pocnînd mereu,
Chîar la goană am s'î ieș.

Ear din trupul său cu frac
 Un răbuș mare-am sémă fac,
 Ca să 'nsemn c'un par uscat
 C  te ceasuri l'am primblat.

Da mai pe urmă   nc   ce-am mai p   it c'o madamă de la fiteatru . . . una madama Panchița . . . A ! *boji moi* ! ce ochi de drac ave ! . . c  nd c  ta la mine   m   căde fr  ile din m  n   ! . . ea umbla tot cu mine   i   i noapte,   i c  nd   i pomenem de parale . . .   m     icea Egora   . . . Egora   ! . . c  nd o au  em, m     acem turtă dulce ! . . Într'o   i, după ce-o primblasem vr'o trii luni pe datorie, merg la d  nsa ca să facem socotelile,   'o găsesc pl  ng  nd . . . *no* . . . dac'am v    t'o pl  ng  nd . . . 'm  -o vinit noduri în g  t   'am început   i e   a pl  nge. (soate basmaoa   i'  i   terge ochii). Era datoare c'o sută de galbin   în t  rg,   i n'ave cu ce să scape de ecsecuție . . . e  , bun la suflet   i prost la minte, am alergat degrab' acasă, am pus amanet tot ce-aveam, droșcă, hamuri, cai,   'am adus suta cea de galbin   madamei Panchi  , ca s'o agi  t la nevoie . . . C  nd m'o v    t, 'm  -o s  rit în g  t   i m'o s  rutat . . . A ! *dușinca* Panchi   ! . . *Pauli  * Panchi   ! . . a doua   i o fugit   i ea . . . s'o făcut nev    t   ! . .   i de-un an de   ile acum, nici n'am au  it de d  nsa . . . (b  t  ndu-se cu pumnul peste cap). *Na ! ti scatina* . . . a  a, am prăpădit tot ce-am avut   'am agi  ns a vinde harbui     i pe  te sărat în T  rgu-Frumos.

Arie lipovenească :

Boji moi ! ce păcat
 Dac'ajungi amoretat !
 Te da   toate de smiuteal  
   'apuci ho  sa 'n loc de ceal  l
 Dro  car bun ch  r dacă e   i,
 Drumul   iva '  i r  t  cesci.
   i tot e   i mere   din cale,
   i te duci mere   de vale.

SCENA III.

Egor, Tița viind prin stânga din grădină)

Tița. — (oprindu-se cu sâlă în fund) Oare unde să fie boerul?.. Ce vîd? pan Egor aici?

Egor. — (întorcîndu-se soldăţesce) Egor? *ia* ... o ducă!..

Tița. --- (apropiîndu se) Nu mă cunoşti, pan Egor?

Egor. — Ean aşteaptă ... *pastoî* ... ducă Tița?..

Tița. — Tocmai; m'ai vîdut la Iaşi în dugheana lui moş Talpă-Lată, unde vinei să cumperi orđ şi ovês.

Egor. — I! *boji moi* ... cum ai crescut de-un an de zile!.. cum ai înbobocit!.. par' că eşti o lăle *pre-crasnaî*... Da ce mai face jupănu Talpă Lată?

Tița. — Sănētos; o lăsat dugheana şi s'o apucat de moşie. O luat în posesie chîiar moşiea asta.

Egor. — Moşiea lui cuconu Dimitrachi?

Tița. -- Dar; o luat'o de la vechilul d-sale, pentru că ştii că boerul o lipsit vr'o patru ani din țară... şi s'o întors numai de abia de-o săptămână... cred că nici nu 'l cunoşte moş Talpă-Lată.

Egor. — Dacă nici eî nu 'l cunosc... nu 'l-am vîdut nici o dată... Dar se vede că 'i-o mers bine lui *pan* Talpă-Lată, cu orđu şi ovêsu... s'o îngrăşet?

Tița. — (ridînd) Aşa... acum sîntem aşezaţi aici de vr'o şese lunî.

Egor. — Da el unde'î!

Tița. — Acasă... de-abia am sosit amēdoî de la Roman, şi cum am aflat că boerul o vinit la moşie, am alergat ca să 'l vîd... Nu ştii unde'î, pan Egor?

Egor. — La masă... Ai vr'o treabă cu dînsu?

Tița. — (în taîna) Am să 'î vorbesc.

Egor. — Şi nu te temî să viî singurică... aşa... în casa unui cuconaş?

Tița. — Să mă tem?...de ce...nu știî cât e de bun cuconu Ghiftuî... Cât bine face locuitorilor...cum îl iubesc toți!...Ș'apoi când ai ști cum s'o îngrijit de copilăria me...cum mă dismerda când eram mititică...cum îmi aducea păpuși și cofeturi...par'c'ași fi fost copila lui...D-lui o cheltuit cu dascalii care m'o învățat...și pot dice că'i sînt datoare cu toate.

Egor. — (uimit) Bun hristian!..Da Talpă-Lată? cum ai agiuns la dînsu?

Tița. — La moartea maică-mea, acum doi anî, neavînd nici o rudă, m'o dat stăpînirea sub epitropiea lui...ca prietin a casei noastre.

Egor. — Socotem că ți'i moș.

Tița. — Ba nu...așa 'i dic eû pentru că'i bîtrîn...E! să fi fost atunci aici cuconu Dumitrachi, sînt sigură că nu m'ar fi lăsat pe mîna altora...Doamne! tare'i bun la suflet!..și tare mi'i drag!..Cînd am aflat că s'o întors din stăinătate...știî?...de 'mî-ar fi cădut din cer un logodnic cu pîru de aur, nu m'ași fi bucurat așa de mult!..

Egor. — (în parte, ștergîndu'și ochii) Ce sufletel de hulubiț! (oftează) A! Panchiț! Panchiț!

Tița. — (în taină) 'Î-am cusut un călăf de ciubuc cu mărgelile ș'am vinit să îl aduc.

Egor. — (cu dragoste) *Dușinca!*..

Tița. — (cîntă):

Arie din Baba Hârca: Tata 'mi-a ȑis fata, fata.

Pentru mine, bîată fată,
Fără mamă, fără tată,
N'am pe nime maî iubit
Pe pămîntul părăsit.
Pentru dînsul 'mî-ași da viața;
Mă rog séra, diminéța,
Și ȑic Doamne, Dumneȑeî,
Ȓine'l tot pe dorul meî!

Egor. — (plângend) A...

SCENA IV.

Egor, Tița, Ion (eșind din salonul cel mic).

Ion. — Hai hai, cărați-vă că s'o sculat boeriî de la massă ș'o să vie aici.

Tița. — (veselă) Boeriî... cuconu Ghiftuî are să vie? Cât îmi pare de bine!.. am s'îl vîd.

Ion — Ba te șterge pe guriță, acu de-odată, drăguță... hai...

Tița. — Apoî dar oîă aștepta... poate că mai pe urmă...

Ion. — Negreșit... du-te-acu de te primblă în grădină, pîn' ce 'șî-or trage ciubucele boeriî...

Tița. — (apropiîndu-se de Ion și căutînd la el cu ochi dulci). Da mi'î da de știre cînd a fi vreme, domnișorule?

Ion. — (în parte) Eaca!.. că n'o vîdusem cît îî de frumușică... (cu blîndețe) Cum s'î nu'î daî de știre, drăguță... cum 'îî numele? (o apucă de bărbie).

Tița. — Tița.

Ion. — (în parte) Îmi vine s'o sîrut.

Egor. — Da eî ce fac cu balconu, *pan* Ivan?

Ion. — (mînios) Gîon... nu Ivan... inăî, mere murate... Las că 'î așeđa ostreșile mai pe urmă...

Egor. — *No, harașo, harașo. Paîdîom, duducă.*
(esă amîndî prin fund în stînga. Ion îî urmează).

SCENA V.

Hagi-Flutur, Acrostihescu, trei prietini, Ghiftui

(vine în urma tuturor).

(Ghiftui merge liniștit de se pune pe canape. — Ceia-l-ați se apropie vesel de oglindă și se grupează în fața lui).

*Arie: Haideți, frați, se trăim bine.***Toți** (afară de Ghiftui).

Haideți frați să trăim bine
 Să trăim noi între noi,
 Luând vremea precum vine
 Și rișând de-orî ce nevoi.

Flutur.

Vă de-acel care nu scie
 Tinereț'a prețui!
 Eu, trăind în veselie,
 Pîn' la moarte-oiu chiui
 Haï, haï...

Toți.

Haideți frați... etc. etc.

Ghiftui. — (cu tristeță) Ba că chîr... ați vorbit de v'ați prichit!

Flutur. — Da ce?... ear te-o apucat năbădăicile, vere Ghiftui?... ear ți s'o înecat corăbiile!..

Ghiftui. — (apropiindu-se de ceia-l-ați) Ba nu... Deu nu, fraților... vă înșe!ați... îs tare vesel... atâta numai că mi'i urât!

Flutur. — Ce fel! ce fel ți'i urât..., după ce-am deșertat dece butelci de șampanie, pentru ca să sêr-hăm diua ta?... ce dracu?... aî bêt cât șapte și mai aî obraz sê te jăluești... dicî că ți'i urât?..

Ghiftui. — Mi'î urât cât opt... (ofiând) A! voi nu știți ce 'î urâtul! Ce boală grozavă'î! ..

Acrostihescu. — Nu știm?... ea așteaptă... (scoate din buzunar un volum manuscris și caută filele) *Aurora ... La mor mântul ei! .. odă la împăratul... odă la șahul... odă la craiul ...*

Flutur. — (încet lui Ghiftui) Ear o să ne lovască 'n cap c'o poezie...

Acrostihescu. — Eată... ascultați... (citesce declamând):

«Urâtul e un demon ce-alungă omenirea
Cu chinuri nesfârșite, cu pas neîncetat;
El stinge 'n sin speranța, gonesce fericirea,
Și 'n locul lor depune desgustul ne'npăcat!
Amar de acel suflet pe care el atinge!..»

Ghiftui. — Și cele-l-alte... bravo, Acrostihescule! .. de când faci ode pe la cei mari, n'ai nimerit nici o dată așa de bine...

Flutur. — (încet lui Ghiftui) Nu's de dînsul...

Ghiftui. — Cu adevărat că urâtul îi un demon fără milă care mă gonește și noapte, și mă face să mă cred mort de viu...

Flutur. — Te gonește?... gonește'l și tu...

Ghiftui. — Da cum... prin care chipuri?

Flutur. — O mie ș'o sută... Nu ești bogat?

Ghiftui. — Bogat... bogat... ș'apoi?... dacă 's bogat... ce'mî folosește?... tot asta 'mî-o aruncați în obraz... că 's bogat.. că am dece miî de galbinî venit...

Flutur. — Dece miî de galbinî! .. auđi?... și 'ncă se mai fasolește?

Ghiftui. — Nu mă fasolesc, frate... știu că sînt creștinî care trăesc cu mai puçin... d'apoi... nu 'î totul să aî bogăție...

Flutur. — Ba 'i tot... dacă nu mă cređi... întreabă lumea 'ntreagă.

Acrostihescu. (declamând):

«Ce este bogăție? un vis, o nălucire!
Ch'iar o nimică toată... un fulger, o lucire,
O himeră...»

Flutur. — (împingând pe Acrostihescu) Mări, dute 'n colo cu himera ta, smintitule... auđi?... ęece mi' de galbin' o nimică toată!... şugueşti, vere?... ęece mi'!... dacă e' cu suma asta fac pe dracu 'n patru... ęece mi' de galbin'!... *Chirie eleison!*... ş'apo' încă i' urât?... dă! pas de nu crede că soarta 'i oarbă...

Ghifu'. — Ce se fac?... aşa mi' 'i firea.

Acrostihescu (declamând:)

«Firea ta 'i o tirană,
'i o aprigă duşmană,
Trebue de gâlc' s'o frec'
Şi 'n vin s'o înec!»

Flutur. — A' auđit?... eaca un chip minunat ca se' 'i lecueşti boala.

Ghifu'. — În zădar!... Am cercat de toate şi n'am nimerit... Am intrat în slujbă, acu patru an'...

Flutur. — Tronc, Marico?... a' şi găsit chip... Ce slujbă?

Ghifu'. — Dicanicească!... am văęut cu adevărat multe lucruri de r's... dar de geaba?... n'am r's nici măcar de-o lięae.

Flutur. — Cred şi e'... pas de pitrece cu haz când auđi toată ęiua: «Cătră cinstita giudecătorie!... «aşa precum şi în urmarea celor mai sus pomenite...

«jăluitorii... la fața locului... făcându-se sprafcă...
«și întorcându se cu natpis...»

Ghiftui. — Și cele-l-alte... trii colî întregi, fără
punt și fără comă... 'Mă-am dat dimisia după o lună
de ȝile, ș'am început a alerga prin adunări, prin ba-
luri, se caut distracții...

Flutur. — Ei!.. și n'ai găsit?

Ghiftui. — Am găsit pretenții și etichete, care
'mă-o tăiet de-odată tot gustul de pitrecere... Ceî
mai mulți s'adună, nu ca se pitreacă, dar ca se cri-
tice... ș'apoi ce critici? tot acele și ear acele, care
le-am auđit cu șese anî mai înainte... De este vr'un
bal?... societatea se 'nparte 'n două... damele de-o
parte și cavalerii de alta, par' că de-abia s'ar cu-
noaște... ȝice că 'i de *bonton*... și când se'ncepe
ȝiocul, cei mai mulți din cavaleri se duc de se pun
la cărți.

Arie: *Ađi cu o petițiune, din Muza.*

De și damele 's plăcute,
Vesele, bine crescute;
De și joacă, lin, ușor,
Și însuflă dulce-amor;
Lor le sânt ađi preferate
Patru dame... cam cľudate
Care-aduc la cărți noroc
Și pe care toți le joc. (bis)

Flutur. — Înțeleg... dama de cupă, de pică, de
caro...

Ghiftui. — Doamne! priceput ești, vere Hagi-Flutur!

Flutur. — Așa 's din născare, vere Ghiftui.

Acrostihescu (declamând:)

«Prostimea din născare
Nici un leac nu are!»

Flutur. — Eaca mă! da aista de unde-o sărit cu poesiile lui cele șchioape?

Acrostihescu. — (supărat) Ea ascultă, măi vere... nu te-atinge de cele sfinte.

Flutur. — Care sfinte, mă?

Acrostihescu. — Așa se știî. Poesiea este-o artă sfîntă... o fîcă cerească...

Flutur. — Apoi dacă 'î o fîcă cerească, n'o face se umble cu colinda la sîrbătorile unora și altora... m'ai înțeles?..

Acrostihescu. — (în parte) Bestie incapace!

Flutur. — (în parte) L'am pocnit în pălărie! (cătră Ghiftui) Ș'asa, vere Ghiftui, nu'ți uita vorba?

Ghiftui. — Ce vorbă?

Flutur. — Diceî că n'ai putut scăpa de urât nici în societățile Eșului... mare minune!.. da eî rîd cât șapte... pitrec... gîoc... fac curte, într'un cuvînt, trăiesc... și gust dulceața tinereții.

Ghiftui. — De câți ani ești?

Flutur. — La Crăciun împlinesc 45 de ani... și cei mulți înainte.

Ghiftui. — Ce tîner fericit... eî am îmbetrînit de tot...

Flutur. — Auđi bîtrîn de 36 de ani!.. (în parte) Îî cam smîntit.

Ghiftui. — (desperat) Vina me 'î dacă nimic nu'mî mai place țe fața pămîntului?... dacă nimic nu mai trezește 'n mine o singură bătae de inimă?... am făcut vocajuri, și 'n loc de-a mă mira ca alții de minunile ce 'ntîlneam în calea mea, 'mî-era greu de ele...

Arie din Chirița: *Acest târg ce 'î ȡic în lume.*

Ceî mai mulți din călătorî
Se socot că sînt datorî

De-orî ce lucr-u-a s'ă mira
 Și 'n vecî gurele-a căsca.
 Ca și ei în drumul meü
 Am căscat gura mereü...

Flutur

De mirare?

Ghiftuî.

Nică de cât...

Ci de somn și de urât...

Acrostihescu. — (furios) Cum?.. în fața minunilor civilizației ai putut sta rece și nesimțitor ca o marmură?... nu ți s'o înflăcărat imaginăciunea?... nu?...

Ghiftuî. — Nu... dar trupul mi s'o ostenit degăituns... Am ședut patru ani în străinătate ș'am cer-cat se fac amoruri...

Flutur și Acrostihescu. — Ei?...

Ghiftuî. — N'am găsit nică o distracție în ele... Toate amorurile samănă unu cu altu... nu'î tanda și 'i manda... Începă a face curte... madama se cam supără de-o dată... apoi se 'nblânțește, ș'apoi nu mai poți scăpa.

Flutur. — Poate c'ășa s'ă fie pe acolo, pe unde-ai colindat tu... dar pe la noi... slavă Domnului...

Ghiftuî. — În sfârșit... sînt omul cel mai nenorocit din lume!.. orî în cotro mă 'ntorc, daü de urât... în dreapta urât... (arată pe Flutur) în stînga urât... (arată pe Acrostihescu) O!.. vieați 'i nesuferită pentru mine!.. trebue s'ă fac ceva, ca s'ă scap de dînsa...

Acrostihescu. — Cum?... ai avea de gînd a te sinucide?

Ghiftuî. — Poate... dar pîn' atunci voi care 'mă sînteți prietenî, nu puteți descoperi ceva, care s'ă'mă

înferbente sângele... s'îmi sburlească chica în vârful capului?... Am trebuință să es din letargia 'n care mă aflu... am nevoie de sguđuituri... de...

Acrostihescu. — De emociuni?...

Ghifuî. — Precum ȑici.

Acrostihescu. — Știî una?

Ghifuî. — Ce?

Acrostihescu. — Fă-te poet...

Ghifuî. — Foarte mulțemes.

Flutur. — (cu esplosie) Știî alta?

Ghifuî. — Care?

Flutur. — 'Mî-o vinit o ideie.

Ghifuî. — (căutând lung și cu mirare la Acrostihescu) Mare minune!...

Flutur. — Însoară-te.

Toȑi. — Bravo... bună ideie.

Ghifuî. — (după puȑină tăcere) Știî că 'î nouă ideiea asta?... Nu'mî trăsise nicî o dată prin cap... (cu lene) Așa'î... d'apoî trebuie să caut, să cercetez, să aleg... și n'am curaj să m'apuc de-aseșine catagrafie... Nu ȑic... dac'așî ave vr'o femeie la îndemână.

Flutur. — Cete 'ngrijescî de geaba?... lasă-te la noroc.

Ghifuî. — Cu adevărat... femeiea care 'mî-a eșî înainte... o ieșî, mă cunun... cum o da Dumneȑeu... De-oîu păȑi ceva, atâta pagubă... o maî păȑit'o și alȑi... Bravo, vere Hagi-Flutur!... bravo... aî rare orî ideî, dar și când îȑi vine câte una, încalte'î gogonată... (rîȑend) De mult n'am rîs așa cu chef.

Toȑi. — Sēm̃n bun, vere...

Ghifuî.

Într'un noroc! de-acum ce-a fi să fie!
Cu ochî închîșî voiș astă-ȑî să mă 'nsor.
Nicî mă 'ngrijesc de fac o neșine,
Căcî de urât tot era ca să mor.

Ceia-l-altî.

Într'un noroc! de-acum ce-a fi să fie!
 Te sfătuim chiar astă-đi să te 'nsorî.
 Nu te 'ngriji că-ţi faci o nebunie,
 Căci de urât tot era ca să morî.

(Ion întră şi se opresce la uşa grădinei în fund).

Ion. — Cucoane, o sosit o trăsură cu poştalionî la scară.

Ghiftui. — Cine'î?

Ion. — O cucoană... doamna Ferchezanca...

Ghiftui. — Ferchezanca?... n'o cunosc... de unde'î?

Ion. — N'am întreat'o... dar 'mî-o spus că do-reşte să vorbească cu d-ta.

Ghiftui. — Văduvă'î?

Ion. — Nu ştiu.

Ghiftui. — Du-te de-o 'ntreabă... De-a fi văduvă, poşteşte-o 'n casă... ear de 'î măritată, spune'î să 'şi caute de drum.

Acrostihescu. — Ce ăci, domnule Ghiftui?... o damă!..

Ghiftui. — Aî dreptate... (luî Ion) De-a fi măritată, spune'î că n'o pot primi... că m'o lovit damla şi 'mî pun lipitorî. (Ion esă).

Toţi. — Damla?... ce ideie!..

Ghiftui. — Mă feresc de femeî măritate, ca de tă-măie...

Flutur. — Eaca dracu! (în parte) Îl lipseşte-o doagă...

Ghiftui. — Îs sătul de amorurî... măritate pên' în gât.

Flutur. — Ți încalte că ești ghiftuit, ca să știm de ce te numești Ghiftui.

Ghiftui. — Haî... lăsați-mă singur cu dînsa... Duceți-vă în grădină.

Flutur. — Da ce-ai de gând să faci?

Ghifuț. — De-a fi văduvă... o disvăduvesc și mă disholteesc tot o dată, nu mai târziu de cât astă-zi.

Toți. — Vivat!.. Noroc² bun, vere!..

Toți.

Într'un noroc! de acum... etc. etc.

(Esă prin fund cu toți¹ afară de Ghifuț).

SCENA VI.

Ion, Ghifuț, Ferchezanca.

Ion. — (deschidând ușa din fund) Doamna Ferchezanca! (esă).

Ghifuț. — (în parte) Se vede că 'i văduvă...

Ferchezanca. — (întrând) *Bonjur*... Cu domnul Ghifuț am cinste să vorbesc?

Ghifuț. — (în parte) Frumușică. (tare) Dar, doamna me... Prin care întâmplare?... Mă értă, mă rog... ești văduvă?

Ferchezanca. — (închinându-se) În toată forma.

Ghifuț. — (cu mulțemire) A!.. Prin care întâmplare am plăcerea de-a primi visita d-tale?... Poftim, mă rog... (îi arată scaunul de lângă oglindă, și merge în fund de 'și aduce unul pentru el). Poftim...

Ferchezanca. — *Merci*...

Ghifuț. — Da mă rog... (se pun jos amândoi)

Ferchezanca. — Domnule, eată pricina în două cuvinte.

Ghifuț. — Te'ascult cu toată luarea aminte, (în parte pipăindu-și pulsul) Curios lucru!.. pěn' acu nu 'mă pricinește nici un efect.

Ferchezanca. — Aî auđit negreşit, domnul meu, că stăpânirea voind a veni în ajutorul locuitorilor ce 'şi-o perdut boiî în ierna trecută, o hotărît a se face în ţară o subscriere în folosul lor...

Ghiftui. — Prea frumos!..

Ferchezanca. — Toţi patrioţii s'o grăbit a răspunde la îndemnul stăpânirei ş'a lua parte la subscriere...

Ghiftui. — Cum?... a lua parte?

Ferchezanca. — Vrei să şugueşti, domnule?

Ghiftui. — (serios) Ba mă eartă. Nu şuguesc nici o dată.

Ferchezanca. — Gustul filonichie n'are... Toţi patrioţii s'o grăbit d'inprotivă a mări subscrierea cu daruri generoase.

Ghiftui. — Mă miram şi eu...

Ferchezanca. — Şi fiind că d-ta eşti cunoscut ca un om iubitor de oameni... ca un patriot...

Ghiftui. — Aş!.. şi eu 's cunoscut de patriot?... mare poznă!.. nici prin gând nu'mî trecea... Se vede c'o început a fi belşug în ţară despre tagma patrioţilor?... Slavă ție Doamne! că mare secetă o mai fost vr'o câţi-va ani!..

Ferchezanca. — (cu entusiasm) Cine nu 'î patriot în diua de astă-đi!.. Nădăjduesc dar, domnul meu, că vei bine-voi a contribui şi d-ta la binefacerea obştească... De aceea, trecând pe la moşia d-tale, am luat îndrăzneală...

Ghiftui. — Ce se potriveşte... (în parte) Frumos vorbeşti (tare) D-ta eşti însărcinată cu subscrierea în ţinutul nostru?

Ferchezanca. — M'o poştit Ispravnicu s'el agiut în treaba asta, ş'am primit cu mare bucurie.

Ghiftui. — Nu mă 'ndoiesc dar, că prin mânilor

d-tale suma subscrierii trebuie să 'nflorească și să dea
roadă bună... Ș'așa, mă rog, Țice, că ești văduvă?..

Ferchezanca. — Eă?.. mi se pare că nici n'am
pominit. ...

Ghifuț. — Văduvă!.. plăcută poziție pentr'o fe-
meie!..

Ferchezanca. — Mai plăcută, nici că se dă.

Arie din Scara măței : *Ca se fiț cucoana mare.*

Când ești fată, fată mare,
Nu poți face nici un pas
Făr' s'auđ de la spinare
A bunicăi dulce glas :

(imitând o babă).

«Ba ședă mai dreaptă,
Șalu'ți îndreaptă,
Ba drege'ți fusia ; fiț mai cu foc.»
Și de 'ntemplanare
Dacă cutare
Îți face curte... auđ pe loc :
«Soro, vorbesce ;
Soro, zimbesce ;
Fă'ți ochiul galeși s'el ameșesci.»
Ce necaz mare !
De supărare
Ești, Deu, în stare să înbătrănesc ! (bis).

Ghifuț. — Așa 'i cât ești în casa părintească!..
Dar după ce ești odată din cușcă... după ce te mă-
riți?..

Ferchezanca. — După ce te măriți... altă bele!..
ai scăpat de bunică și dai...

Ghifuț. — Peste bun ?

Ferchezanca. — Ba peste nebun... peste bărbat
care 'ți face Țile fripte...

Ghiftui. — Care vra să ȋdică, d-ta ești cât se poate de fericită de-a fi văduvă.

Ferchezanca. — (cu entusiasm) Ce este mai dulce de cât libertatea!.. Ce este mai plăcut de cât a nu atîrna de nime!

Ghiftui. — Și ... de mult ... te bucuri de văduvie?..

Ferchezanca. — De-abia de cîteva luni... Mai dăunăđi am scăpat de negru.

Ghiftui. — După cât am aflat... par' că sîntem megieși cu moșiile?

Ferchezanca. — Cale de-un ceas unu de altu. Am o rădășie unde șed cu multă plăcere... fiind c'acolo am îngropat pe soțul meu...

Ghiftui. — Înțeleg ... te îndeletnicești cu vecinica lui pomenire.

Ferchezanca. — Ba nici gîndesc... O murit? s'îi fie de bine și Dumnezeu s'îl ertel!..

Ghiftui. — Se vede că nu 'ți-o fost drag... peste măsură.

Ferchezanca. — Ba, Dău, nici chîiar pên' la măsură... Bietu Ferchezanu era bătrîn, uscat și scurt ca Statu-Palmă... adică să nu bănuiești...

Ghiftui. — (zimbînd) Nici de cum.

Ferchezanca. — 'L-am cunoscut la Eș... vinea adese orî la bunică-mea de gîuca concina... Pune-te în locu meu, cucoane Dumitrachi... el era boer... avea trăsură... și eă n'aveam altă ȋdestre de cât un car de nurî...

Ghiftui. — Puțin lucru...

Ferchezanca. — Ce fel puțin?

Ghiftui. — Vreă să ȋdic, că'n veacul nostru... nu se cere ȋdestre de nurî... ci ȋdestre de banî.

Ferchezanca. — (ostînd) În rele vremî am agîtuns!.. Într'o ȋi, răposatu aducîndu'mî o ocă de castane ză-

hărite, două ocă pe corăbiele și trei ocă de migdale amare...

Ghiftui. — Bre!.. se vede că era cofetar?..

Ferchezanca. — Ba nu... dar căuta să mă 'ndulcească, pentru ca să'l ție de soț...

Ghiftui. — Și te-o îndulcit?

Ferchezanca. — Cum nu, păcatele mele, dac' avea moșie... trăsură?..

Ghiftui. — N'am ce ție... dac'avea atâtea avuții...

Ferchezanca. — Adică... le-avea... le-avea... așa vine vorba.

Ghiftui. — Cum?

Ferchezanca. — Bietu Ferchezanu era Brașovan și 'mă spusese brașoave.

Ghiftui. — Elei!

Ferchezanca. — Mai brașoave... ghidecă însuți... Moșia lui cea vestită era o rădășie fără locuitori, și trăsura... o corabie a lui Noe... fără cai.

Ghiftui. — N'avea nici cai?... care cum s'ar prinde... te-ademenise numai cu vorbe dulci și cu migdale amare...

Ferchezanca. — Tocmai... pîn' ce m'o pus în cotă... dar nu 'i bănuiesc, sormanu, că almintere era om de treabă și cu frica lui Dumnezeu... După șese luni s'o hotărît, ca un om cuminte, a'și lua pașport.

Ghiftui. — Pașport de voeaj?

Ferchezanca. — (zimbînd) Dar... pe ceea lume.

Ghiftui. — Vești ce de treabă soț!

Ferchezanca. — (cu mulțumire) Și de-atunci am plăcere a fi văduvă.

Ghiftui. — A!..

Ferchezanca. — În lipsa răposatului, 'mă-am pus trebile la cale... am vîndut rădășia și pîn' a nu mă

'ntoarce de istov la Iași, caut să câștig dragostea ținutașilor de Roman, tăcând bine pe cât pot ^(sculându-se) De aceea sînt prea fericită, domnul meu, că visita mea te-o hotărît a subscrie în folosul locuitorilor săraci.

Ghiftui. — (dând o pungă) Din toată inima, doamna mea. Postim 100 de galbină din partea me.

Ferchezanca. — (în parte) 100 de galbină!.. galanton boer! (tare) Îți mulțumesc, domnul meu, în numele sormanilor care te vor binecuvînta cu toată recunoștința ce meritezi (îchinându-se) Cu plecăciune.

Ghiftui. — (în parte) Frumos grăește! (tare) Sărut mâ-nile (ducînd'o pînă la ușa) Sînt pre fericit c'am făcut cunoștința d-tale...

(Se închină unul la altul. Ferchezanca esă).

Ghiftui. — (sîngur, viind în fața scenei) Îi hazlie cucoana asta... Eaca! am uîtat să mă 'nsor!.. (aleargă la ușa din fund și strigă) Cucoană... cucoană!.. d-ta... ea, mă rog... (vine în scenă) Curios lucru!.. par' că 'mî trecuse de urât cu dînsa...

Ferchezanca. — (viind înapo?) Pe mine mă chemî domnul meu?

Ghiftui. — Am uîtat să 'ți spun un lucru foarte însemnat... Știi că ești încă destul de plăcută?

Ferchezanca. — (cu modestie) Ce se potrivește...

Ghiftui. — (serios) Se potrivește... nu 'ți fac complimenturi, că nu le pot suferi... Am iubit în viața mea... pe vremea cînd încă mai iubeam... am iubit poate 50 de femei care era mai urâte de cât d-ta.

Ferchezanca. — Bunătatea d-tale...

Ghiftui. — Ce vrîstă socoți că am?

Ferchezanca. — D'apoî...

Ghiftui. — Spune drept, că nu mă supăr.

Ferchezanca. — Samenî a ave... așa... între două-șeci și trei-șeci și cinci de ani.

Ghiftui. — M'am născut cu șese ani înaintea răsmiștei.

Ferchezanca. — (cu mirare) Care ? .. cea de an-șert ?

Ghiftui. — (zimbînd) Ba nu... cea din vremea volintirilor.

Ferchezanca. — Vra să ȋcițe ai... (numără pe degete).

Ghiftui. — (oprind'o) Nu'ți mai bate capul... am 37 de ani.

Ferchezanca. — Ești în floare... Dar, mă rog, pentru asta m'ai chîemat înapoi ?

Ghiftui. — Dar.

Ferchezanca. — (în parte) Par' că'i cam leșit ?

Ghiftui. — Cum mă găsești la față ?

Ferchezanca. — Cam 'galbên... dar almintere destul de vioi.

Ghiftui. — (trist) Doamna mea... am un haracter, foarte trist !

Ferchezanca. — (zimbînd) Vrei să ȋciți, foarte mult d'inprotivă...

Ghiftui. — Ba mă értă... îs trist din firea mea... Vieața 'mî pare o comedie giucată de oamenii cei cu minte în beneficiul celor nebuni...

Ferchezanca. — (în parte) Oare nu cumva o fost actor ?

Ghiftui. — De aceea... în săptămîna trecută am vrut să mă disfac de dînsa...

Ferchezanca. — De cine ?

Ghiftui. — (posomoiît) De vieață... făcusem un testament în folosul a câți-va prietini care se găsesc acum în grădină, fiind că m'o ferit Dumnezeu de rude.

Ferchezanca. — (cu mirare) Un testament ! da ce vroea să faci !

Ghiftui. — (tragic) Să mă 'npușc !

Ferchezanca. — (speriată) Ce face?... sêraca de mine!... ai nebunit?... sê nu cumva sê faci una ca asta, cã n'or vre sê te 'ngroape... auđi gust?... (în parte) Îi trãsniť cu leuca.

Ghifuĩ. — Nu te 'ngriji, cucoanã dragã... cã 'mĩ-am schimbat planul.

Ferchezanca. — Așa mãi viĩ de acasă.

Ghifuĩ. — În disnãdêjduirea mea, am fãcut alt proiect... la care d-ta îmi pođi fi de-agĩutor.

Ferchezanca. — Eũ?

Ghifuĩ. — D-ta... ascultã : Am în Iași o pãreche de case cu douê rêndurĩ... am moșia Ghifuĩenĩ cu locuitorĩ... care 'mĩ aduc opt miĩ de galbinĩ... am dughenĩ, viĩ și trãsuri... cu cai... Averea mea sê suie la 10,000 de galbinĩ venit.

Ferchezanca. — (în parte) Crișu el!

Ghifuĩ. — Vrei sê înpãrțești cu mine?

Ferchezanca. — (rêsãrind) Eũ? sê înpãrțesc?... Ean lasã șaga... vai de mine, cã poznaș mãi ești!

Ghifuĩ. — (serios) 'Ți-am mãi spus, cucoanã dragã, cã nu șuguesc nicĩ o datã... Dacă socođi cã pođi sê'đi schimbĩ vêduviea pe soma asta de 10,000 de galbinĩ... eũ sũnt gata a sfêrși târgul cu d-ta... Ađi cãntãm Isaiea dãnțuește înpreună.

Ferchezanca. — Cum? Dêũ, vrei sê ne cununãm cu tot dinadinsul?... Te-ai și amoretat de mine?

Ghifuĩ. — Ba nicĩ n'am gãndit... dar în loc de-a mẽ 'npușca, am hotãrĩt sê mẽ 'nsor... Vrei?... Pri-mești?... Gãndește și te hotãrește orĩ așa... orĩ asa... eũ nu silesc pe nime.

Ferchezanca. — (privind vesel la Ghifuĩ) Cãnd îți spun cã ești mucalit... fie! Te socot un om cum se cade... (Ghifuĩ zimbesece) cam tueș... dar sũnt sigurã cã ești în stare a face fericirea unei femeĩ.

Arie din Nicșorescu : *Lacustele*.

Ghiftui (vesel).

De'î așa, cucoană dragă,
La 'ndoială nu mai sta,
Căci voesc, Dău, fără șagă
Să mă 'nsor cu dumneta.

Ferchezanca.

Cum?... voesci acum îndată?
Dar nu crești că ne-om căi?..

Ghiftui.

Ha! să ne 'nsurăm de-odată
Ș'apo!... ne-om tot pocăi.

SCENA VII.

Ferchezanca, Ghiftui, Tița (în fund).

Tița. — (cu bucurie) Eată'l însfârșit!

Ghiftui. — Ce este?

Tița — Eă is, cucoane... Tița...

Ghiftui. — (mergând la Tița) A! tu ești, dragă Tițu-lică?... de mult nu te-am vădut... Ea veđi cum o crescut, de unde era numai o păpușă... (o desmeardă).

Ferchezanca. — (în parte) Ce copilă să fie asta?

Tița. — (cu dragoste) Doamne! cucoane, tare 'mă era dor să te ved!

Ferchezanca. — (în parte) Dor?... eaca mă!..

Ghiftui. — Da de unde și pănă unde-ai sărit aici la moșie?

Tița. — Că aici șed cu moș Talpă-Lată, posesorul d-tale.

Ghiftui. — Nicî nu'l cunosc... El mi'î posesor?... îmi pare bine. Da ea spune'mî degrabă, Tița... do-rești ceva de la mine?

Tița. — Ba nu... doream } numai să te văd... că tare 'î de mult...

Ghiftui. — Eî; acum m'ai vădut... du-te și 'î vini mai pe urmă... că am puțină treabă...

Tița. — Cum? mă alungî așa degrabă?..

Ferchezanca. — Da ești ađi, soro dragă, când îți poroncește boeriu..., Nu 'nțelegî că are treabă?..

Tița. — (cu lacrimi în ochi) Eaca mă duc... mă duc...

Ghiftui. — Da să vii peste-un ceas, Tița... ai auđit?... (cătră Ferchezanca) Îți daū ęece minute ca să te hotărăști de vreî a te numi de-acum Ghiftuianca în loc de Ferchezanca.

Ferchezanca. — (coborând ochii) Numai ęece minute?..

Ghiftui. — Eî; fie 12... îți daū toată vremea. (merge spre salonul cel mic și se întoarce înapoi):

Tița. — (în parte) } Ce-am auđit!

Ghiftui. — (întorcându-se se apropie de Ferchezanca și ęice apăsati) Trăsurile mele 's cu caî... (întă în salonul cel mic).

Ferchezanca. — (în parte) Eî!.. pas de te mai fas-solește, dacă poți, ęiupineasă Panchița... (se pune pe scaun)

Ghiftui. — (deschidënd ușa salonului) Cu caî!

Ferchezanca. — (trăsărind) Carnacsî!..

SCENA VIII.

Tița (în fund), **Ferchezanca.**

Ferchezanca. — (în parte) Mulți oameni stropșiți am vădut... d'apoî și ca aista!.. Da oare cine să fie copila cea de dinioare?... (întorcënd capul) A! tot aice'î... (tare) Drăguța... ea vină 'n coacî.

Tița. — (cu sfială) Eă, cncoană? (se apropie de Ferchezanca).

Ferchezanca. — Dar... ean spune'mă... de mult îl cunoști pe boeriu?

Tița. — Din copilăriea me...

Ferchezanca. — Așa!... ce soiă de om îi?

Tița. — Cel mai bun din lume; darnic, milostiv... El s'o îngrijit de mine ca un părinte... și'î păstrez cea mai adâncă recunoștință...

Ferchezanca. — Păstrează, fata mea... păstrează, că bine faci.

Tița. — Și'l iubesc din tot sufletul...

Ferchezanca. — (în parte) Eacă... oare nu cumva 'î-o picat vr'un tronc la inimă copilei?..

Tița. — (după mică tăcere) Cucoană...

Ferchezanca. — (sculându-se) Ce'î?..

Tița. — Mă rog, mă értă dacă îndrăznesc... așî vroî s'é'ti fac o întrebare...

Ferchezanca. — (mândră) O întrebare mie?

Tița. — Mai dinioare am auđit ceva... adevărat îi că se 'nsoară boeriu?

Ferchezanca. — Așa 'mă pare.

Tița. — (în parte, cu îndușoare) Se 'nsoară!... curios lucru!... nu știu ce simțesc... bucurie negreșit... dar, par'că'mă vine-a plânge... (către Ferchezanca) Și cu cine se 'nsoară, cucoană... știî d-ta?..

Ferchezanca. — (fără a se uita la Tița) I s'o aprins căl-căile pentru mine.

Tița. — Pentru d-ta?... nu se poate!

Ferchezanca. — Ce-aî ăis?

Tița. — (în parte, plângënd) Na, că 'ncep a plânge...

Ferchezanca. — (în parte) Doamne! că proaste's fetele de la țară! (merge spre fund).

SCENA IX.

Tița (în stânga în fund), **Hagi-Flutur** (intrând pe ușa grădinei din fund), **Ferchezanca**.

Flutur. — Ei! vere Ghiftui, sfârșit' ai? .. (vădând pe Ferchezanca) Ce'mă vędură ochiî!

Ferchezanca. — (vădând pe Flutur) Piei drace!

Flutur. — Panchița!

Tița. — (în parte, cu mirare) Panchița!

Flutur. — (deschidând brațele) Panchița! foasta stăpână a inimei mele ... foasta prima actriță de la teatru național!

Ferchezanca. — (ridând) Hagi-Flutur? .. fluturul cel mai bătrân din Iași!

Ariea : Baletului umbrelor, din opera: Robert le diable.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună)

Ce'mă vędură ochiî!

Ferchezanca.

Tu?

Flutur.

Tu?

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

N'aî dat pelea popii ?

Ferchezanca.

Nu !

Flutur.

Nu !

(Împreună, jucând cancan).

Haî dar sã jucãm ;	} (bis).
Haî dar sã cântãm.	

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

Ce 'mî vëdură ochii !

Ferchezanca.

Tu ?

Flutur.

Tu ?

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

N'a' dat pelea popii?

Ferchezanca.

Nu!

Flutur.

Nu?

Tita. — (în parte) Par' că visez!..

Flutur. — Da ce dracu te-ai făcut, sufletele, de un an de zile de când ai perit din ochii mei?

Ferchezanca. — (veselă) Eă, puile?.. m'am sfădit cu directoru teatrului și de disnădējduire m'am măritat...

Flutur. — (în mare mirare) Te-ai maritat?... tu...

Ferchezanca. — Hi, hi.

Flutur. — Măritat?

Ferchezanca. — (face semn din cap că așa).

Flutur. — Pravilicește?

Ferchezanca. — Paragrafu... cutare...

Flutur. — Marī sūnt minunile tale, Doamne!

Ferchezanca. -- Așa, dragă... am luat un bi-
let de loterie la cantora măritișului, ș'am prăpădit...
Dar ce-o fost s'o trecut... (închinându-se) Îs vėduvă din
cap pěn' în picioare.

Flutur. — 'L-ai și pus la cale pe bțetu...

Ferchezanca. — Ferchezanu?... altă ceva. Era
bėtrân ca hanu lui Vangheli...

Flutur. — Cum s'ar đice... cam hardughie?..

Ferchezanca. — Ba 'ncă ce?... să fi mai trăit pîn' în vremea baracilor... îl doboră pojarnicii... dar 'și o luat tălpășița mai înainte... (ostînd) Ah! Fluturaș dragă, când ai ști cât 'l-am jălit!..

Flutur. — (zimbînd) Cât?

Ferchezanca. — Te mîerî ce și mai nimic.

(rîd amîndoi).

Tița. — (în parte) Sărmănu boeriu!.. Ce femeie vra să ție!

Ferchezanca. — Da nu știi o bazaconie și mai gogonată?... Domnul Ghiftuî mă iubește peste măsură... și mă roagă să 'l ție... că pîere... (veselă) Ce dîci de asta, moș Flutur?... (lovindu'l peste pîntece) Așa colac!..

Flutur. — (ridînd) Chîar colac peste pupăză. (arată pe Ferchezanca).

Ferchezanca. — Pupăză!.. Nu 'mî spuî că te-ai deschis, Flutur bătrîn?

Flutur. — M'am deschis ca o lăle la ochii mătale... Da ea spune'mî, ai de gînd să primești propunerea lui Ghiftuî...

Ferchezanca. — Cum socoî?

Flutur. — D'apoî... știu eu?..

Ferchezanca. — Auî?... și eu diceam că s'o deschis!.. Primesc în complet ca la giudecătorie... Mai am încă vr'o cincî minute ca să mă hotărîesc... dar le jîrtfesc pe altarîul amorîului!..

Flutur. — Să 'fî fie de bine... Apropo... știi că ai să găsești aici o mulțime de cunoștinți vechî?

Ferchezanca. — Care și care?

Flutur. — Acrostihescu și toți ceîa-l-ai prietini.

Ferchezanca. — Acrostihescu?... care?... Odo-bașă?

Flutur. — (rizând) Ce fel Odobașa?

Ferchezanca. — Așa 'î ȕic eũ... Odobașa, pentru că nu face altă de cât ode... Îs aici?.. bravo!.. mă duc s'î v'ed... unde's?

Flutur. — În grădina... (cu galanterie) în grădina d-tale... Dă'mi voie s'î slujesc de cavalier... (îî dă brațul).

Ferchezanca. — Tot galant?... bine te-am boțizat eũ Hagi-Flutur.

Flutur. — Îmî place-a sbura din floare 'n floare și din Panchiță 'n Panchiță...

Ferchezanca. — Berbantule...

Arie din Chirița: *Haideți împreună.*

(împreună).

Haideți în grădină
Să ne rătăcim,
Și cu-aî mei prietin
Să ne întâlnim.

Flutur (galant).

N'aî frică 'n grădină de te'î rătăci,
Pintre florî îndată eũ te-oîș și gâsi. (bis.)

Ferchezanca.

Veđi'l dacă'î flutur, florî în vecî v'enează...
Vrabiea b'etrână tot malaî visează. (bis.)

(împreună).

Haideți în grădină
etc. etc. etc.

(esă prin fund amândoi)

SCENA X.

Țița. — (singură) Nu'mî vine să cred câte-am auđit...

ce femeie nerușinată! și tocmai ea să fie nevasta cuconului Ghiftuî!.. Cum de-o putut să se orbească așa de tare d-luî care 'i om în toată firea?.. nu putea să aleagă mai bine?... să găsească o copilă cu purtări bune... care 'l-ar fi iubit pên' la moarte... ca mine... (plânge).

Arie din *Baba-Hirca* ! *Of, of, of, și aulei!*

Din a mea copilărie
Eă pe dînsul 'l am iubit.
Orî ce dulce veselie
De la dînsul 'mî-a venit.
Dar vaî mie! 'n rătăcire
Dragul meu ađi a căđut;
Ș'orî ce dor de fericire
Pentru mine e pierdut!
Doamnel-ascultă al meu dor } (bis).
Séu dă'mî voie ca să mor! }

Ah, de-acum s'aű sfêrșit toate;
Lumea 'ntreagă 'i un mormênt.
Și de-acum nimic nu poate
Să mă 'ncânte pe pămênt;
Căcî în oarbă rătăcire
Dragul meu, vaî! a căđut;
Ș'orî ce dor de fericire
Pentru mine e pierdut!
Doamnel-ascultă al meu dor } (bis).
Séu dă'mî voie ca să mor! }

SCENA XI.

Tița, Egor, Acrostihescu (spăriet, vine din fund alungat de Egor).

Acrostihescu. — Nu pune mîna pe mine că te ie dracu.

Egor. — De-acum nu scapi de mine pîn' ce nu mi'î plăti... (vre s'î apuce de guler).

Acrostihescu. — Nu te obraznici, măi zahar *ma-rojna*, că te topesc.

Egor. — *A cîto?*... (furios) *Ah! ti* coţcar... te port două luni de ֆile cu droşca, ş'apoî când îi la plată, spelî putina?... (îl îe de guler) *Davaî* parale...

Tiţa. — (căutând s'î dispărtaşcă) Da ce este, pan Egor?

Egor. — Ce este?... nu băga de samă; am prins un muştereu... (îl sgâlţie) *Davaî* parale...

Acrostihescu. — Parale... parale... n'am acu.

Egor. — *Nima?*... *No*, haî cu mine amanet la Târ-gu-Frumos...

Acrostihescu. — (în parte) Cum dracu s'î scăp? (tare) Ea ascultă, Egoraş...

Egor. — *A nîet* Egoraş... *îa* Egor!..

Acrostihescu. — Egoraş dragă... fiî om de treabă că 'ţi-oiî face o odă.

Egor. — *Cîto?*

Acrostihescu. — O odă ca s'î trecî la posteritate...

Egor. — *A cîto ti tam* post?... *No*, eî postit destul un an de ֆile... *davaî* parale că 'ţi îeî surtucu... (vrea s'î disbrace).

Acrostihescu. — (furios) Ce face?... s'î nu cumva... că te sfărâm în bucăţi, de nu te-a putea drege nici un carêtaş... (îl împinge departe de el).

Egor. — (răpeşindu-se). Tu?... Aşteaptă...

Acrostihescu. — (fugînd pe uşa cea ascunsă) Ba nicî gîndesc...

Egor. — (alungându'l) *A... hti... padleţ!*... (esă).

Tiţa. — (alergînd după ei) Pan Egor... pan Egor... stăî... (esă).

SCENA XII.

Ferchezanca, Flutur, Prietenii.

Arie din Scara mâței: Se trăiască 'n veselie...

Prietenii (viind din fund)

Să petrecî în veselie,
Doamna mea, precum dorescî;
Peste inimî și moșie
Ca o zină să domnescî.

(Se închină la Ferchezanca).

Ferchezanca.

Dragii mei, a voastr' urare
Cu plăcere o primesc,
Și la toți avere mare
Eû din suflet vă doresc.
Dragii mei, cu bucurie
Vă poftesc la cununie...

Toți

Să trăescî în veselie,
Doamna mea, precum dorescî;
etc. etc. etc.

Flutur. — Să trăească stăpâna moșiei Ghiftuîenî!

Ferchezanca. — (închinându-se) Amin.

Toți. — Să trăească doamna Ghiftuîanca.

Ferchezanca. — (închinându-se) Domnilor...

Flutur. — Negreșit ca vëru Ghiftuî se găsește cu-prins de cea mai vie nerăbdare ca să te vadă... Haî să'l hiritisin pentru fericirea lui...

Toți. — Haî, haî...

(Flutur merge de deschide ușa salonului mîc. Ghiftuî se zăresce dormind pe o canape).

Flutur. — Ce vîd ? .. doarme!

Toți. — Doarme!

Ferchezanca. — (supărată) Doarme! .. Nu mă așteptam la una ca asta...

Flutur. — Negreșit c'o adormit înadins ca să viseze la iubită lui mireasă.

Ferchezanca. — (mîniosă) Flutur bătrîn... acuș îți smulg aripile... Haî, cărați-vă de-aici... lăsați-mă singură cu domnul Horăilă ista... căci am să'î grăiesc... (în parte) Frumoasă impresie 'î-am făcut se vede!

Toți (eșind închinându-se)

Să petrecî în veselie,
etc. etc.

SCENA XIII.

Ferchezanca, Ghiftuî.

Ferchezanca. — apropiindu-se de Ghiftuî) Cucoane Dumitrachi...

(Ghiftuî horăesce).

Ean auđi'l cum horăește! .. par'că 'î un ogeac aprins... Domnule Ghiftuî... pace! .. 'îi dus pe ceea lume... Ean să'l șuer (șueră. — Ghiftuî tace) O stat moara... acu'î vremea. (tare Domnule Ghiftuî...)

Ghiftuî. — (trăsărind) Ha... ce'î? .. cine mă chîamă! .. A! .. d-ta ești, cucoană? ..

Ferchezanca. — Da frumos horăești când vreî... aî putea întrece toți bondariî din țară la un loc.

Ghiftui. — Se poate ... El ce păcat că m'ai trezit!
Ferchezanca. — Păcat? ..

Ghiftui. — Dar ... 'măi spăriet un vis cât se poate de plăcut ... Pune'ți în gând că visam că eraî lângă mine ... (Ferchezanca zimbesc și coboară ochii) și că'mă diceai, c'un glas de ânger, că nu mă poți suferi ... știî? .. par'că mă ungeai cu miere la inimă.

Ferchezanca. — (cochetând) Adeșe orî visurile 's mincîunoase.

Ghiftui. — (trist) Păcatu mare ...

Ferchezanca. — Ha, ha, ha, că șăgalnic măi ești ...
 Cele 12 minute o trecut ...

Ghiftui. — Care 12 minute? .. A! mă eartă ...
 'mă-aduc aminte ... dar ... dar ... pentru propunerea ce 'ți-am făcut? ..

Ferchezanca. — Tocmai ... am gîndit ... am chib-zuit ... și m'am hotărît ...

Ghiftui. — A nu primi?

Ferchezanca. — Ba d'înpotrivă ... primesc.

Ghiftui. — (puindu-se pe canape) Ba Deu?

Ferchezanca. — Găsești că'î lucru de mirare?

Ghiftui. — (scoțînd țigarete din buzunar) Ba nicî de cum ...
 (cu mare sînge rece) Când îî vra să ne cununăm ... îs ga ...
 a ... ta ... (cască).

Ferchezanca. — Frumos! .. boerîu 'ncepe-a căsca, pîn' a nu să însura! ..

Ghiftui. — Nu băga de samă ... (dându'î o țigaretă)
 Poștești?

Ferchezanca. — (supărată se depărtează de canape) Foarte'î multînesc ... nu metahirisesc pe nemîncate.

Ghiftui. — A! (cască).

Ferchezanca. — (în parte) Ear căscă! .. curioasă li-ghioae! .. de n'ar fi om, așî crede că'î somn ...

SCENA XIV.

Ghiftui (pe canape), Ferchezanca (în dreapta), Egor.

Egor. — (intrînd iute prin fund) 'L-am scăpat! 'mă-o perit din ochi!.. (vădînd pe Ferchezanca) *A! boji moi!..* Ce vîd?... Panchiș!

Ferchezanca. — (în parte, cu spaîmă) Egor!..

Egor. — Panchiș!.. în sfîrșit te-am găsit și pe d-ta!.. așî în ȋiua lui *sfetî* Mina.

Ghiftui. — (în parte, cu sînge rece) Se vede că mireasa mea are cunoștinșî prin lipovenime.

Egor. — (cu durere) *A! Panchiș! Panchiș!* cum 'șî-ai tăcut rîs de bîetu Egor!.. *A! tam nîet* frumos... *nîet* hristian.

Ferchezanca. — (în parte) Vaî de mine! c'a sî mă comprometeze d'inaintea boerîului... (tare) Eû?... nu te 'nșeleg... nu știû ce vreî sî spuî... nu te cunosc...

Egor. — (furios) Nu mă cunoști?... *A!* ai uîtat pe Egor birjariû care te-o purtat cu droșca triî lunî de ȋile pe datorie... ai uîtat că te-am scăpat de la nevoîe?... că m'am calicit pentru ca sî te scap dî ecse-
cușie?... Nu mă cunoști?... dar cînd 'șî-am adus ceî o sută de galbinî, cum de mă numeaî Egoraș?... cum de 'mî sîriaî în gât?... cum de mă sîrutaî?... Mă cunoșteaî atunci?...

Ferchezanca. — (în parte) Am pășit-o!.. (tare) Eû 'șî-am sîrit în gât?... eû te am sîrutat pe tine?... Ce obrăznicie!.. un droșcar sî mă batgîocorească de la ochî!.. (cătră Ghiftui) Șî d-ta suferî una ca asta în casa d-tale?... ah... ah! (se face că leșînă).

Ghiftui. — (cu sînge rece) Ba că bine ȋici... Lasă, cucoană... nu maî leșîna că 'l daû eû afară pe beșivul ista.

Egor. — (mânios) *Cîto?*

Ghiftui. — Ha, ha, vorbești lipovenește?... dacă
'i așa... (arătând ușa) *Na leva... pașol... scari...*

Egor. — *Îa?*..

Ghiftui. — *Îa!*.. vorbești și nemțește?... *also fort, fort... gleich.*

Egor. — Nu vreă... să 'mă plătească d'intêi 100 de galbină.

Ghiftui. — (cain mânios) *Pașol* îți dic. (în parte) Mi se pare că 'ncep a mă mânîe... (își pipăie pulsul) Dar... bate mai iute... slavă Domnului! (cătră Egor) Încă n'ai eșit?

Egor. — (puindu-se pe un scaun, în fund) *Niet.*

Ghiftui. — *Niet?*.. Eă apoi vreă să te-arunc pe fereastă?

Egor. — Tu?... ha, ha, ha. Vin dacă vreă să te hârbuesc ca pe-o droșcă veche.

Ghiftui. — (în parte) Auđi!.. acu m'am mâniet de tot.

Egor. — (suflecându-și mânicile) *No; paidi suda...*

Ghiftui. — (scoțendu-și surtucul) Așteaptă, *Marojna*... că te-oău topi eă acuș.

Ferchezanca. — (în parte) Vaă de mine! c'or să se bată!.. Eaca pozna.

Aricea călușelor din : *Nunta țerănească.*

Egor și Ghiftui (împreună).

Vaă de tine,	}	(bis).
Vaă de tine!		
Cată de te ține bine;		
Cu mânîe și cu ură		
Am s'ăi sfărm dinăi din gură.		

Ferchezanca (alergând între amândoi).

Stați pe loc . . . nu luptați . . . șede rău . .	}	(bis).
Ghiftui și Egor (împreună).		
Nu vreți !		

Ferchezanca (cătră Ghiftui).

Ah, te rog . . . fii blajin, domnul meu . . .

Ghiftui.

Nu vreți !

(Împreună).

Egor și **Ghiftui.**

Vă de tine,
Vă de tine!
etc. etc.

Ferchezanca (în parte).

Vă de mine, vă de mine!
Se bat, eată, ca măi bine . . .
Vă de mine! mă tem foarte
Să nu facă vre o moarte.

(Ghiftui și Egor se luptă cercând a se trânti la pământ. Ghiftui îl împinge pe Egor spre balcon).

Ghiftui. — Ha, ha . . . Măi, turtă dulce . . . bătae vreî ? . . așteaptă.

Egor. — *Ah! ti şelma . . .*

Ghiftui. — Am să te 'nvăț polca . . . ea așa . . . (tot întorcându-se în luptă, ajung pe balcon).

Ferchezanca. — (spărietă) Stați, stați, pentru numele lui Dumnezeu!

Ghiftui. — (în balcon) Nu te da, *Marojna* . . .

Egor. — *Pasto!* . . . (se aude un vuet de grilaje stricate).

Ghiftui. — Ține, mă . . . ține, mă . . .

(Se aud amândoi răcnind și cădând în eaz).

Ferchezanca. — (răcnind cu spaîmă, caută pe fereasta balconului)
 Vaî de mine! . . c'o cădut în eaz din balcon! . . nu se
 mai zăresc . . . poate că nu știu se 'noate! . . (desnădăjduită)
 Or se se 'nece . . . și 'ncă n'am apucat măcar a mă
 mărita . . . (aleargă în fund și strigă) Săriți! . . săriți! . . alergați! . .

SCENA XVI.

Ferchezanca, Tița (viind din fund și aducând pe brațe o manta).

Tița. — Ce este? ce este?

Ferchezanca. — (perdută) O cădut în eaz cuconu
 Egor și Ghiftuî droșcarîu.

Tița. — Săraca 'n de mine! . . haî s'alergăm de-
 grabă . . .

Ferchezanca. — Haî să ridicăm satu . . .

Arie din Scara Măței: *Tâlharii*.

Ferchezanca și Tița (deschidând ușele din fund)

Prietinî, săriți, ajutor!
 Că'n baltă se 'neacă și mor!

(Tița esă prin fund alergând).

SCENA XVII.

Ferchezanca, Flutur, Acrostihescu, Prietini,
Slugi (toți vin din toate părțile alergând).

Toți.

Ce este? ce vuet? ce zor?
 Cui trebuî aici ajutor?

Ferchezanca.

Egor și Ghiftu!...

Toți.

Ce spu?

Ferchezanca.

Bătându-s'aic!...

Toți.

Ce dic?

Ferchezanca.

În eaz a! dat, De!

Toți.

Vale!

Ferchezanca (cu desnădejde).

Ca do! bivoli gre!

Toți

Ele!

(împreună)

Degrabă, degrab' ajutor,	} (bis).
Că'n baltă se'neacă și mor.	

(O parte din persoane se răped în salonul cel mic și se fac nevădute prin dreapta. Cei-l-alți se apropie de fereastă și caută cu groază spre eaz . . . Sînt cu toți grupai ast-fel, în cât ușele din fund se se poată vide de public. — După o mică tăcere, se aude sub balcon glasul lui Acrostihescu, dicînd :) S'o înecat!..

Toți. — S'o înecat! (rămân încremeniți toți).

(Ghifu! acoperit cu o manta se arată întovărășit de Tița la o ușă din fund. Când aude cuvîntul s'o înecat, se opresce înspăimîntat. Nime nu'l vede).

Ghiftui. — (în fund) Am făcut moarte de om!.. am înecat un sudit!.. de-acu 's prăpădit!.. or să mă dee în criminal!

Tița. — Țist... vin cu mine .. că te scap eu.

(Ghiftui și Tița se fac nevăduți în stânga. Ceia-l-alți de pe scenă caută tot pe fereasta balconului).

Ferchezanca. — (pe fereastă) Nu mai este nici o nădejde, Odobașa?

Acrostihescu. — (sub balcon) Nu... îs perduți!

Ferchezanca. — (cu disperare) Perduți!.. or să se muzeze ca crastaveții în eaz... aleluia... am rămas ear veduvă... ah! (leșină).

Toți.

Va! ce întâmplare!	}	(bis).
Sta! încremenit!..		
Printr'o înecare		
Toate s'a! sfârșit.		

(Rămân toți încremeniți. — Flutur caută să dea ajutor Ferchezancăi. — Cortina cade).

ACTUL II.

Teatrul reprezintă o edale mare și simplă mobilată. Ușă în fund și de a stânga ei o scară care duce la rëndul de sus. — În capetul scării o altă ușă. În stânga o fereastă ce dă în grădină, în dreapta o sobă și d'înaintea ei o masă pe care se ved o oglindă mică și un sfeșnic cu un căpețel de luminare. — Scaune pe lângă pereți. O ușă de dincolo de sobă, care duce în odăile lui Talpă-Lată.

SCENA I.

Tița (la fereastă, privind în câmp).

Nu se zărește încă. De a! dimineață de când 'l o trimes moș Talpă-Lată la Târgu-Frumos cu scrisori...

(viind în scenă) Sërmanu bîetu boerîu !.. s'ajungă a să face cîoban tocmai la posesorul lui !.. (veselă) Un cîoban cu dece miî de galbinî venit... Cât îmi pare de bine că m'am găsit lângă dînsu când o scăpat din eaz .. 'L-am ascuns într'o manta și, făr'a fi zărit de nime, 'l-am adus la noi acasă... de-atunci îl vîd în toate ȕilele . . . el n'are ce face . . . de când s'o înecat Egor... el îi silit să șadă aici ascuns în strae țărănești . . . de frica jandarmilor...

Arie din Scara mîței: Paserele mult iubite.

Deu îmi pare foarte bine
C'a scăpat el de la moarte
Și din ochiî tuturor ;
Dar îmi pare și mai bine
C'a scăpat el chîiar prin mine...
Și că'î sînt de ajutor.
A perdut a sa avere
Boerie și putere,
Ajungând a fi păstor ;
Dar în loc de bogăție
Și de-o seacă boerie
Îi rămîne-al meu amor !

SCENA II.

Tița, Talpă-Lată (viind din fund .

Talpă. — (supărat) Tiȕo ?.. n'o mai vinit ghîorlanu cel de Stan ?

Tița. — Nu, moș Talpă-Lată.

Talpă. — Ce mojîc leneș !.. de aȕi dimineată de când 'l-am trimes la Târgu-Frumos... s'o fi oprit în vr'o crăsmă, că tot îi ȕi de târg astă-ȕi.

Tița. — Cine... el în crăsmă ?.. (în parte) Un boer în crăsmă ! dacă s'o mai vîȕut !..

Talpă. — Așa 's țêraniî iștia... s'o făcut niște

bețivî de frunte de când s'o înmulțit velnițile... și nu mai poțî face nicî o treabă cu dînșii.

Tița. — Ea las', moș Talpă-Lată, că Stan nu 'î țeran de rînd; el nicî nu știe ce'î vinu măcar.

Talpă. — Vorbă'î?... un țopîrlan ca dînsu... le-neș .. somnoroș... tueș... care când îi poroncesc câte ceva... sê măture casa ... sê aducê apă de la fîntîna ... sê uîță la mine cu ochiî boldiți, ca o broască la soare ... Mă mir ce'l tot aperi, Tițo dragă, că nu plătește nicî doi banî ... (în parte) De n'ar fi un mojîc prost, așî crede, Doamne eartă-mê! că 'î-o cădut tronc la inimă.

Tița. — D'apoî și d-ta, moș Talpă... nime nu te mai poate mulțemi... bîetu Stan lucrează cât poate, sêrmanul și d-ta în loc sê fîi bun cu dînsu, nu încetezi de-al ocări ca pe-un argat prost...

Talpă. — Eî! ba nu cumva aî vra sê'l bag în sîn și sê'l cocollesc!.. ce 'l-oîu cocoli într'o dî c'o dispîcătură... Da cine oare s'aude afară?

(Se aude la ușa din fund tropote de căî și glasul Ferchezancăî rîdînd).

SCENA III.

Ceî dinainte, Flutur, Ferchezanca.

Flutur. — (afară) Tbrrr ... hola ... Tbrrr ...

Ferchezanca. — (afară rîdînd) Țîne bine sê nu dai rîu... ha, ha, ha...

Flutur, — (înră în costum de călăreț ridicul) Bucuroșî la oaspeți?

Talpă. — Bucuroșî... poftim.

Flutur. — D-ta ești posesorul moșiei Ghiftuîenî?

Talpă. — (îchinându-se) Eû, cucoane... șatrariu Ti-mofti Talpă-Lată.

Flutur. — D-ta sê fii sănêtos. . . (mergênd la ușa din fund) poftim în casă, suflețele . . .

Ferchezanca. — (întrând răpide în costum de Amazonă) Uf! bine c'am mai dat de uscat! . . ce fugă! . . ce primblare de olac . . . cale de-o poștă călare . . . de la Târgu-Frumos, pên' aici? . . Dați'mî degrabă un pahar de apă . . séu de vin; că mi s'o făcut gâtița ească.

(Tița merge în odaea din dreapta și aduce un pahar cu apă).

Ariea Galopului de la bal-masqu:

Ferchezanca.

Hop, hop, hop,
 La galop
 Când alerg călare,
 Hop, hop, hop,
 La galop
 Inima mea sare.
 Hop, hop, hop,
 La galop
 De mă vede-orî cine,
 Hop, hop, hop,
 La galop
 Saltă după mine.
 Ce plăcere de-a fugi în fuga mare
 Pe un cal ăute, sprintinel ca un ogar.
 Câte-o dată, alivanta pe spinare,
 Dar nu'mî pasă . . eă de șotîi n'am habar.
 Hop, hop, hop, etc.

Flutur. — (în parte) Par' că vêd maștele, la bal-masche . . . (imitând musica militară) Tă . . . nă . . . nă . . . nă . . . dănă . . . dănă . . . bum, bum, bum . . .

Tița. — (aducênd apă) Eaca apă, cucoană . . . (în parte) Ce vêd? Ferchezanca!

Ferchezanca. — (ȳe paharul și be) Sê trăești. (puind paharul) Par' că cerusem vin . . . da nu'î nimică; îi bună

și apa... (vădând pe Tița) Ce 'mă vedură ochii? copila cea care-am întêlnit'o la curte, când s'o înecat bietu Ghi-tuî!.. mare pozna! Da ce cauți aici, drăguță?

Talpă. — Aici șede, cucoană... împreună cu mine...

Ferchezanca. — Așa?... îi vr'o strănepoată de-a d-tale?

Talpă. — Ba nu, cucoană... eu îi sunt epítrop, de când 'i-o murit părinții...

Ferchezanca. — Dumne-deu sê 'i erte!.. (căt-re Tița) Ea ascultă, drăguță... n'ai o oda-e mai curată unde sê mē pot odihni puçintel, că 'mă-o sbrobit calu toate oasele 'n mine... știi? par' că 's făcăluită.

Tița. — (în parte) Altă bele acu!.. a sê dee boerîul cu ochii de dînsa...

Ferchezanca. — (în parte) Se vede că'i surdă, sēr-mănica. (strigând tare) N'auđi, drăguță... așî dori o oda-e...

Tița. — Dacă nu 's surdă, cucoană... nu te ră-guși degeaba.

Talpă. — Poștești să te odihnești? îndată... Tiço, du pe cucoana în oda-ea ta...

Tița. — În oda-ea... mea?

Talpă. — D'apoî unde... în coșerîu?... haî, și 'i dă cele trebuincioase.

Ferchezanca. — Foarte mulțēmesc. (în parte) De-treabă posesor... heî! să nu fi răposat bietu Ghistuî... era sē'mă aducē mie căștîurile... (osîând) Ce'i lumea asta!.. ca un cal breaz... Toate planurile mele o căđut în baltă! (stă pe gândurî),

Tita. — Când îi poști, cucoană... oda-ea 'i gata.

Ferchezanca. — (pe gândurî) În baltă!.. în baltă!..

Flutur. — Ha, ha, ha... copila 'ți spune una și tu răspunđi alta... ha, ha, ha.

Ferchezanca. — (răsărînd) Ce-aî pățit, Hagi Flu-tur?... te gâdile Rusaliile, de riđi așa?

Flutur. — Ba nu... ha, ha, ha... Da copila 'ți spune alta și tu îi răspunzi una... vorba ceea: Buna ziua, măi fârtate... șapte puî de rață, frate... măi fârtate, tu ești surd... ba c'acu trecu'un cârd...

Ferchezanca. — (puțin supărată) Mâncate-ar moliile, că slut ești când ridi... unde'i odae, drăguță?...
(merge spre fund după Tița).

Tița. — Încoci... poștim. (merge spre scară).

Flutur. — Da bine, soro... așași te duci și mă lași cu lacrimile pe obraz?

Ferchezanca. — (oprindu-se pe scară) Știi ce? spală-te degrabă cu apă de soc, ca să nu te faci chistruî...

Flutur. — Ean lasă șaga... nu întârzie, c'avem să mergem la curte.

Ferchezanca. — Ba 'ți pune poșta 'n cuiu de-o camdată, suflete... (cătră Ta'pă) Mă rog, arhon Talpă Lată... departe 'i pên' la curtea boerească?

Talpă. — Ca vr'o găumătate de ceas, cucoană.

Ferchezanca. — Atâtica?... ei, apoi mă duc să mă culc pușintel... Cu sara bună...

Tița. — (în parte) Vaî de mine!.. c'acu vre să și doarmă aici!

Ferchezanca. — (suind scările) Da bine, soro... nu cum-va mă duci în hulubărie?

Flutur. — (jos în capătul scării) Acolo ți'i locul matale, porumbișo...

Ferchezanca. — (în capătul de sus a scării) Hiș... Flutur bătrân...

(Împreună. Arie din *Chirița*; *Adio! în astă seară*).

Ferchezanca (pe scară)

Adio, rămăi aice...

Eă mă duc să m'odihnesc.

Adio, mă simt feric

De-a putea să horăesc.

Flutur.

Adio, rămăi aice
 Eă la curte mă pornesc.
 Adio, 'n curênd ferice
 Oiă veni să te gălesc.

Țița (în parte)

Văi mie! cu groaz' aice
 Eă pe dinsa o privesc.
 Cât aș fi, Țeă, de ferice
 De-aș putea s'o mătrășesc!

Flutur.

Suflețele... nu uita
 Prin somn dulce-a mă visa.

Ferchezanca.

Ba, Țeă, nu; că n'am de gând
 Să priad friguri chăar visând.

(Împreună).

Adio, etc. etc.

SCENA IV.

Flutur, Talpă-Lată.

Flutur. — Ha, ha, ha... poznașă'i!...

Talpă. — „Veselă cucoană se vede!... Îi cucoana d-tale?”

Flutur. — (îngâmfându-se) Așa ș'așa... Da ean spune'mi, mă rog, de mult ții moșiea asta 'n posesie?

Talpă. — De abia de șese luni, cucoane... și Țeă, mult mă tem să nu'mi facă vr'o șotie clironomiă boe-

riului... Dumne-deu s'e'l erte!.. ci că mare detreabă creștin mai era p'en' a nu se 'neca!

Flutur. — Ce fel?... nu 'l-ai cunoscut în viață?

Talpă. — Nu... când am luat moșia de la vechilul d-sale, d-nu Ciupilă, d-lui era dus în nuntru la țara Franțuzului și, veđi păcatul!.. tocmai când sosisem de la Roman, acu o săptămână cu câștiul... ce se găesc la curte?... tufă! boeriu făcuse huștiuluc în baltă și prietini d-sale spălaseră putina...

Flutur. — N'avea altă de făcut, de cât s'o spele... de vreme ce Ghiftui îi părăsise... Da bine... care vra se ȑice a' rămas cu gura căscată și cu câștiu 'n palmă?

Talpă. — Mai așa!.. că doar nu era s'e'l arunc în eaz după boer... Aștept se vie clironomi' se le es cu plin...

Flutur. — Că nu'î aștepta mult... n'ai grijă... Chiar astă-ȑi trebuie se s'adune comisiea rënduită pentru facerea catagrafie' a avere' lui Ghiftui...

Talpă. — Comisiea?... da n'are rude?

Flutur. — 'L-o ferit Dumne-deu... după cum spunea el, s'ermanu!.. Mă duc se fiu faȑă la lucrarea comisiel, ca martor... însă, p'en' ce m'oiu întoarce, te potesc se porȑi de grijă cucoanei cele' de sus... (cu un aer de protecȑie) Te-oiu mulȑemi...

Talpă. — (închinându-se) Bunătatea d-tale, cucoane.

Flutur. — (la ușa din fund) Par' că ȑiseși mai dini-oare că nu'î departe curtea?

Talpă. — Ea... cât cole... Cum eși din sat, apuci de-a dreptul prin pădurea lupului, și cât a' ȑice cărc Frangoliu, agiungi în cotunu Sătulei, unde's casele boerești.

Flutur. — Foarte bine... rămăi sănȑtos... și nu uita ce 'ȑi-am spus... (esă).

Talpă. — Las' pe mine.

Flutur. — (deschizând ușa) Te-oiu mulțami (esă).

Talpă. — Sêrut mânila. (singur viind în fața scenei) Adi-că dacă'î omul viță de boer mare... se cunoaște cale de-o poștă... așa, aista... Da oare cum îl chîamă?... 'l-oiu întreba când m'a mulțemi...

SCENA V.

Talpă-Lată, Fedeleș și mai pe urmă Egor.

Fedeleș. — (cepeleag și prost, vine alergând din fund) Cucoane Talpă, cucoane Lată?

Talpă. — (răsărind) Ce 'î, mă? ce-ai pățit? par' că tot lupii te-alungă.

Fedeleș. — Ba sê ferească Dumnezeu!

Talpă. — Eî, ce'î?

Fedeleș. — Este un om pimintean ascuns în coșeriû... și dice așa: că are sê'ți spuie o oare cică.

Talpă. — Un om ascuns în coșeriû!.. a fi vr'un têlhar... cine'î?... îl cunoști tu, măi Fedeleș?

Fedeleș. — (ridênd prosteste) D'apoi încă n'am fost la temniță ca sê cunosc têlhariî... Poate că d-ta, cucoane...

Talpă. — Tacî, prostule... și du-te de 'î spune sê vie-aici...

Fedeleș. — Cine?

Talpă. — Eaca malacu!.. cel din coșeriû.

Fedeleș. — M'am dus. (esă alergând și lăsând ușile deschise).

Talpă. — (singur) Sê fie vr'un têlhar... nu cred c'ar vini diua meada mare... a fi poate vr'un bejê-nar care vra sê între argat la mine... fără leafă.

Fedeleș. — (afară) Boeriû 'î singur... întră 'n nuntru.

Egor. — (Dând busta în cassă, se aruncă peste Talpă-Lată și 'l înbrăcișează). Scapă-mă, jupâne Talpă-Lată.

Talpă. — (speriet) Ho țară!.. Ce'mi vedură ochii!.. Egor!..

Egor. — Da.

Talpă. — N'ai murit?

Egor. — *Niet!*..

Talpă. — Care vra să ȋică... nu mai ȋietu cuconu Dumitrachi.

Egor. — Numai! (ostând) 'L-or fi mâncat raciï pe ȋiumătate, de o săptămână...

Talpă. — Sermanu!.. or fi făcut lăsat de sēc cu dînsu...

Egor. — (cu desnădēduire) A! nu'î vina mea... premelege că nu... n'am vrut s'î înec... dar cum s'o dovidesc?... *nîe znaïu*... cum s'arăt că's nevinovat?... *nîe znaïu* nici atâta... A! jupâne Talpă-Lată... tare's supērat!..

Talpă. — Da bine... cum ai scăpat din eaz, pan Egor?... Ean spune...

Egor. — Am eșit înotând... și m'am ascuns în niște stuh care era lângă baltă. Când în stuh... aud de-odată niște oameni alergând din toate părțile și rēcînd: s'o înecat! s'o înecat!.. *Bojî moi!* era sēc mor de frică.

Talpă. — De frig?

Egor. — Și de frig...

Talpă. — Cred și eũ... murat cum te găsai, puteai sēc prîndî un gutunar de cele tătărăști.

Egor. — De-atuncî... nici că m'am mai întors la Târgu-Frumos, la dugheană... Am lăsat tot... și cāldări... și harbujî... și zēmoșî...

Talpă. — Și ce te-ai făcut de-o săptămână?... cum ai trăit?

Egor. — Cum? furând noaptea harbujî şi zêmoşi de prin harbuzerii, şi ascundându-mă ziua prin copaci ca o gaiţă.

Talpă. — Sêracu bîetu Egor!... putea sê te prindê frigurile de-atîta harbujî.

Egor. — Sê mē prindê frigurile?... *A... nima... nima...* Nicî dracu nu mē prindea, așā mē umplusem de spăriet...

Talpă. — Ei! ce vreî acum de la mine?... spune... ce pot sê fac pentru d-ta, pan Egor?..

Egor. — Ascunde-mē... hrănește-mē... îmbracă-mē... nu'ți cer maî mult... într'un cuvênt scapē-mē de spênđurătoare..

Talpă. — De spênđurătoare?... (tremură).

Egor. — (tremurând) Da... da... că de m'or prinde jadarnicii... or sê mē ducē legat la Eș... și de m'or duce legat la Eș... acolo... or sê mē giudice ca pe-un hoț... și pe urmă-or sê mē hotărască la moarte... ș'apoi dacă m'or... hotărî... la moar... te... or sê mē... *Uvât! uvât!*... (cu desnădăjduire) Și, Dēu, că nu l'am înecat cū...

Talpă. — O știu... n'ai nicî o grijă, Egor... din casa mea nicî dracu nu te-a putea scoate...

Egor. — (strîngênd în brațe pe Talpă) *A! bogdaprosti... bogdaprosti.*

(Se aude afară un fluier de cîoban).

Egor. — (spăriet) *A! cîto tam?*

Talpă. — Vine Stan cîobanu... haî de grabă... ascunde-te... fă-te nevêđut.

Egor. — (căutând înprejur) Unde?

Talpă. — Întră îute cole 'n pivniță și n'ai grijă... (ridică o trapă).

Egor. — A... vin este?

Talpă. — Este.

Egor. — (coborând în pivniță) *A ... stahie nima ? ..*

Talpă — Piei ăute ... (închide trapa) Ea așa ... aici înalte știu că 'i sigur ... numai de nu 'mă-ar dișerta poloboacile ...

SCENA VI.

Talpă, Ghiftui (în costum de cioban, întră foarte ostenit și merge de se pune pe un scaun lângă masă).

Ghiftui. — (întrând) Uf! .. dați'mă un scaun ... o canape ... un divan ... că mă prăbușesc! .. (puindu-se pe un scaun) A! ..

Talpă. — Ean veđi obrăznicie ... cum îndrăznești, măi, să ședă d'inaintea me?

Ghiftui. — Cum? .. pentru că nu îndrăznesc să șed în picioare ... de ostenit ce sânt ... mă tem să nu mă disfac în bucăți ... M'am dogit ca un poloboc vechi, de mult ce-am umblat.

Talpă. — Auđi tontu? .. ș'apoī ȑice că 'i cioban! .. așa cioban! nu poate face-un pas fără a se jălui că 'i ostenit ...

Ghiftui. — Un pas! .. de-aici la Târgu-Frumos și 'napoi? .. cale de o poștă bună? .. Mări, nu ți'i greū să vorbești? dacă de-ași fi cal de poștă, încă m'ași jălui ... măcar că ei n'aū obiceiū ...

Talpă. — Tacī prostule ... știī numai să răspunđi dobitocii.

Ghiftui. — (cam supărat) Ean ascultă ...

Talpă. — Ce? ..

Ghiftui. — (în parte) Eaca că era să mă daū de gol ...
(tare) Nimic, cucoane ...

Talpă. — Him ... dat'aī scrisorile lui d. Polițmuștru?

Ghiftui. — Polițmaīstru ... nu muștru.

Talpă. — Nu muștru? .. 'ți-oū da eū un muștrude

nu'l-îi putea duce... Dat'aî scrisorile cum 'ți-am poruncit?..

Ghiftui. — Le-am dat d-lui Polișmaîstru... nu muștru.

Talpă. — (în parte) A să mă scoată din răbdare, moșicu ista. (tare) De ce-ai întârziat pînă acu?

Ghiftui. — De ce? pentru că picioarele mele n'au mașină de vapor ca să...

Talpă. — Ce face? meșină?... Ce pomenești tu de meșină, măi?... Te-ai îmbetat se vede, leșitule.

Ghiftui. — (ridînd) Îmbetat, da... și eu n'am pus vin în gură de-o săptămână... M'am prîfăcut în lișiță, de când îs aici.

Talpă. — Da nu cumva ai vra acu să'ți dai și vin? .cînd nu ești bun nici de-o treabă... leneș, prost, tueș, mangosit...

Ghiftui. — (în parte) Haida!.. ear o început pomelnicu...

Talpă. — Păcat și de apa care-o beî... Da las' pe mine că te-oîu iuși eu, bade Stane... nu 'ți-a merge tot așa, pe somn, pe mîncare și pe bere.

Ghiftui. — Ce bere? ce bere?... că doar nu sîntem la bereria nemțască.

Talpă. — Ei, apoi să nu'l stropsești (în parte) Mă duc... ca să nu întru în vr'un păcat... (tare) Măi... deschide'ți ochii în patru, auzi-tu-m'ai?... atîta'ți spun. (esă prin fund).

Ghiftui. — (urmărindu'l) În patru?... doar să'mî pun ochelari.

Talpă. — (deschidînd ușa) Auzi-tu-m'ai?... (esă).

Ghiftui. — Aud, cucoane.

SCENA VII.

Ghiftui. — E!.. apoi pas de'ți măi dă moșiea 'n

posesie, ca să primești batgîocuri în loc de cășturi... De când m'o adus păcatele să întru ca cîoban la cuconu Talpă-Lată... nu'î ȕi în care să nu'mă făgăduască că m'a stropși... (vesel) Știi, Dău, c'ar ave haz să'mă tragă o bătaie?... și eă... nică să îndrăznesc a ȕice cărc măcar... ca să nu mă daă de gol... Ea... măi știi?... se poate ca măi bine... Talpă-Lată îi ca ceă mulți...

Arie : *Picîl bricicariul.*

Îi mare cu ceă mică
Și mic cu ceă măi mară;
Mișel cu ceă voinică,
Voinic cu ceă fugară.

El, după 'nprejurări } (bis).
Îea sute de schimbări }

Când îi șiret vestit,
Când prostuleț de tot,
Cinstit... s'ă necinstit!
Ba chăar și patriot...
Că'î mare cu ceă mică
Și mic cu ceă măi mară;
Mișel cu ceă voinică,
Și brav cu ceă fugară.

Ce să facă bîetu om!.. îșî face interesurile cum poate... Ci că : cu lupiă să urlă, cu oile să sberă... Dar ce'î curios lucru... că de și Talpă-Lată mă trece cu șaga... nu mă mîniă... d'inprotivă... poziția me îmi place... îi nouă, originală! Eă boer, proprietar cu venit de 10,000 de galbină, s'agîung cîoban!.. să argătesc!.. la mulți, în locu meă, le-ar veni cam *paracsin*... da eă?... ha, ha, ha!.. Îs vesel cu toate aceste. (serios) Curios lucru... îi trist de-a o mărturisă... da's vesel... na... Lucrez căt șapte... car apă...

taîu lemne... și's sănătos ca tunul... Când eram... ceea ce eram, pîn' a nu m'neca... avem dece feluri de bucate pe masă... dece feluri de vinațe și geaba... nu'mi ticnea nimica... nu puteam dormi... ș'acu mănânc la borș cu știr de mă prăpădesc... beu la apă din cofă de mă unflu... și'mi merge bine... și's vesel, rîd... (serios și trist) Mare minune! eu care nu puteam face doi pași pe gîos când eram boer... acum umblu toată diulica pe câmp după oi... și m'am deprins cu ele... mi's dragi... Numai caprele mă năcăjesc, măncale-ar lupu... că se acatără peste tot locul... A dracului jiganie! și fudulă!.. da 'i-am găsit eu leac de fudulie. (arată cîrligu) Ș'apoî încă una... am învățat a cînta din fluer... s'ă gîuri c'am cîobănit de cînd îs pe lume, cînd m'ai videa mănînd oile... (făcînd ca Yobaniî) Brrr oaie... brrr la strungă... Ha, ha, ha... Curios lucru!.. 'mă-o trecut urātu de cînd nu mai sînt boer... și'mi vine tot s'ă cînt și s'ă gîoc.

Arie mocănească :

Frunză verde peliniță
 Bîr oiță, bîr,
 Dragă'mî e oaiea plăviță
 Bîr oiță, bîr,
 Cu florî roșii pe guriță
 Bîr oiță, bîr,
 Și cu trup de copiliță.
 Bîr oiță, bîr,
 Oiica bucălae,
 Bîr oiță, bîr,
 Drăgulița mea bălae,
 Bîr oiță, bîr,
 Haî de grabă 'n poeniță
 Bîr oiță, bîr,
 Ca s'îl cînt doîna, doîniță,
 Bîr oiță, bîr.

(Joacă ca cîobaniî cîntînd).

SCENA VIII.

Ghiftui, Tița (eșind de sus).

Tița. — (în parte) Eaca boeriu!.. ce-o pățit de gîoacă?...
(se scoboară)

Ghiftui. — (oprindu-se) Cine s'aude?... Tița! (în parte)
Ce suflet bun de oiță!

Tița. — Tare'mî pare bine că te vîd vesel, cucoane!

Ghiftui. — Tacî, nu mă cuconi, că'mî faci șotiea,
Tițo dragă... Ți'mî Stan sadea.

Tița. — (ridînd) Fie și Stan... De mult ai vinit,
bade Stane?

Ghiftui. — (imitînd țeraniî) Ba... ea măi dinioare...
cuconiță... și mare foame mi'î.. Dac'aî avea puçintică
udătură...

Tița. — Cum nu, bade Stănică?... 'ți-am păstrat
borș...

Ghiftui. — (îute) Ear borș cu știr?

Tița. — De care'ți place... și mă duc să ți'l aduc...
(intră în odăa din dreapta).

Ghiftui. — (singur) Ear borș cu știr!.. De-așî fi îm-
părat așî trage 500 la talpe căruî ar măi îndrăzni să
măi samene știr pe fața pămîntului.

Tița. — (aducînd o oală, o lingură, un pahar de vin și o bucată de pâne).
Eaca, bade Stane, am furat pentru d-ta un pahar de
vin de cole din pivniță... (arată tra pa) că moș Talpă-Lată
îî sgârcit ca un cârlig de vie.

Ghiftui. — (luînd oala) Mulțēmim, cuconiță... să dee
Dumnedeu s'agîungî bogată ca o împărăteasă. (se pune
lîngă masă pe un scaun și mînîncă).

Tița. — Măcar de-ar fi așa, ca să te pot scăpa din
halul în care te găsești!

Ghiftui. — Îî tare bun...

Țița. — Cum ?.. ești mulțemit ?

Ghiftui. — Numaî îî cam pipărat.

Țița. — Cred și eu.

Ghiftui. — Altă dată s'î puî mai puțin piperiû, Țiço.

Țița. — Cuî ?

Ghiftui. — Borşului... eu îî vorbesc de borş !... A ! tu 'mî pominaî de halul meu ?.. nu te 'ngriji... Poziția mea ar fi destul de plăcută... dacă nu m'ar muștra cugetul... asta mă mănâncă. (mănâncă mult).

Țița. — Nu mai gândi, și mănâncă 'n pace... ce-o fost s'o trecut.

Ghiftui. — Să nu gândesc, când am făcut moarte de om ?.. când am înecat un lipovan !... da tu nu știi, Țiço, că chipul lui mă alungă neconținut... că'l vîd peste tot locul... cu barba lui cea unsă... (arătînd în dreapta) Ici... (în stînga) cole... (în fața) dincolo... Mă primblu cu dînsu la brațetă... mă culc cu dînsu alături... mănânc cu dînsu... (aduce la gură o lingură de borş și se opresce căutînd cu spaîmă dincolo de masă... pe urmă apucă o lingură cu mîna stîngă, avînd ochii tot ştiţişi în preajma'î, și cu mîna dreaptă îea paharul, bea vinul pe jumătate și aruncă ce mai rămîne în obrazul spectrului ce i se pare că zăresce). Slutu'î, batē'l crucea !

Țița. — (spărietă) Vai de mine! ce'î ?

Ghiftui. — (desnădăjduit) Și cu cât îî mai slut, cu atît mă muștră cugetul mai urât !

Țița. — D'apoî nu ești d-ta vinovat, cucoane...

Ghiftui. — O știu... o știu... dar n'am ce face... glasul conștiinței mă asurdește... Știu tu ce mîncare 'î conștiința ?

Țița. — Ba nu.

Ghiftui. — Nicî eu... Acu, çiuca ca çiuca... mă mai îeu cu caprele, dar noaptea... toate stihilele năpădesc pe mine... strigoîi, moroi, tricolici, vîrcolici, draci din tău, drăgaicele, zimzienile, strigile, pînă și

papaluga, pănă și turca, pănă și chiraleîsa! .. și chiraleîsa! .. știî tu ce'î chiraleîsa?

Tița. — Ba nu.

Ghifuî. — Nicî eû... dar ce folos! nu pot să pun mâna pe-o cheie, să trag un zëvor, să pun o căldare pe foc pentru jîntiță, fără să 'mî aduc aminte că Egor vindea ferării... îl vëd și prin întuneric... (cădënd cu desnădējdnire pe un scaun) Am agîuns în halul morților! (se cufundă în gînduri).

Tița. — (în parte) Sërmanu bîetuboîer! (tare) Cucoane... cucoane... bade Stane... Stănică. (în parte) Ear o căđut pe gînduri... de-acu 'î dus pe cea lume.

Arie din Scara mătfei : Ah iubită verișoară.

Stane dragă, fiî cu minte
Vesel, viû, ca mai 'nainte
Pën' a nu te fi 'necat,
L'al meû glas de mîngăere
Ah, alung' a ta părere
Că eşî, Deû, nevinovat!
De n'ăî milă tu de tine
Fie'şî milă chîlar de mine,
De-al meû suflet întristat...
Şi la glas de mîngăere,
Ah, alung' a ta durere
Că eşî, Deû, nevinovat!

Ghifuî. — (viîndu'şî în simţire, încet) Ce glas dulce!.. numai ea poate să'mî înprăştie gîndurile cele triste...

Tița. — (apropiîndu-se cu sficală de Ghifuî) Cucoane... 'şî-o trecut?..

Ghifuî. — 'Mî-o trecut, Tiţico dragă... s'o spart afionu la glasul tēj.

Tița. — Eî... dacă'î așa, știî ce te-aşî sfătui... ca să nu'şî mai vie afionu cela... cum îl numeşî

d-ta... bine-ai face să începî ear vr'o călătorie prin lume...

Ghiftui. — (ecsaltat) Să fac voiajurî?... să mă duc de-aici?... să-mî las oile? să mă depărtez de tine, Tița... de tine? (cu glas firesc) Luat-ai sama că mai dă-unădi te-am strîns de mână?...

Tița. — (cu nevinovăție) Ba nu.

Ghiftui. — Te-am strîns. (ostenit și mergînd de ceea parte cu lene) Și de n'asî fi așa de ostenit, te-asî mai strînge o dată (ecsaltat) Să mă duc de-aici, unde-s scăpat de toată primejdia... unde 's căutat, grijit ca un cănăraș!..

Tița. — (ridînd) Ba că chiar.

Ghiftui. — Ca un cănăraș care ar tăiea lemne și ar mânca borș cu știr... (se apropie de Tița) Da tu nu știi, dragă copilă, ce bazonie se întîmplă aici de câte-va zile?... (Tița neînțelegînd, caută înprejur. Ghiftui o opresce de mână și'i arată inima lui) Aici.

Tița. — Ce?

Ghiftui. — Vrei s'o afli?... vrei numai de cât?... vrei?... vrei?..

SCENA IX.

Ghiftui, Tița, Talpă-Lată (viind îte din fund).

Talpă. — Haî degrabă... degrabă...

Ghiftui. — (depărtându-se de Tița) Dracu să te ıee...

Talpă. — Gătiți odaiea degrabă, că vine comisiea de la curte... cu toți boierii.

Tița. — Care boierî?...

Talpă. — Știu eă... or fi clironomiî cuconului Dumitrachi Ghiftui.

Ghiftui. — (tare și cu mirare) Săracul de mine!

Talpă. — Ho! tontule... ce te-o apucat de răc-nești așa?... Nu știi că s'o înecat boeriu?

Ghiftui. — (cu durere) Ba știu... ș'o prea știu... sër-manu!..

Talpă. — Ei! apoi?

Ghiftui. — (liniștit) Nimic... nimic... (vrea să easă).

Talpă. — (oprindu'l) Incotro, moțpane... vrei să speli putina?... stăi aici că ai treabă.

Ghiftui. — (în parte) De nu m'ar cunoaște cineva.

Talpă. — Ghidi, ghidi, leneșule. (merge spre ușa din fund).

Ghiftui. — (puindu'și pălăria pe ochi) Ea așa... încalte nu m'or zări...

Tița. — (încet lui Ghiftui) Îe sama bine, cucoane, se nu te daî de gol d'inaintea boierilor... (intră în odaia din dreapta).

Ghiftui. — Odată cu capu... Tițico... (cu dragoste) Tițico! (în parte) Ei!.. mi'i dragă și pace!

SCENA X.

**Ghiftui, Talpă-Lată, Flutur, Acrostihescu,
Cârcioc, Prietenii** (întrând pe ușa din fund).

Talpă. — (deschidând ușa din fund) Poftim, poftim, boierii...

Ariea polcăi din *Chirița*.

Prietenii.

Haideți, haideți să grăbim
Și lucrarea să sfârșim,
Pe Ghiftui să 'l răfuim;
Testamentul să'î cetim...

Ghiftui (în parte)

Ea priviți cum mă jălesc;
 Ce frumos mă prohodesc!
 Ași jura că polca vreă
 Să joace de dorul meu.

Prietenii.

Haideți, etc. etc.

(n vremea corului, Ghiftui se leagănă ușor ca și când ar voi să înceapă polca și făcând de o dată un gest de mânie, se duce spre ușa din fund...
 Talpă ear îl opresce).

Talpă. — (oprind pe Ghiftui) Ear ? .. dă ... dă ...

Ghiftui. — (în parte) Mare păcat c'un posesor ...

Flutur. — (cătră boeri) Boeri d-voastră ... Catagrafia 'i sfârșită ... nu ne mai rămâne de cât să vizităm moșia și să se citească testamentul care s'o găsit la curte.

Cârcioc. — Prea bine ... da știți d-voastră, c'o avut mare noroc cuconu Ghiftui de s'o înecat, căci la dinprotivă, ar fi fost dat în criminal pentru moartea lipovanului ...

Flutur. — În criminal ? .. ești sigur, arhon Cârcioc ? ..

Cârcioc. — Doar nu's candidat de gîudecătorie fără să știu pravelile.

Flutur. — Asta n'ar fi un reson ... câți cunosc eu ! .. și Deu socoti ? ..

Cârcioc. — Socotința me este că prietinu d-voastră ar fi figurat în carinaroc cu ștreangu de gât ...

Ghiftui. — (în parte) Valeu ! .. par' că 'mă stă un nod colea ...

Flutur. — Sărmanul! poate că 'î-ar fi trecut urâtul în spênđurătoare.

Ghiftui. — (în parte) Îi mucalit Hagi-Flutur...

Acrostihescu. — Și fiind că era cam fudul... s'ar fi fudulit în ștreang, ca cîoara 'n par...

Ghiftui. — (în parte) Na și ista-l-alt... frumos mă jălesc!.. apoi pas de te măi îneacă.

Flutur. — Almintere era om bun... numai cam... tueș.

Acrostihescu. — Cam... lepșit.

Flutur. — Cam stropșit.

Acrostihescu. — Cam trăsnit.

Ghiftui. — (în parte) Haîda... nici dracu nu m'ar cunoaște, cum mă zugrăvesc ei.

Cârcioc. — Lepșit, stropșit, trăsnit, cât vă place... dar ea se cetim testamentul.

Toți. — Dar, dar.

Ghiftui. — (în parte) Acu se vedeți comedie.

Cârcioc. — Boîeri d-voastră... hai se ne punem la masa asta, ca se urmăam pe forme.

Talpă. — Mă... Stane... dă scaune boîerilor.

Ghiftui. — (în parte) Vorbă'î?... atâta ar măi trebui..

Talpă. — Mă, surdule... da n'auđi?

Ghiftui. — Aud, cucoane. (aduce scaune și le așează în prejurul mesel).

Talpă. — Ea colo și colo, mangositule... Nu băgați de samă, boîerilor, că 'î un bîet cîoban necîoplit...

Ghiftui. — (în parte) Ce te-ași măi cîopli!..

Talpă. — Când nu 'î cu oile, nu plătește nici doi bani... îi diprins cu ele... ș'ar vra se le vadă ăi și noapte.

Ghiftui. — (în parte) Dar; se le vîd în frigare.

Cârcioc. — Poftim, boîeri, se cetim testamentul răposatului.

Ghifțuî. — (în parte) Răposatului de față.

Toți. — (așezându-se pe scaune) Ea să vedem.

Cârcioc. — (cetind) «Acesta este testamentul meu!.. Eă sub-iscălitul, Dimitrie Ghifțuî, din mila lui Dumnezeu fiind lipsit de rude, numesc drept clironomă avereă mele, pe prietiniă mei: Bașul Hagi-Flutur...»

Flutur. — (răsărind) Ce dicit?...

Cârcioc. — (cetind) «Și pe d. Acrostihescu... Odo-
bașa...»

Acrostihescu. — (răsărind) Ce spuî?...

Cârcioc. — (cetind) «Fiind amêndoă capitaliștî...»

Ghifțuî. — (în parte) N'aă para 'n pungă, da 's din capitalie.

Cârcioc. — (cetind) «Fiind amêndoă capitaliștî și prietini pe care îi prețuesc... Ear spre a curma tot soăul de neînțelegeri între ei... las anume satul Ghifțuîneni lui Hagi-Flutur și satul Sătula lui Acrostihescu... iscălit, Dimitrie Ghifțuî. 20 Maiă... 1849.»

(Toți se scoală de pe scaune).

Ghifțuî. — (în parte) Frnmoasă idee ai mai avut, cu-coane Dumitrachi...

Flutur. — Care cum s'ar prinde sânt proprietar?...

Acrostihescu — Și eă tij.

Flutur. — Sërmanu Ghifțuî! ce detreabă om!

Acrostihescu. — Ce suflet nobil!.. am să 'y fac o odă...

Ghifțuî. — (în parte) Nicî mort n'a să'mî dee pace... Odobașa.

Flutur. — Ce păcat c'am perdut așa prietin! (își șterge ochi).

Acrostihescu. — Așa om cu geniă!.. (își șterge ochi).

Ghifțuî. — (în parte) Ea să veđi c'acu or să mă facă ânger.

Flutur. — Aşa pravoslavnic !

Acrostihescu. — Aşa ânger !

Ghiftui. — (În parte) N'a ... ce v'am spus ?

Flutur. — (luî Acrostihescu) Care vra să ȕică de-acum, vere Acrostihescule, noi doi o să împărţim câştiurile.

Acrostihescu. — Aşa, vere Flutur ... ce jalnică întemplantare ! .. a ! ..

Flutur. — A ! .. (se înbrăcişează împreună plângând).

Ghiftui. — (În parte) Ea auȕi'î cum se mai fasolesc ! .. să nu'î ieî cu toropala ?

Flutur. — (luî Talpă) Cât aduce moşiea ... arhon Talpă ? .. cu cât o ȕiî pe an ?

Talpă. — Scump, cucoane ... foarte scump ... cât nu face. Cuconu Dumitrachi Ghiftui, Dumneȕă s'î ertel .. îmi făȕaduise că m'a mai scăde din câştîu ... dar n'am avut parte ...

Ghiftui. — (În parte) Eû ? .. na şi altul ! .. da late le croîşte badea Talpă-Lată ...

Cârcioc. — Boierî d-voastră ... dacă poştîȕi, să mergim acum ca să visităm hotarële moşîilor ...

Toȕi. — Dar, dar.

Flutur. — Arhon Talpă ... vin d-ta de ne-arată moşiea ... s'eu dacă n'aî vreme, dă-ne pe cineva ... pe cîobanu îsta ... (arată pe Ghiftui).

Talpă. — Cine ? el ? .. da cunoaşte el ceva, tontu ? .. vin eû cu d-voastră.

Ghiftui. — (În parte) Haȕdal ci că este-o vorbă : Haȕ tată s'î arăt hotarële ...

Corul.

Haȕdeȕ, haȕdeȕ s'eu grăbin

Şi lucrarea s'eu sfârşim,

Pe Ghiftui s'eu răfuim ;

Moşiea s'eu împărţim.

esă cu toȕi prin fund, afară de Ghiftui).

SCENA XI.

Ghiftuî. — Ei! apoi te măi îneci altă dată?... măi lași clironomî altă dată?... Nicî n'apuci a muri bine, și ei încep a gîuca drăgaîca... și 'n loc să te jălească ca pe-un om care'î îmbogățește, te batgîocoresc ca pe-un dușman... Il de n'ași fi mort... ce frecătură de gâlci ași trage lui Flutur și lui Odo-bașa!.. (se apropie de masă) Dac'am fost nebun eû să fac testamentul în folosul lor... așa mi se cade... O! ce idee năstrușnică!.. dar... cu chipul aista le vin de hac! (se pune la masă și scrie câteva rînduri în testament). Ha, ha... dragii mei capitaliști... nu vî așteptați la una ca asta... îs tueș? stropșit? leșit?... încalte să vî arăt eû cine'î Ghiftuî... s'î cunoașteți măi bine... (scriind) «Ghiftuîenî 19 Maiu 1849». (vorbit) M'am înecat la 20 a luneî... se poate dar prea lesne să fi scris aceste rînduri cu o ȝi măi înainte, la 19. (frecându-și mîinile de bucurie și sculându-se de la masă) Ce-oîu să măi rîd acum, când 'î-oîu videa cu nasu de-un cot... mă duc să vîd cum îmi mîsoară moșiile... ha, ha, ha... am căpîtat inginerî fără plată... ha, ha, ha... (esă pe ușa din fund).

SCENA XII.

Egor, Ferchezanca.

Egor. — (deschidînd o trapă scoțînd capul) Nu măi aud pe nime tropîind de-asupra capului... acum pot eși să mă măi rîsuflu. *Uvâ!* m'am săturat de pivniță... oare unde să fie prietinul meu Talpă-Lată, s'îmî aducă de mîncat... c'am flămîndit de tot, de când m'am făcut stahiea pivniței... *a cîto?*... *nazat*...

(Ferchezanca bate în palme sus. — Egor închide oblonul).

Ferchezanca. — (eșind la capătul scărei) Măi! fa!... nime... pace... și tare mi'î poftă de dulceți... să mă mai răcoresc... c'am durat un somn năstrușnic... ș'am visat... vaî de mine! ce vissurî curioase!... tot cu stahii și cu Hagi-Flutur...

Egor. — (scoțând ear capul) Nu'î nime, se vede... (zărind pe Ferchezanca sus) *A! boji moi!.. Panchiț!..* (închide oblonul)

Ferchezanca. — (începând a se coborî) Par'că m'alunga o stahie sburlită și mă chîema pe nume cu glas în-nădușit, ca din ceea lume...

Egor. — (de sub scenă) Panchiț!.. Panchiț!..

Ferchezanca. — (oprindu-se pe scări) Aud?

Egor. — (ascmene) Panchiț!.. Panchiț!.. Cucu...

Ferchezanca. — (spălmântându-se) Vaî de mine!.. îmi cântă cucu 'n stângă!..

Egor. — Panchiț! Panchiț!.. ce nu platești lui Egor?

Ferchezanca. — Săraca'n de mine, că nu 'î curată casa asta... îi cu dracu... (se suie rapide înapoi) Unde să fug?

Egor. — Panchiț!.. Panchiț!.. De nu 'î plăti lui Egor... am să te ieui pe ceea lume... să te mănânc de vie... Hîr... ham... ham...

Ferchezanca. — Audî gust?... Vaî de mine!.. doar' nu 's stridie!.. Mă unflă spaîma din tălpi... mă duc să mă 'nchid în casă... (întră în odă).

Egor. — (arătându-se) *No, harașo!..* 'î-am vinit de hac... ha, ha, ha... de-acum știu că 'mî-a plăti. (desperat) Ha, ha, ha...

SCENA VIII.

Talpă, Flutur, Acrostihescu, Cârcioc, Prietenî.

(Flutur și Acrostihescu intră sfădindu-se).

Acrostihescu. — Ba mă eartă, vere... hotaru 'î mai încoaci.

Flutur. — Da nu 'l-ai vădut cu ochii că 'i mai încolo, d'inprotivă?

Acrostihescu. — Ce mai încolo? . . vreî s'e'mî mănâncî doi stânjini de pământ, din partea me.

Flutur. — Ba tu vreî s'e'mi'î mănâncî cu înpresurare.

Acrostihescu. — Ba tu.

Flutur. — Ba tu... și dacă 'i așa treaba... ne-om găudeca.

Acrostihescu. — Ne-om găudeca.

Cârcioc. — Domnilor . . nu v'e sfădiți degeaba pentru doi stânjini, când v'eî clironomia așa de însemnată . . . că de 'ți intra o dată în proceș, Dumnezeu știe de 'ți scăpa bunî teferi . . .

Acrostihescu. — Cum?

Cârcioc. — Ce v'e spune Timoști Cârcioc . . . helbet! . . doar' nu 's candidat de florî de cuc . . . v'e sfătuesc prietinește . . .

Flutur. — } (Înpreună) { Ce florî de cuc? . . da nu veđi
Acrost. — } { că vra s'e'm'e păgubească.

Cârcioc. — Ei! știți una? . . haî s'e'mai cetim testamentu . . poate că ne-om lămuri asupra pricinei.

Flutur. — }
Acrost. — } Foarte bine.

Cârcioc. — (luând testamentul de pe masă) Eaca pozna!

Flutur. — }
Acrost. — } Ce 'i?

Cârcioc. — Pe ceea-l-altă față a testamentului, este o adăugire care 'mî scăpase din vedere.

Flutur. — }
Acrost. — } Cetește-o.

Cârcioc. — (În parte) O pățit-o clironomi! (tare, cetind)
 «Fiind că se poate întempla ca s'e'm'e înec mânî,

îmi schimb hotărîrea de mai 'nainte, și'mi las toată
averea Tiței...»

Flutur. — }
Acrost. — } Ce face ?

Cârcioc. — (în parte) «Tiței, copilei care se află sub
epitropia lui sătrariu Talpă-Lată...»

Talpă. — Mare minune !

Cârcioc. — (cetind) «Iscălit, Ghiftui... 19 Maiu 1849.»

Flutur. — }
Acrost. — } Nu se poate ! îi plastografie.

Cârcioc. — Ba mă ertați, că 'i scris cu mână ră-
posatului.

Flutur. — (cu desnădăjduire) }
Acrost. — (cu desnădăjduire) } Breee !
Talpă. — (cu mirare) }

Ariea : *Vai ce este, ce 'ntemplare ? din Baba-Hârca.*

(împreună).

Flutur și Acrostihescu.

De se poate-așa rușine
Să pățim noi amândoi,
A o crede, deșu, nu'mi vine.
El 'ș-o bătut joc de noi !

Talpă și ceia-l-alți.

Ce rușine, ce rușine !
Aă pățit-o amândoi !
Ș'o să'î ridem ca mai bine,
Deșu, să'î ridem între noi.

SCENA XIV.

Cei d'inainte, Tița (viind din dreapta).

Tița. — Ce este? ce este, de răcniți așa?

Acrostihescu. — (în parte) Ce vîd? Tița! ea 'î cliro-noamă... bună partidă!

Flutur. — (în parte) He, he... copilița 'î frumușică... he... he... și are destre bună... he... he... mai că de-ar vra să fie Fluturoaie...

Talpă. — (în parte) Îs vîduvoiu... Tița 'î diprinsă cu mine... știî că s'ar putea!.. Prāvila dă voîe epî-tropilor să se cunune cu...

Flutur. — (Tiței) Duducă Tiță... știî mata că sa-menî, bucățică tăîetă, cu un fenics?

Tița. — Ce dihanie 'î aceea?

Acrostihescu. — (Tiței) O pasîre măeastră, căreîa 'î-am făcut o odă.

Tița. — Ce 'î-aî făcut?... sîrmana!

Talpă. — Tițică, Tițică... ean mai uîtă-te și la moș Talpă 'ncoacî.

Tița. — Eaca mî uît... ș'apoî?..

Talpă. — (în parte) Ce vroîam să'î spun!..

Acrostihescu. — Duducă, crede-mî că tinerîi cei mai eleganți ar fi prea fericiți a să numîra între adora-torii d-tale.

Tița. — Ce să facî?... să se numere?... ha, ha ha!.. doar' toamna, ca bobociî...

Toți. — (rîdînd) Ha, ha, ha... mult duh are... ha... ha... ha.

Talpă. — Degeaba 'ți bați capu, boeriule, că Tiței nu 'î plac tinerîi.

Tița. — Cine 'ți-o spus d-tale că nu'mî plac?

Flutur. — Duduca are dreptate. Eaca eû, de pildă,

am împlinit 45 de ani la Crēcîun...îs numai bun de însurat.

Talpă. — (trecînd lângă Tița) Dacă 'î treaba pe-aceea, apoi eî îs și mai bun, c'am împlinit 50 la Ispas.

Acrostihescu. — (trecînd lângă Tița) Atâta ar mai trebui...să se cunune o copilă tîneră cu gîumătăî de veacurî!..Nu te potrivî, dducă...eî am numai 25 de ani...

Flutur. — (îndesîndu-se) Crede mē pe mine, că Acrostihescu nu știe ce spune...

Talpă. — (asemene) Ascultă pe moșu, că d-nu Flutur aîurează.

Tița. — (veselă. către Cîrcîoc) Da ce-o păîtit de'șî spun cu toîî aniî, ca la earmaroc?... doar' n'am sē'î cumpēr.

Cîrcîoc. — Ce sē aîbă?...un lucru de nimic... Banu Flutur și d-nu Acrostihescu îs depărtaî din cliro-nomie, și 'n locu lor, rēposatu te lasă pe d-ta cliro-noama avereî sale...

Tița. — (cu bucurie) Așa! nu mē 'nșelî?

Cîrcîoc. — Sē n'am parte de gîudecătorie. (în parte) Ce nebunie am făcut că m'am încurcat an țērî!

Tița. — I! cît îmî pare de bine... cît îmî pare de bine!.. (sare, bătînd în palme).

Aria din Peatra din casă : Cît îmî pare bine.

A! ce bine 'mî pare!
Eî, o bîată fată,
M'am făcut de-odată
Cu avere mare.
Oîî sē fac mult bine
Și s'agîut pe-orî cine,
După cum doresc;
Și s'aduc plăcere,
Fericirî, avere,
Celuî ce îubesc.
Tra, la, la, la, la,

De-acum tot așa
Vesel voîi cânta.
Tra, la, la, la, la.

Talpă. — Cred și eu că 'î cânta tra, la, la, cu dece miî de galbinî venit... dar numaî cu tra, la, la, nu poți ține casă... trebuie să ieî un bărbățel, fata me.

Flutur. — Eaca eu, de pildă.

Acrostihescu. — Ba eu...

Talpă. — D'apoî eu nu's pe-aicî!

Tița. — (pe gânduri) Negreșit... negreșit... da unde'î Stan?... așî vre sê vêd pe Stan...

Talpă. — Stan?... Stan?... Nu cum-va 'ți-o întrat gărgăunî în cap, giupineaso.

Tița. — Moșule...

Talpă. — Un mojîc ca acela?

Toți. — Un mojîc?

Talpă. — Auđî!... ce-ar agîunge lumea, dacă fetele de boîer s'ar da în dragoste cu cîobanii!

Arie din Baba-Hîrca: Vai! ce este ă ce 'ntemplantare!

(împreună).

Corul.

Unde'î, unde'î țopêrlanul
Sê'l mēsor peste cojoc.
Unde'î, unde'î Stan cîobanul
Să 'l zdrobes: aicî pe loc.

Tița.

Vai de bîetel Stan cîobanul
C'or sê 'l lasă mort pe loc!
Și de el, de el sêrmanul
Vêd că n'oîŭ sê am noroc.

(În timpul corului, Ghîstul între prin fund și pe furiș, se sule pe scări și se ascunde)

SCENA XV.

Ceî d'innainte, Ghiftui.

Ghiftui. — (în parte) Măi... măi... măi!... tare's bo-sumflați clironomi!

Flutur. —

Acrost. —

Talpă. —

Auți?... un țărănoiu... s'e'l stropșim!..

Tița. — (în parte) Cum s'e'l scap de bătaie?... am s'e'î înșel... (tare) De ce v'e tulburați degeaba, domnilor?... când eram o bîată fată, fără țește, puteam s'e iubesc pe Stan... dar acum că's bogată... cum socotiți c'ași gâdi la un cîoban?...

Ghiftui. — (în parte) Eaca mă!... și ca?...

Tița. — Un cîoban care 'î urât...

Ghiftui. — (în parte) Frumos!...

Tița. — Necîoplit.

Ghifturi. — (în parte) Hî... hî...

Tița. — Grosolan.

Ghiftui. — (în parte) Ce's?... grosolan!

Tița. — Și pentru ca s'e nu mai aveți nici o grijă... v'e făgăduesc că 'mî-oîu alege chîar astă-đi un bărbat.

Toți. — Bravo, Tițo!..

Ghiftui. — (în parte, trist) Chîar astă-đi!... n'am noroc cu clironomi!

Talpă. — Tițo... eû te-am crescut, draga me... gândește la mine mai ântêi...

Tița. — Nici vorbă nu'î...

Ghiftui. — (în parte) Cum? și el umblă după 'nsurat?... putregăiu dracului!..

Flutur. — (încet Tiței) Da 'î vre s'e fii Fluturoaie... te fac cucoană și te duc la Eși.

Tița. — (în parte) Așteaptă murgule s'e paști earbă.

Acrostihescu. — (încet Tiței) De'i primi să fii Acrostihească... 'ți-oîu turna patru ode...

Ghiftui. — (în parte) Ghidi, Odobașa!

Tița. — Domnilor... dați'mi vreme să mă gândesc, ca să'mi aleg ursitul...

Flutur. — Reson... (cătrecă-l-alți) Haideți, boieri, și ne-om întoarce peste-un ceas...

Tița. — (în parte) Să vă 'ntoarceți când s'a întoarce bunica din ceea lume...

(Toți esă prin fund. — Tița intră în odaia din dreapta. — Talpă-Lată rămâne mai în urmă, și când voiesce să easă, Ghiftui îl apucă de mână și'l duce în fața scenei).

SCENA XVI.

Ghiftui, Talpă-Lată.

Talpă. — (spăriet) Ce? ha?... ce vreți, prostule?

Ghiftui. — (șindul de mână) Prost a fost ficioru tătăni-tău.

Talpă. — Cum ai dis, mojicule?

Ghiftui. — Mojic îi ficioru tătăni-tău.

Talpă. — Auđi!.. ear te-ai înbătat, se vede?

Ghiftui. — Ear!.. ea spune'mi, măi ghuij bătrân...

Talpă. — Ghuij bătrân, eă?..

Ghiftui. — Bătrân... da cum... nu 'ți-ai mâncat mălaiu de când Papură-vodă?... Ea spune'mi... ai de gând să te 'nsori cu Tița?

Talpă. — Și ce'ți pasă ție?

Ghiftui. — Ce'mi pasă?... ascultă... să nu cumva să te 'npingă păcatu să faci una ca asta... m'ai auđit? că te șterg de pe fața pământului...

Talpă. — (furios) Tu... eă... pe mine... tu?

Ghiftui. — (cu sânge rece) Tu... eă... pe tine... eă!

Talpă. — Măi!.. da ai uitat cu cine grăești?... ai uitat că 'ți sunt stăpân?... și că tu nu ești de cât un cioban...

Ghifțui. — Da cum, Doamne eartă-mă, s'o uit?... veđi cârligu ista?

Talpă. — Ș'apoî?

Ghifțui. — Îi de corn.

Talpă. — Ș'apoî?

Ghifțui. — Apoî... de 'i îndrăzni să gândești la Tița... te-apuc la umblăcit ca pe oi... brrr oaie... brrr Talpă.

Talpă. — (furios) Brrr Talpă!

Ghifțui. — Ea brrr.

Talpă. — Bre! ce hoț!

Ghifțui. — Hoț, nehoț... ăia sama că suntem singuri aici.

Talpă. — (în parte, cu frică) Că bine ăice țelharău... ăi în mână luă.

Ghifțui. — Și's mai tare de cât tine... ăi cioban.

Talpă. — (dărz) Și dacă ești mai tare... ce te so-coți, bețivule?

Ghifțui. — Ce mă socot, bețivule?... ea să veđi... (învărtind cârligul) Brrr oaie... mâncate-te-ar lupul

Talpă. — Stăi!.. (în parte) Nu 'i treabă cu hoțu ista. (tare și cu glasul blând) Ascultă, măi Stănică... că doar' ești băiet bun...

Ghifțui. — Tare bun.

Talpă. — Cam...

Ghifțui. — Cam...

Talpă. — Dar ești om de omenie!

Ghifțui. — De omenie...

Talpă. — Nu'ți place să mă 'nsor cu Tița?

Ghifțui. — Nu.

Talpă. — Ei apoi eaca . . . nu mă 'nsor . . . mai mult vreî?

Ghifuî. — Gîură te.

Talpă. — Să n'am parte de tinerețile mele.

Ghifuî. — De tinerețe? .. auđi mofluzul! .. Nu așa :
să te mănânce lăcustele?

Talpă. — (în parte) Mă, mă, mă! .. ce blăstemat!

Ghifuî. — (strîngendu'l tare de mână) Să te mănânce?

Talpă. — Ei . . . să mă mănânce.

Ghifuî. — Așa mai viî de-acasă . . . acum îți poroncesc, ca unui epitrop, să dipărtezî pe Flutur și pe Odobașa.

Talpă. — D'apoi cum?

Ghifuî. — Nu'î treaba me. (îl strînge de mână).

Talpă. — (strîmbându-se) Ei, bine . . . bine . . .

Ghifuî. — Așa ți dau voie să 'nbêtrânești . . . dar de m'î înșela, îmi trag voiea 'napoi . . . și ear te șterg de pe fața pământului.

Talpă. — Bunătatea d-tale, bade Stănică.

Ghifuî. — Haî . . . du-te 'ndată de'î mătrășește de-aici.

Talpă. M'am dus. (în parte) Ei lasă, hoțule, că te-oîu drege eû! (tare și cu glas blând) Rămâi sănêtos, bădică.

Ghifuî. — (umblând turburat) Sara bună.

Talpă. — (întorcându-se de la ușă) De ce nu 'mî-ai spus îndată c'a iubești pe Tița, Stănică dragă? .. că ne înțelegeam pe loc . . . (Ghifuî îl ȳea de mână și'l strînge vîrtos, drept semn de mulțemire. — Talpă se strîmbă de durere și caută să zimbească).

Ghifuî. — Ai început a mă 'ndrăgi . . . așă'î!

Talpă. — Așa . . . Stănică . . . să ne vedem sănêtoși, Stănică. (în parte) Așteaptă, cârjaliule, că eû îți sînt popa de-acu . . . (să răpede spre ușa din fund și e-ă ȳute).

SCENA XVII.

Ghiftui (primblându-se foarte turburat).

Breee! . . multe-o fost să mai vëd astădî! . . și bine-o ȕis cine-o ȕis, că banu 'î ochîu dracului! . . auȕî? . . pënë și Tiȕa să se schimbe din pricina banului . . . să ȕică că 's slut . . . prost . . . grosolan . . . Tiȕa! care-o credeam că mă iubește! . . (*furios*) În cine să te mai încreȕi de-acum, dacă și fetele te gîoc pe degite!

Banu 'n lume aȕl domnesce,
Banul toate le urzesce,
Fraȕl cu fraȕl el dușmănesce
Și pe dușmanî înfrăȕesce.
Pe cumînȕl îl nebunesce,
Pe nebunî îl cumînȕesce,
Pën' și proșlî el duhuesce,
Pën' și hoȕl el proslăvesce.
Banu 'î ochîul darcului
Și bicîl pēcatului!

SCENA XVIII.

Ghiftui, Tiȕa.

Tiȕa. — (*viind veselă*) I! cucoane, cucoane . . . veste bună, veste bună.

Ghiftui. — (*cu nepăsire*) Ce veste?

Tiȕa. — Bine-ai făcut c'ai disclironomisit pe cea-l-altî.

Ghiftui. — (*asemene*) Socoȕî? (*în parte*) O dat de mîere și dumneeî.

Tiȕa. — Nicî c'ai putut să ai mai bună idee.

Ghiftui. — Așa să trăiești?

Tiȕa. — Pentru că de acu ești slobod să faci ce 'ȕi-a plăcea.

Ghiftui. — Care vra să ȃică... nu măi sũnt nici ȃioban?... mă ȃai afară?..

Țiȃa. — ȃioban?... ȃând ai o avere ȃntreagă ca măi 'nainte?

Ghiftui. — Eũ? (ȃn parte) Are haz ȃă mă ȃea și 'n rȃs... atȃta'mȃ măi trebuȃea!

Țiȃa. — Ascultȃ: acum de-odatȃ... trebuȃie sȃ fugi peste graniȃă... 'ȃi-oȃu da banȃ ȃȃȃi ȃi vre... și măi pe urmȃ 'ȃi-oȃu ȃntoarce toatȃ starea ȃnapoi...

Ghiftui — Ce-ȃi ȃis?

Țiȃa. — D'apoȃ cum?... ȃi socotit c'aȃi primi eũ vr'o datȃ sȃ te ȃlironomisesc de viũ?... eũ sȃ fiũ bogatȃ și d-ta sȃrac?... măi bine sȃ mor!... Da nu'ȃ vorba de mine... ȃi vorba, ȃă trebuȃie sȃ te ȃipȃrtezi de-aicȃ cȃt măi degrabȃ.

Ghiftui. — Aȃa?... am ȃȃȃles... Vrei sȃ mă duc, ca sȃ te mȃriȃi ȃn lipsa me.

Țiȃa. — Eũ?... cu cine?

Ghiftui. — Cu Flutur.

Țiȃa. — Cȃ doar n'am cȃpȃhiet.

Ghiftui. — Ei! dacȃ nu cu Flutur... cu Acrostihescu?

Țiȃa. — Aȃa!... un smintit!

Ghiftui. — Apoȃ dar cu Talpȃ-Latȃ?

Țiȃa. — Ba ȃă ȃȃiar!... un moȃneag.

Ghiftui. — Da bine... de ce le-ȃi fȃgȃduit aicȃ, măi dinioare?

Țiȃa. — Ce era sȃ fac?... ei vroȃ sȃ te ucidȃ... ș'am cȃutat sȃ'ȃ ȃnșȃl.

Ghiftui. — Sȃ mă ucidȃ!... pentru ce?... n'am murit o datȃ?

Țiȃa. — Pentru ce?... pentru c'o ȃȃȃles ȃă mi'ȃ drag bȃȃica Stan.

Ghiftui. — ȃȃ sũnt drag, Țiȃo!... nu mȃ'nșȃli?

Tița. — Eaca ! . . da n' o știeaî ? . .

Duo din: *Scara mâței.*

Ghiftui.

Tițico!

Tița.

Cucoane ? . .

Ghiftui.

O ! ânger ceresc !

Îubescŷ pe Stănică ?

Tița.

Dar, ȑeă, îl ŷubesc !

Ghiftui (cu foc).

Ah, spune'mŷ dragă,
Că nu e șagă,
Nu'ŷi fie frică, nu te sfi.

Tița.

Eă sė am frică ?
Nu, căcŷ de mică
M'aŷ deprins singur a te ŷubi.

(înpreună).

O ! dulce simțire !
O ! vis ângeresc !
Prin dulcea'ŷ ŷubire
În Raiă mă trezesc !

Ghiftui. — Ah ! Tițo . . . Tițo . . . Sânt cel măŷ fericit din toŷi pămėntenŷi, (cade fn genunchi) și de acum vreă sė trăesc și sė mor la picŷoarele tale.

(La aceste de pe urmă cuvinte, Ferchezanca esă din odaea de sus, vede scena și începe a rîde cu hohot).

SCENA XIX.

Ghiftuî, Tița, Ferchezanca.

Ferchezanca — Ha, ha, ha!.. așa minune încă n'am vădut... ha, ha, ha... Cîobanii fac declarații de amor, ca la teatru!.. ha, ha, ha.

Ghiftuî. — (rîdicându-se) Cine îndrăznește să chiclească... (merge furios spre scară).

Ferchezanca. — Cine?.. eă... Vaî de mine! ce 'mî vădură ochii?.. Ghiftuî!

Ghiftuî. — Ferchezanca! (în parte) Am sfeclit-o.

Ferchezanca. — (scoborându-se răpeze) Ghiftuî în vieață!.. și eă îl credeam dus pe ceea lume!.. Ghiftuî!..

Ghiftuî. — Eî!.. eă... ș'apoî?..

Ferchezanca. — N'ai murit?

Ghiftuî. — Așa se vede... ș'apoî?..

Ferchezanca. — Ș'apoî... ș'apoî... cu atîta mai bine... că avem o socoteală împreună.

Ghiftuî. — Ce socoteală?

Ferchezanca. — Avem să ne cununăm...

Ghiftuî. — Ce face? ba'ți pune pofta 'n cuiă.

Ferchezanca. — Cum ai ăis?.. Ea mai ăi o dată...

Ghiftuî. — (tare) Îți pune pofta 'n cuiă... m'ai înțeles?

Ferchezanca. — Așa mi ăi vorba, calindroîule?... care vra să ăică 'ăi-ai bătut ăioc de mine, cînd 'm'ai propus să te ieă.

Ghiftuî. — Ba nică de cum... 'ăi-am propus cununia pîn' a nu muri... dar fiind c'am murit... sînt slobod, mi se pare, să mă cunun cu cine 'mă place.

Ferchezanca. — Ei! și eă nu'ți plac poate?

Ghiftuî. — Nicî atâtica... da știi? nicî de frică.

Ferchezanca. — Obraznicule... a!... nu'ți plac?... a!... d-sale boîerîului îî plac fetele de la țară, copilele nevinovate și proaste?... d-luî boîerîu se ascunde în haîne cîobănești, ca să tractarisască amorurî câmpenești cu lapte dulce și cu borș cu știr?... ha, ha, ha, ha, ha!

Tița. — (cu ochiî plîni de lacrimî) Nu înțeleg, cucoană, ce vrei să spuî; dar de și sînt proastă, precum ȕici, eă n'am obiceiă să rîd de oamenii care mă primesc în casa lor...

Ghiftuî. — Bravo, Tița... bine 'i-ai răspuns. D-eeî, cucoana cea cu duh mare, este diprînsă, se vede, a fi primită numai la Goliea...

Ferchezanca. — Așa 'i povestea, porumbașilor?... Ei, las' că v'oîu vini eă acuș de hac... (merge în fund, deschide ușile și strigă:) Hagi-Flutur, Odobașa, viniți digrabă să vedeți minune.

SCENA XX.

Cei di'nainte, Flutur, Acrostihescu, Cîrcîoc, Prietenii.

Toți. — Ce este? Ce este?

Ferchezanca. — O înviet Ghiftuî...

Toți. — O înviet! unde'î?

Ferchezanca. — Eată'l.

Flutur și Acrostihescu. — (văȕendû'l) Ghiftuî! mare minune!

Ghiftuî. — (energic) Dar... Ghiftuî! măî mult vreți?

Flutur. — N'ai murit, scumpul meă prietin?... Nu te-o mîncat broaștele?..

Ghiftuî. — (asemene) Nu m'o mîncat... Ha, ha! asta

nu vă prea vine la socoteală, așa'î?... Nu vă'î rușine obrazului... voi, care 'mă erați prietini, să mă lăsați în baltă, tăr'a căuta să'mă scăpați măcar trupul...

Flutur. — Cine putea găci că te 'î ascunde, vere Dumitrachi?

Ghiftui. — (cu mândrie) Să știți că m'am ascuns! dar de ce m'am ascuns? pentru că 'mă era frică.

Ferchezanca. — (cu tânguire) Voinicelu mamei!

Cârcioc. — (viind lângă Ghiftui) Ean mă rog... d-ta ești d-nu Ghiftui? avem două vorbe împreună.

Ghiftui. — (luând pe Cârcioc de braț și împingându'l de ceea-l-altă parte) Dă-te 'ntr'o parte, că încă n'am sfârșit... (cătră Flutur și Acrostihescu) Periți din ochii mei, și să vă ved de ađi înainte când 'mă-oă videa ceafa... Plecăciune... (voiesce să easă prin fund.)

Cârcioc. — (aducându'l înapoi) Ean stăi, boheriule, c'avem să ne tălmăcim amândoi...

Ghiftui. — Ce să ne tălmăcim?... cine ești d-ta?

Cârcioc. — Eă sunt Ftorivist Timofci Cârcioc...

Ghiftui. — D-ta să fii sănătos... ce'mă pasă?

Cârcioc. — Candidat de găudecătorie...

Ghiftui. — (schimbându'si glasul) Așa!...

Cârcioc. — Și fiind că ai încetat de a fi mort... apoi sunt dator să te arestuesc.

Ghiftui. — Ce fel? ce fel am încetat?... ba dați'mă bună pace, că 's mort ca toți morții... Auđi?... să mă arestuească?...

Cârcioc. — Îmă pare rău... însă am poroncă înaltă.

Ghiftui. — Da pentru ce?... pentru ce?...

Cârcioc. — Pentru moartea lipovanului.

Ghiftui. — (răcnind) Da s'o înneecat singur, pre legea me.

Cârcioc. — Se poate... însă el o murit la 20 a lunei, așa'î?

Ghiftui. — Ei...

Cârcioc. — Și d-ta la 19 ai scris în testament câteva cuvinte care te învinovătesc.

Ghiftui. — Ce cuvinte?

Cârcioc. — Următoarele: «Fiind că se poate în-
tâmpla să mă'nec mâni...» Asta dovedește mult înain-
tea pravilelor.

Ghiftui. — (obosit) Vaî de mine! ce dobitocie am
făcut!

Cârcioc. — Cu mare părere de rău te înștiințaz că
te arestuesc, și pîn'a nu te duce la Eși, vei fi închis
în odaia asta.

Ghiftui. — (cădând pe scaunul de lângă masă) Îs fript deacum!
(Tiței, care se apropie de el) Îs fript...ce vreî?...îs fript.

Ferchezanca. — (apropiindu-se de Ghiftui) Nu era mai
bine să te 'nsorî cu mine?...spune drept.

Ghiftui. — Priei din ochii mei, Papalugă...

Toți.

Oh! ce 'ntâmplare!
Ce rău îmi pare!
În belea mare
El a intrat.

Ghiftui (abătut).

O! ce 'ntâmplare!
Groaza 'mî e mare;
În belea mare
Eă am intrat.

Ferchezanca (în parte)

Ce bine 'mî pare...
M'am răsbunat!

Tița (în parte)

Nicî o scăpare
Nu'î de-așteptat !

Toți.

O ! ce 'ntîmplare . . . ș. c. l.

(esă cu toții prin fund).

SCENA XXI.

Ghifuî. — Haît ! . . de-acum 'mî-am închiet catas-tihul ! . . când mă credeam mai sigur ! . . mai fericit . . . tronc . . . vine nebuna cea de Ferchezanca . . . De unde dracu o eșit ? . . (stă pe gânduri) M'o părăsit cu toții . . . m'o lăsat sîngur . . . făcă 'n făcă cu umbra lui Egor care se rîdică d'înaintea me ca o fantasmă, și se strîmbă la mine ca o momiță . . . A ! de-ar ști cineva cât costisește înneccarea unui lipovan . . . nu mă îndoiesc că 'î-ar trece gustu . . . Ean vedeți . . . nu 'mî-o lăsat de cât o bucățică de lumîinare . . . și . . . acuș oîu sê rêmân pin întuneric . . . brrrt, mă unflă spaîma . . . (cu frică) Tare m'așî duce . . . tare așî fugi . . . (cu energie) Trebuie sê fug . . . filotimiea nu mă eartă sê șed aici . . . ș'așa'șî pe-aici mi'î drumu. (merge la ușa din fund ș'o sgâlție). M'o închis pe din afară tică-loșii ! . . (merge la fereastă) Ce vîd ? un jandarm cu sabiea scoasă ! (cătră jandarm) N'auđî, voînicule . . . sluga matale . . . ce mai faci ? . . sănêtos ? . . foarte mulțemes . . . Ean ascultă, nu m'î lăsa sê sar în grădină, că mi'î poftă de persici . . . nu ? . . ean las' șaga, că te-oîu mulțami . . . (voiesce sê sară pe fereastă și dă înapoi cu groază) Stăi mă . . . nu da . . . eaca blăstêmatu c'o întins pușca spre mine . . . măi ! . . Care vra sê dică, îs cuprins din toate părțile ca un lup la

hăituială . . . care vra să ȋică, nu'î chip de spălat pu-
tina ! . . . (stă pe gânduri) O ! îmi aduc aminte din copilărie
că în casa asta . . . era vr'o câteva taîniți pin care mă
gîucam de-a Baba-oarba . . . dar . . . ean să caut . . .
(Iea lumînarea, caută pe jos, și găsește oblonul pivniței) *Chirie eleison !* . .
Eaca o gură de taîniță . . . ce'î norocu la om ! . . . (pune
lumînarea jos și deschide oblonul) Bre ! . . da întuneric îi ! . . par'
că 'î gura Îadului . . d'apoî vorba ceea: rău cu rău,
dar mai rău fără' de rău ! (se coboară câteva scări, Frig îi . . .
brrrt . . . par' că'î o gheçărie . . . (se suie înapoî spăriet, căutând
în fundul pivniței, ca și când ar fi vădut ceva). Știți una ? . . mi'î frică ! . .
da frică, nu șagă . . . (se coboară ear) Of ! cine m'o pus să
înnec un lipovan !

(Se face nevădut și închide oblonul peste el — Musică surdă la orhestră).

SCENA XXII.

Ghiftui, Egor.

Ghiftui. — (în pivniță) Valeu ! valeu !

Egor. — (asemene) *Uvâi . . . uvâi !* . .

Ghiftui. — Nu mă lăsați . . . nu mă lăsați . . .

Egor. — *Pojalosti . . . pojalosti . . .*

Ghiftui. — Săriți . . . valeu ! . . (esă tute din pivniță cu părul
sburlit și alb de tot ; închide răpede oblonul și stă de-asupra lui spăriet, galben
și cu glas înnădușit) Valeu . . . valeu . . . 'l-am vădut ear !

Arie din *Baba-Hirca* . *Se'î spălați.*

Vaș ș'aman !

Vaș ș'aman !

'L-am vădut pe lipovan.

'L-am vădut

Negru, slut,

Și cu dînsul m'eam bătut.

Ce pîcat !

Ce păcat
 Peste mine-acum a dat !
 Orî ce fac,
 Orî ce fac,
 Nu pot scăpa de-acel drac ! etc.

Vine în fața scenei). Da n'oîu s' scap de dînsul nici pe fața pămîntului, nici în fundul pămîntului ? .. orî în cotro m'oîu întoarce, trebuie s' daŭ cu ochiî de dînsul ? ..

Egor. — (rîdicînd o trapă și scoțînd sapul) A ! .. eaca oblonu ...

Ghiftui. — (răpeșîndu-se și sîrînd pe trapă). Eaca ... ear ! .. (tremurînd) Săraca'n de mine, că par' că 's pe ceea lume ! ..

Egor. — (rîdicînd a doua trapă) Pe-aici oîu putea s' es ...

Ghiftui. — (se aruncă din nou de o închide cu picîoarele, și ȳice cu desnădăjduire) Unde m' găsesc ? vaî de mine ! pe un vulcan de lipoveni ? ..

Egor. — (rîdicînd trapa cea d'ântîi) Mare minune ! că nu daŭ de ușă ...

Ghiftui. — (asemene) Nu lăsa ... (cu glasul stîns și desnădăjduit) Sfînte Panteleimoane ! .. n'am înnecat mai mult de cît un lipovan ... ș'acum r'esar din toate ungherile, ca cîupercile ... Valeu ! .. tare mi'î frică ! .. (vine în fața publicului și ȳice în taîna) Știî cum mi'î de frică ? .. ca în vremea volintirilor ... (furios) Asta nu 'î vieață ... nu pot s' mai trăiesc așa ... Mai bine s' mor ... poate că 'mî-a da pace lipovanul, după ce-oîu r'epossa ... (umblă nebun pe scenă, ferîndu-se de locurile trapelor și merge spre fereastă) M' duc s' m'a-runc pe fereastă ...

(Se aude riturnela corului de mai jos. — Ghiftui se răpede ou frică de la fereastă lîngă masă, și se pune pe scaun).

Ghiftui. — Ce s'aude ? .. cine vine ? .. s' m'î dee pace ... n'am vreme s' primesc pe nime.

SCENA XXIII.

Ghiftui, Țerani, Țerance (întrând înainte) ; *pe urmă* Tița, Flutur, Acrostihescu, Talpă-Lată și Egor.

Toți.

Veste bună ! bucurie !
Ghiftui e nevinovat.
Din a soartei grea urgie
Bine'mi pare c'a scăpat.

Ghiftui. — Ce cabazlic îi aista ? .. lor le vine-a giuca mazarca când eu mă aflu în ceasul morții ? .. dați-mi bună pace ... n'am chef de joc. (se scoală, Țea scaunul pe care ședea, îl anină de braț și pe urmă ridicând masa, se întoarce cu ea, o așează între dînsul și Țerani, și se pune ear pe scaun, plecându'și capul pe masă). De-acum parapanghelos ! .. am răposat ! ..

Tița. — (alergând cu bucurie) Cucoane Dumitrachi ... cucoane Dumitrachi ...

Ghiftui. — (cu glas stins) Mortos, cortos ... nu vorbiți cu morții ! ..

Tița. — (cu mirare) Mortos, cortos ! .. Cucoane Dumitrachi ...

Ghiftui. — Ce este ?

Tița. — (uîtându-se la dînsul spărietă) Vai de mine ! ce-ai pățit ? .. ești alb de tot !

Ghiftui. — (ștergându'și mînica, se scoală și vine în scenă). Alb ? .. se vede că m'am atins de vr'un părete ...

Tița. — (aducând degrabă oglinda de pe sobă) Păru ... păru ...

Ghiftui. — Păru ? ..

Tița. — (puindu'și oglinda sub ochii) Ean privește !

Ghiftui. (vădîndu-se) A ! .. pîei drace ! cine'î ghîjujă ista ?

Tița. — Cine să fie ? .. d-ta.

Ghiftui. — Eu ? .. nu se poate ... ferească Dumne-

deu! (se uita cu luare aminte, deschide gura și boldesce ochii) Cu ade-
vărat... îmi aduc aminte... eu îs!... eată gura...
eată ochii mei... (cu mare mirare) Da bine, câți ani am
ședut în pivniță, de m'am făcut uncheș?...

Țița. — Moș Talpă-Lată ne-o spus tot.

Ghifțuî. — Ce-o spus tot?

(Flutur, Acrostihescu și Talpă-Lată intră.)

Talpă. — Dar, cucoane Dumitrachi... nu mai ai
nici o grijă... Egor îi scăpat.

Ghifțuî. — Scăpat?

Egor. — (deschidând trapa) Da... da... Egor scapat!...
Egor zdaro!

Ghifțuî. — (viond să se arunce pe trapă) Nu lăsați... nu
lăsați... dați'î în cap... (arată pe Egor).

Talpă. — (oprind pe Ghifțuî) Da nu te teme, cucoane,
că 'î Egor...

Ghifțuî. — Egor!

Talpă. — 'L-am ascuns eu în pivniță, pentru că te
socotea înneecat.

Egor. — (eșind din trapă) A!... nime nu'î murit?...
gospodi pomilui.

Ghifțuî. — (cu sfială) Oare? ești sigur că nime nu'î
murit?...

Egor. — Ha, ha, ha... cuconaș vra să rîdă?

Ghifțuî. — Ha, ha, ha... (rugându-se) Lasă-mă să te
pipău... ca să mă încredințaz... (îl pipăie și 'î dice cu mare
mulțumire) A!... mânca-te-ar moliile... că bine 'mă pare
că te ved... ești sănătos? (îl ȳea de mână) Doamne! mult
am mai gândit la d-ta... (în parte) De-oîu mai înneca
lipoveni de ađi înainte, s'î diceți cuțu...

Flutur. — (viind la Ghifțuî) Da bine... pe noi nu ne
vedî, vere Ghifțuî?...

Ghifțuî. — (cu o bucurie mincunoasă) Cum nu? vĳeru Hagi-

Flutur și Odobașa ! . . (dându-le mâna) Ce fericire pentru mine ! . .

Flutur. — }
Acrost. — } Ce fericire !

Ghiftui. — Scumpii mei prietini . . . numai voi puteați înțelege fericirea me; și de aceea nădăjduesc că'ți bine-voi să 'mă-o faceți deplină . . .

Flutur — } Poroncește, vere Ghiftui . . . și noi sîm-
Acrost. — } tem gata . . .

Ghiftui. — (cu dragoste) Dacă 'i așa . . . tare vă potesc . . . tare vă rog să nu măi călcați nicî o dată în casa me . . .

Flutur. — }
Acrost. — } Aud ?

Ghiftui. — Și mă veți îndatora peste măsură.

Flutur — Atâta pagubă . . .

Acrostihescu. — Câtă și dobîndă !

Ghiftui. — Cât pentru d-ta, *pan* Egor, îți dăruiesc o droșcă cu doi cai, și te țieu cu luna . . .

Egor. — *Cito* ? . . A ! . . eă ? . . să fiu ear birjar . . . la ulița mare . . . cu *malerchi* ? . . A ! cuconaș, par' c'am măi înviet o dată . . . *paîdi* . . . *scari* . . .

Ghiftui. — Ba nu tocmai *scari*, că n'am să fiu sîngur în droșcă . . . am să fiu cu cuconița me . . .

Egor. — A . . . d-ta *niet* însurat . . .

Ghiftui. — *Niet* însurat . . . dar mă însor . . . țieu un ânger care m'o ocrotit subt aripile lui.

Toți. — Cine ? cine ?

Ghiftui. — Cine ? . . vreți s'o cunoașteți ?

SCENA XXIV.

Ceț d'inainte, Ferchezanca (întrând la cele din urmă cuvinte).

Ferchezanca. — (tare) Un ânger care 'l-o hrănit cu borș cu știr... Tița Talpă-Lată!.. ha, ha, ha!..

Egor. — (răsărind) A! Panchiș! (merge în fund, o apucă de mână ș'o aduce în fața scenei).

Ferchezanca. — Încet, măi Zahar Marojnă, că'mi rupi mâna...

Egor. — Platește la mine 200 de galbină... sau de nu... te țin amanet.

Ferchezanca. — Va! de mine! amanet la un droșcar!..

Ghifțui. — Nu te teme, cucoană dragă, că te scap eu de datoria d-tale... dar cu o condiție...

Ferchezanca. — Care?

Ghifțui. — Să întri ear în trupa teatrului național, ca să câștigi aplauzele publicului...

Ferchezanca. — (întinzând mâna lui Ghifțui) Primesc, dacă mi'î făgădui că te'î abona...

Ghifțui. — N'ai nici o îndoială... Ei! moș Talpă-Lată... ce mai ăci?.. tot prost sunt?.. tot mojîc îs...

Talpă. — (plecându-se) A! cucoane... cine-o știut!.. d-ta... un boier atât de... eartă-mă...

Ghifțui. — (ridând) Te ert pentru hatîrul Tiței... și tu, Tițică, fă cu mine ce'î ști de ađi înainte... îmi dau capul în mâinile tale.

Tița. — Las' pe mine, Stănică...

Ghifțui. — (cu multă mulțemire) Slavă ție Doamne!.. 'm'î-o trecut urâtul... 'l-am înneecat! și din doî morți, ne-am ales amêndoî vii!.. (cătră public:)

Arie francesă.

Am învîiet și 'mî pare, deû, prea bine
Că d'între morțî pe lume am eșit.
Dacă sîntețî mulțemițî ca și mine,
Dațî'mî un semn, un semn prea mult ŷubit :
Pan, pan, pan, pan, sê mē veselesc,
Pan, pan, pan, pan, sê vē multțemesesc,
Pan, pan, pan, pan, sê mē veselesc.
Pan, pan, pan, pan, pan.

Corul.

Pan, pan, pan, pan, sê vē mulțemim,
Pan, pan, pan, pan, sê ne veselîm,
Pan, pan, pan, pan, sê ne veselîm.
Pan, pan, pan, pan, pan.

(Cortina cade).

CINEL-CINEL

P E R S O A N E :

Pitarul Sandu, boier de 50 de anî.

Smărăndița, nepoata lui.

Tincuța, vara Smărăndiței.

Florica, tânăra țerancă.

Graur, fecior boieresc din Moldova.

Dame, țeranî, țerance, lăutari.

CINEL-CINEL

CINEL-CINEL

COMEDIE CU CÂNTECE ÎNTR'UN ACT

improvisată pentru beneficiul săracilor.

Scena se petrece la o moșie din Valahiea, lângă hotarul Moldovei, în anul 1858.

Teatrul reprezintă o grădină frumoasă cu un boschet în mijloc; în dreapta
un pavilion cu ușa pe scenă.

SCENA I.

Țărani (greblând drumurile grădinei).

Ađi e ăi cu soare,
Ađi e serbătoare.
Ha! să ne grabim
Ca să curățim
Grădina de schinuri,
Și țeara de chinuri,
Să le crească flori
De-acum pěn' în zori.

SCENA II.

Țărani, Sandu (eșind din pavilion).

Sandu. — Ei! copii, ați sfârșit de curățit grădina?

Țărani. — Sfârșit, cocoane.

Sandu. — Să trăiți, fețiș mei! (dându-le bani) Na un bacșiș, să faceți chieș și veselie, că astăzi e serbătoarea nepoatei mele, Smărăndița.

Țărani. — Să trăiească coconița!

Sandu. — Amin! Haît, mergeți acum la horă și s'îmi jucați pe sdreavên.

Țărani. — Las' pe noi, cocoane! (esă cântând prin fund, în dreapta).

Azi e și cu soare,

Azi e serbătoare.

Haî să dănțuim,

Să ne veselim.

Sandu. — (singur) Aoleo! ce necaz pe capul meu de când a venit nepoată-mea Smărăndița cu prietinile ei acilea, la moșie! N'am răgaz nici măcar un ceas!.. Ba să le aștept cu masă pînă pe la toacă; ba îmi fac casa *anocato* pînă pe la două după miezul nopții, tot cu jocuri și cu nebuni, în cât e, la vrista mea, am ajuns a mă face hurez!.. Acu, altă iscoadă!.. Le-a abătută să se înbrace țărănește! Auți! fete de boier cu fote!.. Ei! s'a trecută cu hazu... Măcar că... de!.. ce să ȑici?... Le prinde cămașa cu alțițe de minune, și's frumușele cozi!.. dar *oposun! ighe-moniconu* boieresc nu eartă... Bre, bre, bre! *anapoda* 'î lumea de azi! (intră în boschet) Eaca și gazeta lui Carcalechi. (îea o gazetă și se pune pe canape) Ce mai ȑice? (citește puțin și începe a căsca) Frumos! frumos, dar tare mi'î

somn. (citește) Departamentul drept . . . tă . . . țîr . . . Așa . . . pre . . . cum . . . (adoarme).

SCENA III.

Sandu, Graur (viind din fund, din dreapta).

Graur. — (în cantonadă) Acasă 'i boeriu? . . bine. Las' că'l gălesc eu . . . doar nu's de la Gogomănești. (viind în scenă) Eată-mă 's bun sosit în Țara muntenească, eu Graur, ficior boieresc a cuconului Tachi Păcălescu de la Odobești. Asară stăpănu meu 'mă-o ȕis: «Graure, na răvașu ista, sê'l ducă peste hotar la vêrul meu, cuconu Sandu; dar când îi da cu ochiă de el, sê'i grăești cam tare, că'i surd». Am apucat de cu noapte pe potică ș'am vinit făr' a fi întrebat de răvaș de drum, că n'am întêlnit nici țipenie de om pe margine. Ba am întêlnit un urs, dar n'avea guler galben, ș'am trecut ca în țara me! . . Haă de-acum în casă, la boier. (se îndreaptă spre pavilion, și se oprește auzind horăitul Pitarului) Dec! . . cine hêrêe între copaci? . . A fi vr'un zăvod, poate. (se apropie de boschet) Țibă cotarlă . . . (vêdênd pe Sandu) Pieă drace, că'i boeriu! . . Da bine-o mă ducel . . par' că 'i un hereseu. (îmitează vuetul ferescului) Ean sê'l trezesc. (încet) Cucoane, cucoane! . . Nică se clintește măcar; îi dus pe ceea lume . . Mări, sê 'i chiuuă la ureche. (se apropie de Sandu și strigă tare la urechialui) U . . . u . . . u! cucoane Sandule!

Sandu. — (rêsărind spăriet) Ho! mă . . nu lăsa . . ho!

Graur. — (în parte) 'L-am trezit.

Sandu. — Ce vreă, măă hoțule? . . Ce te-a lovit dē 'mă chiuă la ureche?

Graur. — (vorbînd tare în toată scena) Cucoane, am adus un răvaș de la cuconu Tachi, vêru dumitale.

Sandu. — Dă la Moldova? dă la vărul meu? Unde'î?

Graur. — O rămas acasă.

Sandu. — Cine? răvaşul?

Graur. — Ba, boieriu. Eaca răvaşu.

Sandu. — Adă'l astăzi şi nu răcni aşa, că nu te-alungă Tatarii. (deschide răvaşu) Ean să vedem ce'mă mai scrie cabazul cel de Tachi? Ear o fi ghiduşi de-ale lui, că mai Pepelea de cât el, nici că s'a mai dat. (citeşte).

«Cu frăţească dragoste, vere Sănduc». (vorbit) Ha, ha, ha! din Sandu mă face Sănduc. Tare'î sunt drag! (citeşte) «Îţi trimit o căprioară ucisă de mine la vânat. «S'o mănâncă sănătos. Feciorul boieresc care 'ţi-o a-duce e cam fudul de-o ureche şi de ceea-l-altă. Gră-este cu el tare, dacă vrei să v'î înţelegi în vorbă».

«Al tău v'î iubitoriu, *Tachi*».

(vorbit) O căprioară! Aferim! . . tocmai de ziua Smă-rândiţei. (tare către Graur) Unde 'î vânatul, măi?

Graur. — (în parte) Veşi, dacă 'î surd, cum răcneşte!

Sandu. — (în parte) Măi! că surd îi, sermanu! (tare) Unde'î căprioara?

Graur. — O luat-o vătavu. (se apropie de urechea lui Sandu şi strigă) O luat-o vătavu.

Sandu. — Bine. Grasă'î? (la urechia lui Graur) Grasă'î?

Graur. — Ca de Crăciun. De-abie am putut o aduce.

Sandu. — Aferim! Ce măi face v'î Tachi?

Graur. — Şede.

Sandu. — Cum, şede? . . bolnav în pat?

Graur. — Ba sănătos pe pat.

Sandu. — N'a dis c'a veni acilea?

Graur. — Ba o dis.

Sandu. — Când?

Graur. — Ieri.

Sandu. — A ȕis c'o vini ȕerȕ.

Graur. — Ba o ȕis ȕerȕ c'o vini mânȕ.

Sandu. — (ȕn parte) Ferească Dumneȕeu dȕ surȕȕ, că 'ȕȕ vatămȕ peptul.

Graur. — (ȕn parte) Am răȕuȕit cu surdu ista.

Sandu. — Sȕ spuȕ vȕruluȕ că 'ȕ multumesc prea mult, ȕi că'l poȕtesc pe mânȕ la masă. Auȕitu-m'ai ?

Graur. — (ȕn parte) Eȕ ba nu.

Sandu. — (ȕn parte) N'a auȕit? (mai tare) Sȕ spuȕ stăpănu-tȕu că 'ȕ multumesc ȕi că'l ...

Graur. — ȕi că'l poȕteȕȕ la masă pe mânȕ. ȕȕiu.

Sandu. — (măȕios) Dacă ȕȕiȕ, surdule, la ce mȕ faci sȕ ȕic dȕ douȕ orȕ?

Graur. — (ȕn parte) Ci că euȕ ȕs surd acu. (pufneȕte de ris).

Sandu. — Ce ȕiseȕȕ?

SCENA V.

Sandu, Graur, Florica (viȕȕ dȕ pavilon).

Florica. — (ȕn parte) Ce-a păȕit boȕeru dȕ strigă aȕa ?

Graur. — Valeuȕ că frumuȕică leliȕă!

Sandu. — Ce caȕȕ, Florico? Ce vreȕ?

Florica. — Coconȕa tȕ roagă sȕ mergȕ pȕnă sus.

Sandu. — Da ce mai este?

Florica. — Vrea sȕ 'ȕȕ arăte o rochie nouă dȕ la Bucureȕȕȕ.

Sandu. — Poȕtim! .. par' că euȕ sȕȕȕ ȕandra-man-dra! (merȕȕȕȕ spre pavilon) Florico, poartă dȕ grijă dȕ bă-eatul ăla, că'ȕ străȕȕ sermanul, e moldovean.

Florica. — (cu mirare) Moldovean?

Graur. — Moldovean, muntean, tot una 'ȕ ... tot român!

Sandu. — Tacȕ'ȕȕ cȕocul ... Florico, dă'ȕ ceva dȕ

mâncat și dă bătut, c'a fi ostenit dă p'e drum. (în parte)
Sermanu! așa dă t'êner ș'așa dă surd! P'ecat! (intră în
dăvilon).

SCENA V.

Florica, Graur.

Graur. — (în parte) Mă! înc'așa bujor de copilă n'am
v'edut (tare) Fa, Florică!

Florica. — Ce'î?

Graur. — Ean u'ită-te la mine.

Florica. — Ș'apoî ce?

Graur. — Multe s'unt ca tine aici în sat?

Florica. — Unde? . . acilea?

Graur. — Ba aici.

Florica. — Ha, ha, ha. Moldoveanu draculuî!

Graur. — Fa, Florico!

Florica. — Ce mai vrei, mă?

Graur. — Ean spune'mi . . m'ăritată ești?

Florica. — Ba încă nu.

Graur. — Vaî de mine! . . fată mare! . . M'am to-
pit . . mi se taie pic'ioarele.

Florica. — Poate și'î foame?

Graur. — Foame, dar . . Tare 'ți-ași mânca ochi-
șoriî!

Florica. — Ha, ha, ha. Du-te mai bine la cămară
s'ê'ți dea o bucată de malaîu.

Graur. — Eaca mă duc, mă duc . . . Încotro 'î că-
mara ceea?

Florica. — (arătând în culisele din dreapta) În colo.

Graur. — N'o v'ed bine, fa, că 'mă-ai painjinit
ochiî . . Nu'î merge tu cu mine să 'mă-o arăți?

Florica. — Ba oîu merge . . dă ce nu?

Graur. — Haî. (în parte) Să giurî că'i Ileana Cosinzana din poveste... Când mă uît la ea, îmi trece foamea. (caută lung la Florica).

Florica. — (în parte) Bîetu flecău!.. nu'î urât. (tare) Haî la malaîu.

Graur. — Fa, Florico... d'apoî mai mălăeş dulce de cât tine, unde-aşî mai găsi eû!.. Te-aşî mânca dintr'o înbucătură, pre legea me!

Florica. — (rîdînd) Şterge-te pē dinţi, bădico... Haî, viî?

Graur. — Viû, viû. (în parte) Ei! 'mî-o fript inima şi pace!

(esă amîndoi prin dreapta).

SCENA VI.

Smărândiţa, Tincuţa şi mai multe dame

(îbrăcate ţărăneşte, esă din pavilon).

Smărândiţa. — Ha, ha, ha. Bîetul moşu-meû!.. ear s'a mînieat pē noi că ne-am înbrăcat ţărăneşte. Dice că nu se cuvine fetelor de boîer să poarte haîne naţionale.

Tincuţa. — Dacă 'î *ton patera*... ruginit!

Smărândiţa. — Vē întreb, sorioare, care haină poate să ne prindē mai bine, pē noi care sîntem romînce, de cât haîna românească?

Tincuţa. — Las' că 'î naţională, dar e şi frumoasă şi ne scapă dē malacofurî.

Smărândiţa. — Ştiţi ce? Haî să ne prindem ca să nu purtăm altă înbrăcăminte cât om şedea la ţeară.

Tincuţa. — Eû una aşî purta-o chîar şi în Bucureşti, dacă aşî îndrēzni.

Smărăndița. — Primiți propunerea mea?

Toate. — Primim.

Tincuța. — Mare haz ar fi să vie câțiva cavaleri din capitalie, să ne vadă ast-fel.

Smărăndița. — Măcar de-ar sosi vr'o unul, că mie mi s'a făcut dor de ei.

Toate. — Și mie, și mie.

Smărăndița. — Țist, că ne-a auzi cine-ea.

(Două dame s'apuc de jucat volanu; alte două se primblă culegând flori).

Tincuța. — Ș'apoî?

Smărăndița. — Nu trebuie să dăm obraz cavelerilor.

Tincuța. — Ei! par' că ei nu 'și ȳeau singuri destul obraz? Dar ea spune, Smărăndiço, ce facem noi astăzi?

Smărăndița. — (căutând) Ce să mai facem oare pentru ca să se mȳnie moș Sandu?

Tincuța. — Asta'ȳ lesne, că'ȳ ȳute ca focul *ton patera*.

Smărăndița. — ȳute dar bun. Se ȳnduplecȳ la tot ce vrom. Știȳ una, sorioare?.. Haȳ să mergem la hora din sat ca să jucȳm de ȳiua mea.

Tincuța. — Cu țeraniȳ?

Smărăndița. — D'apoȳ cum?.. Ei nu's oameni ca și noi?

Toate. — Bunȳ idee!.. Haȳde.

Smărăndița. — Sȳ facem *dejeuner* mai ȳntȳ. (strigȳ)
Florico, Florico.

SCENA VII.

Damele, Florica (alergȳnd din fund).

Florica. — Aud, coconiȳ.

Smărăndița. — Spune să gătească masa și s'o aducă aci în grădină.

Florica. — Bine, coconiță. (intră în pavilion)

SCENA VIII.

Damele, Țeraniî (viind din fund cu buchete de flori.

Smărăndița. — Ce vuet s'aude?

Tincuța. — Vin țeraniî cu bucheturî dă flori.

Smărăndița. — Vreû să mă feliciteze dă diua mea, se vede.

Țeraniî.

Ađî e ȝi cu soare
Ađî e serbătoare.
Eată-ne venim
Cu flori, și'ți dorim
Anî cu sănătate,
Cincî moșîi cu sate,
Și un bărbățel
Ca un bujorel.

Smărăndița. — (luând buchetele și împărțindu-le la dame). Oamenî bunî, vă mulțumesc din toată inima, și vă rog să veniți la mine, la orî ce nevoie îți avea, că oîu fi prea bucuroasă să vă fiû dă ajutor.

Țeraniî. — Să trăești, coconiță! (se trag în fund).

Smărăndița. — Nu vă spuneam eû că țeraniî sînt oameni ca și noi?... Priviți ce bucheturî frumoase ne-a aduseră.

Tincuța. — (zimbind Romănu'î galant din născare.

SCENA IX.

Ceț d'inainte, Graur (alergând din fund).

Graur. — Florico, Florico!... Unde-o fugit căprioara? (vădând damele, stă incremenit) Eaca mă!... Eaca, eaca!

Smărăndița. — Ce vrea flecăul ăsta?

Graur. — Ean privește, tătucă, ce de mai Florici!... Se vede că'i belșug în Țara muntenească!... (se apropie) Fa! (incepe a ride proteste) Fa!... da voi de unde-ați răsărit în calea me?

Tincuța. — (incet) Smărăndițo, mie mi'î frică.

(Damele dau semne de spaîmă).

Smărăndița. — Nu vă temeți... Ăsta'î moldoveanu care a adus căprioara dă peste hotar.

Graur. — Măi! că mândre haine aveți voi pe-aici!... Par' că sunteți tot fete de rădeși de la Cașin.

Tincuța. — Ce ȑice? ce ȑice?

Smărăndița. — El ne ȑea de țerance... Las' să ridem nițel.

Graur. — (in parte) Îs mândrulițe coz!... Îmî vine să le-apuc la hârjoană. (tare) N'auȑiți, fa?

Smărăndița. — Ce'î bădică?

Graur. — (ride) Când mă uît la voi... știți?.. mă furnică prin inimă, că încă așa lighioi frumusele n'am întêlnit eă.

Toate. — (ridênd) Lighioi?.. ce'î aea?

Graur. — Multe căprioare am vênat; multe pătîrnicî am înpuşcat... D'apoî s'asa pătîrnicî ca voi...

Toate. — Potîrnicî, noi?.. ha, ha, ha.

Graur. — Ba încă de cele de toamnă... S'asă'sî îmî vine să vă prind în laț, că, pre legea me! pe soare pot căta, dar pe voi ba! (se apoprie de dame; aceste se

trag în lături). Nu vă temeți, fa, că doar și eu sunt om pământean... sunt flăcău, și poate se'mi aleg o nevastă d'între voi.

Toate. — D'între noi? ha, ha, ha.

Gaur. — Da ce!.. poate că vă veți fuduli c'un fruntaș ca mine?.. Da eu îs ficior boieresc, fa!.. Pot s'agîiung și pristav, fa!.. Care din voi vre să fie pristăvoae?

Damele. — (vesele între ele) ♪ Tu, ba tu, ba tu, ba tu.

Gaur. — Ei! încet, încet... Nu vă scoateți ochii de la mine, că ar fi păcat de-așa ochisorî drăgălași. Trageți în sorți, și care din voi a avea parte de la Dumnezeu, m'a lua.

SCENA X.

Cei d'inainte, Florica.

Florica. — (în parte) Tot acile'i moldoveanu?

Gaur. — Eaca și Florica!.. Bine c'ai vinit și tu, se tragî în sorți... Cine știe, fa?.. poate că ție 'ți-a cădea norocu. (voește s'o lea de mână)

Florica. — (lovindul peste mână) Ședî, mă. (se apropie de dame și ȳice încet) Masa'i gata.

Smărăndița. — Bine, bădică... dē'i lua o fată d'aci din sat, ai dē gînd s'o ducî peste hotar?

Gaur. — Haî, haî!.. ba încă pe sus.

Smărăndița. — Da cum e p'acolo, pē la d-voastră?

Gaur. — La Moldova? la Moldova?.. Dar n'ați auȳit cînticu cel vechiū care ȳice:

«La Moldova cea frumoasă,
«Vîța'y dulce și voioasă!
«L'a Moldovei dulce soare,
«Cresce floare lângă floare!»

Smărăndița. — Așa o fi, bădică; d'apoî veşî că şi noi avem p'aci un cântic ce ăice:

«Dâmbovița, apă dulce,
«Cine bea nu se mai duce!»

Graur. — Nu ăic ba, pentru că tot pămêntul românesc e un răiŭ Dumnădeesc!... Însă la noi mai avem şi alta.

Toate. — Ce?

Graur. — O veselie mare!.. O fală care a întinerit toate sufletele Românilor.

Toate. — Da ce e?

Graur. — Cum?... n'aŭi aflat vestea cea neaşteptată?... Corona lui Stefan-Vodă s'o găsit!

Toate. — Unde?

Graur. — La Suceava, în mormêntu Domnului!.. Acum toată țara Moldovii se simte mândră şi voioasă! Corona lui Stefan cel mare o eşit din pămênt ca să încunune viitorul țerii!.. Alta nu se vorbeşte pe la noi... Ba încă este ş'un cântic!

Toate. — Îl ştii?

Graur. — Care Român nu 'l ştie?

Toate. — Cântă-ne'l s'îl învățăm şi noi, bădică.

Graur. — Bucuros... Ascultați:

CORONA MOLDOVEI.

I.

Pe a țereî noastre zare
O lumină cresce 'ncet!
Tot Românul viŭ tresare
Ca din moarte înviet!
În genunchi toŭi cu sŭeală,
Fiŭ acestuŭ bun pămênt!
Căci lumina triumfală
Esă dintr'un vechiŭ mormênt

Toți.

În genunchi toți cu sfială,
 Fiți acestui bun pământ !
 Căci lumina triumfală
 Esă dintr'un vechi mormânt !

II.

În acel locaș de pace,
 În a morții vecinic somn,
 De trei veacuri cine zace !
 Stefan, bravul nostru Domn !
 În genunchi toți cu sfială,
 Eată Stefan cel slăvit,
 Și corona'î triumfală
 Ș'al seî braț nebiruit !

Toți.

În genunchi toți cu sfială,
 Eată Stefan cel slăvit,
 Și corona'î triumfală
 Ș'al seî braț nebiruit !

III.

O ! coronă, ca și tine,
 Noi în umbr'am fost perduți !
 Varsă 'n țeară vii lumine,
 Să fim lumei cunoscuți.
 În picioare toți cu fală !
 Saltă, saltă țeara mea !
 Căci corona'î triumfală
 Ear pe frunte'î va șede !

Toți.

În picioare toți cu fală !
 Saltă, saltă țeara mea !
 Căci corona'î triumfală
 Ear pe frunte'î va șede !

Toți. — (cu entusiasm) Ura ! ura ! ura !

(În timp ce corul cântă, doi lachei aduc din pavilion o masă bogată, o așează aproape de ușă și esă. Țeraniș se retrag prin fund și esă).

Graur. — (Urmărind țeraniș pănă în fund, fără a vedea masa) Haï, mergeți de-acum din sat în sat și cântați *Corona Moldovii*, ca să se bucure Româniș de-o veste așa de bună.

Florica. — (cătref dame, încet) Coconișe, eată masa.

Smărândiș. — Postim la dînsa, sorioare.

Graur. — (viind în scenă și dând cu ochiș de masă) Eaca mă ! .. Ce masă împărâtească ! .. Pentru cine'i masa asta, fa ?

Damele. — Pentru noiș.

Graur. — Pentru voi ? ha, ha, ha ... Mânca-v'ași de viș, că hătref maiș sînteți ! .. Da unde s'o maiș dat așa praznic pentru de-al de voi ?

Smărândiș. — Nu cređi ? .. Postim la dînsa.

Graur. — Cum ? .. Eüş se mă pun la masă boierească, ca să pat vr'o pacoste ? .. Ba, lelișă, ba.

Smărândiș. — Atâta pagubă dacă nu primeștiș. Noiș n'avem teamă ... Haï, sorioare, se mâncăm.

(Damele se îndreaptă spre masă).

Graur. — (căutând se le oprească) Eanșideți binișor, fa, și nu v'apucați de pozne, c'or da boieriș peste voiș, ș'în loc de bucate, ițiș mânca o calcavură de cele tă-tărăștiș.

Smărândiș. — Calcavură ? .. ha, ha, ha ... Ce'i aea ?

(Damele se așează înpregîturul meseș).

Graur. — Eaca, frate, că ele nu șuguesc ! .. Se așează ca la masa lor ! .. Fa, nu glumițiș cu dracu.

Damele. — Bune bucate !

Graur. — Ș'așă'șiș mânâncă ca d'intr'a lor ! .. Mare ești Doamne ! .. Înc'așă fete obraznice ...

Smărăndița. — N'auđi, flecău, cum te chămă ?

Graur. — Graur !

Smărăndița. — Dacă ești graur, vină dă'ți mănăncă numele fript.

Graur. — (apropiindu-se) Da ce ? .. poate c'aveți și grauri fripti ?

Smărăndița. — (arătând un talger plin) Avem ; privește aci.

Graur. — Că bine ăici ! .. Și buni's, fa ?

Smărăndița. — Dă minune ... Vii la mașă, oră ba ?

Graur. — Oare ? .. Mări ce-atăta ! .. Ce-or păți ele, oă păți și eă ... Curaj, Graure ! .. Eată-mă's că viă.

(Merge de se pune în capătul mesei cu dosul spre pavilon).

Tincuța. — (încet Smărăndiței) Smărăndiță, eată'l că vine.

Smărăndița. — Las' să ridem.

Tincuța. — Dar dă ne-a vedea moș Sandu ?

Smărăndița. — A ride și el.

Graur. — Florico, tu nu mănăncă ?

Florica. — Nu.

Graur. — Nu ? .. Pentru ce, sufletele ?

Florica. — Nu mi'i foame.

Graur. — Poate că te-ai săturat cu mălaiu ? .. Și eă înc'am înbucat o fêlie, dar de praznic nu mă dau în lături. (căutând pe masă) Il tătucă, ce de mai bunățăi ! .. Nică nu mai știu ce sânt, și din care capăt să încep ... Mămăligă nu'i, nică brânză sburata ?

Smărăndița. — Ce mămăligă ? .. Na mai bine za-latină.

Graur. — Cum ai ăis ? .. slatină ? .. Adă și slatină, ce-a fi aceea.

Damele. — Vrei și sardele, și *paté-froid* și biftec ?

(și umple talgerul).

Graur. — Vreă, vreă de toate... Puneți cole să 'mă fac un balaniș-balmuș ca la cumătra... povestea țiganului.

Tincuța. — Vrei și saleam?

Graur. — Alechim-saleam?... bucate turcești?... Cum nu?... adă și alechim-saleam.

Smărăndița. — (dându'i un gavanoșel cu muștar) Na și dă asta că e bună.

Florica. — (ridând, în parte) Îi dă muștar coconița... Să vedem ce-a face?

Graur. — (luând gavanoșelul) Dulce'i mâncarea asta?

Smărăndița. — Dulce.

Graur. — De'i așa, am să 'nghit ca o lingură de masă, să mi se dreagă pofta. (Îea o lingură de muștar și o bagă în gură) Valeu! mămulica me, că ăute'i!.. Valeu!.. mă arde, mă arde la inimă!.. Apă, apă... Ba, nu... vin, vin.

(Damele ridând, îi întind pahare cu apă).

Damele. — Na, na.

Florica. — (dându'i un pahar cu vin) Na, bea curând. (în parte) Sermanu băeatu!

Graur. — (după ce a băut) A! m'am mai potolit!.. (cătră Smărăndița) Așa ți'i gîoaca, fa?... E'i! las' că te-oîu drege eu după masă... Cât pe ce era să'mă saie ochii din cap... Oîu fi roș ca un rac.

Smărăndița. — Lasă, Graure, că mai frumos ești așa.

Graur. — Oare?... Așa să fie, Florico?

Florica. — Par' că ești un buhai dă baltă.

Graur. — De cei ce fac bu, u, u, u, la soare? (ride).

(Toți rid cu veselie).

Smărăndița. — Ea ascultă... Na un pahar dă vin

dă Odobești... Be'l în sănătatea noastră și ne cântă ceva.

Damele. — Dar, dar ; cântă-ne ceva.

Graur. — Bucuros... Am să vă cânt un cântic din vremea lui Tata Noe care-o descoperit viea... Adă păharu'n coaci, și să trăiți la mulți ani precum doriți!.. Ascultați, și să faceți toate ca mine.

I.

Tata Noe cel bătrân
Fost-a, fost puț de Român !
El a născut veselia
Căci a descoperit viea !

(Bate încet cu un cuțit peste pahar deși împreună ast-fel cânticul).

Să'l slăvim,
Să'l cinstim
Tot cu vin,
Cu pelin,
Și voșos
Și frumos
Să 'nchinăm,
Să cântăm.

Toți în cor (bătând cu cuțitele în pahare

Să'l slăvim,
Să'l cinstim,
etc. etc. etc.

II.

Când potopul s'a vărsat,
Toți cei răi s'au înecat !
Vra să ȳică, sorioare,
Cine 'ȳ rău de apă moare

Însă eu
Sunt bun, ȳeu !

Și voiesc
Să trăesc
Bênd voșos
Bucuros
Vin, vin, vin
Și pelin !

Toți în cor.

Însă ei
Sunt bun, deșu !
etc. etc. etc.

Graur. — (bênd) Eî ! .. noroc bun sê dee Dumne-deu ! .. și la anu cu bine ! .. Sê vê vêd pe toate măritate tot cu flăcăi ca mine ! (chiue, bea paharul pe jumătate, și rămășița o aruncă peste cap în obrazul Pitarîului Sandu ce esă din pavilion)

Sandu. — (arătându-se la ușa pavilionului) Cine urlă așa acilea ? (primind paharul de vin în obraz) Carnacsî !

Damele. — (vêdend pe Sandu, se scol de grabă de la masa și fug prin grădină, în culisele din stânga, în fund, strigând :) *Voila mon oncle ! Sauve qui peut ! Sauve qui peut !*

Graur. — Ce chiper ? ce chiper ? .. Stați, fa ... Ce-ai pățit ?

SCEMA XI.

Graur (la masă) **Sandu.**

Sandu. — Ce faci aci, hoțule ?

Graur. — (în parte) Îra ! boțerîu cel surd ! Am pățit-o !

Sandu. — N'auđiși ce-am spus ? .. Ce faci aci ?

Graur. — (tare) Fac praznic.

Sandu. — Praznic ! .. Dê sufletul cui ?

Graur. — De sufletu bunicăi.

Sandu. — Te-oîŭ bunici eŭ acuș, obraznicule... Aŭdî! sê mê boteze cu vin din cap pên' în picere!.. dê bine ce m'am schimbat...

Graur. — (sculându-se) Apoî dă, cucoane... vina me 'î? Țărancele dumnitale m'o scos din minte

Sandu. — Care țărance?

Graur. — Cele care-o fugit strigând: chiper, chiper, când te-o zărit. Ele 'mî-o ȝis că fac praznic, și m'o poftit.

Sandu. — (în parte) Ear vr'o nebunie dă-a Smărăndiței! Eîl s'a întrecutără cu gluma!

Graur. — (în parte) Oare ce bodogănește surdu?

Sandu. — Aî noroc, sermane, dă ce aî noroc... că almintirea aî mânca un praznic dă la mine, dă 'l-aî pomeni câte ȝile-aî avea... Haît, cară-te dă p'a-cile, și sê nu tē maî vêd.

Graur. — Eaca mē car, boîerîule. (în parte) Pēcat de copile că le las cu lacrimile pē obraz.

(Doî lacheî vin de rîdică masa).

Sandu. — Căratu-te-aî aȝî?

Graur. — Cărat, cărat (în parte) surdule!

Sandu. — Ce-aî ȝis?

Graur. — (cât se poate de tare) Cărat, cărat! (se depărtează prin fund, în dreapta, și esă).

Sandu. — (singur) Măî!.. că obraznic român!.. D'apoî și Smărăndița!.. sê se puîe la masă c'un mo-ȝic!.. *to parecsilose!*.. Am s'o ocăresc... Aoleo! că'mî curge vinu pin sîn. Trebue ear sê merg ca sê'mî schimb rufele, că m'a lovi un guturaîŭ. (merge spre pavilion) Bre! bre!.. *anapodos cosmos!* (esă).

SCENA XII.

Florica (viind pe gânduri din stânga).

Sermanu bătu Graur!.. Ce-a fi pățit el oare cu boiera?.. Să fi mâncat o bătaie?.. Păcat de-așa flecău, că mare hătru'î și pe plac!.. Eă, una, știu că de când a venit moldoveanu, par' că nu mi's mințile acasă. Îmă vine tot să oftez!.. m'a lovit dor!

Un dor ascuns în al meu sin
Zace plângend, suferitor.
Ah! cum se fac și se alin
Plânsul amar aceluî dor!

Ce vreu? nu știu!.. Pentru-al meu chin
Nimic nu e mângâitor.
Ah! cum se fac și se alin
Chinul cumplit aceluî dor!

Câmpu 'nflorit, cerul senin
În peptu'mă nasc tăinic fior.
Ah! cum se fac și se alin
Ne înpăcarea-aceluî dor!

O! de-așî putea cu-al meu suspin
În cerul 'nalt voios să sbor,
Numaî atunci aş sci s'alın
Suspînul trist aceluî dor!

SCENA XIII.

Florica, Graur (arătându-se după boschet).

Graur. — Eaca Florica. Pst, pst.

Florica. — (tresărind) Cine'î?

Graur. — Florico, fa.

Florica. — Tu ești, Graur?

Graur. — Eă.

Florica. — Da n'ai plecat încă d'aci?

Graur. — Nu, fa, că nu pot... 'Mă-ai făcut farmică... Unde 'i boeriu?

Florica. — S'a dus în casă.

Graur. — Ducă-s'ar ca ciocârliea, că mare matuf îi!

Florica. — Poate că ți-a bătut, neiculiță?

Graur. — Ba nu, dar cât pe ce era să vęd pe dracu.

Florica. — (apropiindu-se de Graur) Bietu Graur!

Graur. — Ci că 'l-am botezat cu vin!.. D'apoi și el ce-avea să vie tocmai la mijlocu praznicului?... N'am apucat măcar să 'nghit o bucățică de *slatină* și de *alechim*... Am rămas flămënd. . Unde's celelalte fete?

Florica. — S'a ascunseră pin grădină.

Graur. — Așa li ce cade dacă nu m'o ascultat și s'o apucat să mănânce masa boierească, masa străină.

Florica. — Ce fel, străină?... Era... masa lor.

Graur. — A lor?... Cum, Doamne eartă-mă!.. așa mănâncă țerancele pe la voi?

Florica. — Da ți 'nșeli, sermane, că ele nu's țerance.

Graur. — Țerance, rădeșițe... tot una'i.

Florica. — Nică rădeșițe, cum le ȑiceți pe la voi.

Graur. — Măcar vătăjițe să fie, tot nu se cuvinea...

Florica. — Nică vătăjițe.

Graur. — De!.. că n'or fi cu toate privighitorice, de și aă glas de privighitoră.

Florica. — Ba 's chăar cocoane.

Graur. — Cucoane? cucoane!.. Pușche pe limbă'ți!.. Cucoane, ele?

Florica. — Mai așa!.. Nepoata boerăului, coconița

Smărăndița, cu prietinile ei, s'a îmbrăcată rădă ađi dimineată în haíne țăránești.

Graur. — Pentru ce?

Florica. — Știú eú?

Graur. — Poate ca s'e'mí plac'e mie?... Ha, ha, ha, ha!.. Care vra s'e đice, m'am hârjonit cu cucoane, eú?... am máncat la masă cu cucoane?... I! mămuli-ca me, căci n'am știut una ca asta?

Florica. — Și ce făceaí?

Graur. — Ce făceam?... Le s'erutam pe toate... íncalte s'e pot đice și eú c'am s'erutat obraz de cu-coană ín vieața me.

Florica. — Cum? đeú?... aí fi ínđrěznit?

Graur. — Eaca!.. ba 'mí-ar fi fost rușine poate cu niște țărance de sama me?... Dacă pe tine, Florico, de-așí vra s'e te s'erut, nicí că te-așí maí întreba.

Florica. — Ba đeú?

Graur. — Dec! Nu cumva te-aí fasoli poate?

Florica. — Maí știí?

Graur. — E, e, e! Nu mă face, că eú acuș cerc.

Florica. — Ean cearcă, s'e veđí.

Graur. — Așa ți'í povestea, fa? Apoi așteaptă.
se rápede s'ó s'erute)-

Florica. — (fugínd) Prinde, dacă poți.

(Florica aleargă ínprejurul boschetului; Graur o alungă).

Graur. — Măí, că sprintínă cáprioară!

Florica. — Sborí, Graure, sborí.

Graur. — Las' că'í videa tu dacă te-oiú prinde.

Florica. — Hîș, pasere, hîș.

(Ín fund, ín stánga se ívesc damele. Florica aleargă de se ascunde după ele. Graur se opresce).

SCENA XIV.

Damele, Florica, Graur.

Graur. — (în parte) Eaca cucoanele!

Smărăndița. — Ce este dă alergăți așa?

Florica. — Ea, nebunu ăl dă Graur vrea să mă prindă.

Graur. — Ne găucam de-a Baba-oarba. (în parte) Să mă fac că nu știu de's cucoane, ori ba?

Smărăndița. — Dă-a Baba-oarba?

Graur. — Știți ce, fa?... Ha! să ne găucăm cu toți dă-a Baba-oarba ca să rîdem.

Toate. — Noi, cu tine?

Graur. — Voi, cu mine, d'apo! cum?... Eă 'mă-o! legă ochi!, și pe care o! prinde o, o! săruta-o ș' o! lua-o de nevastă. (în parte) Mare minune-ar fi să prind o cuconiță.

Smărăndița. — (încet cătră prietenele ei) Ce ne pasă?... Ha! să ne jucăm.

Graur. — Ei! vreți?

Smărăndița. — Vrem. (dând o batistă Floricai) Na, Florico, leagă'! ochi!.

Florica. — Vină 'ncoa, Graure. (îi leagă ochi! strins).

Graur. — Eată-mă's. (încet Floricai) Nu strînge tare, Florico... doar o! prinde-o duduca.

Florica. — Degrabă 'ți-a fi?... Ea așa.

Graur. — Vale! că mă plesnesc ochi!... Gata sînteți?

Toate. — Gata.

Graur. — Cruce-agiută!... Să te văd, Graure, băte!... acu să mă vînez! cum se cade.

(Damele se țin în rînd de lîngă Graur și lă gādile pe la nas și pe la urechi cu paie).

Graur. — (căutând cu brațele întinse).

Baba, Baba-oarba . . .
Unde 'm' este roaba ?
Brațele s' 'ntind
Roaba s'o cuprind.

(Apărându-se ca de musce) Hîș muscă . . . nu mă gâdili la urechi!

Damele (alergând vesele înpregîtur).

Roaba dacă 'Y prinde,
Capul ț'i'Y aprinde.
Roaba 'Y ic'Y, colea,
Îea-te după ea !

(Împreună

Graur.

Baba, Baba-oarba . . . etc.

Damele.

Roaba dacă'Y prinde, etc.

Graur. — Cine mă gâdile pe la nas ? (strănută) Să'm' fie de bine !

(Sandu se arată la ușa pavilionului. Damele cum îl zăresc dic :) *Voila l'oncle, fuyons vite*, (și se fac nevădute pe furiș în stînga).

SCENA XV.

Graur, Sandu.

Sandu. — (pe pragul ușei, în parte) Asta'î dă-a treia oară că mă schimb astăzi. (se coboară în scenă).

Graur. — (îndreptându-se spre Sandu) Baba, Baba-oarba . . .

(puind mâna pe Sandu) Na că te-am prins. De-acum ești a me ș'am să te sêrut. (sêrută pe Sandu cu foc).

Sandu. — (luptându-se Măi, șești binișor.

Graur. — Ba te sêrut. (ear îl sêrută).

Sandu. — Măi, hoțule ! aî nebunit ? (smucesce batista de pe ochii lui Graur).

Graur. — (spăriet, în parte Vaî de mine ! ! .. ear surdu ?

Sandu. — (în parte) Ce'mî vêdură ochii ? .. ear surdu ! (tare) Măi, têlharule, nu 'ți-am poruncit o dată să lipsești dē-acilea ?

Graur. — Ba 'mî-aî poruncit, cucoane ; d'apoî veđi. . . așa 'î păcatu când se leagă de român.

Sandu. — Ce đicî ?

Graur. — (în parte) Tot n'o auđit ! (tare) Păcatu !

Sandu. — Ce păcat, măi ?

Graur. — Sē veđi, d-ta . . . Când plecasem ca să mă întorc acasă, îmi scoate dracu în cale un cărd de fete.

Sandu. — Eî ! ș'apoî ?

Graur. — Apoî. . . dă ! Fetele 's cu ochi de șerpel Ele m'o fermecat și m'o oprit ca să ne giucăm înpreună de-a Baba oarba.

Sandu. — Dē-a Baba ? ..

Graur. — (la urechea lui Sandu) Oarba !

Sandu. — Carnacsî ! (în parte) Tot nebuniî dē-a Smă-rândiței și dē-a prietenilor eî ! . . Las' că le-oîu juca-o eî bună, dacă 'î așa.

Graur. — (în parte, cu grijă) Oare ce mormăește ?

Sandu. — Spune'mî, măi, cum te-a îndemnată ră fetele la joacă ?

Graur. — Eaca cum. Se vede că le-am picat tronc, la inimă, și pentru ca să nu'și scoată ochii de la mine s'o prins între ele așa : care 'mî-a cădea la mână, în gioc, pe-aceea s'o îeî de nevastă.

Sandu. — Aşa ?

Graur. — Aşa.

Sandu. — Şi tu vrei să te 'nsori ?

Graur — (ruşinos) Cum nu, cucoane?.. Aşa copile curăţele şi mândruliţe unde se mai găesc!

Sandu. — Dar care din ele îţi place ţie mai mult ?

Graur. — Apoi, dă !.. Ştiu eu, cucoane?.. Toate 'mă sînt pe plac.

Sandu. — (rîdînd) Auîi, hoţu !.. Ei, bine ; eu îţi dau voie s'alegi p'e care 'i vrea tu.

Graur. — Oare?.. Nu mă ţei în rîs, cucoane ?

Sandu. — Nu, nici d'e cum. Tu seamenî a fi fecior d'e oameni.

Graur. — Dar, cucoane. Tată-meu îi vierîu, şi eu sînt ficior boîeresc.

Graur. — Ce le trebuie mai mult fetelor ? (în parte). Am s'e le dau o spaîmă sănătoasă nebunelor alea.

Graur. — (în parte) Când s'e mă 'nsor c'o duduca, s'e mă fac şi eu duducl :.. Valeu, mămulica me !.. Ce-aşi mai rîde !

Sandu. — Ei ! te-ai hotărît ?

Graur. — Haî, haî.

Sandu. — Prea bine. (strigă) Neculae !

(între un lacheu).

Graur. — Neculai.

Sandu. — Du-te d'e chîiamă preotul din sat, şi adună toţi săteniî acilea 'n grădină.

(lacheul iese).

Graur. — (în parte) Se vede că nu'i glumă... Vra surdu s'e mă boîerească cu tot d'inadinsu.

(Damele se ivesc în fund, primblîndu-se p'între copaci).

Sandu. — Da oare unde's tetele ? (zărindu-le) A ! ea-tă-le. (mergînd spre ele) Ean veniţi încoa, fetelor, că am s'e v'e spun o veste mare,

SCENA XVI.

Graur, Sandu, Smărăndița, Tincuța, Florica,
Damele.

Damele. — (alergând) Ce veste ? ce veste ?

Sandu. — (în mijlocul lor) 'Mă-mărturisit Graur că 'l-ați îndrăgit cu toatele.

Damele. — Noi ? .. Ha, ha, ha.

Sandu. — Dar, voi ! .. și că sînteți în stare să vă scoateți ochii pentru dînsul... Fiind însă că nu se poate să vă măritați toate cu el, am hotărît ca el să aleagă d'între voi pe care 'l-a plăcea și s'o iea.

Smărăndița. — (încet) Glumești, moșule ?

Sandu. — (încet) Ba nici gîndesc... Ați vroit să vă țerăniți ; ați mâncat la masă cu țeranii ; v'ați jucat dă-a Baba oarba cu țeranii... Nu vă rămâne de cât să vă măriți cu țeranii. Ș'asași am poruncit să vie preotul din sat ca să facă chiar acum nunta.

Tincuța. — (spărietă) Auzi, Smărăndiço ?

Smărăndița. — Aud, însă nu'mi vine-a crede...

Damele. — (între ele, de o parte) Eă nu vreaă să mă mărit cu Graur.

Smărăndița. — Nică eă.

Graur. — (în parte) Ean veți-le cum se sfădesc de la mine !

Sandu. — Haă, Graure, alege din copile pe care 'ți-a veni la socoteală, și s'ăți fie dă noroc. Eă îi daă destre o păreche de juncană ș'o vacă.

Graur. — (în parte) Pe care s'aleg oare ? .. Toate 'mă sînt pe plac ! .. ș'apoă de-oă alege pe una, s'or mähni cele-l-alte, mititecele !

Sandu. — Eă ! .. tă hotărești aă ? .. Spune, pe care fată vreaă ? Eaca și satul vine ca să fie față la cun uniea ta,

(Țeraniî întră în scenă .

Damele. — (între ele foarte îngrijite) Se trece cu gluma, moș Sandu. — Mie 'mî vine-a plînge. — Asta nu 'î de suferit.

Sandu. — (în parte) Ean veđi-le cât sînt de spări-eate !... Lasă, lasă ! le-oîŭ învęța eŭ sę'sî uite *ighe-moniconu* boîeresc. (tare) Dă, Graure, fiî cu inimă, că fetele 's dę soîŭ.

Graur. — Cred și eŭ : dar așî vrea s'aleg, și nu știŭ, că 's toate una măî dihaî de cât alta ... Ean sę le privesc și sę le cercetez măî de-aproape.

(Se apropie de dame și le privesce cu de amăruntul).

Damele. — (trăgęndu-se îndărăt) Sę ne cerceteze !

Graur. — Nu vę temeșî, fa, că doar n'am sę vę mănânc.

Sandu. — Eî !... 'țî-aî pus ochîl pę vr'o una ?

Graur. — (ostând) Cu greŭ, cucoane ... Dar știî ce ? .. eŭ oîŭ ȑice o cimilitură, și care din ele a gâci-o măî ântêî, aceea sę fie a me. Te primeștî ?

Sandu. — Întreabă-le pę ele dacă primesc ?

Graur. — Vę primișî, fa ?

Smărăndița. — (încet cătră dame) Am scăpat ! (luî Graur) Primim.

Sandu — (cu mirare, în parte) *Chirie eleison!* .. ele primesc !

Graur. — Eî ! dar ascultașî și gâcișî :

« Douę stelute cu rađe line

« Lăsat-a cerul plin de lumine

« Și pe-a ta frunte ele-aŭ căđut ...

« Gâci, drăgulișî, că le sęrut.

(vorbind) Gâcit-așî ce's stelutele cele douę ?

Damele. — Ba nu.

Florica.

«Eă 'ț' oăŭ răspunde precum tu vreă :

«Două steluțe sânt *ochiă mei*.

Damele. — (cu bucurie) Bravo, Florico!.. A gâcit Florica!.. Ea sê se mărite cu Graur.

Graur. — Mai staă, mai staă; nu vê grăbiă, că mai am o cimilitură.

«O veăă închisă rumenă floare;

«Cum se deschide veăă lăcrimăoare.

«În a ta faă ea s'a născut...

«Găcă, drăguliă, că o sêrut.

(vorbind) Gâcit-aă ce'ă floarea cea rumenă ?

Damele. — Ba nu, ba nu.

Florica.

«Cimilitura nu'ă este grea :

«Rumena floare e *gura mea*.

Graur. — Tocmai!.. Tu ai gâcit, Florico, tu a me sê fii de-acu.

Damele. — (între ele cu bucurie) A! ne-a scăpat Florica.

Smărăndiă. — Dê vreme ce Florica are să aibă parte dê tine, Graure, noi cu toatele îi facem o zestre dê 200 dê galbeni.

Graur. — (sărind în sus) Ura!.. sê trăiă... ura!

Florica. — Cuconiă, dă'mă voie sê primesc numai pe jumătate din ăestre; ear cea l-altă jumătate s'o daă în folosul săracilor.

Graur. — (nebun) Ura!.. sê trăiească Florica!

Sandu. — Aferim copila mea!.. Fapta asta 'ă-ar fi dê noroc; căci cine dă la săraci, e bun la Dumnezeu! (c'ătră sătenă) Măă!.. ăiceă lăutarilor sê sune o horă, ca sê jucăm cu toăă la nunta Floricăi.

Toți. — Hora, hora!

Graur. — La gîoc, voînicește, că eă voă cînta o horă de la Moldova.

(Toți se prind în horă. — Graur cîntă).

I.

Ha! în horă de! juca,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Că eă sufletul 'ți-oă da,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Tu ești mândră la privit,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Eă, voînîc, bun de iubit,
 Lelișo, lelișo, fa!

II.

Lelișo de la Manten!,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Trecî cole, la Moldoven!,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Să ne prindem soțior!,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Și să fim ca doi bujor!,
 Lelișo, lelișo, fa!

III.

Peară dracul d'între noi,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Să fim una amêndo!,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Tot un trup ș'un sufletel,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Uniți ca Cinel-Cinel,
 Lelișo, lelișo, fa!

(Cortina cade).

RUSALIILE

PERSOANE :

Domnul Ionus **Galuscus**, vechilul moșiei
și profesorul școalei din sat.

Tachi **Răsvrătescu**, sub-prefect.

Toader **Buimăcilă**, vornic de sat.

Susana, nevasta lui Toader.

Vasile **Veveriță**, fruntaș.

Gheorghe a Săftei, țeran.

Un jandarm.

Catrina, țerană, țerance.

RUSALIILE

RUSALIILE

VODEVIL ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Moldova, în satul lui Cremine, la anul 1860.

Teatrul reprezintă piața satului. În stânga casa lui Toader cu ușă, fereastă și prispă pe scenă. În dreapta zaplazul casei boșeresci, cu porțiță. În mijlocul scenei o fântână între copaci. În fund crîșma; deasupra ușei este scris: *Otel pentru nobili. Această crîșmă a fost zidită în anul mîntuirii 1858 de boșerul Paharnic Cremine.*

SCENA I.

Susana (torcînd pe prispă)

Toarce, leleo, toarce, toarce
Pîn' ce badea s'a întoarce.
Va! fu! fu! mi 'l-am tors
Și bădica nu s'a 'ntors!

Adică, ferească Dumnezeu pe-o fimee să se mărite cu vornicu satului, că nu mai are parte de bărbat! Eaca ei, de-o săptămână de când m'am cununat cu Toadir Buimăcilă, care 'i vornic aici în satul lui Cre-

mine, trăesc ca ș'o vėdană; nu vėd pe soțu meū cu dılele și cu noptile!.. (oftează) Sėrmanu! a agiuns de clacă de cānd cu prefăceturile aeste nouė.

SCENA II.

Susana, Țerance (mergēnd la fōntānă cu cofe).

Țerancele.

La fōntāna d'ıntre florı
Fetele se duc ın zorı
Sė 'șı umple cofițile
Sė 'șı calde gurițile.

La puțul fārtatuluı
Merg babele satuluı,
Merg, sārind ca ılelele,
Sė 'șı calde sbērcellele

O țerancă. — Buna ȓiua, Catrină.

Catrina. — Mulțēmim d-tale, lele Safto.

Āntēia. — Ce 'ȓı mări face bărbatu?

Catrina. — O eșit la boıeresc cu noaptea 'n cap.

Āntēia. — Adevėrat oare sė fie, lelică, c'o sė se rıdice boıerescu?

Catrina. — Dumneȓeu știe! dar de-o bucată de vreme 'n coacı, Romāniı noștri s'o amețit de cap, par' că 'ı o umflat Rusaliile.

Āntēia. — Mări știi pėcatu? De cāt-va timp urlă cāniı toată noaptea 'n sat.

Catrina. — Or fi zārind vr'un duh necurat pi 'n-tuneric.

Toate. — (făcēdu'șı cruce) Ferească sfıntu!

Catrina. — (apropiındu-se de Susana) Fa, Susană, da ce șėȓı așa dusă pe gāndurı?

Susana. — Duc doru lui Toader, lele Catrino.

Catrina. — Vai de mine!.. de-abia însurat ș'o și uitat cărărușa casăi?

Susana. — Apoi de când poroncile aeste nouă care curg pe nică, pe ceas, nu mai are cap omu să 'și mai vadă bordeiul. Când îi la sub-prefecătură, când la cășărie...

Catrina. — La cășărie?.. la stână?

Susana. — Ba nu, fa, la sameșu cel cu cășăriea. Ea păcate!

Catrina. — Și tu rămâi cuc pe prispa casăi.

Susana. — Și torc pên' ce nu mai vîd bine; dar voi?

Catrina. — Noi? Nu mai înțelegem ce-o pățit oaminiî noștri, că nu mai sînt ca mai 'nainte veniți de-acasă. Spun lucruri de pe ceea lume. Mai ieri, bărbatu meu era cu chîef și se lăuda, că 'mî-o cumpăra malote de coventie. Ce să fie aceea, Susano?

Susana. — Ci că 'î o materie țesută nu știu unde... în doi perî.

(Se aud chiote și lăutari în crăsmă).

Catrina. — Ean audî hoții de bărbați cum se veselesc făr' de noi. Știți una, fa?

Toate. — Ce, lele Catrino?

Catrina. — Haî să ne 'ntoarcem pe-acasă și să ne facem bolnave, ca să nu găsască ei de mâncat când s'or întoarce de la crăsmă.

O țerancă. — Dar dac' om păți vr'o șotie?

Catrina. — Șotie? să nu 'î împingă păcatu, c'or da peste Rusaliî! Haîde, haîde.

Țerancele (eșind).

Ard'î focul de bărbați!
Să 'î lăsăm ađî nemîncăți.
De nimică nu ne pasă,
Că sîntem stăpîne 'n casă.

SCENA III.

Susana, Toader.

Susana. — Haide, hai; par' că le vëd cum or sã mănânce păpara... Le-o întrat și-lor gărgăunî în cap.
(Se pune ear pe prispă și toarce).

(cântă).

Toderică, Toderel,
Mare mult 'mî-e dor de el!

Toader. — (eșind din crâșmă, se opresce pe prag). Măi, ești ađi la boïeresc, orî ba?.. Ba?.. faceți cum vreți. Sã nu ȑiceți cã nu v'am dat de știre. Voi îti înpãrți cu dracu ce-a fi de înpãrțit.

Susana. — Toadire, Toadire.

Toader. — (viind în scenă) Aud, Susănică.

Susana. — Da ce mai este?

Toader. — Apoi ce sã fie, dragă nevastă? Îi cã, de cãnd o vinit pe moșie vechilu ist nou, cuconu Ion Gălușcă, dascalu satulu; de cãnd le vorbește sãtenilor tot din carte, și le spune cã 's strănepoți de împãrați, cã se trag din Troian, țëranii o luat-o de bunã... Dacă 'i îndemnî la lucru, îti rëspund rîdënd cã împãrății nu lucrează.

Susana. — Dar' ce fac, ca sã 'și hrănească copiii?

Toader. — Ș'apoi nu 'i destul atãta. O mai vinit și d-nu Răsvrătescu, sub-prefectu, și le-o poroncit ca sã nu mai asculte de nime de cãt numai de dînsu, ș'acum dacă strîg în sat: Hai la culesu popușoiulu, mă!.. ei îmi rëspund: du-te draculu pomană, mă!

Susana. — Care vra sã ȑicã satu ista 'i bine numit satu luî Cremine?

Toader. — Bine; și eũ vornic de haïmana.

Susana. — Mări, omule, ce nu te lepești și tu de beleoa cea de vornicie, bat'o pêrdalnicu !

Toader. — Cum nu m'aș lepêda de dînsa, ca de Satana, pécatele mele ! dar apoi știî povestea țiganului cu ursu din pădure : Săriți, oamini bunî, c'am prins ursu ! — Adu'l în coaci, țigane, dacă 'l-ai prins ! — 'L-ași aduce, frățico, dar nu mă lasă din labe, dihaniea !

Susana. — (cu dragoste) Sërmanu bîetu bărbătel !

Toader. — Că, ȑeș, sînt de jălit ! M'am buimăcit de istov de-o bucată de vreme. Nu 'î ȑi lăsată de Dumneȑeș în care se nu cadă căte-o poroncă, când cu coroierîu, când cu teleaga dracului.

Susana. — Care teleaga dracului ?

Toader. — Cea pe sîrmă, pin vȑzduh. Ș'apoi ce poronci ! scrise în limba păserească... numai cîoarêse se le 'nȑelegê ! Noroc de mine că mi le tălmăcește în românește domnu Ion Gălușcă, care 'î dobă de carte.

Susana. — Dar', par' că și el grăește cam de peste deal.

Toader. — Apoi dă, ce se 'î faci ! O învȑțat carte la Brașov.

Susana. — De-aceea vorbește brașovenește ?

Toader. — Nu știu, că eu nu 'l înȑleg. Dar se veȑî, nevastă, altă bele ! Mai dȑunăȑi vine jăndaru c'o hărtie în care se poroncea se sȑrbăm cu solenitate ȑiua onomastică a lui sfîntu... nu știu care. Las' că sosise poronca a triea ȑi după sȑrbătoare, d'apoi ne-am dus vr'o trii oamini la târg ca se cumpȑăm solenitate și mastic... Mastic am găsit la băcălie, dar solenitate, mânca-o-ar cine-o iscodit-o ! n'am putut găsi nici măcar la spiȑerie; ne-am pierdut numai ȑiua digeaba.

Susana. — Și cum aȑi făcut ?

Toader. — Am trimes masticu la Isprăvnicie ca să-l ducă la Eș.

Susana. — Da bine, bărbate, din toate satele o cerut mastic?

Toader. — Din toate, pe cât am auzit.

Susana. — Și oare ce-or să facă boerii cu-atâta mastic?

Toader. — Spunea vătăvu de la Pepeleni, c'aș să prunduească cu el soșelele cele nouă.

Susana. — Pare c'o mai vinit o hârtie și aș di-mineată?

Toader. — O vinit, da. Ci că să ne-apucăm de durat o casă comunală. D-nu Gălușcă ne-o vorbit un ceas întreg de constituți... una, de covenți... una, fac două; de Patrie, de amoare...

Susana. — Ce moare, bărbate?

Toader. — Poate că moare de curechiu, fiind că s'apropie postu.

Susana. — Bine, dar ce-are a face?..

Toader. — El o fi știind, că ne-o mai spus să fim de aș înainte cetățeni.

Susana. — Cum, cetățeni? să vă'nchidă la cetate?

Toader. — Dracu să 'i discursel (scapă jos condicile ce țin_s subsuoară).

Susana. — Da aeste ce sânt, Toadire?

Toader. — Condiți de însemnat toți trecătorii pin sat; tabloane de găște, rățe, puț de găină, ouă, toate! Ci că 's potrocale de recesemință.

Susana. — Elei! bărbate, leagă vornicia de gard, că eu nu mai am parte de tine, și 'ți duc doru.

Toader. — D'apoă eu, nevăstuică dragă? Când aș ști cum mă trage inima la căsuța me, lângă sufletelu meu ist drăgălaș, că mi'i și grijă să te tot las singură, Susano.

Susana. — De ce, Todirel?

Toader. — De ce? pentru că ești tinerică, mândrlică; ai vin' 'ncoaci.

Susana. — (îl împinge ridând) Eaca vorbă? nu cum-va mi'î și teme acu?

Toader. — Ba, deău, nu 'ți face cruce. Om sînt și eă, și 'mă ești drăguță, foc.

Susana.

Așa se trăesc?

Toader.

Așa se trăesc!

Susana.

Că tu mă iubești?

Toader.

Că eă te iubesc!

Susana.

Și, deău, nu glumesc?

Toader.

Și deău, de glumesc!

Susana.

Așa se trăesc?

Toader.

Așa se trăesc!

(împreună).

Susana.

Ah! ce dulce foc
În suflet simțesc!
Nu pot sta pe loc,
Așa se trădesc!

Toader.

Ah! ce mare foc
În suflet simțesc!
Mă topesc pe loc
Așa se trădesc!

Toader. — (căutând înpregiur) Susano...**Susana.** — Ce 'i, bărbățele?**Toader.** — Nu mă'î lăsa să mă 'nfrupt c'o sêrutare?**Susana.** — Ba te-o'î lăsa, Todirică, că doar nu sîntem în post.**Toader.** — (ștergându-și buzele) Drăgulița me... când voiesce s'o sêrute, întră jandarmul).

SCENA IV.

Toader, Susana, Jandarmul (între prin fund, în dreapta).**Jandarmul.** — Bade Toadire.**Toader.** — Tronc!.. Ce 'i jandarule?**Jandarmul.** — O hârtie de la sub-prefectură. Na-
'î-o (esă).**Toader.** — Ear o buleandă de hârtie? Măi, măi, măi! N'are cap cineva să'și sêrute nevasta. Să videm ce mai scrie?**Susana.** — Da tu știi să cetești, Todirică?**Toader.** — Ba cât hăcîu. Mă duc la domnu Gălușcă să 'mî-o tălnăcească.**Susana.** — Stăi pe loc, că eată'l.

SCENA V.

Toader, Susana, Galuscus (esă din casa boierească,
cetind o gazetă.)**Galuscus.** — Admirabil! Redactorul acestui diar

a bine meritat de la Patrie! El critică tot, fie bun, fie reu... Admirabil!

Toader. — Domnule Gălușcă.

Galuscus. — Pe mine mă chîemî, Teodore?

Toader. — Așa, domnule Galușcă; te-ași ruga...

Galuscus. — Faci eroare, amice. Eă mă numesc din străbună Galuscus, nu Gălușcă. Sunt Roman din Dacia Transcarpatină și mă cobor dintr'un general Roman ce a ținut resbel cu Gaulia pe timpul lui Cezar, din care motiv el a fost supranumit Galuscus de Senatul Romei. În consecință bine voesce, amice, a nu me porecli Gălușcă, mai cu sémă că nu pot suferi găluscele... nu'mî priesc.

Toader. — Fie ș'așa, cucoane Gălușcă.

Galuscus. — Ear cucoane? V'am spus la toți aice, de când mă aflu ca profesor în sat, se nu'mî mai ȕiceți cucoane, pentru că astăȕi nu mai esist boeriî, nu mai sunt boeri. ȕi 'mî frate Galuscus, fiind că toți Romaniî sunt frați.

Toader. — 'ȕi-ași ȕice frate, cucoane, d'apoî nu'î obiceiă de ast-fel pe la noi. Numai călugăriî își ȕic frați.

Galuscus. — Bine; dacă usul nu eartă, ȕi 'mî domnule. Acest cuvânt e latin, și ascendinȕii nostriî, precum sciî Teodore, eraă de viȕă latină. Strămoșul meă, generalul Galuscus, care era ver primare cu Trifonius Petringelus și cu nu mai puȕin celebrul Roman Bostanus Coptus, ce se rudea cu oficiliatul și mult sapientul Cortofilus Cesarus Craescus...

Toader. — Ean las', domnule, cartofele și bostaniî de-oparte și m'ascultă...

Galuscus. — Fie; acum că 'ȕi-am dat explicăȕiunile necesariî, spune, ce voesci?

Toader. — Te-ași ruga, dacă nu 'ȕi-ar fi cu supărare, se'mî cetești poronca asta de la sub-prefecătură.

Galuscus. — Ai primit ear vr'un ordin?

Toader. — Ba nu, o poroncă.

Galuscus. — Cum ai ȕis? O poroncă? Reu pronunȕi, frate; debe se ȕici uă poroncă.

Susana. — E trăsнит ca leuca, pe legea me! ha, ha, ha.

Galuscus. — Cine rîde? o femeie?

Susana. — Ba nu, domnule, uă femeie.

Galuscus — (zimbînd) A! bela Suzană?.. Doamna mea, primesce asigurăciunea înaltei mele considerăciuni cu care am onoare a fi a domniei voastre devotat serb.

Susana. — (în parte) Ean auȕi'l acu, ci că vre să fie cerb (rîde și se așează torcînd pe prispă).

Toader. — Nu te potrive, domnule, și cetește'mi poronca; poate că'i grabnică.

Galuscus. — Consimt cu plăcere; adă. (îea hărtiea și citește de o parte) «Se ordonă vornicului din satul Cre-
«mine, ca îndată să scoată toȕi sătenii și să'i pornească
«la căratul lemnului necesariu pentru casa de arest ce
«este a să dura în acest sat. Orî-ce lucru ar avea de
«făcut locuitorii, fie a lor, fie a proprietarului, il
«vor părăsi pe loc, pentru ca să grăbească căratul
«materiealului menȕionat. Subsemnat Răsvrătescu, sub-
«prefect». (în parte). Acest ordin e arbitrar! e uă măsură
despotică, uă... uă... uă idee monstruosă!.. Toc-
maî acum când e timpul de strins pânea de pe câmp,
se o lase ca se putrezească, pentru ce? pentru con-
struirea unei temniȕi... O! înȕeleg; asta provine din
inimiciȕiunea lui Răsvrătescu. El vrea se me ruineze,
fiind că opiniunile noastre politice sunt contrarii. Ce
este de făcut?.. (stă pe gînduri).

Toader. — Ai cetit hărtiea, cucoane Gălușcă?..
Ce năsbuȕi mai cuprinde?

Galuscus. — (în parte cu veselie) "O! ce idee! (tare) Frate Teodore, Subprefectura ordonă ca fără nici o întârziere se easă tot satul pentru ca se'mî culeagă pânea de pe câmp.

Toader. — Oare? Dacă 'î așa, cucoane, grăește d-ta cu români, că eă digeaba m'am cercat s'î scot ađi la lucru bořerescului.

Galuscus. — Unde sunt frađi Romanı?

Toader. — Fac cislă coala 'n crășmă.

Galuscus. — Învită'ı se vie aice ca se parlamen-tăm împreună.

Toader. — Îndată, cucoane Gălușca. (se duce la crășmă).

Galuscus — (în parte) 'L-oıă învęța eă pe Răsvrătescu se scrie vorniculuı cu litere latine.

(Susana cãntă încet)-

Galuscus. — (o întrerupe) Suzano, belă Suzană...

Susana. — Aud, domnule Gălușcă.

Galuscus. — Ce faci acolo singurică?

Susana. — Torc.

Galuscus. — Torcı?.. Felice e fuıorul ce'l atingı cu degetele ři cu buzele! (oftând) Căci nu sunt eă în locul lui!

Susana. — Aı vre sę te torc?

Galuscus. — Aș!

Susana. — Nu se poate.

Galuscus. — De ce?

Susana. — Ești prea nescărmănat.

Galuscus. — Ah! Suzană.

Susana. — (imitându'l) Ah! Gălușcă.

Galuscus. — De ce nu vreı se citești în anima mea? De ce nu vreı se me capisci?

Susana. — Eă?.. ba sę te piște Rusaliile mai bine, da nu eă.

SCENA VI.

Galuscus, Susana, Toader, Țeraniî, (eșind din crâșmă).

Toader. — Veniți în coaci că vă chîamă vechilu moșieî.

Țeraniî.

Domnul Gălușcă acum ne chîamă;
Haidei cu toți, haî, fără teamă
Să'y vedem fața cea pricopsită,
S'auđim vorba'y cea procopsită.

Galuscus — Bine-ați venit, fraților! Ve salut, salve!

Țeraniî. — Bine-am găsit, cucoane.

Galuscus. — Ve invit se'mî pretați toată atențiunea.

Veveriță. — Ce se facem, cucoane?

Galuscus. — V'am comunicat de demult asupra sorginteî voastre, sunteți Romanî, strănepoți a imperatului Traian anticiî dominatori a lumeî! Așa este?

Țeraniî. — O fi, cuccane.

Galuscus. — În consecință, ve indemn, conform cu ordinul acesta de la sub-prefectură, se alergați la câmp pentru ca se'mî culegeți popușoîul. *Dixi!*

Veveriță. — Bucuros am merge, cucoane, dar nu ne dă mâna.

Galuscus. — Și pentru care motiv, frate Veveriță?

Veveriță. — Ne temem de Rusaliî.

Galuscus. — Rusaliî!.. sunt Rusaliî pe moșie?

Veveriță. — Sînt, sînt, ardă-le focu! Mai alaltăierî ele o furat boiî lui Terinte prisăcariu, și chîar astă noapte le o zărit Gheorghi a Șaftei, trierând satu. Așa 'î Gheorghi?

Gheorghe. — Aşa, cumătri Vasili. Era numai două în catrinţă, şi se furişa pe sub zăplazu curţei boiereşti.

Galuscus. — (pe gânduri) Rusali! Aceasta e un ce grav! uă... uă... uă... calamitate publică! Vechii Romanî ascendenţii noştri, pre cât îmi aduc aminte din istorie, se apărau de dînsele cu chipul întrebuintat de zeul Vulcan când a voit să prindă pe Venus cu Apolon în *flagrante delictum*, adică cu mreje (tare) Fraţilor Romanî! cunoaşteţi voi pe Venus şi Apolon?

Veveriţă. — Ba nu, cucoane. N'o vinit nici odată pe-aici p'in sat.

Galuscus. — Serman popul!.. cum a uitat tradiţiunile antice... Fraţilor Romanî! strămoşii noştri prindeau Rusaliile cu nevodul, şi apoi le înneacău într'o baltă. Ast fel debe să facem şi noi. Luaţi un nevod şi o puşcă cu voi, şi mergeţi la lucru; ear dacă le veţi zări cumva, svêi şi poc!.. m'aţi înţeles!

Veveriţă. — Înţeles, cucoane. Haî, mă!

Teranii. — Haî.

Galuscus. — Dar' căutaţi bine, fraţilor Romanî, se nu lăsaţi popuşoi în strujeni?

Veveriţă. — Ferească sfîntu! Haî, fraţilor Romanî.

Teranii (mergînd spre crâşmă).

Haî ca strămoşii, cu vitejie,
Să stăm la pîndă colo 'n câmpie,
C'un nêvod mare şi cu o puşcă,
Precum ne 'nvaţă D-nul Găluşcă.

Susana. — Toadire, în cotro apucă fraţii Romanî?

Toader. — (la terani) Ei, mă! încotro, încotro? Acolo'i lanu de popuşoi?

Veveriţă. — (pe prag) Mergem să cătăm nêvodu.

(Teranii intră ridînd în crâşmă).

Galuscus. — (deschide jurnalul și se adâncesc în citire) Ce stil! ce espresiuă energice! ce logică invincibile! admirabil diar! admirabil redactor! Cine 'i subsemnat? (caută la sfârșitul foaiei) Clevecic! îl găcisem de la început. (citesce) «Douăzeci și patru de ore au trecut de când «s'a format noul Cabinet, și încă nu vedem inovate «și aplicate reformele promise de programa sa! Con- «chidem dar că și acest Minister a pus sub salte pro- «misiunile séle! Încă o ilusiune perduță! Sermană Patrie! infelice Națiune! etc.» (vorbit) Sublim! Eaca accente patriotice!.. În trei rënduri d'e tipar numai o singură greșeală de ortografie. Redactorul a scris națiune în loc de năciune; păcat! (citesce)

Toader. — (viind lângă Susana) Susană.

Susana. — Aud, bărbate.

Toader. — Nu ne vede nime acu. Țăranii o întrat în crâșmă, d-nu Gălușcă s'o îngropat în hârtia cea mânjită cu cerneală... Nu mă lăsa să mă 'nfrupt c'o sêrutare?

Susana. — Bucuros, Todirică. (întinđend obrazul) Na, înfruptă-te digrabă.

Toader. — (ștergându'si buzele) Eaca... (când voesce s'o sêrute întră jandarmul).

SCENA VII.

Galuscus, Toader, Susana, Jandarmul.

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — (supărat) Ear! mânca'l-ar cîoarêle de jăndar!

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Ce este, măi hemesîtule?

Jandarmul. — Te chîamă d-nu sub-prefect ca s'îi aducî baniî biruluî.

Toader. — Ce s'îi duc?... n'am putut strînge în-că nimica. De-abîa ieri 'mî-o vinit poronca ca să scot de la sătenî două şferturî şi baniî şoselei, colac peste pupăză!.. N'am ce'î duce.

Susana. — Nu te supăra pe bîetu jăndar, Todirică, că el nu'î vinovat sërmanul!

Toader. — Cum nu m'oiu mânia, dacă tot mă s'inghireştel!

Susana. — Mai bine du-te de te tălmăceşte cu sub-prefectu.

Toader. — Fie, mă duc; dar vin îndată îndărăt ca să nu rămân toată ȕiulica ne'nfruptat...

Susana. — Ha, ha, ha, că poznaş mai eşti, bărbate! (Toader esă, alergînd împreună cu jandarmul).

SCENA VIII.

Galuscus, Susana şi mai pe urmă Toader.

Galuscus. — (tresărînd) Cine ride? Ear Suzana?... Ce belă e!...ce pudoare în faţa ei... Suzano, nu te duce încă, că am se'îi spun un ce misterios.

Susana. — Ce lucru să fie oare?

Galuscus. — Ascultă.

Susană, eşti belă, eşti chîar florelinte,
Ş'a tale beleţe mă scoate din minte!
Eşti belă! şi chipu'îi treptat se belesce,
Şi anima'mî, belo, amînd vesteşcesce!
Te am cu păşlune, te am cu ardoare
Ş'amoarea'mî vibrează lîng'a ta pudoare,
Te am, şi de-acuma vieaţa mea toată
Va fi pentru tine oficiolată!

Susana. — Nu te 'nțeleg, domnule, ce vrei să'mi spuî... Tot ȃici că m'ai... tot pomenești de pășune, de flori de linte, de moare, de putoare... Ce limbă grăești, că par'că se bat calicii în gura d-tale.

Galuscus. — Ah! nu m'ai cumprius?

Susana. — Nic  te am prins, nic  te-am înțeles, că doar n'am învățat t t rește.

Galuscus. — Cum? Susană, n'ai priceput că deja un incendi  volcanic arde în anima mea?

Susana. — ( n parte) Așteaptă, mangositule! .. p șerește vrei? (tare) Stivini, ivini, c v n , cvene, stivini, nevene, buvunu, nuvunu?

Galuscus. — (cu mirare) Buvunu, nuvunu? Ce jerge acesta?  n van  m  tortur inteligența ca să caspisc buvunu, nuvunu. Aceste scl m ciuni nu aparțin idiomului n ciune  noastre.  n consecință m  găsesc în pu-s ciune a nu le putea da o  nterpret ciune r țional .

Susana. — ( n parte) N'o înțeles?.. Să'  vorbesc în limba lu . (tare) Bac une, tăciune, tec une, p rc une, dalc une, nici une, cuc une, na ciune, minciune, tec une... Ai priceput acum?

Galuscus. — (cu mulțemire) Acu mai vi  de-acasă, dar n'am priceput nic  acum bine de tot, c c  vorbesc  prea  ute.

Susana. — Ha, ha, ha, greu ai mai fost de cap!.. Ean ascultă, domnule Gălușcă, dacă vrei să vorbești românește ca să te înțeleagă Rom ni , bine; ear' de nu, du-te omule de unde-ai vinit, că nu ți se trec brașoavele pe la noi.

Galuscus. — Ei apoi, Susano, de vreme ce mă condamni se'ți vorbesc în limba vulgară a părinților mei, îți spun curat, pe șleah, că'mă ești drăguță și că mă usuc de dorul t u.

Susana. — ( n parte) Eaca, eaca! s'o aprins tăciunele.

(Toader se arată în fund).

Toader. — în parte Oare ce pune la cale Susana cu d-nu Gălușcă?

Galuscus. — Susano, răspunde'mi și tu pe șleah, vreî să te dai în dragoste cu mine?

Toader. — (în parte) Auți Gălușca dracului?

Susana. — (în parte) Îmi vine să 'i-o gioc bună stropșitului.

Galuscus. — De primești, ai dat peste noroc... Nu-ți pomenesc de onoarea ce ar fi pentru tine ca să fii în relăciune cu un om învățat cum sînt eu... Ești femeie pricepută ș'o înțelegi; dar apoi, gîndesce, Susano, că pusăciunea mea de plenipotinte mă face destul de potinte, ca să fiu de mare folos seî de mare pagubă prostului cel de Toader, bărbatul tău...

Toader. — (în parte, furios) Prost!.. ghidi, sparge casă!

Galuscus. — La ce te hotărăști, Susănică?.. Răspunde fără sfială, nici rușine, draga mea, căci pudoarea nu 'i inimică amoarei.

Susana. — Apoi dă, domnule... știu eu ce să fac?

Galuscus. — Să te 'nvăț eu. Când a înnopta, oi găsi o treabă lui Toader ca să'l depărtez, și 'n lipsa lui, oi veni pe furiș la tine. Vreî?

Toader. — în parte) O! îmi vine să'l toropesc.

Galuscus. — Să vin pe furiș, Susano? Sclamă, dragă, sclamă că vreî să vin, Nu-ți etufa simțiciunea.

Susana. — Dar dacă te-a vide cineva?

Galuscus. — Asta'i uă considerăciune gravă!.. Cum să facem dar?

Susana. — Știi una? Aștept să vie soră-mea mai într'amurgu. Îmbracă-te 'n haîne femești, și dacă te-a și zări cineva, a crede că 'i Ileana.

Galuscus. — Perfect! sublim! Susano, am să mă prefac în țină, în Venus.

Toader. — (în parte) Aşa vë'î tocimala? (vine în scenă)
Domnule Găluşcă...

Galuscus. — (tresărind) Ha?.. Toader!.. Ce voesci amice?

Toader. — Ce vreū?.. Vreū s'Ńi spun verde 'n ochi...

Susana. — (încet lui Toader) Stăpâneşte'Ńi gura, To-dirică.

Galuscus. — Aştept, vornice, s'Ńi spuî verde 'n ochi... Ce?

Susana. — (pişcând pe Toader) Tacî, bărbate.

Toader. — Că... că te-aşteaptă sub-prefectu.

Galuscus. — (în parte) O cam sfeclisem! (tare) Mă aşteaptă d-nul Răsvrătescu? Bine, mă duc s'î gădesc. Susano, nu uîta ce te-am rugat... Adio, *salve!* (iesă prin fund).

SCENA IX

Toader, Susana.

Toader. — Dar de aste 'mî-ai fost, lele Susană?

Susana. — De care, bădică?

Toader. — Vreî să'mî puî florî după urechî cu sfrijîtu cel de Găluşcă?

Susana. — (rîdînd) Cum ai aflat o, bărbăţele?

Toader. — Ş'âncă rîdî, muîere neruşinată!.. Rîdî, şi nu'î nicî o sêptemână de când te-am luat! (începe a plînge) Ce pëcate-am avut sê mă 'nsor!.. De unde eram om teafër, s'agiung batgîiocura satuluî!.. Aleî, Susano, 'mî aşî fi pus capu 'n foc că tu nu eşî ca altele.

Susana. — Nu fîi copil, omule. Ce, Doamne ear-tă-mê! te scânceşî numai pentru-atâta?

Toader. — (bocindu-se) Auđi, atâta?... Da ce'mi trebuie mai mult?

Susana. — Liniștește-te, dragă, c'o fost numai o glumă.

Toader. — Glumă? s'el înveți chiar tu pe Gălușcă ca să se 'nbrace femeeste, pentru ca șe vie la tine!..

Susana. — Dacă, doar n'am orbu găinilor, ca să mă 'ndrăgesc de-un șoldan ca dînsu. Am vrut numai s'mi bat gîoc de el.

Toader. — Ean las'; par' că n'am văduț eu, n'am auđit eu...

Susana. — Nu crede ce veđi cu ochiî, bărbate; crede ce'ți spun eu.

Bărbate, bărbate,
Nu crede ce veđi,
Închide'ți tu ochiî
Ș'orbesce mă cređi.
De-auđi vorbe rele
Tu, surd să te faci.
Astupă'ți urechea
Te culcă, și tacî.

Toader. — Să tac, să tac când știu că vechilu umblă după tine ca lupu după oaie.

Susana. — Lasă'l să umble, și dacă ești om, ie 'l la hăituit când s'o primbla noaptea pin sat.

Toader. — Eaca! bine ăică, nevastă. (ride) Ha, ha, ha, că mare pricepută ești!

Susana. — Veđi... și tu mă credeaî o ră.

Toader. — Eartă-mă, Susană dragă, că de-acum mă gîur să fiu orb și surd. Mă erți, puîculiță?

Susana. — Te ert, bărbățele.

Toader. — Și... îmi dai voie să mă 'nfrupt c'un sêrutat?

Susana. — Ba și cu două, Todirică.

Toader. — Găinușa badei. (când voiesce s'o sêrute, întră jandarmul).

SCENA X.

Toader, Susana, Jandarmul.

Jandarmul. — Bade Toadire?

Toader. — (furios) Batě'l pêrdalnicu de jăndar!.. par' c'o face-într'adins.

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Ce este, măi?

Jandarmul. — O poroncit sub-prefectu s'adunî toți sătenii aici în piață, că are să le grăească! (esă).

Toader. — Bine. (Susanei) Dă digrabă, Susano, pên' ce nu mai vine cineva. (voiesce s'o sêrute).

Jandarmul. — (întorcându-se) Bade Toadire, aleargă îute, că eaca vine sub-prefectu. (esă).

Toader. — Of! mă duc, că vêd că n'oîu s' am parte ađi de înfruptat. (întră în crășmă).

Susana. — (singură) Bietu Toadir! mare frică 'i-o fost de șotie! B'ine c'o știu. (întră în casă).

SCENA XI.

Galuscus, Răsvrătescu (întră prin fund certându-se).

Galuscus. — Ba n'oîu plăti.

Răsvrătescu. — Ba'i plăti.

Galuscus. — Ba n'oîu plăti, domnule sub-prefect, că ar fi o vecșăciune intolerabilă.

Răsvrătescu. — Domnule, ție'ți măsurile cum vorbești!.. Cum îndrăznești a numi vecsațiune, după limba d-tale, o lege votată de Cameră?.. D-ta care cetești toată ziua gazete, trebuie să fii negreșit informat, că toți proprietarii au să plătească Statului câte 5 la sută din venitul lor; prin urmare înprotivirea d-tale o considerez ca o opoziție Guvernului.

Galuscus. — Ba, mă eartă, nu fac opusăciune; însă eu nu 's proprietarul acestei moșii; sunt numai vechil, după limbajul d-tale, și legea specifică clar, că proprietarul debue să plătească contribuțiunea fonciară. În consecință, *salve!*

Răsvrătescu. — Așa?.. te împotrivești poroncilor mele?

Galuscus. — Nicî nu vreî să te bag în seamă.

Răsvrătescu. — Nu?.. se vede că nu știi cine sînt, și ce pot eu?..

Galuscus. — D-ta?.. ești domnul Răsvrătescu; atîta tot și lada 'n pod.

Răsvrătescu. — Sînt sub-prefect, domnul meu!.. adică a 57-ea parte din Guvern!

Sînt sub-prefect de un ocol,
 Și 'n țeara mea joc mare rol!
 Eû cercetez, eû hotăresc,
 Judec, condemn și înlinesc.
 De mine toî se tem aici,
 Că 's mare peste ceî mai micî.
 Sînt sub-prefect, sînt sub-prefect,
 Ș'aici produc grozav efect!
 Prefectul meî stă nevădut,
 De ținutașî necunoscut.
 El în oraș șede pe loc,
 Vara 'n grădinî, ȳearna la foc.
 Dar, crișul eû! toî mă rêvnesc,
 Și ca de-un drac toî se feresc,
 Că's sub-prefect de un ocol,
 Ș'în țeara mea joc mare rol!

Galuscus. — (în parte) Infelice țeară!

Răsvrătescu. — M'ai audî, domnule?... prin urmare îți poronesc, în numele Convenției, să te supuî îndată la plata contribuției, căci la d'inprotivă, te voiî împlini cu ecsecuție.

Galuscus. — (spărlîet) Cu ecsecuciune?

Răsvrătescu. — Dar; îți trântesc jandarmî în casă, așa în cât să nu fîi liber nici să dormî.

Galuscus. — Ce-aud? ma asta 'î uă... uă... uă inquisiciune!

Răsvrătescu. — Nicî să mănâncî.

Galuscus. — (furios) Ești un Neron!

Răsvrătescu. — Nicî să eși din casă.

Galuscus. — (esasperat) Ești un Caligul!.. Vrei să 'mî atacî libertatea individuală?

Răsvrătescu. — Plătește.

Galuscus. — Să 'mî violezî domiciliul?

Răsvrătescu. — Plătește.

Galuscus. — Ești un Caracal!.. Mă duc să 'ți aduc baniî, dar să știî c'am să dau peticiune Ministeriului.

Răsvrătescu. — Plătește, și dă peticiune chiar dracului.

Galuscus. — (intră în casa boîerească, strîgînd) O! abominăciune! violăciune! ecsecrăciune!

Răsvrătescu. — (sîngur) Strigă tu la crăciunî cât 'ți-a ținea gura, pedantule, că nu te slăbesc.

SCENA XII.

Răsvrătescu, Toader, Țeraniî (eșînd din crășmă);
mai pe urmă Galuscus.

Toader. — Da haîde, măî, ađî c'așteaptă sub prefectu.

Veveriță. — Eaca venim, venim; mai încet vor-nice, că nu dau Tătari!

Răsvrătescu. — Ha, ha! Eaca și sătenii; am se-
'i dăscălesc, după cum am cetit în gazetă. (tare) Oa-
menii buni!.. v'ați adunat cu toții?

Veveriță. — Ne-am strîns, cucoane; am lăsat lu-
cru ș'am alergat la chîemarea vornicului.

Răsvrătescu. — Bine... Vornice!

Toader. — Aud, cucoane.

Răsvrătescu. — Ai mai strîns ceva din baniî bi-
rului?

Toader. — Te miri ce și mai nimică, vorba ceea,
că oamenii îs lipiți pămîntului.

Veveriță. — Așa, așa, săracii de noi!.. lipiți pă-
mîntului!

Răsvrătescu. — Pêră veche, badeo, pêră veche...
Vornice, se te pornești acu 'ndată cu baniî câți ai
adunat și se 'i duci la sămîșie.

Toader. — Îra! cucoane, nu s'ar putea se lăsăm
pe mîni?

Răsvrătescu. — Nu... hai, pornit-ai?

Toader. — Pornit, pornit; numai se ȋic două vorbe
nevestii. (se duce la casa lui) Susano.

Susana. — (pe pragul ușei) Aud, bărbate. (vorbesc încet).

Răsvrătescu. — (zărind pe Susana) Eaca mă! da fru-
mușică vorniceasă are vornicul!.. Bună idee am avut
se 'l espeduesc.

Susana. — (încet) Și, ȋeă, ear te duci, Toadire?

Toader. — (încet) Mă duc pîn' în capetu satului și
mă 'ntorc îndărăt pe după țarină.

Răsvrătescu. — Da nu te-ai mai dus aȋ?

Toader. — Eaca mă duc... Ard'o focu vornicie!..
Rămăi sănătoasă, nevastă. (esă prin stînga).

Susana. — Mergi cu bine, bărbate. (se închide în casă).

Răsvrătescu. — (în parte) Îi frumușică coz.

Veveriță. — Cucoane, vornicu ne-o spus că ai să ne grăești câte ceva.

Răsvrătescu. — Dar.

Veveriță. — (către țerană) Tăceți, măi!

Galuscus. — (arătându-se la portiță cu o pungă în mână). Ce are să le spuie?

Răsvrătescu. — Oamenii buni! v'am adunat pentru ca să vă spun vorbe mari și late, cum n'ați mai auzit de când trăiți. Eu vă sunt prietin, frate, tată!.. vă vreți binele, și dar vă întreb: Cum ați pitrecut pen' în ziua de astăzi?... bine, ori rău?..

Veveriță. — Apoi dă, cucoane... cum o dat târgu și norocu, vorba ceea.

Răsvrătescu. — Rău!.. Ați fost lipsiți de toate, și de libertate, și de egalitate, și de fraternitate, și de legalitate, și de inviolabilitate... și de... (scoate un jurnal din buzunar).

Galuscus. — (în parte) Ce ȳice? ce ȳice?..

Veveriță. — (la țerană) Ce-or fi, măi, acele toate?

Răsvrătescu. — (citind jurnalul) «Și de drepturi cetățenești, și de drepturi comunale, și de drepturi municipale, și de drepturi civile, și de drepturi politice, și de sufragiu universal».

Veveriță. — (luă Gheorghe) Ce 'i sufragiu cela, mă, Gheorghe?

Gheorghe. — Sofragiū, cumătri, ca la boierii.

Răsvrătescu. — (citind) «Dar în fine, a unsprezecea oră a sunat pentru voi! Cel proletar va scăpa de proletariat! cel mic se va face mare, și vice versa, cel mare se va face mic, cel slab va fi putinte, și cel putinte neputinte».

Galuscus. — (în parte) Propagă anarchiea, nebunul!

Răsvrătescu. — (citind) «De-acum fie care locuitor

debue a fi proprietar de patru fălci de pământ, căci acel pământ e a lui Dumnezeu, și precum glasul poporului este glasul lui Dumnezeu, asemenea pământul lui Dumnezeu este pământul poporului.» (vorbit) Vă vine la socoteală așa, oameni buni?

Veveriță. — Cum, cucoane?

Răsvrățescu. — Să aveți fie care partea voastră, câte 4 fălci, și să nu mai faceți boieresc?

Veveriță. — Ne-ar vini, cucoane; dar să 'mă dai voie a face o întrebare, dacă nu 'ți-a fi cu bănat.

Răsvrățescu. — Grăește, moș Veveriță, că d-ta ești om priceput.

Veveriță. — Patru fălci de pământ sunt bune acu de-o cam dată; dar mai târziu, când ne-o crește copiii, li s'a da oare și lor câte patru fălci?

Răsvrățescu. — Ba nu, moș Veveriță; copiii vor împărți frățeste locul părintesc, că așa 'i cu dreptul.

Veveriță. — Care vra să ȳică, dac' aș avea patru înșurăței, să le vie parte numai câte-o falce?

Răsvrățescu. — Măi, proștilor, voi nn înțelegeți toate avantajele unei asemenea reforme.

Veveriță. — (lui Gheorghe) Ce-a fi acea rēformă, Gheorghe?

Gheorghe. — Ce să fie, cumătri? Rēformă, adica formă ră.

Răsvrățescu. — (citind) «Acele avantaje sânt: 1-iu că vă faceți cetățenii liberi; al 2-lea, că vă faceți liberi cetățenii; al 3-lea, că fiind liberi cetățenii, o să dobândiți demnitatea de cetățenii liberi; să agiungeți a fi și voi o Nație.»

Galuscus. — (In parte) Auȳi Nație!.. ȳi Năciune, ignorantule!

Răsvrățescu. — O nație mare, cultivată, florisantă.

Galuscus. — (In parte) Florelinte, nu florisantă...

Răsvrătescu. — Să aveți și voi școli și comune, și temniți în sate, ca toate națiile civilisate. De aceea vă poruncesc acum să lăsați ori ce lucru a câmpului baltă, și să vă duceți ca să cărați lemn de durat o temniță aici. Sunteți liberi, bătaia este ridicată; prin urmare aveți nevoie de-o casă de arest.

Veveriță. — Temniță la noi? . . doar nu suntem scăpați din Ocnă!

Răsvrătescu. — Așa; și să mai cărați lemn pentru clădirea unei case comunale; pentru că toate satele aș se fi organizate în comune.

Veveriță. — (lui Gheorghe) Ce să fie comuna ceea, Gheorghe?

Gheorghe. — Adică, cum una cum alta; tot ca una fata me.

Răsvrătescu. -- Și să mai cărați lemne pentru duratul unei școli sătești, în care copiii voștri să învețe carte, ca să se facă învățați. Bune 's toate acestea, oameni buni?

Veveriță. — Bune, cucoane. Numai cât, toate odată... ne vine cam greu; n'avem mijloace, suntem săraci, și de-a fi să lăsăm pâinea pe câmp, poate, Doamne ferește! să putredască! și cu ce ne-om hrăni la iarnă?

Răsvrătescu. — Eaca leneșii! . . Ha! , nu mai lungiți vorba și vă porniți acu 'ndată la lemne.

Veveriță. — D'apo! , cucoane, îi păcat să ne pierdem tot lucru anului.

Răsvrătescu. — Ei, măi badeo, nu mă faceți să 'mă întorc kojocul pe dos, că de și sunteți oameni liberi, v'o! ! face acum s'alergați iepurește.

Veveriță. — (pe gânduri) Sărmanii de noi! . . ci că vre! ! să ne facă bine! . .

Răsvrătescu. — Pornit-ați a! ! ?

Veveriță. — Ne ducem, ne ducem, că doar sîntem oamini liberi, cum ȳică d-ta. Haă, măă.

Țeraniă. — (Haă. esă prîn fund, în stănga).

Răsvrătescu. — (cu aer de triumf) Așa se face educațiunea populuă!

Galuscus. — (viind în fața lui Răsvrătescu) Domnule, am ascultat toate aberăciunile cîte le-ăi debitat frașilor Romăni, și fac aici declărăciune că ești un perturbator! Dumne-ta nu urmeză instrucțiunelor Guvernuluă... urmeză inspirăciunei unor utopiști, cariă te port de nas ca pe-un nătărău... Mă duc să espedez o depeșă telegrafică la d-nul Ministru, ca să te demasc ca pe un oficiolat incapace și fatal.

Răsvrătescu. — Aă adus baniă contribuției?

Galuscus. — Las' că 'ți-oă da eă contribuciune.

Ești pentru năciune
O perturbăciune,
Abominăciune,
Și ecsecrăciune,
Om făr' de răciune,
Plin de-aberăciune,
Ducă la perdicune
Pe băta năciune.

(Întră furios în casa lui).

Răsvrătescu.

Căune, căune, căune,
Du-te 'n năăbăciune!
Ești o scăpăciune
Din Balamucune.

SCENA XIII.

Răsvrătescu, Susana; *maț pe urmă* Catrina și Safta.

Răsvrătescu. — Ha, ha, ha, bat'e'l dracu c'un tăciune, că poznaș îi!

Susana. — Oare unde 'i cloșca cu pui? (caută pe 'n-pregăturul casei) Puii mami, pui, pui, pui.

Răsvrătescu. — Eaca vorniceasa cea frumoasă. Să-mi cerc norocul în privirea înaintirei neamului.

Susana. — (viind în scenă) Nu'i găsesc. Puii mami, pui, pui, pui...

Răsvrătescu. — (înaintând) Mă chîem, drăguță? Eata-mă's.

Susana. — Eă, te chîem pe d-ta?

Răsvrătescu. — Nu strigî de-un ceas, pui, pui? Am crezut că mă chîem pe mine, ș'am alergat numai într'o fugă.

Susana. — Eaca! nu'mi spuî că ești glumeț?.. Dacă te-ași chîema pe d-ta, n'ași striga pui, pui, pui; ași dice: na mălac, na, ne, ne, ne.

Răsvrătescu. — M'ai pîcîlit, leliță; dar vorba ceea: Pîcîlire de leliță, cere plată o guriță (caută s'o sîrute).

Susana. — (respingîndu'l) Da cată-ți de drum, omule; doar nu'i țara 'n jac.

Răsvrătescu. — Țara nu'i de jac, dar, tu 'mi ești pe plac, pre legea me!..

Susana. — 'Ți-oîu fi, d'apoî știî povestea lui Ivan: Măi Ivane, drăgi ți's fetele? — Dragi. — Dar tu lor? — Și ele mie...

Răsvrătescu. — N'auđi, leliță?

Susana. — Aud, bădiță.

Răsvrătescu. — Cum te chîamă?

Susana. — Susana, sê erȝi.

Răsvrătescu. — Susano, știi una?

Susana. — Ba nici două.

Răsvrătescu. — Îmî vine sê mē prind argat la voi.

Susana. — Pentru ce?

Răsvrătescu. — Pentru vorba ceea: De cāt a bărbatului, măi bine-a argatului.

(Catrina și o altă țerancă vin la fântână și ascultă).

Susana. — (În parte) Umblă ș'aista după colacî caldi. Îmî vine se 'i-o gîoc și lui.

Răsvrătescu. — Aud? .. cum ai ȝis, leliță?

Susana. — Am ȝis așa, că de te-ar înpinge peca-tu sê fîi argatu meū, te-așî pune sê paștî gâștele.

Răsvrătescu. — Dar m'ai hrăni bine?

Susana. — Te-aș hrăni cu răbdări prăjite.

Răsvrătescu. — Și cu alivenci? .. Care vra sê ȝice, tocmala 'i sfêrșită. Întu chîiar acu 'ndată în argăție. (voiesce sê între în casă).

Susana. — Ho, țară! .. că te-or videa oaminiî și m'or face de vorbă 'n sat.

Răsvrătescu. — Bine ȝici; încă n'o înnoptat de tot. Dar măi târȝiū, leliță, sê vin?

Susana. — Apoî dă... știū eū? Dac'a vini bărbatu-meū?

Catrina. — (cătră țerancă) Elei! Auȝi, Safto?

Răsvrătescu. — Bărbatul tēū? N'ai nici o grijă, că 'l-am trimes la târg,

Susana. — Sermanu Toadir!

Răsvrătescu. — Nu'l măi căina, drăguță, că un mojic ca dînsul de atâta 'i bun.

Susana. — (În parte) Las' că te-a mojici el, man-gosîtele.

Răsvrătescu. — Ei. Susano, ce ȝici? .. Sê vie bădița! .. Sê 'ți aducē bădița șiraguri de mărgele?

Susana. — Adă, că vęd eũ, pęcatele mele, că nu pot scăpa de d-ta... dar cum sę facem ca sę nu te zărească nime?

Răsvrătescu. — Cum?

Susana. — Știĩ una? . . Aștept pe soră-mea în astă noapte. Înbracă-te femeeste și vină, de te-o întâlni cineva, a crede că 'ĩ Ileana.

Răsvrătescu. — Minunată idee! . . Asă-și chĩar mę duc sę 'mĩ pun catrință... Ha, ha, ha! . . oĩu sę par că 's Ileana Cosinzana.

Susana. — Cu musteți? . . ha, ha, ha!

Răsvrătescu. — Mę duc ca vęntu, și mę 'ntorc ca gāndu.

Mę duc ca vęntul, dragă Susană,
Și vin în haĩne de Moldovenci.
Tu 'mĩ pregătesce ceva de hrană
Și mę așteaptă cu alivenci.

Susana.

Du-te ca gāndul, te fă țerancă,
Și te întoarce vesel, gigāt,
Că 'ĩ găsi gata o alivancă...

(în parte) Care 'ĩ va merge cam greũ pe gāt.

(Răsvrătescu esă alergānd prin fund, în dreapta).

Susana. — Ha, ha, ha. Atunci s'agĩungi tu, sfrijitule, cānd ĩĩ mānca alivenci de la mine... Oĩũ sę am ce rĩde acuș, numai de-ar sosi Toadir mai curēnd... Da unde, Doamne eartă-mę, s'o vęrit cloșca cu puĩ?... Puĩ mamiĩ, puĩ, puĩ... (ĩntră în casă).

Catrina. — Aĩ auđit, Safto, așa poznă și minune?... Susana s'o dat în dragoste cu privighitorĩu!... Haĩ, fa, sę dām de știre nevestelor din sat. (esă a mēdouē în stānga).

SCENA XIV.

Țeranii (viind din fund și aducând un năvod)

Veveriță. — Eaca năvodu lui Costantin Păscariu. Viniți încoaci, măi, să ne punem la pândă...

Gheorghe. — Da nu mergem la lemne, cumătri?

Veveriță. — Mări, cată'ți de treabă, Gheorghe. Dacă fi să ne potrivim noi la câte ne 'nșiră cei gulerați, om căpchiea de tot... Hai noi să ne cătăm de nevoi.

Gheorghe. — Vasile, măi frate, d'apoî ci că'i pentru binele nostru...

Veveriță. — Se poate, cumătri; însă vina noastră 'i dacă nu 'i pricepem?... Ei ne grăiesc într'o limbă străină, par' că noi am fi pricopsiți ca dânșii... Ce-ai dice tu, Gheorghe, dacă te-ași povățui în limba nemțască?... ai căsca gura?... Așa pățim și noi cu cei ce dic că ne vreaū binele.

Gheorghe. — Orî cum să fie, nu te giuca cu dracu. Îi privighitor măi, îi sub-prefect d-nu Răsvrătescu!.. are putere, frate.

Veveriță. — Las', cumătri, că de-al de Răsvrătescu se schimbă pe toate lunele. Ca mânî a vini altu și ne-a dice alte povești... Hai la pândă, doar om pune mâna pe Rusaliî.

Gheorghe. — Unde să ne punem la pândă, moș Veveriță?

Veveriță. — Cole 'n crășmă. Rusaliile se primblă noaptea prin sat; cum le-om zări, amandea pe ele.

Gheorghe. — Dar dac' or da ele busta la noi?

Veveriță. — Le-om înhăța cu năvodu ista. Hai, măi, c'o început a înnopta.

Țeranii. — Hai. (Întă cu toții în crășmă și se pun de pândă la fereastă).

(Începe a înnopta).

SCENA XV.

Toader (viind pe furiș din stânga)

O înnoptat . . . nu mă vede nime ? .. Acasă, Toadire. (vine spre casă) M'am dus pân' la calea 'ntoarsă, ș'am făcut hăisa pe după gardu jităriei. (la ușă) Susano, deschide că 'ți-o venit bărbățelu. Eată-mă's. (intrând în casă) Lasă-mă să mă 'nfrupt c'o sêrutare, că 'i de mult de când potesc. (închide ușa după el. Se aude înătru un sêrutat gros și risete).

SCENA XVI.

Catrina și țerancele (viind din stânga și oprindu se lângă fântână).

Auđit-ași poznă !
S'o veđi, sê n'o cređi;
Vorniceasa noastră
Calcă 'n străchină verđi !

Haide sê ne punem
Coea la pândit,
C'așa poznă mare
Nu s'a pomenit !

(Se ascunde p'între copacii de prin pregîlurul fântănei).

SCENA XVII.

Galuscus (îmbrăcat ca o țerancă, esă din casă boțerească).

Am espedat depeșa domnului Ministru ; m'am costumat, ș'acum sbor la amoare ! .. Dar de ce oare palpită anima mea cu-atâta sforță ? .. genunchii mi se tae în

cât n'am forță ca să mă locomot. (își freacă genunchi) Ce emoțiune inspiră pasiunea!..

SCENA XVIII.

Țerani (eșind din crâșmă staă pe prag). **Toader** și **Susana**
(la fereasta casei lor).

Veveriță. — Eaca una din Rusali, măi; gătiți nevođu.

Susana. — Toadire; ean privește ce bine 'i șede catrința!.. Ha, ha, ha.

Galuscus. — O! amoare! amoare! fi'mă propice!.. O! Galuscus; invoacă pe strămoșul teă, și curagiu, amice!..

SCENA XIX.

Cei de'nainte, **Răsvrătescu** (înbrăcat ca o țerancă, vine din fund, prin dreapta).

Răsvrătescu. — (alungat de câni ce hămăiesc) Tîo, haită! Tîbă, tîo... Era să mă mănânce haitele dracului. (vedënd pe Galuscus) Ce ved? o nevastă? A fi Susana.

Galuscus. — (zărind pe Răsvrătescu) Eaca Susana! Ah! imi vine sburdăciune.

Veveriță — Ațineți-vă, măi, că eată-le's amëndouă Rusaliile. (Țerani pregătesc nevođu).

Răsvrătescu. — (apropiindu-se) Pst...

Galuscus — Pst.

Răsvrătescu — Ea 'i!

Galuscus. — Ah!

(Răsvrătescu și Galuscus se răped și se înbrățișează).

Răsvrătescu. — Dragă vorniceasă!

Galuscus. — *Cară* Susană! (se serută).

Răsvrătescu. — (în parte) Are barbă!

Galuscus. — (în parte) Are musteți!

Veveriță. — Acu 'i vremea să ne-apropiem pe furiș.

(Țeranii se apropie cu nevodul gata).

Răsvrătescu. — (stringând tare pe Galuscus în brațe) Cine ești? spune, că te sfărâm!

Galuscus. — (schimbându-și glasul) Rusalie! dar tu?

Răsvrătescu. — Și eu.

Galuscus și Răsvrătescu. — (spărleți) Rusalie! .. piei drace! (volesc să fugă).

Veveriță. — Odată, copii! .. acu, să nu ne scape.

(Țeranii arunc nevodul peste Galuscus și Răsvrătescu).

Susana și Toader. — Ha, ha, ha, ha!

Galuscus și Răsvrătescu. — Ce 'i asta?

Veveriță. — Strângeți bine năvodu, c'am prins Rusaliile.

Țeranii (Inpleticind nevodul).

Le-a prins, le-am prins, le-am prins!

Haideți ca să le dăm,

În foc, în foc nestins.

Său să le înneacă.

Galuscus și Răsvrătescu. — (sbătându-se) Agiutor! agiutor!

Veveriță. — De geaba vă sbateți, Rusalii pocite ce sînteți, c'ați cădut pe mâna moșului. Unflați-le pe sus, copii, și huștiuluc în fântână.

(Țeranii volesc să 'i ridice).

Galuscus și Răsvrătescu. — Agiutor! agiutor!

SCENA XX.

Ceî de'nainte, Jandarmul, Toader, Susana.

(Jandarmul aduce un fanar).

Jandarmul. — Unde 'i sub-prefectu?

Veverița. — Da ce este?

Jandarmul. — O depeșă de la telegraf.

Răsvrătescu — Depeșă de la Iași? ad'o 'ncoaci.

Jandarmul. — Ce 'mă vedură ochii! Sub-prefectu în năvod?

Veverița. — Vai de mine! Sub-prefectu era?... Am pățit-o!

Jandarmul. — Ba n'ați pățit nimică, că domnu Răsvrătescu îi dat afară din slujbă.

Răsvrătescu. — Eă? (deschide depeșa și rămâne încremenit)
O! ce nedreptate!

Galuscus. — Destituat?... bravo! Depeșa mea a avut acțiune.

Veverița. — Eaca?... Da aistalalt cine 'i?... Cuconu Gălușcă? mare minune!... Da bine, cum de vă găsiți amândoi în catrințe?

Susana. — Să vă spun eu, oamină bună. Dumnealor o vrut să vă vindece de spaîma Rusaliilor.

Toți. — Aș!

Răsvrătescu. — Ghidi, șîrată!

Galuscus. — Am pățit-o ca Apolon cu Venus. Eă sunt Apolon: asta 'mă dă consolăciune.

Toader. — Dacă'i așa povestea, haî, Români, să ne veselim, c'am scăpat de Rusaliî.

Toți — (veseli) Haîde, haîde.

Teraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat!

Toader.

Ard'o focul vornicie !
De când e Constituție,
N'am parte de însurat . . .
Ch'yar Rusaliï m'aũ unflat !

Țeraniï.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliï am scăpat !

Veveriță.

De când e Prefecătură
Noï, sermaniï cască-gură
Câmpiï, ȕeï, am apucat . .
Ch'yar Rusaliï ne-aũ unflat !

Țeraniï.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliï am scăpat !

Răsvrătescu (arătând pe Galuscus).

De când țeara, din păcate,
Are capete 'nvățate,
Blată limbă s'a svântat . . .
Ch'yar Rusaliï ne-aũ unflat !

Țeraniï.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliï am scăpat !

Galuscus (arătând pe Răsvrătescu)

De când cu liberalismul
Și Convenționalismul
Multe capete-aũ secat . . .
Ch'yar Rusaliï le-aũ unflat !

Țeraniî.

Vivat, vivat, minunat
De Rusaliî am scăpat !

Susana.

N'auđî astăđî de cât forme;
Tođî cer forme și reforme.
Eu nu cer nimic și tac;
Dar cer numai să vă plac.

Țeraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat !

(Cortina cade).

AGACHI FLUTUR

P E R S O A N E:

Agachi Flutur, holteiū de 50 de anī.

Ghiță Coșcodan, nepotul seū.

Bombeanu, ofițer de artilerie.

Moîsescu, factor evreū și avocat.

Ion Barză, fecior.

Șătrarul Nărilă, proprietar.

Chir Chirilă, lipscan bogat.

Lucșița Fespezanca, văduvă.

Tinca, fata Lucșiței.

Smărăndița, fata lui Nărilă.

Matilda, actriță.

Neculae, servitor de otel.

Friș, chelnăr neamț.

Poftiți la bal, măști, tapițeri.

AGACHI FLUTUR

AGACHI FLUTUR

COMEDIE CU CÂNTECE ÎN 3 ACTE

Scena se petrece în Bucurescî, în carnavalul anului 1863. Actul I-îu se petrece la otelul lui *Hugues*; al II-lea, la Fespezanca și al III-lea, la Ghiță Coșcodan.

ACTUL I.

Teatrul reprezintă sala de mîncare de la otelul lui *Hugues*. Ușă în fund ce duce în grădină. Alte două uși ce duc în dreapta și în stînga. Pe planul I-îu, în stînga, două mese cu tachîmuri. La ridicarea cortinei, un orologiî sună două după meşul nopţii

SCENA I.

Neculae, Friş; *mar pe urmă* Barză.

Neculae. — Două după meşul nopţii! Balul de la teatru trebuie să fie pe sfîrşite. În curînd aî să ne curgă o mulţime de flămîndî cu flămîndeale lor.

Friş. — *Gut, gut!* Bucat est gata: şniţel, paprica, potêrnichî de puî de găină, fazanî de clapon...

Neculae. — Tacî, neamţule, să nu te-audă cineva... De vreme ce s ntem în carnaval, bie i  clapon  a   i ei dreptul a să costuma în fazan , ca toată lumea...

Mul i cunosc anume
Clapon   i curcan 
Ce lucesc în lume
Ca ni te fazan ;
Însă a lor ceată
De  i joc  rol;
Miros' a poeată
 'ades e r sol.

Fri . — (rid nd) *Ia wohl, ia wohl...*

Neculae. — ( n parte) Bat 'l concina, că ur t e c nd ride! (tare) Fri .

Fri . — *Befehlen...*

Neculae. — A  aprins lum n rile în cabinetul domnului Agachi Flutur?

Fri . — Aprins tot policander. *Aber*, spune la mine, *bitte*, cine'  *Herr von Agachi Vlutur*?

Neculae. — Cine' ? Nu'l cunosc ? Un berbant de frunte, care m n  vie ta cu po ta, ride, c nt , joc , m n nc  c t   pte  i bea c t opt. O butilc  de  ampanie ' i-o înghite dintr'o du c ... C t a  bate 'n palme de trei ori, s'a dus!..

Fri . — *Sapperment!* Bea  ampanie, cum e  bere!.. *Aber* e tiner?

Neculae. —  n floare...  ntre 30  i 60 de an .

Fri . — (ride)  n floare, ca c uperca.

Neculae. — ( n parte) Ear ride  oac ta! a să mă bage în boală.

Fri . — *Aber* e bogat?

Neculae. — Nu  tiu ce avere o fi av nd, dar  tiu că '  darnic c t un crai . Într'o  i 'm -a dat bac    un galben pentr'un chibrit.

Friț. — *Donnerwetter!* am s'e'i daŭ un cutie întreg, când 'l-oiŭ vedea.

Neculae. — A venit mai dinioare o scrisoare pentru d-lu'i, unde'i?

Friț. — Aici la mine, în buzunar din dreapta, lângă inimă. *Herr Ober...*

Neculae. — Ce?

Friț. — Sci'i ce socot eŭ?... (în ta'lnă) Eŭ cred că ra-vașul ista e femeesc, nu e barbatesc... pentru că nu miroasă a țigară.

Neculae. — Scrisoare de la vr'o damă?

Friț. — *Ia, ia*, de la un dam. (ride).

Neculae. — P'ie'i drace!

Barză. — (Intră prin fund, înbrăcat cu o livre strimță) Aice'i ha-nu lu'i *Hic?*

Neculae. — Aici; ce postești?

Barză. — M'a trimes stăpănu-meŭ s'e 'i opresc o odae cu două tachîmuri.

Neculae. — Nu cumva dorește ș'o masă cu două patur'i?

Barză. — Nu.

Friț. — (ride) *A! schön! a! sehr schön!*

Barză. — (răsărind) T'io dihanie, că m'a'i sperieat! (își scuișă în sîn).

Friț. — Ha, ha, ha. Odae cu două tachimuri!... D-ta vîi de la Gogomănesci?

Barză. — Ba nu, domnule; n'am fost încă prin țara d-tale... Eŭ sînt de la Prosteni.

Neculae. — Se cunoaște cale de-o poștie.

Barză. — Mai așa? Dar s'e nu ne luăm cu vorba... Aveți odae cu două?...

Neculae. — Este cabinetul No. 3. Cum îl chîamă pe stăpănul d-tale?

Barză. — Cuconu Ghiță Coșcodan.

Neculae. — (în parte) Aî! . . . prost tachîm!

Barză. — Trebuie să-l cunoşti d-ta, mănâncă în toate ȃilele aci.

Neculae. — Dar; mănâncă de-un sfaţ şi face gură de-un galben . . . îl ştiu; strică pe toată ȃiua ȃece scobitorî, şi dă bacşis un firfirig.

Friţ. — *Der Teufel!*

Barză. — Un firfirig! în toate ȃilele! . . . Crişu el! . . . Dacă'î boîer tot boîer! . . . Mă duc să'î dau de ştire ca să vie degrabă. (în taină) E c'o dducă de la fteatru, dar să nu scoateţi vorbă.

Friţ. — Un dduc?

Barză. — Ibovnica boîerului . . . dar nu spuneţi nimăruî; mocles! (iesă prin fund)-

Neculae. — Halal de ȃinsa . . . Sermana! . .

(Se aude afară risete şi chiote de veselie).

Friţ. — *Was ist?*

Neculae. — Vine domnu Agachi Fltur cu tarafu lui.

SCENA II.

Neculae, Friţ, Agachi, Măscî.

Agachi. — (înbrăcat în costum de Paşă şi purtând pe cap o cealma mare cu o semi-lună în vîrf, întră adus în triumf de o bandă de măscî).

Măscile. — Ura! ura! să trăiească Mustafa Paşa! se prind de mîni, joc în rond împreglurul lui Agachi, cîntând):

Vivat Paşa Mustafa,
Vivat Mustafa Paşa,
Işala şi maşala
Maşala şi evala!

Agachi. — Fraţilor causaşi! cer cuvîntul: Aşî avea să vă arăt adîncea mea recunoscînţă, făcîndu-vă un

engomion vrednic de a voastră strălucită adunare es-traordinară, dar m'ați urducat ast-fel de tare, de la teatru și până aci, că mi s'a răsuflat *oratornicul*. Da-ți'mi voie însă să mă cobor pe uscat, și drept mulțemire v'oi cânta jalnica tragedie a lui Mustafa Pașa.

Măscile. — Bravo! bravo!

Agachi. — Deschideți-vă urechile și pregătiți-vă basmalele, căci o să vărsați șiroae de lacrimă... Jalnica tragedie a unui Suzeran, în trei cuplete:

Agachi.

Ci că de mult era, era,
Era un Pașă Mustafa.

Corul.

Ct că de mult era, era,
Era un Pașă Mustafa.

Agachi.

În Bucurescî se 'namora
De-un puțu de drac și mi'l fura.
Tra, la, la, la.

Agachi.

Cel drăcușor coarne purta
Și nimăruî nu le-arăta.

Corul.

Cel drăcușor coarne purta
Și nimăruî nu le-arăta.

Agachi.

Dar după ce se mărita,
Le dăruî lui Mustafa.
Tra, la, la, la.

Agachi.

Paşa vołos se bucura
Dicënd : aman şi maşala !

Corul.

Paşa vołos se bucura
Dicënd : aman şi maşala !

Agachi. (făcënd cu degetele semnul de coarne).

Şi de-atuncă Paşa Mustafa
Poartă-un craiă noă sus pe cealma.
Tra, la, la, la.

Măscile. — Vivat Mustafa Paşa !

Agachi. — Destul că am să fac o interpelaţiune...
(cătră Neculae) Neculae ! Vin aci şi caută de te destăinuesce, ca şi când ai fi să dai pelea popei.

Neculae. — Gata *sum pro confesare*.

Agachi. — (serios) Neculae, nu'mă vorbi braşovenesce, că nu'mă plac braşoavele. (cu sentiment) Vieaşa 'i scurtă sufletul meă ; diua se duce şi altele vin, lăără urmă se strecor, şi ne lasă cu buza umflată... prin urmare n'avem timp de perdut cu palavre ; că... aăure ; răspunde numai câte-un cuvënt la întrebările mele. Cabinetul meă gata'ă ?

Neculae. — Gata.

Agachi. — Masa.

Neculae. — Pusă.

Agachi. — Icrile ?

Neculae. — Moă.

Agachi. — Supa ?

Neculae. — Ferbinte.

Agachi. — Friptura ?

Neculae. — În frigare.

Agachi. — Şampania?

Neculae. — În ghiaţă.

Agachi. — *Işala !* să ai blagloslovenia mea . . . Na
(îi aruncă făină în obraz) .

Toţi. — Ha, ha, ha.

Agachi. — Fraţilor cauzaşi ! .. Pěn' a nu intra în sanctuarul banchetului, fie care să'şi ascuţe dinţii şi să'şi spoiească urechile. Pe la sfêrşitul mesei, d-nii cavaleri vor fi îngăduiţi a povesti cu glas uimit istoria amorurilor ce-au avut în frageda lor tinereţă. Cât pentru dame, gingăşia lor va fi liberă, în vremea asta, a să indeletnici cu vr'o cetire morală, precum nasul lui Nichipercea său foiţa *Românului*. Acum haide.

Măscile. — Haî, haî. (intră în dreapta, sărind şi cântând) :
Tra, la, la, la.

SCENA III.

Agachi, Friţ; *maî pe urmă* Moîsescu.

Friţ. — (oprint pe Agachi la uşă) *Herr von Vludur* ; eată o scrisoare pentru d-ta.

Agachi. — De unde? Ad'o degrabă că n'am vreme de pierdut cu literatura. (deschide scrisoarea) Tronc! Serdarul Pipirig mă însciinţează că are să vie la *soupe* . . . Ce bondar năuc ! .. Când ȑice da, când ȑice ba . . . Nicî o dată nu'î hotărît la nimică. (cătră public) Dar poate că mă veţi întreba de ce 'l economisesc, de ce 'l alint ? (în taîna) Să rămâie între noi . . . Serdarul îi însurat c'o nevêstuică . . . coz ! .. Serdarul îi stricat de vêrsat ca un ciur ; ear serdăreasa are nisce ochi . . . *şucada* . . . ş'o guriţă numai atitica, ş'o talie, care merită

a se înălța în grad; căci eu eram spătar. pe când boîeriile... (cu mânie) Bat'e'l concina de serdar; din pricina lui o să fim acum 13 la masă; 13! număr fatal, număr pocit!..eu poroncisem să puie numai 12 tachîmuri...Dac'a mai veni și el... (strigă) Chelnăr! Neculae!

Friț — *Befehlen.* (aprinde un chibrit) Postesc un chibrit?

Agachi. — Un chibrit? (stinge chibritul) Du-te de mai adauge două tachîmuri la masă, ca să fie 14... mai îute, *schnell, geschwind.*

Friț. — *Gleich.* (în parte) Nu avut noroc caNeculaî. (esă).

Agachi. — Acum trebuie numai decât să'mă caut un al 14-lea musafir...unde să'l gădesc?... (zărind pe Moîsescu care intră) Ce vîd? un arnăut? Un arnăut poate să mănânce la masă cu un Pașă. (tare) Heî! căpitane, căpitane.

Moîsescu. — (costumat arnăuțesce și purtând ochelari pe nas, vine prin fund). Pe mine mă chîemî, domnule?

Agachi. — Eaca pozna! Moîsescu, factorul meu, înbrăcat arnăuțesce?

Moîsescu. — (apropiindu-se) D-nul Agachi Flutur schimbat în Pașă?

Agachi. — Bine că te-am găsit, Moîsescule...sciî vorba ceea, că bețivului și dracu 'î esă cu ocaua înainte?..

Moîsescu. — Cine 'î dracu și cine 'î bețivul d'între noi?

Agachi. — Alege care 'ți-a plăcea...Eu unul am nevoie numai decât de-o somă de 500 de galbinî. Poți să mi 'î împrumuți acu 'ndată?

Moîsescu. — Chîiar acu? 500 de galbinî. Ea să caut, (caută prin buzunar) Am trei sfanți.

Agachi. — Bagă-ți'î în ochi. Să'mă aduci mîni dimineată baniî acasă.

Moîsescu. — Bucuros.

Agachi. — Cu cât la sută? tot cu 18?

Moîsescu. — Ba cu 24.

Agachi. — Cu 24? de ce nu cu 50?

Moîsescu. — Persoana care împrumută, a găsit cu cale să măi mărească dobînda.

Agachi. — Pentru ce?

Moîsescu. — Vremele 's grele... A dat locustele 'n țeară...

Agachi. — Ce cămătar afurisit!

Moîsescu. — Mă eartă, boîerule, domnul Zarafo-pulos nu 'î cămătar. El își speculează banii, ca toată lumea.

Agachi. — Ca toată lumea cea evreească... Fie!.. primesc să plătesc și dobînda de 24.

Moîsescu. — Afară de comisionul meu?

Agachi. — (în parte) Fie chiar botezat, evreul tot zaraf.

Moîsescu. — Aud?

Agachi. — Se înțelege, bezîcomisionul d-tale.

Moîsescu. — Prea bine; mîni dimineată, 'ți-oîu număra banii. (voiesce să easă).

Agachi. — Moîsescule.

Moîsescu. — Poroncă?

Agachi. — Ași vrea să 'ți fac două propunerî. Primo, să 'mî arăți pe hoțul de Zarafo-pulos, care mă mănâncă de viu.

Moîsescu. — Nu se poate; el doresce să rămâie necunoscut.

Agachi. — Pricep; vrea să stea la potecă, nevêdut de grija potirei. Secundo, 'ți-ași propune să mănânci cu mine astă seară, sciū că ești posomorît și nesuferit, dar n'am ce face; îmi trebuie un al 14-lea musafir. Primesci?

Moîsescu. — Ba mi 'î peste puțință... foarte mulțimesc. M'am înbrăcat arnăușesce ca să pot urmări,

la bal masche, pe un datornic reu de plată, un cunaș cu geamu 'n ochi, și n'am vreme de banchetuit.

Agachi. — Nu? Eî! apoi s'ești spun una?

Moîsescu. — Spune.

Agachi. — S'e-mi plesnească ochii dacă'mi pare reu... fiind că ești vesel ca un cîoclu.

Moîsescu. — (a'ins) Se poate boîerule; dar eû, veđi d-ta, sînt un om regulat, liniștit, precum se cuvine la vîrsta mea; ear nu ca d-ta, care trăiesci în nebuniî.

Agachi. — Bravo, Moîsachi; fă'mi morală, dă'mi banî pe mîere, cât sîntem încă în carnaval... Cruce-agîută, ți 'nainte; te-ascult cu dragoste și cu umilință.

Moîsescu. — Poate că n'am dreptate?.. Degeaba ai îmbetrînit. D-ta te cređi tot de 25 de anî, aruncî baniî pe fereastă și nicî gîndescî că ai un nepot, un clironom.

Agachi. — O! cât pentru nepotul meu, nu 'i duce grijă. El are stare; a clironomisit 10,000 de galbinî de la bîata soră-mea, de la maică-sa, și se vorbește în târg, că ar fi întreit soma cu speculație... Crișu el! sciû că profitează de plăcerile tinereților!.. Când cheltuiesce un galbin, se 'nbracă în negru și bocesce trei ȓile.

Moîsescu. — Eî! ș'apoi reu face?

Agachi. — Apoi, Moîsescule, dacă nu 'l-ași cunoasce creștin, 'l-ași crede botezat ca hahambașa ta... (se închină)

Moîsescu. — (mânios) Sluga d-tale. (esă prin fund).

Agachi. — (urmărindu'l pînă la ușa) *Hep, hep, hep.* (vine îndărăt) Ha, ha, ha, s'a supărat tîrtanul!.. Țifnoasă iudă!.. Eî! da' cu toate aceste n'am un al 14-lea musafir... (strigă) Chelner!

SCENA IV.

Agachi, Friș; *mai pe urmă* Bombeanu.

Friș. — (alergând cu chibritul aprins) *Befehlen...* Postesc un chibrit, domnule?

Agachi. — Măi, da ce are neamțul ista cu chibriturile? (stinge chibritul) Ascultă: aleargă la ușa teatrului, și 'mă adă la masă pe ce-1 ântei mască care-a eși.

Bombeanu. — (întră prin fund) Chelner! adă'mă un bulion, o potîrniche friptă ș'o butelcă de Bordeaux. (se așează la o masă).

Agachi. — (încet lui Friș) Stăi pe loc. (în parte căutând la Bombeanu). Un tîner care se pare flămînd și 'î ingur... Eată musafirul ce'mă lipsesce! *ecce homo!*

Bombeanu. — Chelner, ai aușit ce 'ți-am poroncit?

Friș. — *Ja wohl!*; aduc îndată.

Agachi. — (apucând pe Friș de mână, încet) Să n'aducă macar un morcov degerat, că te ucid... Hai, phei.

Friș. — (spăricit) *Was ist? sapperment!* (eseă alergând).

Agachi. — (încinându-se lui Bombeanu) Domnule...

Bombeanu. — Domnule... (ridînd) Mucalit Pașă?

Agachi. — (zimbînd) Îți plac?... Ei! apoi, treaba merge strună.

Bombeanu. — Ce treabă, domnule? Nu te n'țeleg.

Agachi. — Domnule, bunul meu, fie'î țerêna ușoară! dicea că, de cât singur la masă, mai bine Tatarî 'n casă.

Bombeanu. — Bunul d-tale avea dreptate!.. Cum îl chîema?

Agachi. — Banul Hagi Flutur...

Bombeanu. — (încinându-se) Dumneșeu s'î odihnească.

Agachi. — (încinându-se) Amin!.. Prin urmare îmi vine să plâng, vedîndu-te c'ai să mănâncă ca un cuc.

Bombeanu. — Bunătatea d-tale, Efendi... însă nu 'î vina mea... Am sosit mai dinioarea în Bucuresci, de unde lipsesc de doi ani, și n'am avut timp să-mi găsesc tovarăși pentru *soupé*.

Agachi. — Ce-mi aușiră urechile?.. ai avut nenorocire a te depărta de acest oraș, cuibul veseliei ș'a noroiului! Te jălesc din fundul inimei... Poate că din pricina creditorilor ai fost silit...

Bombeanu. — (ridând) Tocmai... am vr'o câțiva, care 's din soțul corbilor.

Agachi. — (stringând de mână pe Bombeanu) A! domnule, sîntem meniți amîndoi a ne cunósce ș'a ne apreçui. Eú am numai un creditor, dar cumpănesce cât o sută. Închipuiesceți un eleșteu plin de lipitori, și astfel îi avea fotografia lui Zaráfopulos.

Bombeanu. — Zaráfopulos!.. E unul din corbií mei.

Agachi. — 18 la sută?

Bombeanu. — Cu dobîndă plătită 'nainte.

Agachi. — (cu simpatie) Avem amîndoi acelaș calău. (stringe de mână pe Bombeanu) Și de reul lui ai părăsit Parisul Romăniei?

Bombeanu. — Dar... și din alt motiv.

Agachi. — Vr'o desperare de amor, poate?

Bombeanu. — Ai gâcit ca Nastratin Hogeá.

Agachi. — Îmí era vër primar pën'a nu muri, căci eú sînt Mustafa Pașá.

Bombeanu. — Ha, ha, ha; te găsesc nostim, domnule, și 'mí plací.

Agachi. — Cu atît mai bine, că și eú te găsesc nurliú. Domnule, vorbă multă deputăție... sărăcie vreú să đic; ai să faci *soupé* singur, lucru foarte trist!.. pe de altă parte noi sîntem 13 la masă, lucru foarte primejdios...

Bombeanu. — În adevăr, unul din d-voastră trebuie să moară pînă la anul...

Agachi. — Despre care Dumnezeu ferească!... Prin urmare, vin de te-adauge la masa noastră, ca să fim 14... Vrei?

Bombeanu. — (ridînd) Bucuros.

Agachi. — *Işala!* acum ascultă: ai stomah bun?

Bombeanu. — Cât un tun.

Agachi. — Beî voîniceşte?

Bombeanu. — Când se 'ntîmplă...

Agachi. — Ai urechile deprinse cu glume cam răsunătoare?

Bombeanu. — Domnule, urechile mele 's deprinse cu tunul, căci am fost artilerist.

Agachi. — Minunat... Haî degrabă dar, că ne-aşteaptă prietenii... (se îndreaptă spre uşa din dreapta şi iese pînă a nu eşi). A! apropo... Vrei să te încredinţaz că nu 's un intrigant. Mă numesc Agachi din botez; mă cobor din vechiea şi vestita familie a Fluturescilor şi... nu umblu după Domnie...

Bombeanu. — Nicî eşi...

Agachi. — (stringîndu-l de mână) Dă-mi voie să te felicit... Numele d-tale?

Bombeanu. — Bombeanu, ofîcer de artilerie.

Agachi. — Şi la mai mare... Ne cunoaştem, ca şi când ne-am fi făcut unul pe altul. Haide la masă.

(Easă amîndoi la braţetă cîntînd):

Haî prietene, voîos,
Să mîncăm, să bem vîrtos,
Şi să ridem amîndoi
De necazuri şi nevoi.

SCENA V.

Coșcodan, Matilda, Neculae.

(Coșcodan intră prin fund, dând brațul Matildei. El e înbrăcat cu frac negru și poartă numai o mănușă albă; are nas mincinos. Matilda e în costum de fantasmă).

Coșcodan. — (pe pragul ușei) Tontule, dobitocule, chîorule...

Neculae. — (alergând din dreapta) Ce este?

Coșcodan. — Hemesitul cel de chelner, 'mă-a vîrsat pe frac o butelcă de unt de lemn.

Matilda. — Mare lucru!

Coșcodan. — Poftim!.. tocmai cînd eram dispus să petrec și eu, să fac cheltuială...

Matilda. — A! (în parte) Nu'l credeți, că se laudă.

Coșcodan. — (cătră Neculae) Ce stai acolo înfîpt ca un butuc și holbesci ochii la mine? adă un șervet de mîșterge.

Neculae. — Îndată, domnule, (șterge mînica lui Coșcodan).

Coșcodan. — Mai încet, că'mi roți postavul... Un frac nou, noușor, numai de 5 ani. Uf! cald e aci!.. Matildă, scoate'mi nasul, că mă înnedus.

Matilda. — (deslegându'i nasul) De ce 'l-ai luat așa de strîmt?

Coșcodan. — Țsta era mai efin.

Neculae. — (în parte) Eaca! Domnișorul ăla care se hrănesce cu ouă coapte? prost tachim!

Coșcodan. — Neculae, venit-a feciorul meu să'mi oprească un cabinet?

Neculae. — Venit. Cabinetul No. 3 e gata.

Coșcodan. — Bine... Ați sînt hotărît să întru în cheltuială, pentru hatîrul Matildei. 'Ți-e foame, dragă?

Matilda. — Foame, de mi s'aŭ lungit urechile cât a tale.

Neculae. — (în parte) Bre! flămândă trebuie să fie!

Coşcodan. — Neculae, pune degrabă să ne coacă vr'o trei ouă.

Matilda. — Trei ouă.

Coşcodan. — Două pentru mata şi unul pentru mine.

Neculae. — Nu's proaspete, domnule. Bucătarul le-a aruncat pe toate, că erau clocite; dar dacă poţi în loc de ouă, o omeletă cu zahar, e gata.

Coşcodan. — Unde 'i carta?

Neculae. — Poftim. (dă carta de bucate).

Matilda. — Adă s'aleg eu.

Coşcodan. — Ba nu, ba nu; asta 'i treaba mea. (în parte) De-aş lăsa-o pe dînsa, cine scie ce-ar mai cere... şi de-odată m'aşi trezi c'o notă de doi icosari...

Neculae. — Avem un ananas proaspăt... Nu poţi, coconiţă?

Matilda. — Ananas? unde 'i... Mă nebunesc după ananaşi.

Neculae. — (aducînd un ananas) Eată'l.

Coşcodan. — (în parte, consultînd carta) Ananas, jumătate de icosar felie!

Matilda. — (mirosind ananasul) Ce frumos mirosă! E numai bun de mâncat!

Coşcodan. — (în parte) Jumătate de icosar! (tare) Dă'l încoaci să 'l vîd. (şi miros) Nu 'i destul de copt, nu 'i ajuns în vîrsta legiuită.

Matilda. — Da ce? ai vrea poate să se scrie la oaste?

Coşcodan. — Matildă, ananasul verde e otravă curată... Neculae! pregătesce-ne o salată de rîdichi.

Matilda. — Ce face? rîdichî în loc de ananas?

Coşcodan. — *Stomahicon*, soro.

Matilda. — Rîdichî? ananas ţigănesc? Mănîncă-le d-ta.

Coşcodan. — Eî! apoi, adă-ne un *befteac*, fără cartofe.

Matilda. — (în parte) Fără cartofe e mai estin.

Coşcodan. — (consultând carta) 10 lei biftetul! Era numai 5 lei ađi dimineaţă.

Neculae. — După meşul nopţii precurile 's îndoite.

Coşcodan. — Şi porţiile scădute. (în parte) Altă dată am să vin şiua să fac *soupé*.

Matilda. — (după ce a consultat carta) Al.. eă 'mî-am găsit ce'mî trebuie.

Coşcodan. — (îngrijit) Ce-ai găsit? ce-ai găsit?

Matilda. — Papagal fript!

Coşcodan. — Papagal? Unde-ai vădut papagal?

Matilda. — (arătînd carta) Aci în rîndul fripturilor.

Coşcodan. — (cetînd) Caşcaval fript!.. auđi? papagal? (în parte) Prost dascal a mai avut sermana!

Neculae. — În sfîrşit, eă mă duc s'aprind lumînările în cabinetul No. 3. Aveţi bunătate d voastră de-alegeţi bucatele.

SCENA VI.

Coşcodan, Matilda.

Coşcodan. — Du-te, du-te... Nu pot să sufăr să 'mî stea un chelner în spinare... Tot te îndemnă să ieşi ba una, ba alta. Mai bine s'alegem ce ne place, nu 'i aşa Matildo?... doar n'am venit aci ca să mîncăm...

Matilda. — Ce ȕicȕi ?

Coşcodan. — Să ne 'bolnăvim... Am venit mai mult pentru mulţemirea de a fi singuri... ca doi porumbaşȕi. (consultând cartă) Ea să vedem... am ȕis un biftec...

Matilda. — Fără cartofe şi fără carne.

Coşcodan. — Ȃl vrei fără carne? .. fie!

Matilda. — Nu 'ȕi e ruşine obrazuluȕi! .. o dată în vieaţa ta m'ai adus la *restaurant* şi te târguiescȕi pentru o cartofă... A! de-aşȕi fi putut gâci că eşti ceea ce eşti, pe când îmi făceaȕi curte...

Coşcodan. — Ceea ce sânt? da ce sânt, Matildo?

Matilda. — Eşti un... nu mă face să 'ȕi ȕic pe nume... De când am avut slăbiciunea să te-ascult, n'ai avut galantomie să 'mȕi faci un present cât de mic; nu 'mȕi-ai dat nici macar un buchet de flori.

Coşcodan. — (atins) Poate să fi uȕtat buchetul; însă mi se pare că 'ȕi-am dat...

Matilda. — Ce?

Coşcodan. — 'ȕi-am dat sfaturi prietenescȕi.

Matilda. — Şi altă nimică... Eȕ sciȕ că cavaleriȕi sânt fericiȕi să dea suvenire la dame, inele, braşele, buchete... d-luȕi însă dă sfaturi... că nu 'l ȕine nici o para. Vrei să 'ȕi spun una şi bună? Eşti un guzgan.

Coşcodan. — Un guzgan? A! Matildo... dacă te-ar auȕi cineva, ar crede că rod oase... că mă închin la bani, că sânt un om interesat... În adevăr, nu 'mȕi place să fiȕ mână spartă, ca mulȕi alȕiȕi; dar asta nu vrea să ȕică că aşȕ fi ceea ce-ai spus... A! Matildo, m'ai atins fără nici o cruşare, m'ai supărat peste măsură, şi nu m'aşȕ fi aşteptat nici o dată, după câte-am făcut pentru d-ta, să mă tratezi astfel. (se înduşoşează) Guzgan? Eȕ? (plânge) Pentru că în loc de ananas, am cerut rêdichȕi!.. am creȕut că 'ȕi plac mai

bine... (consultând cartă) dar de vreme ce nu le poți suferi, să nu mai fie vorbă... spune, vreî o porție de licorin svântat?

Matilda. — (întorcându'î spatele) Dă'mî bună pace.

Coșcodan. — Matildo...

Matilda. — Poronesce ce 'ți-a plăcea... Eă mē duc în cabinet.

Coșcodan. — O porție de licorin...

Matilda. — (eșind în stânga) Așa mi se cade, dacă am a face cu domnișori perpelitî.

Coșcodan. — Perpelit! eă?... Eî! s'a trecut cu gluma... Audî? inele, brațele? tot lucruri scumpe... Vrea să dîcē ea nu mē iubesee pentru mine, mē iubesce pentru juvaeruri, par' c'așî fi juvaergiă... (stă pe gînduri).

SCENA VII.

Coșcodan, Friț; mai pe urmă Agachi.

Friț. — (viind prin fund) Ear un ravaș pentru d-nu Agachi... Îmî vine a crede că 'î *Postmeister*. (Intră în dreapta).

Coșcodan. — (cătră public) Oare n'așî face mai bine sē'î daū pașport de drum jupânesei Matilda?... Cum mē sfătuițî... De cât m'oîū ruina, dându'î dieamante și hrînind o cu papagalî fripțî, mai bine... plecăciune... Nu 'î așa?

Agachi. — (afară) Tronc!... altă belea acu...

Coșcodan. — Aud?... vine cineva... Sē nu mē cunoascē. (îșî pune nasul).

Agachi. — (întrînd cu ravașul în mînă) Mîncă-l'ar moliile sē 'l mînânce! Năucul cel de Pipirig îmî scrie din nou că nu poate veni la masă... și din pricina lui ne gă-

sim ear 13... Batē'l pērdalnicul!.. cum sē fac... Am apucat de-am poftit pe Bombeanu, ș'acum nu pot sē 'l daū afară, pentru ca sē rămānem numai 12... Bombeanu mi 'i drag; el mănâncă și bea ca un voinic, e vesel, 'mī-a istorisit amorurile lui c'o demoaselă Tinca, fata cucoanei Lucșița Fespezanca, care-a fi aceea... nu pot sē 'l ȑic: prin urmare domnule, fă'mī plăcerea de a'ți căuta de drum... Cum dracu sē scap de numărul 13. (se primblă turburat prin scenă).

Coșcodan. — (ședēnd la o masă și oftând) Pēcat că nu mī sūnt ouē!..

Agachi. — Ce vēd? Un nas minciunos! (se apropie de Coșcodan și'l bate pe umere) Domnule Nasoean.

Coșcodan. — (rēsărind) Ha! (iși cade nasul).

Agachi. — Nepotul meū!

Coșcodan. — (cu mirare) Moșul meū! Moșul meū în salvarī de Pașă!

Agachi. — Precum veȑi, Ghiță dragă... Fiind în carnaval...

Coșcodan. — La vîrsta d-tale!.. un om aproape de 60 de anī... Ce rușine! Ar trebui sē 'nȑelegi că 'ți-ai trăit traīul, și 'ți-ai măncat malaīul de mult... Eū sūnt tēnēr, și nu fac nebuniī ca d-ta.

Agachi. — Așa este; tu ai tinereță, dar fiind că nu sciī sē profiți de dînsa, 'ți-am luat-o împrumut pentru ca sē nu muceȑească.

Coșcodan. — Frumos!

Agachi. — Ce 'ți folosește că ai numai 25 de anī ș'o inimă sbērcită ca o cîupercă degerată; eū sūnt cu pērul sur, nu ȑic ba, dar âncăi inima mea e de 25 de anī. Ea sburdă și bate ca un clopot...

Coșcodan. — Ca un clopot dogit.

Agachi. — Măi bine așa de cât sē sune a gologan, ca inima ta.

Coșcodan. — Nu te 'nțeleg; dar ori cum să fie, eu știu unde merg și unde-oîu s'ajung...

Agachi. — Tu, se 'ți spun eu ce-ai s'ajungi. Toată vieța ta ai să strîngi para câte para, ș'ai să trăiești sărac, ca să mori bogat. Haînele tale ai să le porți câte dece ani, ș'o păreche de manuşî câte șese luni. Caii tăi or să șeađe cu dinții la stele; slugile tale or să postească 365 de ȑile pe an, luând pildă de la stăpânul lor, și, când îi închide ochii, lumea are să ȑică c'ai murit, pentru ca să economisesci cheltuielile vieții.

Coșcodan. — Prea bine; și d-ta ai s'ajungi în curînd cu cîrjă, cu trupul gârbovit, și cu tufă 'n buzunar.

Agachi. — Fie; însă pîn' atunci, fiind că am nevoie de un al 14^{lea} musafir, vin de mîncîncă cu noi.

Coșcodan. — Ba, foarte mulțemes... Căci în astă noapte sînt hotărît să cheltuiesc o parte din averea cea care-o adun para câte para...

Agachi. — Tacî, nu spune una ca asta, că se cutremură pămîntul.

SCENA VIII.

Agachi, Coșcodan, Barză.

Barză. — Cucoane, a început a ninge. S'aduc o birjă?

Coșcodan. — Nu 'i nevoie, că doar nu șed peste lume... O palmă de loc.

Agachi. — (În parte) Tocmai la barieră. Se teme să cheltuiescă doi sfanți.

Barză — Cucoane, da 'i zăpada la genunchi.

Coșcodan. — Ei! nu mai bodogăni.

Agachi. — Al tău e țopêrlanul ista?

Coșcodan. — E lacheul meu.

Agachi. — Trebuie să fie flămând. Împrumută-mi'l pe v' o două ore.

Coșcodan. — Da ce vrei să faci cu el!

Agachi. — Vreună să 'l fac al 14^{-lea} musafir. Haî, țopêrcă, vin cu mine la masă. Oîu spune prietenilor că ești un prinț costumat în lacheu.

Coșcodan. — Moșule, nu se cuvine...

Agachi. — De ce ești prost? O fac în interesul tău.

Coșcodan. — Cum asta?

Agachi. — Am să 'l îndop astfel, în cât să n'aibă nevoie a mânca toată ziua de mână... O cheltuială mai pușin pentru tine.

Coșcodan. — Bine ȑicî.

Agachi. — (În parte) Bre! ânc'așa sgîrcit? (cătră Barză) Haî, mă; dar să nu cumva să deschiȑi gura cât îî fi la masă.

Barză. — Dec! d'apoî cum Doamne eartă-mă? oîu mânca, fără să deschid gura.

Agachi. — Vreună să ȑic, să nu vorbescî.

Barză. — N'aî grijă, cucoane, eû înghit și tac.

Agachi. — Rămăi sănêtos Ghiță, fêtul meu, dar îea seama să nu faci cheltuiei nebunescî în astă noapte... Fii mêsurat dragul moșuluî, fii mêsurat; suie-te pên' la o sfânțoaică, o sfânțoaică și jumătate.. nu mai mult.

Coșcodan. (supêrat) N'am nevoie de sfaturile d-tale.

(Agachi și Barza înră în dreapta).

SCENA IX.

Coșcodan; *mai pe urmă* Moîsescu.

Coșcodan. — Are noroc Barză, are să mănânce cât șêpte fără să scoatê o para din pungă.

Moîsescu. — (viind prin fund) A ! Domnule Ghiță, bine că te găsesc...

Coșcodan. — Moîsescu, arnăut !

Moîsescu. — Nu băga de seamă... Am vădut astăzi dimineață pe șatrarul Nărilă ; 'î-am vorbit de d-ta, și 'î-am spus că dorescî să 'î fîi ginere.

Coșcodan. — Mai încet, nu vorbi așa tare, să nu te-auđă oare cine. (arată cabinetul din stînga),

Moîsescu. — O damă ?

Coșcodan. — (în taîna) O primadonă de la opera din Paris, sosită ieri în Bucurescî.

Moîsescu. — Cum... de-abîa s'a coborît din trăsură, ș'aî și isbutit?... berbantule !

Coșcodan. — Cine 'î galantom și frumos, lesne isbutesce cu actrițele... Dar spune'mî ce-aî pus la cale cu șatrarul ?

Moîsescu. — După recomandația mea, șatrarul este dispus a'ți da fata... Cât pentru duduca Smă-răndița...

Coșcodan. — Grasă 'î ?

Moîsescu. — Cine ? duduca ?

Coșcodan. — Ba... ștearea.

Moîsescu. — Șatrarul e proprietar mare.

Coșcodan. — N'are datorii?... nn se amestecă în politică ?

Moîsescu. — Nu.

Coșcodan. — Prea bine.

Moîsescu. — Am decidaț cu șatrarul ca să vă în-tîlniți într'o casă străină, la o cunoscință a mea, d-na Lucșița Fespezanca, care dă mîni un bal.

Coșcodan. — N'o cunosc.

Moîsescu. — Nu face nimic. Te-oîu presenta eu... Vină pe la 9 ore, împreună cu moșul d-tale.

Coșcodan. — Ce nevoie este să mai vieși moșul meu ?

Moîsescu. — Ca un om care 'î mai bătrân, ar fi bine să între el în vorbă cu şatrarul.

Coşcodan. — Fie; mîni om veni amîndoi, negreşit.

Moîsescu. — Minunat... Al apropo; se înţelege că, îndată după nuntă, mi'î plăti comisionul de 5 la sută din capitalul şestreî, după obiceiă... Adio.

Coşcodan. — Nicî vorbă nu 'î. (în parte) Aşteaptă murgule să pascî earbă verde.

SCENA X.

Coşcodan, Neculae; mai pe urmă Matilda.

Neculae. — (eşind din cabinetul din stînga). Domnule, dama cea din cabinet spune că moare de foame.

Coşcodan. — Na, de-o cam dată dă'î *Reforma* s'o cetească. (Neculae esă) Ce dracu să 'î dau să mănânce... ouă nu măi sînt, rîjichî nu vrea... şi cele l'alte bucate 's scumpe foc... Dar oare dac'aşî împlinio cu dinsa înainte de *soupé*, n'ar fi mai nemerit? Fiind că o să mă 'nsor, nu se cade să mai am relaţiî de mîna stîngă... Bîata Matildă!.. Ce-o să mai plîngă, ce-o să mai jălească!..

Dragă Matildă! ce rău îmi pare
Să pun un capăt l'al tîu amor;
În al meu suflet simt o mustrare, } (bis).
Dar n'am ce face, eă mă însor! }
Astfel e lumea, Matildă dragă!
Toate, ha! toate aă un sfîrşit.
Amorul nostru a fost o şagă } (bis).
Ş'acum sorocul i s'a 'nplînit. }

Matilda. — (Intrînd furioasă) Mă rog, d-ta 'mî-ai trimis *Reforma* pentru ca să'mî potol foamea? Na, mănânc'o friptă. (îi aruncă jurnalul în obraz).

Coșcodan. — Ah! Matildo, nu te mâniea, ci mai bine plânge-mă, bocesce-mă, căci 'mă-a cădută un trăsnet pe cap.

Matilda. — Ce trăsnet?

Coșcodan. — Măiculița mea! a aflat moșul meu că suntem în legătură amândoi.

Matilda. — Ei ș'apoi?

Coșcodan. — A! Matildo!... nu'l cunosc pe moșul meu ce om este!... un Pașă... ba nu... un bătrân serios, morocănos, de pe vremea lui Papură-vodă, care crede ca actrițele 's cu dracu. El 'mă-a hotărât... Ah! Matildo, nu mă lasă inima să 'ți spun ceca ce 'mă-a hotărât.

Matilda. — Da nu te mai strimba și spune.

Coșcodan. — Matildo, să fii cu curaj... Moșul meu 'mă-a găsit o mireasă, și 'mă-a poruncit să mă 'nsor numaî de cât pînă în trei zile, căci altminterea mă blastemă și mă desclironomisește.

Matilda. — Ș'apoi ce 'mă pasă mie? Însoară-te.

Coșcodan. — Cum? nu 'ți smulgi părul de desperare?

Matilda. — Nică gîndesc. Căsătorie bună! să te ved c'o clăie de copii și cu floricele la urechi. (voiesce să casă).

Coșcodan. — Matildo.

Matilda. — Ce mai vrei?

Coșcodan. — Dinioarea m'ai acusat c'ași fi un sgîrcit, m'ai poreclit guzgan... ca să 'ți dovedesc că și eu am obiceiul a da suvenire la dame, te rog să primesci din parte'mă, pînă a nu ne despărți, o buclă de păr. (voiesce să taie cu un cuțit o bucată din părul lui).

Matilda. — Păstrează'l pentru mireasa d-tale ca un present de cununie, un adevărat present de perucher.

Coșcodan. — Matildo!... (își pune nasul)

(Se aud în dieapla chiote vesele)

Măscile. — În sănătatea lui Mustafa Paşa.

SCENA XI.

Coşcodan, Agachi, Matilda, Bombeanu, Barză,
Neculae, Măscî (toţi intră cu paharele în mână).

Măscile.

Vviat Paşa Mustafa !
Vivat Mustafa Paşa ! etc.

Agachi. — Neculae, adă puncîul aci (Neculae aduce un mare vas cu puncîu.

Coşcodan. — (în parte) Înghite-Agachi !

Agachi. — Ce-am vădut ? Matilda ! artista noastră cea iubită ? Fraţilor căusaşi, să bem în sănătatea Matildei.

Măscile. — (bînd) În sănătatea Matildei !

Matilda. — Domnilor ... vă mulţemesec ... Daţi'mi voie însă să vă presint o persoană rară în societatea românească ! Un tîner de 25 de ani, elegant, frumos ca soarele, dar sgîrcit ... de se răsufală numai pe-o nară de economie.

Agachi. — Unde'î ?

Matilda. — (aducînd din fund pe Coşcodan, care caută să fugă Eata' ! !

Agachi. — (în parte) Nepotul meu ! (tare) Fraţilor căusaşi ! rîdicaţi'l în triumf şi'l puneţi pe masă, ca să asculte judecata lui Solomon.

Coşcodan. — (bătîndu-se în mâinile măscilor) Domnilor ! îmboţiţi haînele.

Agachi. — Acum, în puterea noastră de Cadiu, îl osîndesc să asculte cu luare aminte cânticul său.
(măscile stau grupate înpregîturul mesei pe care stă Coşcodan).

I.

Cunosc din întemplantare
 Un tînăr Coşcodan
 Ce are multă stare
 Şi suflet de guzgan.
 Elegant ca o păpuşă,
 Acest tînăr galantom
 Poartă numai o mănăşă,
 Căci e foarte econom.
 El trăiesce calicit,
 Ca să moară 'nbogătit.

II.

El cu răbdări prăjite
 Hrănesce trupul seû
 Şi ne 'ncetat înghite
 Bordo.. din eleşteu.
 Când doarme 'n nepăsare,
 Acest tînăr galantom
 Se resuflă pe o nară,
 Căci e mare econom.
 El trăiesce calicit,
 Ca să moară 'nbogătit.

Coşcodan. — (furios) Domnilor, daţi-mi drumul. (voiesce să sară de pe masă).

Matilda. — Ba nu; ţineţi-l pe loc, că mai este un al treilea cuplet.

Agachi. — Cântă-l Melpomeno.

Matilda. — Bucuros.

III.

Sermanul se socoate
 Un Don Juan frumos;
 Înşală cât se poate
 Şi'î foarte generos,
 Ca prezente de iubire,
 Acest tînăr galantom

Dă din përu'Y două fire,
Căci e mare econom.
El trăies ce calicit,
Ca să m oară 'nbogătit.

Toți. — Ha, ha, ha.

(Coșcodan sare de pe masă și fuge prin fund în risul tuturor).

ACTUL II.

Teatrul reprezintă un salon de bal cu uși mari în fund, care se deschid în al doilea salon luminat cu policandre; ușă în dreapta; o masă decărti în fund în stânga.

SCENA I.

**Fespezanca, Tinca, Moîsescu, invitați la bal;
maî pe urmă Nărilă cu Smărăndița.**

Arie de valț.

Toți (jucând valțul).

Ce plăcere 'n carnaval
De-a petrece noaptea 'n bal,
De-a sări mereu în joc.
Și de-a să 'nvêrti pe loc!

(Cavalerii se închin la dame și le duc în salonul din fund).

Moîsescu. — Cucoana Lucsiță, balul d-tale e minunat de frumos și de vesel!

Fespezanca. — Așa mi se pare și mie.. Nu că mă laud, dar ca mine nici o damă nu are talentul să însufletească o adunare.

Moîsescu. — Și nici că 'i de mirat, cucoană. Ama-

bilitatea d-tale încântă pe toți cavalerii... ea 'î un capital cu dobîndă de 50 la sută.

Fespezanca. — Destul, destul Moîsescule; nu 'mî bombarda modestia cu complimente... Tincă.

Tinca — (viind din fund) Aud.

Fespezanca — (încet) Ce 'țî-a spus la urechi cavalierul tēū, în vreme ce jucați valțul?

Tinca. — 'Mî-a mărturisit că'î era prea cald.

Fespezanca. — Detreabă tēnēr!... Se cunoasce că'î bine crescute.

Tinca. — Și că se teme de căldură... Dar cum de-ai vēdute mame că 'mî-a vorbit la ureche.

Fespezanca. — Ochiî mei te urmăresc neconținut...

Tinca. — Pentru ce?

Fespezanca. — Pentru ca să privegheze asupra nevinovăției tale. (dușos) Ah! Tincă, tu nu știi ce vrea să ȑică a fi mamă.

Tinca. — Âncă nu, mame.

Fespezanca. — (sērutându-o) Draga neneacăî!

Moîsescu. — Eaca și șatrul Nărilă cu duduca Smărândița.

Nărilă. — Sărut mânil, cucoană Lucsiță... sănē... (strănută) toasă?

Fespezanca. — Mulțemes, dar d-ta?

Nărilă. — Eū am prins un gutu... gutu... (strēmūtă) răū de cele tătărescî.

Tinca. — De ce-ai venit așa de târȑiū, Smărândița?

Smărândița. — Din pricina babacăî. Pune'ți în gâd că, de vre-o ȑece ȑile, babaca s'a îndrăgit de pa-seri ș'a cumpērat vr'o 30 de canari.

Tinca. — Și ce face cu dînși.

Smărândița. — Petrece toată ȑiua în societatea lor... pēn' îl scoți dintre jigăniî, îți esă sufletul.

Nărilă. — O mărturisesc; singura mea mulțemire e să... e să... (strănută).

Fespezanca. — (ridând) Să strănuți?

Nărilă. — Ba, să aud canarii ciripind... De-acolo încolo, lumea mi'î cu totul *adiafora*.

Fespezanca. — Frumos compliment ne faci *arhon* șatrar!

Nărilă. — Adică vorba vine, căci îmi plac și adunările care se isprăvesc de vreme... Moșescule, so-sit a *ipochimenul*?

Moșescu. — Domnul Ghiță Coșcodan? Âncă nu; dar îl aștept să vie cu moșul seû, ca să între în vorbă cu d-ta despre cununie.

Tinca. — Ce cununie?

Nărilă. — A Smărăndiței.

Tinca. — Ce-aud? Te măriți, dragă?

Smărăndița. — Așa, se vede.

Nărilă. — Și la capul d-tale, ducă Tincă.

Tinca. — *Merci*.

Fespezanca. — O! cât pentru dînsa, avem vreme... Amatori n'or lipsi.

Moșescu. — Cred și eu; duduca Tinca are țeștre de 30,000 de galbeni!

Nărilă. — Vorba ceea; marfa să fie bună, mușterii nu lip... (strănută) sesc.

Tinca și Smărăndița. — Mușterii!

Fespezanca. — Cu adevărat... Chîr în iearna aceasta s'au prezentat mai mulți tineri... vr'o șapte, foarte buni.

Tinca. — Mai cu seamă domnul Bombeanu... un ofițer de artilerie, recomandat de însuși moșul meu, Prefectul.

Nărilă. — D-nul Bombeanu? îl cunosc... un tî-

năr cu stare și cu *hristoitie* ... De ce nu 'l-ai ginerit, cucoană Luc ... Luc ... ? (strănută).

Fespezanca. — Tinca e prea tână ră încă ... prea fragedă ... (în parte) ș'apoi nu vreaș s'ajung ieaca de pe-acu.

Moisescu. — Lăsați-mă pe mine, cucoană, să găsesc un bărbat dudu căi Tincăi. Am la mână un procuror *fein, fein* ... Să'mi dați voie ca să v'el presint.

Fespezanca. — Fie; prezentează'l ... însă nu ție nici o hotărîre ... Dacă 'mă-a plăcea ... om vedea ... avem vreme.

(Orchestra începe a cânta un câdril. Doi cavaleri vin de învită pe Tinca și Smărăndița).

Moisescu. — Eaca contradansul începe ... Cucoană Lucșiță, vrei să jucăm împreună ?

Fespezanca. — Oare ... să joc ? .. Ha! (Moisescu îi dă brațul).

Toți (esă cântând):

Ce plăcere 'n carnaval
De-a petrece noaptea 'n bal, etc.

(Toți se duc în solonul din fund).

SCENA II.

Agachi, Coșcodan, Barză.

Agachi. — Da bine unde mă duci, Ghiță ?

Coșcodan. — La bal, moșule.

Agachi. — La bal ? .. la cine ?

Coșcodan. — La o vėduvă.

Agachi. — Se vede că face praznic de sufletu răposatulu' ...

Barză. — (ridând) Hi, hi, hi; mare poznaș e cuconul Agachi.

Coșcodan. — Bade Stane, te poftesc să nu te amesteci în conversația noastră.

Agachi. — Da de ce 'l oprești?... vorbește frumos creștinul.

Barză. — Hi, hi, hi; mă iei în trei parale... Hi, hi, hi.

Coșcodan. — Ear te hlizești?... (cătră Agachi) Te-ai apucat de 'l-ai înbătut ieri noapte, și de-atunci e ne-suferit.

Agachi. — Bietul flecău! nu mâncase de două zile acasă la tine.

Coșcodan. — Să lăsăm vorba asta, moșule; știi pentru ce te-am rugat să mă 'ntovărășești acilea?

Agachi. — Ba.

Coșcodan. — Pentru o treabă foarte importantă.

Agachi. — Mă miram eu să cheltuiesci tu degeaba doi sfanți cu birja!

Coșcodan. — La întoarcere vei plăti d-ta.

Agachi. — Dar; pentru că tarifa e mai scumpă după meșul nopții.

Coșcodan. — A! moșule, cum poți crede...

Agachi. — Cred tot, dar nu te *sâncchisi*... fă'ți trebușoarele, că eu te studiez. Te găsesc interesat... interesant, vreă să ȋic.

Coșcodan. — (cătră Barză) Du-te de-așteaptă jos la feciori; dar mai ântei adă'mi mânușile.

Barză. — (dându'i două părechî de mânuși) Poftim.

Agachi. — Două părechî de mânuși și cu cele din mână trei? Ce însemnează acest lucș de mânușerie?

Coșcodan. — Așa mi'i obiceiul meu... Fie care bal mă ține trei părechî de mânuși.

Agachi. — Bre! ce cochetărie! .. schimbă de trei ori?

Coșcodan. — Ântêi, când mă înfățișez în salon, mă arăt cu mănuși proaspete... noi...

Agachi. — Ca toată lumea.

Coșcodan. — Peste zece minute, după ce am complimentat pe stăpîniî casei, mă retrag de-o parte și pun a două păreche... pe aste. (arată alte mănuși).

Agachi. — Pe aste?... d'apoî nu's noi, sînt purtate...

Coșcodan. — Și mai târziu, când aduc fecîorii paharele cu limonadă, vine rîndul ăstorlalte. (arată alte părechi).

Agachi. — Sînt negre de tot.

Coșcodan. — Tocmai pentru asta, n'am grijă să le mai mînjesc.

Agachi. — Care vrea să ȃdică, tu cu trei părechi de mănuși o duci un an, ca țiganu cu cămașa!

Barză. — Hi, hi, hi.

Coșcodan. — Tot aci ai fost moșcule?... Ești afară.

Barză. — Hi, hi, hi. (esă prin dreapta).

SCENA III.

Agachi, Coșcodan.

Agachi. — Sîntem singuri?

Coșcodan. — Singuri.

Agachi. — Vreaû să'ți dau o rețetă, ca să economisești și mănușile ale purtate.

Coșcodan. — (cu bucurie) Care rețetă, moșule? spune.

Agachi. — (în taîna) Nu ne-aude nimeni?

Coșcodan. — Nimeni.

Agachi. — Cumpără o bucată de cridă de 5 pa-

rale, și'ți freacă mânilor cu dînsa, de cîte orî ești pof-tit undeva.

Coșcodan. — (supărat) Tronc ! . . eũ cređusem că vor-bescî serios.

Agachi. — Bre ! aĩ întrecut și pe vărul meu An-tohi Sgîrcea.

Coșcodan. — Ea lasă glumele de-o parte, moșule, că nu'ĩ aci locul de spus cabazlicurî . . . sã vorbim de motivul pentru care te-am rugat sã vii cu mine.

Agachi. — Care motiv ? . . A fi ear vr'o speculație cu folos sigur.

Coșcodan. — Ba nicĩ gîndesc la speculație în bal ? . . Te-am adus aci, ca sã punem la cale o cu-nunie.

Agachi. — Aș ! a cui ?

Coșcodan. — A mea.

Agachi. — A ta ? Nu mē nebuni . . . Tu, te-aĩ ho-tărît a intra în cheltuĩala unei nunți ?

Coșcodan. — Eũ . . . m'am hotărît, precum đicĩ, a intra în cheltuĩala unei nunți.

Agachi. — Aĩ avea tu curajul sã scoți banĩ din pungă ca sã hrănescĩ și sã înbracĩ mai multe suflete ? Pun rēmășag đece galbinĩ.

Coșcodan. — Đece galbinĩ ? țin rēmășagul

Agachi. — (în parte) Aĩ ! m'a prins hoțul.

Coșcodan. — Mai ăntăĩ că nevasta mea am s'o deprind cu gusturĩ simple, n'are sã facē cheltuĩeli cu mătăsăriĩ, cu fleacurĩ de modă care ruinează familiile ; cāt pentru copiĩ, cred că m'a feri Dumneđeũ sã am mai mult de cāt unul . . . Ș'apoi în sfērșit fie ce-a fi, cānd inima ĩubesce . . . cānd inima doresce . . .

Agachi. — Se vede că e bogată ?

Coșcodan. — 10,000 de galbinĩ đestre.

Agachi. — Numaĩ ?

Coșcodan. — Și are un tată...

Agachi. — Ofticos?

Coșcodan. — Ba nu tocmai ofticos, dar cam slab. Șatrarul Nărilă, trebuie să'l cunoscî.

Agachi. — Eă?... s'î îngrop, dacă 'l sciă cine 'î.

Coșcodan. — Șatrarul Nărilă e proprietar de moșie, și mai are în București un loc întins, care în curînd o să aibă o valoare foarte mare.

Agachi. — Cum asta?

Coșcodan. — Am aflat din isvor sigur că Stăpînirea are nevoie de el, ca să zidească un spital pentru nebunî... Șatrarul încă n'o scie; prin urmare, am de gînd să 'l cumpăr eu, îndată după cununie, cu preț de nimic, ș'apoî să 'l vînd Stăpînirei cu folos de sută la sută.

Agachi. — Ce-aud? Nerușinatule, vrei să înșeli Guvernul? și inima ta de cetățean te lasă să comiți o asemenea scamatorie în baniî statului?... Glasul consciinței nu te înspăimîntă? Vocea Patriei române nu te opresce pe malul abisului?..

Coșcodan. — Ha, ha, ha; vorbescî chîiar ca un redaptore... însă n'am vreme să'î răspund, că treaba 'î grabnică.

Agachi. — Cu atît mai bine, că și eu am o treabă importantă pe la meșul noptîi.

Coșcodan. — Vrei să te culci, să te odihnescî?

Agachi. — Ferească Dumnezeu!.. Am un *soupe* cu câțiva prietenî i prietene.

Coșcodan. — Ear *soupe*. Mă mir, deă, ce mulțemie poți găsi cheltuind starea cu străinii?

Agachi. — Mulțemirea de a n'o lăsa clironomie la nepoți ca tine.

Coșcodan. — A!.. fie!.. însă ai putea-o întrebunța mai bine de cît cu mesele.

Agachi. — Tu nu scii, nu 'ți poți închipui plăcea
rea unui *soupe* cu persoane vesele care glumesc și
rîd la lumina policandrelor, și în sunetul paharelor
de șampanie... Pentru tine 'î halima.

Cînd vinul curge în pahare
Cînd ochii vesel strălucesc,
Inima 'mî saltă și tresare
De un fior dumnezeesc.

Ridic un pahar

Plin, plin

De vin de Cotnar

Plin, plin

Și cînt voios și mi'l închin.

Ah! ah! ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

Glu, glu, glu, rațul se deschide,

Glu, glu, glu, glu, glu, glu.

Și orî care chin

Eă mi'l botez cu vin

Pluf!

Vieața se stînga cu grăbire,

Anii cei tineri se strecoar!

Dar eă nu simt nicî o măhnire

Çăcî mă țin tot pe urma lor.

Purtând un pahar

Plin, plin,

De vin de Cotnar

Plin, plin

Și bînd voios lor îl închin.

Ah! ah! ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

Glu, glu, glu, rațul se deschide,

Glu, glu, glu, glu, glu, glu.

Și orî care chin

Eă mi'l înec în vin.

Pluf!

Coșcodan. — (în parte) Bine 'l-a numit Agachi, cine
'l-a botezat!

SCENA IV.

Agachi, Coșcodan, Moîsescu.

Moîsescu. — (viind din fund) A! bine c'ați sosit...
Vă așteptam cu nerăbdare.

Coșcodan. — Unde 'i șatrarul?

Moîsescu. — S'a dus să tragă un ciubuc în etacul gazdei.

Coșcodan. — Dar domnișoara Smărăndița, fata lui?

Moîsescu. — E în salon, mergi de-o poștește la joc.

Coșcodan. — Bucuros.

Moîsescu. — Cât pentru șatrarul, îndată ce 'și-a face chîeful și s'a întoarce aci, domnul Agachi unchîul d-tale, ar trebui să nu peardă vreme și să 'i vorbească de măritiș.

Agachi. — D'apoî nu cunosc pe șatrarul.

Moîsescu. — Il veî cunoasce, cum îl veî vedea; e înbrăcat cu antereu și cu gîubea.

Agachi. — Ca un lăutar?.. Nu cumva are și naiu?

Moîsescu. — (cătră Ghiță) Acuș are să înceapă contradansul... Vin îute. (esă prin fund).

Coșcodan. — Mergi înainte că te-ajung. (cătră Agachi în taină) Unchîule, îți încred soarta mea și nu mă îndoiesc de ibsândă.

Agachi. — N'ai nici o grijă, nepoate. Cât 'l-oîu zări pe șatrarul, am să 'l sucesc ca pe-un titerez.

Coșcodan. — Să te vîd, unchîule, dacă ești diplomat bun... s'nu 'i pomenescî însă de locul care vrea s'î cumpere Guvernul. (esă prin fund).

Agachi. — Ferească sfîntul!.. (în parte) Nepotul meu e chîar salba dracului.

SCENA V.

Agachi, Chirilă (viind din fund).

Chirilă. — Măi, măi, măi! cald îi în sală!.. Musafirii sînt grămădiți ca sardelele 'n putină. (se aerează cu o basma roșie de bumbac).

Agachi. — (esaminând pe Chirilă) Un antereu cu gău-bea!.. trebuie să fie șatrul... se vede că 'și-a făcut chieful. (tare) *Arhon*... (în parte) 'Î-am uitat numele.

Chirilă. — (în parte) Mie 'mă dăce *arhon*?

Agachi. — (apropiindu-se) *Arhon*... mă închin cu ple-căciune.

Chirilă. — (închinându-se) Sărut mâinile, boierule.

Agachi. — Frumos bal, nu 'i așa?

Chirilă. — Prea frumos, numai cam înghesuit.

Agachi. — Așa 'i moda de astăzi. Cu cât salonul e mai mic, cu atât numărul invitațiilor e mai mare.

Chirilă. — Proastă modă... drept să 'ți spun... În vremea noastră oamenii știeau să petreacă mult. mai bine.

Agachi. — Negreșit, negreșit... (în parte) A să 'mă vorbească din vremea lui Caragea.

Chirilă. — Pune'ți în gând că de-un ceas îmi caut copila prin bal și n'o găsesc, așa de multă lume e în salon.

Agachi. — Al sunteți părinte, *arhon*... aveți o copilă?... (în parte) El e șatrul.

Chirilă. — Dar, boierule; m'a invrednicit Dumnezeu să fiu tată.

Agachi. — Nu'i vina d-tale... și eă, *arhonda*, sînt unchiu.

Chirilă. — Am o copilă care 'mă seamănă mie bu-cățică tăieată... un bujor.

Agachi. — Să 'ți trăiească!.. Eă, *arhon*... am un nepot care nu 'mă seamănă nici de cum... (în parte) Slavă Domnului!

Chirilă. — A! cum îl chîamă?

Agachi. — Ghiță Coșcodan, un tîner cu stare, econom și numai bun de însurat.

Chirilă. — Coșcodan?... frumos nume!.. Eă mă chîm *chir* Chirilă.

Agachi. — *Chir* Chirilă?... și la mîi mare. (se închină).

Chirilă. — Sărut mîinile... De câți ani e nepotul d-tale?

Agachi. — De 20,000 de galbină.

Chirilă. — 20,000 de ani?... de galbină? vreă să ăic!

Agachi. — Dar, și cu toate aceste el aspiră a să însura cu fiica d-tale, *arhon*...

Chirilă. — Ce spuî, boîerule?... Vrea să 'mă fie ginere nepotul d-tale?

Agachi. — Așa se vede... S'a înamorat de domnișóra... și m'a rugat ca să întru în vorbă cu d-ta... să rupem târgul, cum se ăice.

Chirilă. — (în parte) 20,000 de galbină! (tare) Boîerule, propunerea d-tale mă cinstește peste măsura și nu ăic ba... Însă înțelegî că datoriea mea de părinte mă silește a lua oareși care *pliroforî*.

Agachi. — *Pliroforisesce-te*, boîerule, *pliroforisesce-te*.

Chirilă. — Ași vrea să știă măi ântîi dacă nepotul d-tale are *hristoiftie*?

Agachi. — Are.

Chirilă. — Dacă 'î om statornic, econom?

Agachi. — El?... e în stare să taie un fir de păr în patru.

Chirilă. — Mă bucur, că și eă sînt asemenea, și copila mea tij.

Agachi. — Minunat! să vă caute cineva cu lumina-rea, nu v'ar putea găsi mai potrivești... Când facem nunta?

Chirilă. — Nunta? .. cât mai îngrabă... Mă duc să dau de știre Marghioliții... (se îndreaptă spre fund).

Agachi. — (în parte) Marghioliții? Credeam că se numesce Smărăndița.

Chirilă. — 20,000? (esă).

Agachi — Nicî o parte mai puțin. (singur) Miroasă a băcan șatrarul... Șmecherul cel de Ghiță 'l-a ales înadins ca să un cheltuiească cu băcăniile, după ce s'a însura. (căutând ceasornicul) 'Mă-am isprăvit pețitoria... mai am încă jumătate de ceas de jertfit în folosul familiei.

SCENA VI.

Agachi, Coșcodan viind vesel din fund).

Coșcodan. — A! unchiule, am jucat cu domnișóra Smărăndița și m'a fermecat.

Agachi. — Așa degrabă?

Coșcodan. — Ea 'mă-a mărturisit că are gusturi simple, că nu 'i plac tualetele, diamantele... E un ânger, unchiule, un ânger... Am strîns'o de mână (își scoate mânușile).

Agachi. — Și de-acea 'ți scoți mânușile?

Coșcodan. — Ba nu; dar a venit rîndul să pun No. 2... Ea spune'mă, ai vădut pe socrul meu?

Agachi. — Pe *chir* Chirilă? 'l-am vădut.

Coșcodan. — Ce fel *chir* Chirilă?.. Nărilă, vreî să dîci?

Agachi. — Cum Nărilă? Chirilă.

Coșcodan. — Ba Nărilă.

Agachi. — Nărilă, Chirilă, tot într'o rilă, tot doi lei ş'un ort... 'Î-am cerut fata măi dinioarea.

Coşcodan. — Ai cerut pe Smărândiţa ?

Agachi. — Ce fel Smărândiţa ?.. Marghioliţa.

Coşcodan. — Marghioliţa ?.. te înşeli, Smărândiţa... Da unde 'l-ai vădut pe şatrarul ?

Agachi. — Chîiar aci.

Coşcodan. — Aci ? nu se poate... şatrarul n'a eşit încă din etac... nu 'şi-a isprăvit ciubucul.

Agachi. — Apoi dar cu cine dracul am vorbit, cu care lăutar ?

Coşcodan. — Cu *chir* Chirilă, poate ?..

Agachi. — Tocmai ; un soîu de băcan cu antereu...

Coşcodan. — Te-ai înşelat, unchiule... ai făcut pozna... Eaca şatrarul Nărilă cu fîică-sa... trebuie să dregem îndată greşala.

SCENA VII.

Agachi, Coşcodan, Nărilă, Smărândiţa (viind din fund)

Nărilă. — Smărândiţă, vin' în salonul ăsta să ne răsuflăm.

Coşcodan. — *Arhon* şatrar, daţi'mi voie să vă prezentez pe unchiul meu, domnul Agachi Flutur, proprietar bogat şi ne însurat.

Nărilă. — Sînt prea fericit, cucoane Agachi de a...
a... (strănută)

Agachi. — Într'un ceas bun.

Nărilă. — Amin... Guturaîul dracului nu mă slăbeşte.

Agachi. — Freacă'ţi nasul c'o luminare, că trece îndată.

Nărilă. — Oare ? .. Doftorul Flaîmuc m'a sfătuit să întrebuințaz tereben . . . (strănută).

Agachi. — tină . . . Să'ți fie de bine.

Nărilă. — Amin.

Coșcodan. — (încet că-ră Agachi) Deschide vorba.

Agachi. — (încet) Ce vorbă.

Coșcodan. — (asemenea) Despre căsătoria . . . însă cu meșteșug.

Agachi. — Las' pe mine. (își drege vocea) *Arhon* șatar, în calitatea mea de unchiu, am un nepot care 'i în vîrstă de căsătorie și care iubesce pe domnișóra Smărăndița ca un haiu-huiu ; prin urmare dorința lui și a mea cea mai mare este ca să ne însurăm.

Nărilă. — Aud ?

Agachi. — Ca să se 'nsoară cu copila d-tale ; primesci ?

Nărilă. — *Arhon* Agachi, chipul *simandicos* cu care 'mî-ai făcut această propunere, îmi măgulește *filotimiea* . . . dă'mi voie însă să mă gîndesc.

Agachi. — Mă eartă, *arhon* șatar, că n'am vreme ; pîn' în trei orî, primesci . . . Una, două . . . tr . . .

Nărilă. — Pri . . . pri . . . (se luptă cu strănutatul).

Agachi. — Dăi drumul, dăi.

Nărilă. — (strănută) mesc.

Coșcodan. — A ! cât sînt de fericit, *arhon* șatar, de a intra în familia d-tale ; dă'mi voie să vă sîrut mîna, ca la un părine.

Nărilă. — Vină în brațele mele ! iule. (strînge în brațe pe Coșcodan).

Agachi. — Tabloû !

Nărilă. — Și pe d-ta, *arhon* A achi.

Agachi. — (în parte) A să mă um le de guturaîu. (se înbrăcișează cu Nărilă).

Coșcodan. — (apropiindu-se de Smărăn
nișoară, că inima mea . . .

Credeți, dom-

Smărăndița. — (coboărind ochii) Domnule...

Nărilă. — Dă-i mâna să 'ți-o sêrute, că ai sê'i fii ne-vastă. (Coșcodan sêrută mâna Smărăndiței) Noroc să dea Dumne-deu... Ghiță, fêtul meu, te las cu Smărăndița; ține-o de vorbă, în vreme ce eu cu nașul tău, om pune la cale despre condițiile cu... nu... nu... nu...

Agachi. — (viindu'î a strênută) nu... nu... nu...

Nărilă și Agachi. — (strênutând o dată) niei.

Agachi. — Na, că m'am molipsit și eu... *Arhon* șatrar, hai sê bem un pahar de ponciu la bufet, ca sê înneacă guturaîul.

Nărilă. — Bucuros, *arhon* cuscri. (înerg amêndoi pênă la ușa din fund).

Agachi. — la ușă) Poftim, *arhon* șatrar.

Nărilă. — După d-ta, *arhonda*.

Agachi și Nărilă. — Da mă rog... Ce se potri-vesce... Na, na, na. (strênută) Amin! (es).

SCENA VIII.

Coșcodan, Smărăndița.

Smărăndița. — (în parte) Babaca mă lasă singură cu un cavalier... m'î-e frică.

Coșcodan. — (în parte) Îi frumușică de tot. Încă n'o vêdusem bine pên'acum. (tare) Cuvintele părintelui d-vostre, domnișoră Smărăndiță, îmi dau curajul a vê mărturisii, că inima mea simte o bucurie fără margini, când gândesc la fericirea ce mă așteaptă!

Smărăndița. — (rușinoasă) Domnule...

Coșcodan. — Aș fi însă de o mie de ori mai mulțemit, dac'ași afla din gurița d-voastră, că primiți fără displăcere a vê cununa cu mine.

Smărăndița. — Dumnule, nu'mi trecea prin minte nici de cum să mă mărit așa degrabă; dar fiind că tata a găsit de cuviință...

Coșcodan. — Ah! domnișoară, credeți, că oîu face toate jertfele, ca să nu vă căiți de a purta numele meu.

Smărăndița. — Nu mă îndoiesc, dumnule; căci te cred un galantom.

Coșcodan. — O! cât pentru galantomie, nime nu mă 'ntrece. Îți vedea cât de plăcută este vieța în căsătorie. Vom locui amândoi într'o căsuță mică, la mahala, fără lucș, fără... tereremul deșertăciunilor lumesci; căci adevărata fericire nu stă în acele secături... Priviți la cuibul turturelelor... un pic de puf și câteva frunze, și cu toate astea nu sînt alte jigăniî pe lume măi iubitore și măi fericite...

Smărăndița. — O! pentru mine, gusturile mele sînt prea simple. Cât oîu avea un clavier, mă 'npac lesne. orî unde ași fi.

Coșcodan. — Un clavier!.. Nicî vorbă nu'î, că'ți avea unul... Îl veți avea pe-a d-voastră.

Smărăndița. — Al meu e cam vechi, cam hêrbuit...

Coșcodan. — 'L-om da, de 'l-a drege.

Smărăndița. — Măi bucuroasă aș fi sê am unul nou, un piano Erhard.

Coșcodan. — O! Smărăndiță... domnișóră Smărăndiță, fericirea nu stă într'un piano vechi, sêu nou; ea isvoresce din dragoste, din amorul ce 'mî-aî inspirat de cum te-am vădut. (se pune pe canape lângă Smărăndița).

Smărăndița. — (depărtându-se în cela-l-alt capet a canapelei). Dumnule...

Coșcodan. — Nu vă temeți, că aveți a face cu un galantom.

Eă te ăubesc ca gentilom
 Pre legea mea ! (bis).
 Sănt gentilom, sănt galant o
 Pe căt aă vrea (bis).
 Ah pentru mine... fară frică,
 Fii turturică
 Și eă voău fi amant fidel,
 Un turturel.

(ămpreună).

Coșcodan.

Un turturel ș'o turturică
 Noă amăndoă pe lume-om fi
 Ca turturică și turturel
 Ne ăncetat ne vom ăubi.

Smărândița (ăn parte).

Un turturel ș'o turturică
 Noă amăndoă pe lume-om fi
 Ca turturică și turturel
 Ne ăncetat noă vom trăi.

Coșcodan. — Ce ăici Smărândiță? Așa 'i că viitorul e plin de făgăduinți frumoase?

Smărândița. — Cu adevărat; ănsă spune'mi te rog ! ăți plac voăjurile?

Coșcodan. — Așa ș'asa.

Smărândița. — Eă doresc foarte mult să văd Parisul.

Coșcodan. — Unde 'i scumpetea cea mare?

Smărândița. — Și 'ți mărturisesc că cea mai mare mulțemire ce 'mi-ăi putea face, ar fi, după ce ne-om cunuua, să mă duci ăn capitala Franței.

Coșcodan. — Cum nu? cum nu? cel mai lesne lucru.

Smărândița. — Și la băile de mare, la *Diepe*...

Coșcodan. — Aerul e cam sărat acolo... Umeăala Mărei mă supără.

Smărândița. — Apoi dar ne-om opri ăn Paris, ș'om merge pe la magasiă, pe la teatre, pe la concerte... om petrece ăearna ăn plăceri de tot soăul.

Coșcodan. — Se 'nțelege, pe la magasiă... pe la teatru... (ăn parte) ămi pare cam cheltuitoare domnișoara.

Smărăndița. — A! domnule Ghiță, nu pot să 'ți spun cât mă simt de mulțemită, gândind c'am să ved țerile străine și minunile civilizației... Acesta 'i visul meu cel mai scump.

Smărăndița.

Îmi dai cuvântul de gentilom?

Coșcodan.

Pe legea mea ! (bis).

Smărăndița.

Veți fi cu mine galantom ?

Coșcodan.

Pe cât îți vrea ! (bis).

Smărăndița.

Primesc a fi dar, fără frică,
O turturică
Și să te am bărbat fidel,
Un turturel.

Împreună).

Coșcodan.

Un turturel ș'o turturică
etc. etc.

Smărăndița.

Un turturel ș'o turturică
etc. etc.

Coșcodan. — (în parte). E a mea!.. Am câștigat ră-mășagul cu unchiul meu... IO galbină!

Smărăndița. — (în parte) Păcat că nu se mărită și Tinca; am face nunțile tot într'o di... (stă pe gânduri.)

Coșcodan. — (în parte) Un lucru numai mă cam în-

grijesce... îi prea place voiajul... oîu duce-o la țeară, după ce m'oîu însura.

Smărăndița. — Domnule Ghiță.

Coșcodan. — Poroncă...

Smărăndița. — P'ntre prietenii d-tale nu cunoscî vr'un tîner cum se cade cu educație și de familie bună?

Coșcodan. — Pentru ce?

Smărăndița. — Ca s'îl cununăm cu o prietenă a mea, care 'î foarte plăcută.

Coșcodan. — Are șteare?

Smărăndița. — Are 30,000 de galbină.

Coșcodan. — (tresărind) 30,000 galbină, și încă nu s'a măritat! se vede că 'î urâtă, ciuntă, oloagă, coșcată, oarbă, surdă, stafiea lumii?

Smărăndița. — (rișînd) Ba din contra, e frumușică, tîneră și nu 'î lipsesce nimic.

Coșcodan. — Nimic... și are 30,000... Cine 'î?

Smărăndița. — Fiica cucoanei Lucșiței Fespezanca.

Coșcodan. — Am vădut-o... cu adevărat e foarte plăcută... (în parte) 30,000!

(Se aude orchestra sînînd un valț).

Smărăndița. — Orchestra începe a cânta cotilonul... Nu joci, domnule Ghiță?

Coșcodan. — Valțul mă supără.

(Un cavalier vine de poftesce pe Smărăndița).

Smărăndița. — (cătră cavalier) Cu mulțemire, domnule. (îi dă brațul și ȋce, îndreptîndu se spre salonul din fund). Gîndesce la ce 'ȋ-am spus, domnule Ghiță... A revedere. (esă).

Coșcodan. — A revedere... (sîngur, foarte agitat) 30,000 galbină! Este aci în casă o șteare de 30,000 galbină, și Moîsescu nu'mî dă de scire... El mă lasă de mă încure cu o fată cheltuitoare, ce n'are de cît 10,000... (se preumblă turburat).

SCENA IX.

Coșcodan, Moîsescu.

Moîsescu. — (viind rapide) Domnule Ghiță, domnule Ghiță...

Coșcodan. — Ce este?

Moîsescu. — Am venit să'ți spun că Guvernul a cumpărat pentru spital un loc străin lângă barieră.

Coșcodan. — Ei, și șatrarul rămâne cu locul lui sterp și fără preț? Dacă 'i așa, rămâne și cu domnișoara Smărăndița.

Moîsescu. — Cum?

Coșcodan. — Nu'mi place... e cheltuitoare... vi-sează cai pe păreți; și într'un cuvânt m'am înamorat de fata cucoanei Lucsiței.

Moîsescu. — De domnișoara Tinca?

Coșcodan. — Sînt nebun după dînsa... Ce frumoasă'îl.. Ce pîr negru ca peana corbului!

Moîsescu. — Negru? Tinca e blondă... are pîrul galbin.

Coșcodan. — Ce pîr galbin? par'că e aur de Olanda... Moîsescule, mergi iute de vorbește cu Fespezanca.

Moîsescu. — Nu se poate, că 'i-am anunțat visita unui alt ginere, domnul Ghiță Radian.

Coșcodan. — Radian, Coșcodan, tot una'î... și el Ghiță și eu Ghiță, trece-mă în locul lui... îți făgăduesc un comision de 6 la sută.

Moîsescu. — Fie; însă ști că unchiul d-tale a pus toate la cale cu șatrarul Nărilă.

Coșcodan. — Bine dîci... o uitasem... Trebuie găsit un mijloc de a ne strica cu șatrarul... Cum se facem? .. cum se facem?

Moîsescu. — Eaca şi şatrarul.

SCENA X.

Coşcodan, Moîsescu, Nărilă, Cavaleri.

(Mai mulţi cavaleri se aşează la masa de cărţi).

Cavaleri.

Danţu 'î plăcut, balu 'î frumos
Însă de cât s' sar în joc,
Maî bine voîu s' cerc în stos
Şi 'n lanschenet de am noroc.

Nărilă. — Domnule Ghiţă, d-ta nu metahirisescă cărţile?

Coşcodan. — Dar d-ta?

Nărilă. — Eă ? . . ferească Dumnezeu ! . . nu m'ating nici de ale sfinte, nici de dracul. (încet) Pentru mine un jucător de cărţi seă un om vëndut diavolului, tot una'î. (se apropie de masa de cărţi.)

Coşcodan. — (în taîna lui Moîsescu) O! îmi vine o idee !

Moîsescu. — Care ?

Coşcodan. — Ai auđit opinia şatrarului asupra cărturarilor ?

Moîsescu. — Dar.

Coşcodan. — Ca s' mă desbăr de dinsul, oîu s' mă fac că 's beţiv de cărţi . . . Du-te colo lângă masă şi pariează sume mari . . . Eă le-oîu ţinea . . . în glumă.

Moîsescu. — Înţeleg . . . Vrei s' 'l sparii ! . . Minu-nat. (merge de stă în dosul boscherului).

Nărilă. — (viind lângă Coşcodan) Ghiţă . . . cunoscî pe domnul ăla care taie lanschenetul ?

Coşcodan. — Ba nu.

Nărilă. — Mare destrămat seamănă a fi joacă câte un icosar o dată.

Coșcodan. — Numaî atâta ? sermanul !

Nărilă. — Ce fel ? numai atâta ?

Moîsescu. — tare) Pun rămăşag 50 de gălbini că lanschenetul nu trece de-a patra oară. Cine ţine ?

Coșcodan. — Eă.

Nărilă. — Auđ ? .. d-ta Ghiţă, puî 50 de galbină pe carte ? .. 50 ?

Coșcodan — Nicî o dată mai puşin, *arhon* şatrar.

Nărilă. — (în parte) *Kirie eleison !*

Moîsescu. — Aî perdut, domnule Ghiţă.

Coșcodan. — (fără a se întoarce) Perdut ? .. Nu face nimic . . . Aşa 'î soarta. (cântă încet) Aşa 'î soarta . . . aşa 'î soar . . . ta.

Nărilă. — (în parte, cu mirare) Şi încă are curaj să cânte.

Feciorul. — (viind din fund, şice încet lui Moîses cu) Domnule Moîsescu, te poşteşte un boîer la scară.

Moîsescu. — Cum îl chîamă ?

Feciorul. — Eată carta lui. (esă)

Moîsescu. — (în parte) Ce vîd ? .. Ghiţă Radian, procurorul ! .. A venit ca să 'l prezentez cucoanei Lucşiţei . . . Mă duc ca să 'l trimit înapoi de unde a venit. (esă prin fund fără să fie vîdut de Coșcodan).

Bancherul. — Sînt 100 de galbină în caniotă . . . cine 'î ţine, domnilor ?

Coșcodan. — (neîntorcîndu-se) Eă.

Nărilă. — Ear !

Coșcodan. — (în parte) S'a îngrozit şatrarul . . . Mi-nunat (cântă încet) Mi . . . nu . . . nat.

Nărilă. — Domnule Ghiţă . . . se am ertăciune . . . Mă rog, jocî ades cărţile ?

Coșcodan. — Ba nu ; când sînt singur nu joc nicî o dată.

Nărilă. — (cu bucurie) A! slava Domnului!.. Mă spăriesem.

Bancherul. — Domnule Ghiță, ai pierdut.

Coșcodan. — (vesel) Ear am pierdut? Tra, la, la, la.

Bancherul. — (viind lângă Coșcodan) Îmi ești dator 100 de galbină.

Coșcodan. — (spăriet) Eă? d-tale?... Ce spuî, domnule?

Bancherul. — Ai ținut 100 de galbină în contra mea, și ai pierdut.

Coșcodan. — Ce fel? ce fel? eă am ținut rămășagul în contra lui Moîsescu.

Bancherul. — Domnul Moîsescu a eșit, în vreme ce tăiam cărțile; prin urmare ai jucat în contra mea, și 'mă ești dator 100 de galbină.

Coșcodan. — A!.. (cu glasul slab) Prea bine, domnule... 'ți-oî plăti mâine; căci n'am banî asupra mea.

Bancherul. — Prea bine, domnule.

Coșcodan. — Cât dîci c'am pierdut s'e 'ți daă? 20 de galbină?

Bancherul. — Ba o sută întreagă. (esă împreună cu ceil-alți cavaleri).

Coșcodan. — (în parte, cu desperare) 100!

Cavalerii.

Danșu 'î plăcut, balu 'î frumos;
Însă de cât s'e sar în joc,
Maî bine voiă s'e cerc în stos
Și 'n lanschenet al meă noroc.

SCENA XI.

Coșcodan (tulburat).

O sută de galbină! Am pierdut, eă Ghiță Coșcodan,

100 de galbină . . . în cărți ! eă, care nu pun mâna nică o dată pe un valet ! . . . Înă vine să amețesc ! . . . M'am calicit . . . am rămas lipit pământului . . . 100 de galbină ! . . . Căte economii trebuie să fac, pentru ca să 'mă aco-
păr paguba. (scoate mânușile și pune altele mai vechi) Am să taiă
leafa lui Barză.

Arie : O ! dulci ochiă negri.

Dragiă mei galbină cum v'am pierdut !
O să vă duceți de lângă mine
Și să ajungeți pe mână străine.
Așa durere nică c'am avut !

Dragiă mei galbină mândri și noi !
De-acum departe de a mea stare,
O să fiți punte de desfrânare !
Ce foc pe mine ! ce foc pe voi !

SCENA XII.

Coșcodan, Agachi (vine cu un pahar de poncă).

Agachi. — Cu mare greu am căpătat un păheruț de poncă, dar m'am luptat.

Coșcodan. — A ! unchiule.

Agachi. — Ce 'i ? ce-ai pățit de ești limoniă la față, Ghiță ?

Coșcodan. — (cu disperare) Unchiule, am pierdut 100 de galbină la cărți !

Agachi. — Tu ? ha, ha, ha . . . Pun dece galbină rămașag, c'ai visat.

Coșcodan. — (tute) Dece galbină ! . . . îi țin.

Agachi. — (în parte) Ai ? . . . ear m'a prins hoțul !

Coșcodan. — (în parte) Dece galbină mai puțin din pagubă. (tare) Unchiule, poți să 'mă faci un mare serviciu, să nu mă refuși.

Agachi. — Care, nepoate?

Coșcodan. — M'am înamorat ca un nebun de domnișoara Tinca...

Agachi. — Ce Tincă? ce Tincă? Smărăndița vreî să ȳică, fata lui Nărilă?..

Coșcodan. — Ba nu; Tinca... Tinca... Are 30,000 de galbină ȳestre, unchiule... și mi'î dragă.

Agachi. — Măî, ai nebunit?

Coșcodan. — Unchiule, dacă mă iubești, strică tocmeala cu șatrarul.

Agachi. — Du-te naîbeî...

Coșcodan. — Ești tîner, unchiule... scii ce vrea să ȳică amorul... Nu mă lăsa.

Agachi. — Da bine, măî, ce vreî să 'î spun lui Nărilă?

Coșcodan. — Eată'l vine aci. Spune'î ce 'î-a trece prin minte, numaî strică tocmeala. (esă, în parte) Mă duc să ameteșc pe Fespezanca.

SCENA XIII.

Agachi, Nărilă; măî pe urmă Chirilă.

Nărilă. — *Arhon* Agachi, veste bună... Smărăndița e încântată de nepotul d-tale. Porumbașii tatii!.. Se vede că aû vorbit înpună despre ale gospodăriei, și Ghița a făgăduit că a duce-o la Paris, la Marea...

Agachi. — Care Mare? cea roșie?

Nărilă. — Ba cea albă.

Agachi. — Caută bine c'a fi cea neagră.

Nărilă. — Fie măcar și cea galbină... Copiî se îubesc și's potriveți.

Agachi. — *Arhon* șatrar, ești proprietar?

Nărilă. — Sunt... am o moșie, Mlăștinoasa, dată în arendă.

Agachi. — Prin urmare aștepți cu nerăbdare pe sfântul Gheorghe și pe sfântul Dimitrie ?

Nărilă. — Cu cea mai vie nerăbdare ; o mărturisesc fără rușine.

Agachi. — Și cu toate aceste se întâmplă câte o dată, că arendașul nu aduce baniți la vadea ?

Nărilă. — Ba se întâmplă chiar ades... însă nu pricep ce analoghie...

Agachi. — Mă esplic... Așa precum așteptarea unui proprietar e înșelată... adas de cătră arendaș, astfel și nu mai puțin planurile cele mai bine întemeiate rămân... ades... abrașe.

Nărilă. — Tot nu pricep.

Agachi. — Mă esplic... Ghiță e un tîner cum se cade ?

Nărilă. — Un juvaer.

Agachi. — Nu ȑic ba... însă cam... sciï... nici prea prea, nici foarte foarte... ca vinul cel mistreț... prin urmare trebuie lăsat să se învechiască în bute.

Nărilă. — Ghiță, în bute?..

Agachi. — Mă esplic... adică... cum s'ar prinde...

Chirilă. — (intrând) Domnule Agachi, primesc...

Agachi. — Ha... Na și altul acum. Ce primesci ?

Chirilă. — Primesc să ne încuscrim împreună.

Agachi. — Noi?... fugi în colo ; nu te cunosc.

Chirilă. — Ce vorbă'î asta?... da nu 'mî-ai cerut fata mai dinioarea, acilea ?

Agachi. — Ba am cerut-o ; ș'apoï ?

Nărilă. — Ce tel ? ce fel?... și pe-a mea ai cerut-o tot acilea ?

Agachi. — Și pe-a d-tale.

Chirilă. — Ce cabazlîc e ăsta? .. *pliroforisesce-ne*, domnule.

Agachi. — Un cabazlîc de carnaval; mai mult vreți?

Nărilă și Chirilă. — (furioși) Auđ? Care vrea să ȑică, 'ȑi-a'î bătut joc de noi... Ești un *catergar*, un *pehlivan*... (Nărilă strănută de trei ori).

Agachi. — A! duceȑi-vă la naiba însfârșit, și 'mă daȑi bună pace.

Nărilă și Chirilă (arie din *Baba-Hârca*).

Pehlivan făr' de rușine!
 'Tu 'ȑi-a'î bătut joc de mine;
 Dar de-acum te ține bine
 C'a să fie rău de tine!

(es prin fund).

SCENA XIV.

Agachi, Coșcodan; mai pe urmă Fespezanca, Tinca, Moisesescu și Cavaleri.

Agachi. — Ha, ha, ha! s'a'ă aprins ca doȑ cocoși... la poeată... la poeată! Câte ceasuri s'unt... aproape 12! Prietenii mă așteaptă la *soupé*; mă duc.

Coșcodan. — (alergând) Unchile, am ameȑit pe cucoana Lucsiȑa; cere'ȑi fata.

Agachi. — Ear; d'apoȑ nu fac alta de cānd s'unt în bal!

Coșcodan, — Nu mă refusa, unchile... Gāndesce că Tinca Fespezanca are 30,000 de galbinȑ ȑestre.

Agachi. — Cum aȑ spus? Tinca Fespezanca?... (în parte) Amoresa prietenului meu Bombeanu?... (tare) Nu se poate... Fă'ȑi trebușoarele singur, fētul meu.

Coșcodan. — Unchiule, te rog . . . fericirea mea stă în mânilor d-tale. (îi sîrută mânilor).

Agachi. — N'am vreme . . . e aproape 12 . . .

(Damele intră prin fund).

Coșcodan. — Eaca damele . . . (împingînd pe Agachi) Nu scăpa prilejul.

Agachi. — (Iute) Doamna mea, în calitate de unchiu, am cinste a cere pe domnișoara Tinca, fiica d-tale, pentru nepotul meu Ghiță Coșcodan . . . (sună 12 ore) Međul nopții! . . . M'am închinat cu plecăciune. (esă alergînd).

Fespezanca. — Aud ?

Coșcodan. — A! doamna mea! aștept răspunsul d-tale ca o sentință judecătorească!

Cor final.

Curioasă întîmplare!
Flutur vine 'n adunare,
Cere fete și dispare,
Alergînd în fuga mare!
(Cortina cade).

ACTUL III.

Teatrul reprezintă un salon elegant. Ușă în fund, în dreapta și în stînga. Pe ferestrele din fund portretul lui Ghiță Coșcodan în ramă poleită. În dreapta o canape. În stînga o masă și oglinđă.

SCENA I.

Barză, tapițerii; mai pe urmă Agachi.

Tapițerii (lucrînd).

Grabnic, grabnic sî lucrăm
Casele sî mobilăm;
Domnul Ghiță negreșit
Ne-a plăti chîr în doi,

Barză. — (căutându-se într'o oglindă) Eă sunt oare, seă nu's eă?... Mă privesc în oglindă de aăi dimineaăă și nu mă cunosc... Cuconu Agachi m'a poleit din cap pën' în picere, încât nică nu îndrăznesc să mă pun jos... Ean veăi-mă, par'că's un boă de aur... îmă vine să mă pun în pungă... I!.. măăculiăă!.. când m'ar zări fata dascalului din sat de la Prostenă, ce s'ar măă da de-a tumba de dorul meă.

Agachi. — (intrând din stânga) Gata 'ă, copii?

Un tapiăer. — Gata, cucoane... Eaca nota.

Agachi. — Bine... treceă mâne de dimineaăă pentru plată.

Tapiăerii (eăind).

ăi și noapte am lucrat,
Casele le-am mobilat;
Domnul Ghiăă negreăit
Va fi foarte mulăemit.

SCENA II.

Agachi, Barză.

Agachi. — (cercetând nota) Treă sute șapte-ăeci și cinci de galbină pentru mobilarea salonului... Nu'ă scump; credem c'a fi nota măă pipărată... S'o pun în colecăia celor-l-alte note, ca să le daă odată pe toate lui Ghiăă... Ce-o să se măă minuneze băetul Coăăcodan când s'a întoarce de unde s'a dus, ș'a vedea lucsul apartamentului seă... D'apoă când a fi să plăătească preăul mobilării caseă!.. Mă aătept să'l aud țipând ca în ajunul Crăăăunului.

Barză. — Cucoane Agachi...

Agachi. — Ce este, Barză?

Barză. — Oare nu m'a ucide boerul, când m'a vedea ferecat în aur?

Agachi. — Mai sciï păcatul? (ridënd).

Barză. — (scâncind) Săracul de mine! . . apoiă dă, eü îs vinovat, dacă pe soare poți căta și pe mine, ba? . . D-ta, cucoane Agachi, te-ai apucat de m'ai schimonosit cum sânt.

Agachi. — Ei! las', măi Barză; nu te spăriea d'inainte . . te-oïu scăpa eü de la moarte.

Barză. — Mă rog, cucoane, s'ești faci milă și po-mană . . că d-ta m'ai băgat în foc.

Agachi. — Eü, dar; și nu cred c'am făcut rău se schimb tot în casa stăpănu-tëu. Ghiță are se se 'nsoare cu Tinca Fespezanca, o copila cu 30,000 de galbină destre; nu se cuvenea s'ești aducă mireasa în apartamentul lui cel vechiü, unde toate mobilele la un loc nu plăteau nici cât scaunul cel patriot care s'a vëndut cu 10,000 de lei. Ea privesce-acum . . Totul e scump și elegant . . Chiar pe stăpănu-tëu 'l-am pus într'o ramă nouă . . (arată portretul).

Barză. — Îi șede mult mai bine așa . . însă nu prea pare vesel.

Agachi. — (în parte) Presimte că are se plătească notele . . (tare) Barză, n'ai aflat unde s'a dus stăpănu-tëu de-o săptămână?

Barză. — Nu, cucoane.

Agachi. — Curios lucru! . . s'a pornit din Bucurescï făr' a da de scire nimëruï. N'a venit vr'o scrisoare astăzi?

Barză. — Ba, a adus două factorul de la poștă. Eată-le pe masă.

Agachi. — A! . . asta 'i pentru Ghiță, e timbrată . . Asta-l-altă e pentru mine, nefrancată . . Trebuie se fie de la nepotul meü. (deschide scrisoarea) Tocmai; a eco-

nomisit un sfaⁿţ... (citesce) «Îubite unchiule! Am plecat din Bucureşti cam rapide, fiind că vroiam, p^en' «a nu mă însura, să vizitez însumi moşia de destre «a domnişoarei Tincăi. Am cercetat-o cu de-a m^e «nuntul, în lung şi 'n lat, şi m'am încredinţat că e «moşie de preç». (vorbit) Ce amorez speculant! (citesce) «Pământul e roditor, pădurea întreagă, acareturile în «bună stare.» (vorbit). Scrie ca un vatav. (citesce) «Vitele «frumoase... Am găsit însă vr'o cincî boi cam slabî, «dar nu'mî pasă, căci acestiea sînt ai posesorului. «Într'un cuv^înt sînt mulţemit de voiajul me^u, şi mă «întorc chiar astădî la Bucureşti, unde oîu sosi pe la «vreme de masă. Poronesce lui Barză s^e'mî gătească «vr'o două ou^e coapte şi caşcaval fript».

Barză. — Îndată. (voiesce s^e easă).

Agachi. — Aşteaptă, că este un *postscriptum*. (citesce, «M'am răsgândit... Spune lui Barză s^e nu gătească «nimic. Oîu mânca ce s'a găsi acasă.»

Barză. — Nu'î nimic.

Agachi. — Păstrează'l pe mâne; cât pentru astădî îi pregătesc eu o surprisă. Am comandat lui *Huges*, în socoteala lui Ghiţă, o masă mare, la care am poftit pe cucoana Lucsiţa cu fiică-sa şi pe prietenul me^u Bombeanu.

Barză. — Ofiţerul?... Detreabă boier, şi nici de cum mândru.

Agachi. — Ce-o s^e măi rîd, ce-o s^e măi rîd, când s'a întoarce Coşcodan!

Ce-o s^e rid când a veni
Şi când a începe-a răcni
Tare, tare, tare, tare, tare, tare.
Spăriet s'a minuna
Şi gura o va căsca
Mare, mare, mare, mare, mare, mare, mare.

(ridënd) Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
 Ce-o sã mãr rid eũ;
 Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
 Ce-o sã mãr rid ȑeũ.

Agachi și Barzã.

ridënd! Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
 Ce-o sã mãr rid eũ!
 Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
 Ce-o sã mãr rid ȑeũ!

SCENA III.

Barzã; apoi Coșcodan.

(Barzã se privesce în oglindã cântând încet. Se aude în tindã un clopoțel).

Barzã. — Cine trage clopoțelul, nu cumva'î boșerul?

Coșcodan. — (afarã) Da deschide aȑi.

Barzã. — (spãriet) Vaĩ de mine!.. el îĩ!.. Stãpãnu-meũ!.. Mẽ duc sã daũ de știre lui cuconu Agachi.
 (fuge pẽnã la ușa din dreapta) Nu'ĩ aci... e în cea-l-altã parte...
 sã te ducĩ dulușã. (esã, alergãnd prin stãnga).

Coșcodan. — (intrãnd prin fund) A! eatã-mẽ's acasã...
 (cãutãnd înpregiur) Mare minune!.. Nu 's la mine... M'am înșelat se vede... m'am oprit la rëndul 1-iũ, în loc sã mẽ suĩu la al doilea, unde șed!.. Bine cã nu m'am întãlnit cu cineva... (esã prin fund).

SCENA IV.

Barzã, Agachi (eșind din stãnga

Agachi. — Unde'ĩ?

Barzã. — Știũ eũ... acușica chĩar 'ĩ-am auȑit glasul.

Agachi. — Se vede c'aî visat, măi Barză... dac' ar fi sosit... ar fi aci.

(Se aude ear clopoşelul).

Barză. — Eată'l, m'am dus! (fuge în dreapta).

SCENA V.

Agachi, Coşcodan; mai pe urmă Barză.

Coşcodan. — (agitat) Ba nu, nu m'am înşelat... aci e rëndul al 2^{-lea}... Sânt în apartamentul meu... (căutând înpregiur cu mirare) Aparta...men...tul meu! nu se poate. (îşi freacă ochii) Doar n'am orbul găinilor... (zărind pe Agachi) A! unchile; vorbesce, spune ce înseamnă?

Agachi. — (în parte) Are să 'l prindă gălbina. (tare) Ce mai faci Ghiţă?... Eşti sănătos?... Aî umblat bine la drum?..

Coşcodan. — (nerăbdător) Nu 'î vorba de drum... Ce sânt mobilele, lucsul ce vîd aci la mine?

Agachi. — Nu înţelegi? o surprisă.

Coşcodan. — O surprisă?

Agachi. — Dar; cucoana Lucşiţa, soacră ta, a socotit că în poziţia ta, nu se cuvenea...

Coşcodan. — A! cucoana Lucşiţa a avut ideea... (în parte) Soacră-mea a voit să 'mî facă o surprisă?... (cu mulţemire) Presentul e foarte frumos, şi atenţia foarte delicată.

Agachi. — (în parte) Ce mormăieşte ca un urs?

Coşcodan. — (primblându-se prin salon) Frumos... elegant... minunat... îmi place.

Agachi. — (în parte) Eaca!.. nu ţipă?... (tare) Vrea să dică, nepoate, eşti mulţemit de mine?

Coşcodan. — Pentru ce de d-ta?

Agachi. — Eă am ales mobilele, și am presidat la înpodobirea apartamentului.

Coșcodan. — Bravo, bravo, unchile... Aă probat că aă gust... Îă fac compliment.

Agachi. — (în parte) Ce-a păăit? (tare) Ea privesce... M'am gândit și la tine, te-am pus într'o ramă nouă... (arată portretul).

Coșcodan. — Bine ăică... A! unchile, cât eăă de amabil! (ăl strînge de mână).

Agachi. — Aăa 'ă, că e măă bine acum?

Coșcodan. — Mult, mult... însă găăesc rama cam simplă, n'are destulă poleială.

Agachi. — (în parte) Mare minune!.. Nu 'mă cunosc nepotul. Mi 'l-a schimbat în provincie... Acu e vremea să 'ă daă notele.

Barză. — (ătrând) Cucoane, a sosit cucoana Lucșiă cu fiica d-sale.

Agachi. — Bine, mă duc să le primesc la scară. (esă prin fund).

Coșcodan. — (în parte) Cucoana Lucșiă la mine?... de unde și pănă unde? (tare) Barză.

Barză, — (cu sficală) Aud, cucoane.

Coșcodan. — Ea spune 'mă... (văăendu'l) Eaca! și tu eăă pus în ramă nouă?

Barză. — (tremurând) Nu 'ă vina mea, cucoane, 'mă-a pus-o în spinare cu de-a sila.

Coșcodan. — Nu face nimica... te prinde; par' că eăă un feldmarșal. Sciă tu că porăă cu tine cel puăăin de 15 galbină aur?

Barză. — O stare de om!

Coșcodan. — (cercetând găătanele) Și 'ă aur de cel bun!

Barză. — Care vrea să ăică, a putea să 'mă sluăăască toată vieăăa mea?

Coșcodan. — Ce fel, săăă slujească? socoăă poate

că livreoa e a ta? Te înșelî, măi badeo... Îea mai bine seama să nu rođi găitanele.

Barză. — (în parte) Dacă nu 'î a mea... n'are haz. (easă prin dreapta).

SCENA VI.

Coșcodan, Ferpezanca, Tinca, Agachi.

(împreună).

Ferpezanca și Tinca.

La amabila'î postire
Noî venim cu mulțemire;
Căcî simțim plăcere mare
În a voastră adunare.

Agachi (îchinându-se).

Priimind a mea postire
Ne-aî cuprins de mulțemire
Căcî simțim plăcere mare
În a voastră adunare.

Coșcodan. — (înainte) A! cucoană Lucsiță... domnișoară Tincă; ce fericire pentru mine de a vă primi în apartamentul meu... Nu mă așteptam...

Ferpezanca. — Am venit, domnule Ghiță, îndată ce a sosit biletul d-tale de invitație.

Coșcodan. — (în parte) Aud? (încet către Agachi) Ce invitație?

Agachi. — (încet către Coșcodan) Le-am postit la masă în numele tău... Nu te îngriji; bucatele 's comendate la *Hugues*.

Coșcodan. — (în parte) La *Hugues*?

Tinca. — Spune'mî te rog, domnule Ghiță, ce te-ai tăcut de opt zile de când nu te-am mai văzut pe la noi?

Coșcodan. — Am fost absent din București, domnișoară... Am fost... am fost la Iași.

Ferpezanca și Tinca. — Tocmai la Iași? în fundul lunei?

Coșcodan. — Dar; aușisem că acolo s'ar găsi stofe și juvaere mai frumoase de cât în orașul nostru, și m'am răpeșit în fosta capitalie, ca să cumpăr cele trebuincioase pentru prezentul de nuntă...

Fespezanca. — Ce galantomie!

Agachi. — (în parte) Gogonată mincună.

Coșcodan. — Însă n'am găsit nimică ca să fie demn de d-ta, domnișoară, și m'am întors cu mânilor goale.

Agachi. — (în parte) Adică fără mânuși... tot de economie.

Fespezanca. — Nu face nimică... Îi găsi în Lips-cană de toate câte 'ți-a plăcea... (căutând înpregiur) Dar ce lucș în apartamentul unui holtei!.. ce eleganță! se cunoaște că ești gentilom...

Coșcodan. — Îmi plac lucrurile simple și elegante.

Agachi. — (în parte) Mai cu seamă simple.

Fespezanca. — Toate câte le vęd sânt alese și aședate cu mult gust.

Coșcodan. — (în parte) Cum își laudă singură prezentul!

Agachi. — În adevăr; mobilarea 'i prea frumoasă, dar și ține cam scump.

Fespezanca. — Fie că face; ș'apoă cine caută la bană, când lucru 'i plăcut?

Coșcodan. — Se 'nțelege; cine caută la bană, când lucru 'i plăcut?

Agachi. — (în parte) Bre! vorbește ca un rêsipitor!.. Acu 'i vremea să 'i daă notele.

Tinca. — Salonul acesta seamănă făcut înadins pentru musică... e mare, 'nalt și ferit de sgomotul trăsurilor.

Fespezanca. — Însă nu zăresc nici un piano.

Agachi. — E în cela-l-alt salon... un piano de Erhard.

Coșcodan. — (buimăcit) Dar . . . e în cela-l-alt salon . . . un Erhard de clavier.

Agachi. — Noă, de 200 de galbină.

Tinca. — Nu 'i scump, dacă 'i bun

Coșcodan. — (în parte) Ear o surprisă de a soacrei, se vede.

Fespezanca. — Nu 'i scump nici de cum . . . Al meu ține 250 de galbină.

Coșcodan. — Se 'nțelege că nu 'i scump . . . 200 de galbină . . . o bagatelă . . . unchiul meu crede că 'i scump, pentru că nu cântă din clavier . . . Nu 'i scump, unchiule.

Agachi. — Cu atâta mai bine, nepoate, dacă'l gădesc ești . . . Domnișoară Tincă, nu doresci să 'l vezi?

Tinca — Cum nu? vrea să 'l și cerc.

Agachi. — (dându'i brațul) Dă'mi voie dar să te întovăreșesc în salonaș. (trecând pe lângă Coșcodan, îi dă notele) Na, nepoate, ține.

Coșcodan. — Ce sînt astea?

Agachi. — Notele.

Coșcodan. — De musică?

Agachi. — Ba; notele de pe la magasi. (eșă prin stînga cu Tinca).

SCENA VII.

Coșcodan, Ferpezanca.

Coșcodan. — (în parte) Notele! . . . De ce mi le dă mie? . . . Al poate ca să le reveduesc. (cercetîndu le O! o! . . . sînt cam încărcate . . . dar nu mă privesc pe mine. le dă Fespezancăi) Cucoană Lucsiță . . . poftim.

Fespezanca. — Ce 's astea?

Coșcodan. — Notele.

Fespezanca. — Al vreă să le cercetez? adîiionând

375 cu 150 fac 525 și cu 125 fac 800 și cu 134 fac 934. Tocmai 934 de galbină, pentru mobilarea întreagă a casei... (dând notele lui Coșcodan) Poftim.

Coșcodan. — (În parte) Ce fel, poftim?.. Nu cumva socoate că le-oî plăti eă? (tare) Cucoană Lucsiță, mertați...

(Se aude în salonul din dreapta variații pe piano, care sună *cu sourdine*, în tot cursul scenei următoare)

Fespezanca. — Tac!

Coșcodan. — Aud?

Fespezanca. — Ascultă cum cântă de frumos Tinca din piano... Ce talent! ce ușurință!.. ce sentiment!.. Ah! mă simt îndușoșată... îmi vin lacrimi în ochi.

Coșcodan. — (În parte) Na!

Fespezanca. — Ghiță, Ghiță, sîntem singuri?.. Ah!..nu mai pot opri lacrimile...lasă-mă să plâng... (plânge).

Coșcodan. — Să plângi? da de ce să plângi, cucoană?

Fespezanca. — Ah! peste trei zile ai să-mi răpesci fata... să rămân fără copilă!

Coșcodan. — Așa este...însă notele...

Fespezanca. — Singură, singură pe lume!.. cuc! Ah! Ghiță... n'oî putea nici o dată să mă deprind cu singurătatea.

Coșcodan. — Îi veni să ședă cu noi la un loc... Cât pentru cheltuială ne-om pune la cale. (În parte) Oî chibzui-o să plătească tot.

Fespezanca. — Ba nu, Ghiță, căci om trăi strîmtoară... (coborînd ochii) Ah! Ghiță... am să 'ți fac o destăinuire la care nu te-aștepti nici de cum.

Coșcodan. — (În parte) Ce vrea oare să 'mă destăinuească?

Fespezanca. — Ai să mă găsești negreșit foarte

copilăroasă... dar ce se fac?... așa mi'î firea... Astă noapte am făcut...

Coșcodan. — Ce?

Fespezanca. — Am făcut un vis poznaș... Închipesce'ți că par' că mă găseam la bal, în rochîe stacojie... Stacojiul mă prinde de minune...

Coșcodan. — Nu ȑic ba; însă notele...

Fespezanca. — Lângă mine se afla un cavaler cam... sur, dar încă destul de verde... El mă mânca cu ochii de vie, și eũ mă roșeam pe obraz ca o fată mare.

Coșcodan. — (în parte) Eaca dracu! Nu cumva soacra are ideî cîudate?

Fespezanca. — De-o dată el mă apucă de talie.

Coșcodan. — Aș!

Fespezanca. — Și mă rîdică în vîzduh ca o peană... Orhestra cînta un valț... Cavalerul mă strîngea cu dragoste la pept, și'mî ȑicea niște cuvinte înfocate pline de amor, niște cuvinte pe care modestia nu mă eartă să le repetez.

Coșcodan. — (în parte) Ce dracu se 'î fi spus?

Fespezanca. — Și cînd orhestra încetă, cînd orhestra încetă...

Coșcodan. — Ei...

Fespezanca. — Cavalerul mă urcă într'un cupeũ și mă duse la biserică, unde par' că ne cunună părintele Aftanasie.

Coșcodan. — Ea lasă gluma...

Fespezanca. — Ah!.. însă n'a fost de cît un vis; căci nu gîndesc să mă mărit de-a două oară... Cu toate că, dacă s'ar presenta un cavaler încă verde...

Coșcodan. — *Fardon, pardon*, cucoană soacră... să ne tîlmăcim...

Fespezanca. — (cu sentiment) Ah! Ghiță... n'oîu pu-

tea nici o dată să trăiesc singură... Visul m'a amețit, m'a esaltat, m'a ridicat tocmai într'al 19-lea Cer.

Coșcodan. — (în parte) Prea sus!... a 'nebunit baba.

(Pianul încetează).

Fespezanca.

Ce vis frumos, ce vis ferice
Pe mine ȳerȳ m'a încântat!
Un glas ȳubit, taĳnic ĳmȳ ĳice
Că el va fi realizat.
Ah! de atuncȳ, mintea 'mȳ. se perde,
Și ne 'nĳeat par'că zăresc
Un cavaler plăcut și verde
Ce 'mȳ ĳice, ĳice: te ȳubesc.
Un cavaler ce 'mȳ ĳice, ĳice:
Ah! te ȳubesc și sũnt ferice!

(Eă ĳn stãnga, acoperindu'șȳ obrazul cu batista).

SCENA VIII.

Coșcodan. — (ȳȳ ĳreacă urechile) Ce-am aũdit? .. ĳmȳ ȳiue urechile... Baba are gãndurȳ de mãritiș! .. E ĳn stare să ȳea un barbat tẽněr și... verde, precum ĳice ea; un barbat care 'ȳ-a mânca toatã averea cu lingura, dupã obiceiũ... ș'apoȳ mãȳ sciȳ pėcatul! .. poate să facė și copii... S'a mãȳ vėđut de-al de astea pe lume... (furios) Eȳ! .. și clironomia? .. așã 'ȳ că 'ȳ ĳn pericol? (se primblã agitat pe scenã) Nu'ȳ timp de perdut... Baba s'a aprins... trebuȳe să fac ce-oȳ face, ca să 'ȳ scap averea din gura lupului... O! dac'așȳ avea la mãnã un barbat copt, vestejit, limoniũ, nu verde... un om șters de pe fața pãmẽntului, s'ȳ daũ babeȳ... așȳ fi garantat despre viitor.

SCENA IX.

Coșcodan, Agachi.

Agachi. — Ghiță, da nu vii să ascuți pe Tinca drângănind din piano?

Coșcodan. — O! ce idee! (arătând pe Agachi) Eaca barbatul cel copt! (tare și iute) Unchiule, unchiulică, ascultă: ești bătrân, ostenit, batojit, ai podagră; prin urmare trebuie numai de cât să puî capăt holteiei; n'ai timp de perdut.

Agachi. — Ce să fac? Cum ai dis?

Coșcodan. — Trebuie să te 'nsori.

Agachi. — Eă? ferească-mă Dumnezeu!

Coșcodan. — 'Ți-am găsit o femeie plăcută, bogată și grasă, care te iubesce.

Agachi. — Aș! cine?

Coșcodan. — Cucoana Lucsiț.

Agachi. — Soacră-ta?

Coșcodan. — Caracterul d-tale vesel îi place. 'Măa vorbit de d-ta chiar acum cu entusiasm... A făcut un vis înfocat... cu rochie stacojie... în care d-ta jucai valțul și rolul de amarez. Primescî? Mă duc s'o bucur pe cucoana soacră... să 'i duc veste bună.

Agachi. — (oprindu'l) Ho, țeară? Nu dau Tatari!

Coșcodan. — Unchiule, gândesce că are două moșii cu mori.

Agachi. — Aibă macar și dece... eă nu 's de 'n-surat... De-abia am văduț'o pe Fespezanca și, n'am apucat a mă îndrăgi de dinsa.

Coșcodan. — Îi iubi-o ca un nebun, când îi cunoaște-o mai de-aproape. Unchiule, închipuesce'ți fericirea de-a avea o soție drăgălașă... inimoasă, care te-a căuta când îi fi zai, te-a freca la tîmple cu oțet

de trandafir când te-a dura capul, și 'ți-a purta de grijă la bătrânețe... căci bătrânețele sînt triste.

Agachi. — Așa este... însă...

Coșcodan. — Ș'apoî ce 'î dai greș cucoanei Lucsiței?.. Ea 'î încă hazlie, nurlie... măi cu seamă când e înbrăcată 'n stacojiu.

Agachi. — Cu adevărat; stacojiul o prinde de minune.

Coșcodan. — Și luat-ai seama ce umere albe... ce brațe rotunde are?

Agachi. — (aprinzându-se) Le-am admirat, la balul ei.

Coșcodan. — Eîl apoî, ce măi stai la îndoială?... primesce.

Agachi. — Da cum, Doamne eartă-mă, la vîrsta mea?..

Coșcodan. — Ce 'ți pasă?... Lucsița te iubesce, te găsește că ești verde...

Agachi. — Oare?... dacă 'î așa, măi că... măi că... (ridînd) Sciî c'ar avea haz să facem nunțile amîndoi tot într'o ȕi?

Coșcodan. — (în taîna) Măi haz!.. și astfel, în loc să cheltuim cu două mese, facem numai una și bună.

Agachi. — (vesel) Al hoțule, vreî să mă 'nsorî de economie?

Coșcodan. — Tacî, că'ți vine mireasa... Unchîule, arată-te înfocat... fîi verde.

Agachi. — Las' pe mine.

Coșcodan. — Adă'ți aminte că te numescî Flutur... să te vîd fluturașule.

SCENĂ X.

Agachi, Coșcodan, Fespezanca.

Fespezanca. — (pe pragul ușii din stânga) Vă derangez, domnilor ?

Coșcodan. — Nicî de cum. cucoană Lucșiță ; toc-mai acum vorbeam de d-ta cu unchiul meu.

Fespezanca. — Deu ?

Agachi. — (în parte) Face parale încă soacra.

Fespezanca. — Și ce diceați de mine ?

Coșcodan. — Unchiul meu, sermanul, îmi istorisea un vis încântător ce a făcut astă neapte.

Fespezanca. — (apropiîndu-se) Aș ; și d-lui a visat ?

Coșcodan. — Și ? .. pare că era la bal ... lângă o ladă cu flori se găsea o damă frumoasă, înbrăcată cu rochie stacojie ...

Fespezanca. — (în parte) Ca mine ?

Coșcodan. — Stacojie. (încet către Agachi) Oștează, unchiule.

Agachi. — Bucuros. (oștează).

Coșcodan. — Acea damă era văduvă și înbobocită ca o zarnacadea.

Agachi. — O ! dar ; ca o zarn ...

Coșcodan. — (încet) Oștează.

Agachi. — (ostînd) acadea.

Coșcodan. — Unchiul meu, sermanul ! .. uimit, electrisat, se apropie de dînsa tremurînd ca frunza, (apucă (pe Fespezanca de mână) ș'o apucă de mână.

Fespezanca. — (ușimă, în parte) Vai de mine ! .. Nu știu ce 'mî vine.

Coșcodan. — Și 'î ți dise cu un glas verde : O ! doamna mea ! cât ești de frumoasă ! cât ești de grandioasă ! cât ești de măiestoasă ! .. cât ești de ...

Agachi. — (încet) Destul...Fă'î propunere de cununie.

Coșcodan. — Eă?

Agachi. — Fie care la rëndul lui... Eă am lucrat destul pentru tine.

Coșcodan. — (Fespezancăi) Și însfêrșit bietul meu unchiu îndrăzni să adauge : (se pune în genunchi) Lucsiță, Lucsiță ! te iubesc peste măsură.

Fespezanca. — (turburată) Pe mine? ... d-ta?

Coșcodan.

Ce vis frumos, ce vis ferice
Pe mine ȳerȳ m'a încântat !
Un glas ȳubit taȳnic ȳmȳ ȳdice
Că el va fi realizat.

Agachi. — (înterupându'l) Scoală mă, că nu'î locul tȳu.

Coșcodan. — (sculându-se) Bine ȳicȳ. (ȳȳ șterge genunchiȳ).

Agachi (îngenunchind, urmează cânticul).

Ah ! de atunci mintea'mȳ se perde ;
Căcȳ neȳncetat eă te zăresc.
De și sȳnt sur, sȳnt âncă verde
Și de amor mă prăpădesc.
Lucsiță, ah ! spune'mȳ aice
Că primescȳ, să fiu ferice.

Fespezanca. — Domnule Agachi ... Vaȳ de mine ! ce vorbescȳ? .. Aȳ nebunit ?

Agachi. — Dar, am nebunit de amor sȳu de amoare, după limba cea nouă ... Lucsiță, eșȳ vȳduvă, eă sȳnt vȳduvoȳ ... Haȳ să unim vȳduviile noastre, ca să le prefacem într'o păreche de porumbașȳ.

Fespezanca. — Domnule, mă confusarisescȳ.

Agachi. — Lucsiță ... te rog ... nu mă despera ...

spune 'mă macar un cuvânt dulce; ăi că primesc, se nu mă fie vorbă..

Fespezanca. — Nu acum, că's prea sastisită... Altă dată... mână... (în parte) Ah! inima mi se bate ca o toacă. (fuge în stânga).

Coşcodan. — După dînsa, unchiule.

Agachi. — Las' pe mine... Nu scapă ea cu una cu două... Îmi place, m'a fărmeceat; de-acum eu îi sînt popa. (între în stânga).

SCENA XI.

Coşcodan. — Ha, ha, ha, ha. 'L-am însurat pe unchiul meu... 'Mă-am asigurat clironomia... Tra, la, la, la... Îmi vine se joc polca de bucurie.

(Arica polcă din *Chiriţa în provincie: Ba te-oie mînce*).

'L-am însurat!
Tra, la, la, la, tra, la, la, la
'L-am însurat pe bîetul moş,
'L-am înfocat,
Tra, la, la, la, tra, la, la, la,
De s'a aprins ca un cocoş.
Ce bine 'mă pare
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la,
Că 'l-am băgat în cuib căsătorec
Şi pe-a lui stare
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la,
Sînt sigur eu s'o clironomisesc.

(Joacă polca cîntînd):

'L-am însurat!
Tra, la, la, la, tra, la, la, la, la,
'L-am însurat pe bîetul moş,
'L-am înfocat,
Tra, la, la, la, tra, la, la, la, la,
De s'a aprins ca un cocoş.

(Jucând, ajunge lângă masă și rămâne cu un picior în aer). Ce vîd ? o scrisoare pentru mine ? ..nefrancată ? .. (Iea scrisoarea). ba 'î francată. (o deschide) Cine 'mî scrie ? Moîsescu ? (cîtesce) «Domnule Ghiță ! Mă grăbesc a te încunoscîița «că averea cucoanei Lucsiței e în proces . . . Moșiile séle «'î-aû fost lăsate prin testament de bunul seû, Tachi «Craîoveanu ; însă testamentul se găsesce atacat de mai «multe persoane, sub cuvînt de oare care lipse de forme. «Pricina se caută astăđî la Curtea de Cassație . . . Pri- «mesce asigurarea înaltei stime . . . etc. . . » Tronc ! altă istorie acu ! .. Starea soacrei e în proces . . . Care vrea să ăicē, dacă s'ar perde pricina, e ruinată . . . Ruinată ! și eû am apucat de 'l-am încurcat pe unchiul meû . . . Destulă treabă-am făcut ! ..

SCENA XII.

Coșcodan, Agachi.

Agachi. — Ura ! .. am isbutit !

Coșcodan. — Ce-aî isbutit ?

Agachi. — Am făcut-o pe Lucsița să primească . . . S'a cam fasolit la început, dar însfîrșit s'a înblîndit ca o meîoară, și 'mî-a dat mâna s'o serut . . . Am serutat-o pînă dincolo de cot . . . Crișu eû !

Coșcodan. — (în parte) Ea priviți moșneagul !

Agachi. — Ei ! măi nepoate, ce măi ăici !. sînt țonțoroîu, orî ba ?

Coșcodan. — Bine, bine ; liniștesce-te . . . Planu 'î schimbat.

Agachi. — Ce plan ? Ce schimbat ?

Coșcodan. — Averea cucoanei Lucsiței e în proces. Chiar astăđî se tratează pricina la Curtea de Cassație. De-a perde-o, nu'î rămâne nici o lețcae.

Agachi. — Ce proces, mă? .. ce lețcae? par' că vorbescî într'aîurea.

Coșcodan. — Crede-mă, unchiule; nu te grăbi cu însuratul ... Lasă-te pe tânjeală.

Agachi. — Aî 'nebunit, mă? .. Audî: sê nu mă grăbesc, când m'am aprins? .. Dacă doar nu's un poponeț sê m'aprend și sê mă sting pe mică pe ceas.

Coșcodan. — (în parte) Nicî că vrea sê 'nțeleagă... (tare) Poate sê pearde procesul.

Agachi. — Și ce'mî pasă? .. Eû nu mă 'nsor pentru baniî Lucsiței ... Mă 'nsor pentru brațele ei, pentru ochiî ei, pentru nuriî ...

Coșcodan. — Doamnel ce 's bêtrâniî, când li se aprind călcăile ... Da gândesce, unchiule.

Agachi. — Du te la naîba și 'mî dă bună pace.

Coșcodan. — (în parte) A luat foc stogul de paîe; nu 'l maî pot potoli.

SCENA XIII.

Agachi, Coșcodan, Barză; maî pe urmă Bombeanu.

Barză. — Cucoane, a venit d-nul Bombeanu, sciî ăla care-a mâncat cu noî la *Hîc*.

Agachi. — Postesce 'l. (Barză esă)

Coșcodan. — (în parte, intrigat) Bombeanu?

Bombeanu. — (întrând) Domnilor ...

Coșcodan. — (în parte) El e! .. aî! aî! (se întoarce)

Agachi. — A! bine-aî venit prietene. Aî primit biletul meû de învitare?

Bombeanu. — 'L-am primit cu mulțemire, și, precum veđî, m'am grăbit. (zărind portretul lui Coșcodan). Ce vêd?

Coșcodan. — (în parte) Aî! aî ... m'a cunoscut.

Bombeanu. — Curios lucru !

Agachi. — Ce ?

Bombeanu. — Cum se face de ai la d-ta în salon figura astă pocită ?

Agachi. — E portretul lui . . .

Bombeanu. — Lui Zarafopulos, cămătarul meu.

Agachi. — Zarafopulos ? 24 la sută ?

Bombeanu. — Tocmai.

Coșcodan. — (în parte, ascunzându-și obrazul) Așî da bucuroș un sfaņ, sê fiu așurea.

Agachi. — (ușmit) Zarafopulos ! . . A ! înțeleg acum pentru ce Moșescu n'a voit nici o dată sê mi'l arate. Figura astă pocită, precum ȑici, ne-a exploatat pe-amêndoî fără nici un pic de cuget.

Coșcodan. — (în parte) Cum ? și unchiul meu se împrumuta din banii mei ?

Agachi. — (apropiindu-se de Coșcodan, încet) Nerușinatule . . . ai ajuns a fi și cămătar ?

Coșcodan. — (întorcându-se, încet) Sê'ți spun, unchiule . . .

Bombeanu. — (zărindu-l) Eaca și originalul portretului . . . *Kir* Zarafopulos, adevêrat e că ai de gând sê urci dobînda la 50 la sută ?

Coșcodan. — Sê vê spun . . . Nu credeți . . . În adevêr . . . mi s'a întêmplat câte o dată sê oblig prietenii, împrumutându-i cu opt, cu ȑece la sută pe an . . .

Agachi. — Minciuni.

Coșcodan. — Chîar cu 12 . . .

Agachi. — Minciuni.

Coșcodan. — Cu 15 cel mult ; dar cu 24 nici o dată ! . . Moșescu, blăstematul cel de Moșescu, m'a compromisat, după cum înțeleg . . . Eû îi încred banii mei, și el se vede că i speculează în folosul lui . . . A ! n'ași fi creȑut că ar fi abusat astfel de nevinovăȑia mea.

Agachi. — Mincîună! (încet către Coşcodan cu mânie) Ticălo-sule! Potlogarule! Îudă! 'Mî-e ruşine să mă uîţ la tine. De ađî înainte să nu ăicî cumva că'mî eşţ ne-pot, că te stîlcesc.

Coşcodan. — (încet) Unchîule...

Agachi. — Tacî, că întru în păcat pe loc... Pěn' în 5 minute să renunţ la mîna Tincăî; auđitu-m'aî?

Coşcodan. — Eű să perd ăestrea? .. Nicî o dată... Maî bine moartea!

Agachi. — (căutînd la ornic) Acum sűnt 4 şi cincî; la 4 şi ăece, de nu'î fi următor poronciî mele, spun la toţî istoriea lui Zarafopulos Coşcodan.

Coşcodan. — (în parte) Am păţit-o!

Agachi. — Eaca Tınca cu maică-sa... Arată-te is-cusit... Haît.

(Bombeanu se retrage în fund)

SCENA XIV.

Ceî de'nainte, Fespezanca, Tınca.

Fespezanca. — Veste bună! .. veste bună! .. Am căştigat procesul. (arată o hîrtie).

Coşcodan. — Căştigat? Bravo! .. Testamentul ră-mîne bun! Ce fericire!

Agachi. — (cu ornicul în mînă) 4 şi şeptे!

Fespezanca. — 4 şi şeptе? Ce ne pasă?

Agachi. — Am o treabă importantă la 4 şi 10. D-nul Ghiţă o cunoasce.

Coşcodan. — (încet) D'apoî a căştigat procesul, unchîule! ..

Agachi. — (încet) Tocmaî de-aceea, arată-te şi maî iscusit.

Coşcodan. — Cucoană Lucsiţă...

Fespezanca. — Ce este, Ghiţă?

Coșcodan. — (în parte) Uf! cald e!

Agachi. — 4 și 8.

Coșcodan. — (rugându-se încet) Unchiulică...

Agachi. — 4 și 9.

Coșcodan. — Cucoană... Conștiința mea me obligă, în acest minut solemn, să vă fac o destăinuire...
(în parte) Uf! (tare) M'ați creșut negreșit un tânăru cu minte și econom?...

Fespezanca. — Negreșit.

Coșcodan. — (încet, cu desperare) Unchiulică.

Agachi. — 4 și 10 minute!

Coșcodan. — V'ați înșelat, cucoană... (îute) Sunt din protivă un cheltuitor, un destrămat. În loc să șed acasă ca un bătrân, îmi petrec zilele și nopțile pe la birturi; mă împrumut cu bani în târg, de plătesc 18 și 24 la sută și merg la bal masche! înbrăcat în costum de Mustafa Pașa.

Fespezanca și Tinca. — (indignate) O!...

Coșcodan. — Eată adevărul... astfel sunt!

Agachi. — Se înpodobesce Coșcodanul.

Fespezanca. — Domnule Ghiță, purtarea d-tale în acest minut solemn merită o răsplată. Primesce dar înalta mea considerațiune; cât pentru Tinca, ștergete pe buze.

Tinca. — Aud? Vrea să dică, ear rămân fată mare?

Agachi. — Ba nu, Tincă; nu te 'ngriji de asta... Eă 'ți-am găsit un barbat, care socot că 'ți-a plăcea mai mult de cât Zar... Coșcodan... Domnul Bombeanu, prietenul meu.

Tinca. — (cu bucurie) A!

Bombeanu. — (înaitând) Ași fi prea fericit, dac'ași merita favorul...

Agachi. — Auă! Tinca... cere un favor tânăru... primesce, să se isprăvească comedia.

Tinca. — (coborînd ochii) Cum a hotărî maică-mea.

Fespezanca. — Eă primesc cu bucurie.

Agachi. — Bravo... și mata Tinca?... ce ȱicî?

Tinca. — Nu sciă de se cuvine.

Agachi. — Vrea să ȱică, nu primescî... fie...

Tinca. — (răpide) Ba primesc.

Fespezanca. — Ce te mai fasoleaî dar?

Coșcodan. — (trăgînd pe Agachi la o parte) Unchîule, măr-turisesce că cu toate defectele mele, am contribuit mult la fericirea d-tale... te-am logodit c'o avere *sucada*...

Agachi. — Nu cumva vreî să'ȱi plătesc comision?

Coșcodan. — Nu; dar însfîrșit... mai târȱiă, după moartea d-tale, tot 'mî-a veni și mie ceva parte.

Agachi. — ȱie?

Coșcodan. — Tot eă am să'ȱi fiă clironom, căcî despre copii cred ce te-a ertat Dumnezeu.

Agachi. — Culcă-te pe-acea ureche. Purtarea ta m'a revoltat astfel, că, în cîuda ta, am de gînd să las în urmă'mî o jumătate duzină de fluturi.

Coșcodan. — (în parte) Se laudă, unchîul, nu'î tocmai așa de... revoltat.

Barză. — (întrînd) Poftim la masă.

Agachi. — Ura! și poftă bună!

Plăcerile 's paserî ușoare
Ce-aprind a inimilor dor;
Omul prost le lasă să sbóre,
Ear eă le prind vesel din sbor.
 Cu al meă pahar
 Plin, plin
 De vin de Cotnar
 Plin, plin
Și cînd paharul meă închin,
 Ah! Ah! Ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,
Glu, glu, glu, rațul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu ;
Căci orî care chin
Eu mi'l înec în vin.
Pluf !

Toți.

Glu, glu, glu, sufletul meu ride, etc.

(La finele cupletului, Agachi dă brațul Fespezancăi, Bombeanu dă brațul
Tincăi și toți se îndrept spre fund).

(Cortina cade).

ARVINTE ȘI PEPELEA

P E R S O A N E:

Arvinte, de 50 anŭ.

Pepelea, de 25 anŭ.

Mândica, nepoata lui Arvinte.

ARVINTE ȘI PEPELEA

ARVINTE SI PEPELEA

VODEVIL ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece într'un sat din Moldova, în anul 1864.

Teatrul reprezintă o cameră de țeară cu o ușă în fund, altă ușă în dreapta; lângă dînsa, un cuîu mare în părete; în stînga fereastă; în fund un pat acoperit cu scoarță; alătura cu patul, un paravan prost; în mijloc, o masă de lemn cu două scaune.

SCENA I.

Pepelea. — (între prin fund) Măndică! Măndică!.. Unde ești?.. Unde te-ai ascuns? (merge spre ușa din dreapta, vîind s'o deschidă) Măndică!..

SCENA II.

Pepelea, Măndica (după ușă).

Măndica. — Cine 'î acolo?

Pepelea. — Eă... Pepelea... ursitul tău, Măndică!

Eă, Pepelea din poveste,
Eă, Romănul drăgălaș,
Cum n'a fost și nicî nu este!
Altu 'n sate și 'n oraș!

Eă, nepotul lui Păcală.
Care 'n orî ce timp și loc
Rid de proști, rid de Tândală
Și de dracul îmi bat joc.

Multe fete după mine
Zac pe coaste și oftez;
Dar eă numai pentru tine
Inimăoara 'mă-o păstrează.

Mândica. — Tu ești, Pepeleo?.. Ce cați?

Pepelea. — Am venit să-ți spun că'mă ești draguță ca ochii din cap.

Mândica. — Așa se trăești?

Pepelea. — Să n'am parte de moșu-tău, giupănu Arvinte, de-ți spun gugoși... Da deschide ușa, Mândico, să ne vedem la față.

Mândica. — Nu pot, că m'o închis moșu-meu cu cheia...

Pepelea. — Elei!.. și de ce te-o închis?

Mândica. — Ci că se nu mă fure Zmeii.

Pepelea. — Mânca'l-ar Zmeoaicele, ghău jafurisit...
Și tu ce faci tu acolo singurică!

Mândica. — Cos!

Pepelea. — Rochița ta de nuntă?

Mândica. — Ba!.. antereu lui moș Arvinte...

Pepelea. — Ear' îl cârpești?.. De când te știu, altă nu faci... Mai dăunădă 'i-ai scos mânicile, ca să-ți pui spete.

Mândica. — Acum 'i-am scos spetele, ca să-ți fac poale.

Pepelea. — Ha! ha! ha!.. O s'agăungă vestit în țară antereu lui Arvinte, mânca'l-ar guzgani!

Mândica. — Pe cine?.. pe antereu?

Pepelea. — Ba! pe moșu-tău, că mare sgărcit îi!
Îi în stare să taie un fir de mălaiu în opt...

Mândica. — (ride).

Pepelea. — Mândică! .. Știi una?

Mândica. — Ce?

Pepelea. — Te-am cerut ieri dimineată la dînsu.

Mândica. — Elei! și ce 'ți-o răspuns?

Pepelea. — M'o trimes dracului pomană.

Mândica. — Da pentru ce?

Pepelea. — Ci că nu's de neam mare!

Mândica. — Auđi!

Pepelea. — De-aceea am hotărît se 'i gîloc una
și bună...

Mândica. — Ce?

Pepelea. — Ce m'a sfătui dracu.

(Se aude afară tușind și strănutând).

Pepelea. — Eaca vine strigoiu.

Mândica. — Fugî lute, sê nu te găsească aici!

Pepelea. — M'am dus... Sê ne videm cu bine,
Mândică! Pe unde sê es, ca sê nu mê întîlnesc cu
el? Ha! pe fereastă... dos la fačă. (sare pe fereastă, în timp
ce Arvinte intră prin fund).

SCENA III.

Arvinte (cu glubea strențuroasă).

U! hu, hu, hu! geru'î! (își suflă în pumnî). Bine ȃice, Ro-
mânu, că iearna n'o mănîncă lupu... Am fost sê cum-
pêr un car de lemne; dar 'mî-o cerut cît dracu pe
tată-sêu, și n'am luat nicî o dispicătură, ca sê'î viũ
de hac celuî cu lemnu... (strănută) Na! că ear m'o prins
gutunarîu. U! hu, hu, hu!.. De 'mî-ar gătî Mândica
antereu, sê pun ceva cald pe mine, că, ȃeũ, am în-
ghečat... Hei! blagoslovită sê fie vorba țiganuluî:
'Maî bine douê verî, de cît o iearnă.'

Banul se câscigă greu ;
 Dar ușor se cheltuesce.
 Cine 'î prost și derbedeu
 Lesne 'n lume motluzesce ;
 Însă eu am bani și minte,
 Căci mă cheam jupân Arvinte.

(strănută).

Într'un ceas bun !

Îearna vine, timpu'î rece,
 Eu o las frumos de trece
 Și nu mă 'ncăldesc la foc...
 Mă 'ncăldesc sărind în loc...
 Astfel, eu, jupân Arvinte
 Sînt cu trupul tot ferbinte.

(Strănută). Ha!.. ean așa... și la anu cu bine!.. (își suflă nasul) Măndică!.. (se apropie de ușa din dreapta) Măndică!.. Nu răspunde, drăcoaica... Se vede că'î mâniaasă c'am închis'o în odae... Apoi dă!.. cu fetele... vorba ceea... paza bună ferește primejdia ră... Dumneei, găupineasa Măndica, era în plecare să se dee în dragoste cu pușchiu cel de Pepelea... un târie brâu, care 'și bate joc de toată lumea!.. Atunci s'agîungă... (se depărtează de ușa) 'L-am întêlnit mai deunădî și 'î-am ȑis să 'mî vîndă casa asta, în care șed acu de doi ani... îî casa lui, hoțu! Cum așî face să 'î-o îeui pe nimică?... S'îl port cu vorbe, că 'l-oîu însura cu Măndica, pînă ce-oîu mîntui târgu... ș'apoi, de spate și pe uș'afară. Ha!.. eată'l... ci că, cînd vorbești de lup, lupu cît cole!..

SCENA IV.

Arvinte și Pepelea.

Pepelea. — Bună dimineața, găupâne Arvinte !

Arvinte. — Ha ! ha ! .. a' vinit, berbantule, ca să sfêrșim tocmai pentru casă ?

Pepelea. — Așa, gîupâne !

Arvinte. — Fie ! .. cu toate că n'am nevoie mare de bordeiu tîu... însă fiind c'am fost prietin cu tată-tîu...

Pepelea. — De-aceea a' vre să 'mî leî casa pe nimic ? ..

Arvinte. — Las' nu mai lehai, după cum ți'i obiceiul.. Cât cei pe hardughiea asta ?

Pepelea. — Cât dai d-ta ?

Arvinte. — Cât s'ți dau ? Casa 'î dărăpănată... are trebuință de meremet... streșina 'î putredă...

Pepelea. — Vra să ȑică, nu 'ți place ?

Arvinte. — Să ne 'nțelegem, fîtu' meu... E'u primesc să fac o jîrtfă, cheltuind cu meremetu ; însă banii ce-oîu cheltui, să fie socotiți drept prețu casei... Te primești așa ?

Pepelea. — Bună tocmală ! .. Dar' ceva adalmaș ?

Arvinte. — O baniță de nucî uscate... hai ; treacă de la mine ; unde-o mers miea, meargă și suta...

Pepelea. — Bunătatea d-tale ! .. însă un lucru strică...

Arvinte. — Care ?

Pepelea. — Nu 'mî plac nucile ! ..

Arvinte. — Nu fii prost, măi ! .. O baniță de nucî vechi, de șase anî... Nu scăpa chilipirul din mînă.

Pepelea. — Ba nu așa, gîupâne ! .. Almintere... Dă'mî pe Măndica adalmaș ! .. Vrei ?

Arvinte. — (În parte) Auđî hîtru ! .. Să 'î dau bună-tate de fată, nouă nouță, pe-o hardughie veche...

Pepelea. — Ce ȑică, gîupâne ? Ne lovim cu târgu ?

Arvinte. — Ți'i dragă fata, haîn ?

Pepelea. — Dragă, de mor... 'Mî-o dai de nevastă ?

Arvinte. — Om vide... om vide... Hai să facem zdelca mai ântêi. (scoate hârtie și călămări din saltarul mesei).

Pepelea. — (în parte) Umblă cu mâța 'n sac, ghîujul... Aține-te Pepeleo!..

Arvinte. — Eaca tot ce trebuie pentru scris!.. Unde 'mî-am pus ochelarii?.. (îi caută peste tot locul) Unde 'mî-am pus ochelarii?

Pepelea. — (ridînd) Nu'î mai căta de geaba, gîupâne!

Arvinte. — 'Î-ai găsit?

Pepelea. — Ce se 'î găsesc, că 'î ai pe nas.

Arvinte. — Oare?... Se vede că de mult ce-am strînutat...

Pepelea. — Ai prins orbu găinilor...

Arvinte. — Cine? eă?

Pepelea. — Ba! ochelarii!

Arvinte. — (în parte) Ghidi, obraznic!.. (tare) Pepelaș dragă, știi carte?

Pepelea. — Știu.

Arvinte. — (în parte) Păcat!.. (tare) Facem zdelca?

Pepelea. — Facem!

Arvinte. — Prea frumos! Eaca scriu. (scrie) «Să fie «știut, prin acest zapis de vecinică vîndare, că eă, «Pepelea, am vîndut d-sale, gîupânului Arvinte, casa «mea ce-o am de la părinți și că am primit toți bani...»

Pepelea. — Ce bani? N'am luat nicî o para...

Arvinte. — Așa 'î forma, fêtul meu! (scrie) «și că «am primit toți bani, în galbină împărătești, cu zimți, «fără ca se 'mî mai rămăie cuvînt de a întoarce vr'o «dată tocmala făcută.» (vorbind) Bun e așa?

Pepelea. — Bun!

Arvinte. — Vin' dar de iscălește!

Pepelea. — Bucuros! însă...

Arvinte. — Ce?

Pepelea. — Să veđi d-ta, gîupâne! Bietu răposatu tată-meu, 'mî-a lăsat cu limbă de moarte, că de-a fi se 'mî vënd casa vr'o dată, se 'mî păstrez în stăpânire cuîu ist mare din părete. (arată cuîul de lîngă uşă.)

Arvinte. — Ce vorbă 'î asta!..

Pepelea. — Poronca tatiî ... n'am ce face!

Arvinte. — Ei! ş'apoî?

Pepelea. — Apoî măi adauge d-ta în zdelcă, ce 'ţi-oîŭ ăice eŭ... scrie...

Arvinte. — Da bine, măi, la ce-a se 'ţi folosească ție un cuîu în părete?

Pepelea. — La nimic... doar numai se am unde se 'mî anin căciula, când oîŭ vini la d-ta.

Arvinte. — (în parte) Prostu'î sërmanu! (rîde încet).

Pepelea. — Ei! scriî?

Arvinte. — Scriŭ, scriŭ... spune. (pufnesc de ris).

Pepelea. — (dictând) «D-luî, gîupănu Arvinte, se leagă cu gîurămēt de afurisenie...

Arvinte. — (în parte) Gîurămēt!!.. de afurisenie!..

Pepelea. — (dictează) «să lase în stăpânirea me cuîu «cel mare din păretele din dreapta, fără ca d-luî să «se poată atinge de el, şi fără ca să se înprotimească «vr'o dată, la orî ce aşî vra eŭ să fac cu pomenitul cuîu.» Aî scris?

Arvinte. — Am... Na! iscăleşte!

Pepelea. — Bucuros!.. (îea condeiul) Dar' îmi dai pe Măndica?

Arvinte. — 'Ţi-o daŭ!.. Pune'ţi talpa gâşteî pe zdelcă.

Pepelea. — Ba nu! Chîam'o aici pe Măndica...

Arvinte. — N'aî încredere în mine?... Eŭ, om bătrân, cu frica luî Dumneŭeŭ... şi care am fost prietin cu răposatul?..

Pepelea. — Ei, fie! dacă 'î așa... Eaca iscălesc.

Arvinte. — (examinând hârtia) Minunat!.. Aî o slovă mai citeață chîar de cîat a dascalului Pricochi din Podu-Iloae. (strînge hârtia în sin).

Pepelea. — Acum, ȕi Măndicăi sê vie!

Arvinte. — Vreî numaî de cîat s'o îeî?

Pepelea. — Vreû!

Arvinte. — Și ȕi'î dragă de tot?

Pepelea. — De tot!

Arvinte. — Fără șagă?

Pepelea. — Fără!

Arvinte. — Dacă 'î așa, adă mîna 'n coacî, sê te duc la Măndica... (îea pe Pepelea de mîna și 'l duce spre ușa din fund) Da făgădueshî că 'î ține o bine!

Pepelea. — Ca pe-o floare!

Arvinte. — Eî, aferim, fêtu meû!.. Primește blagoslovenia me! (ajungînd la ușa din fund) și sê eșî afară, hoțule! că 'ȕi rup cîolanele!..

Pepelea. — Ce aî pătîit, giupâne?

Arvinte. — A! pușchîule!.. aî chitit că 'ȕi-oîû da bunătate de fată, nouă nouă, în schimb pe-o hardughie veche ca bordeîu têu!.. Aî chitit sê întri în neamurî, moșicule?.. Afară!..

Pepelea. — Așa ȕi'î povestea, gârbovitule?.. Eî! lasă, că eû ȕi's popa têu de-acu 'nainte... M'aî înșelat cu minciunî, pên' ce m'aî pus la mîna, șafer bêtrân ce eșî...

Arvinte. — Afară!

Pepelea. — Am sê 'ȕi fac ȕile fripte, ca sê pomeneșî de Pepelea, cîat îî mai trăi...

Arvinte. — Afară!

Pepelea. — Oîû eșî dacă 'mî-a plăce... Am drept sê viû aici orî cînd... sê 'mî pun căciula 'n cuiû, ș'am sê viû ȕi și noapte... auȕi tu, ottigosule! ȕine-te bine de-acu... atâta 'ȕi ȕic. (ese).

SCENA V.

Arvinte și Mândica.

Arvinte — (singur) Afară... Ghidi, tricolici nerușinat... să mă amenințe el c'a vini în casa me, cumpărată cu bani buni și pe șin?... hoțu, eniceriu, cârjaliu!... Brrr! îmi curge sloiuri de ghiață pe spinare de mânie... (merge de deschide ușa din stânga cu cheia). Mândică!

Mândica. — (din întru) Ce este?

Arvinte. — Gata 'i antereu?

Mândica. — Gata!

Arvinte. — Adă s'îl înbrac, doar m'oîu mai încălzi, c'am înghiecat (îi ea antereul și închide ear ușa) Ean să videm, bine'i cusut? (îl desvêlesce) 'Î-o scos spetele, de 'i-o făcut poalele... Minunat!... Spetele 's de prisos... Nu se vîd... Ean s'îl înbrac... (trece după paravan și'l înbracă). Pepelea dracului... 'l-am pus la mână. Atâta numai mă îngrijesc... cuîu cel din părete... pare-mi-se că 'i un cârcioc... (ese înbrăcat cu antereul) Îi dres cât se poate de bine... mă prinde... (înbracă gîubeoa) Eaca cuîul cel cu pricina... dacă 'l-aș scoate din părete?... Nu se poate, că 's legat cu gîurămînt de aturiseniel.. (se scarpănă în cap cu cîudă) Măi, măi, măi... să nu 'mî fi pus opinca, berbantu cel de Pepelea?... Ean să merg să mă sfătuesc cu popa Macovei din sat... El, om cu carte... știe multe... poate să mă deslege de gîurămînt... Hai? bunu'i Dumneđeu, meșter îi Avinte. (își lea șapca și ese prin fund, în timp ce Pepelea intră pe fereastă).

SCENA VI.

Pepelea. — (la fereastă) Acasă 'i strigoîu?... Ba eată!

că esă... (sare pe fereastă în casă) Hup și eă! (aduce o frânghie și o traistă plină cu rufe ude) 'Mă-am adus rufele spălate la fântâna din sat, ca să le anin în cuiul meu și să le întind în odae. (anină traista în cui; din traistă curge apă prin odae) Ean așa... Acu să 'ntind și frânghiea. (anină un capăt a frânghiei de cuiul cel mare din păretele din dreapta, ear cela-l-alt capăt îl leagă de alt cuiu ce se găsește înșfpt în păretele din fund, lângă ușă). Are să se cam sborșască giupânu Arvinte, d'apoî n'am ce 'î face... Cuiu 'î-al meu, și am drept de-a pune în el ce-oîu vra... Eaca și frânghiea gata... Acu să'mă întind rufele... Ce-aud?... Par' că vine moroîu... Să vedeți haz acuș! (stă lângă ușa din dreapta).

SCENA VII.

Pepelea și Arvinte.

Arvinte. — (pe pragul ușii din fund) N'am găsit pe părintele Macovei acasă... (când se între, se lovesce cu capul de frânghie, și 'î cade șapca și ochelarii). Carnacsî! Ce 'î asta?

Pepelea. — Ține-te bine să nu dai rău?

Arvinte. — Tu ești, antihîrțule? Ce cați aici?

Pepelea. — Nu băga de samă, giupâne!.. Îmă întind rufele ca să se usuce.

Arvinte. — Ce face? Strențele tale în casa me... Da aici îi spălătorie?..

Pepelea. — Nu știu eă... Cuiu meu...

Arvinte. — Cuiu tău, căpcăunule? (arătând cela-l-alt cuiu din fund) Dar' aista tot al tău î? ha? Cum de-aî îndrăznit să te-atingi de el?

Pepelea. — Ascultă, giupâne!

Arvinte. — (furios) Eaca ascult, Pasvantoglu ce ești! (smuncește frânghiea din cuiu și o asvêrle afară). Da ce te socoți

tu?.. Să 'mă întindă frânghiile pin casă, ca într'un șopron... să 'mă sparg capu la vârsta mea?.. Afară, pehlivanule... (îl împinge de spete)

Pepelea. — Nu pune mâna, că te afurisesc!

Arvinte. — Afurisi-te-ar Zarzavela, să nu te mai ved în ochii mei!

Pepelea. — (resistând pe pragul ușii din fund). Îmi dai pe Mândica?

Arvinte. — Ean așteaptă să'ți dau eu o Mândică de corn peste cap. (apucă un băț; Pepelea fuge râdând).

Pepelea. — Sus părinte, că se udă cărțile!

Arvinte. — Anaftima să fii!

SCENA VIII.

Arvinte — (foarte necăjit) Breee!.. aista 'i Neaga!.. popa belea. (calcă în apa ce a curs prin casă) Da asta ce mai este?.. privește cum curge apă pin casă... să giuri c'o versat Bahluu. Or să se facă broaște... (Îea o cârpă și șterge pe jos) Poftim!.. vieață 'i asta? s'agîung a șterge urmele lui Pepelea... Da de unde, Doamne eartă-mă, curge șiroiul... (zărind traista în cuiu) Eaca pozna... 'și-o aninat traista cu rufe ude în cuiu... Bată'l potopu, Fariseu, să'l bată. Cum 'i-aș arunca-o în uliță, de nu 'mă-ar fi nu știu cum de giurământ... Părinții noștri dicea: «Cine 'și calcă giurământu, nu 'l primește pă-mântu!» și mă tem că nu 'mă-oîu afla loc pe ceea lume. (oftează) Hei, hei! răbdare, Arvinte fétu meu, răbdare!.. (merge la ușa din dreapta, o deschide și dice): Mândică!.. adă o luminare, c'o însărat de tot și începe a nu să mai videa. (Mândica îi dă o luminare de seă aprinsă). Noapte bună, fata mea, noapte bună!.. Culcă-te, căci culcatu de vreme și sculatu de dimineață e o dovadă de înțē-

lepciune . . . Privește, de pildă, găinile . . . Noapte bună . . . (închide ușa cu cheia) Îmi vine să mă culc și eu . . . să dorm ca un stăpân vecinic în căsuța lui. (merge de 'și drege patul din fund, așează perina și 'și pune un ghigilic) Oîu să mă culc înbrăcat cum sînt, doar' 'mă-a fi mai cald . . . Brrr! . . . geru'î . . . de cască și mâțile . . . (cască).

(Arie din *Fra-Diavolo*: «*Allons ma femme, il faut dormir*»).

Eată ceasul dc odihnă!
 Oîu să dorm, . . . să dorm în tihnă
 (cască) În căsuța ast' . . . a mea.
 Noapte bună, moș Arvinte,
 Fă hor, hor, de acu 'nainte
 (cască) Fără grijă de belea.
 Fă hor, hor și ear hor, hor,
 În somn dulce și ușor.

(În timp ce cântă, se gătesce de culcat, se întinde pe pat înbrăcat în antereu, se acopere cu giubeoa, își trage o cergă pe de-asupra, își vîră capul în perină și începe a horăi),

SCENA IX.

Arvinte și Pepelea.

Pepelea. — (bate la ușă).

Arvinte. — (tresare).

Pepelea. — (bate mai tare).

Arvinte. — (se întoarce în pat cu fața la perete).

Pepelea. — (afară) Gîupâne Arvinte!

Arvinte. — (deșteptându-se spăriet) Ha! . . . ce este? . . . am visat că s'o spîndurat Pepelea n cuîu . . .

Pepelea. — Gîupâne Arvinte!

Arvinte. — Cine 'î acolo?

Pepelea. — Eû, Pepelea?

Arvinte. — Ear? Ce caîi noaptea, tricolîcîule?

Pepelea. — Deschide'mî sê ieû traista din cuiû!

Arvinte. — Bată-te pêralnicu, ș'ai agîunge în traista goală!.. Auđî! sê mē trezască din bunătate de vis!

Pepelea. — Deschiđi ușa ađi?

Arvinte. — Du-te naîbeî!

Pepelea. — Dă'mî drumu, că stric ușa... Am treabă la cuiul meû.

Arvinte. — (sculându-se) Eî stăî, spēndura-te-aî în el!
(se scoală numai în antereû și merge de deschide ușa).

Pepelea. — Bine-am găsit, gîupâne!

Arvinte. — Haî! ie-țî degrabă strențele și pleî, că răcesc!

Pepelea. — luându'șî traista) Eaca!.. frumos antereû porți... Ean întoarce-te puçin... Ha, ha, ha!.. n'are spete... antereû de spatariû!.. cată sê și asuđî în el, gîupâne!

Arvinte. — Eșî! nu lungi vorba.

Pepelea. — Ba nu, đeû, când a face puî antereu, sê'mî daî și mie unu de sēmēnță.

Arvinte. — Eșî! îți đic, obraznicule!

Pepelea. — Îmî daî pe Măndica?

Arvinte. — Măndica? scoate un papuc din piclor) Na? Măndică, Strēmbă-lemne ce ești!

Pepelea. — Par' că ești cîofu cel din bortă, c'un papuc și c'o... (fuge rîdēnd).

SCENA X.

Arvinte. — (Închide ușa din fund cu zăvorul, apoi vine posomort în fața publicului și đice): Eeeî!.. așă 'î c'am pățit-o? Care vra sê đicē, am casă și nu 's stăpân într'însa!.. Așă 'î că 'mî-o întors șurubu, pușchiu cel de Pepelea?

(își dă tifla). Na! cap sec... bostan fără simburî... Na, na !

Na tifla Arvinte,
Bêtrân fără de minte !
Un pușchilă nimică
Te prinse de chică.
Na tifla mișele,
Un ținc să te 'nșele ;
Te-or ride golaniț,
Ba ch'iar și curcaniț !

Breee ! .. așa rușine de când sînt n'am pățit ! .. îmi vine s'e'mî calc giurămentu... că doar n'o'îu fi eu cel d'ântêi... Ba nu, Arvinte dragă... mai bine mergi de te culcă și rămâi cu sufletul curat... eaca mă duc... (merge de se pune în pat) I ! .. călduț îi și bine. (adoarme cîntînd încet):

Noapte bună, moș Arvinte,
Fă hor, hor, de-acu 'nainte !
(începe a horîi).

SCENA XI.

Arvinte și Pepelea.

Pepelea. — (bate la ușă).

Arvinte. — (urmează a dormi).

Pepelea. — Gîupâne Arvinte ! .. heî, gîupâne Arvinte !

Arvinte. — (cu spasmu prin somn) Nu lăsa, măi ! .. nu lăsa ! .. prinde' ! ..

Pepelea. — N'auđi, somnorosule ?

Arvinte. — (deșteptându-se) Na ! .. Ce'î ? foc ?

Pepelea. — Deschide ușa !

Arvinte. — Ear tu ești, hurezule? .. Ce vrei?

Pepelea. — Dă'mî drumu s'e'mî pun căciula 'n cuiu?

Arvinte. — Du-te pîrleî! (se întoarce la părete).

Pepelea. — Nu deschidî... Te afurisesc! Te faci că dormî?... Eî! las' că'î vin eû de hac!

Arvinte. — visând Frînghie... spîndurătoare... Nu... da ședî binîșor, că mă gâdel... Zapis... A!

Pepelea. — (deschide fereasta) Ba că s'e dîcî... doarme, povîrnit... Acu 'î vremea s'e'mî întind rufele. (are în odae, trăgînd o frînghie lungă după el, și merge de leagă un capăt de cuiu, acela-l-alt capăt e legat afară de un copac. Fereasta rămîne deschisă).

Arvinte. — (dă semne că 'î este frig și se ghemuesce în așternut)

Pepelea. — S'e'mî întind bine frînghiea... așa... Acu s'e'mî spîndur averea... (iea traista de pe fereastă și anină rufe albe pe frînghie de-a lungul scenei) Eaca basmalele boerîuluî; eaca ștergarele boerîuluî; eaca naframa de vornicel de nuntă...

Arvinte. — (strînută).

Pepelea. — S'e'î fie de bine.

Arvinte. — Ce dracu, vine un vînt de cele muscălești... ear m'o prins gutunarîu. (strînută).

Pepelea. — Pe braçe, și la mulți anî!

Arvinte. — Aud? (se întoarce) Pîcî drace!.. ce'mî vîdîră ochî?... fereasta 'î deschisă!.. Ce bulendre's aiste?

Pepelea. — Ale mele!

Arvinte. — Tu! ear?... tu!.. ale tale?

Pepelea. — Eû, ear eû, ale mele!

Arvinte. — Pe unde-ai înatrat, potlogariule?

Pepelea. — Pe fereastă...

Arvinte. — Ș'ai lăsat'o dischisă în meș de iearnă!

(se scoală lute).

Pepelea. — Nu cerca s'o închiđî, că trece frînghiea!

Arvinte. — Ce frânghie?

Pepelea. — Asta cu rufele... Am legat un capăt de copacu vecinului.

Arvinte. — Breee!

Pepelea. — Precum Țică.

Arvinte. — Breee! care vra să Țică, tu ești stăpân aici, și ești de haïmana?

Pepelea. — Cetește zdelca... cea cu cuiul... știi?

Arvinte. — Ghidi, șuler viclean!

Pepelea. — N'o scoți în capăt cu mine, găupâne!... din două, una; orî rupem zapisu de vânzare, orî îmi dai pe Mândica... Alege!... (se depărtează spre ușa din drépt).

Arvinte. — (în parte, pe gânduri) Să rup zapisu?... nu 'mă vine la socoteală!... să 'i dau pe Mândica?... nu 'mă vine la *kerem*!... Cum să fac?... Dacăși găsi vr'un tertip ca să schimb zdelca, și să scot cuiu din ea... Dar' ce tertip?... Hoțu de Pepelea îi cârcăcar de frunte!... doar numai să 'l înbêt, se 'i fur mințile... omu la chîef multe face... Minunată idee... Ea să cerc!...

Pepelea. — (în parte, observându'l) Oare ce mormoește ursu?

Arvinte. — (sculându-se) Pepelaș dragă!

Pepelea. — Aud, găupâne!

Arvinte. — Tie nu ți'i frig, fétu meu?

Pepelea. — Ba 'ncă cum frig!

Arvinte. — Apoî dar'... în loc de-a ne certa înpreună, n'ar fi mai nimerit să ne înțelegem ca doi oameni detreabă, încălđindu-ne c'o stacană cu vin? Ce Țică tu, Pepelaș dragă?

Pepelea. — Țic că ai dreptate, găupâne! Dar unde să găsim vin la ceasu aista? Jidani sunt în sêrbători și crășma 'i închisă.

Arvinte. — Unde să găsim vin?... Așteaptă... am

un puîu de Cotnariîu, care face cu ochiul . . . (în parte
Am să 'l fac cuc (Scoate de sub pat un ul or  i două pahare).

Pepelea. — ( n parte) Are g nd r  , digeratu!

Arvinte. — Eaca to agul b tr ne elor  i nebun ea
tinere ilor! .. vin' cole la masă, să  nnec m ura în îl-
 oru ista  i s   nchiem pace! (se a eaz  la masă  i toarnă vin în
pahare)

Pepelea. — Bucuros!

Arvinte. — Da nu închidem fereastra, f tu meu?

Pepelea. — Ba închidem, să nu ne zărească Luna.

Arvinte. — Luna? Ha, ha, ha! .. Luna '  o  irat 
b tr n  . . . Multe vede,  i multe  tie  i tot sp sit  se pare.

(Pepelea închide fereastra : apoi vine de se pune la masă în fa   cu Arvinte).

Pepelea. — E ! g up ne!  m  dai pe M ndica?

Arvinte. — Nic  vorbă nu'  . . . dar' mă  nt i s 
 iocnim c teva pahare!

Pepelea. — S   iocnim, g up ne! Noroc,  i într'
un ceas bun.

Arvinte. — Amin! (bea) A! .. bun   .

Pepelea. — Bun . . . c'a fi din bute.

Arvinte. — Ce pl te te mi   i sute . . . Ve i tu, măi
b  ete! .. omul c ru a nu '  place vinu,    om r   . . .
să fugi de el p n' la Odobe ti!

Pepelea. —  'acolo să te opre ti.

Arvinte. —  i    nu te m i urne ti! .. E  unu
c nd be ,  m  vine tot să c nt . . .

Pepelea. — C nt , g up ne, că trebuie să fi av nd
glas bun!

Arvinte. — Cum nu? .. Am fost dascal la sf ntu
Pantilimon. Ascultă! (ridică un pahar  i c nt ):

(Arie din : *Agachi Flutur*).

C nd v nul curge în pahare,
C nd ochi  vesel strălucesc,

Inima-mă saltă și tresare

De un fior dumneșcesc.

Ridic un pahar

Plin, plin,

De vin de Cotnar

Plin, plin

Și mie vesel mi'l închin.

Ah! ah! ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

Glu, glu, glu, rațul se deschide,

Glu, glu, glu, glu, glu, glu

Și orî care chin

Eă mi'l înec în vin.

Chiă!

(Chiue și bea)

(Înpreună).

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

Glu, glu, glu, rațul se deschide,

Glu, glu, glu, glu, glu, glu

Și orî care chin

Eă mi'l înec în vin.

Chiă!

(Beă înpreună)

Pepelea. — Merge la inimă, gîupâne!

Arvinte. — Meargă sănătos, că eă nu 'î-oîă ăice ho!

Pepelea. — (În parte) Pare-mi-se că se cârpește moș-neagu!

Arvinte. — (cam amețit, în parte) Am să 'l fac să prindă prepelița de coadă. Las' pe mine!.. Eă sînt Arvinte cel cu minte... Arvinte Crișu!

Pepelea. — Gîupâne, știî una?

Arvinte. — Spune, băîete, spune, c'apoî 'îî-oîă răs-punde!

Pepelea. — Să trăească moș Noe, cel care-o ăis-coperit viea!

Arvinte. — Să trăească... dar'... tata Noe... să

trăească!.. el o fost o dată Român... Ci că el avea în corabia sa vr'o ȑce antale de Cotnariu de pe vremea lui Ștefan-Vodă... Crișu el!.. Potopu îl boteza cu apă, el se boteza cu vin, de dimineață pên' în sară... ean așa... (bea) Be și tu, măi Pepeleo!.. be, dă'i gât, că te lovesc cu ulcioru'n cap!.. Ha, ha, hal!.. mare înțelept om mai era tata Noe! El ȑcea așa: că numai trii lucruri pe lume sânt bune...

Pepelea. — Care, gupâne?

Arvinte. — Pânea cât de proaspătă, vinu cât de vechiu și nevasta cât de tână... Crișu el!.. ȑce antale de Cotnariu! Avere, măi... comoară, băiete...

Pepelea. — (prefăcându-se că 'i ameșit) Hei! căci n'am fost și eu cu dînsu în corabie!..

Arvinte. — Ce-ai fi făcut, Pepelaș dragă?

Pepelea. — Eu?... 'l-ași fi dat huștuliuc în baltă pe moș Noe, ca să 'mă rămăie mie tot vinu!

Arvinte. — (beat) Eaca!.. bun!.. huștuliuc tată Noe, huștuliuc... ștîobilc!.. s'o dus! (privesce în jos) Ean privește cum se duce 'n fund... s'o duuus!.. *para-panghelos*... ș'am rămas noi stăpâni pe corabie... (se scoală și șovăește) Măi, că tulburată 'i Marea! Nu mă ține picioarele. (se lovesc cu capul de rufe) Bate vîntul în pânze... de aceea... (cătră Pepelea) moș Noe... Ean ascultă, moș Noe!..

Pepelea. — Ce 'i, nepoate?

Arvinte. — Așa se trăești... stringe'ți pânzele, că se prea clatină corabia! (se sprijină de Pepelea.)

Pepelea. — Mergi de te razemă de-un catarg!

Arvinte. — Eaca... m'am răzemat... moș Noe... Ean ascultă, moș Noe!

Pepelea. — Aud, nepoate!

Arvinte. — Cunoști pe Pepelea?

Pepelea. — Îl cunosc, îf un șiret de frunte!

Arvinte. — Șiret el, dar' eă și măi și... pune'ți în gâd, moș Noe, că 'i-am întors un șurub... Ha, ha, ha!..

Pepelea. — Cum ?

Arvinte. — 'Î-am luat casa pe nimică... ș'apoî mi ți 'l-am chefăluit frumos, de-am prifăcut zapisu cu cuiu...

Pepelea. — Cucuiă?... Unde ai cucuiă, nepoate ?

Arvinte. — Eă?... cucuiă... (se pipăie) Nu se află... Eă știu una și bună... Are înscris ? bine ! n'are ? și măi bine ! Vorba ceea : Cărc Frangoleo... huștî-lîuc... s'o dus...

Pepelea. — Bietu Frangolea !

Arvinte. — Nu 'l măi căina... un blăstemat !... știî d-ta, moș Noe, că Frangolea 'mî-o cerut pe Măndica ?

Pepelea. — O avut obraz ?

Arvinte. — Ci că are un cuiu în păretele ista... spune'î sê 'șî puîe pofta 'n cuiu !.. Ha, ha, ha !..

Pepelea. — 'Î-am spus-o de mult... dar' știî ce 'mî-o răspuns ?

Arvinte. — Ba !

Pepelea. — 'Mî-o răspuns că are de gâd sê se spîndure în cuiu lui, dacă nu 'î veî da pe Măndica.

Arvinte. — Spîndure-se sînċtos !

Pepelea. — Ba, ferească sfîntul !.. A ċice lumea că 'l-ai ucis d-ta, în casa d-tale, și 'î căde în criminal !

Arvinte. — (buîmăcit) Criminal !

Pepelea. — Ș'apoî, haite 'n Ocnă.

Arvinte. — Ocnă !

Pepelea. — Ș'apoî haite 'n ștreang...

Arvinte. — (cam trezindu-se) În ștreang ? cū ? haîť. (rê-mâne încremenit.)

Pepelea. — Nepoate, nepoate !

Arvinte. — Ce'î?

Pepelea. — Ean privește, colo, la părete!.. Eaca Pepelea... El își pregătește lațul să se spîndure... Nu lăsa!.. (se depărtează de Arvinte și merge de anină un laț în cuțul din păretele din dreapta.)

Arvinte. — (frecându-și ochii) Se spîndură!.. Cine se spîndură? Criminal! Ocnă!.. (dă cu ochii de Pepelea) Pîcî drace! Eaca!.. Ce dihanie 'î acolo?... Moș Noe?... Frangoleo!.. Pepeleo!..

Pepelea. — (lângă cuțul) Aud, cine mă chîamă?

Arvinte. — Tu ești, Pepelaș? Ce faci acolo?

Pepelea. — Nu băga de samă!.. Mă spîndur!

Arvinte. — (trezindu-se) Te spînd... te spînd. .?... Nu face una ca asta, că te 'î căi mai pe urmă!

Pepelea. — N'am grijă!

Arvinte. — Măi creștine!.. da nu te-or îngropa!

Pepelea. — Pușin îmi pasă! (își pune lațul în gât.)

Arvinte. — Da mă bagî pe mine 'n belea... Mergî înalte de te spîndură aiurea... nu în casa mea!

Pepelea. — Ba... aici îmi vine la socoteală... în cuțul meu... Rămâi sănătos, giupâne!

Arvinte. — Da stăi, măi, nebunule!

Pepelea. — Să ne videm cu bine în căldarea lui Scaraotchi!

Arvinte. — (oțărindu-se) Căldarea cea cu smoală clo-cotită!.. Brrr! Nu da drumu lațului, pehlivanule... Spune, ce vrei?

Pepelea. — (cu glas slab) Îmi dai pe Măndica?

Arvinte. — Pe Măndica?

Pepelea. — Răspunde, că mă duc pe ceea lume.

Arvinte. — Stăi, nu muri, că 'ți-o dau!

Pepelea. — Chîam'o aici dar'!

Arvinte. — Eaca o chîem, o chîem... Măndico!

Măndico ! (în parte) Batě'l crucea, antihîrț. (tare) Măndico !
Măndico ! . .

SCENA XII.

Arvinte, Pepelea. Măndica.

Măndica. — (de după ușă) Ce este, moșule ?

Arvinte. — Vin' ȳute, că se spîndură Pepelea de
doru t   !

Măndica. — Va  de mine ! . . Pepeleo !

Pepelea. — Aud, M ndic  !

Măndica. — Dacă mă ȳube ti, nu te ucide !

Pepelea. — Fie ! . . dar' vin' aici să ne logodim !

Măndica. — Nu pot vini, că 's disbr cat .

Pepelea. — Apoi d  inelu t   p'ntre u  ,  i pri-
me te pe-a me .

Măndica. — Na- i' ! !

Pepelea. — G p ne Arvinte, deschide u    i 'm 
ad  inelu !

Arvinte. — E  s   i' ! aduc ?

Pepelea. — ȳute, ȳute, că str ng la u !

Arvinte. — (deschid nd u  , în parte) Ce i 'l-a  strînge e 
 nsum , de nu 'mă-ar fi teamă !

Pepelea. — (merg nd la u  ) M ndico, na inelu me .
( i d  inelul p'ntre u    i  ea inelul M ndic i.)

Măndica. — ȳine  i tu pe a me  !

Pepelea. — Noroc bun ! Logodna '  f cut  . . .
de-acu, mo  Arvinte, să te văd c'o clăie de nepo e .

Arvinte. — Pepeli ca tine ? M fereasc  Dumned   !

Pepelea. — Ean las', mo  Arvinte ! . . nu mai fi 
sup rat, că după ce m'o   însura, prifac zapisu cum
' -o plăce . . . Acu hai să mai tragem o du c  în să-
n tatea M ndic i.

Arvinte. — Fie, fētu meu! .. de-acu noroc și veselie !

(Îea un pahar cu vin și chiuc.)

Vieața se trece cu grăbire,
Aniî ceî tinerî se strecor ;
Dar' eă nu simt nicî o măhnire,
Căcî mă țin tot pe urma lor.

Cu al meu pahar

Plin, plin

De vin de Cotnar

Plin, plin

Și mie vesel mi'l închin.

Ah ! ah ! ah !

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,
etc. etc. etc.

(Înpreună.)

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,
etc. etc. etc.

(Ciocnesc înpreună paharele și chiuesc.)

(Cortina cade.)

MILLO DIRECTOR

P E R S O A N E :

Millo, director al teatrului național.

Nenea Naie.

Lucsița, soția lui Naie.

Lina, fiica lor.

Tachi.

Serviescu.

Cîupici.

Ion, servul lui Naie.

MILLO DIRECTOR

MILLO DIRECTOR

SÉU

MANIEA POSTURILOR

COMEDIE CU CANTICE ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece într'un oraș de provincie din Valahiea, la anul 1864.

Teatrul reprezintă un salon bine mobilat; o ușă în fund; două uși laterale, în dreapta piano; în stânga, un gheridon, canapea și jêlturi.

SCENA I.

Lucsița (pe canape), Tachi, Lina (la piano.)

Lucsița. — Tăchiță!..

Tachi. — (viind îute de lângă piano) Aud, doamna mea!

Lucsița. — Fost-ai pe la croitorul meu, ca să'î spuî să'mî aducă mantela cea de drum?

Tachi. — Am fost; trebuie să vie croitorul numai de cât!

Lucsița. — Și la cismar, pentru botniile mele cele blănite?

Tachi. — Și la cismar!

Lucsița. — Și la caretaș?

Tachi. — Și la el!.. Caleasca e gata; mai are nevoie numai de un resor, de câteva sbanțuri și de mai multe șuruburi.

Lucsița. — Prea bine! Dar' la capitanul de poștă trecut-ai?

Tachi. — Caii vor fi mâne pănă 'n ȋiuă în curte... cai de cei noi... Zmei!

Lucsița. — (sculându-se) Bravo! ești un tănăr neprețuit pentru comisioane!

Tachi. — (căutând pe furiș la Lina) Numai pentru comisioane?

Lucsița. — Om vedea mai pe urmă la ce ai mai putea fi bun... O! Tăchiță, când gândesc că am să merg la București, ca să'mi petrec iarna, nu mă ține locul de bucurie... îmi vine tot să cânt și să joc... dar' tu Lină?

Lina. — (sculându-se de la piano) Și eă, maman... Dar' d-ta, domnule Tachi?

Tachi. — Eă și mai mult, domnișoară, căci 'mă-ai permis să vă întovăresc.

Lucsița. — Dar... ne'î face comisioane în București?

Tachi. — (în parte) Ear'?

Lina. — Si 'î fi cavalerul nostru pe la grădină, pe la teatru, pe la baluri.

Lucsița. — (esaltată) Baluri, teatru, grădină!.. eaca vieță împărătească; dar' nu ca în orașele astea de provincie, unde spiritul lăngedesc într'o atmosferă uricîoasă ce usucă inima ca un sbîrciog... o! București! București!

(Arie nouă:)

O ! Bucurescî
 Cu magic nume !
 Aî fost şi eşti
 Unic pe lume !
 De plăceri, deî,
 Eşti o comoară
 Şi gândul meu
 La tine sboară !
 Unî tot spun
 Că pe căldură
 N'ai miros bun...
 Da's reî de gură;
 Alîî bârfesc
 Că'n sin la tine
 Mulî nebunesc,
 Cântând ca mine...

(Înpreună.)

O ! Bucurescî
 Cu magic name !
 etc. etc. etc.

SCENA II.

Ceî de'nainte, Serviescu (vine pe uşa din fund.)

Serviescu. — *Servus* şi plecăciune !

Lucsiţa. — A !.. Domnule Serviescu... poftim !

Serviescu. — Vă aduc, doamna mea, dragă cucoană, o veste importantă !

Lucsiţa. — Care ?

Serviescu. — Acasă e nenea Naie ?

Lucsiţa. — Ba nu, barbatu meu a eşit !.. dar' ce veste ?

Serviescu. — O veste colosală !.. Şi unde s'a dus nenea Naie ?

Lucșița. — S'a dus la biroul poștei, ca să caute scrisori de la arendașul moșiei noastre! Dar' ți-ai vădit că ai o veste?..

Serviescu. — Piramidală!.. Tot pleacă mâine la București nenea Naie?

Lucșița. — Tot... plecăm cu toții... dar' vestea, vestea?

Serviescu. — Gigantescă și urieașă!

Tachi. — Importantă, colosală, piramidală... spune-o astăzi!

Serviescu. — A! domnule Tachi, aci ai fost?... nu te zăriseam... *Servus* și plecăciune, vere!

Tachi. — Te-o fi orbit vestea cea mare.

Serviescu. — (căutând pe Lina) Ba nu, mă orbiră rațele brilante și strălucitoare ce ies din ochii domnișoarei Lina!

Lina. — (rîdînd) Pune ochelari, domnul meu!

Serviescu. — Ah!.. dacă 'mă-ai pune geamuri, ai fi lipsit de fericitatea și de fericirea...

Lucșița. — (cu nerăbdare) Ești nesuferit!.. Spune-mi vestea, că stai pe carbuni!

Serviescu. — Ha, eaca... Stați să 'mă-o aduc aminte!.. Închipuiți-vă, că... am uitat-o!

Lucșița. — Tronc.

(Toți stau grămadă pe lângă Serviescu, aprinși de curiozitate.)

SCENA III.

Cel de'nainte, Ciupici (grav și misterios, se apropie în tăină.)

Ciupici. — (cu glas adânc) *Umilissimus!*

Lucșița. — (spărietă) A!

Lina. — (tresărind) A!

Lucșița. — M'ai spărieat, domnule Cîupică, cu glasul d-tale !

Cîupică. — *Pardon*, doamna mea ! .. Vă aduceam o novelă.

Lucșița. — Și dumneata ?

Cîupică. — (căutând înpregătur, cu sfileală) O novelă colosală !

Serviescu. — Ca a mea ?

Cîupică. — (după ce a ascultat pe la uși) Piramidală !

Tachi. — Și gigantescă . . . o scim !

Cîupică. — O știți ? .. Apoi dar' mă duc s'o spun aiurea . . . (se închină) *Umilissimus !*

Lucșița. — Ea stăi, omule, și spune ați, că mi vine să țip !

Cîupică. — Bine . . . dați'mi toată atențiunea, că încep !

Serviescu. — Stăi ! nu deschide gura ! 'mă o aduc aminie acu . . . Eaca . . . Am întîlnit mai dinioarea un servitor de la masa șefului de birou a prefecturii, care 'mă-a spus în taină, că a aflat de la un amic și prieten al lui ce'i întrebuițat la telegraf, că . . . ce, Doamne eartă-mă, 'mă-a spus că 'i-a spus ? .. (caută să-și aducă aminte.)

Lucșița. — Ear' ai uitat ?

Cîupică. — Că o depeșă de la București anunță prefectului ca să prepare recepțiune directorului Ministeriului de interne, care trece la Craiova în reviziune.

Lucșița. — Directorul ?

Tachi. — Ministeriului de interne ?

Lucșița. — Și n'ai aflat unde i s'a pregătit gazda ?

Cîupică. — Nu ! însă cred că d-voastră avînd casa cea mai confortabilă din oraș, veți fi invitată, certamente, a'l primi.

Lucșița. — Așa s'ar cuveni, pentru că câți miniștri

și directori, tot noi 'i-am găzduit! Astă dată însă mî-e teamă că prefectul...

Serviescu. — Oare? Nu sînteți bine împreună?

Lucșița. — Nu prea!.. Cucoana d-sale pretinde să'i fac eu vizită mai ântei, în contra tuturor regulilor etichetei... dar de-oîu sci că o prinde gălbina de cîudă... nu m'oîu duce!

Serviescu. — Să nu vă duceți... mai bine să trăiți fie-care cuc de-o parte... Ce dracu! filotimia 'i filotimie și amorul propriu e amor-propriu...

Lucșița. — Nu'i așa?

Serviescu. — Așa!.. Cu toate aceste înmî pare reu că nu trage aci în gazdă directorul, pentru că ași fi avut de adresat o petițiune de jalbă.

Lucșița. — Ai vre un proces?

Serviescu. — Ba... am mai multe, dar' nu mă îngrijesc de ele! Am ambiție să fiu funcționar în slujbă.

Cîupici. — Și eu am ambițiune de funcțiune!

Lucșița. — Și barbatu meu are aceeași ambiți...

Cîupici. — une... Minunat!.. vrea să dică, tot orașul vrea să fie înpiegat. (vorlesc încet împreună.)

Lina. — (încet lui Tachi) Dar' d-ta, domnule Tachi?

Tachi. — Eă, domnișoară, nu înțeleg o asemenea proastă și ridiculă ambiție... Doresc ca Guvernul să aibă nevoie de mine, ear nu eu de Guvern, și astfel ar trebui să cugete toți Români!

Serviescu. — Cum am face oare, ca să aducem pe directorul aci?

Lucșița. — Sciî una?.. Răpede-te la capitanul de poștă și așteaptă acolo, pînă a sosi directorul, și...

Serviescu. — Destul, am înțeles... să'i spun că i s'a găsit gazda la d-ta de cătră domnul prefect.

Cîupici. — Perfect!

Serviescu. — Cum perfect? prefect!... N'are a face una cu alta!

Lucsița. — Să te vîd Serviescule de ești meșter!

Serviescu. — Las' pe mine; când e de jucat feste perfectuluî... sînt unic!

Lucsița. — Du-te dar', nu perde vreme!

Serviescu. — M'am dus... *Servus* cu plecăciune...
Ha ha ha... (ese prin fund.)

Cîpici. — Admirabil!

Lucsița. — De-a veni directorul aci, 'l-om ruga să ne recomande Ministruluî, după obicei... și vorba ceea: bunuî Dumneșeu! meșter e...

Cîpici. — Sublim!

Lucsița. — Trebuie dar' să 'l primim mai cu deosebire... Tachi! aleargă prin oraș de găsește taraful de lăutarî, și d-ta, domnule Cîpici, mergi la cofetărie de'mî adă vr'o două ocale de bonboane.

Tachi. — Bucuros!

Cîpici. — *Umilissimus!*

(Împreună.)

Domnul director aice vine,
Haideți degrabă să ne gătim,
În casa noastră primîndu'l bine,
A lui favoare să dobîndim!

(Tachi și Cîpici es prin fund.)

SCENA IV.

Lucsița, Lina; mai pe urmă Ion.

Lucsița. — Acum Lină, hai îte, să facem tualeta, ca să arătăm bucuresceanuluî că și noi, provincialii, scim să ne gătim după modă!

Lina. — Bine, maman!

Lucsița. — Și cine scie?... Dac' a fi directorul ne-
însurat, poate că... de ce nu?... Tu ești tânăra...
nu seamenî tătâne-teu...

Lina. — Maman... d'apoî Tachi?...

Lucsița. — Tachi, Tachi... nu ȳic... e bun tē-
nēr, are calitățile lui... face bine comisioanele, dar'
nu are nici o poziție în lume, nu e nici într'un post;
când directorul e... coșcogea director.

Lina. — Așa este, maman... însă...

Lucsița. — Însă, ne însă... așa 'î cum ȳic eū. (strigă)
Ioane! Ioane! (bate în palme.)

Ion. — (ese din dreapta) Aud, cucoană!

Lucsița. — Să dai poroncă bucatarului să gătească
bucate franțuzesci cu *blanc-mangée*, și tu pune masa...
A! cere la jupâneasa să 'ți dea față de masă și șer-
vete curate.

Ion. — Apoî de-abîa cinci ȳile de când am pus
șervete noi!

Lucsița. — Nu face nimica... astăȳi avem un di-
rector!... A! să nu uîți ca să aședî în mijlocul mesei
turnul Malacovului cel de migdale amare!

Ion. — Aud, cucoană! (în parte) De șese luni de când
slujesce turnul Malacovului și nime nu 'l încolțesce...
îmî vine să 'î trag eū un asalt.

Lucsița. — Dusu-te-ai aȳi?

Ion. — (eșind) Aud, cucoană!... Îî trag!

Lucsița. — Oh!... toate mulțemirile îmi vin
de-o dată... par' că am prins aripî ca să sbor
la Bucurescî! (cântă) O! Bucurescî cu magic nu-
me...

SCENA V.

Lucsița, Lina, Naie.

Naie. — (afară, furios) Fire-ar a naîbei!

Lucsița. — Ce s'aude?

Lina. — Vine papa!

Naie. — (întărând prin fund cu o scrisoare deschisă în mână) Îneca-
'l-ar maslinele care le mănâncă, arendașul dracului!

Lucsița. — Da ce este, frate?

Naie. — Ce este, ean ascultă ce 'mî scrie grecul
în limba lui. (citesce).

«Cu plecașune ma încino la dimiata, cocoane Naie.
«Chito pentru chisto mosieî dimitale a sfintolo Di-
«mitri, si mi ertașo, che nu amo nișî frinta, fiindo
«che am traso primezdia *simandicosa*... Destulo che
«s'a aprinso un clae de grio, 'l-am stinso; destulo che
«s'a aprinso alta clae tot de sacară, ear 'l-am stinso...
«*Ma* a arso bordeîo de la aria... M'a ferito Dim-
«neșeo de vinto, che me afanisemo. Chito pentru
«mosia dimitale, Gusganesti, si mi ertașî, che nu pota
«si țino maî multo la dimiaei, che a venito lezea rîu-
«rala, che mi a luato boerescu, che m'a afanisito...
«*Lipon*, spun la dimiata *ritos*, che de astașî nu mi
«erta intereso si filotimiea se maî fiî arendasi la di-
«miata, *ma* tot remuno supuso sluga dimitale. Ma
«închino cu plecașune.

*Agamemnon Trufandas.*Lucsița. — (după ce a ascultat, dând semne de mirare și de furie)
Ce ȃice grecu? Ce ȃice? că lasă moșiea?Naie. — O lasă!.. Eeeî! așa 'î c'am pățit-o? Ce
fac eû de-acum? Am rămas fără' de venituri!.. *to pro-*
copsamen, cum ȃice *chir* Trufanda.

Lucsița. — Caută'ți alt arendaș!

Naie. — Altul? .. pe care? .. Unde 'i, să 'l bag în sin, dac'ar încăpea de urechi... Astădi toți arendași se ațin ca la potică și te chitesc cu legea rurală ca cu o *șușana*... Eei!... Ce ne mai facem de Pasci, de unde cheltuim? .. De unde ne îmbrăcăm? De unde ne hrănim? .. Cu ce ne ținem caifetul? .. Cu ce mergem la București?

Lucsița. — Cum? să nu mergem nici la București? ..

Naie. — Ba nu! .. pune'ți pofta 'n cuiu despre voiaj și petreceri! .. Trebuie să ne închidem în casă, să nu mai primim pe nime, și să trăim cu cea mai mare economie.

Lucsița. — (apucând-o istericale) Ah! ah!

Lina. — Maman...

Naie. — Na, și altă belea acum... a apucat-o *istericale*! .. **Lucsița,** vină'ți în simțiri!

Lucsița. — Ah! ah!

Naie. — **Lucsița,** să mă vezi pe năsălii...

Lucsița. — (trezindu-se, furioasă) Să mă las de București! (umblă rapide pe scenă) o dată cu capul de-oîu sci că m'oîu duce pe jos val vârtej pîn' în capitală... Nu vreî să 'mî petrec iearna aci... nu vreî! .. 'Mi-am gătit toate tualetele... orașul întreg scie că ne pornim mâne... Ce-or dice când or afla că ne-am lăsat de voiaj... or rîde de noi... Prefectorița să riđe de mine? .. Nu vreî, nu vreî, nu vreî! .. (cade obosită pe canape.)

Naie. — **Lucsița,** sufletul meu! înțeleg că nu vreî, dar' dacă nu 's mijloace... ce să facem? .. trebuie răbdare, fata mea!

Lucsița. — (plângend) Răbdare! .. de zece ani de când tot rabd, și când era să 'mî împlinesc visul, să mă

văd de-o dată osândită a dice adio la mulțemirile ce'mi făgăduia!.. Ah!.. simt c'am să mor de durerea asta!

Lina. — (plângend) Maman...

Naie. — Ba, ferească Dumnezeu, să nu mori, că... mor și eu, pe legea mea. (iși suflă nasul.)

Lucșița.

(Arie : *Adio, rămâi ferice.*)

Adio, vis de plăcere,
Vis frumos și desmerdat,
În cumplită, grea durere
Sufletu'mă s'a deșteptat!
Ah! de-acum fără încetare
Am să plâng și să suspin,
Am să gust zile amare
Fără nici un minut lin!

(Stă cufundată în tristeță.)

Naie. — Lucșițo, nu te despera, că voii face toate chipurile să te duc la București, de-a fi chiar să 'mi vând moșia pe nimica... Oii cere o slujbă în capitală... M'oiu alege deputat...

Lucșița. — O slujbă?

Naie. — Dar!.. Am scris de mult la un prieten din București ca să intrigarisească...

Lucșița. — (inspirată) O slujbă?... Dar... trebuie numai de cât s'o capeți... Directorul Ministerului de interne vine aci la gazdă... și printr'însul...

Naie. — Ce spui?... Direct... Minist... când?... de unde?... cum?

Lucșița. — Îl așteptăm să cadă dintr'un moment în altul...

Naie. — Dar' cum?... ce fel?... cine v'a spus... de unde și până unde?..

(Se aude afară răcnete de surugii.)

Lucsița. — Tac! că eată'l... vine!

Naie. — Da bine, soro... *pliroforte-mă.*

Lucsița. — 'Ți-o! spune tot, mai pe urmă!

Naie. — (buimăcit) Direct... Minist... intern... aci?...
M'am buimăcit!

SCENA VI.

Ceț de'nainte, Serviescu.

Serviescu. — (intrând ȳute) Vine, vine, eată'l... 'l-am adus!

Naie. — Pe direct... Minist?...

Serviescu. — Dar! Cum 'i-am zărit caleasca la poartă, m'am răpețit pe oblon și 'l-am poftit aci la gazdă.

Naie. — (ațurit) Pe oblon?

Serviescu. — Ba, pe directorul!

Lucsița. — Bravo! Serviescule... ești un amic neprețuit... Haide ȳute să ne gătim... să ne 'nbrăcăm!

Naie. — Ear' să mă 'nbrac?

Lucsița. — Vin' de 'ți pune fracul și cravata albă...
Haid'!.. și d-ta, Serviescule, primesce'l în locul nostru.

(Împreună.)

Domnul director eată'l că vine;
Haide cu toțil să ne gătim!
În casa noastră primindu'l bine,
A luț favoare să dobândim!

(Es prin stânga.)

SCENA VII.

Serviescu, Millo.

Serviescu. — (în parte) Am să profit de momentul acest favorabil ca să 'î cer prefectura... Eată'l... Poftim, domnule director, poftim!

Millo. — (întrând prin fund) Mulțemes, domnul meu! Dumneavoastră sînteți stăpînul casei?

Serviescu. — Ba nu, domnule director!.. Nenea Naie cu soția sa, doamna Lucșița și cu fiica lor, domnișoara Lina... un ânger!.. aș să vie în cîrînd... Acum își pregătesc o tualetă potrivită și conformă cu rangul d-voastră.

Millo. — Conformă cu rangul meu? (în parte) Ce rang? (tare) Dar', mă rog, să mă onorați și cu numele d-voastră, domnul meu. Amabilitatea cu care m'ați oprit în drum ca să mă aduceți aici în gazdă, mă face a dori ca să vă cunosc mai de aproape.

Serviescu. — E multă cinste și onoare pentru mine... Eă sînt Ghiță Serviescu, om și prieten a casei.

Millo. — Ghiță?

Serviescu. — (îchinându-se) Serviescu, fost membru la tribunalul judecătorei; (ostînd) însă astăzi în disponibilitate!

Millo. — Serviescu?... Serviescu... Pare că nu'm e necunoscut numele d-voastră... Nu aveți cumva 'un frate la București?

Serviescu. — Nu, domnule director, am fost unic și singur la părinți... născut în 7 luni.

Millo. — Poate vr'un nepot?

Serviescu. — Nicî... m'a ferit Dumnezeu de salba dracului... Dar' pentru ce mă întrebați?..

Millo. — Pentru c'am cunoscut un actor la Bucurescî care se numea... Felendreș.

Serviescu. — Nu 'mî e neam... eî sînt orfan, fără părinți, și nu am alte rude de cît Patriea, și alt părinte de cît Guvernul.

Millo. — Îl fericesc, domnul meî, că are asemenea copii.

Serviescu. — Bunătatea dumnevoastră, domnule director... însă cu toate aceste mă vîd abandonat, și pot dice chîiar... părăsit, depărtat de scena poli...

Millo. — Păcat!.. (în parte) Ar fi bun de actor.

Serviescu. — Și aceasta mă *șagrînă*, și chîiar mă... măhnesce, cu atît mai mult, că... fără modestie, mă simt vrednic și demn de orî ce rol în sinul Patriei mele.

Millo. — (în parte) Nu cumva așî putea s'î angagez în trupa mea?... (tare) Domnule Serviescu, pre cît înțeleg, aî dori s'î mergî la Bucurescî!

Serviescu. — Cum nu, domnule director!.. ăsta'î visul de aur a tuturor provincialilor din district!

Millo. — Aî voi s'î jocî un rol și d-ta pe scenă?

Serviescu. — Ba și mai multe... dacă s'ar putea!

Millo. — Prea binel.. Aveți bunătate dar' a'mî răspunde... sciî ceti și scrie?

Serviescu. — (canu atîns) Întrebarea e cam curioasă... domnule director... V'î spuseîu mai adînioarea c'am fost membru la tribunalul judecătoriei...

Millo. — *Pardon*... o uîtasem...

Serviescu. — (în parte) E mucalit directorul.

Millo. — (în parte) Ar fi bun de jucat rolul de amarez... cam naiv. (tare) Domnul meî!.. âncă o întrebare... Fost-aî înamorat vr'o dată?

Serviescu. — (în parte) E mucalit! (tare) Am fost de

mai multe ori, de vreme ce mă siliți să mă spovedesc și să-mi fac confesiunea.

Millo. — Însă înamorat... coala... nu...

Serviescu. — Din talpă pîn' în creștet... Am făcut și stihuri în versuri.

Millo. — Deu? Nu ai avea bunătate să mi le recitați?

Serviescu. — Bucuros, domnule director... nu am nimic a vă refuza. Ascultați!.. Stiturile mele sînt jumătate romănesci și jumătate grecesci.

Millo. — Așa?... Se vede că sînteți elin deservit?

Serviescu. — Am învățat la dascalul Gaitani, cel care bătea la falangă.

Millo. — Sciū! îi învêța pe băeți din talpă!.. Ți, domnule!

Serviescu. — (recitează cu pretenție) «*Săgeata amorului s'eu copacul rațului.*»

¹ *Ἀναστεναγμοῦ τὸ πλῆθος, τὸ πικρὸν μου τὸ ἀμὀρ,*¹⁾

Tu ești singur, numai unul, dulce pricinuitoare.

² *Ἐξ ἀρχῆς 'στο σιῆθος μ' ἦλθεν ἡ σάλτα, ἡ χρησὴ,*²⁾

Ai trimis să mă omoare ori și unde m'a găsi.

³ *Ἀένδρου τοῦ ἐν παραδείσῳ μορφὴν φέρεις καθαρός,*³⁾

Ești și sînt cu hotărîre robul cel mai credincios.

Millo. — Și cele-l-alte... Minunat!.. (în parte) De n'a cere leafă mare, îl angagez.

Serviescu. — (căutînd să-și aducă aminte urma) Nu'mi mai aduc aminte cele-l-alte!

Millo. — Nu 'i trebuință.

1) A oftărilor mulțime, amarul meu amor, — 2) Din început la pept 'mă-a venit săgeata cea de aur, — 3) Tu poartă chipul cel mai curat al pomului din rață.

Serviescu. — Păcat . . . că mai sînt vr'o nouă decîi tot astfel !

Millo. — În doi perî?... E de prisos să vă mai os-teniți... V'am judecat îndestul după cele ce 'mî-ați recitat, și cred că ne vom putea înțelege ușor înpreună.

Serviescu. — A ! domnule director... nu vă pot exprima gratitudinea recunoștinții mele... (în parte) Am căpătat prefectura !

Millo. — Dar' mult se mai înpodobesc stăpîni casei.

Serviescu. — Dacă poronciți, mă duc să'î aduc !

Millo. — Sînt nerăbdător să le mulțimesc de ospitalitate.

Serviescu. — Merg să le pun ecsecuție... Ah ! domnule director... în d-ta stă nu numai toată sperarea mea, dar' pot dice chiar și toată nădejdea. (ese prin stînga, în parte) Haîd'?... îs prefect !

SCENA VIII.

Millo (scoțînd un portofoliu mic.)

De grabă să 'l înscriu între numărul actorilor mei... (scriind) Domnul Ghiță Serviescu, rol de amarez naiv, adică... prostuț... leafă cinci-spre-zece galbinî pe lună... Am plecat din Bucuresci ca să'mî completez trupa în provincie; căci am luat ear' direcția pe trei ani, și doresc s'aduc mulțemire publicului.

Sînt director și doresc
Publicul să'l mulțimesc,
Nu prin drame sbucumate
Cu țipete răgușate,

Dar' prin bune comedii,
Căntece de veselii,
Care fac a da uîtării
Negurile supărării.

Sînt director și volesc
Actorii buni să întrunesc,
Ea' pe Muza teatrală
Să o vîd națională,
Cu ochii dulci, fermecători,
Cu dinții albi și mușcători,
Cu florii mîndre pe cosițe
Și cu risuri pe gurile.

SCENA IX.

Millo, Ciupici (între misterios, aducînd un cornet de bomboane)

Ciupici. — (în parte) Eată'!! (se apropie nevădut) Domnul meu!.. am onoare...

Millo. — (tresărind) Ha?

Ciupici. — A vă saluta cu cea mai profundă considerațiune.

Millo. — Domnule!.. (în parte) Cine să fie barzaastă neagră?

Ciupici. — Domnule dreptore, mă felicit că vă găsesc disponibil, căci am să vă confes un ce misterios și... oribil! (merge de caută pe la uși.)

Millo. — (îngrijit) Eaca! ce are de caută pe la uși ca un trezător de melodrame?

Ciupici. — (apropiindu-se posomorît) Domnul meu! nu mă cunoașteți?

Millo. — Nu!

Ciupici. — Eu sînt cetățeanul Stanciu Ciupici, al d-voastre devotat *serb*.

Millo. — Cîpici!.. D-voastră sînteți celebrul Cîpici?

Cîpici. — Eă, domnul meu! Ați auzit negreșit vorbind de mine?

Millo. — Ba... nici o dată!

Cîpici. — Mă mir, căci eu sînt cel d'ântei care am aclamat cu entusiasm ziua de 5 și 24 Ghenar; eu am fost cel d'ântei care am aclamat cu frenesie Unirea țărilor surorî; eu am fost cel d'ântei care am aclamat cu convicțiune și esclamațiune proclamațiunea constituțiunii; eu am fost cel d'ântei care am aclamat ziua de 2 Mai!

Millo. — Și unde le-ați făcut toate acestea, domnule?

Cîpici. — Aci! Am dat probele cele mai necontestabile de profundul meu devotament cătră noul regim; dar' nu's destule atâtea! Vroiesc astăzi să probez Guvernului că nu are alt partișan mai călduros de cît Stanciu Cîpici! (În taînă) Domnule direptore, am descoperit o conspirațiune la Craiova cu ramificațiuni la Gorj, la Dolj și la fostul județ a Cărligăturii de peste Milcov.

Millo. — În contra cui?

Cîpici. — În contra Guvernului!.. Cunosce pe toți complotașii, căci sînt amicul lor cel mai devotat, și pot să'i dau pre toți în mîna domnului ministru, dacă eșelenția sa ar vroi să 'mî facă onoare a să încrede în devotamentul meu, și dacă... (caută înpregătur.)

Millo. — Și dacă?..

Cîpici. — Și dacă 'mî-ar da oare care putere de acțiune.

Millo. — Cum?

Cîpici. — Numindu-mă aci prefect!

Millo. — Ha, ha!.. ai ambițiune de funcțiune și d-ta, ca toți patrioții?

Ciupici. — Nu pentru mine, domnule dreptore, dar, pentru Patrie, și dacă Guvernul vrea să capete un om al seǖ, un instrument capace și devotat p n  la moarte, n'are de c t s  închide ochii și să puie m na pe mine.

Patria, domnul meu
 Eată tot ce  ubesc!
 La Patrie mere 
 G ndesc și ear g ndesc;
 Pentru că s nt în stare
 Să'mi dau vieța din pept!
 Patria!.. prin urmare,
 Numi i-m  prefect!

Patria! alt cuv nt
 E  nu sci  s  rostesc.
 Patrie! Nume sf nt!
 E   ie m  jertfesc!
 Pe calea de mărire
 E  vo  să te îndrept!
 Patrie!.. cu grăbire
 Numesce-m  prefect!

Millo. — ( n parte) Ar fi minunat în rol de trădător... De-aș putea să'l angagez... (tare) Domnul meu! nu mă îndoesc de patriotismul și de... capacele d-voastre, dar' vă mărturisesc că'mi pare lucru de mirare a vedea un om ca d-voastră cu at tea... capace! să nu aibă altă ambi ie de c t aceea de a deveni un simplu prefect în provincie. Talentele d-voastre cer a să desvolta pe un teatru mai mare... mai...

Ciupici. — De !..  m  faceți onoare de a mă crede capabil!.. Nu po ti  ceva bomboane, domnul meu?

Millo. — (lu nd bomboane) Mul umesc... dar' a i dori să vă ved  figur nd în Bucuresc  pe o scenă mai înaltă.

Ciupici. — Orî pe care scenă, domnul meu; eu sînt la ordinele d-voastre!

Millo. — (în parte) Orî pe care scenă? Apoi e al meu! (scoate portofoliul și scrie) Stanciu Ciupici, rol de trădător, 12 galbinî pe lună.

Ciupici. — (în parte, cu bucurie) Mă înscrie între înpiegații Statului. O! în fine Guvernul a pus mîna pe mine! (tare) Mai poștiți un bonbon, domnule directore?

Millo. — Mulțumesc... (în parte) Caută să mă îndulcească!

Ciupici. — În consecință, îmi este permisă dulcea speranță?..

Millo. — Cum nu?... Mai virtos!.. un om care descopere comploturi, merită cel puțin...

Ciupici. — Cel nițel?..

Millo. — O leafă de 12 galbinî pe lună.

Ciupici. — Aud? (în parte) S'a greșit cu cifra.

(Se aude în stînga începutul corului de mai jos.)

Millo. — Dar' ce s'aude?

Ciupici. — Vocile gazdelor!

Millo. — A! însfîrșit...

SCENA X.

**Millo, Ciupici, Naie, Lucșița, Lina, Serviescu și
mai pe urmă Ion.**

Naie, Lucșița, Lina și Serviescu (în toaletă de
bal, intră cîntînd.)

Domnul director bine-voiască
În acest dulce și scump moment
Cu amicie să priimească
Al nostru vecinic devotament.

Millo. — Domnule Naie... Doamnă Lucsiță, sunt pătruns de bunătatea cu care mă primiți, și vă rog să credeți...

Naie. — Ce se potrivește, domnule director!

Lucsița. — Noi, din potrivă, ne găsim flatați de onoarea ce ne-ați făcut-o, dând preferință casei noastre!

Naie. — Noi am găzduit pîn' acum pe toți miniștrii!

Lucsița. — Și pe toate persoanele însemnate care au trecut pe-aci.

Millo. — Sînteți provedința celor cari trec!

Lucsița. — Poftim, vă rog! (se pune pe canape.)

Millo. — Sărut mânilor. (se pune alături de Lucsița) Dumneei e negreșit domnișoara Lina, fiica dumnevoastre?

Lucsița. — Dar', domnul meu... Am scos-o nu de mult din pension; dar' ce folos că a învățat francezesc, latinesc și clavierul? Talentele sale se perd aci în provincie!.. Sînteți însurat, domnule director?

Millo. — Ba nu, doamna mea! Sînt încă tot holteiu... holteiu tomnatic, precum vedeți.

Lucsița. — Tomnatic?... Vreți să glumiți?... Vă găsiți în floarea tinereții!

Naie. — Un trandafir!

Serviescu. — Ba încă de cei de lună!

Cîpici. — Boboc!

Millo. — Mă rog... mă confușati... aici nu văd de cît un trandafir înbobocit... domnișoara Lina... și vă seamănă dumnevoastre, cucoană Lucsiță!

Lucsița. — *Merci.*

Naie. — (în parte) Eaca! da mie nu!

Millo. — (scutîndu-se, în parte) E frumușică copila; ar fi bună de amareză pe scenă. (tare) Și ce mai veste pe-aci, d-lor?

Naie. — Bună, domnule director, bună pace!

Serviescu. — Mulțumire obștească și generală.

Clupici. — Intusiasm!

Millo. — Mă bucur!... dar' par' că aușisem că legea rurală...

Naie. — Din protivă, domnule director, sîntem cu toții mulțemiți!

Millo. — A! mă bucur și mai mult!

Naie. — Atâta numai, că arendașul mî-a lăsat moșia... almintirea...

Millo. — Moșia d-tale?... departe'î?... în care județ?

Naie. — Nu 'ți-oî putea spune, că n'am mers nici o dată s'o ved.

Millo. — A! minunat!... Ești și d-ta ca Croesus, care nu 'și cunoscea averile!

Naie. — Ba sînt ca mulți de-ai noștri... și mărturisesc că, retragerea arendașului de pe moșie mă pune într'o stare...

Millo. — (zimbînd) Fără stare?

Naie. — Tocmai!... Blagoslovită se 'ți fie vorba! (se apropie de Millo și 'îi dîce încet) Domnule director! sînt... ruinat!... pe de altă parte nevasta mă silește s'o duc la București... Nu 'mî rămîne alta de făcut, de cât...

Millo. — Înțeleg... să te înpuști!

Naie. — Ba! mă ferească sfîntul!... Vreî să dîc, că nu 'mî rămîne alt liman, de cât să alerg la îndurarea Guvernului...

Millo. — Aleargă!

Naie. — Ca să 'mî dea vre un post cu leafă bună.

(se retrage lângă I ucsița.)

Millo. — (în parte) Și el?... Se vede că 'î boală... can să vedem!... ean să vedem!... Toți umblă după posturi, adică după lefi; toți aspiră a să face bucurescenî... Dacă s'ar angagea în trupa mea, ar căpeta și leafă, ar merge și în capitală!... (observându'î cu coada ochiului) Eî asemenea așî căpeta de-o dată cu tata

ton patera, o mamă nobilă, o amareză, un amarez și un trădător... trupă completă! Însă trebuie mai întâi să ved dacă știu să cânte, să ridă, să plângă și să leșine, etc... științi neapărate în arta dramatică. Să 'i cerc!.. (în timpul acestui aparte, cele-l alte persoane, stau grupate lângă canape și vorbesc împreună despre director.)

Lucșița. — (încet) Oare ce pune la cale de-o parte?

Serviescu. — Face negreșit combină...

Cîupici. — cîunî...

Naie. — Pentru noi, ca să ne puie în slujbe!..

Millo. — (în parte) Să cerc de aŭ glas!.. (întinzându-se spre canape) Doamnă Lucșiță, salonul domniilor voastre e prea elegant și ved că aveți un piano *Pleyel*... iubiți muzica?

Lucșița. — Ea este una din ocupările mele favorite.

Millo. — Aveți mare dreptate s'o iubiți, căci armonia înalță sufletul și 'l mângâie în orele cele triste ale vieții... ea e soră cu poezia, fiica cerului.

Naie. — (cătră ceia-l-alți) Frumos vorbește!

Serviescu. — Dacă 'i director!

Cîupici. — Sublim!

Millo. — Care muzică vă place mai mult, doamna mea?... cea italiană s'eu cea germană?

Lucșița. — Cea italiană, domnule director, căci e mai sentimentală!

Millo. — Dar' dumneavoastră, domnișoară Lină?

Lina. — Eu mărturisesc că iubesc mai mult cea românească.

Millo. — Vă felicit... și cântați câte-o dată împreună?

Lucșița. — (cu modestie) Ca în provincie... cu jumătate de glas!

Serviescu. — Ba, mă ertați, cucoană, că aveți nu

numai un glas prea frumos, dar' pot dice și o voce prea... plăcută!

Millo. — A! doamna mea... binevoesce a ne cânta ceva!..

Lucșița. — Bucuros!.. însă cu condiție, ca și d-vós-tră să ne faceți plăcerea de a cânta după mine. (merge de 'și alege un caet de musică de pe piano.)

Millo. — Primim toți accastă condiție?... Om cânta cu toți!.. Nu 'i așa, domnilor?..

Toți. — No! ? (între ei) Dar' nu știu?... N'am voce... Sînt răgușit.

Millo. — (în parte) O! s'ă v'ed astfel de a! glas, precum îmi trebuie la teatru!

(Lucșița înaintează în fața publicului.)

Millo. — Tăcere, domnilor!

(Lucșița cântă o arie după plăcul ei.)

Millo. — Bravo! bravo! cântați ca o primadonă absolută! (în ta!nă) E bună; o angagez.

Toți. — Minunat!.. Sublim!.. Aferim!..

Millo. — Domnișoară Lină, e rëndul dumnevoastre!

Lina. — Mă ertați, domnul me! , că sînt cam bolnavă și nu pot.

Millo. — Îmi pare prea re!.. Ei, domnule Serviescu, domnule C!upici, domnule Na!e, s'ă v' v'ed!.. Dregeți-v' glasurile!.. Nu, nu, nu, mă rog! nu mă puteți refusa, căci m'am angageat în numele dumnevoastre.

C!upici. — Fie!.. E! pentru domnul direptore mă arunc și în incendi! , dacă 'm! ordonă!

Millo. — Mă! î îndatora, frate C!upici!

C!upici. — (încântat, în parte) Frate!.. 'M!-a !is, frate C!upici!..

(C!upici scoate câteva note grave, voind a imita pe un baso italian.)

Millo. — Destul! De te mai coboraî nişel, ajungeaî la catul de jos. (în parte) E bun şi Cîpici!

Serviescu. — Acum eû!.. Cer de'nainte *pardon* şi ertăciune onorabiluluî public! (Serviescu scoate nlsce note subţiri, voind să cânte ca un tenor.)

Millo. — Domnule Serviescu! domnule Serviescu!.. stăi că te suî în 'naltul ceruluî!

Serviescu. — V'a plăcut!.. Sînt flatat şi măgulit... Nene Naie! vină la rînd de cântă!

Naie. — Eû? Şi eû să cânt? (în parte) Dacă nu 'mî-ar fi de slujbă, 'î-aşî arăta eû cântec!

Millo. — Domnule Naie?.. voescî să fîi rugat?

Naie. — Ba nu!.. Ce se potriveşte!. Eaca încep! (Naie începe un cântec vesel de lume cu glas răguşit.)

Lucsiţa. — (oprindu'l) Tacî frate!.. că 'ţi scârţie gătul ca o roată de car... Să jurî că eşti Stanciu lăutarul!

Toţi. — Ha! ha! ha!..

Lucsiţa. — Domnule director, nu uitaţi ce 'mî-aţi promis!

Millo. — Bucuros, doamna mea!.. Am să vă cânt o arie, în care dumnevoastră cu toţiî veţi face corul. (în parte) Astfel voîu putea să 'î judec mai bine... (tare) Atenţiune!.. *Marseilesa Cîuniscilor*... împrovisăciune în considerăciunea *cîuneluî!!!*

(Ariea : *Chirifeî la Paris.*)

Millo.

Vivat sacr' apariciune
A luî Nenea cîune!

Toţi.

Cîune, cîune, cîune, cîune,
Cîunc, cîune, cîune.

Millo.

Ce-a adus deșteptăciune
L'a noastră năciune.

Toți.

Ciune, ciune, ciune, ciune,
Ciune, ciune, ciune.

Millo.

E frumos ca un tăciune;

Toți.

Ciune, ciune, ciune.

Millo.

Ca un jidov c'un perciune.

Toți.

Ciune, ciune, ciune.

Toți.

E frumos ca un tăciune,
Ciune, ciune, ciune,
Ca un jidov c'un perciune,
Ciune, ciune, ciune.

Ciupici. — Vivat, domnule direptore!

Lucșița. — Domnul meu, primiți complimentul
meu!.. Aveți un glas foarte just!

Millo. — (cu modestie) Așa ș'asa...

Serviescu. — Ba, se 'mă dați ertare de *pardon*!..
Cântați ca o privighetoare, și pot dice chiar...

Millo. — ca o filomelă?

Serviescu. — Tocmai!.. 'Mă-ți luat cuvântul din
gură!

(Ion în livre încărcată, intră.)

Ion. — Poștiți la masă!

Lucsița. — Domnule director, sper că ne 'ți face onoare . . .

Millo. — Cu multă plăcere . . . doamna mea! (El dă brațul și se îndreaptă spre dreapta; în parte) Aă destul glas cu toții, dar' mai trebuie ciopliți!

Lucsița. — (încet către Ion) Ioane! iluminează salonul. (întră în dreapta, Lina întră pe urma ei.)

Naie. — (către Serviescu și Ciupici) Eeei! . . . Așa'i că'i trăserăm ohtoicuri și aghioase?

Serviescu. — Vorba ceea . . . trebuie să urli cu . . .

Ciupici. — A! . . . domnilor, protest! . . . Domnul director nu 'i lup!

Serviescu. — Lup? . . . un ânger!

Naie. — Numai de ne-ar pune în *schiverniseală*.

(Eș cu toții.)

SCENA XI.

Ion (aprinde policandrul.)

Să aprind lumînările eă, Ion Bufta, un cetățean! după cum ·dice domnul Țiurescu în cafenea la Chir Chor! Dreptate 'i? N'ași fi mai la locul meu într'un post a lui Administrativ? . . . de pildă, un capitan de *carieră* . . . asta . . . de barieră . . .

Toți alerg cu limba scoasă
După slujbele de Stat;
Chiar o boală lipicioasă
De Român'i s'a aninat;
Deci și eă la *cariera*
Voă să fiă un capitan,
Ca să 'mă fac o *bariera*
Ca oră care cetățan!

SCENA XII.

Ion, Tachi.

Tachi. — Ioane! a venit domnul director?**Ion.** — A venit... D-ta să fii sănătos.**Tachi.** — Și unde 'i?**Ion.** — La masă cu boeri... Ean ascultă vivatele

(Se aude în dreapta glasul lui Ciupicî strigând): În sănătatea dreptorelui. Ura!

Tachi. — La masă!.. și eu încă n'am găsit lăutarî!.. Are să se mînie foc pe mine doamna Lucșița!.. Ioane! nu sciî tu unde-ași putea pune mîna pe lăutarî?**Ion.** — La prefectul... îi cântă toată ȕiulica la perdea.**Tachi.** — Nu 's acolo!.. 'i-am căutat!**Ion.** — Apoi cată'i la crăsmă la Ochî-de-broască... Acolo petrecem nopțile... Vinu 'i bun, ocaoa 'i mare.**Tachi.** — În cotro 'i crășma aceea?**Ion.** — De la vale peste drum; alătura cu mușiu de Covrig simigiul!**Tachi.** — Covrig?**Ion.** — Dar; în fața cu Pericli băcanul.**Tachi.** — Du-te naîbiî, prostule! (esc.)**Ion.** — (singur) Ba du-te tu prostuluî, naîbă... Auȕi?... Eeî! las' că 'i vedea tu cine 'i Ion Buftea, când oîu fi la *carieră*... asta... la barieră... Dar' ce-aud?... se scoală de la masă. Aprinse's toate lumînările?... Aprinse! Par' că 'i luminație de poronceală!

SCENA XIII.

Millo, Lucsița, Lina, Naie, Serviescu,
Ciupici, Ion.

Toți (afară de Millo, cântă întrând:)

Domnul director binevoiescă
Să se întoarne ear' în salon,
Ca să deguste cafea turcească
Și să mănânce vre un bonbon !

Millo. — (lăsând brațul Lucsiței, se închină) Doamna mea !

Lucsița. — (face un compliment adânc) Domnule. (se întoarce
cătră Ion) Adă cafeoa.

Millo. — Îmi dați voie să fumez o țigară ?

Lucsița. — Vă rog !

Millo. — Nu vă supăra fumul ?

Naie. — Pe cine ? pe Lucsița ? .. Ea fumează ca
Pașa de la Vidin.

Millo. — Asămănarea e măgulitoare pentru Pașă.

Lucsița. — (făcând alt compliment) Domnule ! .. (se duce cu
Lina lângă piano.)

Millo. — (închinându-se) Doamnă ! .. (în parte, pregătindu'și o
țigară) 'Î-am studiat la masă pe toți și 'î-am găsit ...
a prima vista ... destul de buni de pus pe scenă ...
Aă glas mulțemitor, dar' nu știu încă de aă cele-
lalte calități neapărate pentru arta dramatică ... Zim-
betul, risul, plânsul, leșinul, etc. Cum ași face ca să 'î
cerc ? (caută foc pentru țigară.)

Naie, Serviescu, Ciupici. — (aprinzând chibrituri) Dom-
nule director, poștiți foc ?

Millo. — A ! domnilor ... de la care s'aprinde ...
luați seama că vă frigeți ! ..

Ciupici. — Din contra !

Serviescu. — Ba pot ȃice, chȃr din protivă! (se frige și ȃi suflă ȃn degete)

Naȃe. — Ba eă mȃ frig!... aoleă!... ține curȃnd!...

(Millo aprinde țigara la chibritul lui Naȃe.)

(Ion aduce o tabla cu tase de cafe.)

Lucsiȃa. — (alegȃnd o tasă) Cum vȃ place cafeoa, domnule director? turcească sȃu nemȃească?

Millo. — Ba turcească, pentru că jumătate se bea și jumătate se mȃnȃncă!

Serviescu. — Ș'apoi și alta, că cea turcească are nu numai mȃ bun arom, dar' pot ȃice chȃr și bun *parfum*. (soarbe cu vuet.)

Millo. — D'apoi miros?... Asta e minunat de bine fȃcută.

Lucsiȃa. — (pe canape) N'a fi ca cea de la Bucurescȃ!

Serviescu. — Cred și eă, cȃci la Bucurescȃ e feartă cu apă dulce...

Ȇupicȃ. — Cine-o bea nu se mȃ duce!

Millo. — O! Doamne! Dumnevoastră credeȃi cȃ toate ce sȃnt ȃn Bucurescȃ, sȃnt fȃră defect?

Toȃi. — Toate, toate!

Millo. — Vȃ ȃnșelaȃi reă... De n'ar fi serbȃtoare 'n casă, aș putea spune nisce lucruri... (caută la Lina.)

Lucsiȃa. — Lino, mergȃ de 'mȃ caută evantaȃlul ȃn budoar.

(Lina ȃnrȃ ȃn stȃnga. — Ion ese ȃn dreapta cu tablaoa.)

Millo. — Voiȃi sȃ vȃ fac un tablou de prȃpȃstiile, spoelele și cerșitoriile capitale?

Lucsiȃa. — Orȃ ce ni s'ar spune, nimic nu e ȃn stare sȃ scadȃ admirarea noastră pentru ea!

Millo. — Bravo!... Prin urmare visul d-voastre cel mȃ drȃgȃlaș este de a trȃi pe malul Dȃmboviȃei?

Ȇupicȃ. — Ba pot ȃice chȃr... și a muri!

Lucsiȃa. — Ah, ce n'aș da, sȃ se ȃnplinească acel vis!

Toți. — D'apoî eă!

Millo. — (în parte) Acu 'i momentul! (tare) Eă bine!.. Ce-aăi ăice, dac'aăi închipui eă un plan care se reali-seze dorinăa d-voastre?

Lucsiăa. — Ah!

ăiupiciă. — Te-am rădica în noură!

Serviescu. — Ba chăar în cer, pot ăice!

Naăe. — Care ăi'ă planul!

Millo. — E secretul meă!

Serviescu. — (încet cătră ceăa-l-ălăi) Vrea se ne puăe în slujbe și în serviciură pe toăi!

Millo. — Dumnevoastră aveăi ambiăiune se... *fantacsiă* în capitală... Nu 'ă așa?

Toăi. — Aăa!

Millo. — Doriăi o posiăiune importantă și... sala-riată?

Toăi. — Hă, hă... cu leasă.

Millo. — Apoă dar' pentru ca se vē fac a ajunge la scopul d-voastre, sânt silit a vē supune măi ântăi la oare care esamin... prealabil; căăi vedeăi d-voastră, publicul Bucurescilor nu suferă nulităăi; el cere persoane cu talente, care se scie a ocupa rolurile sale.

ăiupiciă. — Are reson!

Naăe. — Reson, dar!

Serviescu. — Ba chăar pot ăice, și dreptate!

Millo. — Prin urmare, vē primiăi ca se fiă esa-minaăi?

Toăi. — Cum nu?... Măi virtos... Vē rugăm.

Millo. — Bine voiăi dar' a zimbi.

Toăi. — (cu mirare) Aud?

Millo. — Zimbiăi niăel, ca se vēd dacă răspondeăi la condiăiile direcăiei.

Serviescu. — (încet, cătră ceăa-l-ălăi) Direcăia Departa-mentuluă!

Lucșița. — Curioase condiții?!

Naie. — Ce se facem?

Cîpici. — Să zimbim!

Millo. — Ei! gata sînteți?

Naie. — Gata!

Millo. — Priviți la mine galiș și 'mî zimbiți grațios.

(Toți în rînd lângă canape, zimbesc.)

Millo. — Prea frumos!.. Domnule Serviescu, s'e'mî dați voie a vă face o observare.

Serviescu. — Poronciți.

Millo. — Nu e nevoie, cînd zimbiți, se întindeți buzele pîn' la ceafă; ar crede cineva că voiți să vă mușcați de urechi... Mai cercați o dată.

Serviescu. — Bucuros! Așa? (zimbesc.)

Millo. — Minunat! Par' că sînteți un mușunachi... Acum, domnilor, binevoiți a ride.

Toți. — Să ridem?

Lucșița. — Original esamin!

Naie. — Ce se facem?

Cîpici. — Condițiunile direpțiuneî...
Să ridem dar.

Serviescu. — Ba chiar se și hohotim.

Millo. — Gata?... Porniți cu toți.

(Toți încep a ride încetișor.)

Millo. — Mai tare.

(Rid mai tare.)

Millo. — Și mai tare.

(Rid tare.)

Millo. — Cu hohot.

(Rid cu hohot și spasmuri.)

Naie. — Uf! am obosit! (se pune pe canape lângă Lucșița.)

Millo. — (în parte) Pîn' acum merge destul de bine.
(tare) Bravo! bravo! rideți foarte natural! Numai domnul Cîpici e cam lugubru, cum ar dice d-lui;

ride ca un cîoclu care s'ar duce singur să se îngroape.

 iupic . — (cu umilin ) Altă dată o   fi mai *gentil*, domnule direptore.

Millo. — Domnilor! sci i prea bine, că adese or  după ris urmează pl nsul! Să trecem dar la esaminul pl nsului!

Lucsi a. — Ce face?

Na e. — Da cum o să pl ngem, că doar' n'am perdut vr'un neam!

Millo. — Pretecstul v  lipsesce?.. E  bine! v'o   povesti e  o  nt mplare at t de dramatică, că ea vă va stoarce lacrimi din ochi, fără voie!.. Dumnevoastră g ti i-v  basmalele,  i nu uita i a  i le ina la sf r itul istoriei.

Lucsi a. — Domnul me , dacă n'a i sci că sînteți un personag u oficial, a i crede...

Millo. — Doamna mea!  n cariera noastră s ntem sili i adese or  a pl nge  i ch r a le ina. Pl nsul, bine imitat, este una din artele cele mai pre uite de direc ie!

Na e. — Dacă '  a a, începe, domnule, că ' i făgăduesc s   i bocesc.

Lucsi a. — ( ncet cătră Na e) Cum? vre ?..

Na e. — ( ncet) Lucsi  ! cariera noastră... Direc ia Ministerului...  n eleg ?.. Numai a a putem merge la Bucure i!

Millo. — S  încep istoria?

To i. —  ncepe i! (  i pregătesc basmalele.)

Millo. — Ascultați! *Falnica tragedie a lui Mustafa Pa a!*

(Arie din *Agach  Flutur.*)

Ci că de mult era, era,
Era un Pa   Mustafa; (bis.)

În Bucurescî se 'namora
De-un puîu de drac şi mi'l fură.
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la!

Toţi (plângend.)

O! la, la, la, O! la, la, la!
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo (cu indignaţie.)

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimăruî nu le-arăta; (bis.)
Ear' după ce se mărita,
Le dăruî luî Mustafa!
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la!

Toţi (plângend mai tare.)

O! la, la, la, O! la, la, la,
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo (cu înduioşare.)

Paşa cumplit se întrista,
Dicend: Alah! şi Maşala! (bis.)
Şi de-atuncî Paşa Mustafa
Pôrt'un craîu-noî sîs pe cealma.
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la.

Toţi (bocind.)

O! la, la, la, O! la, la, la,
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo. — Leşin general!

Toţi. — (leşinând strig) Ah! Dumneđeule! leşin! .. mor!

(Naîe şi Lucsiţa, cad pe canape, Serviescu pe un jêlt, Cîupici jos.)

SCENA XIV.

Ceț de'nainte, Tachi, Lina și Ion.

(Tachi, Lina și Ion intră de o dată spărieți pe tustrele ușile.)

Millo. — (privindu'î) Tablou!.. (în parte) Îs de zugrăvit!..
Î angagez. (scoate portofoliul și scrie de o parte.)

Tachi. — (la ușa din fund) Ce este?

Lina. — (la ușa din stânga) Ce este?

Ion. — (la ușa din dreapta) Ce este?

Lina. — Va! de mine... a leșinat maman! (a'eargă spărietă lângă Lucșița.)

Ion. — Auleo!.. A peritără boieri!

Naie. — (lu! Millo) Să ne trezim, domnule?

Millo. — (întorcându-se) Treziți-vă!

Toți. — (sculându-se) Ah!

Tachi. — (zărind pe Millo vine lângă el) Ce vęd!.. Domnul Millo aci?

Millo. — Domnule Tachi! (stringându'l de mână) Ce mai faci?... A! părăsit București?

Lucșița. — Tachi!.. cunosc! pe domnul director?

Tachi. — Cum nu? Cine nu'l cunoasce?... Domnul Millo, artistul nostru!

Toți. — Artistul?

Tachi. — Dar!.. Directorul teatrului național.

Lucșița. — Directorul teatrului?... A! (își ascunde obrazul cu rușine în sinul Linei, pe canape.)

Naie. — Cum?... Domnul nu este directorul?..

Serviescu. — Departamentului...

Ciupici. — de interne? (se apropie de Millo tustrei furioși.)

Millo. — Nu! domnilor... n'am onorul...

Naie. — Apoi dar', pentru ce ne-ai făcut să cântăm.

Serviescu. — și să ridem?

Ciupici. — și să plângem?

Lucsița. — (desperată) și se leșinăm!

Millo. — Pentru că doresc să vă angagez la teatru...

Naie. — Ca actori?... Care vrea să țină, 'ți-ai bătut joc de noi, lăsându-ne a crede că ești directorul Ministerului... (îl apucă de un braț și 'l sgușue.)

Serviescu. — Vra să țină, noi ear' rămânem fără slujbă? (îl apucă de cea-l-alt braț.)

Ciupici. — (apucând pe Millo de guler) Domnule!.. satisfăcune s'ă-mi dai!..

Millo. — (luptându-se) Da dați-mă pace!.. ați turbat? Nu mă hurducați așa, că de-abia am mâncat!

Naie. — Te-om învăța noi, berbantule, să ne țieai în trei parale!

Tachi. — (intervenind) Domnilor!.. Vă puneți trei în contra unuia... E o lașitate!

Serviescu. — Fie chiar o mișelie, nu'l dau din mâinile mele! (în luptă, cade o scrisoare din buzunarul lui Millo.)

Tachi. — (ridicând scrisoarea) Eată o scrisoare, a cui e? (citesce adresa) «Domnului Neculae Onofrescu.»

Naie. — Pentru mine?... Ad'o... (deschide scrisoarea.)

(Toți las pe Millo și s'apropie de Naie.)

Millo. — (în parte) Uf! Era să mă rupă ca nisce haite!.. (își drege toaleta.)

Naie. — Ce vezi? Mă chîamă la București ca să mă dea prefectura de-ac?

Lucsița. — (sărind de pe canape) Cine? (smuncesce scrisoarea și o citește.)

Naie. — Da cine-a adus scrisoarea asta?

Millo. — Eă, domnul meu... 'mă-a dat-o directorul Departamentului, un amic al meu, ca s'o duc în provincie domnului Neculae Onofrescu... Dumneta ești Onofre...?

Naie. — (stringend pe Millo în brațe și serutându-l) Eă! Ah! Vin' să te serut!

Millo. — Încet... încet... că mă înnăduși!

Lucșița. — (neună de bucurie) E adevărat... sunt prefectoriță... A! domnule Millo... (îl serută.)

Millo. — (în parte) Curioși provinciali!... Acu te strâng de gât, acu te pup... (cătră Tachi) Ean spune'mi, Tachi, nu cumva au nebunit gazdele?

(În timpul următorului aparte, toți ceia-l-alți stau grupați lângă canape și citesc scrisoarea.)

Tachi. — Așa se vede... dar' ce le-ai făcut?

Millo. — Am crezut că voiesc să se angajeze la teatru, și 'i-am examinat.

Tachi. — (cu mustrare) Cum?... și pe Lina?... A!

Millo. — Ha! ha!... asta'i copila de care 'mă-ai vorbit așa de mult la București?

Tachi. — Asta!... O iubesc... însă părinții mă poartă cu vorbe!

Millo. — Las' pe mine...

Naie. — (apropiindu-se de Millo) Domnule Millo!... mă ertați dacă am fost cam iute mai adinioarea...

Millo. — Vă ert, domnul meu, din toată inima.

Naie. — 'Mi-ați adus o veste atât de neașteptată, că, deșu, nu știu cum să vă mulțumesc!

Millo. — Dacă doriți a'mi face o mare mulțumire, dați'mi voie să fiu nunul domnișoarei Lina.

Toți. — Nun?

Millo. — Cununând-o cu amicul meu Tachi... care m'a scăpat din... ghiarele dumnevoastre.

Naie. — (după ce consultă pe Lucșița) Fie!... (strigă) Ioane! adă ponciul.

(Ion ese și aduce o tabla cu ponciu.)

Tachi. — A!... Domnule Naie!... Doamnă Lucșiță!... (serută mâna Lucșiței și apoi se trage de o parte cu Lina.)

Millo. — (în parte) Am făcut doi fericiți... din treacăt!

Naie. — (cătră Serviescu și Cîupicî) Cât pentru d-voastră, (cu un aer de protecție) când îți avea vr'o nevoie... voiu fi gata...

Cîupicî. — (încinându-se) *Umilissimus!*

Serviescu. — (asemenea) Vă sêrut nu numai mânil, dar' pot ȃice chîar...

Lucsița. — Eaca ponciul, domnilor!... beți în sănătatea directorului...

Millo. — Departamentului!..

Lucsița. — (zimbind) și al teatrului național!

Millo (luând un pahar de pe tabla.)

(Arie din : *Agachi Flutur.*)

Când ponciul curge în pahare,

Când ochiî veselî strălucesc,

Inima 'mî saltă și tresare

De un fior dumnezeesc.

Îeû un păhărel

Plin, plin,

De ponciû rumenel

Plin, plin,

Și publicului îl închin.

Ah! ah! ah!

Tra la, la! Sufletul meû ride,

Tra la, la! Raîul se deschide.

Tra la, la, tra, la, la!

Când vêd mulțemit

Publicul meû iubit!

Toți.

Tra la, la! Sufletul meû ride... etc. etc.

Ura! Vivat prefectul! (încin paharele cu Naie.)

(Cortina cade.)

PARACLISIERUL
SĂU
FLORIN ȘI FLORICA

PERSOANE :

Florin, tînăr țeran.

Florica, tînără orfană.

Colivescu, paraclisier.

PARACLISIERUL SÉŬ FLORIN ȘI FLORICA

PARACLISIERUL SÉŬ FLORIN SI FLORICA OPERETĂ ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Târgul-frumos, în anul 1865.

Teatrul represintă o curte cu zaplaz (uluci); în fund o porțiță se deschide în zaplaz. În dreapta o șură cu bageacă spre scenă; o scară răzemată de streșina șurii. În stângao căsuță veche cu cerdac. În mijlocul scenei spre fund, un copac mare. La ridicarea cortinei, se aude în podul șurii un fluer, cântând doîna.

SCENA I.

Florin și Florica.

Florica. — (ese din căsuță aducând un panier cu de ale mâncării)
Florine! măi Florine! (chiue) Florine, hăi!..

Florin. — (scoate eapul pe bageacă) Ce este? fa Florică!
Te-o mușcat lupu, de țipî așa?

Florica. — Ce faci tu acolo de ađi dimineață, ca un lăstun?

Florin. — Așed fênu în podu șuriî.

Florica. — Da cu ce 'l aședî, măi bădică? .. cu gura? .. că țepoîul îî gîos.

Florin. — Cu gura? Eaca mă! m'o pîcîlit drî-coaîca! (ride proteste) Ha, ha, ha, m'ai pîcîlit fa, mânca-ți-ași ochiî!

Florica. — Veđî mîncău, tot ar vre sê 'mbuce cîte ceva.

Florin. — D'apoî cum? doar' eû nu's fată mare, ca tine, sê mē hrînesc cu răbdări prăjite.

Florica. — Ei! dacă nu ești fată mare, coborî îute, că 'ți-am adus papă. Ean cată coala, câșșșș...

Florin. — (supărat) Dec! mē cășăești acu, ca pe lîș-tunî? .. Așteaptă sê'ți arăt eû câș... (se coboară pe scară.)

Florica. — (în parte) Se face că s'o mîniet, doar' 'î-oîu măi aduce ceva de sus, ca sê'l înpac.

Florin. — (viind pe scenă) N'auđî, fa! știi tu că te prea întrecî cu gluma?

Florica. — Ce face, bădică? (arătînd panerul) Ea... ma-lău și lapte dulce...

Florin. — (înblîndîndu-se) Ba mē pîcîlești, ba mē cășăești, ba mē... par' c'ași fi agîuns în doaga palama-rîului de la sfîntu Onofreî.

Florica. — Și vr'o două costîțe de...

Florin. — Costîțe? de care?

Florica. — De cela... știi tu, care'î bălan la pîr și grăește ca tine.

Florin. — Unde 's? (caută în paner) I! Doamne! Fa, Florico, știi una?

Florica. — Ba nicî două.

Florin. — Nicî că se află pe fața pîmîntului altă lîghioaie de fată măi bună ca tine! Dar' puçintică chileală adus-ai?

Florica. — (scoțînd o garafă din paner) Așa 'mî pare.

Florin. — I! Doamne! Florică, știți două?

Florica. — Ba nici trei.

Florin. — Când ași fi Porîu împărat, pe crucea mea că te-ași lua giupineasă 'n casă. Dar' ceva mere dat-ai după persic?

Florica. — (scoțînd mere din sin) Numaî vr'o șese.

Florin. — (întințînd mîna) Las' să le culeg eu.

Florica. — (lovindu'l peste mână) Nu pune laba.

Florin. — I! Doamne! Florică, știți trei?

Florica. — Ba nici patru.

Florin. — Mult îmi mai ești draguță, fa hăi!..și, dău, mare dor mi'î să mă 'nsor cu tine.

Florica. — D'apoî mie, Florine.

Florin. — Dacă 'î așa povestea, știți patru?

Florica. — Ba nici cinci.

Florin. — Haî să ne... punem la masă și să facem prînz de logodnă.

Florica. — Bucuros. Vin' cole, la umbra istui pîr.
(se așează amîndoi, sub copac, și întind masa pe carbă.)

Florin. — Pe carbă verde, ca la ăi 'ntîi Mai...

Florica. — Numaî privighitorî ne lipsesc...

Florin. — Ba nu, că ești tu aici, Florică.

Florica. — Eă îs privighitoare? dar tu?

Florin. — (cu mîndrie) Eă? privighitor! (rid.)

Florica. — Eaca masa, poftim la dînsa, cucoane...

Florin. — I! ce de mai bîelșug, mămulica mea! Ean privește: mălaiu din raîu, lapte dulce, ochiî și se duce...
(strigînd ca lăptariî) Lapte, lapte, e, e!

Florica. — (dîndu'î un pumn) Tacî, mă, și mînîncă aăi.

Florin. — D'apoî coaste fripte! inima le 'nghite!
(bocînd) Vaîl sîracu bălăel! mult era el frumușel! Cum 'l-o pîrlit pe spinare, și mi 'l-o pus în frigare, de strigă în gura mare: coviș, coviș, rău mă doare!

Florica. — Lasă bocitul, mă, că 'mă vine-a plânge.
Par' că îngropă pe frate-tău.

Florin. — (atins) Ce face?

Florica. — (tornându'i vin) Țic să bei un pahar de vin,
ca să nu te înneacă.

Florin. — Mulțămim, pușculiță, și poftă bună. (bea.)

Hora: Arde-me frige-me.

(Împreună.)

Poftă bună, poftă bună!
Să petrecem împreună
Și să bem și să mâncăm
Ș'apoă să ne cununăm.

Florin.

Fa, Florică, draga mea,
Par' că ești o viorea!

Florica.

Măi, Florine, dragul meu,
Par' că ești un paraleu!

(Împreună.)

Poftă bună, poftă bună!
etc. etc. etc.

Florin. — (închinând) Ei! să trăești, Florico, după cum
dorești! și la anu cu bine să dea Dumnezeu.

Florica. — Mulțămim, bădică.

Florin. — Să te ved cu bujori în față și cu copil
în brațe. (bea.)

Florica. — Înghite-Agachi, virtos.

Florin. — Na și ție; bea de te răcorește.

Florica. — (bând) Noroc bun, Florine! să te ved cu
flori la ureche.

Florin. — Pușche pe limbă'ți... Așa că'i bun, fa? Lunecă pe gât ca un șerpe. Să'l tot beî și să mai ceî.

Florica. — A fi, că doar' îi de cel de Cotnar cu cercuri de fer.

Florin. — De Cotnar?... I! că nu mă pot face și eu o bute, să mă cercuești tu cu brațele tale!

Florica. — (sculându-se) Bute, tu?... Da nu veđi că'ți lipsește o doagă.

Florin. — Că de-acu poți dice tu câte 'ți-o plăcea. Am ospetat de-agîuns, slavă Domnului!... Cine 'mî-o dat ađi, s'e'mî dee și mîni.

Florica. — (stringînd masa) Eî! acu ce mai facem? că sîntem chîar de capu nostru, de cînd o murit bíata cucoana Tudosiea, stăpîna noastră, Dumneđeă s'o erte!

Florin. — Așa sěrmana!... De-o s_eptemîna de cînd am îngropat-o, am rēmas noi doi stăpîni în casa ei, și, đeă, de cînd nu mai am pe nime în capu meă, ca să mă silească la treabă, m'o apucat o sfēntă de lene, de mi se rup falcile. Ca... a... asc toată điu-lica și do... o... orm toată nopticica. (cască.)

Florica. — (cu jale) Sěrmana cucoană! mare bună o fost cu noi cāt o trăit!

Florin. — (întinđendu-se) Dumneđeă s'o odihnea... a... ască!

Florica. — Ea ne-a crescut de micî și ne-o îngrijit ca pe copiii ei. Acu am rēmas cuc și nu știm ce să facem cu averea ei.

Florin. — Dan'o lāsat-o nimēruî cu limbă de moarte?

Florica. — Nu. Tot ce știu îi, că după moartea ei, o vinit de la gîudecătorie de-o rîdicat din casă cîte hîrtii s'o găsit. Poate să fie ceva scris în ele de stăpîna noastră.

Florin. — A fi, n'a fi, nu ne privește pe noi. Treaba

noastră îi se ne 'ngrijim de toate și se le păstrăm în bună stare, pîn' ce-a vini vr'o rudă de-a răposatei ca să ție averea. Helbet! s'a găsi el cineva pe lume care s'o clironomisască.

Florica. — Banî se fie, mușterii nu lipsesc.

Florin. — Vorba ceea: la stupu de mîiere, roîu de muște.

Florica. — Ei! da pîn' atunci ce facem noi, Florine?

Florin. — Pînă cînd? pîn' la ziua cununiei noastre? (se apropie de Florica) Ea... ne dismierdăm, fa, ne sêrutăm ca se ne deprindem cu mărțișu.

Florica. — (depărtându-se) Degrabă 'ți-a fi?

Florin. — D'apoî cum? N'o hotărît răposata ca se 'mî fii nevastă?

Florica. — Așa este; nu ȃic ba, dar'...

Florin. — Ce dar', ce dar'?... tocimala sfêrșită, nu se mai încape vorbă. Vin' încoaci, nevastă, de mē pupă.

Florica. — (rișînd) Eaca mă! poroncește par' c'ar fi Cîubăr Vodă.

Florin. — Nu vreî? nu te supui de bună voie? Vreî poate cu de-a sila?

Florica. — Cearcă, dacă poți.

Florin. — Dacă pot? Ean așteaptă, leliță. (se răpede ca se prindē pe Florica.)

Florica. — Șeȃi binișor, măi. (fuge pr'îngeriurul copacului.)

Florin. — Ba nu, te-oîu învêta eū...

Florica. — Atunci s'agîungî tu cînd mē'i prinde.

Florin. — Degeaba fugî, că n'ai sē scapî.

Florica. — (apucînd țepoîul) Sē nu viî, că te țieu în țepoîu.

Florin. — (oprindu-se) Lasă țepoîu, fa.

Florica. — Ba nicî gîndesc.

Florin. — Nu? nu? Ce? socoți poate că mă tem?
(se răpede) Ghidi, șopêrlă ce ești...

Florica. — (înpungând cu țepoșul pe Florin) Ha, ho, ha, ho, bălan, ho...

Florin. — Încet, fa, că mă gădilî. (se lipesce ridând de copac.)

Florica. — (însfinge coarnele țepoșului în copac și prinde pe Florin între ele.) Na că te-am prins eă, în loc să mă prinđi tu. Te mai laudî acu? Mai poroncești, măi badeo?

Florin. — Nu mai đic nimica... dă'mî bună pace.

Florica. — Ba nu, am să te țin aici pên' disară.

Florin. — (mânios) Aici? în coarnele țepoșului?

Florica. — Așa; ție-mă și tu în coarne, dacă poți.

(Se aude pe după zaplaz glasul lui Colivescu cântând: Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa.)

Florin. — Audî? Vine pălămarîul de la sfântu Onofrei... Dă'mî drumu, Floricuță dragă, că mă gîur să fac ce'î vra.

Florica. — Să n'ai parte de bunică-ta?

Florin. — Să n'am! (în parte) Tot îi moartă.

Florica. — Eî bine. Te prinđi să'mî torcî un fuîor pên' disară?

Florin. — Un fuîor? eă? Ferească sfântu!

Florica. — Nu vreî? Dacă 'î așa, ședî aici să te vadă pălămarîu.

Florin. — Eî, mă prind.

Florica. — (dându'î drumul) Acu mai viî de-acasă. Na, du panerîul ista sus, și să mi te 'ntorcî cu fuîoru la brêu. Audî?

Florin. — (rușinos) Aud... (îlea panerul) Eîl las', leliță, că mi'î fi tu nevastă într'o đî...

Florica. — Hai degrabă la furcă.

Florin. — Eaca mă duc, mă duc... Încet, că nu dau Tătariî.

Florica. — (mânându'l cu țepoșul) Hăis tălășman... șa bourean.

Florin. — (suindu-se în cerdac) Te-oïu tălășmăni eũ când mi'ĩ cădea la mână. (între în casă.)

Florica. — Ha, ha, ha, ha; o pățit rușinea flăcău! Ha, ha, ha, are sã toarcã ca babele. Ha, ha, ha.

SCENA II.

Florica, Colivescu (întreând pe porțița din fund.)

Colivescu. — (gângav) Eaca! ce 'mĩ vędură ochiĩ! Florica cu țepo... poiu 'n mână? Ce-ai pă-pățit, Florico?

Florica. — (îngânându'l) N'am pă-pățit nimica, Colivescule. (razimă țepoșul de copac.)

Colivescu. — Am cređut cã faci rėsbo-boiũ cu, cu, cu, cu...

Florica. — Cu cine? cu cucu? N'ai gacit.

Colivescu. — Ei! ear' ai început a'ți ba-bate gioc de mine.

Florica. — Eũ?... sę'mĩ ba-bat gioc?... Nu se află.

Colivescu. — Da, da... Mę îngânĩ pentru cã mi se leagă limba cãnd te vęd... Dragostea mę gângăvește, și tu n'ai nicĩ un pi-pic de milă de-un pę-pęcãtos care se usucă pentru tine.

Florica. — Ești pęcãtos? Dumneđeũ sę'ți erte pęcatele, și sę nu mai fie vorbă.

Colivescu. — Da de ce sę nu mai fi-fie vorbă? cã doar' nu's gângav tot deauna... Numai cãnd sũnt cu tine, mę apucă.

Florica. — Ce te-apucă? gângăviea, ori cepe-leagu?

Colivescu. — (supărat, Na și alta acu!..ci că's ce-peleag...ș'apoi?... Nu's și eă ficior de oa-oa...

Florica. — (ridând) De oa-oa?

Colivescu. — De oameni. Nu's și eă bun de în-surat?

Florica. — Însoară-te, cine te oprește?

Colivescu. — (oftând) Ah! Florico, când ai vra tu să fii pa-pa-pa-la-ma-ma...

Florica. — Pa-pa-la-ma-ma? Ce mâncare'i aceea?

Colivescu. — Palamareasă.

Florica. — Da ce? Ai agiuns acu palamar? Par' că eraî numai clopotar.

Colivescu. — (cu mândrie) M'am suit în *gard*.

Florica. — În gard, ca curcanu?

Colivescu. — Ba, ba în grad... Acu învăț psaltichia, ca să mă fac psalt la biserică la sfântu Onofreî.

Florica. — Psalt! și la măi mare!

Colivescu. — Amin!

Florica. — Da bine, ai glas?

Colivescu. — Am!.. Psaltul Chirieac 'mă-o spus că am un ohtoic de cele sdravene. Vreî să'l ascuți?

Florica. — Vreă. Dă, începe și cruce-agiută.

Arie nouă.

Colivescu.

Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa!
Mult îmi place a cânta
Și clopotele-a suna:
Tanda, tanda, tanda, la.

Dacă móre-un boer mare,
Pun clopotele 'n mișcare
Și fac mare dandana:
Danda, danda, danda, na.

Ear', când mor oamenii mai mici,
 Trag clopotul de calici,
 Care sună ca telinca:
 Linca, linca, linca, linca.

Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa!
 Dac' ai vra, Florico, fa,
 Toată ziua 'ți-ași cânta:
 Tanda, linca, danda, na!

Florica. — (în parte) Par' că'i clopotu cel țigănesc.

Colivescu. — Ei! ce dici, Florico? îți place?

Florica. — Frumos! se gîrî că se bat calicii în gură'ți.

Colivescu. — (mulțemit) Așa'i? Apoi ce mai stai la gînduri, Florică! Spune că te primești să fii pa-pa-lamareasă; încalte se te înalți o dată cu mine.

Florica. — Unde?.. în cloporniță?

Colivescu. — Ean, lasă glu-gluma. Vrei, ori ba?

Florica. — Apoi dă; cum n'ași vra, păcatele mele?... Auđi? s'agîung de-o dată cucoană, pălămăreasă... se amiros tot a tîmie și se mă hrănesc tot cu colivă... Mai frumoasă vieată unde se dă?

Colivescu. — Nu 'i așa?

Florica. — Mai așa!.. de cât un singur lucru ne stinghirește pe-amîndoî.

Colivescu. — Care?

Florica. — Că nu te iubesc pe d-ta, și că iubesc pe Florin.

Colivescu. — Florin?.. un mojîc?

Florica. — Mojîc, da voînic.

Colivescu. — Elei! Florico, prost gust ai mai avut!

Florica. — Prost, neprost, aista'i; dacă'ți place, cucoane pălămăriule.

Colivescu. — Da ascultă, copilă hăi! Florin nu'i de tine; nu'ți întuneca ȗilele cu dînsu.

(Se aude între culise clesonurile vânătorilor sunând un marș militar compus pe arica: *Pasere cu galben cioc...*)

Florica. — Ce s'aude?

Colivescu. — Trec soldații care merg la lagăr.

Florica. — Soldații?... I! tare mi's dragi soldații!.. Mă duc să 'i privesc. (aleargă spre fund.)

Colivescu. — Florico, stăi; nu te duce făr' să'mi dai un răspuns ca oamenii.

Florica. — (pe pragul porțiței) Întră la oaste, dacă vrei să 'mă plăci. (ese.)

Colivescu. — (singur) Să mă scriu la oaste? eu? Să 'mă las eu clopotele și pălămăria?... ferească sfântu Onofrei!.. Mai bine... ean să cerc a presăra chiper între Florin și Florica... vorba ceea: chiper între voi, să rîdem și noi... 'Mă-o spus ađi dimineață ficioru protopopulu, care 'i scriitor la gîudecătorie, că s'o cercetat hărțile lăsate de răposata, cucoana Todosiea, și că ea ar fi lăsat starea ei unuia din copii crescuți de dînsa. Care să fie oare? Florin, ori Florica? (stă pe gânduri.)

SCENA III.

Colivescu, Florin (ese în cerdac purtînd o furcă la brâu și toarce cîntînd.)

Florin (cîntă fără acompanement de muzică.)

Frunză verde de pelin,
 Vaî de tine, măi Florin;
 Fost-aî, fost băet de treabă,
 Ș'aî ajuns a fi chîiar babă!

Colivescu. — (în parte) Ce 'mă vedură ochii!.. Florin cu furca la brâu?... Eî! apoi, netotul ista de înșurat îi?

Florin. — (smuncind fuforul) Ardē'l focu fuor, că în-câlcit îi!

Colivescu. — Măi Florine... da... cine te-o făr-măcat să torcî ca baba Rada?

Florin. — (ascunđend furca după spate, ȑice în parte) M'o zărit pălămarîu draculuî.

Colivescu. — Pun rēmășag că ear' Florica 'șî-o bătut gîoc de tine, sërmane!

Florin. — (coborîndu-se în scenă) De unde știi? Ea 'țî-o spus-o?

Colivescu. — Ea. Ȑicea așa maî dinioare, că nu ești bun de cāt să paști bobociî și să încâlcești fufoare.

Florin. — (mâniîndu-se) Așa o ȑis? așa?... Dacă 'î așa povestea (scarmenă fuforul) Na fuor... na furcă, na tors. (aruncă furca jos ș'o calcă în picfoare.)

Colivescu. — Nu face poznă, măi, că te-a bate Florica.

Florin. — Pe mine? că doar am și eû o păreche de pumnî ca să mă apăr.

Colivescu. — Eî! bravo! Acu vĕd și eû că ești bărbat, om verde, colea, care rupe mîța 'n două.

Florin. — Da cum m'aî socotit?

Colivescu. — Apoî dă; ce să 'țî spun?... Când te-am vĕdut torcĕnd, am chitit, în gîndu meû, că 'î pĕcat de un voînic ca tine să fie de rîsu fetelor, maî cu samă că tu, Florine, nu ești făcut să 'țî mănâncî vieța c'o țĕrancă ca Florica.

Florin. — (intrigat) Cum asta, Colivescule?

Colivescu. — Cum?... Da n'aî aflat că rĕposata, cucoana Tudosiea, 'țî-o lăsat ție toată averea eî?

Florin. — Eleî!

Colivescu. — Tu, de aȑî înainte, ești bogat și poți să 'țî înalți neamu ca cîocârleia.

Florin. — Elei!..care vra să ȋică, mă pot înbrăca și eu ca ȋlocoi cu surtucă și cu giretcă?

Colivescu. — Se 'nȋlege.

Florin. — Și cât pentru nevastă, pot să 'mă aleg una ȋiăr d'între negustori, ȋiăr o fată de făclier?

Colivescu. — Ba ș'o fată de boier, dacă 'i vra.

Florin. — (sărînd de bucurie) I! mămulica me! că bine 'mă pare! Îmi vine tot să sar și să cânt!

(Florin cântă, jucând țerănesce.)

Frunză verde baraboii,
Am ajuns și eu ȋlocoii.
Sus, Florine, sus!

Sînt ȋlocoii, ȋlocoii cu stare,
Ș'am s'o ieii de-acum pe mare.
Sus, Florine, sus!

Să mă 'nalȋ pe catalicȋ,
Să fiu mândru cu ȋeii micȋ.
Sus, Florine, sus!

Săi, voînice, sus, sus, sus,
Și te 'ntorce ca un fus.

(Colivescu și Florin joc înpună.)

Săi voînice, sus, sus, sus,
Și te 'ntorce ca un fus.
Sus, Florine, sus!

Florin. — Alerg de grab' în târg, să 'mă cumpăr haîne nemȋști... Unde-ași găsi haîne nemȋști, Colivescule?

Colivescu. — În colȋ, la gîupănu Herșcu.

Florin. — M'am dus. (ese alergând și chiuînd) Sus, Florine, sus!

Colivescu. — (sîngur) Ean veȋi, ce 'i mândriea? cum

orbește pe om!.. Până și Florin, un argat necîoplit, cât 'l-ai încălecat pe-o mincîună, se duce pîrle de nu 'l mai poți ține!.. Meargă pîn' la mîru roș, că eu nu 'l-oîu chîema înapoi... Ha, ha, ha, ha, are haz că de-acu n'a să mai cate la Florica, și Florica de cîudă a să se dee în dragoste cu mine. Bravo, Colivescule! Se vede, când te-ai născut tu, c'o strînutat dracu!

SCENA IV.

Colivescu, Florica (viind pe porțiță)

Florica. — Doamne! Mare mîndri 's la privit soldații noștri!.. Știi? ți se duc ochii când îi vești trecînd cu musica și cu steagu întins... D'apoî vivandiera!..'mî-o rîemas inima la uniforma ei... I! când ași fi de capu meu, pre legea me, m'ași face vivandieră.

Colivescu. — Florico.

Florica. — A! tot aici ești?

Colivescu. — (oștînd) Tot, tot, păcatele mele, că nu mă lasă inima să mă depărtez de căsuța ta.

Florica. — Ear' ai început ohtoicul cel de dragoste? Nu ți'i greu să 'ți perdi vremea de flori de cuc!.. mai bine te-ai duce să caști gura pe uliță, privind la soldați; și dacă ai fi om în toată mintea, în loc să umbli după cai verzi, te-ai face oștean de-a țerii, ca să tragi cu pușca, ear' nu să tragi clopote.

Colivescu. — Eui?

Florica. — D'apoî cum? eui? Ești coșcoge român, cât un butoi... 'ți-ar șidea de-o mie de orî mai bine cu *mindir* în spinare, de cât cu antereu ist' de lăutar.

Colivescu. — Oare? .. dar' ... ean spune'mă, Florico, dacă 'ți-ași urma sfatu, 'mă-ai îndeplini și tu doru?

Florica. — Om videa atunci ce-a mai fi. (zărind furca jos.) Eaca! ce furcă 'i asta? Cine-o înprăștiet fuiloru pin ogradă?

Colivescu. — Florin.

Florica. — El? și de ce?

Colivescu. — S'o schimbat flăcău! Nu mai e cum îl știî.

Florica. — Ce vreî să ȑicî?

Colivescu. — Las' că 'i videa acuși.

Florica. — Ce-oî videa?...

Colivescu. — Îi videa; atâta 'ți spun; îi videa. (ese prin fund.)

SCENA V.

Florica. — Vorbește în bobote pălămarîul. Se vede că 'l-o amețit dragostea; aibă parte de ea, și ea de dînsu! (stă pe gânduri) Mare poznă și minune! De când am văȑut vivandiera regimentuluî, nu 'mă mai pot aduna gândurile pe-acasă. Ce frumoase haîne purta!.. Am intrat în vorbă cu dînsa, ș'am aflat că 'i de-aici din târg și că vre să se lase de oaste, pentru ca să se mărite... Auȑi treabă! să se facă ear' mireancă, de unde era oșteancă?.. Doamne! dacă eă nu m'ași lăsa odată cu capu.

(Ariea *vivandiereî*.)

De-ași fi vivandieră
Eă, pēnă ce-ași muri,
De-a țeriî bandieră
Cu fală m'ași umbri.

Pe soare și pe plôie
 Așî merge tot la rënd,
 Și 'n dușmanî, la rësboîe,
 M'așî răpeđi cîntînd :
 Sună dobele, sună,
 Soldașî, cu voîe bună,
 Haî toșî, într'un noroc,
 Să ne-aruncăm în foc.

Ram, pataplam, plam, plam, etc.

(Îea țepoîul drept pușcă și face marș intrînd în căsuță.)

SCENA VI.

Florin. — (vine pe porțiță, înbrăcat ridicul cu surtuc verde, giletcă roșie, pantaloni galbini de nanchin, pălărie 'naltă cu mărginile strimte, și guler de cămașă, care 'î ascunde urechile. El poartă metanii și un ciubuc.) *Bonjur monsu...*

Eată-mă's cu tot șartul boîeresc! .. M'o înbrăcat giu-pănu Herșcu chîiar de mondă, ca la Eșî. Se vede că mă prinde de minune, că se uîță oameniî la mine ca la un comediant și m'arată pe ulișî cu degitu. În sfêrșit îs boîer! .. cu ciubucu meî, cu giretca me, cu surtuca me... Crișu eî! știî că am să 'mî-o scot în pele de-acu 'nainte!

(Cîntă ariica de la scena III, jucînd astă dată cu aer serios, voind să'sî dee aer de boîer.)

Frunță verde lemn dubit;
 Eată că m'am boîerit!
 Dăî, cucoane, dăî.

Ș'am să mă așed, măî vere,
 Pe mîncare și pe bere.
 Dăî, cucoane, dăî.

Să petrec cu lăutarî
 Și să 'nșel la fete marî.
 Dăî, cucoane, dăî.

Să mă bag p'între lingăi
Și să frig la nătarăi.
Dăi, cucoane, dăi.

SCENA VII.

Florin, Florica (ese din cerdac.)

Florica. — Ce vîd? Florin? Ha, ha, ha, ha, ha!

Florin. — Cine chicotește când gîoacă boerîu?

Florica. — Da ce-ai pățit, Florine, de te-ai schimosît așa? Ha, ha, ha; par' că ești Flaîmuc ciubotarîu.

Florin. — (supărat) Ean ascultă, fa, ieți sama cum grăești și cu cine grăești... Auđi tu?

Florica. — (viind în scenă) Eaca mă! Nu cumva s'o boierit țopêrca?

Florin. — Țopêrcă ești tu, obraznico. Eû de ađi înainte sînt boier; așa se știi. Cucoana Todosia 'mî-o lăsat mie averea ei.

Florica. — Cucoana te-o lăsat pe tine clironom? Il tare 'mî pare bine, Florinaș dragă. (se apropie veselă de Florin.)

Florin. — (respingënd'o) Ce Florinaș dragă? Ce Florinaș? Da mai cucoane nu poți să'mî dîci?

Florica. — (ridënd) Bată-te cucu, că poznaș mai ești!

Florin. — Și te poftesc, gîupineaso, să nu te hlizești așa d'inaintea me, că doar' nu sîntem de-o samă amêndoî.

Florica. — Ha, ha, ha... bine se mai priface a boier! (îi dă un pumn.)

Florin. — (mănios) Ean ascultă, fa; acuș o împlinești cu mine.

Florica. — Dec!.. ce te-o apucat?

Florin. — Nu se cade să glumești cu mine, că 'ți-am mai spus-o o dată... nu suntem de-o samă.

Florica. — Măi, cu tot d'inadinsul grăești?

Florin. — D'apoî cum?... Eă sunt cu stare, sunt boîer, sunt stăpân aici în casă, și tu ești o biată țerancă... Veđi că suntem departe unu de altu, ca ceriu de pămênt.

Florica. — (cu lacrimi în ochi) Așa?... pentru că 'ți-o dat Dumneđeă câteva parale, ai și uîtat c'am fost crescuți înpreună, că suntem amêndoî niște bieți orfanî culeși de stăpâna noastră?

Florin. — Eă nu știu ce-am fost; știu ce sînt.

Florica. — Ce ești? Vrei să'ți spun eă ce ești, Florine? Ești un nerecunoscătorîu, un om fără nici un pic de suflet, dac'o putut baniî să te schimbe ast-feliă într'o clipală. (plânge) Auđi? nu mai suntem de-o samă! eă, care 'i-am fost ca o soră, și 'l-am iubit ca ochiî din cap!..

Florin. — (în parte) Mi'î milă de dînsa, dar' n'am ce'î face; eă boîer, ea țerancă... nu ne potrivim.

Florica. — (plângênd) Cine s'ar fi așteptat la una ca asta? sêrmana biata cucoană! unde 'i să vadă ce blăs-têm 'și-o făcut cu baniî, lăsând în urmăî sêmênță de vrajbă...

Florin. — (cu blândețe) Eî tacî, Florico, nu mai plânge, că nu te-oîu lepăda eă pe drumurî... Dacă 'i fi cu minte, te-oîu lua fată 'n casă la mine.

Florica. — (zimbînd) Țeă!

Florin. — (cu un aer protector) Și dacă te'î purta cum se cade, te-oîu mărita cu palamariu de la sfêntu Onofrei.

Florica. — Ce face? să mă daî lui Colivescu? Da ai uîtat că suntem logodiți înpreună, și c'am făcut ađi dimineață prânđu logodneî?

Florin. — Așa este; d'apoî gândește tu singură,

Florico... eă acum nu mă eartă pojîjia sē mă 'nsor de cāt c'o fată de boier... și tu...

Florica. — Sē ieî pe alta? ba sē nu te 'npingē pēcatu, cā'î scot ochiî, auđi tu?... îî scot ochiî cei de boier perpelit.

Florin. — (atins) Perpelit? eă?... Florico, pune'î gard la gură, cā pe crucea me...

Florica. — Ce?... Ce mi'î face?..

Florin. — Ean te-oîu lua frumos de spate și te-oîu da afară.

Florica. — Tu, pe mine?... Că doar' n'o agîuns o fată ca mine de rîsu curcanilor...

Florin. — (furios) Curcan? eă?... Eșî de-aicî, pe loc, nerușinato... obraznico...

Florica. — Vaî! mânca-te-ar moliile, Flaîmucule... Na... (trage o palmă lui Florin.)

Florin. — Valeû!

Florica. — Na, țerancă... na, obraznică... A! mangositule, te-ai fudulit? Na, na, na... boierîule. (îi dă pumnî.)

Florin. — Șeđî binișor, fa... Valeû!... Nu te-a-tinge de boierie, fa! (fuge pe după copac, și scapă ciubucul din mână.)

Florica. — (rîdicînd ciubucul) Las' sē'î mēsor eă boic-riea pe spinare cu ciubucu ista...

Florin. — Îe sama, fa, sē nu stricî *lichimbarîu*.

(Arie din : *Baba-Hârca*.)

(Împreună.)

Florica.

Lega-s'ar draciî de tine,
Natafleș făr' de rușine.
Am sē sfărm cu ist ciubuc
Capul tēi cel prost de cuc.

Florin.

Fa, Florico, da ședî bine,
 Ședî, nu te lega de mine;
 Că mușierii este dat
 Să se témă de bărbat.

SCENA VIII.

Florin, Florica, Colivescu (înbrăcat cu uniformă de musicant
 recrut, aduce cu dînsul un tronbon de cele mari.)

Colivescu. — (alergînd) Florico, Florico, veste bună!

Florica. — Ce veste?

Colivescu. — Bucură-te... M'am scris la oaste,
 după cum ai dorit... Ean privește, m'am și înbră-
 cat... așa 'î că'mî șede bine? (se întoarce într'un picior.)

Florica. — N'ai fi de diochî... Da ulucu ist de
 aramă ce 'î?

Colivescu. — Să veđî... d-nu căpitan o chitit c'ași
 fi bun de trimbițaș și 'mî-a dat trimbițoiu ista, ca să
 mă diprind a cînta la *mojică*... ean ascultă... (sufală
 din trombon.)

Florica. — (astupându-și urechile) Ho, că m'ai spăriet.

Colivescu. — Ei! acu nu mai ai ce ȑice, Florico...
 M'am lăsat de pălămărie, și m'am dat la miliție de
 dragostea ta... mă ieî?

Florica. — Poate... (în parte) Să'î viū de hac lui
 Florin...

Colivescu. — Poate? Ah! Florico... (cîntă.)

Pentru tine le fac toate,
 Ș'apoî tu ȑică numaî, poate!

Florin. — Colivescule!..

Colivescu. — Tacă, mă!.. Florico... unde 'i mai găsi așa bujor de trimbițaș ca mine?... trupeș și cu pept de buhațu? Ean ascultă... (sufală ear' din trombon.)

Florin. — Destul! că ne rupă urechile.

Colivescu. — Tacă, mă! Eă! Florico, spune: vreă, nu vreă?

Florica. — Apoi știu eu ce se fac?... o biată fată săracă ca mine...

Colivescu. — Tu, săracă?... Eleă! da nu 'ți-am spus încă vestea cea bună? Nu știă cum s'o întors roata norocului?

Florica. — Nu!

Colivescu. — Ești bogată, Florico, bogată!

Florica. — Eă?

Florin. — Ea?

Colivescu. — Dar!.. Faca o hârtie de la giudecătorie... 'mă-o dat-o ficioru protopopului ca se 'ți-o aduc.

Florica. — Ce hârtie?

Colivescu. — (deschide o coală de hârtie) O copie de pe testamentu cucoanei Todosiea, prin care te lasă pe tine clironoama averiă sale.

Florica. — (uămită) Pe mine?

Florin. — Pe dănsa? d'apoi eu?

Colivescu. — Tu, te spală pe buze despre averel! Pe tine te lasă argat Floricăi.

Florin. — Mincăună spuă, hoțule, ca se înșelă pe Florica.

Colivescu. — Nu creăă? Haă la giudecătorie se afli adevăru.

Florin. — Haă! Auăă? argat? (ese prin fund.)

Colivescu. — Florico, mă duc și viă îndată ca se batem mâna împreună... crede-mă, fa, nu scăpa chilipiră de la mână; așa pept! (sufală tare în trombon și apoi ese.)

SCENA IX.

Florica. — Eă bogată?... nu'mă vine-a crede o fericire așa de mare... bogată!.. Care vra să ȃică, găupănu Florin nu se mai poate fuduli cu mine, și dacă s'o schimbat el în haăne boăerești, și eă pot s'ămă pun rochie de cucoană... A! bădică Florine, ai ȃis că m'ăi lua fată 'n casă, și că ȃi'ă face milă și pomană s'ă m'ă măriȃi cu altu?... Eă, lasă, moȃpane, că 'ȃi-oă arăta eă fudulie... M'ă duc s'ă m'ă înpodobesc cu straăe de-a cucoaneă Todosiea... când m'ă videa Florin, s'ășă scoat'ă căciula d'ăinaintea me... Haăde, cucoană Florică, la tauletă... Ha, ha, ha, cucoană Florică... tare 'mă pare de șanȃ!... cucoană Florică... Ha, ha, ha, ha... (ănră în căsuȃă.)

SCENA X.

Florin (se întoarce abătut cu pălăria pe ochă.)

Am păȃit-o... Cenușeriă de la găudecătorie o răs de mine cu hohot și m'ă tiuit ca pe-un dulău cu tingirea 'n coadă, când le-am cerut averea răposateă! Nu mai am nimică pe faăa pământuluă!.. Hoȃu cel de pălămarău m'ă luat în triă parale, când m'ă făcut s'ă cred căă verȃi pe păreȃi... I! de 'l-ășă prinde la largu meă, ce colivă de sufletu bunicăă 'ă-ășă trage la ceafă... El îi pricina că m'ăm stricat cu Florica... Ce-oă s'ă m'ă fac de-acu, săracu de mine?... Florica 'ă mânăioasă pe mine... ea 'ă cucoană în locu meă, și are s'ă m'ă dee afară, s'ăgăiung pe uliȃi fără căpăteău, (dăndu'ăi pumnă peste pălărie) Na, tontule! na, prostule! fudulie 'ă trebuea ȃie? boăerie 'ă lipsa?... la grajdău,

nătărăule... acolo ți'î locu... în podu șurii cu țepoïu
'n mână, dar' nu cu cïubuc!

(Arie vechie : *Pom, pom eram eï, pom.*)

Pom, pom, pom eram eram eï, pom!

Pom eram cu frunță lată,

Ș'acum îs crângă uscată.

Pom, pom, pom

Ș'am rămas ne om.

Prost, prost, prost am fost eï, prost!

Căci prostiea din născare

Nicï o dată léc nu are.

Prost, prost, prost

Un bïet cap de post.

SCENA XI.

Florin (după copac), **Florica** (înbrăcată ridicul cu o rochie foarte unflată și cu o capelă mare înpénată, ese în cerdac, dându'și vânt cu evantaïl.)

Florica. — (veselă) Tra la, la, tra la, la, la.

Florin. — Aud glasul Floricăi.

Florica. — (eșind în cerdac) Tra la, la, tra la, la la.

Florin. — (în parte) Il ce bine 'î șede cu capelă!

Florica. — (cu mândrie, strigă) Loc, loc, faceți loc, măi, că trece cucoana Florica, cucoana Florica... Ha, ha, ha... (se coboară în scenă, se împedecă în poalele rochiei) Na! că era sê daï alivanta peste cap... Marlacofu îmi gïoacă feste... mă tot bate peste glezne... Fie! că 'î frumos... Ean privește, par' că's unflată cu țeviea; am talie de modă, cât o bute, ș'o oboroacă de capelă cu streșină... (se primblă îngânfată) Vai de mine! Cine mă gâdilê la picioare?... Marlacofu? (sare bătând cu palma peste rochie) Da ședï binișor, blăstematule!

Florin. — (în parte) Are și malac? of! (oftează)

Florica. — (își drege toaleta) Ea așa, se mă fac pu-puică, cu fesfesele boîerești, ca se nebunească flăcăii după mine. (se primblă, imitând mersul damelor.)

(Arie din *Scara mîței*: Ca se fiî cucoană mare.)

Voîu se fiî și eî cucoană
Cu deschisurî sfrîngusescî,
Să fac prîscă, s'arunc svónă
În fecîoriî boîerescî.
Să port fișnele
Cu tinechele;
Să port capele
Cât un șopron;
Să am corseturî
Fără șireturî
Și marafeturî
Tot de *bon ton*.
Dragă Florică!
Ești frumușică,
Ești marmuzică
Plină de nurî;
De-acum te ține
S'amețescî bine
Pe cîoclovine
Și pe bonjurî.

(Înpreună)

Ha, ha, ha, ha,
Ha, ha, ha, ha.

Florin, (cu mirare)

Na, na, na, na,
Na, na, na, na!

Florin. — (scăpând cîubucul jos) Tronc!

Florica. — (zărînd pe Florin, în parte) Aice'î hâtru. (tare) Ce este? Cine 'î acolo?

Florin. — (cu sficală) Eă !

Florica. — Care eă ?

Florin. — Florin !

Florica. — (mândră) Ce vreă ?

Florin. — Aăi vre, dacă n'ar fi cu supărare, să rămân argat la măriea ta, Florico.

Florica. — (atinsă) Florico ? .. Florico ! .. par' c'aăi fi de-o samă cu dînsu ! .. par' c'am fi păscut bobocii amêndoă ! .. Da cucoană Florică nu poăi să dăci, ghiorlane ?

Florin. — Ba pot, Florico !

Florica. — Bine ; și de-acu 'nainte să 'ăi torăi pe limbă când îi deschide gura ca să vorbeăi cu mine, aăăi tu ?

Florin. — 'Mă-oă toarce, cucoană !

Florica. — Eaca ! .. Da căăiula de ce 'ăi-o ăi pe cap d'întea me, năucule ? .. găos cuăma !

Florin. — (scoăendu'ăi pălăriea) Mă eartă, cucoană ! ..

Florica. — Fie, pentru astă dată. Aău spune, ce vreă ?

Florin. — Apoă, dacă s'ar putea, aăi dori să rămân aici la curte, că pe când trăea băta cucoana Todosiea, stăpăna noastră ...

Florica. — Ba stăpăna ta, nu a me. Mie 'mă-o fost mamă.

Florin. — (bălmăcindu-se) Aăa vroeam să spun, stăpăna ta, nu a me ... adică stăpăna me, nu a ta ...

Florica. — (rădend în parte) S'ă bălmăcit ... (tare) Vreă să întri în slujbă la mine ? Fie ! te primesc cu leafă de 50 de lei pe an, un suman și triă părechă de opincă.

Florin. — Suman și opincă ? Apoă eă îs diprins cu straă de iste căocoășă !

Florica. — Da de când te-ă diprins, măă badeo ? De găoi păn' măă apoă ? .. Mie'mă trebue argat, nu căocoău.

Florin. — (oftând) Bine, cucoană; oîu purta și opinci, cinstită fața dumitale.

Florica. — Să porți dar', că, după cum Țicea răposata, opinca 'î talpa țerii; ea se lipește bine de pămîntu țerii, ear' nu ciubota nemțască, nici papucu grecesc. Hai, du-te sus de 'mî adă un scaun ca să mă mai odihnesc!

Florin. — Îndată, Florico!

Florica. — Ear'?

Florin. — Ba, ba nu... cucoană Florică. (Intră în casă.)

Florica. — Ha, ha, ha... bîetu Florin!.. Nu mă pot stăpâni de rîs cînd mă uîț la el... samănă cu o găină smulsă.

Florin. — (aducînd un scaun) Eaca scaun, cucoană!

Florica. — (aședîndu-se pe scaun) Bine; aleargă acu de 'mî adă un scăueș de pus sub picioare.

Florin. — (alergînd) M'am dus.

Florica. — Am s'îl obosesc ca pe-un cal de poștă.

Florin. — (vine îute) Eaca și scăueșul. (Îl așează sub picioarele Floricăi.)

Florica. — Așa; du-te de 'mî adă ș'o pernă s'î 'mî-o pun la șele, că 'î pre tare scaunu.

Florin. — M'am dus! (ese alergînd.)

Florica. — 'L-oîu vindeca eî de boala fuduliei.

Florin. — (aducînd o perină) Unde s'o așed, cucoană?

Florica. — Colo, la spate.

Florin. — (aședînd perina) Poftim.

Florica. — Încet, mă, că mă gîdilî... bine... acu mergî de 'mî adă dulceți.

Florin. — Alerg. (în parte) Multe 'î mai trebuie! (ese.)

Florica. — (răzimîndu-se pe perină) I! că bine 'î în puf! te încăldește la șele și 'țî aduce o sfîntă de lene... de asta poate uniî oameni sînt așa de somnoroși... trîesc pe pufușor. (î se rîdică malacoful) Peî drace!.. (își

rege rochiea) Poznașă modă... de nu 'i lua sama, te dă de rușine.

Florin. — (aduce o tablă de dulceți și două pahare cu apă. El calcă cu sfială și se cumpănesce când în dreapta când în stânga, de frică să nu verse tablaoa) Eaca dulcețile, cucoană!

Florica. — (în parte) Ean veți'l cum se clatină... par' că 'l bate vântu (luând dulceți.) Da nu te băga așa în sufletu meu, că doar' n'ai să mă 'nghiți... stai cole... drept... și te diprinde a sluji cum se cade, că de m'oîu mărita, poate să te ieui ficior în casă...

Florin. — (măhnit) Ai să te și măriți, Florică... cucoană Florică?..

Florica. — (bând apă) D'apoî cum? Să rămân fată mare?

Florin. — Ba ferească sfântu de-așa rușine!..

Florica. — Am să 'mă ieui de bărbat un om de treabă, care să nu se sparie de bani, să nu 'l farmece ochiu dracului, un suflet bun, recunoscător, fără fudulie, fără prostie... ca alții.

Florin. — (scâncind, în parte) Adică ca mine... bate șeoă...

Florica. — (mai luând dulceți) Da bune dulceți!.. Pălămarîu de la sfântu Onofrei îi băet cu inimă, frumos, voinic, îi militar și moare de doru meu... (bea.

Florin. — (scâncind) Pălămarîu frumos!.. Pe Colivescu vreî să 'l ieî?

Florica. — Și ce 'ți pasă ție?

Florin. — (plângând cu bocit) Eleî!.. să nu faci una ca asta, Florico, că mă dau în fântână!

Florica. — Ce face?

Florin. — Fusesse vorba să ne cununăm împreună; dar' de vreme ce nu se mai poate, nu vreui să fii pălămăreasă, Florico... nu 'ți dau voie.

Florica. — (sculându-se) Tu?.. Ean lipsești de-aici,

pecătosule, și nu te mai scânci, că ești slut ca păcatu când te bocești.

Florin. — (pune tablaoa pe scaun) Ascultă, Florică: Am fost un ticălos mai dinioare... m'am purtat cu tine ca un mișel, și nu mai sunt vrednic nici să ți sărut mâna... dar' nici pot suferi ca să te faci Colivească. (plânge.) Nu pot, da!... apoi dacă nu pot, nu pot!

Florica. — (în parte) Sermanu Florin! (tare) Și de ce nu poți, mă rog?

Florin. — Pentru că 'mă ești dragă... na... și mă giur pe-o lege care-o am, că, de nu mă'asculta, întru în păcat...

Florica. — Mare 'i lauda la casa omului!

Florin. — Nu glumesc, Florico... Mă giur, să mă duc pe lume, să nu mai audă de mine cât îi trăi.

Florica. — Și ce 'mă pasă mie de te 'i duce?... doar' nu suntem de-o samă... Călătorie sprânceanată...

Florin. — Așa!.. Apoi să dai samă, fa, de ce s'a întâmpla. (desperat) Merg să mă scriu la oaste, ca să mă duc la bătaie... să mor de mâna dușmanului... în cîuda ta...

Florica. — (în parte, îngrijită) Ce ăce?

Florin. — Și cât pentru pălămaru, am să'l îngrop de viu în trimbițoiu cel gros. (se răpede spre porțița din fund, și se lovesce de Colivescu, care intră.)

SCENA XII.

Florin, Florica, Colivescu.

Colivescu. — Ho, mă!

Florin. — Tu ești?... Na! (îi dă un pumn.)

Colivescu. — Valeu!.. Nu da, mă!

Florin. — Și mai na !..

Colivescu. — Măi, ședî binișor că scot satîru și te hă... hăcuesc !

Florin. — Satîru ?.. Na satîr... (fî mai dă un pumn și apoi ese alergînd.)

Florica. — Florine...

Colivescu. — Ean mai dă unu, fricosule, ș'apoi sê veđî... o fugit mișelu.

Florica. — (la portiță) Florine !..

Colivescu. — Bre !.. da ce 'l-o apucat de cărăbă-nește cu pumniî în oameni ? Nu cumva 'l-o mușcat vr'o cucoană chiftiriță ?

Florica. — Ba 'l-o pișcat zuliea de inimă, sërmanu !

Colivescu. — (zimbînd cu mulțemire) Dacă 'î zuliea, îl ert. Bîetu flăcău ! îî zulîar de norocu meu... o și aflat c'o sê ne cununăm înpună, Florico, și asta 'l roade !

Florica. — (în parte) 'L-am pre întrecut cu didiochîu, și mē tem sê nu 'șî facē samă...

Colivescu. — Veđî că el te iubea de mult, Florică, și 'î mergea gîndu la măritiș... Vorba ceea : Vre broșcoîu sê se lipească de floare.

Florica. — (în parte, fără sê 'l asculte) Cum așî face sê'l aduc înapoi... unde sê 'l găsesc ?

Colivescu. — Dar' sê 'l lăsăm draculuî pomană... Am vinit, Florico, sê 'ți spun, că poimîne pleacă regimentu, și că 'î vreme sê ne cununăm.

Florica. — (în parte, tristă) Sërmanu Florin !

(Aria horeî.)

Colivescu.

Frunđă verde rosmarin !

Florica (în parte)

Sërmanul Florin !

Colivescu.

Sufletu 'mă varsă venin.

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Fic'ți milă de-al meu chin !

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Că 's un bîet băet străin.

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Florico, floare de crin . . .

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Pentru tine-amar suspin !

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Ah ! eu ște mă închin ;

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Dă'mă mîna și ți : Amin !

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu. — Aud?

Florica. — (în parte) Nu mai pot sta locului. Mă duc în târg după el...

Colivescu. — Aud?

Florica. — Așteaptă-mă aici, că viū îndată s'ți dau răspuns... (ese prin fund alergând.)

Colivescu. — Da unde te duci?... În cotro?... Haid'! o sburat rîndunica... 'mî-o ȑis s'o aștept cu răspunsu... halal de tine, Colivescule!... ȑi se clocește nonoru și are s'e scoat'e pui... Oiu s'e cap'e o nev'estuică frumușică și cu avere... Ce de mai colivi... eaca... vreū s'e ȑic, ce de mai bencheturi... de-acu 'nainte!... Asta'î casa Floricăi... ean s'o cercetez puċin pe din întru, că ea o s'e'mi fie cuiċu. (întră în casă cîntînd făr'a acompanement de musică.)

Fost-am fost un clopotar
Ș'am mai fost și pălămar;
Dar' acum sunt militar
Ș'am s'ajung și ghenerar.

SCENA XIII.

Florin (în uniformă de vînători, întră prin fund.)

Eaca și eu!.. M'am scris la oaste ș'am întrat la vînători, ca s'e'mi alung aleanu... Unde'î Florica? Am venit s'e'mi ieū ȑiua bună de la dînsa, p'en' a nu pleca cu regimentu... oiu s'e merg tocmai... hăt... la București... s'e mi se peard'e urma... Las', Florico, că m'e'î plînge tu în lipsa me... te-a mânca el doru de Florinaș, și Florinaș unde! Nu'î!.. s'o dus peste nou'e mări și țeri... pe unde-o cutrierat Alecsandru Machedon.

(Arie nouă.)

Sînt vînător !
Copil de munte,
Ostaș de frunte
Învîngător !

(Imitînd cleronul)

Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra ;
Țera me scumpă voîu apăra.
Tra ra, ra, ra.

Sînt vînător !
La căprioare
Glăsuitoare
Am să dau zor ;
Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra ;
Copile mîndre voîu seruta.
Tra ra, ra, ra.

Sînt vînător !
De-acuma vie
Pe Romănie
Orî și ce nor ;
Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra ;
Norul de dușmanî voîu alunga.
Tra ra, ra, ra.

SCENA XIV.

Florin, Colivescu (ese din casă cu o sticlă de vin la gură.)

Colivescu. — Înghite-Agachi ! . . (bea.)

Florin. — Eaca pălămarîu ! dracu mi 'l-o scos în cale.

Colivescu. — (coborînd în scenă) Halal de gospodărie bună . . . Încă o dușcă băete. (voiesce să mai bea.)

Florin. — (smuncindu'î sticla) Ean mai stăi, badeo, că ai treabă cu mine. (bea.)

Colivescu. — Ce? ear' tu?... Ce vreî, măi, cu mine?

Florin. — Ai s'e'mî dai samă de pehlivăniile tale, șonțitule.

Colivescu. — (îngrijit) Care pehlivăniî, nebunule?

Florin. — A! 'ți-ai bătut gîoc de mine?... A! pușchiule, m'ai făcut s'e cred că's clironom?... ai cercat s'e m'e stricî cu Florica, pentru ca s'e tragî cenușa pe turta ta? (scoate sabia.)

Colivescu. — (cu frică, băguind) Ce tur-tur-turtă?

Florin. — Apără-te! sfrijîtule, c'am s'e'mî r'esbun... s'e te taiu bucașele, bucașele ca pe-o ciupercă...

Colivescu. — (spăriet) Cîu-per-per-percă?

Florin. — (răpeșindu-se) Scoate'ți sabia, oblojîtule, că întru 'n p'ecat!..

Colivescu. — (apărându-se cu trombonul) Măi, nu face pozna... măi, vină'ți în fire... (fuge pr'împregîiurul copacului, alungat de Florin.)

Florin. — Ba nu, hemesitule, am s'e te 'nv'eș eû a umbla cu satana 'n sîn!

Coliveseu. — Sfinte Onofrei! scapă-m'e...

Florin. — Te-oîu înv'eșta eû s'e umbli după Florica...

Colivescu. — Da ascultă, Florinașule...

Florin. — N'ascult nimic... Te lepeșî de satana?

Colivescu. — M'e lepăd!

Florin. — Te lașî de Florica?

Colivescu. — Ce face?

Florin. — Te lașî de Florica?

Colivescu. — Ba nicî gîndesc!

Florin. — Ei! apoi, morî de mîna me, p'ecăto sule!.. (luptă între sabia lui Florin și trombonul lui Colivescu.)

SCENA XV.

Florin, Colivescu (luptându-se), **Florica** (în uniformă de vivandieră se arată la portiță.)

Florica. — Ram, pa, ta, plan, pa, ta, plan . . . etc.

Florin. —

Colivescu. — } Ce vîd? Florica, vivandieră? (încrămeniț.)

Florica. — Vivat! M'am făcut vivandieră, ca să urmez regimentu în care ai intrat tu, Florine!

Florin. — Dău? . . . (cu dragoste) Ah! Florico! . . . ești un bujor de fată! . . . dar' cum ai aflat? . . .

Florica. — Când ai fugit de-aici mînios și desnădăduit, m'am luat după tine ca să te cat pin târg . . . și te-am zărit eșind din casa căpitanului cu uniformă de vîntor . . . atunci am înțeles tot . . . și, făr' a mai sta la gînduri, m'am dus degrabă de m'am alcătuit cu vivandiera ca să'i țieu locu. Ea rămîne aici, și 'mî-o vîndut uniforma sa . . . așa'i că mă prinde bine?

Florin. — Par' că ești Ileana Cosinzana . . .

Colivescu. — Cea din poveste, cu pîru de aur . . .

Florin. — Care vra să ție, plecăm împreună de-aici?

Florica. — Împreună! c'asa o lăsat cucoana Todosiea cu limbă de moarte . . . să nu ne dispărțim nici o dată.

Florin. — Apoi ca să nu ne dispărțim . . . Florico . . . trebuie mai întîi să fim cununați . . . ce ție, Florico? . . . vrei să uie că 'ți-am greșit?

Florica. — (dîndu'i mîna) Uie tot . . . și noroc să dee Dumnedu! . . . mîni ne-a cununa căpitanu.

Colivescu. — Eaca! . . . d'apoi eu? . . . d'apoi eu cum rămî?

Florica. — D-ta, dacă vrei, te răscumpăr eu de la oaste, ca să tot pîlămărești cât îi trăi.

Colivescu. — Ba, foarte'ți mulțimesc! M'am făcut militariu... militariu rămân, pentru ca să trăim tustrii la un loc, ca niște frați buni. Vreți?

Florin. — }
Florica. — } (dându'î mîna) Vrem din toată inima.

Colivescu. — Ura! să trăească Florica!..

Florica. — Ba mai bine să strigăm: Vivat! să trăească oastea română!

Toți. — (cu entusiasm) Vivat!

(Arie: *Pasere galbenă 'n cioc*)

Florica.

Brav! ostași de-a! Românic!,

Vivat țera me!

Flóre mândr'a vitejie!,

Vivat țera me!

Ne vom duce la răsboi!,

Unul chîr în contra do!.
 Vivat, mândră ca o ste,
 Vivat țera me!

Toți.

Ne vom duce la răsboi!,

Unul chîr în contra do!.
 Vivat, mândră ca o ste,
 Vivat țera me!

Florin. — (îea în brațe pe Florica, o serută și o pune în picioare pe scaun, strigînd): Vivat puica me!

Florica

Românași voînici de frunte,

Vivat țera me!

Ne vom face puncte, munte,

Vivat țera me!

Ș'om striga murind în foc :
Rămâi țără cu noroc !
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat țera me !

Toți.

Ș'om striga murind în foc :
Rămâi țără cu noroc !
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat țera me !

(Cortina cade.)

DRUMUL DE FER

PERSOANE :

Mama **Balaşa**, jupâneasă bătrână cu fes alb, testemel, paftale, etc.

Cuconul **Matachi Nalbă**, proprietar.

Adela, fiica lui Nalbă.

Radu, inginer topograf.

Cucoana **Caliopi**, văduvă.

Kir Manole, arendaş.

Manolachi, fiul seî.

Ioana, fată în casă.

Sava, tînăr ȝigan.

DRUMUL DE FER

DRUMUL DE FER

COMEDIE CU CÂNTECE ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Moldova, la o moșie pe malul Siretului, în anul 1868.

Teatrul reprezintă un salon de țără, simplu mobilat. Trei uși în fund, în stânga și în dreapta; o ferestă în fund; o canape în stânga și alta în dreapta, pe planul întâi

SCENA I.

Ioana (șede la pământ răzimată de canapea din stânga și coase la gherghef.)

Arde-mă, frige-mă,
Pe-un cărbune pune-mă;
De mă'î pune pe-un cărbune
Ibovnicul nu 'î-o'î spune...

Ardē'l focu gherghef, și pe cine m'o pus sē cos la el! Cāt îî ȑiulica de mare șēd cu trupu ghemuit și cu picioarele sgârcite... 'Mî-am cîuruit degitile cu

acu... Na!... ear' s'o rupt ața!... Unde 'i găupineasa Bălașa se 'nceapă ear' a bodogăni... (imitând pe Bălașa) Bată-te-ar gardu, coțofană. Numaî la sbănțuituri țîi gându... ghidi, ghidi pupăză bălțată. (caută să bage alt fir de ață în urechile acului.) Ba că chiar!... sbănțuituri cu gherghefu... dacă se potrivește... (cântă încet:)

Arde-mă, frige-mă... etc.

SCENA II.

Ioana, Sava (învindu-se în fund.)

Sava. — Fa, Ioană.

Ioana. — Ce'î, Savo?

Sava. — Singura ești?

Ioana. — Ca un cuc.

Sava. — (intrând) Unde'î găupineasa Bălașa?

Ioana. — Dracu o știe... A fi umblând ca o stri-goaică pe la cămară, pe la bucătărie, pe la spălătorie, pe la grajdîu, pînă podu casii, pînă fundu pivniței, tot țîpând, și ocărînd și pălmîind, după cum i'î obiceiu.

Sava. — Mare neastîmpărată'î, bat'o pîrdalnicu! Ne face țile fripte.

Ioana. — De 'șî-ar frînge picîoru său vr'o mînă...

Sava. — Său mă bine gātu...

Ioana. — Știu că 'î-aș plînge de milă.

Sava. — I! mămulica me! Când te-ar auzi sfîntu, bine ne-ar merge nouă, fa hăi.

Ioana. — Cred și eu.

Sava. — Am rîmînea de capu nostru ș'am găuca drăgaica prin curte... Ean așa. (Joacă țigănesc.)

Somaîkires mo, beşaî,
 Zarzavela Kirostaû.
 Ohto, pende, dabulică,
 Dragul tetîî dăncîulică.

Ioana. — Tacî, măî, că doarme boîerîu.

Sava. — (oprindu-se spăriet) Aoleû!..

Ioana. — Ean ascultă!

Sava. — Ce? (merge de pune urechea la uşa din stînga) Bine
 dîcî, hêrêe boîerîu ca zêvodu cel din lanţuh; doarme
 dus pe lumea somnului. Nu 'l mai trezeşte de-acu
 nici toaca din ead... (vine lângă Ioana) Adevărat îî, fa, că
 boîerîu vre să se 'nsoare din nou?

Ioana. — Aşa am auđit. Ci că 'î-o trăsnit ca să
 îee pe cucoana Caliopî, vecina moşiei.

Sava. — Cum, păcatele mele ş'ale tale? la bêtâ-
 neţe îî mai sburdă? Şi ce dîce giupineasa Bălaşa?

Ioana. — Giupineasa îî discântă de strechie.

Sava. — Dar' duduca?

Ioana. — Duduca 'î blîndă ca o mîeoriţă... Nu
 dîce nimică.

Sava. — Ce 'î drept. Dumneđeş se 'î înflorească
 dîlele! îî bună de pus pe rană. Tot ea ne scapă de
 nêcaz şi de bătăile giupinesei... Mai dîunăđî îî abă-
 tusă strigoaiceî ca să 'mî puie coarne de fer, ca pe
 vremea veche... De nu era duduca ca să mă apere,
 păţam ruşinea.

Ioana. — (rîdînd) Pêcat, că bine 'ţi-ar fi prins coarnele.

Sava. — Eaca! rîđî?... Aşa ţi'î povestea?... Eî! lă-
 las' că te-oîu face eû să rîđî pîn' îî plînge.

Ioana. — Cum asta?

Sava. — (gădîlînd pe Ioana) Ean aşa.

Ioana. — (rîdînd) Dă'mî pace, măî, nu mă gădili.

Sava. — Ba nu...

Ioana. — Ședî binișor, nebunule, că, dău, te 'mpung cu acu.

Sava. — Măcar și cu sula să daî.

Ioana. — Na, blăstematule. (îl împunge.)

Sava. — Aoleu! M'aî ucis!

Ioana. — Satură-te de gâdilit fetele.

Sava. — Să mă satur?... Na. (serută pe Ioana.)

Ioana. — (apărându-se) Elei! bădică... ce faci?

(Balașa se ivesce la ușa din drépta și 'î vede.)

SCENA III.

Ioana, Sava, Balașa (cu o mătură în mână.)

Balașa. — Cine se hîrjonește aici?... Eaca bălaurii... (se apropie pe furiș și lovesce pe Sava cu mătura) Na, hîrjoană, bălătatule!

Sava. — Aoleu!

Balașa. — A! tîlharîule, vii sus de stinghirești fata de la gherghes? Na, na, spurcatule!

Sava. — Aoleu, aoleu! (fuge prin fund.)

Balașa. — Tacî, baragladină, că trezești boierîu. Stăi pe loc, stăi! (îl alungă.)

Sava. — (în parte, eșind) Calu dracului!

Balașa. — Las' că mi'î încăpea tu 'n mână, cio-roîule! (Ioanei) și tu spanchie, cum de te hlizescî cu țiganiî din curte, ha?

Ioana. — (cu frică) Gîupineasă...

Balașa. — Ce-aî ȑis? Cum aî cârîit?

Ioana. — N'am ȑis nimică, gîupineasă.

Balașa. — (ecsaminând gherghesful) Ean privește, lucru 'î aista? Vaî! unflate-ar Rusaliile!.. Ce-aî ȑis?

Ioana. — Nimică.

Balaşa. — Să nu 'ţi aud clanţu... Haî, lasă gherghetu şi mergi de freacă boieru pe picioare.

Ioana. — D'apoî boieru doarme.

Balaşa. — Dacă doarme, du-te de 'l apără de muşte cu apărătoarea cea de păun... Haît'... cară-te de-aici, şi doar' 'l-îi gâdili pe la nas cu penele, c'apoî atâta 'ţi trebuie.

Ioana. — (în parte, eşind prin stânga) Of! îmi vine să ieş lumea 'n cap!

SCENA IV.

Balaşa. — Un păcat cu nişte ȝigani! de nu s'ar teme de sfântu Neculai cel din cuiu, ar da foc casii. Noroc că 's eă pe-aici, căci bîetu cuconu Matachi, de şi se crede ăute ca muştaru, bine 'l-o poreclit cine 'i-o ȝis Nalbă... îi bun de fert în oală şi de făcut oblojele cu dînsu; n'are vlagă 'n el nici de-o liȝcae... De-aceea 'l-o scos din minte gaiţa cea de cucoana Caliopi cu ohtoicurile sale de la fteatru. Auȝi ghîuju! În loc să 'şi bată capu ca să mărite pe duduca, el umblă să se 'nsoare. Să se 'nsoare, când îi bătut de brumă ca un sbêrciog. Postim! ca şi când eă, Bălaşa, la vrîsta me, aşî face cu ochiu logofetilor... s'ar prinde ca nuca 'n părete şi m'ar rîde şi cîoarêle de pe gard... Nu ȝic... am fost şi eă când am fost; dar' acum priveşte, par' că 's un testemel vechiu şi clătît în leşie clocotită.

Pe când Ruşii cei cu coadă,
Pentru inimă aveam nadă,
Nurî, tacliturî, fesfesele;
Ş'acum am numai sbêrcele.

Eram floare trandafir
 Ş'am ajuns frunză de ştir;
 Eram dragă la orî cine,
 Ear' acum fug toî de mine.

Înainte m'alintam
 Şi pe tinerî încântam;
 Ear' acum nu'î mai încânt,
 Ci de friguri îi descânt.
 Ah! amar, amar de vîeaşă!
 Fost-am foc ş'acum sînt gheaţă,
 Fost-am mândră, când am fost;
 Ş'am ajuns un lucru prost!

Apoi dă! ce se faci? Vremea vremueşte, floarea se
 pîrleşte. Aşa 'î lumea, bat'o s'o batě!..

(îşi şterge ochii şi'şi suflă nasul tare.)

SCENA V.

Balaşa, Adela (viind din drépta.)

Adela. — Mamă Balaşă.

Balaşa. — (cu dragoste) Ce este, Adeluţa mami?

Adela. — Am zărit de la fereastă vr'o două tră-
 suri coborînd dealul spre sat.

Balaşa. — Or fi niscaîva musafirî... poate chiar
 veciniî moşiei matală.

Adela. — Of! de n'ar mai fi ear *kir* Manole cu
 fiul său cel nesuferit!

Balaşa. — Şi cu gaiţa cea de cucoana Caliopei, care
 m'o asurdit cu mîorlăiturile sale nemţeşti. Bat'o con-
 cina!.. mare străchietă'î.

Adela. — Şi pretenţioasă.

Balaşa. — Aşa; are nişte apucături de stăpână,
 care mă strîng de gât; ea poronceşte aici când vine,

ca în casa ei. Ba încă în luna trecută nu'î trăsнисе pin cap să mă puie să'î gîoc parola? Atunci s'a-gîungel... Am gîucat, când am gîucat, și parola, și cordeoa și... dar' acu am alte de făcut, am de căutat de gospodărie, ca o gîupineasă bătrână ce sînt.

Adela. — Și de alintat pe mine; nu'î așa, mămucă?

Balașa. — Și de alintat pe mătăluță, sufletu mamiî, că eû te-am înfășat, eû te-am legănat, eû te-am hă-răcsît de spasmurî, eû te-am discântat di diochiû, eû te-am crescut la sînu meu de-aî răsărit ca un crinișor... în cât băețiî când te vîd, rămân cu ochiî hol-bați ca niște buhai de baltă. (se pune pe canape și îea pe Adela pe genunchi) Apoi dă!... Cum nu li s'or aprinde călcăile, biețiî flăcăi, că asta'î viorica măsii, împărăteasa lumii. Ce face? Nu ești împărăteasă? Ean să 'nîrîznească cineva să dîcă ba, că 'l opăresc.

Adela. — (ridînd) Nu mă sui, mămucă, tocmai în 'naltul cerului, c'or fugi de mine toți tinerii.

Balașa. — Or fugi?... pentru ce?

Adela. — De frică să nu 'și frîngă gâtul, când or cerca s'ajungă pînă la mine.

Balașa. — Și 'ți-ar părea rău, puîșorule?

Adela. — (zimbînd) Gâci, mămucă.

Balașa. — Am gâcit... 'Ți-o căduț tronc la inimă vr'un pușchiû din Eși.

Adela. — (coborînd ochii) Ba... nu...

Balașa. — Ba nu? (o serută) Ângerășu mamiî! Ean spune drept: tînăr îî? frumos îî? bogat îî? boîer mare'î! 'nalt îî? subțire 'î? are musteață rîsucită? spune, drăgulină, nu'mî ascunde nimică... De-a fi cum îl chitesc eû, și de 'ți-a fi drag matale, sînt în stare să 'ți'l aduc din fundu lumii, călare pe prăjină.

Adela. — (serutînd pe Balașa) Scumpă mămucă!

Balașa. — Ți'î drag, ha?

Adela. — (ascunzându'si obrazul în sinul Balașei) Nu știu...

Balașa. — Știu eu... Și când, și cum, și unde 'l-aî cunoscut?

Adela. — Acum două luni, știu când am căzut bolnavă de lungoare la Iași, la mătușa me.

Balașa. — Îmi aduc aminte, păcatele mele; cât pe ce o fost să nebunesc, când am aflat că te-o găsit în primejdie de moarte. (îndușoșându-se) Să moară turturica măsiî? Mai bine m'ar fi ridicat pe mine Dumnezeu... tot îs o biată babă... 'Mî-am trăit trăiu, 'mî-am mîncat mîlaîu... Ce'mî rămîne?... De ađi pînă mîni... (îșî suflă nasul) Ei, și? nu'ți uita cuvîntelu.

Adela. — În timpul periodului celui măi dureros a boaleî, pe când nu măi aveam consciință de nimic pe lume, m'a vegheat ăi și noapte un tînăr...

Balașa. — Doftor?

Adela. — Ba nu... un tînăr inginer topograf.

Balașa. — Potograf!.. Cum asta?

Adela. — Ca amic din copilărie a vărului meu, el venea în toate ăilele în casa mătușei mele, unde mă aflam.

Balașa. — (în parte) Înțeleg.

Adela. — Și din ora ce m'am înbolnăvit, el n'a voit să se deslipească de lîngă patul în care suferam. Ah! mămucă, cu ce îngrijire m'a căutat! cu cîtă răbdare, cu cîtă iubire frățească a petrecut ăile întregi la capul meu, fără a închide ochiî! De-ași trăi o sută de anî, nu voiî uita că'î sînt datoare cu vieața.

Balașa. -- Bun suflet de potograf!

Adela.

Precum veghează o mamă bună
Lîngă copilul ce 'î adormit,

Astfel cu mine stând împreună,
De ghîara morții el m'a ferit !

Prin vîlul negru de suferire
Ca pe un ânger îl zăream eu,
Și de atunce dulcea'î privire
Ades îngână sufletul meu.

Balașa. — Înțeleg, înțeleg... ți'î drag ângeru; îl veđi prin vis... el îți face îți. Apoi dă!... tinereța... inima... Așa sîntem noi, partea femească... slabe de oțele... Și cum îl chîamă pe ângeru cel potograf?

Adela. — Radu.

Balașa. — Radu?.. frumușel nume... Și unde 'î el acu?

Adela. — (tristă) Nu știu, mămucă... De când m'am întors aici la moșea tatălui meu, n'am mai avut nici o scire despre dînsul.

Balașa. — Nu te măhni, pușorule, că'ți spune mătușa 'ndată unde se află Fétu-frumos. Am s'ți trag în cărți. (scoate o păreche de cărți din sin.)

Adela. — (veselă) Ean s' vedem ce-or spune cărțile.

Balașa. — Ele 's gura adivărului... stăi s' le menesc.

(Amestecă cărțile, apoi le apropie de gură și dice :)

« 32 de cărți, bine știți, bine găciți, bine s' eșiți.
« Cum o știut cel ce v'o zugrăvit în roș, în negru,
« în albastru, așa și voi s' m'î spuneți cu dreptu; dac'
« a fi s' fie bucurie și cununie, s' cadă drum în drum,
« dar în dar, inimă 'n inimă; ear' de nu și nu, s' v'ă
« sufle vîntu, s' v'ă 'nghite pămîntu. » (pune cărțile pe canape)
Acu taie cărțile, ducă. (Adela taie cărțile; Balașa așează cărțile.)

Balașa.

Riga de caro, Țea s'ema,
Cade tocmai lîngă dama !

Treî ochi, drum ! şi mai la vale
 Asul, casa dumitale.
 Lângă as, privesce, vine
 Un valet de roş... pre bine !
 Apoi şapte... bucurie ;
 Apoi zece... cununie.

Adela. — Cununie ?

Balaşa. — Cununie !.. Noroc să dea Dumnezeu.

Adela. — Elei ! mamă Balaşa, dăci c'are să vie ?

Balaşa. — (arătând cărţile) Eată ! cole... Eaca, îl ved
 viind ca vântu şi ca gându... Na ! ean ascultă.

(Se aud afară pocnete de surugi.)

Adela. — Se aude o postă.

Balaşa. — El a fi... potografu !

Adela. — Văi de mine ! Cum mi se bate inima !

Balaşa. — (stringându'şi cărţile) Nu fii copilă, Adeluţă.
 Mergă în odaia mătăle de te mai linişteşte, că 'l-o'ă
 primi eă cum se cade ; fugă iute

Adela. — (pe pragul uşii) Mamă Balaşa, n'ar fi mai bine
 să şed cu d-ta ?

Balaşa. — Nu, draguţă, să nu'ă dăm obraz... Las'
 pe mătuşa, că ştie ea ce face... Mergă.

(Adela ese prin dreapta.)

Balaşa. — Să te ved, Bălaşo... acu 'ă acu... Ean
 să'mă mai dreg fiongu de la testemel.

SCENA VI.

Balaşa, Manole (Intră prin fund.)

Manole. — Bine-am găsit, giupineasă.

Balaşa. — Piei drace !.. Da de unde-ăi eşit de-
 odată popâc, *kir* Manoli ? Aşteptam pe riga de caro,
 şi 'mă esă cel de ghindă.

Manole. — Ce ghindă? ce vrei să ȋci?

Balașa. — Nimică... Te 'ntreb de unde vii?

Manole. — Vin de la moșie de la Bursuceni, cu fiul meu Manolachi, ca să facem vizită lui cuconu Matachi. Ce face cuconu Matachi?

Balașa. — Doarme. (în parte) Cum dracu de m'o înșelat cărțile?

Manole. — Doarme!.. rău face. Somnu lung îi damlagiū. Am cunoscut un băcal, pe *kir* Sfetcu la 1834, ba mă 'nșel... la 1835... Ce ȋci eu?... la 1830... adică nu știu bine; mi se pare însă că era pe la 1835. Însfârșit fie: Am cunoscut la 1834... asta... la 1835...

Balașa. — Ear te-ai încurcat în socotele, după obiceiū?

Manole. — Nu 'nțeleg, soro, ce-am pățit de vr'o 20 de ani încoacī, sūnt cam uitit.

Balașa. — Tinereța... Dar' unde-o rămas cuconășu d-tale, Manolachi?

Manole. — Manolachi? de Manolachi mă 'ntrebī?... s'o oprit lângă eaz ca să 'npuste niște rățe. Îi un vênător... groaznic... Almintere un copil blând și nevinovat ca o fată mare. Ai crede, giupineasă... că la vrīsta lui... (voiesce să 'i vorbească taīnic la ureche.)

Balașa. — (depărtându-se de Manole) Par' că s'o trezit boierū. (ascultă la ușa din stānga.)

Manole. — De-aceea am hotărīt să 'l însor, și 'ți mărturisesc că 'mī-am pus ochīu pe duduca Adela. Ce ȋci d-ta, giupineasă?

Balașa. — Adela?... șterge-te pe buze, *kir* Manoli.

Manole. — Pentru ce?

Balașa. — Adeluța nu 'i de obrazu d-voastră... adică să nu bănuiești.

Manole. — Eaca! Nu cumva 'i cu ste 'n frunte?

Balaşa. — Ba cu ste; aşa se ştii... Eă am crescut-o, eă am hărăcsit-o, eă am înflorit-o ca pe-o garofiţă; ei îi trebuie alt soă de bărbat, nu ca de al de...

Manole. — Ce ca de-al de?... Şi eă 'l-am crescut pe Manolachi ca pe-o... cum ai ăis? care floare?

Balaşa. — Ba că chăar, 'l-ai crescut cu űiganiă.

Manole. — Eă! ş'apoă? ce-o eăit de-acolo?

Balaşa. — O eăit un obraznic, şi altă nimică.

Manole. — Na... Pricep acu de ce eăi supărată pe el... pentru că 'ăi-o înpuăcat motanu cel alb?... Apoă dă... îl sgăriea pe nas.

Balaşa. — Păcat că nu i 'l-o frânt de tot.

Manole. — Mare pagubă! un motan!.. dacă 'mă aduc aminte... pe vremea Ruăilor, la 1828 am avut în gazdă un ofăeră de cazaci... La 28 a întrat Moscală?... ba la 29... dar, la 29... Aăa, cum îăi spuneam, găupineasă, la 1828... asta... la 1829...

Balaşa. — Ear' te-ai încurcat.

Manole. — Ba nică de cum. N'o întrat Prozoroăki la una-mie-opt-sute...

Balaşa. — Doăspredăce.

Manole. — Cum?... la 1812.

Balaşa. — Tocmai, Ruăăi cei cu coadă.

Manole. — Ba fără coadă...

Balaşa. — Ba cu coadă. Adăăă bine-aminte.

Manole. — Ean se videm, ean se videm. Eă am înăinit 50 de ană la sfăntu Ilie. De la 1812 pănă adă sânt 56 de ană aproape... Care vra se ăică, aăi fi venit pe lume cu 6 ană înaintea naăteră mele? Mare minune!

Balaşa. — Maă aăa... Acum ai nimerit.

Manole. — Înăă... dă'mă voăe; dacă m'am năăcut la una mie ş'atăta... (stă pe găndură.)

Balaşa. — Ce'ţi mai baţi capu de geaba, omule? Vrei să ştii curat de câţi ani eşti?

Manole. — De câţi?

Balaşa. — De 68.

Manole. — 68! Cum, Doamne cartă-mă!

Balaşa. — 56 şi cu 12, cât fac?... taman 68. Dacă nu mă cređi, cată-te 'n gură.

Manole. — (intrigat) Să fiu oare aşa de bătrân? (numără pe degete.)

Balaşa. — (în parte) Ean priveşte socru pentru Adela. Ama! cap de cuc.

SCENA VII.

Balaşa, Manole, Manolachi.

Manolachi. — (intră prin fund, spăriet) Băbăiţă, băbăiţă...

Manole. — Ce este, copile?

Balaşa. — (în parte) Auđi, copil!.. Coşcoge nagâţ!

Manolachi. — Eaca şi Baba-Cloanţa!.. Ce faci, Cloanţo?

Balaşa. — Ce să fac, gogu mami!.. te privesc şi rîd.

Manolachi. — (mânios) De mine?

Manole. — Ean lasă, bobocu tati!., nu te mai a-prinde... destul de aburit ai venit de-afară...

Manolachi. — M'am sfădit cu un domnişor, colo în capătul grădini!.

Manole. — Un domnişor? Cine să fie, şi ce făcea el acolo?

Manolachi. — Zugrăvea nu ştiu ce cu plumbul pe hârtie. Mă luasem după o turturică cât cole, cât cole! Când se trag în ea, mă trezesc cu domnişorul cela

în dreptul puștii; îi strig să se dee 'ntr'o parte, el începe a rîde; eu mă mâniî, el mă numește păstîrnac și mă amenință că 'mî-a rupe urechile. Atunci m'am făcut foc ș'am alergat în casă, băbăiță. Ean așa.

Balașa. — Viteazu mamiî! Să giurî că se trage din Cîubăr Vodă, care 'l-o mîncat guzganiî.

Manolachi. — (furios) Cîubăr Vodă?

Manole. — (intrigat) Cîubăr Vodă!

SCENA VIII.

Ceî de'nainte, Ioana.

Ioana. — Gîupineasă, s'o trezit boîerîu.

Balașa. — S'o trezit? Duceți degrabă dulceți și cafe. (ese prin fund, strigînd) Savo, Savo, adă apă proaspătă de la șipot. Savo, da unde te-aî ascuns, bălaure?

Manole. — Cuconu Matachi îi în etac?

Ioana. — (arătînd în stînga) Aici.

Manole. — Mă duc să'i ȑic ȑiua bună. Manolachi vin' cu mine să sîruți mîna lui cuconu Matachi. (intră în odaia din stînga.)

Manolachi. — Eaca viî, băbăiță. (merge pînă la ușa din stînga după tatăl său, apoi se întoarce rapide și apucă pe Ioana de mînă.)

SCENA IX.

Manolachi, Ioana.

Manolachi. — Fa, ean mai stăi.

Ioana. — Da dă'mî pace, cuconașule, ce te tot legî de mine cînd mă veȑi?

Manolachi. — Îmă placă, fa, ș'am hotărît să te fur de-aici, ca să te duc cu mine la București.

Ioana. — Tocmai la București?

Manolachi. — Tocmai!.. Tată-meu mă crede tot în fașe, și mă ține de-aproape ca pe-o fată mare. M'am săturat de țară, m'am săturat de casa părintească, și 'mă-am pus în gând să fug chiar astăzi în capitală, ca să mă mai spoiesc în lumea cea mare.

Ioana. — Da, bine, acolo 'i târgu spoielilor?

Manolachi. — Așa m'o încredințat vărul meu Pehlivanu. Cunoști pe vărul meu Pehlivanu?

Ioana. — Ba nu.

Manolachi — El îi... Eaca ce'mă scrie din București. (deschide un răvaș și cântă, cetind :)

«Ești chîlor sêu nătărău
De daî în gropî mereu?
Ești bun de mâncat fîn,
Dar' aî galbinî în sîn?
Poftim la Bucurescî,
De vreî să te spoescî.

Ești craîu, ești ȳuschîuzar
Și tufă 'n buzunar,
Dar' sciî cu chip frumos
Să furî o carte 'n stos?
Poftim la Bucurescî,
De vreî să te spoescî.

Ești tînăr, 'nalt, spătos
Și nu pre rușinos;
Ești bun de cumpărat
Ca un ... amorezat?
Poftim la Bucurescî,
De vreî să te spoescî.»

De-aceea găsesc că locul meu îi în capitală, ș'al tău, Ioano! Ascultă: Vreî să vii? Nu scăpa prilejul.

Eă te-oă ținea bine ; 'ți-oă da rochiă de mătăsă și malacof . . . primești ?

Ioana. — Baău.

Manolachi. — Auăi, proasta ? Se vede că nu te-ăi săturat de băăile giăpineseă Bălaăii ? Ascultă : Am se te-ăștept din dosul garduluă cu briăca băbăiăi. Să viă acolo, cum îi scăpa de sus. M'ăi auăit ?

Ioana. — (în parte) Degrabă 'ți-a fi ?

Manolachi. — Acum fugă, că vine băbăiă. Nu uita că te-ăștept.

Ioana. — (în parte, eăind prin fund) Aășteaptă murgule . . .

Manolachi. — (în parte) Una la mână.

SCENA X.

Nalbă, Manole, Manolachi.

Manole. — Aăa, cucoane Matachi ; dacă vrei seă 'mă daă grăul cu 50 de leiă chila, și popuăoiul cu 16 leiă meră, îăi cumpăr toată pânea de pe moăie.

Nalbă. — Eleă ! *kir* Manoli, cum se poate seă 'mă daă niăte preăură ată de proaste ? D-taă șăiă că 'să iute, și viă nitam, nisam seă măă leiă în triă parale.

Manole. — Nu se 'ncape mânia la negoă, cucoane Matachi. Îăi daă preăul obicănit.

Nalbă. — Ce felă ? Îmă daă 50 de leiă pe chila de grău, când chila se vinde 120 de leiă în Galaăi ?

Manole. — Aăa este ; însă unde puă chiriea de-aică păn' la Dunăre ? Căraăăiea 'ă scumpă, șosele măă n'ăvem, și păn' agăung produsele la malul Dunăriă, căte care se sfarmă, căăi boă se desghină și mor, căăă pâne se perde ! Nu đic, dac'am avea un drum de fer, ci că ne-ar căra roada pământuluă în străinătate, căă

aî bate 'n palme, și noi proprietarii am câștiga câte 50 la sută, numai din cărătură... însă fiind că n'avem drumul de fer...

Nalbă. — Drumuri de fei?... ear' mă iei în trii parale, *kir* Manoli?

Manole. — Ba nici gândesc.

Nalbă. — D-ta crești în povești de-acele?

Manole. — Cred, nu cred; așa aud vorbind lumea, așa ȕic și eă; 'ți-o vând în cât am cumpărat-o.

Nalbă. — Palavre franșesci, *kir* Manoli, palavre franșesci. Las' pe alții sē plece urechea la ele; dar' nu noi, oamenī cu toată giudecata.

Manole. — Fie! Noi sē ne căutăm de treabă, mai bine, ca niște părinți bunī. Cucoane Matachi, una și bună: Vrei sē ne 'ncuscrim împreună?

Nalbă. — Cum asta?

Manole. — Cununând pe Manolachi al meă cu Adela d-tale? De primești, îți dau doi galbinī pe chila de grăă, pe loc.

Nalbă. — (atins) *Kir* Manoli... mă superī! Copila mea nu 'i de dat adalmaș.

Manole. — Bree! că iute-aī mai fost! Cine 'ți pomeneste de adalmaș? Eaca băetul, veđi'l, îi frumos, ȕapēn, cu duh, ș'apoī âncă una, care n'aī crede-o... Pune'ți în gând... că la vrīsta lui... (volesce sē vorbească la urechea lui Nalbă.)

Nalbă. — (ne ascultând) De câți ani îi?

Manole. — De 21... asta... de 22... ba de 21.

Nalbă. — Nu 'i prea tēner de 'nsurat?

Manole. — Ei, dragă cucoane Matachi, nu știī, mâncarea de dimineață și 'nsuratul de vreme... Ș'apoī noi eram mai în vrīstă când ne-am căsătorit? Eă am giucat Isaia la 1821, când cu rēsmirița.

Nalbă. — Și eă la 1825.

Manole. — La 21 o fost răsmerița?...ba la 1820.

Nalbă. — (urmându-și gândul) Ba nu la 25, ci la 24.

Manole. — Ce feliu la 24? La 1821 sau 20, pe cât îmi aduc aminte, întrase Ipsilant în țară.

Nalbă. — Ea lasă, frate, c'am însemnat în ceaslov; m'am cununat spre sfinții Aftanase și Chirilă.

(Staă amândoi afundați în gânduri.)

Manolachi. — (în parte) Îs afundați în calendar. Acu 'î vreme de fugit. Pe-aici mi'î drumul la București.
(ese pe furiș prin fund.)

Nalbă. — (trezindu-se) Bine diceam eă, *kir* Manoli, a 1825.

Manole. — (vorbind o dată cu Nalbă) Bine diceam eă, cucoane Matachi, la 1821.

(Se aude afară o trăsură de poștă.)

Nalbă. — Ce s'aude?

Manole. — O poștă.

Nalbă. — Cine s'e fie?

(Se aud rulate italiene afară.)

Nalbă. — Aud glasul cucoanei Caliopi.

Manole. — Cu adevărat.

Nalbă. — (cu bucurie, în parte) Ea 'î! privighitoarea mea.

Manole. — Eat'ol... Dar' unde 'î Manolachi?

SCENA XI.

Nalbă, Manole, Caliopi (în costum de voiajii, întră prin fund.)

Caliopi (se închină, fredonând după ariea : «Bona sera» din

Barbiernul de Seviglia :)

Bună ziua dumnitale

Bună ziua îîi doresc.

Eată după lungă cale

Cu plăcere-aici sosesc...

Nalbă. — Sărut mâna matale, cucooană Caliopi; dar' ce vânt fericit te-o adus pe la noi... De unde?

Caliopi. — De unde? tocmai de la București.

Nalbă. — Tocmai de-acolo?

Caliopi. — Am avut un proces cu posesorul la Casație, ș'acum întorcându-mă acasă, m'am abătut pe la moșia d-tale. Ți că nu 's gentilă.

Nalbă. — (serutându'Y mâna) Ești o zină... Îmî spunea inima c'ai să vii. Te-am visat.

Caliopi. — Dovadă că ai o inimă care nu minte, cucoane Matachi; de-aceea am și primit fără sfeală curtea d-tale.

Nalbă. — (serutându'Y amândouă mâinile) Afrodito!

Caliopi. — Afrodită... dar!.. însă cât pe ce era să nu 'ți mai vezi Afrodita.

Nalbă. — Vai de mine! Cum?

Caliopi. — Închipuiți-vă că, de la București și pîn' aici am put' șese zile, m'am prăvălit de șese ori, ș'am agiuns cu gîmătate de suflet. Cât n'om avea drumuri de fer, tot de-aceste o să pățim.

Nalbă. — Da ce-ai pățit, ângerașule? spune.

Caliopi. — Ce-am pățit? Ascultați:

Ah! ce-am pățit
Ce-am pătimit
Aici pîn' am sosit!
Oh! câte supărări
Și sdruncinări!
Drumu 'Y stricat,
Caii 's căduți și surugiul bat;
Ei plec de pe loc
Într'un noroc.
Eată c'ajungem la un deal;
Cînd se 'l suim, cade un cal,
Ce-l-alți dau înapoi, trăsura dă de mal,
O roată ese din butuc,
Și surugiul stă năuc;

Caii se duc
 Ear e  rem n  i de cap m'apuc,
 R cnesc, oftez mere  :
 Ca va  de e  !
  i  ic în g ndul me  :
 Ah ! te rog sfinte Dumne e ,
 Scap -mă din acest gre  !

Nalbă  i Manole. — Cum se poate !

Caliopi.

Dar' în sf r it
 La sat trimit
 Posta ul bu m cit ;
 Vr'o patru boi sosesc
  i ear pornesc.
 «Ca, m  , Prian,
 H  s T    man !» striga b  etul  eran ;
 Dar' boii ne 'nv     ,
 Sta   njuga  .
 Rom nul bate 'n boii se  ;
 E  strig la el, mă  ip la e ,
  i boii sp rie   pornesc ca nisce zme  ;
 Însă de-o dată hodoronc
 Dăm într'un  an  cu to   tronc !
 E  cad în fund
 De-a rostogolul ca un pachet rotund,
  'acolo, va  de e  !
 Gem nd mere ,
  iceam în g ndul me  :
 Ah ! te rog sfinte Dumne e ,
 Scap -mă din acest gre  !

Nalbă  i Manole. — *Kirie tou dinameon!*

Caliopi.

Ce-o să mă fac ?
 Cu al me  sac,
 Ca un b  et neam  sarac ;
 Pe c mpul cel glodos
 Plec, va  ! pe jos !

La orî ce pas
 Alunec, cad, răcnesc în mare glas,
 Și chîar papuciî 'mî las
 La orî ce pas!
 Când ajung séra lîngă sat,
 Cîniî s'apuc de latrat,
 Și ca pe-un șoldănaș mă ȳeaû la alungat;
 Ear' eû cu spaîmă crudă 'n sîn
 Sar îute pe-o clae de fîn
 Și pînă 'n zorî,
 Plîngênd, gemênd, cuprînsă de fiorî,
 Am stat acolo, ȳeû,
 Ca vaî de eû!
 Ș'am ȳis în gîndul meû:
 Ah! te rog sînte Dumneȳeû,
 Scapă-mă din acest greû!

Nalbă. — Vaî de mine! era sê 'mî mănânce cîniî odorul, și eû sê rêmân vêduoîû pîn' a nu mă 'nsura... Cucoană Caliopi... în privirea stării drumurilor, te rog sê nu mai amîni ȳiua cununiei noastre... Ei! mă știî, sînt îute din fire și 'mî place lucrul grabnic... Spune, vreî sê facem nunta peste cincî ȳile?

Caliopi. — (cu sentiment) Ah! tiranule... fie.

Nalbă. — (transportat) Ești un serafim!

Manole. — Noroc sê dee Dumneȳeû!... par' că sînteți doî hulubași.

Caliopi. — Efectul amorîului, *kir* Manoli.

Manole. — A fi... prin urmare știți una?.. haî-deți sê facem amêndouê nunțile 'ntr'o ȳi.

Caliopi. — Care amêndouê? și d-ta vreî sê te 'nsorî?

Manole. — Ba, ferească Dumneȳeû!.. doar' n'am cîpchiet la vrîsta mea.

Nalbă. — (atîns) Aud?

Manole. — Vorbesc de cîsătoriea fiîului meû, Manolachi, cu duduca Adela.

Caliopi. — Bună păreche... Sê trăească!

Manole. — Amin! . . Nu 'l-ai întâlnit pe Manolachi când ai sosit, cucoană Caliopi?

Caliopi. — El 'mă-a deschis oblonul trăsurii, și chîr 'mă-a luat din mână sacul meu de drum, ca să 'l aducă aici.

Manole. — Trebuie să vie acuș, păunașul tati.

Caliopi. — (cam îngrijită) Bine-ar face, fiind că am niște bani în sac (în parte) și o corespondență de amor, foarte . . .

Manole. — Să n'ai nici o grijă, cucoană; sacul d-tale se află în mîni sigure. Manolachi îi un mieluț nevinovat, un păunaș . . . Pune'ți în gînd, că la vrîsta lui . . . (voiesce să vorbească la urechea Caliopii.)

Caliopi. — (fără a'l asculta) *Apropo*, cucoane Matachi, am întâlnit, pe la capătul livezii, un păunaș străin care se furișă pe sub gard și părea că studia locurile . . . Cine 'i?

Nalbă. — Nu știu.

Manole. — A fi poate obraznicul acela care 'i-o ȋdis lui Manolachi păstîrnac?

Caliopi. — Aducea de departe cu un amic a maîorului . . .

Nalbă. — Care maîor?

Caliopi. — (îngăîmată) Maîorul . . . Velinescu . . . din București . . . un vîr a rîposatului . . .

Nalbă. — (cam cu îndoială) Așa?

Manole. — (căutînd pe fereastă) Eată'l!

Caliopi. — Maîorul? Unde?

Nalbă. — (observînd mîna Caliopii, în parte) Eaca . . . eaca . . .

Manole. — Colo, pe movilă, în fața cu casa.

Caliopi. — (alergînd la fereastă) Maîorul?

Manole. — Ba nu, păunașu cel străin care ȋdicea că 'l-ai întâlnit pe sub gard.

Caliopi. — Bine ȋici . . . Ce face oare-acolo?

Manole. — Par'că scrie.

Caliopi. — Ba, par'că face sëmne cuiva din casă. Privește, cucoane Matachi, el pune acu mâna la ochi ca să vadă mai bine.

Nalbă. — Să nu fie Radu Anghel?

Caliopi. — Nu cred, că 'i prea elegant îmbrăcat.

Manole. — Asta nu 'i o dovadă.

Nalbă. — Apoï dar' cine dracu să fie?

Caliopi. — Ha! am găcit.

Manole și Nalbă. — Ce?

Caliopi. — A fi vr'un tînăr înamorat de Adela.

Manole și Nalbă. — (împreună). Oare?

Caliopi. — Și după pantomina ce 'l vîd făcînd, așî gîura că 'i în corespondență cu dînsa.

Nalbă. — Cum? Adela?...

Manole. — Noră-mea...

Nalbă. — Să facă năsbuții?

Manole. — Pîn' a nu să mărita.

Nalbă și Manole. — Nu se poate!

Caliopi. — Ba se prea poate. Cine-o știe mai bine de cât mine?

Nalbă. — Aud? (în parte, nemulțemit) Hmm!

Caliopi. — Sss!.. tăceți... hoțul s'apropie de gardul grădiniî.

Nalbă și Manole. — Ce scop are?

Caliopi.

Priviți, priviți, cum 'naintează
Acel străin înamorat
Și pe sub gard se furișează,
Chîr ca un lup după vînat.
De aveți voi amîndoi
Miros bun, nas de copoi,
Luați sîma, pîndiți bine;
Eată lupul, lupul vine!

Eată lupul încruntat !
 Eată lupul, lupul vine
 Și 'n grădină a intrat !

Toți.

Eată lupul, pândiți bine
 Eată lupul încruntat !
 Luați sēma, lupul vine
 Și 'n grădină a intrat !

SCENA XII.

Cei de'nainte, Balașa.

Balașa. — (în parte) Eaca ! ce s'o apucat ?.. Nu cumva vreună să s'arunce pe fereastră... (tare) Cucoane Matachi, ȳe sama să nu cadă.

Caliopi. — Ha, ha ! găupineasă Bălașă, bine c'ai venit să te complimentez de buna creștere a Adelei.

Balașa. — Bunătatea d-tale, cucoană.

Caliopi. — Frumoasă educație !

Balașa. — Frumoasă... nu mi'ȳ rușine.

Caliopi. — O copilă de părinți buni, să se compromită la vrȳsta ei ! Bravo ! de cu vreme-a început !

Balașa. — Ce face ?.. Cum ai ȳis ?

Caliopi. — ȳic că ai abuzat de încrederea boierului.

Balașa. — Ce-am făcut boierului ?

Caliopi. — Ai abuzat...

Balașa. — Buzat ?.. Cine 'ȳ buzat ? Cuconu ?

Caliopi. — Nu te preface că nu 'nȳlegi.

Balașa. — (esasperându-se) Da ce să 'nȳleg, ce să 'nȳleg ? Vorbește'mi creștinește.

Caliopi. — (arătând pe fereastă) Cunoști pe tînărul cela care se uită 'n coaci cu ochianul?

Balașa. — Care? Cel de colo?... Să 'l îngrop de 'l-am mai zărit pîn' acu.

Caliopi. — Cu atîta ești mai vinovată, gîupineasă. Aî ochi și nu veđi manevrele Adelei.

Balașa. — Manevre?... Ce manevre? Adeluța mea face manevre? Pușche pe limbă'ți, cucoană!

Nalbă. — (sever) Bălașo!..

Caliopi. — Las'o, cucoane Matachi, s'o înfund cu minciuna. Gîupineasă Bălașa... privește cum tînărul face sîmne într'acoaci. Așă'i? Cuî le face, mă rog?... Dumitale? nu!.. mie? nu! lui cuconu Matachi? nu! lui *kir* Manoli? nici atîta!.. prin urmare numai Adelei.

Balașa. — El? să îndrîznească... Adeluții mele?... Așteaptă, marțafoiule, să te 'nvăț eu a zădări fetele. (merge la ușa din fund și strigă) **Savo! Savo!**

Nalbă. — Da ce vrei să faci?

Balașa. — Veî videa d-ta... **Savo!**

SCENA XIII.

Ceî de'nainte, Sava.

Sava. — (întrînd prin fund) Aud, gîupineasă.

Balașa. — Savo, veđi pe domnișoru cel de colo?

Sava. — (la fereastă) Îl vîd.

Balașa. — Aleargă iute de'î spune că'l poștește boîerîul sus; ear' de n'a vra cumva să vie, unflă'l în spinare și'l adă aici, hurduz, burduz.

Sava. — Bine, gîupineasă (ese alergînd.)

Nalbă. — Ce gînd aî, Bălașa?..

Balaşa. — Ce gând am ? Vai ! bat'e'l așa și pe dincolo venetic ! Auzi, s'e vie un pușchiu din lume ca s'e fure mințile copilei ? S'e'mi smulge garofița de la sîn ș'apoî s'e fugă cu ea peste nou'e mări și țeri ? .. Hei ! doar' încă n'o închis ochii Bălaşa . . . N'am crescut-o eă, n'am discântat-o eă, n'am hărăcsit-o eă de florî de cuc . . . Adeluța 'i a mea ; n'are s'e s'a-mestece nime unde nu 'i ferbe oala . . . M'ați auzit ? Nime !

Nalbă. — Cum ? nici eă care 'i sînt tată ?

Manole. — Nici eă care am s'e'i fiu socru ?

Caliopi. — Nici eă care am s'e'i fiu maștigă.

Balaşa. — Nici d-ta, nici d-ta, nici d-ta ! . . . Eă sînt mama Adeluții, de cînd o murit r'eșosata, Dumneșeă s'o erte ! eă am înveștat-o gospodăriea. Auzi ? nu 'i-am dat creștere bună ? .. nu 'i-am dat educație !

Dar pentru gospodărie
Cine poate s'o întrecă ?
Ca Adela cine scie,
Cine scie ca s'e facă
Dulcețuri bune,
Vutci de minune,
Păstrămuri, pască și cozonac ?
Și aluaturi
Și marinaturi
Și cataifuri și caimac ?
Pohaci, plăcinte
Grase ferbinte
S'e le mănânce ch'iar împărați ;
Varză, bulionuri
Dobă, jambonuri
Și bujăniță de mușchi svētați.

Dar ! bujăniță ! .. degeaba dai din umeri *kir* Manoli ; poate că știî d-ta s'o faci mai bună ? Cum ai dis ?

Manole. — Da dă'mă pace, găupineasă, că nu ȃic nimică.

Balașa. — Apoi, ean sē te 'mpingē pēcatu sē ȃici din protivă. (caută pe fereastă.) Eaca, nu se măi vede. 'L-a fi unflat Sava pe sus.

SCENA XIV.

Ceț de'naintē, Sava.

Sava. — Găupineasă, 'l-am adus.

Toți. — Unde 'i?

Sava. — Suie scările. (ese.)

Balașa. — Bine! Sē 'l luăm la depănat.

Nalbă. — Ce sē'i spunem? Cucoană Caliopi, sē'i vorbești d-ta.

Caliopi. — Ba d-ta, cucoane Matachi, ca stăpânul casei.

Nalbă. — Eă is cam iute, și...

Balașa. — (în parte) Iute ca nalba.

Nalbă. — Socot c'ar fi măi potrivit sē vorbească *kir* Manoli, ca socru...

Manole. — Eă? bucuros; însă nu știu cum sē'ncep; prin urmare tot măi cuviincios îi cuconu Matachi, ca părinte...

Nalbă. — Dacă n'ași fi iute...

Balașa. — Mări, ce vē poștiți ca Grecii la temniță? Las' că'i grăește Balașa. Eată'll

SCENA XV.

Ceî de'nainte, Radu.

Radu. — Domnilor ! . . Un curier extraordinar, în chip de țigan, a venit să mă invite aici din partea stăpânului său . . . Cine 'i mă rog stăpânul pomenitului balaur ?

Nalbă. — (blând) Eă, domnule.

Radu. — Domnul meu, eată-mă d'inaintea d-tale. Ce poftesci ?

Nalbă. — Eă ? . . Întreabă pe cocoana Caliopi.

Caliopi. — Ba, *pardon* . . . pe *kir* Manoli.

Manole. — Ba pe găupineasa Bălașa.

Radu. — A ! . . Se vede eă ne jucăm de-a baba-oarba.

Balașa. — (atinsă) Ce baba-oarbă ? . . Cine 'i baba-oarbă ? . . N'auăi, *mosău* cela ? . .

Radu. — Mie 'mă vorbesci, jupăneasă ?

Balașa. — D-tale . . . Se vede că'ți plac fetele ?

Radu. — Cum nu ? . . când îs frumușele . . . dar' ce are a face ? . .

Balașa. — Îți plac ! . . și de-aceea te furișezi pe sub gardurile oamenilor ?

Radu. — Eă ?

Balașa. — Și faci sëmne la ferestrele caselor ?

Radu. — (În parte) E lipsită !

Balașa. — Faci sëmne, ha ? Așa, cu mânilor, ca o moară de vânt și cu capu, așa, ca un cal ce se apără de muscă ?

Radu. — (luî Nalbă) Domnule, esplică'mi, te rog, ci-militurile jupănesei.

Nalbă. — Ce s'e'ți esplic, domnule . . . În două

cuvinte îți spun curat că ți perdi timpul în zădar . . .
Copila mea nu ți de-acele . . .

Radu. — De care ?

Nalbă. — Copila mea are creștere bună, domnule.

Balașa. — Are dar ; că eu am crescut-o, eu am . . .

Radu. — Ș'apoî ? . . Ce mă privește pe mine ?

Balașa. — Dacă nu te privește, de ce cați s'o scoți din minte cu schimonositurile d-tale ? . . De ce te-ai aședat d'incolo de grădină în față cu fereastra ei ? De ce 'i faci sëmne cu mâna și te uiți la dînsa cu ochîana ? Nu ți'i rușine ca să te porți ca un sare-garduri ?

Radu. — Al înțeleg acum . . . Ha, ha, ha, ha, ha !

Balașa. — Ean auđi'l că și rîde ! are obraz să rîdă !

Toți. — Rîde !

Radu. — Mă ertați, dar', țeu ! nu mă pot opri de ris . . . prepusurile d-voastre sînt atît de comice ! . .

Balașa. — Ce sînt ? . . Ean mai ți odată ?

Radu. — Domnilor ! în câteva cuvinte vă pot liniști . . . Ați cređut că fac curte prin semne telegrafice nu știu căreî domnișoare de aici ? V'ați înșelat. Dacă m'am aședat cu instrumentele mele pe movila de lângă grădină, am făcut-o ca să ridic planul locului pe unde are să trecă drumul de fer.

Toți. — Planul . . . locului drumului de fer !

Radu. — Dar, domnilor ! Compania drumului de fer m'a însărcinat cu ridicarea planului ; căci sînt inginer topograf.

Balașa. — Potograf !

Nalbă. — Și pe unde, mă rog, are să treacă drumu ?

Radu. — De-a lungul moșiei acesteia.

Nalbă. — De-a lungu ? .. Să mi se strice o mulțime de fălcă de arătură și de fênaț ?

Manole. — Pagubă însemnătoare !

Radu. — (scoțând un plan din carton) Eată liniea trasă aici pe plan. Ea începe de la hotarul moșiei, trece prin pădure . . .

Nalbă. — Să 'mă taie și pădurea ?

Radu. — Cotigesce pe lângă eaz, apoi apucă drept prin grădina boierescă, și chiar drept . . .

Nalbă. — Prin mijlocu casei poate ?

Radu. — Precum ȕici ; chiar prin mijlocul casei . . .
Îm pare reu, domnul meu ; însă avem să fim siliți a ȕi da casa la pământ, pentru ca să trecă drumul.

Nalbă. — (furios) Casa mea !

Manole. — Casa lui !

Nalbă. — Dărăpănată !

Caliopi. — Cu grădină !

Balașa. — Și cămară !

Radu. — Tot !

Balașa. — Ca pe vremea Enicerilor !

Radu. — Ba nu, căci Enicerii nu dau despăgubire.

(Nalbă, Manole, Caliopi și Balașa se apropie de Radu și vorbesc o dată cu toȕii.)

Nalbă. — Și socoȕi d-ta c'oȕă lăsa eu să 'mă stricaȕi bunătate de casă, unde m'am născut, unde-am crescut, unde m'am însurat, unde 'mă-aȕ murit răposata ? Odată cu capu !

Balașa. — Și socoȕi d-ta c'oȕă lăsa eu să strici bunătate de casă, unde-am trăit ș'am înbetrănit cu cheile în mână, și unde-am crescut pe Adeluȕă ? Odată cu capu !

Manole. — Și socoȕi d-ta c'oȕă lăsa eu să stricaȕi bunătate de casă unde m'am deprins a veni de două.

decî ş'atâţi de anî, şi care are să fie destrea miresei?
Odată cu capu!

Caliopi. — Şi socoţi d-ta c'oîu lăsa eă să stricaţi
bunătate de casă unde-am să mă mărit, să fiu stăpâ-
nă, şi să 'mî fac cuibu fericirii mele căsătorescî?
Odată cu capu!

Radu. — Încet, încet nu vë aprindeţi.

Nalbă. — Ce să nu m'aprimd? Eă sînt iute,
domnule. Auđî? Să mă păgubească de nu ştiu căte
fălcî de pămînt, pentru ce? pentru un drum de
fer!.. par' că noi n'am trăit pën' acum şi fără
drumuri.

Manole. — Ba am trăit şi ne-a mers bine, slavă
Domnului!

Radu. — Bine, dar!..şi mar cu sémă móle...
prin glod... cu carul... Hăis tălăşman, ға boean!..
şi boii se spetesc întinđend la jug şi carul scărţie
prin glod, şi bîetul român asudă bătênd cu prăjina
în boii lui... Hăis boţolan, ға prian!..şi roata dă
într'o groapă şi carul se frînge!.. Ha ho! ha ho!..
Daî la deal? e pre înalt... Daî la vale? e pre
răpide... Daî pe şes, e pre mlăştinos!.. sosescî la
malul unei ape? pod nu'î! Ha ho! ha ho!.. Carul
stă ear' pe loc!..şi tot astfel, când cauţi ţera ca
şi carul remâne înglodată, în timp ce ţerile vecine
merg înainte cu răpeđiciunea gîndului.

Nalbă. — Ş'apoî?... Meargă sănătoase... Ce ne
pasă nouă?

Manole. — Ce avem noi a împărţi cu ele?

Balaşa. — (luî Manole) Te 'ntreb?

Radu. — Ce-avem a împărţi? Avem a împărţi bine-
facerile civilisaţiei şi rađele aceluî soare modern ce
pórtă falnicul nume de progres. Avem a împărţi cu
alte popóre comorile pămîntului nostru şi a lua în

schimb de la ele ceea ce ne lipsește : industrie, arte, cunoștințe folosite de țerii. Avem a proba că și noi suntem demni de a face parte din marea familie europeană, care pășește către un viitor măreț. Avem a ne feri de a fi porecliți : Cârțițele Europei . . . Și pentru toate acestea, pentru ca să pășim ca toată lumea pe calea ce se deschide înaintea noastră, ne trebuie drumuri de fer, domnilor, precum ne-aș trebuit telegraful electric și marele reforme de care se bucură România.

Nalbă. — Ba că chiar !

Manole. — Ama !

Radu. — Dar ! drumuri de fer, care nu vor pune în relație cu lumea întreagă ; drumuri de fer, care vor înlesni transportul rădărilor muncii noastre ; drumuri de fer, care ne vor îndeca și înmii averile ; drumuri de fer, care, la cas de bătă, ne vor da mijlocul a ne procura ajutorul științei medicale ; drumuri de fer, care ne vor scăpa de ruină și de moarte ; dar ! drumuri de fer, domnilor, adică : înflorirea, întinerirea, reînvierea Patriei noastre.

Drumul de fer este un Zmeu
Ce trece munți în sborul său
Și riuri, mări și văi adânci
Și bălți și râpi și 'nalte stânci.

Drumul de fer cu aripă de foc
Duce lumină în orice loc,
Și 'n calea lui nasce belșug,
Și 'n urma lui lipsește fug.

Drumul de fer uneste 'n sbor
Orice popor cu alt popor,
Ș'aprinde-amor dușos, frățesc
În orice suflet omenesc.

Nalbă. — Palavre, domnule, palavre!.. așa ne-ați asurdit cu vorbe mari pîn' ce ne-ați luat moșiile și ne-ați făcut una cu locuitorii... Palavre franțuzesci! Drumurile de fer aū sē îmbogățască pe străinii care le-or face, ear' nu pe noi.

Radu. — Eaca!.. Nu cumva veți pretinde ca străinii sē ne aducē în țeră sciința lor... pentru hatîrul ochilor noștri cei frumoși? Ei domnilor! sē fim drepti și sē ne ferim de a ne potrivi acelor ce tot strig în contra străinilor; căci am cădea în trista categorie de oameni nerecunoscători... Țerilor civilisate străine sîntem datorî noi, Româniî, cu luminile ce avem astădi; prin urmare, cînd străinii voiesc sē înzestreze România cu instituții folositore, trebuie sē le întindem mînilor cu dragoste, trebuie sē 'i încuragîm, dîndu-le avantaje potrivite cu sacrificiile lor, ear' nu sē facem ca orbul din basme, care a spart capul celui ce 'i-a arătat drumul.

Nalbă. — Toate aceste 's frumoase, domnule, dar' eū unul sînt hotărît sē nu las ca sē treacă drumul d-tale pe moșia mea.

Radu. — Pre bine; însă cum îl veți opri?

Nalbă. — Moiū aține la hotar cu paru, dac' a trebui.

Radu. — Ha, ha, ha, ha!

Nalbă. — S'aū mai bine m'oiū duce la București ca sē intrigarisesc în contra lui. Helbet!.. doar oiū găsi eū acolo oameni cu cap, care sē înțelege lucrurile ca mine.

Radu. — Nu cred.

Nalbă. — Auți? palavre; drumul de fer îi Zmeū cu aripî de foc... trece peste munți *ke ta lipa*... poveste de mancă... par' c'am fi copii... Mai bine

carul cu boi, de cât drumuri de fer... Nu'i așa, boierii d-voastră?

Manole. — Așa!..

SCENA XI.

Ceț de'nainte, Adela.

Adela. — Ce certă 'i aici, mamă Balașa?

Balașa. — Nu 'i nimică, Adeluță... S'o aprins boieriu.

Radu. — Adela!

Adela. — Radu!

(Se apropie cu bucurie unul de altul.)

Toți. — (în parte). Se cunosc!

Radu. — Cum de vă găsesc aici?

Adela. — Aici e moșia talăluș meu.

Nalbă. — Ean ascultă, domnule, de unde cunoști pe fiică-mea?

Radu. — Am avut onorul de a 'i fi prezentat la Iași.

Balașa. — (în parte) Aistă 'i potografu!

Nalbă. — Așa?... Apoi de ce m'ai înșelat, spun-du'mi că nu făceaî nimăruî din casă sēmne mai adinșioarea?

Radu. — Domnule, vă încredințez...

Nalbă. — Ai vrut să 'ți bați gîoc de mine?

Calopi. — Și de mine?

Manole. — Și de mine?

Balașa. — (în parte, arătând pe Manole). Na și el!..

Radu. — Domnilor, vă rog să m'ascultați...

Nalbă. — Ce se te-ascult?... ear' palavre?... Ha,

ha! vreî să 'mî faci drumuri prin casă, şi caîţi s'e'mî amăgeşti copila!

Adela. — (cu rugămintă). Tată...

Radu. — Domnule...

Nalbă. — Afară, berbantule!

Radu. — (indignat) Domnule...

Nalbă. — Afară p'en' nu mă iuţesc.

Radu. — Aî noroc, domnule, că eşti părintele Adeleî... (ese prin fund)

Nalbă. — Părinte, nepărinte, afară din casa mea... şi cât pentru d-ta, duducă, care cunoşti ingineri, se nu te mai arăţi în ochii mei, neruşinato!

Adela. — (plângend) A!

Balaşa. — Ce face?... puşche pe limbă'ţi.

Nalbă. — Tacî nebună bētrână ce eşti, că numai vorba 'î de tine... nu eşti nicî de-o ispravă... De ađî înainte nu 'mî trebueşti... Mergî de 'ţi cată loc aîurea.

Balaşa. — (furioasă) Cum aî ăis? Mē daî afară după 25 de anî de slujbă, pe mine Balaşa?... şi socoţi poate că m'oîu duce cu una, cu două?... c'oîu lăsa eū pe Adeluţa... garofiţa măsiî?... care-am crescut-o, (plângend) am discântat-o, am hărăcsit-o...

Adela. — Tată, tată, értă pe mama Balaşa...

Nalbă. — Lipsiţi amēdouē... Să nu vē mai vēd.

Adela. — Ah! mamă... (leşină în braţele Balaşei.)

Balaşa. — Vaî de mine! 'Mî-o ucis puîu, hapsînu draculuî... Adelă... Adeluţa... (o aşedă pe canape.)

Toţi. — A leşinat!... Colonie... oţet... pene arse la nas.

Balaşa. — Ghîaça, ghîaça... Aduceţi un lighean cu ghîaça.

Calioپی. — Aleargă degrabă la gheçărie, *kir* Manoli.

Manole. — Eaca mē duc. (ese prin stînga).

Nalbă. — (buimăcit) Bălașo... nu 'și vine 'n simțiri?

Balașa. — Fugi, căpcăunule, că 'mă-ai omorît odoru... Adeluța mătușii.

Nalbă. — (lângă Adela) Adela...

Caliopi. — E nesimțitoare... ar trebui un doftor.

Nalbă. — Dar un doftor... Să trimetim îndată...

Balașa. — Unde să trimetim?... Cale de trii poști de-aici nu se găsește nici doftor, nici spițer... Ar trebui o ți 'ntreagă ca să meargă un om pên' la târg.

Caliopi. — Dacă ar fi un drum de fer pe moșie, într'o clipă ar sosi doftorul aici.

Nalbă. — (năuc) Dar... un drum de fer... bine ȳici.

Balașa. — Ce mai pomenești de drum de fer, cu-coană Caliopi! N'a-ai auȳit că boieru vra să s'ație cu paru la hotar?..

Nalbă. — Ei! așa... am ȳis-o... dar' mă că-esc... (cu desperare) Așī da acu și moșiea 'ntreagă, numai să scape Adela... Treacă drumul de fer prin pădure, prin grădină, prin casă... pe unde 'ī-a plă-ȳea... treacă chīar peste trupul meu, numai să nu'mī perd copila... Adeluța, vină'ȳi în simțiri... 'ȳi-oīu da ce'ī vrea, oīu īmplini toate dorinȳile tale.

Balașa. — (în parte) Bīetu boieru... plānge!

Nalbă. — Bălașă!.. tu 'mă-ai crescut-o, tu să 'mī-o scapī de moarte... auȳi tu?... Spune ce să fac?... ce să fac, sārăcul de mine!

Balașa. — Ce să faci? s'o măriȳi cu potografu.

Nalbă. — Care potograf?

Balașa. — Cel de diniaore, care 'l-a-ȳi dat afară, și care se īubește cu Adela.

Nalbă. — Fie... dar' unde 'ī, unde 'ī?

Balaşa. — Unde-a fi, n'ai grijă... îl aduc eu cu ulcica...

Nalbă. — Adă'l!

Caliopi. — Ai să vrăjesci?

Balaşa. — Am. (scoate din buzunar o ulcică şi o vărguţă şi începe a descânta iute.) Tăceţi molcu, să nu 'mî smintiţi vraja... Sss!

(Descântă învîrtind vărguţa în ulcică.)

Vărguţă de alun,
Acum într'un cés bun,
Prefă-te balaur
Cu solđiî de aur,
Şi pe cel dus
Adă'l pe sus;
Ca un nebun,
Pe-o prăjină de alun.

Nalbă şi Caliopi. — Vine?

Balaşa. — Vine, vine... eată'l sositor.

SCENA XVII.

Cet de'nainte, Sava.

Sava. — Gîupineasă, gîupineasă...

Balaşa. — Carnacsî.

Sava. — Săriţi!.. Cuconaşu Manolachi o răpit pe Ioana.

Toţi. — Cum?

Sava. — 'L-am vădut cu ochiî mei... din dosu grajdîului, apucând pe Ioana în braçe, sărind cu ea în brişcă, şi luând drumu spre eaz.

Caliopi. — A fugit Manolachi?... cu sacul meu!..
Vaî de mine!.. aleargă Savo!..

(Sava ese alergând.)

Nalbă. — Ce sac?

Caliopi. — (desperată) Sacul meu de voiaj în care aveam 3000 de galbină și corespondența de amor a maiorului... Săraca de mine!

Nalbă. — Corespondență de a maior... de amor a maiorului!.. Ha, ha! cucăană... aveai corespondență de a maior... cu alții?..

Caliopi. — Ah!.. ce am spus!.. ah! ah! (cade în istericale pe canapeoa din stânga.)

Nalbă. — Bălașă... nu mă lăsa... îmi vine-amețală...

Balașă. — Altă bele, acu!.. Mergă ție de 'ți pune la cap un șervet cu ghiață.

Nalbă. — (eșind prin stânga, amețit) Ghiață... a maior... Adela...

Caliopi. — (în spasmi) Sacul... banii... maiorul...

Balașă. — Ean privește ce frumos o prinde!.. coșcogea spanchie cu istericale... Se vede că cucoana era scrisă la oaste... Aferim!

Caliopi — Sacul... sacul...

SCENA XVIII.

Cei de'nainte, Sava, Ioana.

Sava. — (aducând sacul) Eaca sacu... eaca și Ioana... (pune sacul în brațele Caliopi.)

Caliopi. — (trezindu-se) Sacul!.. el e! săcușorul meu... averea mea... eată'l!.. Nu'i lipsesce nimic?... (deschide sacul și 'l ecsaminează.)

Bălașă. — Dar' cum ai scăpat, fa, din ghiarile hoțului?

Ioana. — Un străin m'o audit strigând : agiutor ; o eşit înaintea cailor, 'i-o oprit, şi cuconaşu Manolachi cum 'l-o vădută, o sărit spăriet din brişcă ş'o apucat fuga pe câmpî.

Balaşa. — Da unde'î străinu ?

Ioana. — Nu ştiu . . . el m'o adus în curte cu brişca, ş'apoî s'o făcut nevădută.

Balaşa. — (în parte) El a fi, potografu ! . . Să'î mai vrăjesc . . . doar' a vini mai degrabă. (Începe iar' a vrăji şi a descânta.)

Vărguţă de alun,
 Adă'l într'un cés bun ;
 Cu Yuţeala vântuluî
 Pe faţă pământuluî ;
 Ear' copila să 'nfloréscă,
 Pe loc să se curăţéscă
 De fapt
 De dat
 De pâă
 De ură
 De întristare
 Şi de vătămăre,
 Ursitul să vie
 Fata să re'nvie
 Curată
 Lur inată
 Ca să fie măritată.

SCENA XIX.

Ceî d'inante, Radu.

Toţi. — Eată'll

Radu. — *Pardon* . . . m'am întors aici ca să vă spun . . .

Balaşa. — Sss?

Radu. — Ce'î?

Balaşa. — (o arată pe Adela.)

Radu. — Ce ved! Adela leşinată! (se apropie de Adela)

Adelă... Adelă!

SCENA XX.

Cei de'nainte, Nalbă (legat cu un şervet la cap), *Manole*
(cu un lighean în mână.)

Manole. — Eată ghîaşa!

Balaşa. — Sss!

(Manole rămâne încremenit lângă uşa.)

Nalbă. — Ce 'î?

Balaşa. — (arătând pe Radu) Potografu.

Nalbă. — A vinit?

Balaşa. — 'L-am adus cu ulcica.

Nalbă. — Ce face-acolo?

Balaşa. — Sss!!

Radu. — (cu glasul uşmit) Adelă, Adelă... Ascultă glasul meu... Eă sînt lângă tine... eă, Radu, care te iubesc ca pe ângerul tinereţilor mele; eă, care 'mă-ăşî da vieaţa pentru tine.

Manole. — Ce ăice?.. ce ăice?

Balaşa. — Sss!!

Radu. — Adelă, din lumea în care te gălescî în-toarce-te ear' pentru noî, ca să veđî cum te plângem, cum te dorim, căt te iubim... Adelă!

Adela. — (deşteptându-se) Unde sînt?... Cine mă chîamă? Radu! Radu!.. Ah! (Se pleacă pe umărul lui Radu.)

Radu. — Scumpa me !

Nalbă. — (pășind spre Adela,) A învietet copila !

Adela. — (spălmântată) Tată-meu ! .. fugi Radule !

Radu. — N'ai frică, scumpa me ... Nicî mórtea nu mă va putea smulge de lângă tine ... De-a fi chîr sê ne ucidê părintele teû, om muri împreună unul lângă altul ...

Nalbă. — (viind lângă Adela) Sê vê ucid eû ? .. mă fe-rească Dumnezeu ! Mai bine vê voîu cununa, ca sê fac fericirea voastră ... și sê viû de hac luî *kir* Manoli.

Manole. — Aud ?

Adela. — (serutând mâna luî Nalbă) Bunul meu părinte !

Balașa. — Așa mai viî de-acasă, cucoane.

Radu. — Domnule ... cum sê vê probez recunos-cința me ?

Nalbă. — Cum ? .. Fericind pe Adela și făcendu'mî drumuri de fer pe toată moșia.

Caliopi. — Bravo, bravo, amicul meu !

Nalbă. — Cât pentru d-ta cucoană Căliopi, își pof-toresc s'agîungî din maîoreasă, ghinêrăreasă.

Caliopi. — *Merci* ... Mă duc la Iași sê mă mărit cu maîorul.

Nalbă. — Călătorie ... (în parte) sprêncenată.

Manole. — Eî bine; eû ce fac cu ligheanu ist de ghîață ?

Balașa. — Bagă'l în sîn, *kir* Manoli.

Manole. — Ear cu fiîl meu, Manolachi ?

Balașa. — Trimete'l la volintirie pe malu Dunării.

Manole. — Cine ? .. el volintir ? .. bobocul tatiî ? .. dar' nu 'ți-am spus, giîupineasă Bălașă, că el âncă ... (vorbesce Bălașeî la ureche) n'a schimbat toîi dinîi.

Balașa. — Ha, ha, ha ! mare natafleț o mai fost.

Manole. — Natafleț.

Adela. — Ce riđi, mamă Balașă ?

Balaşa. — Nimic... Ean *kir* Manole spune ghi-
duşii.

Toţi. — Ce ghiduşi?

Balaşa. — Ci că...

Manole. — Să mă 'ngropi de 'i spune, gîupineasă.

Balaşa. — Ci că... drumul de fer îi iscodirea dra-
cului.

Radu. — Chîiar aşa să fie, noi se strigăm cu en-
tusias : Vivat drumul de fer !

Toţi. — Vivat !

Drumul de fer unesce 'n' sbor
Orî ce popor cu alt popor ;
El va sădi amor frăţesc
În orî ce suflet românesc. (bis.)

(Cortina cade.)

**University of Toronto
Library**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

**Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File"
Made by LIBRARY BUREAU**

